Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 JAN 3

KISALFÖLD

Győri menyasszony

10M

Eszperantó-esküvő

Ritka eseményre került sor kedden délután Pécsett: egy fiatal jegyespár *„eszperantó esküvőt" tartott.* Naszádos *Ilona* győri kislány és *Illésy Zoltán* budapesti grafikus a Pécsi 2. kerületi Tanács anyakönyvvezetője előtt *eszperantó nyelven esküdött hűséget egymásnak.* A fiatalok részt vettek a Pécsett rendezett nemzetközi *eszperantó szilveszteren*, s — korábbi elhatározásuknak megfelelően — a szép Mecsekaljai városban, *eszperantista barátaik társaságában kötötték házasságot.* (MTI)

(Nagy Éva felv.)

LENGYEL ANDRÁS

Kal. a magy. müv.

Jelmiltjában

Löschinger Zs. festő M.D.K.

az Alagutat, a Lánchidat és a Vigadót ábrázoló festményeivel vett részt a budapesti látképpályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1885. VI. évf. jan. 7. sz.

Löschinger Zsigmond MDK

Brinkmann Antal arcképe, olf.

Micsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Löschinger Zigmond futó

„Naphelet a Csillókörön" c képe KT-tárlatom

1887.

MDK-A-I-1/1980.

MDK

Löschinger Zsigmond, Buda

1861. Gundel I.dij.

Bécsi képsóm. Akad. magyar ösztöndijasainak névs.

Fleischer, Bécs. lol.l.

Löschinger Zsigmond

festo

l.

Lykaköcöns.

86. l.

Ki Ő? • Who is he?
(1989) vegyes technika, 25×25 cm
mixed technique

A kiállítás létrejöttét támogatták:

Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány

Budapest XVII. kerület Önkormányzata

ifj. Lepés Imre képviselő
a Művelődési és Tájékoztatási Bizottság elnöke
Podani Sándor képviselő

Szalai Károly, SZAKU Kft.

dr. Dékány Sándor, főszerkesztő

The exhibition is sponsored by:

Association of Hungarian Artists
Hungarian Creativ Art Foundation
Foundation for Art and Community Culture

From the Local Government
of the 17th District of Budapest

ifj. Imre Lepés, Deputy
President of the Commission for Culture and Information
Sándor Podani, Deputy

Károly Szalai, SZAKU Ltd.

dr. Sándor Dékány, general editor

VIGADÓ GALÉRIA

Telefon: 318-7070 E-mail: galeria@vigado.hu

Meghívó / Invitation

VIGADÓ GALÉRIA

Gallery Vigadó
requests the pleasure of your company
to the opening ceremony
on Thursday 8th May 2003. at 5 p.m.
Vigadó tér 2. Budapest 1051

of the exhibition of

György Lipták

graphic artist

Salutation by

Balázs Feledy
artistic writer,
director of the Gallery Vigadó

The exhibition is inaugurated by

Ferenc Juhász
Kossuth-prize winner poet

The exhibition is open till Sunday

25th May 2003
from 10 a.m. to 6 p.m. daily,
except Monday.

VIGADÓ GALÉRIA

A Vigadó Galéria
tisztelettel meghívja Önt és barátait
2003. május 8-án,
csütörtökön 17 órai kezdettel
1051 Budapest, Vigadó tér 2.

Lipták György

grafikusművész

kiállításának megnyitójára

Köszöntő:

Feledy Balázs
művészeti író,
a Vigadó Galéria igazgatója

A kiállítást megnyitja:

Juhász Ferenc
Kossuth-díjas költő

A kiállítás megtekinthető:

2003. május 8–25-ig,
naponta,
hétfő kivételével 10–18 óráig.

LIPTÁK GYÖRGY

M. I. T.

M.D.K.

Löschniger Zsigmond
festő"

Szent István fogadalma lovaggá ütéseket"

"

M. Kiss Pál: Dósa Géza
M.M.M. Évkönyve 1952, 168 l.

MDK

Löschinger Zsigmond, 1843-87

Pygmalion

Ernst Muz. 55. aukc. 1937. 21 1.

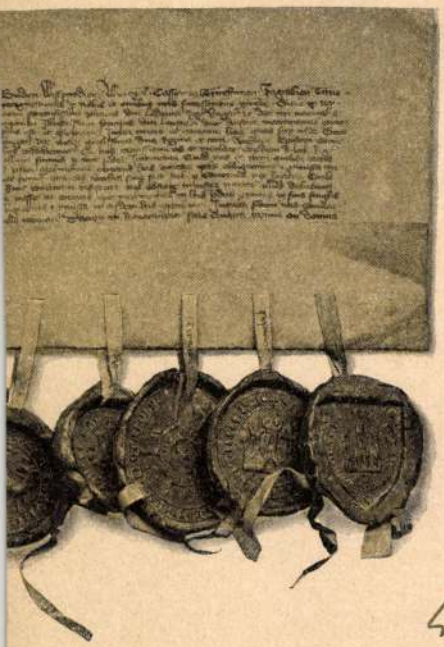

Hedvig herczegnő eljegyzését megerősítő
ecsi cs. és kir. állami levéltárban.

293. ábra. Sopron város polgármesteri pálczája 1642-ből. A városi múzeumban.

294. ábra. Libetbánya XVIII. századb

bűnökben is. A város piaczán va pallossal, az úgynevezett Rolan vagy mint Libetbányán, czimerp hirdették a nagyobb szabadságú k egyenjogúvá tette őket a vármeg pallosok mellett, melyeket biró

Löschinger

Vas Ujs. 1878 752. l

meg:

Találmány a festészet terén. Az üvegfestésnek vetélytársa akadt, ha a hir nem nagyit, *Löschinger thaumatikon* nevü találmányában, mely olykép praeparált kép, hogy az ablakkal szemközt felfüggesztve, üvegfestménynek tetszik. Kivált az oly képek, melyeken sugarak, hold, nap, gyertyavilág szerepel, nagyhatásuak a thaumatikon által. A találmány főleg az egyházi festészetben volna értékesithető. Löschinger egy kiváló fényhatásu, glóriával övezett Krisztusfőt festett thaumatikonszerüen s nehány nap mulva bemutatja a ferenczvárosi uj templomban is. A herezegprimás már megnézte e meglepően csillogó képet.

Löschinger Zsigmond

Vas. Ujs. 1870. 249. l.

** *(Történeti festmények.)* A közoktatási miniszter által hirdetett történeti festmény-pályázatra nyolcz vázlat érkezett be, a melyek a muzeum képtárában vannak kiállitva. Ezek a következők: *Madarász Viktortól:* „Bethlen Gábor tudósai körében;“ *Benczur Gyulától:* „István király megkeresztelése;“ *Székely Bertalantól:* „A halálos beteg Tököly István a Heister által ostromolt Árvavárból megmenteti 13 éves fiát: Imrét, Vay és Bercsényi által,“ és „V-dik László király és nagybátyja: Cilley Ulrik;“ *Than Mórtól:* „Kun László a marchfeldi csata után az elesett Ottokár fiát a többi fogolylyal együtt átadja Habsburgi Rudolfnak;“ *Orlaitól:* „Szent István keresztelése;“ *Löschinger Zsigmondtól:* „Szent István fogadalma lovaggá ütésekor;“ *Dósa Gézától:* „Bethlen Gábor tudósai közt.“ Egyik képét nemcsak vázlatban, hanem festvényben is kiállitá. Mától fogva e vázlatok 40 napig lesznek kiállitva a muzeumban, hogy a közönség és sajtó kifejezhesse fölöttük véleményét. A jury csak aztán itéli oda a legjobbnak a száz aranyat s a következő kettőnek 50—50 aranyat, egyszersmind kijelölve azokat, melyeket a nagyban leendő kivitelre érdemesnek talál.

Sopron, Sz. Margit kép

473

Löschinger Zsigmond

festő

O Buda.

A Rm. társ. tagja.

A magy orsz-i kzömszek neve

lakhelye O M K T évkönyve 1865/6

240–45.1.

Löschinger Zsigmond

Vas. Ujs. 1870. 329. C.

A történelmi képpályázatokra nyitok állami pályázat.

A 7-ik vázlat *Löschinger* vidéki festész-hazánkfiától való; tárgyát: Szt.-István lovaggá avattatása képezi — melylyel nyilván nem tudott megbirkózni; felfogása, alakitási képessége még fejletlen, s arra, hogy jövőben jobb sikerrel pályázhasson, még sok komoly munkára és erőfeszitésre kell elszánnia magát.

Ez az első művészeti pályázat idei eredménye. A magas igényekhez mérve, melyeket a kultuszminiszterium támaszt, nem lehet sikeretlennek mondanunk. Ohajtandó csak az, hogy a biráló bizottság itéletében is szem előtt tartsa a fokozott műigények teljes szigorát, mert történelmi festészetünk emelkedését és nemesedését csak ugy fogják ezen állami pályázatok valóban előmozditani, ha jelszavul tüzik a kérlelhetlen elvet: „*Győzzön a jobb!*“

ház.

Csongrád megye.

1. **Pusztaszer,** apátság romjai.
2. — ezredéves emlékmű.
3. **Szeged,** alsóvárosi, Szt. Ferencz-rendi templom.
4. **Tápé,** róm. kath. templom szentélye.

Löschinger Zsigmond

Széchényi István. 10682.

A derékig és balra tekintve ábrázolt gróf döblingi lakásának ablakában látható, a mint galambjait eteti. Jobbkezével a függönyt tolja félre, baljában pedig fuvoláját tartja. Az ablakot szőlő futja körül. Felirata:

GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN
Döblingben.

alól balra: Rajzolta Löschinger Zsigmond.
középütt: Kiadta Lokáts.
jobbra: Druck v. M. Bäcker Wien.
legalól középütt: A Kiadó tulajdona.

Kr. alányomással, mér. 39.7: 30.6 cm.

Sz.n. 164-901
187-901-9

MDK

Löschinger Zsigmond, 1843-1887.

Pygmalion, festm.

Ernst Muz. 55. aukc. 1937. ápr.

1.

21

MDK

Löschinger Zsigmond

A M.Tud.Akad. Széchenyi Muz.a 1902. máj. 1. Bp.1902.

21 l.

MDK

Löschinger Zsigmond, Buda

Gundel dij.

1861. 1. dij

Bécsi képzőm. akad. magyar ösztönd. névsora.
Fleischer Béds. lol. 1.

Lösl, épitész

Kismartoni mester. Az angol gotika elemei egy korán ekletizáló épületén/Sopron Lenin krt./Várkerület/49./ és egyéb terveken márr feltünntek. 236.old. 17.jegyz

Török László: A historizmusok korának épitészete Soprnban 230.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

LÖSCHINGER Zigmond festő

GÁBOR Eszter: Az 1884-85. évi budapesti látképpályázat.
= Ars Hungarica 1991.2. 193.p. skk. és ill.

jutunk közelebb a Szinyei-rejtély megoldásához
nünk, mert bármilyen csodálatos is, hogy egy val
jék a tétlenségbe, az akkori magyar művészeti ál
elszakadása a termékenyítő müncheni baráti kört
tartását. Nagyfokú érzékenység, magyari nemtörő
töréséhez, évekig tartó visszavonultsága pedig jór
Amikor a *Majális* megfestése után több mint hús
késő már minden. Az oroszlán még ki-kinyújtja k
le. Ahelyett azonban, hogy szomorkodnánk a meg
miatt, büszkélkedjünk inkább Szinyei remekműve
a *Szerelmes pár*ral és a *Majális*sal. Ezekből és néh
a mester halhatatlanságára.

Mint mondottuk, annak, hogy Szinyei az első
szegetten rakta félre az ecsetet, leginkább vérmér
hogy sorsából legenda szövődött tele szemrehán
den újat ridegen visszautasító közönség felé. A S
Állandóan figyelmeztető példa. Úgy hivatkozhat
országban az impresszionistákra. Egy szemernyi

Löschnigger Zsigmond

rajztanár

l. Lyka Károly

112. l.

7.-én kelt 99.125/1947 VI/2.sz.iratra,

kek Orszúgos Bizottsága Te

Löschinger Zsigmond

„Szt. István fogadalma lovaggá ütésekor" című munkáját küldte be a történelmi festmény pályázatra.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX században, Budapest, 1970.

281

15					
16	Löschinger Zsigmond				
	festo.				
17					
18	Laid				
19	Berkeszi. Tem. nim.				
	101				
20					
21					
22					
23					
24					
25					

Löschinger Zsigmond

festő.

Lásd

Bakesi. Temesvári műv.

18. l.

	Izraelita 15 S.-Purim
	Protestáns Özséb **Görög-orosz** 21 Timót **Izraelita** 16
	Protestáns Fridolin **Görög-orosz** 22 Eugenia! **Izraelita** 17
	Protestáns Perpetua **Görög-orosz** 23 Polikárp **Izraelita** 18
	Protestáns Ist. János **Görög-orosz** 24 Ján. f. m. **Izraelita** 19 Sab. Parah.
	Protestáns Franciska **Görög-orosz** 25 Taráz **Izraelita** 20 S. Ki Thiza

Március 31 nap

Löschinger Zsigmond

ind

Kvfsz 1898

224 l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedél

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. **sorsz.** Műhelyi minta. -

Löschinger Zsigmond

Jeste

[illegible]

Vas Typ 1863. 215 l

Löschings Sigmund

1843 – 1867

Sänger. Künstlerlex.

SK. 191, 1.

Gabonatartó edény, népvándorláskori

IV. 120.

Löschinger Zsigmond +

Mücsarnok
1896 · mill. Erdt.

Kaposkeresztúr h. n. VI. 314.

Löschinger Zsigmond

festő, Hugó atyja, szül.
1843 Budán + 1887.
Arckaja és egyházi festő
Az esztergomi primási és
a kalocsai érseki képtárban
vannak képei.

Kruck II. 178. l.

Vasfajne, bronzovi III. 143.

Löschniger

l.

Lykanomzromantika
116. l.

r.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Löschinger

Vas. Nyp 1870. 329 l

Löschinger Sigmund

Geb. in Ofen Maler

21 J. alt

1858-59.

21

1837

Bécsi akadémia
Ujházy

Könyves-Tóth Mihály dr., debreceni
városi tanácsnok V. 170.

Löschinger Zsigmond

1837–1887

l.

Vayer Szechenyi

112. l.

6

8

Löschinger Zsigmond
festő

Fővárosi Lapok 1886. márc. 8., 17. sz.
(Sz. T.: Kiállott művészek.)

Kalmár

Löschinger Zsigmond

festő, szul. 1843 Budán,
~~+~~ megh. 1887. Bécsben-
Münchenben és Párisban tanult, aztán
Tanerwärt majd ~~Budapesten~~ rajztanár volt.
Arc- és oltarképeket festett.

FEBRUÁR

27

Löschnigg Zigmond

Művészeti lexikon

4501.

FEBRUÁR

29

Löschinger Zsigmond

festő
Budáról, 1858-ban 14 éves
1861-ben Sundel-díj

lásd

Fleischer Béci 65.l.

LÖBL DÁVID ÉS FIA
1875

Patak Jenő

Táblakép.

"Szt.István fogadalma lovaggá ütésekor.

Löschinger Zsigmond festő/19.sz./

Fővárosi Lapok 1870.I.V.10.423.old.

Löschinger Zsigmond festőművész

Fővárosi Lapok 1870. V. 10. 423.

Kira történelmi festmény pályázatról

Löschinger Zsigmond

Gróf Széchenyi István / Döblingben. Könyvnát, folio. Tek. Rapotta Löschinger Zsigmónd. kiadta Lukács.

LÖSCHINGER ZSIGMOND, grafikus

A Soproni Muz. grafikai gyüjteményében kb. 100 portré, sok Széchenyi ábrázolás.-Ezek jegyzéke:

18./.-Rajzolta Löschinger/1837-1887/. Kőrajz. Nyomda: Bäcker Wien. Kiadó: Lukáts.-48+45 cm. Előkép: Hans Gasser mellszobra. 167. old.
Gróf Széchenyi István Döblingben. Mellkép, dobligi ablakban.

DAVIDNÉ ASKERCZ ÉVA: A Soproni Liszt Ferenc Múzeum grafikai gyüjteményének története 157. old

ARRABONA, 14. A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972

Patak Jenő

Löschinger Zsigmond festő/19.sz./
a közokt.min.történelmi festményekre
kitüzött pályázatán.

Fővárosi Lapok 1870.VII.10.423.ol.d

Lőschinger Zsigmond(budai) F.M.19.2.

1858 Bécs.(Ly.N.r.116.)

Ányakvi sz.: .....

Név: .....

Lakcim: .....

Szaktárgyak: .....

Évfolyam: ..... Vallás: ..... Szül. év.: .....

Szaktárgyain kivül tud .....

.....

Tanitást vállal: helyben — vidéken.

Kapott-e már állást a Segitőtől és milyen esetekben: .....

Megjegyzések: .....

Löschinger Zsigmond. F. Mg. 19. 2.

Zo. en évet Temesvárott, majd Bp. - en volt polgáriiskolai rajztanár, azelőtt és oltáriszép festő. (~~Indult~~ Lg. III. 112.)

Indult a Erdős-féle tört. fest. pályázatra 1.

Lössl

l

KLykaMagymúI300-50

339.l.

3.

4.

Lössl

Soproni régi szinház
(1841.)

Jenti nüve

erod

Váljubal. 542. l

Vilm. – cs. n.
34

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

BUDAPEST 1935. ÉVI KÖNYVNAP

Löschinger Zsigmond Rpert

II. ker. reáliskolai tanár
nem azonos Landsinger Zsigmonddal?
l. o.

Kepfoni Tars. Körl. 1882.
nevsorában

Lösel Ferenc
építén

~ és Stampf Ferenc műve a soproni
színház.

Rados: Magyar építészettörténet 274.
Műszaki Kiadó 1971.

Lössl Ferenc

soproni épitész

1835-ben fenti tervei szerint ujjá épitettek a soproni kaszinó épületét. 1891-ben iskolává alakitottik át.

Slachta Etelka soproni naplója. 1838-1842.
Sajtó alá rendezte
Csátkai Endre dr.
Sopron 1943. 13. l.

DANCSÓ LÁSZLÓ
dohány tőzsde
GÁDOROS

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Lössl Ferenc

beisi műépítész

Lásd

Csaskai Endre dr.

Kinek a műve a
soproni régi szinház
oromcsoportja?
Sopron, 1941.
314. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lössltereue
épités
XIX m.

lásd

Soproni Szemle
1939. 172. l.

MOB könyvtár

(Vászon, olaj), 300×205 cm. (Első emeleti fogadó.)
Simor prímás rendelésére készült.
Maszlaghy II., 460. szám.

PACZKA FERENC, Tizian után
Szent Sebestyén
Vászon, olaj, 223×76 cm. (39. szoba.)
Simor prímás rendelésére Rómában festette.
Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 848. l. — Maszlaghy II., 391. szám. — Gerevich PA, 253. l. — Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 521. l.

SCHÖFFMANN MÁRIA, Dolci után
Madonna
Vászon, olaj, 50×40 cm. (Prímási lakosztály.)
Simor prímás megrendelésére készült.
Maszlaghy II., 507. szám.

SCHÖFFMANN MÁRIA, Dolci után
Madonna Jézussal
Vászon, olaj, 102×82 cm. (26. szoba.)
Simor prímás megrendelésére készült.
Maszlaghy II., 485. szám.

SCHÖFFMANN MÁRIA, Führich után
Sz. Mária és Erzsébet találkozása
Vászon, olaj, 55×70 cm. (Prímási lakosztály.)
Maszlaghy II., 422. szám.

SCHÖFFMANN MÁRIA, Marata után
Madonna Jézussal

Kőszál Ferenc

l.

Zádor – Rados

172, 173–74, 348 l.

Löszl Ferenc

becsi epitész

soproni szinház

1840 – 41 –

l –

Thirring Gustav dr

Sopron Civitas fidelissima. Sopron

1925. 73. l –

Kassai múzeum. VII. 278.

Löszl Ferenc

becsi építész 1834-ben tervet készitett az ujonnan épitendő soproni kaszinóra és szinházra. Az uj kaszinó fenti tervei szerint a régi helyen 1835-ben felépült. A szinház ugyancsak fenti tervei szerint 1840-41-ben épült fel. A soproni szinházat 1909-ban lebontották.

Kugler Alajós. A soproni szinészet története. Sopron 1909. 26. l. 28, 29. l. 41 l

Esztergom.

Ezen SECTIO IV. jelzésü l
kezdve Vicegrad, Maros, Rosfal
van látképben jelezve. Felirat

COM.
UNDENSIS
MAJOR.

és a felső jobbsarkon: TAB. VI

Rm., mér. a vk. 41.9: 58.

VACIA, vulgo WETZEN.

140-95

Lőszl Ferenc
építén

~ az Esterházyak építésze. A soproni
szinházat ő építette /1839-1841/.

A magyarországi műv. tört I. 341.
Corvina 1970.

M.D.K.

LŐSZL Ferenc építész

Sopron, színház

Társtervező: Skrapits Ferenc

Radocs Jenő: Magyar építészettörténet Bp. 1961. 262 l.

M.D.K.

Lössl Franz

építész tervei szerint épüll fel Sopron
városának uj szinháza klasszicizáló
stílusban, amelyet 1841-ben nyitottak
meg.

Hont Ferenc - Staud Géza, Szinházi
kislexikon, Budapest, 1969 402 l.

Löszl Ferenc építész.

Az Esztergházy szinházat kervezte (1839-41)

Szóta lebontották

Tövök László: A historizmusok

korának építészete Sopronban

Borsodi Szemle 1968 3 sz. 230 old.

Lössl Ferenc,épitész

Bécsi.A soproni Szinházat ő tervezte 1841.ben.Ez a más
dik szinház volt.Azzxxx

Löszl Ferenc

épitéz

Gentmüeml

246.249.l.

Bizottsagatol felvet

Budapest, 1925. o

Löszl Ferenc

épitész

1801 — 1885.

1835. a soproni kaszinót,

1840/41. a soproni szinházat terverte (?)

(az utóbbinak könnüvesmestere Hild György Ignác volt l. o.

Az alábbi vázlatos feljegyzésből nem lehet kiigazódni

Csatközl

MDK

Löszl Ferenc épitész

Az Esterházy hercegek épitésze. A soproni céh küzd ellene

Zádor A:A magyar klasszicizmus épitészeinek tár sadalmi helyzete.Bp.1953 6o

Löszl Ferenc,épitész

Jelentésen alakitja a soproni épitészetet ,mint az Esterházi uradalom épitésze .1839-41-ben,a már lebontott szinházat épitette Sopronban. 231.old

Török László: A historizmus korának épitészete Sopronban 230.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968 Sopron

Lössl Ferenc,épitész

Bécsi épitész.A soproni szinházat 1840-41 között épitette klassicizáló stilusban.1909-ben tüzveszélyesnek nyilvánitották,átépitését határozák el. 174.old

Boronkai Pál: A soproni Petőfi Szinház épitésének történet 174.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XX.évf.1966 Sopron

Löszl Ferenc,épitész

Bécsi épitész.A soproni régi kaszinó átalakitási terveit készitette,a 19.sz.második felében. 344.old
A szinház hoz is készitett terveket.

"inkler Gábor: Sopron épitészete a 19.században
339.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968
Sopron

Löszl Ferenc,épitész

A soproni Nemzeti Szinház tervezője a 19.sz.második harmadában.Alaprajza egyszerü,a részek jól kapcsolódtal egymáshoz.A 20.sz.elején átépitették és a klasszicizáló szinházát megfosztottak jellegzetes egyszerü hatásától. 361.old

Winkler Gábor: Sopron épitészete a 19.században 339.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968 Sopron

M. D. K

LÖSZL Ferenc építész

(XIX. sz. első fele)

A soproni Esterházyak építésze

Sopron, színház (1839-41)

" bigadó

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945.
Bp. 1962. 53-54,

M. D. K.

LÖSZL Ferenc építész
(XIX. sz. elsőfele)
az Esterházyak építésze

Sopron, szinház (1839-41)

" bigadó

Genthon-Németh-Végvári-Zádor9Magyar müvészet 1800-1945.
Bp. 1958. 54-55.

LÖSSL, Franz ejtési

Vadas Ferenc: A soproni szinkai.
= Műemlékvédelmi Szemle 1993/1.
125. p. skk.

M.D.K.

Lösz Jakab, „siferes"

Péter vásáron 1817-ben a r.k. templomban 3 forint 30 krajcárért „sifermunkát" véger.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Kkadémiai Kiadó, 361. old.

Négy erdélyi művész

A Nemzeti Szalon legutolsó tárlatán négy erdélyi művész: Illyefalvi Lőte Éva, Teleki Bella, Teleki Ralph és Varga Nándor állott ki műveivel a budapesti közönség elé. Varga Nándor, a grafika, aquarelltechnika és fametszés jókezü művésze, Illyefalvi Lőte Éva nemrég

Illyefalvi Lőte Éva: Májusi csikó

mint csodagyermek szobrász tünt fel, de most érettebb és nyugodtabb művészetet nyujt. Teleki Bella grófné Puvis de Chavannes tanitványának Baudoinnek és Munkácsynak volt növendéke s erénye, hogy hatásukat egyéniségével sikerült átszőnie. Teleki Ralphnak édesanyja volt első tanitómestere. Dekorativ és szines képeiben Erdély életét festi.

A kiállitás művészei közül *Varga* Nándor a legnagyobb esélyel indul az első magyar grafikusok vonala felé. Fejlődését *Gyárfás* Jenő a „Tetemrehivás" festője irányitotta döntő hatással. A kecskeméti művésztelepen, *Révész* Imre, a Képzőművészeti Főiskolán *Olgyei* Viktornak volt növendéke, akinek egyébként ő került helyére. A British Museumban több rézkarca lóg. Illyefalvi Lőte Éva Görögországban és Olaszországban tanult, ahol szép eredményeket is ér el.

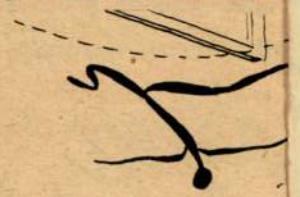

...méter távolságot ugrott Owens...
...körülbelül ennyi a hossza

...n sulytalanul és könnyedén...

—Esztergom 89—

Evangelia aliquos jeziorum domini. Szép
késögotikus miniatürrel.

Mise-rubrum, Battista Pinelli cosenza
érzek, az Angyalvár kapitányának tu-

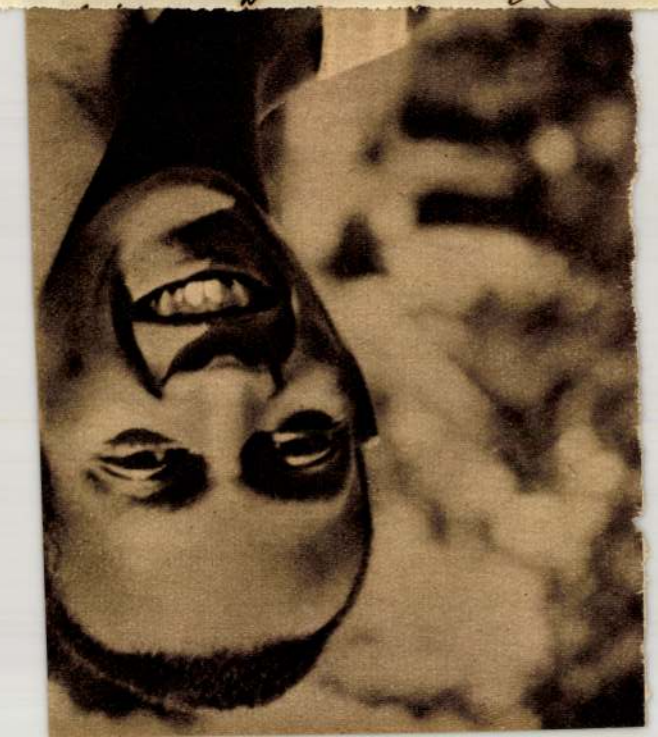

Löte Éva

Nobrain

l.

Szendy Károly dr

Budapest székesfővá-
ros közigazgatási
évkönyve. 1942.
Bp. 1943. 87. l.

Könyvtárunkban

A vallás- és közoktatásügyi

55.493-1915. szám.

III.

Völkéren Czimet, hogy
szolgálatot teljesitő olyan ti
a mozgósitás folytán tényleges
akik azóta az 1870. évi julius
1914. évi 6.233/M.E. számú uja
illetmények élvezetében állana
vezetében egészben, vagy részb
katonai kincstárral szemben eg
dóságra igénynyel nem birnak,
tessen s azt e leiratom közhez
belül a vezetésem alatt álló n
jessze fel.-

illyefalvi Löte Éva.

1. Adorazione ..... 200 P
2. „Napozó leány" ..... 120 „
3. Fájdalmas Madonna. (terracotta) .... 250 „
4. „Alba" ..... (köből) ..... 400 „
5. Ügető ló ..... (bronz) ..... 120 „
6. Teleki Andor gróf ..... mt
7. Verebélyi Tibor sebész professzor .... mt.
8. Leány az őzzel ..... (terracotta) .. 60
9. Vázlat a hősi emlék-tervhez ..... —

mát is megragadva, [illegible]

Sukan az olim[illegible]

Athén, november hó.

Lőte Éva
szobrai.

* **Fiatalok kiállítása.** A nemzetközi klub (Deák Ferenc-utca 2. szám alatti) helyiségeiben három fiatal művész: Illyefalvi *Lőte* Éva, *Halvax* Gyula és *Bors* Károly állítja ki munkáit. Érdekes, szép, artisztikus kiállítás: három művész önvallomása elképzeléseikről, megvalósult gondolataikról és művészetükről. *Lőte* Éva már régen a szobrászgeneráció tehetséges tagja s legújabb munkái is azt bizonyítják, mennyire átérzi az anyagszerűséget, a formák térbe vetíthető strukturáját és azt az őszinte hangot, amely a naturalizmusra támaszkodva, légies könnyedséget ad elkészített szobrainak. *Halvax* Gyula a hangulatok mestere, lelkének rezdülései kompozíciókká válnak a keze alatt és bizonyos egyéni, kitünően eldekorált impresszionizmussal ad ízt, melegséget munkáinak. Témái változatosak, és ez *Halvax* jegyik legnagyobb érdeme: lehetőleg mindig mást adni, újat, eredetit, anélkül, hogy kiesne egységes, önmaga előtt oly ügyesen kijelölt vonalvezetéséből. Mellette érdekes, de nem zavaró ellentét *Bors* Károly kollekciója. Két véglet él ebben a művészben: túlságosan nagy, romantikus elképzelés és a portréknál a száz százalékos hűségre való törekvés, meglehetősen erős materialista felfogásban és lélekörben. A kiállítás anyagának rendezése jó és figyelemreméltó. *(d. a.)*

Ny. Magyar
1935 XI. 24

Lőte Éva

szobrai

Lőte Éva, Bors Károly és Halvax Gyula kiállítása. A Nemzetközi Klub intim szalonjaiban Lőte Éva bensőséges szobrai hatásosan mutatják tehetségének sokoldalúságát. Belsőséges átérzéssel előadott Mária-szobra és az egyéniségbe markoló Férfi fej-e tanuskodnak arról, hogy a naturalizmus kötöttsége mindjobban felenged művészetében és a formákat feloldja az érzés melegsége. *Bors* Károly portréi meglepő hasonlóságról, tájképei pedig romantikus tulfütöttségről tesznek tanuságot. A fiatal *Halvax* Gyula képei egyenlőre kiegyensulyozatlanok. Invenciójának gazdagsága és változatos hangulat hullámzása szép igéret tehetségének a kibontakozása felé. *(B. P. L.)*

Nemzeti ujság

1935 XI. 19

Löte Éva

— **A Budai Szépművészeti Társulat képkiállítása.** A *Budai Klub* termeiben a Budán lakó szobrászok, festők és építészek egyesülete téli tárlatot rendezett. A kiállítást ünnepélyes keretek között nyitották meg, amelyen *Martsekényi* Imre törvényhatósági bizottsági tag beszéd keretében üdvözölte a művészeket és műbarátokat. A kiállítás alkalmából kiosztották a mult évi kiállításon kitüntek oklevelét. A szobrászok közül oklevelet nyert a mult év feltűnést keltő tehetsége. *Löte* Éva, aki legutóbb *Anna* főhercegasszonyról készült szobrával vonta magára a figyelmet. A tavalyi festőkiállitók közül oklevelet nyert: *Udvardy* Pál és Dezső, *Réthy* Zsuzsa, *Guzsik* Ödön, *Belányi* Viktor, *Alkelin* Lajos, *Országh* Imre. A mostani tárlaton igen szép anyaggal vették részt *Belányi* Károly, *Országh* Imre, *Bozay* László, *Kántor* Imre, *Telkessy* Valér, *Kmetykó* Imre, *Csabai* Elek, *Jancsó* Béla, *Mészáros* Mihály. A grafikusokból kitüntek: *Roisz* Vilmos, *Mészáros* Mihály, *Jégallay* Andorné és az ötletes *Mészáros* Mihály.

NM. 934. T. 15.

Lőte Éva
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged
AUG 17

Szeged szobrai

Mikó Imre

(1805—1867)

(27.) A Kolozsvári Erdélyi Múzeum alapítóját, a neves történetírót többablakos mészkődombormű idézi fel a szegedi panteon látogatói előtt. A neobarokk stílusban készült alkotás Lőte Éva munkája.

tag. Ös
léknyi
százalé
nyugati
családc
met cs
ve otth
ten áll
gyomá
valóba
Részi
nak m
borán
nyának
se — melyben oroszlánrész jut a sajtó szerepének, mindenekelőtt a napilapoknak, hiszen azok elkerülnek az egyáltalán nem olvasók többségéhez is. Más feladat a sekélyesebb irodalom hívei íz-

társadalomban
szesei, mint a
küzdelem, vag
si harca.

Siklós János

JÁTÉK A VÍZEN

Csöndesen locsog-fecseg a Tisza, selymesen simogatja ladikom oldalát. Szerencsésen botorkáltam, nem lökött oldalba a tápai pontonhíd. A kanyar után kinyílik a látóhatár: szépen, nyugalmasan csillagosan-lámpásan pihen a város. Éjszaka nem térül-fordul hajó, ladik, lapátommal csak a bójákat vigyázom a téli-kikötő előtt, a Sárgánál. Csillagos boltozatú meleg nyár van, megállapodott, erős nyugalmat árasztó sötét. Nem félelmetes a víz, keskeny, kecses ívű partok között sétálgat kényelmesen, olyan mint fekete szalag az Alföld ruháján.

Fölötte megállapodik a játékos elme, egy darabig hasonlatos marad a víz egykedvű szépségéhez. Bent a városban még virágzik az élet, a kávéházak, vendéglők sürgő-forgó sokadalma élvezi azt a békés csöndességet, amit csak ez a Tisza-parti város tud varázsolni a lelkekbe. A nyomdában robotolnak a szedők, talán éppen most olvassák vasárnapi tárcám kefelevonatát a korrektorok és pusmogva emlegetnek, hogy miért javítottam bele a kiszedett sorokba.

Más természetrajzú világ ez, mint a többi városé. Itt jobban közelbe élünk egymással, viszonyaink nem dologiasodtak el annyira, hogy az ember a másikat csak az alkotó lét eszközének tekintse, s falanszterisztikus pudvássággal mozogjunk a ráció szabta körben. „Jónapot, emböröm"! — természetes köszönés lépten-nyomon, jelez-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

1969 DEC 21

Szeged szobrai

Lőte Éva

Halott katona

(129.) A Hősök kapujánál áll Lőte Éva szobrászművész alkotása, a halott katona. A tartásában a lebegést idéző figura az I. világháború hősi halottainak teremt emléket.

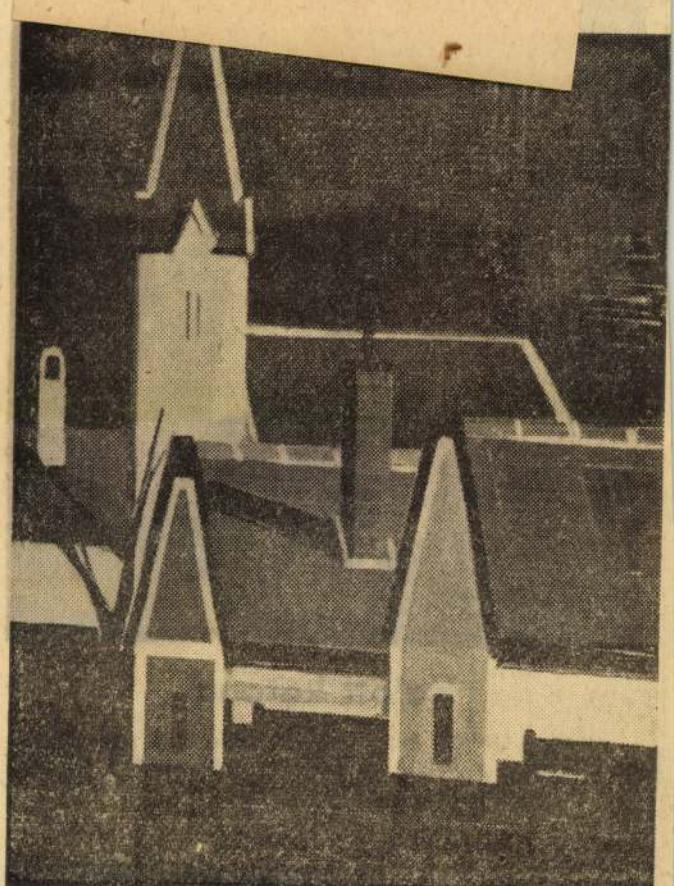

IRCSIK
SÁNDOR

A LOVASI
TEMPLOM

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

2021 Löte Éva

Szeged szobrai

Élő katona

(128.) A Hősök kapujánál áll az I. világháború részvevőire emlékeztető Élő katona. A fali konzolon levő mészkőszobrot Löte Éva készítette.

Azonnal
gyakorlatt
lanyheges
egyezés s
korlattal
nót. Kézi
gy. e., S

Gyakorl
tort felv
egyezés s
vetkezet,

PNYV
gyára ker
jó keres
munkaváll
blocklakat
munkakör
munkakör
katos sza

Elegendő jelentkezés esetén tanfolyamot indítunk be a hengerszerelők és blocklakatosok részére, melynek sikeres elvégzése után segédművezetői beosztást is nyerhetnek. A tanfolyam munkaidőn belül történik. Gyárunkban kedvezményes étkeztetés, textiljuttatás, évi két alkalommal kedvezményes textilvásárlás, valamint a kollektív szerződésben meghatározott szabad szombat biztosítva. Jelentkezni lehet a Textilművek munkaügyi osztályán. xDK. 1676.

A Magyar Viscosagyár felvételre keres segéd- és betanított munkára férfi és női munkaerőt, 40, 42 órás munkahétben, valamint: géplakatos, gépszerelő, villanyszerelő, esztergályos, csőszerelő, kőműves szakmunkásokat, 40, 42, 44 órás munkahétben való foglalkoztatásra. Bérezés kollektív szerződés és megegyezés szerint. Dolgozóink részére munkásszállást, utazáshoz költségtérítést, napi egyszeri étkezéshez hozzájárulást biztosítunk. Felvétel esetén utazási költséget térítünk. Jelentkezni lehet: Nyergesújfalun (Komárom megye, dorogi járás) a munkaügyi főosztályon hétfőtől péntekig, 9—12 óráig. xBp. 4557

Férfi munkaerőt gépkocsirakodónak és női munkaerőt palackozó üzembe felvesz a Söripari Vállalat kirendeltsége, Szeged, Feltámadás u. xDK. 1801.

Pályázatot hirdetünk termelési főmérnöki beosztásra. Feltételek: több éves vezetői gyakorlat, hőre keményedő és hőre lágyuló műanyagok feldolgozásában megfelelő gyakorlat, gépészmérnöki végzettség. Fizetés kollektív szerződés szerint, szükség esetén lakást biztosítunk. Jelige: „Jó vezető". Cím: Kiskunfélegyháza, Pf.: 32.

Férfi és női szabó szakmunkásokat és bedolgozókat felvesz a Szegedi Szabó Ktsz, Szeged. Kölcsey u. 13. sz. xS.

veteire keres gyakorlattal rendelkező raktárkiadót. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezni lehet az Erzsébeti úti géptelepen, vagy az igazgatóság közgazdasági osztályán. xH 87 681

A Szegedi Tanárképző Főiskola tanulmányi osztálya 1970. január 1-i hatállyal PERFEKT gépírót keres. Alapbér: 1260,— Ft. Jelentkezni lehet december 22-én 12—14 óra között a tanulmányi osztályon. (Április 4. útja 6.). S. 113 342

BÉRELSZÁMOLÓT gyakorlattal és középiskolai végzettséggel keres a Magyar Kábel Művek Szegedi Kábelgyár. Jelentkezés személyesen, vagy írásban a személyzeti osztályon. Szeged, Huszár u. 1. sz. alatt. xS. 113 397

A SZÍNHÁZ egyajtós styl

szekrényt vásárol

Ajánlatokat kérjük a színház portáján leadni.

Divatos

női táskákat

a Bőrdíszmű Ktsz Szaküzletből! (Kárász u. 6.) Előzékeny kiszolgálás, nagy választék! xS. 113 402

LÖTE ÉVA :

162. Eljövendő. - Szobor, terr. Mag.:47 cm.
Jelzés nélkül.

Székesfőv. képt. jub. kiáll.
1944.

Löte Éva

244. Madonna. - Szobor, terr. Mag.: 53 cm. Jelz.a.b.: "Szabó Iván".

SZABÓ VLADIMIR :

245. Nagyváros. - Olajf., papirlem. 39 x 48 cm. Jelzés nélkül.

SZANDAY SÁNDOR :

246. Kassák Lajos portréja. - Szobor, terr. Mag.: 28 cm. Jelz.h.a nyakon: Szandai 1935".

1933. 18.

Huszár Pufi

Egy kövér ember őszinte vallomásai

4

Aki a pofonokat kapja...

Hogy éltem én, mi volt az én sorsom Hollywoodban?

A legnagyobb baj az volt, hogy amikor megérkeztem, jóformán még egy szót sem tudtam angolul. A pályaudvaron egy ripacsos képü kövér bácsi fogadott, hivatalból lefotografált. Végtelenül hosszúnak tűnő úton vittek el a szállodába. Itt fogok lakni. Mintha valami különös burleszkbe csöppentem volna bele s mintha valami papirmasé-szállodában kaptam volna lakást. Nem hittem, hogy ez az egész valóság, azt hittem, tragikomikus szerep csupán, amit most végig kell játszanom. Tragikomédia volt, ami történt, ami lejátszódott velem: a mulatságos és szomorú események sorozata. Nagyon idegenül, furcsán éreztem magam, hiszen jóformán egy pohár vizet sem tudtam kérni. Az étlapból ötféle birkahúst rendeltem, pedig ezt útálom a legjobban a világon.

Egyik délelőtt aztán értem jöttek azzal, hogy visznek felvételre.

Felültettek egy szamár hátára. A szerep szerint a szamárnak le kellett dobni a hátáról. A derék állat le is dobott. Majdnem eltört a balkarom, csontrepedéssel kórházba vittek. Négy hétig felkötött karral kellett sétálnom. Ez volt az ouverture. Alig vették ki karomat a gipszkötésből, már dolgozhattam is tovább.

Betörőt játszottam. Egy társammal kiraboltunk valami villát. A lopott tárgyakat felraktuk egy nagy teherautóra, társam a kormányhoz ült, én hátra, s megindultunk. Hepehupás úton mentünk végig. Az első gödörnél rettentő nagy váza esett a fejemre. Utána minden mélyedésnél a legkülönbözőbb tárgyak pokoli serege zuhant rám a telerakott kocsiról. Kétségbeesve ordítoztam, hogy álljanak meg. Nem használt semmi. Éreztem, hogy dagad az arcom, zúg a fejem, de folytatni kellett a komédiát. Végül megállt a kocsi. Mindenki gratulált, hogy milyen jól, milyen élethűen játszottam. Tényleg. Még a daganatok a fejemen is élethűek voltak. Nem volt nehéz. Nem is kellett »játszanom«. A rémület »valódi« volt.

Másnap a két betörő tolókocsit lopott, amit odakötöttek egy szemetesautó végéhez. A két betörő boldogan ült a kis tolókocsin, élvezte az ingyen fuvart, amikor egyszerre csak a szemeteskocsi hirtelen megállt, háttal egy többszáz-méter mély szakadék széléhez tolatott s a most már levegőben logó kis kocsin kapaszkodó két szerencsétlen ember fejére borították a nagy kocsi egész bűzös, undok tartalmát.

Most láttam csak, milyen szörnyű mocskot hagy maga után az emberi élet. Szájam, orrom, szemem, fülem napokig tele volt ezzel a piszokkal és bűzzel, amit a világ minden kölnivizével sem tudtam lemosni.

Lőte Éva szobrászművész (Foto: R. Jeney Anka)

Nagyon szép volt az a felvételem is, amikor egy trágyaszekérben elrejtett kincset kellett megkeresnem. Egész trágyadombon kellett keresztül fúrnom magam, hogy a sóvárgott kincset megkaparintsam. Talán mondanom sem kell, hogy a kincs hamis volt, de a trágya igazi.

Vagy amikor mint békés polgár az utca közepén álltam, ujságot olvastam s váratlanul elütött egy oldalkocsis motorciklin menekülő betörő, akit kerékpáros rendőrök üldöztek. A bicikli elkapott s oldalkocsiján vitt magával. Az üldöző rendőrök őrülten lövöldöztek a betörő után. Rakétákat lőttek ki revolverükből, hogy a filmen élesen látszódjanak a lövések, amelyek persze nem a betörőt, hanem mind engem találtak. A lövések kopár szigeteket pörköltek a hajamba.

Üldözés közben a motorkerékpár egy nyolc méter mély, iszapos árok szélére ért. Az árkon egy szál gerenda vezetett csak keresztül, ezen kellett a biciklinek villámsebesen keresztülhajtania. Én persze kiszálltam az oldalkocsiból s helyemre alakomhoz hasonló dummyt (babát) ültettek be. A »stunt man« — így hívják, azt, aki a színész helyett a veszélyes mutatványokat végigcsinálja — őrült sebességgel ment neki kocsijával a keskeny gerendának. Az operatőrök fotografálni kezdték az izgalmas, életveszélyes jelenetet. Amikor a »stunt man« kocsijával éppen a gerenda közepén volt, egyszerre elvesztette egyensúlyát s belezuhant a nyolc méter mély árokba.

Csak én kiáltottam fel ijedten. A többieknek a szeme sem rebbent meg.

Nagynehezen kihúzták a szerencsétlen embert, aki siralmas állapotban volt. Nemcsak a felismerhetetlenségig összemocskolva, hanem összezúzva és összetörve.

Azonnal másik embert kellett keresni, akivel folytatni lehet a felvételt. A rendező ragaszkodott a »gerenda-trükkhöz«, amelyet nagyon hatásosnak és fontosnak talált.

Tört angolsággal fordultam a rendezőhöz:

— Ha ezer dollárt kapnék, akkor sem csinálnám meg ezt az életveszélyes jelenetet.

Dr. Grosschmidné Kovacs Ilonka zongoraművésznő
Foto : Anna

A «stunt man», aki a fájdalomtól nyögve feküdt a földön, minden erejét összeszedve, felemelkedett s megvetéssel fordult felém:

— Uram, ha nekem csak száz dollárt mutatnának, így, ahogyan vagyok, törött lábbal mégegyszer végigcsinálnám a produkciót...

Az első időben igazán nagyon kellemes volt hollywoodi «munkám» — és boldogan gondolok vissza arra az időre, amikor mint cowboy kaktuszon kellett órákig lovagolnom, hogy az üldöző banditák elől meneküljek. Boldogan, hogy az az idő elmúlt. Avagy mikor az autó helyett az autó előtt tátongó kanálislyukba szálltam. Vagy amikor száztíz fok Fahrenheit melegben órákig csüngtem egy hajladozó trópikus faághoz kötözve s közben egy vén krokodilus csipkedett alulról.

Elragadó volt az is, amikor weekendre menve, az erdőben felállított sátramban olyan fergeteg és felhőszakadás lepett meg, hogy elsodorta fejem fölül a sátrat. Tizenegy tűzoltócső ontotta a felhőszakadást december huszadikán, éjjel két órakor a fejemre s nekem ebben a környezetben andalító, üdítő álmot kellett színlelnem.

Sohasem tudtam megérteni, hogy minek kellett bevágnom mindehhez a középiskolában a transz-szibériai vasútvonalat, Omszkot, Tomszkot, Irkuckot és Cseljabinszkot s minek kellett magamba szedni a tetrametildiamidotrifenilkarbinol és tetrametildiamidotrifenilmetan vegyiképleteit, minek kellett ehhez az örökösödési jog törvényeit tudnom a rég római jogból s mi szükségem volt mindehhez betanulnom Molière Sganarelljét és Shakespeare Fallstaffját.

Hányszor gondoltam arra, mennyire nem lehet felkészülni az életre s hogy mennyivel hasznosabb lett volna, ha drága jó apám a kultúra helyett a Barokaldi-cirkuszban pofoztatott és ugráltatott volna pár esztendeig. Olcsóbb, jobb és hasznosabb lett volna, ha algebra helyett a hasraesés és bukfencvetés értékes tudományát öntötte volna belém s azt, hogyan kell embereket megnyerni és belőlük hasznot húzni. Ez az, amire soha senki sem tanítja a gyereket, pedig ez az igazán fontos, mert ez ma az élet.

Nem tetszettek a filmjeim. Nem volt elég vídám az arcom, amikor leestem a szamár hátáról. Nem volt elég szivélyes a mosolyom, amikor a konyhakredenc a fejemre esett. S nem voltam elég derűs, mikor a kiéhezett krokodil húsosabb részemet csipkedte. Nem, valóban nem voltam az. Én is megnéztem képeimet és őszinte kell, hogy legyek, mindig az volt az érzésem, hogy ez a szegény, szerencsétlen kövérke itt a vásznon alig várja már, hogy túl legyen azokon a szörnyűségeken, amik vele történnek, mulatni vágyó felebarátai épülésére.

Fire-oltak. To fire azt jelenti: tüzelni, lőni. Ezt a szót alkalmazták Hollywoodban arra, akit elbocsátanak. Magyarul a »kirúgni, kivágni« szó fogalma felel meg a szó értelmének. Hát engem — kivágtak.

Volt egy tolmácsom, akivel közölték, hogy már nincs rám szükség. Ő szegény zavarában angolul fordult hozzám:

— You are fired! (Fájerd.)

— Mi az, hogy »fájerd«? — kérdeztem ámuló arccal.

— Elbocsátották...

— Miért nem mondja mindjárt érthetően? — szóltam, pedig ha nem is értettem, mit mond, arcáról leolvastam, hogy nem a legkellemesebb hírt akarja közölni velem.

Igazuk volt, hogy elküldtek. De ez semmit sem változtatott azon a tényen, hogy most aztán itt álltam Hollywoodban, fogyó pénzzel, sorvadó reményekkel s kezdhettem mindent elölről.

Azaz, csak szerettem volna kezdeni. Most kezdődött a magammal való ügynökösködés korszaka. Most kellett kitűnnie, hogy milyen élelmes vagyok s milyen jó ügynök. Megbuktam. Nem tudtam okosan tolakodni, a belém nevelt álszemérem megakadályozott abban, hogy újra elmenjek oda, ahonnan már egyszer elküldtek. Pedig az amerikai szereti azt, ha az ember jól és kitartóan tolakszik. Sőt — imponál neki.

Egyszer egy felelős állásban lévő amerikaival beszéltem s panaszkodtam neki, hogy nem birom a tolakodást. Erre ő azt mondta:

— Akkor maga nem is szereti a mesterségét. És nem is érdemli meg, hogy boldoguljon. Nem egy ember van itt a mi stúdiónkban, akit hatszor kidobtak, amíg végre egyszer beengedték. S ma első sztár. A tolakodás — állhatatosság. Akit hatszor elutasítanak s erre hetedszer is bejön, az bebizonyította, hogy nagyon akarja azt, amit el szeretne érni. Aki pedig nagyon akar valamit, az el is éri. Nekem a tolakodás imponál. Nálam a tolakodás a legjobb ajánlólevél.

— De a jóízlés... — vetettem közbe.

— Ugyan kérem, hagyjon békén a jóízléssel. Az ízlés negativum. A tolakodás pozitivum. Az ízlés destruktiv, a tolakodás konstruktiv.

Nem nagyon tudtam magamévá tenni, amit az amerikai mondott, de megértettem, hogy a tolakodás állhatatossága meggyőzi őt a tolakodó erős akaratáról. Megértettem, elhatároztam: megpróbálom, — mégsem sikerült.

És itt van a kardinális eltérés az amerikai és az európai nevelés s a nevelés kapcsán kifejlődött mentalitás között. Európá-

Connie Hansen
Foto : Angelo

Illyefalvi Löte Éva
szobrász

Függetlenség 1935. V.

tlenség

Színház Mű

Négy művész a Nemzeti Szalonban

A Nemzeti Szalon termeiben négy művész mutat be értékes gyüjteményt.

Illyefalvi Löte Éva szobrászművész finomvonalú műveiben kissé túlságosan érvényesíti szinte grafikusjellemű vonalvezető tehetségét. Kár, hogy ösztönös meglátásait, eredeti formázó gondolkozásmódját gyakran áldozza fel stilizáló neoklasszicista külsőségekért.

Teleki Bella festőművész a mélyérzésű színhangulatok festője. Költői felfogású virágképeiben kerüli az unalmas sablonokat s inkább túlzottan idealizál. Leghatásosabb műve az Éhezők, mely kedves szín-intimitásaiban kiváló.

Teleki Ralph festőművész, elmélyedőn szemlélődő táj és állatképkomponista tehetség. Bár színértékelése kiforrott festővé avatja, mégis mintha súlyt helyezne a vonalak színtől független életére is. Ez a jellemtulajdonsága sajátosan egyéni határozottságot, dekoratívízt ad művészetének. Tájképműveinek főerénye a közvetlen hangulatsugalmazás. Jó állatképei az állatvilág megértő ismerőjének mutatják.

Varga Nándor a tus művészetének nagytudású és mély megérzésekben erőteljes mestere. Fekete tusfestményei friss fényhatásmegoldásaikban komoly színvonalú értékek Uttörő jelentőségűek korszerű felfogású történelemillusztráló fametszetei, melyekben drámai erővel jeleníti meg a magyar mult tragikus fejezeteit.

(— *er*)

Sorrendbeli kifogások merülnek fel egyes baloldali lapokban a kormány négyéves munkarendje ellen. Azt nehezményezik, hogy az alkotmányjogi reformok, különösen a választójog reformja nem a legelső feladatok között szerepel.

Tekintettel arra, hogy a munkarend élén a kenyeret biztosító javaslatok haladnak, — nehéz kérdés felett töprenghet a szegény olvasó:

— Vajjon melyiket szeressem? Pil-

NSzalon, 1935

ERDÉLYI MŰVÉSZEK.

Magyarország fővárosában meglepetéssel tapasztalja a hozzáértő idegen, hogy itt minden megtalálható, ami képet ad az emberi szellem legértékesebb és térben s időben legkülönbözőbb életnyilvánulásairól. Csak sokszor tulságosan rejtettek nálunk ezek az értékek. A budapesti ember viszont csak most, elkésetten ismer rá a legcsodálatosabb rejtekhelyre, Erdélyre, ami különben rejtek és rejtély volna ma is, ha nem jött volna közbe a „minden dolgok apja", a háboru és utána a másikfajta háboru, mely azzá tette az erdélyi magyart, ami a háboru előtt a lengyel, a finn meg a felvilágosodott orosz volt. Ott lenni mindenütt, hol szabadságot és életet kér az emberi szellem és járni keserü szenvedésekkel, de a keblet feszitő sejtelmekkel a végzet utját: ez lett a mai feszültséges világban az erdélyi sors. Ezt példázzák a Nemzeti Szalonban most kiállitó erdélyi müvészek is.

Teleki Bella grófné, a régi erdélyi arisztokrácia tagja, a festőmüvész Brunswick Karolina grófnő unokája és az ugyancsak festőmüvész Teleki Blanka grófnő unokahúga, teljes szakszerüséggel folytatta tanulmányait a bécsi Hesslnél, majd Párisban, Puvis de Chavannes tanitványánál, Paul Baudouinnél és végül Munkácsynál. A mi nagy atyamesterünk döntő hatást gyakorolt a müvészetére. A lelkesedéssel és szorgalommal gyüjtött tőke azonban hosszu ideig csak erkölcsi kamatokat hozott, mert a családi élet elvonta a grófnét a müvészettől. Képei és tanulmányai világtól elvonult életet éltek a drassai kastély falain, mig csak az 1918-as forradalom áldozataivá nem lettek. A régi Erdélyel pusztultak el.

A müvésznő fia Ralph közben szintén festőmüvésszé fejlődött. Első oktatója anyja volt. Majd Laussanban tanult, Charles Girondnál, azután Párisban, a régi mesternél, Baudouinnél. A háboru alatt megszakadt tanulmányok fonalát 1921-ben vette fel. Először Bécsben dolgozott, a Kunstgewerbeschule festészeti osztályán, Berthold Löfflernél, azután Nagybányán Thorma Jánosnál, végül Budapesten, a főiskolán, Olgyai Viktor grafikai osztályában.

Teleki Ralph gróf hoszu időt töltött Nagybányán. Ott folytatott tanulmányainak köszönheti a legtöbbet. Thorma János közvetlenül felfogott formái és erőteljes szinei egészséges hatást gyakoroltak rá

is, sőt felébresztette anyjában is ujra a művészt, ki sötét árnyékokat most már eleven ragyogó szinekre kezdte felbontani. Mig azonban a grófné művészete voltaképen továbbra is a befeleélő lélek kielégitésére szolgált, fia már a mai Erdély embere lett. Teleki Ralph a szó szoros értelmében erdélyi festő. Hü szines és jellemző képeket ad a hazájában élő embe ekről, tájakról és állatokról is különös dicséretére emlitem fel ezt. Ha megérti mindenki, hogy nagy érzést vált ki a sivatagi ember lelkében a teve, ne csodálkozzék azon se senki, ha egy lomhán mozgó bivaly láttára melege lesz a szive körül annak, ki Erdélybe hosszas távollét után hazatér.

Varga Nándor Lajos, a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó kollégium egykori diákja a képzőmüvészeti föiskolán kezdte müvészeti tanulmányait, de onnan egy év után, a forró k lencszáztizennégyben, már ki is vonult történelmet csinálni. Most töténelmet rajzol és jelentet meg sorozatos fametszeteken. Fejlődésére nagy hatást gyako olt otthon Erdélyben, Gyárfás Jenő, „Teteinre hivás" festője, a kecskeméti müvésztelepen Révész Imre és a főiskolán Olgyai Viktor, kinek Varga utóda is lett. Külföldi tanulmányútjai közül különösen fontos a londoni, melynek egyik eredménye az is, hogy a British muzeum is vásárol tőle rézkarcokat. Varga Nándor elsősorban grafikus. Rézkarcai, fametszetei sok hazai és külföldi kiállitáson tették ismertté. Erős oldala a stilusérzék és a közvetlenség, mely egymást gyakran kizáró két tulajdonság nála különösen éredekes módon együtt jelentkezik.

Varga kivándorolt erdélyi, de, mint épen most kiállitott történelmi sorozata bizonyitja, régi hagyományokon felnőtt és megacélosodott szükebb honi szellemét szerencsésen oltja be trianoni országunk szivébe is.

A kolozsvári születésü illyefalvi Lőte Éva, miután atyjával, ki a kolozsvári — később a szegedi — egyetem orvos profeszora volt kénytelen volt elhagyni Erdélyt, az Országos Magyar Iparművészeti Iskola növendéke lett. Utóbb Görögországban és Olaszországban tanult. Szobrászatában erős stilusérzéket árul el. Vallásos tárgyu alkotásai templomokban találták meg helyüket. Mellszobrait, mint Anna Főhercegasszonyét is, valami felfokozottság teszi különösen érdekessé. Lőte Éva a kis Erdélyországból a nagy művészeti stilusok forrásaira irányitja tekintetét, mint valamikor azok a sorstársai, kiknek szintén nem volt hazájukban maradásuk.

Felvinczi Takács Zoltán.

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK JEGYZÉKE

illyefalvi LŐTE ÉVA

1	Májusi csikó	gipsz (bronzban)	300.—	pengő
2	Ifju	„ (kőbe)	2200.—	„
3	Attila követjelentést hallgat	gipsz (kőből)	1000.—	„
4	Ló-csatakoló hun	kő	500.—	„
5	Imádat (Adoratione)	terracot a	100.—	„
6	Napozó leány	„	100.—	„
7	Ádám és Éva	gipsz (kőbe)	400.—	„
8	Térdeplő Madonna	terracotta	100.—	„
9	Menekülés Egyptomba	agyag	50.—	„
10	Jézus a keresztfán, fájdalmas Szűz Anya, János	gipsz (fából)	300.—	„
11	Tünődő leány	gipsz (bronzban)	100.—	„
12	Jézus Szent Szive (Pasaré i templom mellékoltára)	kő		mgt.
13	I. Krisztus Pilátus előtt (Kereszt ut)		200.—	pengő
14	II. Krisztus felveszi a keresztet diófa Pasaréti templomban			mgt.
15	Angyali üdvözlet	gipsz (kőbe)	400.—	pengő
16	Anna királyi hercegnő	„		mgt.
17	Dux ad Populus	„ „	1000.—	pengő
17/a	Fiatal leány	„ „		
17/b	Felkelő ló	„ „		
17/c	Ügető ló	„ „		
17/d	Kis Jézus bemutatása a templomban	gipsz (kőbe)		

TELEKI BELLA

18	Juhász	olajf. keret nélkül	200.—	pengő
19	Irisek	„ „ „	250.—	„
20	Szénásszekér	„	300.—	„
21	Skiző leány	pasztel	300.—	„
22	Leány a tükör előtt	„	200.—	„
23	Szamos partján	olajf.	200.—	„
24	Az éhezők	Horthy Miklósné Ő Főméltósága nyomorenyhitőakciójára felajánlva.		
25	Petuniák	olajf.	200.—	pengő

26	Bazsarózsák keret nélkül	olajf.	250.—	pengő
27	Nyár	„	150.—	„
28	Rózsák és őszirózsák	„	250.—	„
29	Crocusok	„	200.—	„
30	Tó	„	100.—	„
31	Krizantémek	„	100.—	„
32	Tavaszodik	„	200.—	„
33	Gyümölcsök	„	200.—	„
34	Napos ut	„	200.—	„
35	A kedvenczek	olajf.	200.—	pengő
36	Kertrészlet	„	150.—	„
37	Rózsák	„	200.—	„
38	Csibi	„		mgt.
39	Nyírfák	„		„
40	Almák	„	100.—	pengő
41	Este a hegyekben	„	100.—	„
42	Asterek	„	150.—	„
43	Csendélet porcellán kutyával	„	80.—	„
44	Kandalló mellett	„	150.—	„
45	Zongora mellett	„	80.—	„
46	Ősz	„	150.—	„
47	„Druschki"	„		mgt.
48	Dahliák	„	200.—	pengő
49	Zsuzsi néni	pasztel	100.—	„
50	A nagy karosszékben	olajf	200.—	„
51	Kikelet	pasztel	100.—	„
52	Hegedülő leány	„	250.—	„
53	Mosogató leány	„	150.—	„
54	Terasse	„	200.—	„
55	Szendergő	„	150.—	„
56	Délután	„	200.—	„
57	Póli	„	100.—	„
58	Intérieur	„	200.—	„
59	Fák alatt	„	200.—	„
60	Imádkozó leány	„	100.—	„

TELEKI RALPH

61	Hóolvadás	olajf.	100.—	pengő

62	Ködös reggel	olajf.	250.—	pengő
63	Vizpartján	viasz	150.—	„
64	Szénarakodás	olajf.	200.—	„
65	Fogarasi havasok	olajf.	200.—	„
66	Bivalyok	„	500.—	„
67	Nagybányai tornyok keret nélk.	„	250.—	„
68	Átkelés a Szamoson	„ „ „	300.—	„
69	A befagyott Szamos	„ „ „	300.—	„
70	Cactus	„ „ „	200.—	„
71	Csebres móczok	„ „ viasz	300 —	„
72	Fehér liliomok Horthy Miklósné Ő Főméltósága nyomorenyhítő akciójára felajánlva			
73	Cséplés	olajf.	300.—	pengő
74	Gyilkos tó	„	200.—	„
75	Bucsu	„	400.—	„
76	Napsugár a Gyilkos hegyen	„	200.—	„
77	Munkára várakozók	viasz	400.—	„
78	Holdfölkelte	„	250.—	„
79	Pásztor	olajf.	300.—	„
80	Virradatkor	viasz	200.—	„
81	Kolozsvári Szt. Mihály templom	olajf.	200.—	„
82	A Gyergyói hegyekben	„	200 —	„
83	Bivalycsorda (részlet)	viasz	250.—	„
84	Erdőirtás	olajfestmény	200.—	„
85	A csavargó kréta	„	100.—	„
86	Önarckép	„		mgt.
87	Virágzó almafák keret nélk.	olajf.	150.—	„
88	Sárga liliomok	„	200.—	„
89	Junius	„	80.—	„
90	Téli napsütés	olajf.	150.—	„
91	Alkonyodik	„	200.—	„
92	Kaszások	„	200.—	„
93	Havazás	„	200.—	„
94	Vidhavas Csikban	„	200.—	„
95	Nagybányai gyümölcsös	„	200.—	„
96	Békás szoros	„	200.—	„
97	Igásló	„	200.—	„

98	Vihar előtt	olajf.	200.—	pengő
99	Csendélet	„	150.—	„
100	Virágos kert	„	200.—	„
101	Homoród	„	80.—	„
102	Áfonyaszedők	„	100.—	„
103	Téli délután	„	100.—	„
104	Tavaszi reggel keret nélkül	„	150.—	„
105	A kastély őrei	„	200.—	„
106	Kertrészlet	„	100.—	„
107	Deszkások	„	100.—	„
108	Bucsu részlet	„	80.—	„
109	Arab	„	100.—	„
110	Ősvilág	viasz	1500.—	„
111	Bivalycsorda	„	200.—	„
112	Őszi szántás	olajf.	200.—	„
113	Mari	„	150.—	„
114	Zsuzsi néni	krétarajz	40.—	„
115	Bukaresti templom	„	50.—	„
116	Fogarasi havasok	„	50.—	„
117	Kolozsvári szent Mihály templom déli kapuja	vizfest.	50.—	„
118	Hunyadi János kápolnája Kolozsvárott	vizf.	50.—	„
119	Falusi ház Erdélyben	„	40.—	„
120	Orchideák	„	50.—	„
121	Bethlenbástya Kolozsvárott	„	50.—	„
122	Istvántorony Nagybányán I. tusrajz		50.—	„
123	„ „ II. „		40.—	„
124	Szomoruság	vizfestmény	30.—	„
125	Gernyeszeg	linómetszet	mgt.	
126	Vizesés és Békás szorosban	fametszet	15.—	„
127	Gyergyói hegyek	„	15.—	„
128	Kaszások	„	15.—	„
129	Szamos	„	15.—	„
130	Kolozsvári Szt. Mihály templom	linómetszet	20.—	„
131	Kolczéri fatemplom	„	20.—	„

132	Csebres móczok	linómetszet	20.—	pengő
133	Almafa télen	„	20.—	„
134	Az utazás örömei	olajf.	80.—	„
135	Könyvboriték I. 3 szinnyomás	aquarel után		mgt.
136	Könyvboriték II.	tempera		mgt.
137	Az ut	krétarajz	60.—	pengő
138	Söröslovak	szines könyomat	25.—	„
138/a	Vidéki autobuszban	olajf.	80.—	„
138/b	Az elmaradhatatlan kibiczek	„	80.—	„
138/c	A tájképfestő	„	80.—	„

VARGA NÁNDOR

139	Csodaszarvas	fametszet	24.—	pengő
140	Nőrablás	„	24.—	„
141	Attila	„	24.—	„
142	Vérszerződés	„	24.—	„
143	Árpád	„	24.—	„
144	Szent István	„	24.—	„
145	Szent László	„	24.—	„
146	II. Endre	„	24.—	„
147	Mohi puszta	„	24.—	„
148	Kun László és Habsburg Rudolf	fametszet	24.—	„
149	Nagy Lajos	„	24.—	„
150	II Zsigmond	„	24.—	„
151	V. László és Cillei	„	24.—	„
152	Hunyadi János	„	24.—	„
153	Mátyás	„	24.—	„
154	Dósa	„	24.—	„
155	Reformáció	„	24.—	„
156	Mohács	„	24.—	„
157	Szulejmán	„	24.—	„
158	Eger	„	24.—	„
159	Zrinyi Miklós	„	24.—	„
160	Bathory István	„	24.—	„
161	Török háboruk	„	24.—	„
162	Bocskay	„	24.—	„

164	Pázmány Péter	fametszet	24.—	pengő
165	Zrinyi és Frangepán	„	24.—	„
166	Buda bevétele	„	24.—	„
167	Thököly és Caraffa	„	24.—	„
168	II. Rákóczi Ferencz	„	24.—	„
163	Bethlen Gábor	„	24.—	„
169	Mária Terézia	fametszet	24.—	„
170	Széchényi és Kossuth	„	24.—	„
171	Petőfi	„	24.—	„
172	Gábor Áron	„	24.—	„
173	Arad	„	24.—	„
174	Deák Ferenc	„	24.—	„
175	1914—1918	„	24.—	„
176	1919	„	24.—	„
177	Horthy	„	24.—	„
178	Trianon	„	24.—	„
	Magyar mult 40 lapból álló fametszet sorozat. Együtt az egész sorozat		600.—	„
179	Olt árka	tusrajz	60.—	„
180	Rozika	tollrajz	60.—	„
181	Szénarakás	ecsetrajz	60.—	„
182	Csik-Zsögöd	tusrajz	60.—	„
183	Akt	ceruzarajz	50.—	„
184	Benke Pál csürje	tusrajz	60.—	„
185	Falu vége	„	60.—	„
186	Bodzai hegyek	„	60.—	„
187	Gyuriék háza	„	60.—	„
188	Háromszéki medence	„	60.—	„
189	Feleségem arcképe	ceruzarajz		mgt.
190	Táj	vizfestmény	80.—	pengő
191	Csendes eső	„	100.—	„
192	Irgalmas szamaritánus	„	100.—	„
193	Csüggedők	rézkarc	24.—	„
194	Ádám teremtése	„	30.—	„
195	Tavaszi nap	hidegtű	50.—	„
196	Keresztfán	rézkarc	40.—	„
197	Távoli zivatar	„	24.—	„
198	Éva teremtése	hidegtű	50.—	„

199	Örömfa	rézkarc	60.—	pengő
200	Este	hidegtű	50.—	„
201	Napnyugta a pécskő uccában	rézkarc	30.—	„
202	a) Judith b) Semmit-tevés	rézmetszetek	à 20.—	„
203	a) Brassói hegyek b) Szántás	rézkarcok	à 20.—	„
204	Alfa ás Omega	rézkarc	30.—	„
205	Laokoon	„	60.—	„
206	Ős anyag	„	60.—	„
207	Futófelhők	tusrajz	60.—	„

Alapitva: 1839.

HERENDI PORCELLÁNGYÁR R. T.

GYÁRTMÁNYAI:

magyar művészek műveinek reprodukciója,
művészi dísztárgyak,
a világhírű herendi díszkészletek,
jutányos kézifestésű asztali készletek.

21 világkiállitáson nagydij.

Központi iroda:

BUDAPEST IV, VÁCI UCCA 20.

Telefon: 827-55.

1935. V. 1-től IV, VÁCI UCCA 37.

Gyártelep:

HEREND

(Veszprém megye.)

— **Bizonyításkiegészítés Szabó Andor pénzügyi titkár társainak bűnügyében.** Három napon tárgyalta a tábla a díj- és illetékkiszabási hivatalnál történt visszaélések bűnperét, amelynek fő tettesét, *Szabó* Andor pénzügyi titkárt *elmebeteggé* nyilvánították és így vele szemben az eljárást megszüntették. A törvényszék hónapokkal ezelőtt a többi vádlottat elítélte, még pedig *Klein* Dezsőt 7 hónapi, *Wagner* Antal 8 hónapi, *Krassó* Dezsőt és *Győri* Istvánt pedig 1—1 évi börtönre. A tábla szerdai tárgyalásán a vádlottak védői, *Kisfalvi* István és *Virág* Gyula a bizonyítás kiegészítését kérték. A tábla *a védők indítványának helytadott* és a kiegészítő eljárás lefolytatásával a *törvényszéket bízta meg.*

— **Közjegyzői kinevezés.** Az igazságügyminiszter dr. *Szakáts* István budapesti közjegyzőhelyettest Szekszárdra kir. közjegyzővé nevezte ki.

— **Trockij titokban Mexikóba utazott Norvégiából.** *Oslóból* jelentik: Most tudódott ki, hogy *Trockij* szombaton éjjel felesége és egy norvég detektív kíséretében a *Ruth* nevű norvég hajó fedélzetén *Mexikóba utazott.* Az igazságügyminiszter kijelentette a Norvég Távirati Iroda munkatársának, hogy *Trockijt a norvég kormány nem utasította ki,* de további felvilágosítást nem adott, csak annyit mondott, hogy Trockij útban van Mexikó felé.

— **Új karosszériát kapnak az autobuszok.** A főváros új autobuszainak nagyon tetszetős karosszériájuk van. A Beszkár vezetősége elhatározta, hogy a régebbi autobuszok részére is új karosszériát készíttet. Az új karosszériákat versenytárgyalás utján már meg is rendelték. Tervbe vették továbbá, hogy évente tíz új autobuszt szereznek be a régi, kiselejtezendő kocsik pótlására.

— **Bányalégrobbanás 28 halottal Mexikóban.** *Mexikóból* jelentik: A Nueva Rosita bányában kedden *bányalégrobbanás* történt, amely 28 *bányászt megölt.* A mentőexpedíciók 23 bányászt kimentettek az égő tárnákból. Még *tíz bányász van a tárnák mélyén,* de remélik, hogy sikerül őket megmenteni.

— **Kigyulladt egy teherautó a Zsigmond uccában.** Szerda este félnyolckor Óbudán a Zsigmond ucca és a Dara ucca sarkán egy teherautó, amely a Margit körút felé haladt, *kigyulladt.* A teherautó jutabálákat szállított, a bálák kezdtek égni. A tűzoltóság *negyedórai munkával oltotta el a tüzet.* Lehetségesnek tartják, hogy esetleg *egy járókelő égő cigarettát dobott a teherautóra,* ettől gyulladtak ki a bálák, amelyek teljesen elégtek.

— **Felállítják a gyakorlati technikusok kataszterét.** A Magyar Műszaki Szövetség felhívja azokat, akik felsőipariskolát végeztek, hogy pontos címüket, évfolyamukat, foglalkozásukat levelezőlapon közöljék a szövetséggel, amely *felállítja a gyakorlati technikusok országos kataszterét.* A kataszteri adatokat Kádár ucca 1. szám alá a szövetség ügyvezetőségéhez kell címezni.

— **A »Szép Szó« karácsonyi száma** novellát közöl *Móricz* Zsigmondtól és *Tolnai* Istvántól, költeménysorozatot *József* Attilától, verseket és versfordításokat *Sértő* Kálmántól. Érdekes cikkeket írtak még *Ignotus, Feszti* Ferenc, *Németh* Andor, *Hevesi* András, *Jemnitz* Sándor, *Molnár* Antal, *Nagy* Lajos és mások. A gazdag tartalom mellett külön érdekessége a számnak *Földes* Jolán és *Komlós* Aladár vitája a »Halászó macska uccája« körül. Ára 1 pengő, kapható a könyvesboltokban.

— **Karácsonyi ünnepségek.** A Beszkár karácsonyi ünnepségén *Szendy* Károly polgármester és *Horváth* Zoltán mondott beszédet, majd kiosztották az ajándékokat. — A Szülők Szövetsége karácsonyfaünnepségén vitéz *Csécsi Nagy* Imre mondott beszédet, majd kiosztották az ajándékokat. — A Fasori Evangélikus Nőegylet ünnepségén 620 gyermeket ajándékoztak meg, majd *Kemény* Lajos esperes mondott imát. — A VIII. ker. Általános Közjótékonysági Egyesület ünnepségén *Usetty* Béla és *Lengyel* Endre mondott beszédet, majd a szeretetcsomagok kiosztására került a sor. — A Nep XII. ker. szervezete *Kozma* Antalné munkája nyomán 300 gyermeket ajándékozott meg karácsonyi csomaggal. — A Rotary Club 350 gyermeket ajándékozott és vendégelt meg, majd *Koós* Zoltán mondott beszédet. — A Felvidéki Egyetemi Hallgatók Egyesülete karácsonyfaünnepséget tartott. — A Szepesi Szövetség ünnepélyén *Némethy* Kálmánné beszélt. — *Gönczy* István képviselő 1000 makói gyermeket ajándékozott meg. — A Protestáns Országos Árvaház 120 gyámoltját vendégelte és ajándékozta meg, *Kemény* Lajos esperes beszélt. — A Protestáns Diákmenza 125 tagja számára rendezett karácsonyfaünnepet. *Sréter* Ferenc evangélikus és *Ferencz* József unitárius lelkész imádkozott, *Muraközy* Gyula beszédet mondott. — A HONSz minden fővárosi csoportja ünnepség keretében ajándékozta meg szűkölködőit. — A Józsefvárosban beszéltek: *Árvátfalvi Nagy* István, *Müller* Antal és *Tóth* András. Az V. kerületben *Árvátfalvi Nagy* mondta az ünnepi beszédet. — A lenkeúti Anya- és Csecsemővédő Intézet ünnepén *Mészáros* Gellért beszéde után szeretetcsomagokat és ruhaneműeket osztottak szét. — A Belső Lipótvárosi Keresztény Társaskör karácsonyfaünnepélye keretében százöt szegény gyermeket ruháztak fel.

Frunkhahn posztógyár
szövetei közvetlen a gyárból
IV. PROHÁSZKA OTTOKÁR-U. 8.
VI. TERÉZ-KÖRUT 8.
VIDÉKRE MÉG MA KÉRJE SZÖVETMINTÁINKAT!

— **Kitüntetés.** Mint a Magyar Távirati Iroda jelenti, a kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére báró dr. *Kruchina* Károly miniszteri osztályfőnöki címmel és jelleggel felruházott iparügyi minisztériumi miniszteri tanácsosnak buzgó és eredményes szolgálata elismeréséül a magyar érdemrend középkeresztjét adományozta.

— **H. G. Wells spanyolnáthában megbetegedett.** *Londonból* jelentik: H. G. *Wells spanyolnáthában megbetegedett* és lakásán fekszik. Betegsége a Press Association jelentése szerint eddig rendes lefolyású. Az író nemrégen töltötte be 70. életévét.

— **Kinevezés.** A miniszterelnök a fővárosi közmunkák tanácsánál alkalmazott *Marinovich* Sándor miniszteri fogalmazógyakornokot miniszteri segédfogalmazóvá *nevezte ki.* A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére a fővárosi közmunkák tanácsánál dr. *Szaplonczay* Ödön miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott osztálytanácsost miniszteri tanácsossá, dr. *Abaffy* Miklós miniszteri titkárt pedig miniszteri osztálytanácsossá kinevezte.

— **Velencében megnyílik Olaszország második játékbankja.** *Rómából* jelentik: A szenátusban ma heves vita folyt le a kormánynak arról a javaslatáról, hogy a sanremói játékbankot engedélyező rendelet érvényességét *Velencére is terjesszék ki.* Erkölcsi szempontokra hivatkozva a Ház több tagja a javaslat ellen szólalt fel, mások viszont rámutattak, hogy a játékbankengedély San Remónak nem okozott kárt és a játékkaszinó fokozná Velence idegenforgalmát. A belügyi államtitkár kijelentette, hogy a kormány elvi szempontból csak *egészen kivételesen* járul hozzá olasz területen játékbank létesítéséhez s bár több helyen kérték, *San Remo kivételével még egyebütt nem engedte meg.* Velence esetében is csak az idegenforgalom élénkítése kedvéért hajlandó kivételt tenni. A szenátus végül 97 szavazattal 31 ellenében *elfogadta* a kormány javaslatát.

— **Csalásért egyévi börtönre ítéltek egy részvénytársasági igazgatót.** *Heinrich* Sándor, a Bérház és Ingatlankezelő Rt. volt ügyvezető igazgatója ellen az ügyészség egy házvétel kapcsán *csalás bűntette* miatt emelt vádat. A büntetőtörvényszéken *Bartha* Zoltán egyesbíró szerdán tárgyalta a bűnpert és a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján Henrich Sándort *1 évi börtönre* ítélte. Az ítélet *nem jogerős.*

— **Ilyen sem volt még: cáfol az I. elemi!** A *Pesti Napló* tegnapi számában néhány sort írtam arról, hogy a Wesselényi uccai elemi iskola előtt az I. elemisták alaposan elpáholták kis srác osztálytársukat, mondván, hogy ő kopasz. Minden megjegyzés nélkül közöltem ezt a megfigyelésemet, amely — meg kell vallanom — nagyon mély benyomást tett rám. Meglátam itt, a Wesselényi uccában, hogy a gyerekek sem különböznek a felnőttektől abban, hogy mindig megtalálják az áldozatot, akin felesleges energiájukat levezetik. Megláttam itt, hogy elég egy kitalált indok, egy koholt vád és a tömeg ráront az egyedülállóra, a gyengére. A hírecske megjelenése után megörkezett a *Pesti Napló* szerkesztőségébe a világ egyik legérdekesebb cáfoló nyilatkozata. Igy hangzik, szóról szóra adjuk:

»A Wesselényi uccai elemi iskola első osztályába járó tanulók szülei felkérik a szerkesztőséget a következők közlésére:

A gyerekek? című cikk írója tévedésben lehet, az I. osztályú gyerekek verekedésére vonatkozólag. Elsőosztályos gyerek egyedül soha nem jár haza. Szülői, mi vagy más kísérők veszik át a gyerekeket. Pedig hát mi sem verni, sem verekedni nem engedjük. Aztán meg »kopasz« gyermek első elemiben nem igen fordul elő.

Tisztelettel és köszönettel:

az I. o. Szülők.«

Meg kell mondani, be kell vallani a súlyos mulasztást, amit elkövettem. Nem kérdeztem meg a gyerekeket, melyik osztályba járnak? Hajlandó vagyok az I. elemitől bocsánatot kérni, kész vagyok minden elégtétel megadására. Kijelentem, az első osztályban *egyetlen egy kopasz lurkót nem találni.* S ha a multban netántán volt kopasz, annak is megnőtt azóta a haja. A verekedők bizonyosan másodikosok voltak, de ezt sem merem biztosan állítani, mert számolok azzal, hogy holnap a II. a, vagy a II. b küld szigorú ultimátumot. Esetleg hadat indítanak ellenem. Mit lehet tudni manapság? Még csak azt akarom megjegyezni, sajnálom, hogy az olvasó nem látja eredetiben a levelet. Mert bizony ezt a levelet a jelek szerint nem *»az I. o. Szülők«* írták, legalább is erre vall az ákom-bákom írás. A sorok olyan ferdék, mintha berúgtak volna. Nana, gyerekek, nem szabad megijeszteni a szerkesztő bácsit! *(Sz. S.)*

Meghívó.

A „Kultúra Nyomda, Könyvkötészet és Papirüzem Szövetkezet Orosháza" orosházi bej. cég az Orosházán Nádas ucca 1. szám alatti hivatalos helyiségében 1937 évi január hó 9. napján délután 2 órakor tartja 1935. évi rendes évi közgyülését, melyre a tagokat tisztelettel meghívja

az Igazgatóság.

Orosháza, 1936. évi december hó 20.

Tárgysorozat:

1. A közgyülés megnyitása, jegyzőkönyvvezető és jegyzőkönyvhitelesítők kijelölése.
2. A multévi közgyülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése
3. Az igazgatóság, felügyelőbizottság jelentései, az 1935. üzleti év eredményének ismertetése és az eredmény feletti határozathozatal.
4. Esetleges indítványok.
5. A közgyülés berekesztése.

Az ülő
életmód zavarja az emésztést. Gyakori következménye fej- és derékfájás. Előzze tehát meg, Önnek is segít a
DARMOL
hashajtó

— **Súlyosan megbetegedett a debreceni idegklinika helyettes vezetője.** *Debrecenből* jelentik: *Thurzó* Jenő egyetemi magántanár, az idegklinika helyettes vezetője *súlyosan megbetegedett.* A fiatal tudós 39 éves korában lett átmenetileg a klinika vezetője, miután *Benedek* László professzor a budapesti egyetemre került. Thurzó Jenő mintegy öt héttel ezelőtt influenzában megbetegedett, de miután a betegség elmúlt, lázas maradt és megállapították, hogy *vesebaja* támadt. A mult héten a budapesti egyetem belgyógyászati klinikáján vizsgálták meg, majd visszaszállították Debrecenbe. Thurzó professzor a közel jövőben akart megesküdni menyasszonyával. Mikor érezte, hogy állapota válságosra fordult, *végrendelkezett* és vagyonának legnagyobb részét menyasszonyára hagyta. Thurzó professzor állapota *változatlanul súlyos.*

— **Montessori-tanfolyam** nyílik az első magyar Montessori elemi iskolában óvónők, tanítónők, szülők és nevelők részére. A tanfolyam elméleti és gyakorlati részből áll. Az előadásokat Burchardt Bélaváry Erzsébet tartja. Beiratkozás január hó 4, 5 és 7-én délután 1—6 óráig. Érdeklődni kizárólag délelőtt lehet a Montessori-iskolában. (I. ker., Krisztina körút 155. Telefón: 15—24—30.)

— **»Ha nem halnék meg, szúrják át a szivemet** — írta és megmérgezte magát egy magánzónő. Szerda reggel a Múzeum körút 19. számú házban lévő lakásán *altatószerrel megmérgezte magát özvegy Telkes* Istvánné 43 éves magánzónő. Személyzetét eltávolította a lakásból, s mire visszatértek, Telkesné *már rosszul volt.* Kihívták a mentőket, akik a Pajor-szanatóriumba szállították. Gyomormosást alkalmaztak. A segítség idejében érkezett, úgyhogy Telkesné délután már magához tért, s az orvosok remélik, hogy megmenthetik az életnek. Lakásában a rendőrség két búcsúlevelet talált. Az egyikben csak ennyit írt: *»Ne boncoljanak fel. Ha nem halnék meg, szúrják át a szivemet.«* A másik levelet leragasztotta és íróasztalán hagyta. Ráírta, hogy az egyik Andrássy úti közjegyzőhöz juttassák el ezt, ha meghalt. A főkapitányság életvédelmi osztályán indult meg a nyomozás, hogy megállapítsák, miért akart meghalni Telkesné, aki jómódú asszony, sohasem voltak anyagi gondjai. Valószínűnek tartják, hogy betegsége következtében *idegrohamot* kapott és ezért akarta eldobni magától az életet.

— **A VAC december 25-iki, pénteki túrája.** Séta a budai hegyekben. Találkozás a Széll Kálmán téren 10 órakor. Vezető: Nemes.

— **UTE.** Mátra sível 3 nap. Találkozás dec. 25-én reggel 7 órakor az újpesti hídfőnél. Vezető: Korai Béla. — Az UTE turistaszakosztálya klubhelyiségében jelentkezni lehet a január 10-iki Miskolc—Baradla-i utazáshoz. Költség: 4.20 vagy 12 P. — A turista fényképpályázatra vonatkozó mindennemű felvilágosítást ugyancsak a klubhelyiségben (Újpest, Deák Ferenc u. 45.) nyerhetnek az érdeklődők minden kedden ½9 órakor.

— **Rosszak a hóviszonyok.** A Magyar Síszövetség hivatalos hójelentése december 23-án este 7 órakor: Általános helyzet: Magasabb hegyek egyes északi oldalain még található gyakorlatozásra alkalmas, rossz minőségű hóréteg, de túrázás céjából megfelelő összefüggő hótakaró sehol sincsen. Részletes jelentés: Budai hegyek: síelésre nem alkalmasak. Pilisi hegység: Dobogókő—Nagyvillás síelésre nem alkalmas. Börzsönyhegység: Hideghegy: 6—8 cm kérges hó. Mátrahegység: Kékestető északi erdőségben 8 cm kérges, nedves hó. Bükkhegység: a fensík északi oldalain, a Bálványoson 8—10 cm kérges, nedves hó.

— **Halálozás.** Lovag dr. *Czyzewsky* Gyula egészségügyi főtanácsos, József főherceg udvari orvosa, a Margitsziget nyug. főorvosa 70 éves korában meghalt.

Wohl Izidor magánzó e hónap 21-én 73 éves korában Budapesten elhúnyt. A megboldogultat rokonai és barátai e hónap 23-án kísérték utolsó útjára a rákoskeresztúri izr. temetőben.

Budapesten dec. 22-én hosszas szenvedés után elhúnyt *Matheidesz* Margit, akinek temetése december 24-én, csütörtök délután ¼4 órakor lesz a kerepesi úti temető halottasházából a római katolikus egyház szertartása szerint.

Özv. *Heckenast* Róbertné szül. Kertész Aranka e hónap 23-án hajnalban elhalálozott. Hült tetemét e hónap 24-én délután ½3 órakor helyezik örök nyugalomra a kerepesi (fiumei) úti temető halottasházából a római katolikus egyház szertartásai szerint.

= **Meghűlésnél és náthaláznál, torokgyulladásnál és mandulalobnál, idegfájdalmaknál és szaggatásnál** reggelenként egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz nagyon jót tesz, mert a gyomorbélcsatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti, azonkívül pedig jó emésztést és fokozott anyagcserét biztosít. Orvosok ajánlják.

BÉRELJEN VOGEL CSILLART
Vétel esetén a fizetett bérleti díjat beszámítjuk
V., Károly körút 28 (Városháza) VIII., Mária Terézia tér 3

NAPI HÍREK

JÓ REGGELT!

Szerdán elkeresztelték a Névtelen uccát. Barát ucca lett belőle. Azért választották ezt a nevet, mert már Névtelen ucca korában nagyon barátságos környék volt.

Felhívás. A kínai forradalmi csapatok ezúton kérik azokat az önkénteseket, akik Spanyolországban nem feleltek meg, hogy fáradjanak a kínai csatákba, ahol szívesen látják őket.

Beszélgetés a kávéházban: »Olvasta? Sem a pincérek, sem a főurak nincsenek megelégedve a százalékos rendszerrel.« »Ehhez még csak azt kell hozzátenni, hogy a fogyasztóknak sem tetszik és akkor megállapíthatjuk, hogy sohasem fogják eltörölni.«

A nap aktuális kérdése: »Vajjon az árelemző bizottságnak az lesz a feladata, hogy ne csak figyelje, hanem emelje is az árakat?«

A nap hőse: Windsor hercege, aki többezer ajándékot kapott a világ minden részéből. Már csak ezért is érdemes volt lemondania az állásáról.

Mindkét spanyol tábor véget akar vetni az ellenségeskedésnek. Nagy bajban vannak ugyanis, már alig van kit legyilkolni.

Beszélgetés a villamos perrónján: »Olvasta? Marton Béla azt kérte Darányitól, hogy mint egyszerű közkatona dolgozhasson a pártban.« »Lám, a miniszterelnök milyen szigorú volt vele! Még ezt a szerény kérést sem teljesítette. Marton kénytelen mint társelnök szerepelni.«

Mindenben első a Pesti Napló

— **Postautalvány a december 31-én lejáró előfizetések megújítására.** Vidéki előfizetőink lappéldányaihoz, amennyiben előfizetésük december 31-én lejár, ma postautalványt mellékelünk. Kérjük előfizetőinket, hogy a megújításra szánt összeget mielőbb adják fel, nehogy a lap küldésében fennakadás legyen.

— **Hóman kultuszminiszter fogadta az ifjúsági szervezetek képviselőit.** *Hóman* Bálint kultuszminiszter a Felsőoktatási Kongresszuson mondott beszédében bejelentette, hogy az ifjúsági problémákról *meg akarja hallgatni a diákszervezetek vezetőit is.* A miniszter szerdán délután félkettőkor fogadta a diákvezéreket: *Rajczy-Rasztovich* Imrét, a Nemzeti Diákszövetség vezértitkárát, dr. *Dérczy* Ferencet, a Turul vezérét, *Horváth* Szabolcsot, a Hungária Bajtársi Egyesület, *Jencs* Árpádot, a Katolikus Diákszövetség, *Bárdos* Lászlót, az Emericana és dr. *Bárány* Istvánt, a MEFHOSz megbízottját. *Hóman* ötnegyedóra hosszat tárgyalt a szervezetek megbízottaival, akik *főleg szociális problémákról tájékoztatták a minisztert.* Szó volt a tandíjak és egyéb egyetemi díjak leszállítására, a diákház felállítására és az állástalan diplomások elhelyezésére irányuló ifjúsági kívánságokról.

— **Címadományozás.** A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy a kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére dr. *Fery* Tibor miniszteri titkárnak a miniszteri osztálytanácsosi címet és jelleget, vitéz dr. kövesdi *Földváry-Boér* Benedek miniszteri titkárnak pedig a miniszteri osztálytanácsosi címet adományozta. A kormányzó a legfőbb állami számvevőszék elnökének a miniszterelnök által előterjesztett javaslatára dr. *Zsilinszky* Rezső és dr. *Ratkovszky* Károly legfőbb állami számvevőszéki titkároknak a legfőbb állami számvevőszéki osztálytanácsosi címet és jelleget adományozta. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Stefániai* Richárd gépészmérnöknek, a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársaság igazgatójának közhasznú érdemes tevékenysége elismeréséül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére dr. *Gőcze* Bertalan budapesti ügyvédnek az ügyvédi pályán szerzett érdemei elismeréséül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Darabos* Lajosnak, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium segédhivatali főigazgatójának sokévi közszolgálata alatt szerzett érdemei elismeréséül a magyar **királyi kormánytanácsosi** címet adományozta.

— **Szekfű Gyula feltűnő cikke középosztályunk politikai hibáiról.** *Szekfű* Gyula egyetemi tanár, a neves történettudós a *Korunk* Szava karácsonyi számában feltűnő cikket írt a magyar közéletben észlelhető hibákról és mulasztásokról, súlyos ítéletet mond *a magyar középosztályról* — Amint a *Deák Ferenc-féle művelt birtokosok befolyása* mindinkább csökken, — írja — azzal együtt csökken ennek az uralkodó osztálynak *politikai érzéke* is. Másként nem volna megérthető, miért nem nézett szemébe ez a középosztály a nemzeti élet nagy problémáinak, a választójognak, a földkérdésnek, a nemzetiségi kérdésnek. Középosztályunk tekintélyes része illúziókba burkolózva *képtelen a politika valóságait elfogadni*, s azt kell hinni, hogy *szegény népünk is világosabban látná a dolgokat*, ha politikai tevékenységre alkalmat adnának neki. Annyi bizonyos, hogy a leszakadt magyarság és az itteni közt feltárult űrt a hazai középosztály rovására kell írnunk, amely e téren napról napra mellőzi *a reális szükségleteket*. Ugyanígy ki nem elégítő a magatartása a *földreform*, a *választójog* és sok más a szegény népet érintő szociális kérdésben, melyek közül csak a *mezőgazdasági munkásbiztosítás* és a *munkanélküli segély* ügyét említem, — középosztályunk mindkettővel szemben következetesen teljes közönyt tanusít. Olyan *mesék és ábrándok*, amelyek naivságuk miatt nyomdafestéket sem bírnak el anélkül, hogy ne kompromittálnák józan nemzetünket, középosztályunkban ajakról ajakra suttogtatnak és lelkeket derítenek néhánynapi boldog optimizmusra, hogy holnap már senki se emlékezzék ráluk. Lehetnek optimisták, akik azt hiszik, hogy középosztályunk az újabb nemzedékekben telitődni fog a történeti és népi magyar kultúrával, további fennállásunk egyetlen biztosítékaival, — aki a szemünk előtt végbemenő »természetes kiválasztódást« látja, az aligha osztja ez optimizmust, — írja később *Szekfű* a cikkében.

— **Traeger Ernő — miniszteri osztályfőnök.** A kormányzó *Traeger* Ernő miniszteri tanácsosnak a miniszteri osztályfőnöki címet adományozta.

— **A művészek győzelmével végződött a szegedi hősi emlékmű körül támadt harc.** *Szegedről* jelentik: *Pálfy* József polgármester ötlete alapján *Pogány* Móric műépítész a tanítói internátus »palotakapuját« *a szegedi hősi emlékmű céljaira kiépítette.* A kapuboltozatra ~~Aba-Novák Vilmos~~ festett freskókat. Már ősszel fel kellett volna avatni az emlékművet, de viharos művészeti csaták miatt az avatás *elmaradt. Először Pogány művét támadták*, amikor a támadások elhallgattak, *újabb harc kezdődött Aba-Novák freskói ellen.* Mikor a Művészeti Tanács a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a freskókról, *Lőte Éva szobra ellen indult támadási hadjárat.* Kodden azután az Irodalmi és Művészeti Tanács leküldte Szegedre *Szentgyörgyi* Istvánt és *Medgyessy* Ferencet helyszíni szemlére. A kiküldöttek megállapították, hogy *Pogány Móric műve kitűnően sikerült, értéke elvitathatatlan. Ugyanilyen véleménnyel voltak Aba-Novák freskóiról és Lőte Éva szobrairól.* Az egész művet mindenképpen sikerült művészi alkotásnak ítélték. Ezekután a városházán *megindultak az előkészületek az emlékmű felavatására. Márciusban tartják meg az ünnepséget*, amelyen megjelenik *a kormányzó is.*

— **A Friedrich-párt karácsonya.** A Friedrich-párt bensőséges ünnepség keretében megajándékozta a karácsonyi ünnepek alkalmából a párt szegényeit. Az ünnepségen, amelyen *Friedrich* István és *Tauffer* Gábor képviselő is megjelent, *Tomor* Béla mondott beszédet, azután élelmiszert, meleg ruhákat és játékokat kaptak a szegények.

— **Ellopták a Berlini térről egy vegyészeti gyár autóját.** Szerda este a főkapitányság központi ügyeletén a *Pharmacia* vegyészeti gyár vezetősége bejelentette, hogy ismeretlen tettes *a Berlini térről ellopta a gyár AA 222. rendszámú autóját.* A kocsit *Wilheim* Ferenc, a gyár tisztviselője vezette, aki néhány perere leállította a Berlini téren, mert az egyik házban dolga volt.

— **Meghalt egy híres horvát antropológus.** *Belgrádból* jelentik: *Gorjanovics-Kramberger* Károly horvát tudós *nyolcvanéves korában Zágrábban meghalt.* Gorjanovics-Kramberger főleg paleontológiai és antropológiai munkássága révén lett híres a külföldön is. Ő fedezte fel a világhírű *krapinai ősember-csontvázat* a horvátországi Krapina diluviális rétegeiben.

— **A Beszkár karácsonyesti forgalmáról.** Ma, december 24-én, Karácsony estéjén, úgy mint az előző években, az utolsó villamoskocsik *este nyolc órakor* indulnak a végállomásokról. Az utolsó autobuszok a külső végállomásokról *8 és ¼9 óra között* indulnak.

— **Az Országút**, a *Deák Ferenc Társaság* lapjának karácsonyi száma megjelent. Tartalmából kiemeljük: *Választójogi karácsony; Belitzky* János: A magyar középosztály történettudata; *Pongrácz* Kálmán: A nemzetiségi kérdés fejlődése; *Barankovics* István: Az ifjabb Andrássy emlékezete; *Lipták* László: A szociális emelkedés útja a mezőgazdaságban; *Külpolitikai világkép; Minoriter:* Uj veszedelmek Erdély felett; *Rónai* András: Külpolitikai közvéleményünk megtisztulása; *Dessewffy* Gyula: Német kiábrándítás; *Hámory* László: A nemzetközi szolidaritás tudománya; *Juhász* József: Fasizmus Angliában; *Szabad szószék; Medriczky* Andor: A városi privilégiumok; ifj. *Páli* Sándor: Egy földművelő beszámolója; *Kujáni* János—*Mátrai Beteyh* Béla: Vita a színikritikáról; Könyvszemle, glosszák. Az alkotmányhű fiatalság lapja, állampolitikai, szociálgazdasági és kulturális szemle, megjelenik **havonként**, ára 40 fillér.

— **Zenetanárok nagygyűlése.** Magyarország valamennyi zeneiskolájának igazgatói és tanárai január 3-án délelőtt féltizenegy órakor tartják országos nagygyűlésüket a **Lloyd dísztermében. V., Mária Valéria ucca 12. alatt.**

Karácsonyra CSILLÁRT METEOR CSILLÁRGYÁRBAN vásároljon

Éjjeli szekrény lámpa P 4.20
3+1-lángú csillár ..... P 16.—
3+1-lángú csillár fakombinációval ..... P 19.80
Villamos vasaló (kis fogyasztás) P 6.50
nikkel- és fakombináció.

Célszerű karácsonyi ajándékok
Legnagyobb választék! Részletre is!

Üzletek:
Podmaniczky ucca 27. Váci ucca 2. Józsel körút 44. Vámház körút 11. Erzsébet körút 13. Margit kri 50. (lerakat)
Pécs Miskolc Győr Szeged Debrecen Gyöngyös } lerakat

Kérje most megjelent áriegyzékünket!
RÁDIÓT IS METEOR-nál

— **Szendy polgármester szabadságon.** *Szendy* Károly polgármester megkezdte karácsonyi pihenőjét. Újév napján bejön hivatalába, hogy a szokásos üdvözléseken résztvegyen, hivatalát azonban csak január 7-én foglalja el.

— **Meghalt Kiss Ida írónő.** Szerdán hajnalban, évekig tartó kínos szenvedés után meghalt *Tamásné Kiss* Ida, a kiváló írónő. A tragikus sorsú, fiatalon elhúnyt írónő Nagyváradról került a fővárosba, ahol hamar feltűnt novelláival, később regényeivel, Három önálló kötete jelent meg: a »Shami« című regénye, majd finom novelláinak gyüjteménye »Kalászcsordáskor« címmel és legutóbb, már súlyos betegsége alatt írt utolsó munkája, »Olyan jó élni...« című regénye. Az elhúnyt nagytehetségű írónőt férje, *Tamás* Ernő, a Pesti Hirlap belső munkatársa gyászolja. T. Kiss Ida temetése a római kat. anyaszentegyház szertartása szerint csütörtök délután három órakor lesz a kerepesiúti temető halottasházából.

— **Esküt tettek a főváros újonnan kinevezett tisztviselői.** A legutóbb kinevezett fővárosi tisztviselők szerdán a Vigadó nagytermében letették a törvényben előírt hivatali esküt. Az esketés után *Lamotte* Károly h. polgármester beszédet intézett a tisztviselőkhöz és hangoztatta, hogy a mai idők fokozott munkateljesítményt követelnek a köztisztviselőktől, s nem elég a hivatali előírások megtartása, hanem *munkájuba szociális gondoskodást, messzemenő megértést kell belevinni.*

— **Bünösnek mondották ki, de nem büntették meg gróf Draskovich Iványét egy gázolásért.** *Kaposvárról* jelentik: Gróf *Draskovich* Iván baranyaselyei földbirtokos felesége Patosfa határában szeptemberben *elütötte autójával Kovács* Ferenc mezőőrt. Kovácsot a pécsi klinikára szállította és száz pengő fájdalomdíjat adott neki. Az ügy szerdai tárgyalásán a kaposvári törvényszék előtt a grófné kijelentette, hogy szabályos oldalon, megengedett sebességgel haladt, Kovács megijedt és ide-odaugrált az autó előtt. A tanukihallgatások után *bünösnek mondották ki Draskovich Iványét súlyos testisértés vétségében*, de a sok enyhítő körülmény miatt *büntetést nem szabtak ki rá.*

— **A román és jugoszláv miniszterelnök karácsonykor a Bánátban vadászik.** *Bukarestből* jelentik: Hivatalos körökből származó értesülés szerint *Tatarescu* román és *Sztojadinovics* jugoszláv miniszterelnök a karácsonyi ünnepek alatt a román határ közelében, *a Bánátban tartandó vadászaton találkoznak.* A találkozás tisztán baráti jellegű lesz, ami azonban nem zárja ki, hogy a két államférfi fel ne használja az alkalmat politikai eszmecserére.

— **Meghalt Nagybecskereken Rózsa Sándor barátja.** *Nagybecskereken meghalt Suta* Péter 98 éves gazda, aki harmine évvel ezelőtt Szeged környékéről költözött oda. Suta Péter fiatalkorában *jól ismerte Rózsa Sándort*, akit utoljára 1878-ban látott. Suta elmondotta halála előtt, hogy *Rózsa Sándornak négy törvényes gyermeke volt*, akik megváltoztatták nevüket.

— **Felhívás a volt lengyel légionistákhoz.** Kismoky Károly, László Mihály, Sierminsky János, Varga Gyula és dr. Marczinek Jenő fekérik azokat, akik a világháborúban a lengyel légiókban vagy 1919—1922. között a lengyel hadseregben, vagy a Bobula Testvérek, Weisz Kálmán, Szopko László, Rátz Kálmán, Galocsik Imre vezetése alatt lengyel földön szolgáltak és eddig még nem adtak jelt magukról, adják le címeiket írásbelileg Miklóssi Ferdinánd Leóhoz, Budapest, X., Szabóky ucca 58.

— **A Touring Club elnökének osztrák kitüntetése.** *Bécsből* jelentik: Az osztrák köztársaság elnöke *Vermes* Gyulának, a Magyar Touring Club elnökének, a Magyarországból Ausztriába irányuló utasforgalom körül szerzett érdemei elismeréséül *az osztrák érdemrend középkeresztjét adományozta. Madle* Othmar táborszernagyot, az osztrák touring klub díszelnökét a szövetségi kancelláriai hivatal megbízta, hogy ezt a kitüntetést személyesen nyujtsa át.

— **Beküldött hírek.** A Dugonics Társaság december 27-én ülést tart a Városháza közgyülési termében. — A Népmüvelési Bizottság december 26-án délelőtt tanulmányi kirándulást vezet a Szépmüvészeti Múzeumba.

Erőszakos cselekmények miatt Stájerországban letartóztatták az osztrák nemzeti szocialisták több vezetőjét

Bécs, május 31.

Hivatalos jelentés szerint a rendőrség néhány hete átkutatta az illegális ausztriai nácimozgalom vezetőségének irodáját s ott olyan jelentéseket is lefoglalt, amelyekből kitűnt, hogy március végén Stájerországban *a nácimozgalmon belül a vezetőség ellen lázongás támadt* s egy németbirodalmi napilap két emberét, akik stájerországi toborzóúton voltak, *osztrák nácik elhurcolták.* Megállapították, hogy a rohamosztagosok a német lap két üzletszerzőjét egy weizi villába csalták, ahol fegyveres fenyegetés mellett *durván megkötözték s pénzüktől megfosztották.* Onnan Leoben közelébe vitték őket, de a két németnek itt az egyik rohamosztagvezetővel való személyes ismeretsége révén *sikerült 12 órai fogság után szabadulnia.*

Az erőszakos cselekmény *összes résztvevőit letartóztatták:* köztük van az osztrák rohamosztagvezetőség ügyvezetője és vezérkari főnöke s több más nácivezér is. A nyomozás után *átadják őket a bíróságnak.*

A pénzügyminiszter beszéde a tőkéről és támadóiról

Pécs, május 31.

Fabinyi Tihamér pénzügyminiszter vasárnap látogatást tett a pécsi bányatelepen, hosszabb beszédet intézett a bányamunkásokhoz.

— Életfontosságú a nemzetre, — mondotta — hogy a munkástársadalom egy legyen a nemzet nagy céljaiban. Nem az ellentéteket kell keresni, hanem azt, ami összeköt bennünket. Nagy viták, új eszmék korát éljük és harc van a termelési tényezők között is. A tőke ellen sok kifogás hangzik el. A tőke a munka eredménye. *A tőkére szükség van és akik a tőkét támadják, csak visszaéléseit és túlzásait látják, melyek kétségtelenül vannak és amelyeket le kell nyesegetni.* A legtöbben azért támadják a tőkét, mert *nem rendelkeznek vele.* Szeretnék megszerezni és gyűlölik, amíg nincs birtokukban. A termelési tényezőknek, a földnek, a munkának és a tőkének úgy kell egymásba fonódniok, mint egy család tagjainak. *Nem a tőke ellen kell küzdeni, hanem a tőkéért.*

Fabinyi ezután az *adózásról* beszélt, kérte a munkásságot, értsék meg, hogy *mindannyian összetartozunk, jót akarunk.*

A miniszter több mint másfél órát töltött a bányászok között. Később Pécs-Gyárvárosban részt vett a szentmisén, majd az óvoda udvarán fogadta a választók üdvözlését. Itt is beszédet mondott, hangsúlyozta, hogy *a magyar munkás testvérünk, része a nemzet testének és a róla való gondoskodás kedves kötelessége a kormányzatnak.* Hangsúlyozta, hogy a szociális problémákat csak valláserkölcsi alapon lehet megoldani. Szociális téren az államnak és a társadalomnak összhangban kell együttműködnie.

Fabinyi délután résztvett a Hősök Emlékünnepén, később az iparkamarában panasznapot tartott, este pedig visszautazott Budapestre.

A tudomány és technika

haladása bámulatos eredményeket mutat fel. Ilyen tökéletes eredmény az Ovomaltine, amely kis terjedelemben igen nagy tápértékeket és az élet fenntartására, a munkaképesség és az életkedv fokozására szükséges vitaminokat nagy mennyiségben tartalmazza. Ifjúnak és öregnek, egészségesnek és betegnek a legcélszerűbb reggeli és uzsonna 1 csésze tejben 2—3 kávéskanál Ovomaltine, a táperő és vitaminok koncentratuma.

Chamberlain angol miniszterelnök: „A legközelebbi két esztendő sorsdöntő lehet Európa történelmében"

Bemutatkozott az alsóházban az új angol kormány

London május 31.

A konzervatív párt egyhangúlag elnökévé választotta Neville *Chamberlain* miniszterelnököt.

A miniszterelnök székfoglalójában kijelentette, hogy *a pártot Baldwin szellemében akarja vezetni és a kormány továbbra is nemzeti jellegű kormány marad. A legközelebbi két esztendő sorsdöntő lehet Európa történetében.* Hogy zűr-zavarhoz, vagy a régi ellenségeskedések fokozott csillapodásához és a bizalom és szilárdság helyreállításához fog-e vezetni ez a két esztendő, az jórészt azon a fontos és esetleg döntő szerepen fordulhat meg, amelyet Anglia fog játszani.

Az alsóház igen melegen fogadta Neville *Chamberlaint* és kormánya tagjait, akiket lelkesen megtapsolt, amidőn a tanácskozóteremben megjelentek. Ugyancsak megtapsolta a Ház Ramsay *MacDonald*-ot, aki évek hosszú sora óta ezúttal először jelent meg mint egyszerű képviselő. Ramsay MacDonald néhai Sir Austen Chamberlain egykori helyét foglalta el.

Attlee őrnagy a munkáspárti ellenzék nevében meleg hangon emlékezett meg lord *Baldwin* volt miniszterelnök érdemeiről.

Sir Archibald *Sinclair* a szabadelvű ellenzék nevében csatlakozott Attlee őrnagy fejtegetéseihez.

Neville *Chamberlain* miniszterelnök válaszában örömét fejezte ki az ellenzék üdvözléséért és méltatta lord Baldwin érdemeit.

Frischmann Elek kályhagyáros 700.000 pengős csalási bűnügye

(Saját tudósítónktól.) A büntetőtörvényszék *Szemák*-tanácsa hétfőn kezdte meg annak a nagyszabású bűnpernek a tárgyalását, amelynek vádlottai: *Frischmann* Elek, volt részvénytársasági igazgató, a *felesége,* továbbá vejük, *Schabes* Mór János kereskedő. Az ügyészség vádirata szerint Frischmann Elek rokoni szeretetet színlelve, rávette Rohony Jánosnét arra, hogy családi járandóságát adja el neki 300.000 pengőért, de elhallgatta, hogy ő már előzőleg megállapodást kötött Rohonyné fivérével és édesanyjával, hogy tőlük 700.000 pengőt kap újabb kiházasítás céljaira. Az ilyenmódon elért 400.000 pengős haszonnal sem elégedett meg, hanem Rohonynét rávette arra, hogy Frischmannné részére 100.000 pengőt kölcsönadjon, a fennmaradt 200.000 pengőt pedig befektette Rohonynéval az ő már akkor is súlyos anyagi helyzetben levő Vaskályha és Vasáru Kereskedelmi Rt.-be, ahol ennek az összegnek a javarésze is elveszett. Ezért *csaláson* kívül *hűtlen kezeléssel* is vádolja az ügyészség Frischmann Eleket, aki a vádirat további része szerint *többrendbeli sikkasztás és zsarolás bűntettét* is elkövette részben ugyancsak Rohonyné, részben pedig *Arleth* Lajos és *Madarász* Sándor sérelmére. Frischmann Eleknét azzal vádolja az ügyészség, hogy *férjének csalását szándékosan előmozdította,* Schabes Mór János pedig *sikkasztás bűntettét* követte el, mert mint egy háznak kirendelt gondnoka, a kezeihez befolyt házbérjövedelem egy részét nem helyezte bírói letétbe, hanem előzetes megbeszélés alapján apósa Frischmann kezeihez juttatta.

A nagyszabású bűnperben a vádat *Szakáll* Géza ügyész képviseli, a sértetteket *Fábián* Béla és *Székely* Zsigmond ügyvédek, míg a vádlottak védői: *Ulain* Ferenc és *András* Ernő.

Frischmann Elek kihallgatása során *vagyontalannak* mondotta magát. Az elnök figyelmeztette, hogy *a vizsgálat során még 200.000 pengős vagyont* jelentett be.

— Akkor még azt hittem, hogy behajtható követeléseim vannak, — válaszolta a vádlott — de azóta már megállapítottam, hogy *ezek a követelések behajthatatlanok.*

Frischmannné 200.000 pengős vagyont jelentett be, *Schabes* Mór János pedig, aki osztrák állampolgár, kijelentette, hogy 40.000 silling a vagyona.

Frischmann egyébként *tagadta bűnösségét.* Az elnök részletesen faggatta, hogy milyen volt a vagyoni helyzete a vádbeli időben. Hangoztatta, hogy akkor 400.000 pengőnyi vagyonnal rendelkezett. Elmondotta a továbbiak során, hogy rokonságban van Rohonynéval, aki eleinte neki 100.000 pengőért akarta eladni családi járandóságát. Végül is 300.000 pengőben állapodtak meg. Frischmann a többi vádponttal kapcsolatban is *tagadta bűnösségét.* Hasonlóképpen Frischmannné, aki azzal védekezett, hogy azokba az egyezkedési tárgyalásokba, amelyeket férje folytatott Rohonyné nevében, *nem folyt be.* Schabes Mór János *szintén tagadta* a terhére rótt sikkasztási vádat.

Az első tárgyalási nap a három vádlott kihallgatásával telt el, szerdán megkezdik a *tanúkihallgatásokat,* amelyek *több napon át* tartanak.

KÖNYVNAP 1937

KÖRMENDI FERENC Találkozás és búcsú
A VILÁGHÍRŰ ÍRÓ SZENZÁCIÓS ÚJ REGÉNYE
Könyvnapi ára kötve 3.80 P
Könyvnap után kötve 5.40 P

KODOLÁNYI JÁNOS Boldog Margit
ÁRPÁDHÁZI BOLDOG MARGIT REMEKBEÍRT ÉLETREGÉNYE
Könyvnapi ára kötve 4.— P
Könyvnap után kötve 4.80 P

FÖLDI MIHÁLY Isten országa felé
A POKOL ANGYALA • A MEZTELEN EMBER • A LÁZADÓ SZŰZ • A KIVÁLÓ ÍRÓ REGÉNYTRILÓGIÁJA EGY KÖTETBEN
Könyvnapi ára kötve 6.— P
Könyvnap után kötve 7.20 P

ATHENAEUM

HUNYADY SÁNDOR Géza és Dusán
A VILÁGHÍRŰ DRÁMAÍRÓ ELSŐ REGÉNYE
Könyvnapi ára fűzve 1.60 P
Könyvnap után kötve 2.— P

KARINTHY FRIGYES Tanár úr kérem
A NÉPSZERŰ ÍRÓ LEGNÉPSZERŰBB KÖNYVE, VÉRTES MARCEL RAJZAIVAL
Könyvnapi ára fűzve 1.20 P
Könyvnap után kötve 3.— P

yai lobogók alatt hajózó flottát is utasították, hogy *mindenféle támadással szemben védje meg magát.* Egyelőre azonban szó sincs arról, hogy az olasz hadihajók Almeira bombázásához hasonló megtorlásokat akarnának végrehajtani, sem pedig arról, hogy a spanyol vizeken lévő egységek számát szaporítják. Egyébként azonban — illetékes olasz helyen ezt nagyon határozottan és nyomatékosan kijelentették — Róma és Berlin között a történtekre vonatkozólag *teljes összhang* uralkodik és a fasiszta kormány tökéletesen igazolva látja és helyesli a Deutschland bombázása után eszközölt megtorlásokat.

Jól informált helyen megkérdeztük: milyen vélemény alakult ki a valenciai kormány jogi álláspontjával szemben, amely szerint az ellenőrzéssel megbízott hadihajóknak a spanyol territoriális zónán kívül, tehát tíz mérföldnyire a parttól és nem egy — a felkelők kezén lévő — kikötőben kellett volna tartózkodniok?

Az olasz álláspont szerint ez lehet *részletkérdés*, amely azonban távolról sem csökkenti a megtörtént események súlyosságát. A hadihajóknak és minden hajónak üzemanyag- és élelmiszerpótlásra van szüksége, amit nyilt tengeren nem lehet végrehajtani. *Egy kikötőben való tartózkodás semmiképpen sem indokolhat ilyen súlyos légitámadást.*

Eddig a jólinformált olasz hely nézete.

Hivatalosan a következőket jelentik:

Az olasz kormány tekintettel arra, hogy a vörös repülőgépek ismételten támadást intéztek olasz és német hajók ellen, ami világosan mutatja, hogy a vörösök előre megfontolt terv alapján támadják a benemavatkozási bizottság által gyakorolt ellenőrzésben résztvevő német és olasz tengeri erőket, elhatározta, hogy *visszavonja az olasz hajókat a nemzetközi tengeri ellenőrzésből és visszarendeli képviselőit a londoni benemavatkozási bizottságból* mindaddig, amíg a bizottság nem hoz megfelelő intézkedéseket e bűnös támadások megakadályozására.

Az olasz kormány képviselője ezt az elhatározást közölte a londoni benemavatkozási bizottsággal is.

Mussolini még nincs Rómában, családjánál tartózkodik Romagnában és így nem is vett részt a nápolyi herceg keresztelőjén. Az incidens hírére ntm utazott vissza — mint Hitler Berchtesgadenből Berlinbe — és a külföldi diplomáciai körök ebből azt olvassák ki, hogy *a Duce nem akarja túldramatizálni az eseményeket.*

Az eredeti program szerint kedden vagy szerdán reggel kellene csak Mussolininak a fővárosba érkeznie, de nem tartják lehetetlennek, hogy *már ma este Rómában lesz.* Amíg a Duce nincs jelen, lényeges újabb fordulatok és fejlemények aligha várhatók.

A helyzet súlyos és anélkül, hogy túlozni akarnók a spanyol eseményeket, kötelességszerűen meg kell állapítanunk Róma hangulatából: a polgárháború és a nemzetközi beavatkozás számos incidensének sorában a mostani a legaggasztóbb.

Nagy mérsékletre és hidegvérre van szükség, hogy éppen ma, a lefegyverzési bizottság összeülésének napján ne történjék olyasmi, ami minden lefegyverzést illuzóriussá tehet. *Róma higgadt magatartásából mindenesetre arra következtethetünk, hogy a hidegvérre és a mérsékletre való hajlandóság megvan.*

Barcs Imre

Aggodalom Washingtonban

London, május 31.

A Reuter-iroda washingtoni távirata szerint *Hull külügyminiszter a spanyolországi fejlemények miatt virginiai pihenését megrövidítette és Washingtonba tér vissza. A washingtoni külügyi hivatal leplezetlen aggodalommal várja a további fejleményeket.* Welles helyettes külügyminiszter kora reggel óta szakadatlanul tanulmányozza a hivatalos kábeljelentéseket.

Roosevelt elnököt, aki Hyde-parkban lévő birtokán pihen, a külügyi hivatal állandóan tájékoztatja a fejleményekről. *Ha az elnök proklamációjában megállapítaná, hogy hadiállapot áll fenn Németország és Spanyolország között, akkor az amerikai semlegességi törvény alapján ki kellene terjeszteni a pénzügyi zárlatot* és a fegyverkiviteli tilalmat Németországra is. Ez a tilalom tudvalévően Spanyolországra már hatályos.

Elsüllyedt egy megtorpedózott spanyol gőzös

Barcelona, május 31.

Honvédelmi minisztérium jelentése szerint egy tengeralattjáró vasárnap délelőtt Barcelona közelében két torpedót lőtt ki a *Zorroza* spanyol kereskedelmi hajóra. Délután félkettőkor ugyanaz a búvárhajó *megtorpedózta és elsüllyesztette a Ciudad de Barcelona nevű spanyol gőzöst.* Két repülőgép bombát dobott a búvárhajóra, amely többé nem mutatkozott. A *Ciudad de Barcelona* Marseilleből *110 embert* szállított Barcelona felé.

A szovjet újra szállít fegyvert Valenciának

Párizs, május 31.

A párizsi lapok értesülése szerint Moszkva elhatározta, hogy ismét megkezdi a Spanyolországnak szóló fegyverszállítást és egyben megerősíti spanyolországi befolyását.

— Igazgatói kinevezések a Beszkárnál. A Beszkár igazgatósága legutóbbi ülésén *Farkas* Elek és *Segesváry* Ferenc c. igazgatókat tényleges igazgatókká nevezte ki, *Gonda* Mihály osztályfőnöknek pedig az igazgatóhelyettesi címet adományozta. Egyidejüleg *Segesváry* Ferenc igazgatót június 31-iki hatállyal nyugdíjazták.

Három hónapja ülnek

és sztrájkolnak a bialystoki Becker-féle bársonygyár munkásai, akik nemzetközi megfigyelők szerint ezzel az üléssel világrekordot teremtettek. A munkaadók kijelentették, hogy szívesen tárgyalnak a sztrájkolókkal, ha kiürítik az üzemeket, a munkások viszont kijelentették, hogy ugyancsak szívesen tárgyalnak, de nem hajlandók abbahagyni az ülősztrájkot. Ebben maradtak és a munkások most »ülték« meg a sztrájk 3 hónapos jubileumát. Vajjon három hónap alatt megismerték-e az ülősztrájkolók a semmittevés varázsát, vagy megundorodtak-e a munkátlanságtól? Talán már aggódnak is, hogy egy nap az igazgatóság teljesíti követelésüket, megadja a magasabb bért és a csökkentett munkaidőt, mert rájöttek, a legjobb úgy élni, hogy a munkaidőt a semmiig minimálják — igaz, hogy a bért ekkor vagyonig kellene maximálni. Vajjon rájöttek-e arra, hogy az emberi névre méltó ember nem tud munka nélkül élni, vagy rájöttek arra, hogy a legszebb foglalkozás a világon magánzónak lenni? Ők, akik kemény munkával töltötték életüket, alighanem pontosan tudják, hogy a magánzók nem »magánoznak« naphosszat, hanem kedvükre dolgoznak. Aminthogy egy kitűnő magyar író megállapította: »Munka az, ami helyett az ember szeretne mást csinálni.« A magánzó tehát valóban magánoz, azt dolgozik, amire éppen kedve szottyan, és mindig »önöz«. Önző ugyanis nem azt a munkát végzi, amelyért megszabott munkaidő alatt megszabott bért fizetnek, hanem azt, ami tetszik neki, amiben örömét leli. Mégsem szabad elítélnünk a naphosszat önző magánzót, mert minden munkából másnak is haszna van és az örömmel végzett munka jobbminőségű, mint a kényszermunka. Valamikor az emberiség minden tagja csak önzeni és magánzni fog, s ezt fogják egyetlen szóval munkának nevezni, de addig még sokat kell gürcölnünk, sok irigység, jogosult irigység fog lefolyni a Dunán.

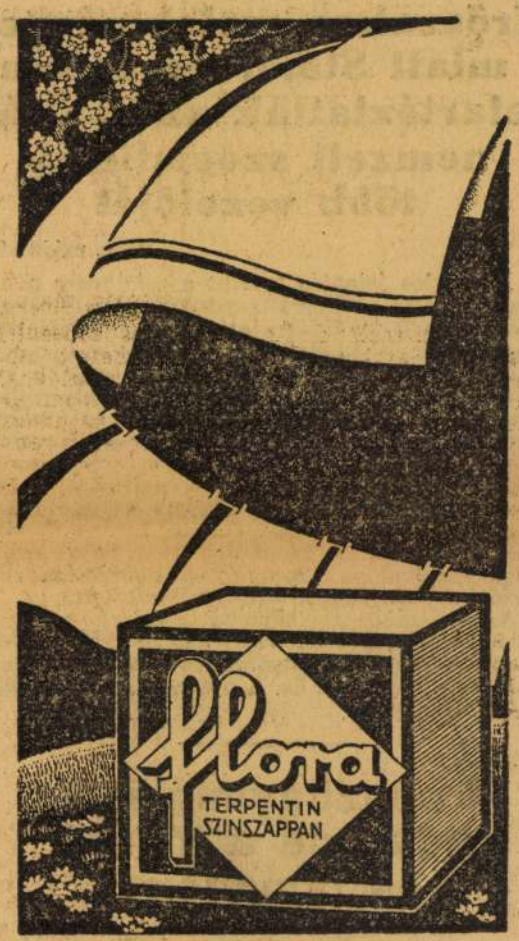

A kormányzó felavatta a szegedi Hősök Kapuját

Szeged, május 31.

Horthy kormányzó vasárnap *avatta fel a Hősök Kapuját,* amelyet *Klebelsberg* Kuno és *Pálfy* polgármester elgondolása nyomán *Pogány* Móric tervezett. A falfestményeket *Aba Novák* Vilmos, a honvédszobrokat *Löte* Éva készítette. A kormányzó vasárnap reggel *Hóman* kultuszminiszter, *Vértesy* Sándor és *Keresztes-Fischer* Lajos kíséretében érkezett Szegedre, ahol *Imecs* György főispán, *Pálfy* polgármester, *Shvoy* Kálmán altábornagy és *Mérey* László dandárparancsnok fogadta. Szegedre érkezett az ünnepségre *József* főherceg, gróf *Széchenyi* Bertalan, *Tahy* László, báró *Perényi* Zsigmond, *Herczeg* Ferenc és gróf *Klebelsberg* Kunóné is. A kormányzó az ipari vásár megtekintése után a kormányzó nevét viselő 9. gyalogezred tisztikarának villásreggelijén vett részt.

Tizenegy órakor a Hősök Kapujánál Pálfy polgármester mondott beszédet, majd *Hóman* kultuszminiszter beszélt.

— Ez a kapu jelképe legyen a hősi példa nemzetnevelő hatásának. A kapu legyen örök szimboluma az élet kapujának, — mondotta — amely *új élet felé vezet, Horthy Miklós nyomában.*

Mikor a kormányzó engedélyt adott a leleplezésre, a Tisza partján *megszólaltak az ágyúk és kongani kezdett a Hősök harangja.* Az első koszorút az emlékművön a kormányzó helyezte el. Később a kormányzó résztvett a Tanítók Háza felavatásán, majd a Tisza-szállóban rendezett díszebéden, ahol *Imecs* főispán köszöntötte fel.

Horthy Miklós kormányzó és felesége megtekinti a szegedi Hősök Kapuját az ünnepélyes felavatás után. A kormányzó mellett jobboldalt Aba Novák Vilmos, a kapu freskóinak festője, baloldalt Hóman Bálint kultuszminiszter és Pogány Móric műépítész, az emlékmű tervezője áll. A kormányzóné mellett Löte Éva szobrászművésznő, az emlékmű szobrainak alkotója áll

Az egész ország megünnepelte a hősi halottak napját

A főváros összes templomaiban vasárnap, a Hősök Napján, ünnepélyes intentiszteleteket tartottak és délelőtt 11 órától 12 óráig, negyedórás megszakításokkal, megszólaltak a harangok is.

A budapesti Hősök emlékkövén tíz órakor *Rapaich* Richárd honvédfőparancsnokhelyettes *a kormányzó képviseletében helyezett el koszorút,* majd báró *Radvánszky* Albert a felsőház, *Putnoky* Móric a képviselőház, *Mikecz* Ödön államtitkár a kormány, *Czibur* Andor altábornagy a honvédség, *Karafiáth* Jenő főpolgármester a főváros koszorúját helyezte el. A Magyar Nemzeti Diákszövetség ünnepség keretében koszorúzta meg az egyetemi hősök emlékkövét. A pesti izraelita hitközség a zsidó hősök emléktemploma előtt tartott ünnepi istentiszteletet a 10.000 zsidóvallású magyar hősi halott emlékére. *Ujpesten* a Hősök ligetében volt ünnepség. *Rákospalota* díszközgyűlést tartott. *Budafokon* Hősök emlékünnepe keretében avatták fel az országzászlót s hősi emlékünnepet rendeztek *Pestszenterzsébeten* is. A HONSz valamennyi ünnepségen képviseltette magát. A budapesti Hősök kövére *Árvátfalvi Nagy* István elnök tette le a HONSz koszorúját.

Debrecenben a frontharcosok a *Hősök Serlegének* avató ünnepségét tartották meg, amelyen *Lázár* Andor igazságügyminiszter mondott serlegbeszédet. *Zalaszentgróton* vasárnap avatták fel az első *Hősök kútját.* Az ünnepségen *Johan* Béla államtitkár mondott beszédet. *Tokajon* és *Mosonszentjánoson* leleplezték a hősi emlékművet. *Pápán* felavatták a hadifogságban elhúnyt hősök emlékművét. Istentiszteletet és gyászünnepséget tartottak *Vácott, Sopronban, Kiskőrösön, Komáromban, Esztergomban, Berettyóújfalun, Egerben, Veszprémben.* Megünnepelték a Hősök napját a *külföldi* magyar kolóniák is.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

KÖZÉPDUNÁNTÚLI NAPLÓ

Lőfe Éva

1957 SZEP 15

FÓRUM

A KÖZÉPDUNÁNTÚLI NAPLÓ irodalmi melléklete

Déryné, Amazon...

PORCELÁNBÓL

A keszthelyi múzeum földszinti csarnokában 30—40 kisgyerek zsibong. Az általános fiúiskolából jöttek a tanító néni vezetésével. Szép sorban, kettesével sétálnak a hat üvegszekrény előtt. Egyik-egyik kisfiú hosszabban időzik, kíváncsian bámulja az elhelyezett tárgyakat.

A csarnokban, hat szekrényben a Herendi Porcelángyár művészi termékeit állították ki azzal a céllal, hogy a BIB által rendezett Balatoni Hetek keretében a megye egyik legtávolabbi városa is megismerje a világszerte híres gyár művészi munkáját.

Az első „vitrinben" — amelynek felírata: „A Balaton", — víziállatok képével díszített vázák, tányérok, tálak sorakoznak. A másodikban gyönyörű, színes vázák és Lőfe Éva: Amazon-ja, Lux táncosnői a legkiemelkedőbb darabok. A harmadik szekrény étkészleteket, kis állatszobrokat, majd a negyedik ismét szebbnél szebb darabból álló készleteket tartalmaz. Az ötödik szekrény már komolyabb művekkel köti le a szemlélő figyelmét. Megtaláljuk benne pl. Ligeti: Dérynéjét, Izsó: Táncolóját, s a sok kis szobor mellett kávés- és tea-készleteket. Az utolsó — hatodik — szekrény tárlata megpróbálja történelmi sorrendben bemutatni a gyár fejlődését. Megismerünk például egy 1887-ben készült darabot, amely Ferenc József étkészletéből való. 1880-ból való hatalmas, gyönyörű virágvázája, 1847-es tányér bizonyítja, hogy a gyár régi, s már több mint egy évszázada is elsőrendű művészi kivitelezésű gyártmányokkal gazdagította hírnevét.

A herendi porcelánnak sokkal nagyobb a híre, mintsem ily kevés darabból álló kiállítás kielégíthetné az ismereteit gyarapítani akaró kíváncsi szemlélőt. Van, aki megjegyzi: csak ennyi?

A vendégkönyvben már több mint ezer aláírás igazolja, hogy az érdeklődés viszonylag nagy. Szeptember 8-án, már az első napon több mint négyszázötvenen tekintették meg. Idegenek, helybeliek, iskolák tanulói.

Tulajdonképpen nem a BIB, hanem a keszthelyi tanács — együttműködve a herendi gyárral — szervezte a kiállítást. Saját maguk is mentek el a tárgyakért. Egyrészt arra számítottak, hogy nem lesz elég nagymértékű az érdeklődés, másrészt pedig kisebb helyiségben számították megrendezni. Ezért hoztak ilyen kevés kiállítási anyagot.

A Balatoni Hetek rendezősége pedig nem fordított elég figyelmet a szervezésre.

—i S—

A KÖZÉPDUNÁNTÚLI NAPLÓ irodalmi rovata

FÓRUM

Középdunántúli költők versei

Buzás Huba:

Veszprémi képeslap

Pihegve megpihen a Nap
egy percre fenn a fatetőn,
aztán lemászik ágai
között szuszogva, szenvedőn.

Korsóval lányka lépeget
a kút felé lilás úton,
nyomában, mint suhanc suhan
az Este egyre bámulón;
találkoznak a híd előtt
s a lány megáll, az este fémszínű szurok szemébe néz,
az meghajol s oly könnyedén
akár egy francia nemes
akasztja ágra hallgatag
a Holdat, mint a kalapot
s ha tudja is, hogy nem szabad
hazakíséri kedvesét
időzve kis kapuk alatt.

Fekete Mária:

Meghívó

Hihetetlen! Megértem a napot,
megöleltem egy kis újságlapot,
amin első versem helyet kapott!

Ülök az álmok csillagtetején,
aranyszárnyakon röpít a remény,
nem hever dalom hallgatlan, henyén!

Szivemből zengő rímkastélyt verek,
fala szépség lesz, tornya szeretet,
meghívlak bele, mint testvéremet!

Szalay Károly:

Őszi kép

Az erdő néma, hallgatag,
alatta csörg a kis patak.
Az égen át szelíd lúbák
csapatja ősi jelt kiált.
felhőkkel az égboltozat.
Napfoltos bő köntösbe jár
sárguló képpel a határ.

hatáskörébe tartozó közgyüjteménye

ét is és egy Munkácsy-rajzot, to-
ásztor Jánosnak bronzszobrocskáját,
ehak János csabai származású ipar-
vendéknek csabai és dobozi néprajzi
elyeket igen olcsón engedett át a
ık.
vtár számára elkészíttették a Schlick-
vaskönyvtári állványokat; a nyil-
megkönnyítésére megszerezték a
t s az olvasótermet ellátták a szük-
rzattal. A könyvtáros a kartothek
tírta a czédulakatalógust s az új
n elhelyezte a könyveket.
y. A múzeum választmánya Rell
igazgatóval megiratta az egyesü-
tét, kapcsolatban a gyüjtemények
leirásával. E művet a múzeumnak

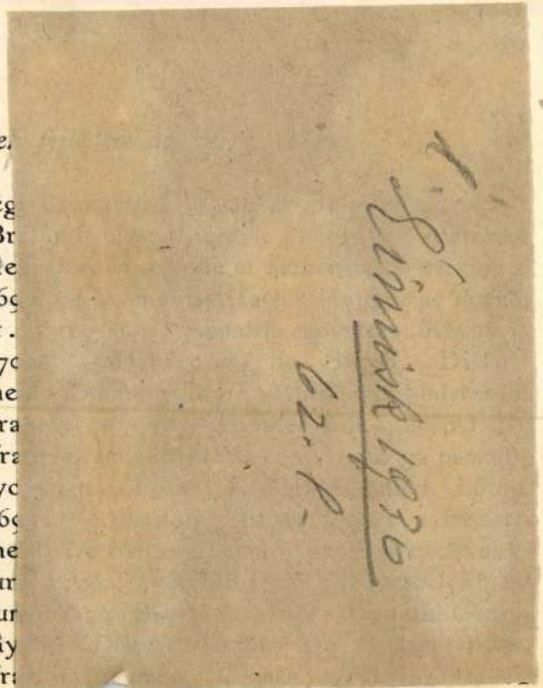

oldal), a közül Clementis Jástfalvi

szabályzatát a könyvtári bizottság letárgyalta s jóváhagyás végett az egyházkerületi közgyűléshez beterjesztette. Az egyházkerület a tervezet tárgyalását 1914. évi tavaszi közgyűlése tárgysorozatára tűzte, a használatra vonatkozó részt azonban, a végleges megállapításig is, életbe léptette.

A könyvtár 1914. évi belső programmjául egyfelől az újabban adományozott könyvanyag, másfelől a régi folyóirat és a levéltári anyag feldolgozása van kitűzve. Programmja kellene hogy legyen ezenkívül az is, hogy jellegét megadó szakait újabb beszerzésekkel szinvonalra emelje. A könyvtári bizottság megtette ugyan ez irányban is előterjesztését az egyházkerü[illegible]özgyüléshez, de ismerve a fenntartó[illegible]k anyagi kielégíti. A könyvek egy része, a tár állományában meglévén, a duplum tek s csak a hiányzókat vagy a kiadásúakat sorozták be. Az 1913. ó ványozott 1800 K államsegélylyel ügyelőség jóváhagyásával az ókori kel szellemi életére vonatkozó irodal könyvtárban meglevő régebbi anya szítették ki, úgy, hogy emez, úgy nyos, mint nemzeti szempontból fontos tudományszak a könyvtárba olyan képviselettel bir, amely a leg tudományos kutatás követelményein mértékben megfelel.

A könyvtár olvasótermét a vá iskoláinak növendékein kívül nagy látogatta a tanulni vágyó nagykö

Illyefalvi Kőte Éva 10, 15, 18. V
Ispánki József 18. l
Jablonkay Edith 27. l
Jákó Géza 24-25. l

ORSZÁGOS MAGYAR KERÁMIKAI KIÁLLÍTÁS

Jálics Ernő 10, 16, 17. l

1942

Kántor Sándor 10, 30. l
Kincses István 11, 30, 31. l
Kisfalady-Strobl 14. l
Kovács Margit 27, 28. l
Kuzmik Livia
Jon 15, 17, 18. l

K.

15. l
Gorka Géza
10, 22-24. l.
Továbbítással

ORSZÁGOS MAGYAR
IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST, V., MÁRIA VALÉRIA-UTCA 12

ORSZÁGOS MAGYAR KERÁMIKAI KIÁLLÍTÁS

1942

ORSZÁGOS MAGYAR
IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST, V., MÁRIA VALÉRIA-UTCA 12

Szerkesztésért és kiadásért felel: Szablya János.

Nyomta: Hollóssy János, Budapest, VII., Jósika-u. 20.

A KIÁLLITÁS FŐVÉDNÖKEI:

DR. VARGA JÓZSEF
m. k. t. t.
iparügyi m. kir. miniszter.

DR. SZINYEI MERSE JENŐ
m. k. t. t.
vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter.

VÉDNÖKE:

DR. SZENDY KÁROLY
Budapest Székesfőváros polgármestere.

A KIÁLLITÁST AZ
ORSZÁGOS MAGYAR IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT
A M. KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI ÉS IPARÜGYI
MINISZTEREKNEK,
VALAMINT
BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS POLGÁRMESTERÉNEK
TÁMOGATÁSÁVAL RENDEZTE

AZ ORSZ. MAGYAR IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT ELNÖKSÉGE:

ÖRÖKÖS ELNÖK:

DR. VITÉZ
JÓZSEF FERENC
királyi herceg Őfensége.

TISZTELETBELI ALELNÖK:
SZABLYA F. FERENC
m. kir. kormányfőtanácsos.

ÜGYVEZETŐ ELNÖK:
SZABLYA JÁNOS
m. kir. kormányfőtanácsos.

ALELNÖKÖK:

RICHTER ALADÁR
művészeti alelnök.

SEENGER BÉLA
m. kir. kormányfőtanácsos.

A KIÁLLITÁST
SZERVEZTE ÉS RENDEZTE:

RICHTER ALADÁR
az O. M. I. T.
kiállítási bizottságának
elnöke.

*

A KIÁLLITÁSI INSTALLÁCIÓT
ÉPITETTE:

IFJ. SZABÓ ISTVÁN
okl. épitő-iparművész.

*

A KIÁLLITÁS HÁZIIPARI ANYAGÁT
ÖSSZEÁLLITOTTA:

LATABÁR KÁROLY
az Orsz. Magyar Háziipari Központ főtitkára

ELŐSZÓ

Régi óhaja valósult meg a magyar kerámikai művészetnek, amikor *dr. Szinyei Merse Jenő* vall.- és közoktatásügyi m. kir. miniszter és *dr. Varga József* iparügyi m. kir. miniszter, valamint *dr. Szendy Károly* székesfővárosi polgármester uraknak megértő támogatásával az Országos Magyar Iparművészeti Társulat megrendezhette 1942. év november és december hónapok tartamára ezt az Első Országos Magyar Kerámikai Kiállítás-t.

A nagy világégés 3-ik esztendejének végével természetes, hogy határtalan szervezési és különböző anyagnehézségekkel kellett megküzdenie annak a lelkes és akadályokat ismerni nem akaró törhetetlen kultúrmunkának, amelynek eredményeként ez év november hó 6-án ünnepélyes keretek között tárulnak fel a magyar kultúrközönség számára ennek a kiállításnak kapui.

A magyar kerámika — szinte azt mondhatnók — a magyar anyaföld, a magyar rög művészete. De ez a művészet szellemiekben a magyar nép természetében, romlatlan ősi lelkületében gyökeredzik. Hiszen évszázadokon át benne virult ez a páratlan nemzeti kincsünk, annyi szorgos magyar kéz alkotása, amit népművészeti kerámikánk immár történeti értékeiként múzeumaink és lelkes magángyüjtőink oly nagy számmal őriznek.

Ez a kiállítás azonban nem történeti visszapillantás. Seregszemle akar lenni s bemutatása annak, hogy mivé fejlődött s mit képes alkotni az a magyar kerámika napjainkban, amelynek nagyszerű multjából oly sok ihletet

meríthet, de amelynek irányában annyi elkötelezettséget is érezhet a mai magyar kerámikus.

Büszke lehet ez a kiállítás, mert bizonysága lehetett annak, hogy a magyar kerámikus „helyt állott." Helyt állott erkölcsiekben, szellemiekben a magyar kerámikának mindazon munkahelyén, ahol az anyagnak ez a csodálatosan szép művészete virul, legyen az a magyar haza vadvirágos vidékein a magyar paraszt udvarháza, háziipari telep, kisipari műhely, vagy középipari üzem, egészen a gyáripar sokszáz kezet foglalkoztató nagyarányú termeléséig.

Együtt lélegzik és együtt dobog vele a kerámika fiatalmultú magyar iparművészete.

A Társulat ismét szép és méltó hivatást teljesített ebben a kiállításban. Büszkeség és boldogság tölt el, hogy ennek a megrendezése nekem jutott osztályrészemül.

Hálás köszönettel adózom mindazoknak, akik ennek a gyönyörű kiállításnak létrejöttét értékes támogató munkásságukkal elősegítették: elsősorban *dr. Szinyei Merse Jenő* m. k. t. t., kultuszminiszter és *dr. Varga József* m. k. t. t., iparügyi és kereskedelemügyi miniszter urak őnagyméltóságaiknak, az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács elnökének, *dr. Tasnádi Nagy András* őnagyméltóságának, *dr. Szendy Károly* polgármester úr őméltóságának és kiváló munkatársaiknak, különösen *dr. Fáy István* és *dr. Kádas Károly* államtitkár, *dr. vitéz Haász Aladár* miniszteri osztályfőnök, *dr. László Géza* miniszteri osztályfőnök, *dr. Gyulay Ákos* miniszteri tanácsos, *dr. Say Géza* miniszteri tanácsos, *dr. Némethy Károly* székesfővárosi tanácsnok őméltóságaiknak, *dr. Takács Menyhért* osztálytanácsos, *dr. Péczely Béla* székesfővárosi főjegyző és *dr. Gedényi Mihály* az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács főtitkár uraknak alapvető és olyan megértő támogatásáért, műgyűjtőink értékes áldozatkészségéért, amivel lehetővé tették a nagy nyilvánosság részére felfedni magánlakásaikban őrzött kerámikai kincseiket, s végül az egész

magyar kerámikának, a magyar fazekasoknak, gölöncséreknek, háziiparosoknak, ipari üzemeknek, gyárosoknak és iparművészeinknek.

Értékes támogatására volt ezen kiállítás háziipari anyagának megszervezésében az Országos Magyar Háziipari Központ és annak élén *vitéz dr. Keresztes Fischer Ferencné* önagyméltósága, amikor magáravállalta mai háziipari kerámikánk s így élő népművészetünk értékes anyagának beszervezését.

De meleg köszönettel kell megemlékeznem az Országos Magyar Iparművészeti Társulat vezetőségének s annak élén elsősorban *Szablya János* ügyvezető elnök úr őméltóságának a kiállítás méltó otthonáért és azért a lelkes támogató munkáért, amivel a kiállítás megszervezésében és lebonyolításában segítségemre volt —

és végül három legközvetlenebb munkatársamnak, *Latabár Károly* okl. iparművész úrnak, a Magyar Háziipari Központ főtitkárának, *ifj. Szabó István* okl. építő iparművész úrnak, az Országos Magyar Iparművészeti Társulat kiállítási bizottsági tagjának, aki egyrészt segítségemre volt a kiállítási installáció megtervezésében, másrészt azt oly lelkes és gondos munkával felépítette, *ifj. Payer József* titkár úrnak és a teljes társulati adminisztrációnak a hosszú heteket igénylő előkészítő munkában kifejtett segítségükért.

Mindannyiunkat ismét a régi cél vezette:

„Kultúrával, munkával a magyar hazáért!"

Budapest, 1942 november hó.

RICHTER ALADÁR.

Az Országos Magyar Keramikai Kiállításon kitüntetett művészek.

Az Állami Iparművészeti Aranyérmet nyerte:

GORKA GÉZA
keramikus-iparművész (Nógrádverőce)

⁂

A Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter művészeti elismerő oklevelét nyerték:

Erdey Dezső szobrászművész (Herendi porcellán)
Szomor László szobrászművész (Zsolnay porcellán)
Jálics Ernő szobrászművész (Herendi porcellán)
B. illyefalvi Lőte Éva szobrászművész (Herendi porcellán)
Krupinszky László keramikus (Fayence edények)
Herendi porcellángyár rt. (Herend)
Ambrózy Sándor szobrászművész (Herendi porcellán)
Duma György (keramikus-mester, tanár)
Barsyné Szeleczky Piroska iparművész (falidíszcsempeburkolat)

⁂

Budapest Székesfőváros Iparművészeti aranyérmét nyerte:

LŐRINCZ ISTVÁN szobrász-iparművész (Herendi porcellán)

⁂

Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat Iparművészeti aranyérmét nyerte:

SINKÓ ANDRÁS iparművész (Zsolnay porcellán)

⁂

A Magyar Iparművészek Országos Egyesülete Keramikai szak-ezüstérmét nyerte:

DUMA GYÖRGY keramikus-mester, tanár

⁂

Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat Elismerő művészeti okleveleit nyerték:

Richterné Piroska iparművész
Madarassy Valter szobrászművész

Az Országos Magyar Keramikai Kiállításon
kitüntetett műiparosok.

Az Állami Műipari Aranyérmet
nyerte:

ECKERT VENDEL
modellmester
(Herendi porcellán)

*

Az Állami Műipari Ezüstérmet
nyerték:

Sterr Rezső gipsz-szobrász és formaöntő (Zsolnay porcellán)
Kántor Sándor fazekasmester (Karcag)
Török Nándor Zoltán porcellánfestő (Krupinszky kerámia)

*

Az Állami Műipari Bronzérmet
nyerték:

Koltavári József porcellánfestő-mester
(Zsolnay porcellán)
Bodor Barnabás porcellánfestő
(Kőszénbánya s Téglatársulat Pesten)
Kincses István fazekasmester
(Hódmezővásárhely)
Zsohár János fazekasmester
(Magyarszombathely)
Művészek Majolika és Agyagipartelepe rt.
(épületkerámiai eredményekért)
(Hódmezővásárhely)

*

Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat
Műipari Aranyérmét
nyerte:

ZSOLNAY PORCELLÁNGYÁR
PÉCS

A lépcsőház fordulójában

vitéz nagybányai HORTHY MIKLÓS

Magyarország kormányzója.

életnagyságú mellszobra

Erdey Dezső alkotása

a Herendi porcellángyár kivitelezésében

PORCELLÁNMŰVÉSZET:

1.

ZSOLNAY PORCELLÁNGYÁR

1.	Szomor László: Szüz Mária (1939)	72.—
2.	Sinkó András: Szent Ferenc (1942)	240.—
3.	Sinkó István: Bonbonnière	19.20
4.	Étkészlet (6 személyes)	73.92
5.	Sinkó András: Kenyérszelő asszony	120.—
6.	Sinkó András: Nyul barkával	7.20
7.	Sinkó András: Madárka (1942)	28.80
8.	Bereczky Piroska: Váza	9.60
9.	Sinkó András: Kócsagok (1940)	72.—
10.	Váza, eosin (1942)	43.20
11.	Szomor László: Dísztál	196.—
12.	Sinkó András: Váza (1941)	240.—
13.	Váza, eosin (1942)	nem eladó
14.	Sinkó András: Ágon ülő madár	14.40
15.	Váza, eosin (1942)	168.—
16.	Sinkó András: Daru	86.40
17.	Sinkó András: Őzcsoport (1942)	192.—
18.	Sinkó András: Bonbonnière	28.80
19.	Szomor László: Pihenő furulyás (1941)	60.—
20.	Bonbonnière, eosin (1942)	57.60
21.	Sinkó András: Fedeles doboz nyullal (1942)	36.—
22.	Sinkó András: Róka (kicsi)	4.80
23.	Váza, eosin (1942)	192.—
24.	Sinkó András: Róka	4.80
25.	Tál, eosin (1942)	288.—
26.	Lux Elek: Térdeplő akt	36.—
27.	Váza (festette Niemayer)	288.—
28.	Bonbonnière	19.20
29.	Sinkó András: Fiu szamáron	108.—
30.	Bereczky Piroska: Váza	16.80
31.	Szomor László: Szalonnázó	144.—
32.	Váza, eosin	120.—
33.	Lonkay Antal: Tenniszező (1942)	60.—
34.	Szomor László: Magyarruhás nő (1941)	96.—
35.	Sinkó András: Madárpár	38.40
36.	Váza, eosin coulé (1942)	38.50

37. Sinkó András: Nyulcsoport (1942) 43.20
38. Sinkó András: Daru (1940) . . . . . 72.—
39. Sinkó András: Majompár . . . . . 24.—
40. Sinkó András: Bika . . . . . 144.—
41. Sinkó András: Őzsuta gidával (1940) 14.40
42. Szomor László: Furulyás legény (1941) . . . . 60.—
43. Váza, eosin (1942) . . . . . 120.—
44. Sinkó András: Madárpár 38.40
45. Sinkó András: Váza (1942) . . . . . 144.—
46. Sinkó András: Rókapár . . . . . 24.—
47. Sinkó András: Hamutartó 21.60
48. Bereczky Piroska: Kulacs 7.20
49. Bereczky Piroska: Kulacs . . . . . 12.—
50. Sinkó András: Birkák 28.80
50/a. Eosin váza . . . . . 120.—
51. Eosin váza . . . . . 168.—
52. Markup Béla: Női akt . . . . . 300.—
53. Eosin váza . . . . . 192.—
54. Eosin fazék . . . . . nem eladó
55. Eosin váza . . . . . 168.—
56. Sinkó András: Gyümölcsszedők . . . . . 144.—
57. Eosin váza . . . . . 120.—
58. Sinkó András: Kapás asszony . . . . . 144.—
59. Eosin váza . . . . . 180.—
60. Eosin váza . . . . . nem eladó
61. Eosin váza . . . . . 192.—
62. Szomor László: Három királyok . . . . . 120.—
63. Eosin váza . . . . . 216.—
64. Eosin váza . . . . . nem eladó

2.

HERENDI PORCELLÁNGYÁR R.-T.

1. Erdey Dezső: Horthy-fej alapzattal (1942) . . 116.—
2. Kisfaludy Stróbl Zsigmond: Hadik huszár (1928) 255.42
3., 5., 157. Dísztálka, Magyar városképek (tervezte Richter Aladár) (1942) 18.40
4. Gáeser Kata: Turul (1937) 57.50
6. Vastagh György: gr. Hadik András (1942) (festette Bándi Brandt Á.) . . . . . 387.—
7. Ékszertartó . . . . . 23.—
8. Delfin 9.20

9. Lőrincz István: Madárdal (1942) 245.10
10. Váza 161.25
11. Sinkó András: Madárpár (1935) 13.80
12. Lepke virágon 28.75
13. Cigarettadoboz 56.35
14. Hamutartó 9.20
15. Lőrincz István: Sáska (1941) 8.63
16. Lőrincz István: 7 részes, 2 személyes moccáskészlet (1942) . . . . . nem eladó
17. Virág . . . . . 23.—
18. Dísztál . . . . . 69.—
19. Lőrincz István: Zsuzsanna (festette Bándi Brandt Á.) (1942) 206.40
20. Hal 2.88
21. Delfin 9.20
22. Richtscheid József: Bölömbika (1939) 28.75
23. Váza 103.20
24. Virág 8.50
25. Lőrincz István: Kakas (1940) 34.50
26. Lux Elek: Kakas Marci (1939) . . . . . 129.—
27. 7 részes süteményes készlet (tervezte Holéczy Eta) (1942) . . . . . nem eladó
28. Gondos József: Labdázó nő (festette Bándi Brandt Á.) (1941.) 283.80
29. 27 részes teáskészlet (tervezte Holéczy Eta) (1942) . . . . . nem eladó
30. 27 részes moccáskészlet (tervezte Holéczy Eta) (1942) . . . . . nem eladó
31. Váza 57.50
32. Lepke virágon 6.90
33. Virág 9.20
34. Papininé Kuzmik Livia: Női fej (1941) . . . . . 23.—
35. Delfin 11.50
36. Lux Elek: Női akt (festette: Bándi Brandt Á.) (1942) 154.80
37. Lótusz levelekkel (5 részes) 41.40
38. Váza . . . . . nem eladó
39. Díszváza 63.25
40. Havasi gyopár 7.48
41. B. Lőte Éva: Amazon (1942) 361.20
42. Delfin 11.50
43. Hamutartó 13.80
44. Hamutál 9.20
45. Váza 57.50
46. Bonbonnière 57.50

47. Lőrincz István: »Balaton« (festette Bándi Brandt Á.) (1942) . . . . . 387.—
48. Hamutartó 14.38
49. Tálka 11.50
50. Lőrincz István: Szarvas (1939) 13.80
51. Váza 141.90
52. Huszár Imre: Fóka (festette Bándi Brandt Á.) (1942) . . . . . 46.—
53. Toporci Madonna (A Szépművészeti Muzeumban lévő XVII. sz.-beli eredeti után porcellánba átvitte Gácser Kata) (1941) 406.50
54. Jálics Ernő: Feszület (1942) 95.20
55. Hamutál 40.25
56. Váza 19.55
57. Virág 10.35
58. Barokk Madonna (Mátyás-templombeli eredeti után Szomor Lászlótól) (1937) 63.25
59. Lőrincz István: Mikulás (1942) 13.80
60. Váza . . . . . 387.—
61. Lőrincz István: Pinocchio (1941) . . . . . nem eladó
62. Váza . . . . . 69.—
63. Bonbonnière 16.10
64. Virág . . . . . 23.—
65. Rózsa 6.90
66. Balk Valéria: Zelli Mária (1942) 17.25
67. Lux Elek: Matyó Madonna (1937) 122.55
68. Bonbonnière 18.40
69. Kosárka 59.50
70. Virág 8.05
71. Lovasszobor (Lionardo da Vinci után porcellánba átvitte Gácser Kata) (1940) 96.75
72. Váza 103.20
73. Erdey Dezső: Szt. László (1942) 34.50
74. Havasi gyopár 6.30
75. Lőrincz István: Mikulás bonbonnière (1942) . 34.50
76. Madárka 4.60
77. Váza 50.60
78. Lőrincz István: Betlehemi jászol (1942) 28.75
79. Lepke virágon 6.90
80. Lux Elek: Matyó Madonna (1936) . . . . . 69.—
81. Erdey Dezső: Nagy Lajos (1942) 34.50
82. Virág 4.60
83. Váza . . . . . nem eladó
84. Lőrincz István: Amorettes bonbonnière . . nem eladó
85. Hamutál 8.05

86. Cigarettadoboz 41.74
87. Lámpa szerelve, ernyővel; az ernyőt készítette Pócsy Károlyné 485.16
88. Lőrincz István: Vénusz (festette Bándi Brandt Á.) (1941.) . . . . . 69.—
89. Delfin 9.20
90. Moccáskészlet (tervezte Bugsch Oszkár) (1942) nem eladó
91. Papininé Kuzmik Lívia: Női fej (1941) 34.50
92. Vajtartó (tervezte Bugsch Oszkár) (1942) . nem eladó
93. Teáskészlet (tervezte Bugsch Oszkár) . . . nem eladó
94. Rózsa 3.45
95. Váza 236.20
96. Hamutál 12.65
97. Hamutál 9.80
98. Hamutál 6.90
99. Halmágyi István: Elefántbaby (festette Bándi Brandt Á.) (1942) 154.80
100. Cigarettadoboz 56.35
101. Jálics Ernő: Éva (festette Bándi Brandt Á.) (1942) . . . . . 258.—
102. Lapostányér 10.32
103. Csemegetányér 6.44
104. Csésze aljjal 11.04
105. Váza 74.75
106. Erdey Dezső: Gr. Teleki Pál (1942) 20.70
107. Hamutartó 20.70
108. Váza . . . . . 46.—
109. Lux Elek: Fésülködőnő (1932) . . . . . nem eladó
110. Váza . . . . . nem eladó
111. Lőrincz István: Hamupipőke (festette: Bándi Brandt Á.) (1941) 28.75
112. 5 részes toilette-készlet tükörrel 411.92
113. Lux Elek: »Merengés« (festette Bándi Brandt Á.) (1942) . . . . . 129.—
114. Bonbonnière 18.40
115. Váza . . . . . 129.—
116. Erdey Dezső: Gr. Esterházy Móric (1942) . . 23.50
117. Kályhacsempe (címeres) gr. Esterházy Móric magántulajdona . . . . . nem eladó
118. Váza (címeres) gr. Esterházy Móric magántulajdona (1941) . . . . . nem eladó
119. Delfin 11.50
120. Bonbonnière 90.30
121. Fekete Géza: »Nosztalgia« (1942) 154.80
122. Hamutartó 25.30

123. Bonbonnière 9.20
124. Váza 180.60
125. Virág 6.90
126. Papinné Kuzmik Livia: Ádám (1941) 180.60
127. Papinné Kuzmik Livia: Éva (1941) 180.60
128. Virág 5.76
129. Lámpaváza 48.30
130. Ispánky József: Szent Jobb körmenet, plakett nem eladó
131. Váza (festette Bugsch Oszkár) (1942) . . . . nem eladó
132. Ambrózy Sándor: Sielő (festette Bándi Brandt Á.) (1942) 238.65
133. Lőrincz István: Őzike 6.90
134. Huszár Imre: Fóka (1942) 28.75
135. Váza 117.40
136. Lőrincz István: Cigarettaoltó 2.30
137. Virág 8.05
138. Lux Elek: Fürdőzőnő (festette Bándi Brandt Á.) (1942) 116.10
139. Váza 154.80
140. Lux Elek: Táncosnő (festette Bándi Brandt Á.) (1941) 96.75
141. Richtscheid József: Gém (1941) . . . . . 23.—
142. Váza 25.30
143. Gáeser Kata: Tapsifüles (1936) 5.75
144. Díszkorsó . . . . . 220.—
145. B. Lőte Éva: »Pihenő« (1941) 148.35
146. Bonbonnière . . . . . 46.—
147. Vadász-étkészlet, 13 részes (tervezte Bruck Tibor) (1942) . . . . . nem eladó
148. Vastagh György: Tacskó (1930) 28.75
149. 15 részes moccáskészlet . . . . . 92.—
150. Lámpa szerelve, ernyővel; az ernyőt készítette Pócsy Károlyné 420.25
151. Konrád Sándor: »Békakirály« (1942) 116.10
152. Váza 44.85
153. B. Lőte Éva: Ló (1940) 238.65
154. Lőrincz István: Szívkubikos 5.75
155. Telcs Ede: Hüvelyk Matyi (1937) 34.50
156. Váza 37.95
158. Maugsch Gyula: Jegesmedve (1941) 63.25
159. Hamutartó . . . . . 23.—
160. Ambrózy Sándor: Sielő (1942) 141.90
161. Huszár Imre: Fóka, mattmázas (Duma György tanár kísérletei alapján) (1942) . . . . nem eladó
162. Váza 52.90

163. Gády Lajos: Korcsolyázók (1940) 206.40
164. 5 részes dohányzókészlet 50.60
165. Lőrincz István: »Balaton« (1942) . . . . . 258.—
166. Ibolyacsokor 2.30
167. Bonbonnière 11.50
168. Tükrös gyertyatartó 82.33
169. Váza 27.60
170. Gáeser Kata: Delfin (1938) 40.25
171. Váza 40.25
172. Bonbonnière 13.80
173. Lőricz István: Zsuzsanna (1942) . . . . . 129.—
174. Bonbonnière 7.48
175. Váza 96.75
176. Lőrincz István: »Madárdal« (1942) 154.80
177. Lux Elek: Táncosnő (1942) 109.65
178. Váza . . . . . 69.—
179. Lux Elek: Női akt (1942) 154.80
180. Váza . . . . . 69.—
181. Lux Elek: Akt (1942) 122.55
182. Lux Elek: Fésülködőnő 109.65
183. Lux Elek: Fátyoltáncosnő (1941) 122.55
184. Váza 32.20
185. Lux Elek: Táncosnő (1941) 63.25
186. Lux Elek: Térdeplő nő (1932) . . . . . nem eladó
187. Lux Elek: Mulatozó (1930) . . . . . 69.—
188. Kosár 109.65
189. Lux Elek: Ludas Matyi (1931) 63.25
190. Kagylóstál 51.75
191. Lux Elek: Csárdás (1930) . . . . . 69.—
192. Magyar városképek — falitálsorozat (tervezte Richter Aladár) . . . . . à 69.—
193. »A Bokréta« magyaros csemegekészlet (13 drb) (tervezte Richterné Piroska) 333.50
194. Virágos falitál (festette Bachstädt János) . . . 57.50
195. Szt. István-tányér (tervezte Richterné Piroska) (1938) 32.20
196. Karácsonyi-tányér (tervezte Richterné Piroska) (1942) 32.20

A gombokat és bijoukat Richterné Piroska és Balk Valéria iparművésznők tervezték (1942)

3.

KÖSZÉNBÁNYA S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN.

1.	Farkaskutya, máz alatt festett	nem eladó
2.	Váza, kézifestésü	nem eladó
3.	Urna, matt, kézifestéssel	nem eladó
4.	Gyertyatartó, fayence	nem eladó
5.	Hal, festett	nem eladó
6.	Urna, maratott aranydíszítéssel	nem eladó
7.	Bonbonnière	nem eladó
8.	Csacsi, máz alatt festett	nem eladó
9.	Váza, máz alatt festett	nem eladó
10.	Kakas és tyuk, festett	nem eladó
11.	Sasok, máz alatt festett	nem eladó
12.	Lámpaváza	nem eladó
13.	Kutya	nem eladó
14.	Pinguin, máz alatt festett	nem eladó
15.	Váza	nem eladó

4.

K. HOLÉCZY ETA

1.	Hamutál	6.50
2.	Cigarettatartó	5.—
3.	Váza	250.—
4.	Tányér	40.—
5.	Dísztál	70.—
6.	Váza	70.—
7.	Hamutál	10.—
8.	Cigarettatartó	6.50
9.	Váza	120.—
10.	Cigarettatartó	4.50
11.	Hamutál	6.50
12.	Hamutál	20.—

F A Y E N C E:

5.

KRUPINSZKY LÁSZLÓ

1.	Hamutálka	6.—
2.	Gyertyatartó	28.—
3.	Cigarettatartó	10.—
4.	Hamutálka	6.—
5.	Teakanna	42.—
6.	Bonbonnière	20.—
7.	Dessert-tányér	10.—
8.	Teáscsésze aljával	36.—
9.	Kis bonbonostálka	6.—
10.	James-tálka	10.—
11.	Cukroskosár	40.—
12.	James-tálka	10.—
13.	Gyertyatartó	28.—
14.	Tálka	22.—
15.	Cukortartó	20.—
16.	Kávéskanna	30.—
17.	Feketéscsésze aljjal	11.—
18.	Tál	65.—
19.	Leveles tál	46.—
20.	Kis leveles tál	12.—
21.	Kávéskanna	30.—
22.	Tejszínkanna	10.—
23.	Moccacsésze alj	11.—
24.	Kistükör kerettel	150.—
25.	Főzelékes tál	36.—
26.	Leveses tál	150.—
27.	Sótartó	6.—
28.	Salátás tál	36.—
29.	Lapos tányér	14.—
30.	Pecsenyés tál	65.—
31.	Nagytükör kerettel	nem eladó

6.

GORKA GÉZA

(1942. december 1-től teljesen új anyag!)

1.	Dísztál	35.—
2.	Váza	60.—
3.	Váza	14.—
4.	Dísztál	nem eladó
5.	Váza	nem eladó
6.	Váza	nem eladó
7.	Váza	50.—
8.	Váza	24.—
9.	Váza	25.—
10.	Váza	10.—
11.	Váza	60.—
12.	Váza	nem eladó
13.	Dísztál	30.—
14.	Váza	22.—
15.	Virágtál	nem eladó
16.	Váza	100.—
17.	Váza	3.—
18.	Dísztál	55.—
19.	Váza	nem eladó
20.	Váza	nem eladó
21.	Váza	nem eladó
22.	Vázácska	nem eladó
23.	Váza	nem eladó
24.	Váza	100.—
25.	Váza	15.—
26.	Váza	50.—
27.	Váza	nem eladó
28.	Váza	40.—
29.	Váza	70.—
30.	Váza	nem eladó
31.	Váza	22.—
32.	Váza	90.—
33.	Váza	400.—
34.	Dísztál	28.—
35.	Virágtál	20.—
36.	Váza	nem eladó
37.	Váza	22.—
38.	Váza	45.—
39.	Váza	15.—
40.	Váza	200.—
41.	Dísztál	50.—

42. Váza . . . . . 90.—
43. Váza . . . . . 35.—
44. Váza . . . . . nem eladó
45. Váza . . . . . 400.—
46. Váza . . . . . nem eladó
47. Váza . . . . . 30.—
48. Váza . . . . . nem eladó
49. Váza . . . . . 32.—
50. Váza . . . . . 45.—
51. Váza . . . . . 25.—
52. Dísztál . . . . . nem eladó

53—65-ig a Gorka-kerámiák fejlődése 1917—36. között.

66. Váza . . . . . 15.—
67. Váza . . . . . 40.—
68. Váza . . . . . nem eladó
69. Váza . . . . . 200.—
70. Dísztál . . . . . nem eladó
71. Váza . . . . . nem eladó
72. Váza . . . . . 12.—
73. Váza . . . . . 15.—
74. Váza . . . . . 75.—
75. Váza . . . . . 15.—
76. Váza . . . . . 300.—
77. Váza . . . . . nem eladó
78. Váza . . . . . nem eladó
79. Váza . . . . . 35.—
80. Váza . . . . . 22.—
81. Váza . . . . . 60.—
82. Váza . . . . . 50.—
83. Dísztál . . . . . 30.—
84. Váza . . . . . 8.—
85. Váza . . . . . 100.—
86. Váza . . . . . 30.—
87. Váza . . . . . 550.—
88. Váza . . . . . nem eladó
89. Váza . . . . . 50.—
90. Váza . . . . . 14.—
91. Dísztál . . . . . 70.—
92. Dísztál . . . . . 30.—
93. Váza . . . . . 100.—
94. Váza . . . . . nem eladó
95. Virágtál . . . . . 12.—
96. Váza . . . . . 50.—
97. Váza . . . . . nem eladó
98. Váza . . . . . 30.—

99. Dísztál . . . . . 50.—
100. Váza . . . . . 16.—
101. Váza . . . . . nem eladó
102. Váza . . . . . 35.—
103. Váza . . . . . 50.—
104. Váza . . . . . 50.—
104. Váza . . . . . 21.—
105. Váza . . . . . 50.—
106. Kancsó . . . . . 14.—
107. Dísztál . . . . . 18.—
108. Váza . . . . . 65.—
109. Váza . . . . . 10.—
110. Váza . . . . . nem eladó
111. Dísztál . . . . . 50.—
112. Kancsó . . . . . nem eladó
113. Váza . . . . . nem eladó
114. Váza . . . . . nem eladó
115. Teáskészlet . . . . . nem eladó
116. Bokály . . . . . 12.—
117. Váza . . . . . 10.—
118. Váza . . . . . nem eladó
119. Váza . . . . . 25.—
120. Dísztál . . . . . nem eladó

7.

BARSYNÉ SZELECZKY PIROSKA és GORKA GÉZA

A kerámia mestersége és művészete, falikép . . 850.—

8.

MADARASSY VALTER

Madonna, dombormű, a Zsolnay-gyár fayence-kivitele . . . . . 5000.—

9.

IPARMŰVÉSZET

1. Jakó Géza: Váza . . . . . nem eladó
2. Jakó Géza: Váza . . . . . nem eladó
3. Jakó Géza: Tálka . . . . . nem eladó
4. Jakó Géza: Bonbonnière . . . . . nem eladó

5. Jakó Géza: Váza . . . . . nem eladó
6. Jakó Géza: Hamutál . . . . . nem eladó
7. Jakó Géza. Bonbonnière . . . . . nem eladó
8. Jakó Géza: Kristályváza . . . . . nem eladó
9. Jakó Géza: Váza . . . . . nem eladó
10. Jakó Géza: Váza . . . . . nem eladó
11. Jakó Géza: Váza . . . . . nem eladó
12. Jakó Géza: Hamutál . . . . . nem eladó
13. Jakó Géza: Tálka . . . . . nem eladó
14. Jakó Géza: Váza . . . . . nem eladó
15. Jakó Géza: Váza . . . . . nem eladó
16. Jakó Géza: Hamutál . . . . . nem eladó
17. Jakó Géza: Bonbonnière . . . . . nem eladó
18. Jakó Géza: Váza . . . . . nem eladó
19. Ligeti Miklós: Boroskorsó . . . . . nem eladó
20. Ligeti Miklós: Kancsó . . . . . nem eladó
21. Ligeti Miklós: Váza . . . . . nem eladó
22. Ligeti Miklós: Butykos . . . . . nem eladó
23. Ligeti Miklós: Virágtartó, plasztikus . . . nem eladó
24. Ligeti Miklós: Virágtartó, festett . . . . nem eladó
25. Ligeti Miklós A »kerámiai telep korsója« . . nem eladó
26. Ligeti Miklós: »Perzsa« tál . . . . . nem eladó
27. Ligeti Miklós Attila váza . . . . . nem eladó
28. Ligeti Miklós: Magyar lányok korsó . . . nem eladó
29. Ligeti Miklós: Bokály . . . . . nem eladó
30. Ligeti Miklós: A legyőzött Gyula erdélyi fejedelem, plakett . . . . . nem eladó
31. Ligeti Miklós: Husz János, plakett . . . . nem eladó
32. Ligeti Miklós: »Lovas« korsó . . . . . nem eladó
33. Ligeti Miklós: Nagy bokály . . . . . nem eladó
34. Ligeti Miklós: Korsó . . . . . nem előad
35. Borszéky Frigyes: Sárga fülesváza . . . . . 50.—
36. Borszéky Frigyes: Piros bonbonnière . . . . 80.—
37. Borszéky Frigyes: Kicsi váza . . . . . 30.—
38. Borszéky Frigyes Zöld-csigás váza . . . . . 50.—
39. Borszéky Frigyes: Harangvirágos váza . . . . 120.—
40. Borszéky Frigyes: Bonbonnière . . . . . 50.—
41. Borszéky Frigyes: Leány kecskével . . . . 100.—
42. Borszéky Frigyes: Urna, hattyudíszítéssel . . . 250.—
43. Borszéky Frigyes: Hattyus váza . . . . . 120.—
44. Borszéky Frigyes: Ónmázas váza . . . . . nem eladó
45. Eschenbach Jenő: Szálló angyal . . . . . 8.—
46. Eschenbach Jenő: Golgota VI. . . . . 450.—
47. Eschenbach Jenő: Váza . . . . . 50.—
48. Eschenbach Jenő: Madonna . . . . . nem eladó

49. Eschenbach Jenő: Madonna . . . . . 45.—
50. Eschenbach Jenő: Szent István . . . . . 50.—
51. Eschenbach Jenő: Golgota házi oltár . . . . 400.—
52. Duma György: Tál . . . . . nem eladó
53. Duma György: Váza (folyatott máz) . . . nem eladó
54. Duma György: Váza (kék, irizáló) . . . . nem eladó
55. Duma György: Váza (fehér) . . . . . nem eladó
56. Duma György: Váza (zöld) . . . . . nem eladó
57. Duma György: Váza (zöld) . . . . . nem eladó
58. Duma György: Váza (fekete-fehér) . . . nem eladó
59. Duma György: Váza (szürke) . . . . . nem eladó
60. Duma György: Tálka (fekete-fehér) . . . nem eladó
61. Duma György: Tál (fekete-fehér) . . . . nem eladó
62. Gácser Katalin: Gömbváza . . . . . 6.—
63. Gácser Katalin: Tányérka . . . . . 18.—
64. Gácser Katalin: Pólyás néni . . . . . 35.—
65. Gácser Katalin: Bonbonnière . . . . . 8.—
66. Gácser Katalin: Váza . . . . . 100.—
67. Gácser Katalin: Tálas nő . . . . . 30.—
68. Gácser Katalin: Szamaras gyerek . . . . . 25.—
69. Gácser Katalin: Tányér . . . . . 25.—
70. Gácser Katalin: Tál . . . . . 50.—
71. Gácser Katalin: Csirkés gyertyatartó . . . . 20.—
72. Gácser Katalin: Bonbonnière . . . . . nem eladó
73. Szadai Lajos: Váza, zöld . . . . . 20.—
74. Szadai Lajos: 3 águ gyertyatartó, fekete, zöld nem eladó
75. Szadai Lajos: Gömbváza, táncos relieffel . . . 50.—
76. Gádor István: Stáció 9.80
77. Gádor István: Váza, barna-fehér 8.40
78. Gádor István: Váza, barna fehérkockás 22.40
79. Gádor István: Váza, zöld . . . . . 336.—
80. Gádor István: Tányér, színes . . . . . nem eladó
81. Gádor István: Váza, vörös 247.50
82. Gádor István: Tányér, színes . . . . . nem eladó
83. Gádor István: Váza, színes csíkozással . . . . 42.—
84. Gádor István: Sióagárdi leány . . . . . 125.—
85. Gádor István: Gyertyatartó 19.60
86. Gádor István: Váza, barna-fehér . . . . . 14.—
87. Gádor István: Váza, fehér . . . . . .
88. Gádor István: Váza, szürkés-zöld 30.80
89. Gádor István: Tányér, színes . . . . . nem eladó
90. Gádor István: Tál . . . . . nem eladó
91. Gádor István: Gyertyatartó . . . . . 14.—
92. Gádor István: Oroszlán . . . . . 1000.—
93. Gádor István: Váza, barna-fehér 8.40

94. Gádor István: Váza 30.80
95. Gádor István: Halastál, színes . . . . . nem eladó
96. Gádor István: Váza, fehér madaras . . . . . 132.—
97. Gádor István: Váza, barna, fehér halas . . . . 165.—
98. Gádor István: Váza, zöld, agyag irókás . . . . 42.—
99. Gádor István: Tányér, színes . . . . . nem eladó
100. Gádor István: Korsó, vörös 33.60
101. Jablonkay Edith: Bonbonnière 9.60
102. Jablonkay Edith: Bonbonnière 9.20
103. Jablonkay Edith: Váza . . . . . 22.—
104. Jablonkay Edith: Váza . . . . . 15.—
105. Csécsy Magda: Tányér . . . . . 22.—
106. Csécsy Magda: Kancsó . . . . . 26.—
107. Csécsy Magda: Váza . . . . . 40.—
108. Csécsy Magda: Nagy korsó, kék . . . . . 150.—
109. Csécsy Magda: Virágtartó . . . . . 26.—
110. Ohmann Béla: Madonna, fehér zománc . . . . 375.—
111. Ohmann Béla: Szt. Antal, kerámia (zöld) . . . 375.—
112. Ohmann Béla: Pietà . . . . . 1500.—
113. Ohmann Béla: Madonna, kerámia (zöld) . . . . 375.—
114. Kovács Margit: Ivó kis leány . . . . . nem eladó
115. Kovács Margit: Korsó . . . . . nem eladó
116. Kovács Margit: Galamb . . . . . nem eladó
117. Kovács Margit: Tehenes tál . . . . . nem eladó
118. Kovács Margit: Füles tál . . . . . nem eladó
119. Kovács Margit: Kakas korsó . . . . . nem eladó
120. Kovács Margit: Csodálatos falikép . . . . . nem eladó
121. Kovács Margit: Korsó, nagy monogrammal . nem eladó
122. Kovács Margit: Zenélő angyal . . . . . nem eladó
123. Kovács Margit: Tál . . . . . nem eladó
124. Kovács Margit: Ló . . . . . nem eladó
125. Kovács Margit: Csodálatos hallogás . . . . nem eladó
126. Kovács Margit: Virágot tépő kislány . . . nem eladó
127. Kovács Margit: Madaras tál . . . . . nem eladó
128. Kovács Margit: Dupla női figura . . . . . nem eladó
129. Kovács Margit: Hal váza . . . . . nem eladó
130. Kovács Margit: Szent György . . . . . nem eladó
131. Kovács Margit: Bikás tál . . . . . nem eladó
132. Kovács Margit: Korsó . . . . . nem eladó
133. Gondos József: Madonna, kerámiaszobor terracotta . . . . . 150.—
134. Gondos József: Csillagok felé, kerámiaszobor terracotta . . . . . 200.—
135. Sz. Eleőd György: Bárányka, kerámia . . nem eladó
136 Zoltán Rózsi: Kendős maszk . . . . . 17.—

137. Zoltán Rózsi: Női maszk . . . . . 40.—
138. Molnár Kálmán: Váza . . . . . 25.—
139. Molnár Kálmán: Juhász . . . . . 40.—
140. Molnár Kálmán: Parasztpár . . . . . 40.—
141. Molnár Kálmán: Gémeskut . . . . . 10.—
142. Molnár Kálmán: Szenteltvíztartó . . . . . 15.—
143. Weiner Mihályné: Fedeles váza . . . . . 60.—
144. Weiner Mihályné: Szt. Borbála . . . . . 90.—
145. Weiner Mihályné: Váza . . . . . 120.—
146. Zilzer Hajnalka: Váza madarakkal . . . . nem eladó
147. Zilzer Hajnalka: Madonna . . . . . nem eladó
148. Zilzer Hajnalka: Fedeles bonbonnière . . . nem eladó
149. Zilzer Hajnalka: Váza parasztlányokkal . . nem eladó
150. Zilzer Hajnalka: Sziklán ülő vizitündér . . . . 150.—
151. Ráhmer Mária: Uz Bence . . . . . 120.—
152. Kovács Margit: Szent Mihály . . . . . nem eladó
153. Kovács Margit: Csipkerózsika, falikép . . . nem eladó
154. Ráhmer Mária: Királyok imádása, Szárnyasoltár . . . . . nem eladó
155. Gádor István: Debreceni vásárkép . . . . . 1250.—

HÁZIIPAR:

Művészek Majolika- és Agyagipar telepe Rt., Hódmezővásárhely

1.	Furfangos korsó	nem eladó
2.	Kulacs	30.—
3.	Bokály	nem eladó
4.	Nagy mihók	54.—
5.	Mihók	3.60
6.	Bonbonnière	4.80
7.	Kismihók	2.40
8.	Bokály	6.—
9.	Tál	96.—
10.	Tányér	7.20
11.	Borosüveg	12.—
12.	Csörgőskorsó	2.40
13.	Turi korsó	6.
14.	Kancsó	24.—
15.	Váza	nem eladó
16.	Váza	2.—
17.	Kisbokály	—.50
18.	Kulacs	7.20
19.	Kulacs, áttört	7.80
20.	Korsó	35.—

Az előcsarnokban elhelyezett 170 cm. magas díszkorsó, valamint a kiállítás főbejáratának csempeburkolata ugyancsak a hódmezővásárhelyi majolika- és agyagipartelepnek a kiállítás számára készített műve.

BÁRÓ PERÉNYI PÉTERNÉ

21.	Tányér	6.—
22.	Bokály	10.—
23.	Nagy zöld korsó	120.—
24.	Nagy bokály	25.—
25.	Tányér	7.—
26.	Kis tányér	3.—
27.	Váza	70.—
28.	Bokály	10.—

HÁZIIPARI ÉRTÉKESITŐ ALOSZTÁLY »HANGYA« GYŰJTÉSE:

29. Ételhordó, Kántor Sándor (Karcag) . . . . nem eladó
30. Vésett korsó (Szentes) . . . . . nem eladó
31. Falitál, Zsohár János (Magyarszombathely) nem eladó
32. Hamiskorsó, Zsohár János (Nagyszombathely) nem eladó
33. Rácsoskorsó, Bagossy (Nagybánya) . . . . nem eladó
34. Kétszáju bugyiga, Zsohár János (Magyarszombathely) . . . . . nem eladó
35. Vésett kancsó, Berényi (Szentes) . . . . . nem eladó
36. Kétfülü bugyiga, Zsohár János (Magyarszombathely) . . . . . nem eladó

MAGYAR HÁZIIPARI KÖZPONT GYŰJTÉSE:

37. Kincses István: Váza . . . . . nem eladó
38. Kincses István: Falitányér . . . . . nem eladó
39. Kincses István: Váza . . . . . nem eladó
40. Kincses István: Váza . . . . . nem eladó
41. Kincses István: Váza . . . . . nem eladó
42. Kincses István: Tál . . . . . nem eladó
43. Kincses István: Váza . . . . . nem eladó
44. Kincses István: Váza . . . . . nem eladó
45. Kincses István: Csörgős kancsó . . . . . nem eladó
46. Kincses István: Falitányér . . . . . nem eladó
47. Kincses István: Kancsó . . . . . nem eladó
48. Kincses István: Váza . . . . . nem eladó
49. Badár B.: Váza . . . . . nem eladó
50. Steig István: Bokály . . . . . nem eladó
51. Steig István: Bokály . . . . . nem eladó
52. Steig István: Tálka . . . . . nem eladó

VALENTINI IDA GYŰJTÉSE:

53. Váza . . . . . nem eladó
54. Gyertyatartó . . . . . nem eladó
55. Méztartó . . . . . nem eladó
56. Kancsó . . . . . nem eladó
57. Füles gyertyatartó . . . . . nem eladó
58. Tál . . . . . nem eladó
59. Fedelestál . . . . . nem eladó
60. Bögre . . . . . nem eladó

GÖMÖR ÉS KISHONT VÁRMEGYEI KÖZJÓLÉTI SZÖVETKEZET HÁZIIPARI OSZTÁLYA, TORNALJA, GYŰJTÉSE:

61. Hatoshordó . . . . . nem eladó
62. Gyertyatartó . . . . . nem eladó
63. Gömöri füleskanta . . . . . nem eladó
64. Hármashordó . . . . . nem eladó
65. Gömöri hármas rátó . . . . . nem eladó

KOROND

66. Tányér . . . . . nem eladó
67. Tányér . . . . . nem eladó
68. Váza . . . . . nem eladó
69. Kisbokály . . . . . nem e adó
70. Kisbokály . . . . . nem eladó
71. Bokály . . . . . nem eladó
72. Kancsó . . . . . nem eladó
73. Kancsó . . . . . nem eladó
74. Tányér . . . . . nem eladó

KÁNTOR SÁNDOR
Karcag

75. Bokály . . . . . nem eladó
76. Miska-korsó . . . . . nem eladó
77. Tányér . . . . . nem eladó
78. Tányér . . . . . nem eladó
79. Pálinkásbutykos . . . . . nem eladó
80. Bokály . . . . . nem eladó

NÉPMŰVÉSZET:

1.

Habán korsók és tányérok, 1790-től
(Stern Anna és dr. Ajkay Józsefné gyűjtése)

2.

Csákvári zöld lakodalmas fazék
(Berzeviczy Béla gyűjtése)
Mórágyi (Sárköz) tálak és kancsók
(Berzeviczy Béla gyűjtése)

3.

Erdélyi bokályok és kanták
(Magyar Háziipari Központ és Orsz. Magyar Iparművészeti Társulat gyűjtése)
Korondi tányérok
(Richter Aladár gyűjtése)

4.

Erdélyi sgraffitto díszedények
(Stern Anna gyűjtése)

5.

Mezőcsáti butykosok
(Szegedi Maszák Györgyné, Holló Valéria gyűjtése)
Palóc tál és szilke
(Szegedi Maszák Györgyné, Holló Valéria gyűjtése)

6.

Mezőcsáti figurák
Hódmezővásárhelyi haltestű figurák
(Dr. Ajkay Józsefné gyűjtése)

7.

Hódmezővásárhelyi edények
(Krupinszky László művei)

Hollóssy János
könyvnyomtató
Budapest VII.
Jósika-utca 20

B. Illyefalvi Lőte Éva

B. Illyefalvi Lőte Éva szobrászművésznőt elismerő oklevéllel tüntette ki a keramikai kiállítás bírálóbizottsága.

Tolnai Világlapja

1942. 50. szám

Löte Éva, ihlyefalvi

mintázta

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1936.132.l.

Herendi porcellángyár

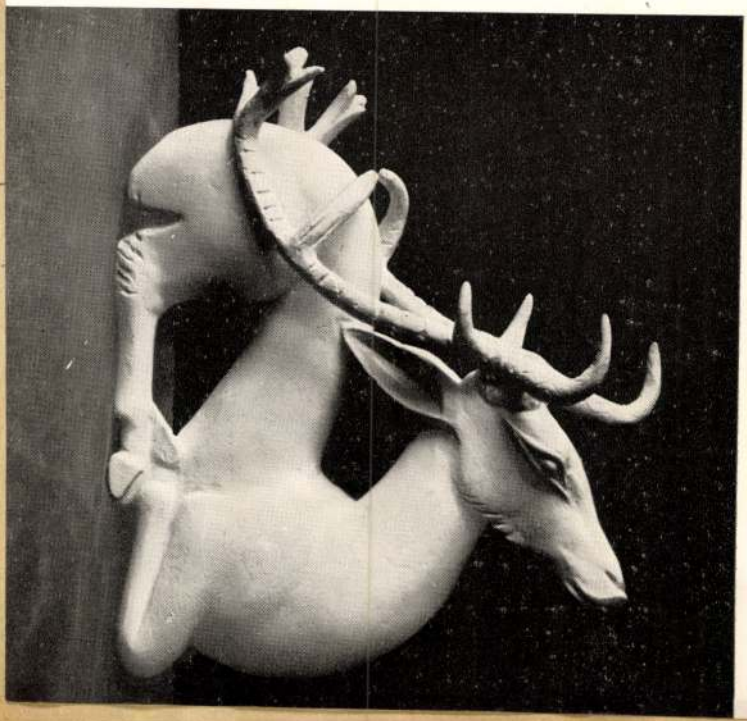

ti templom. Kis 8 o, 21 K, 61 L, Buda-
, 1931.
ázy Mária : A zirci apátság templomépit-
sei a XVIII. században. Nagy 8 o, 52 K,
L, Veszprém, 1937.
ázy Mária : Centrális barokk templomok a
ntulon. (Kny. M. Mérnök-és Épitész-Egylet
önye) 4 o, XXLX 12 K, 8 L, Budapest,1940.
locsai Szent Imre-templom. 8 o, 12 K,
, hely nélkül, 1934.
ssai székesegyház 1896 évi szeptember
n felszentelésekor... 8 o, 8 K, 19 L,
pest, 1896.
gyes tanitórendiek budapesti társházá-
és főgimnáziumának épitkezése. 4 o,
K, L, Bpest, 1918.
smegyeri emlékszobor 8 o, 5 K, 32 L,
, 1897.

MIRŐL IS VAN SZÓ?

— A husvéti szokásokról

Egyetlen ünnephez sem füzódik annyi hagyományos szokás, mint éppen husvéthoz. *Roheim* Géza, *A magyar néphit és népszokások* cimü könyvében megállapitja, hogy a husvéti szokások azok, amelyek egész Európában egységes képet mutatnak s amelyek között ennélfogva a legkevesebb a tisztán magyar jellegü hagyományos szokás. A magyar nép szelleme mégis sokban a maga temperamentumához, életéhez és szelleméhez idomitotta ezeket a husvéti szokásokat s igy a *husvéti locsolás*, valamint a *pirostojás* vidékenkint hozzákapcsolódik a magyar élethez.

A husvéti locsolásokról már a XIV. századból vannak német és angol feljegyzések. Hozzánk valószinüleg Németországból került ez a szokás, ám például Walesben már a XV. században hétfőn jártak a férfiak, kedden a leányok locsolkodni s ugyanekkor az asszonyok lábát is megöntözték. A hagyomány itt az volt, hogy a megöntözött leány nem maradt pártában és Privigye vidékén ma is azt hiszik, hogy ha a leányt husvétkor alaposan meg nem öntözik, akkor pártában marad. A liptómegyei legény már husvét vasárnap éjfélkor kezdi az öntözést. A legények csoportosan járnak, egyikük az ablakhoz megy és felkelti a leányt, kettő pedig az ajtónál áll. Amikor a leány kinyitja az ajtót, megragadják és viszik a patakhoz.

A palóc vidékeken az a szokás, hogy a legények tiszteletük jeléül csuromvizzé öntöznek minden asszonyt és leányt. Az öntözés szabadsága itt azonban csak első harangszóig tart, azután már illetlenség. Félegyházán az asszonyok nem engedik meg, hogy erősebben megöntözzék őket és a leány se sokat ér, ha ugy meg tudják öntözni, hogy a ruha reáragad. A Mátraalján *vizhányó hétfő*-nek nevezik husvét másodnapját. Ilyenkor a leányt kiviszik a kutra vagy a patakba állitják és csuromvizesre locsolják, mert az a vélemény, *„hogy ha férjhez megy, hadd legyen friss menyecske"*.

A Nyárád mentén az a szokás, hogy a legény husvét szombatjának éjjelén a leány kapujára vagy más feltünő helyre szép fenyőágat tesz. Ha a falunak nincs fenyvese, az ötödik határba is elmennek a fenyőért, amelyet papirszalagokkal és tojásokkal feldiszitenek. A legjobb táncosokat *vőfélynek* nevezik és ők kezdik meg azután husvét hétfőn reggel a hajnalozást. Minden házba, amelyet fenyőág diszit, bemennek a legények, vályuba fektetik a leányokat és addig öntik reájuk a vizet, amig egészen nedvesek nem lesznek. Ilyenkor azt mondják, hogy megöntözik a ház virágszálát, hogy el ne hervadjon.

A palóc legények nyerstojást és szalonnát kapnak azután a házaknál, ahol öntözni járnak. Erdélyben az a felfogás, hogy a kender nem terem meg, ha nem öntözik meg a leányokat. Itt is tojással kinálják meg a legényt. Egyes vidékeken nálunk is divik az, ami Angliában általában szokásos, hogy az asszonyoknak épen a lábát öntik le vizzel. Ennek a szokásnak magyarázata nagyon egyszerü. A husvéti lábmosás régi intézménye az egyháznak és kétségtelen, hogy az öntözés ekként az egyházi szokás népies utánzata. A husvéti tojás festése szintén nagyon régi eredetü. Régi palócföldi sirokban többszázéves festett tojásokat találtak, ami azt mutatja, hogy ez a hagyomány századok óta maradt meg a népben.

Husvéti szokásokhoz tartozik még, hogy a husvét után következő vasárnapot a nép különösen *mátkáló vasárnap*-nak nevezi. Ennek is megvan az oka. Miután bőjti időben nem szabad eljegyzéseket, sem lakodalmakat tartani, ezért ez a vasárnap a mátkálások, vagyis az eljegyzések napja. Zalában és Somogyban ezért szokás a komálás. A leányok ünnepi ruhában felkeresik azokat, akikkel komálni akarnak. Szép fehér tányérra egy palack bort tesznek, köréje himes tojásokat és pereceket. Mindezt pedig a leány fehér kendővel letakartan átadja barátnőjének, ezeket mondván:

Komatálat kaptam,
Fel is aranyoztam,
Koma küldi komának,
Koma váltsa magának.

Ezt a barátságot a leányok azután férjhezmenés után is fenntartják és ez a barátság sirig tart. Göcsejben a leányok kicserélik a tojásokat és közben ezt mondják: *„Mátka mátka mátkálunk, száz esztendeig szánkálunk"*. A megtisztelt leány a tojásokból kettőt vesz el és egyet ad helyettük, vagy megforditva. De ha ugyanannyit adnak vissza, az nem volna mátkálás, hanem cserélés.

A komaság és mátkálás szokása főleg a leányok között van meg, de egyes vidékeken azért a fiuk is megtartják.

Göcsejben még az is szokásos, hogy a keresztszülők husvétkor megemlékeznek keresztgyermekeikről, perecet meg himestojást küldenek nekik. Ez a szokás másutt is divatos, de sokkal kevésbé elterjedt.

A husvéti tojások festése némely helyen igen gazdag ornamentikát mutat. Vannak vidékek, ahol a legmüvésziesebben és a legszebben festik meg a tojásokat. A népmüvészet egyik kedves játéka ez.

Annyi bizonyos, hogy minden magyar vidéknek megvan a maga husvéti szokása és hogy a nép nagy kedvét leli az ünnep örömeiben.

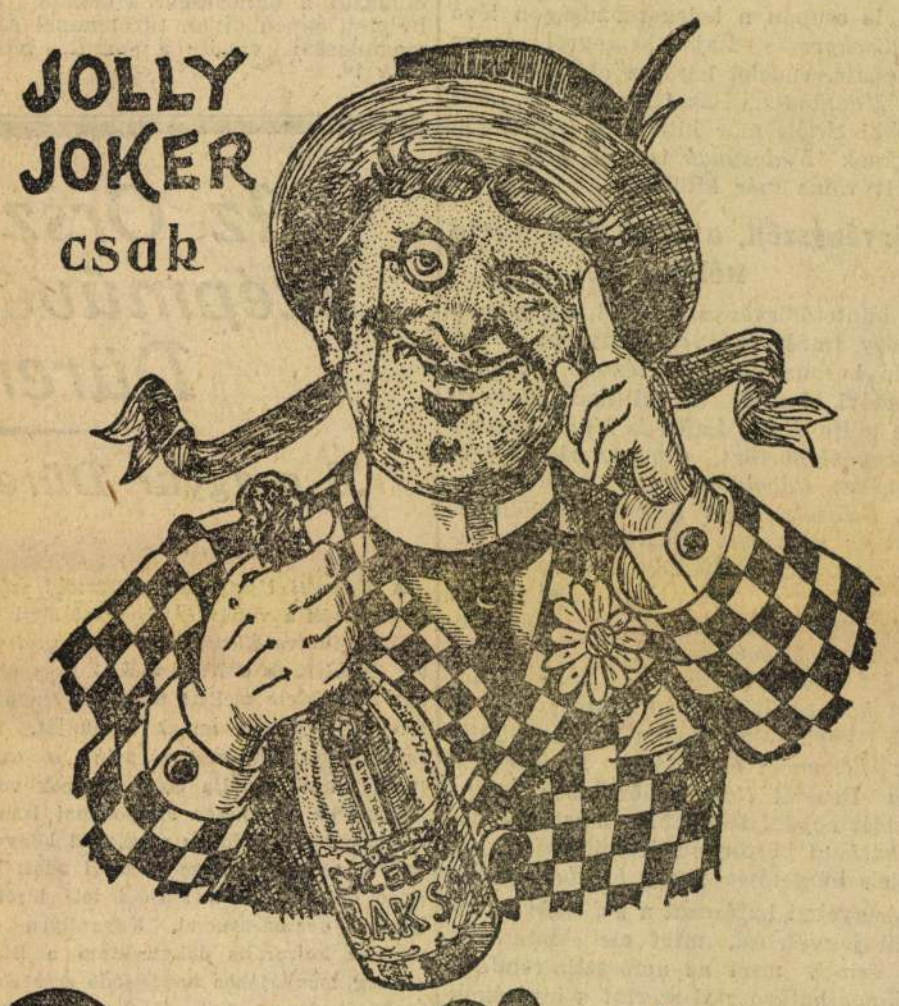

Nádosy Imre kegyelmet kapott és elhagyta a hartai fegyházat

A törvényszék kegyelemben részesitette Hajts Lajost, Kurtz Sándort, Gerő Lászlót, Schwetz Tibort és Rába Dezsőt is — Nádosy a fegyházban olyan példás magaviseletet tanusitott, amely javitó hatással volt a többi letartóztatottra is

Nádosy szombaton somogyi birtokára utazott

(A Nemzeti Ujság tudásitójától.) A *franküggynek* nevezett szerencsétlen *„kaland"* emléke már régen elmult. Magyarország eleget tett annak a kötelességnek, amelyet az erkölcs és a nemzetközi jog legszigorubb értelmezése reáháritott. Néhány fanatikus és elkeseredett hazafi a kétségbeesés paroxizmusában azt hitte, hogy a Trianon ütötte sebeket olyan eszközökkel is szabad és lehet gyógyitani, amilyeneket a magyar nemzet sohasem tartott politikai fegyvertárában, a független magyar biróság pedig sulyosan megtorolt. Olyan emberek, akik egy egész életen keresztül példaképei lehettek a polgári becsületességnek, börtönbekerültek. *Nádosy* Imre, akiről legádázabb politikai ellenfelei is elismerték, hogy a hazafiasság és a puritanizmus megtestesitője, *közel két és félesztendőt töltött fogságban.* És valami csodálatos dolog történt. Az egész magyar társadalom szinte osztatlan részvéttel fordult *Nádosy* sorsa felé és várta, mikor üt szabadulásának az órája. Ennek az együttérzésnek az volt az oka, hogy akármilyen szennyes hullámok tajtékoztak a franküggy körül, akármilyen komor felhők tornyosodtak *Nádosy* Imre feje fölött, *Nádosy Imre talpig férfi, igazi magyar ur maradt.* Amikor 1926 január 4-én *Nádosy* Imrét, a volt országos főkapitányt a Markó-utcai fogház egyik cellájába helyezték, olyan fogoly került az ügyészség fogházába, *aki minden fogházi szabályt vakon teljesitett és semmiféle kedvezményt nem kért és nem fogadott el.* A törvényszéki tárgyaláson drámai pillanat volt, mikor *Töreky* elnök kérdésére nyiltan, becsületesen, kertelés nélkül kijelentette:

— *„Bünös vagyok és viselni akarom a következményeket"*.

A tárgyalás egész során nem volt egyetlen felesleges szava sem. Tudatában volt annak, hogy nehéz idők várnak reá, de komor fenséggel fogadta, hogy beteljesedjék rajta a sors. Mikor az utolsó szó jogán felszólalt, *alig beszélt magáról, de könnyes, fátyolozott hangon kérte a birót, hogy azt a terhet, amely vádlott társait sujtja, helyezzék az ő vállaira, mert a büntetés akármilyen sulyos lesz, el fogja viselni, de az a büntetés, amelyet azokra rónak ki, akik az ő követésében tértek erre az utra — testileg és lelkileg összeroppantaná.* Mikor az itélet jogerőre emelkedett és *Nádosy* a hartai fegyintézetbe került, dolgozott, engedelmeskedett és soha sem kért semmit. Nádosy Imre példázata annak, hogy *a bukásban is lehet emberi nagyság, hogy az igazi férfi a tragikus sorscsapások alatt is férfi maradhat, hőssé nemesedhet,* aki, ha voltak, expiálhatja minden bünét. *Nádosy* Imre most kegyelmet kapott s ezzel egy régen elfojtott sóhajtás szakadt ki a magyar társadalom szivéből.

A kegyelem

A büntetőtörvényszék folyosói nagyszombaton néptelenek, alig van tárgyalás a hatalmas épületben. Csak néhány ügyvéd és ujságiró szaladgál az ügyészségtől a büntetőtörvényszék elnökségéhez s ahol két ember megáll beszélgetni, mindenütt egy téma van: — *Mi történik Nádosyval?* A *Nemzeti Ujság* tudósitójának legilletékesebb helyen sikerült megtudnia, hogy a királyi büntetőtörvényszék szombaton a kora délutáni órákban szétküldte a rendelvényeket arról, hogy a legfelsőbb kegyelmi rendelet hetedik pontja alapján a frankper elitéltjei közül kegyelemben részesitette: *Nádosy Imre, volt országos főkapitányt, Hajts Lajos vezértanácsnokot, a Pénzintézeti Központ nyugalmazott vezetőjét, Kurtz Sándor főtanácsnokot, aki a franküggy idejében a Térképészeti Intézet vezetője volt. Gerő László altanácsnokot, Rába Dezsőt, Windischgraetz Lajos herceg titkárát és Schwetz Tibor dr.-t.*

Az amnesztia rendelet hetedik pontja — mint ismeretes — kimondja, hogy a biróság saját hatáskörében kegyelemben részesitheti azokat, akik a terhükre rótt és az 1—6 pontokban nem emlitett büncselekményeket *politikai motivumból* követték el és a büncselekményt *megelőző* és az azt *követő* magaviseletükkel *érdemesekké* váltak a kegyelemre. A büntetőtörvényszék ez irányban megtette a szükséges intézkedéseket és a beérkezett jelentések szerint a hét megkegyelmezett teljes mértékben megfelelt a kegyelmi rendeletben megkivánt feltételeknek. *Különösen Nádosy Imre az, akinek magatartása a legmélyebb benyomást keltette a törvényszékben.* Nádosyról például a hartai fegyintézet a következő jelentést irta a törvényszéknek:

— *„Nádosy Imre a létartóztatás alatt kifogástalan, sőt példás magaviseletet és munkaszorgalmat tanusitott. A többi letartóztatott előtt minden tekintetben jó példával járt elől s ez a jó példa az összes letartóztatottakra a legjobb nevelő és javitó hatást gyakorolta"*.

A büntetőtörvényszék a hét megkegyelmezetten kivül a frankper többi vádlott-

A budapesti távbeszélő előfizetőket kivánságra bármikor felkelti a távbeszélő központ. — Ne fáradjon a táviró hivatalba, adja fel táviratait távbeszélőn. — Gyorsabban akarja megkapni táviratait? Kérje azoknak távbeszélőn való bemondását.

Egész Budapest vásárol m. kir. osztály sorsjegyet

KISS KÁROLY és TSA bankrészvénytársaságnál

IV., Kossuth Lajos-utca 1

Fióküzlet: Erzsébet-körut 15

Sorsjegy-árak: 1/4 = 5 pengő, 1/2 = 10 pengő, 1/1 = 20 pengő

Huzás már e hó 14-én, szombaton kezdődik

Vidéki rendeléseket, melyek csütörtökig beérkeznek, okvetlen teljesitünk

jával *ezuttal nem foglalkozott*, egyébként is csupán a betegszabadságon lévő *Windischgraetz* Lajos hercegről és az amnesztia-rendelet hatálya alá nem vonható *Mankovits* Béláról lehetne szó, mert a többi elitélt már kitöltötte büntetését. Magának *Nádosynak* is csak *4 hónapot* kellett volna már kitöltenie.

A törvényszék, a tábla és a Kuria ítélete

A büntetőtörvényszék 1926 májusában *Nádosy* Imrét *négyévi* fegyházra, tízmillió korona pénzbüntetésre, valamint háromévi hivatali és politikai jogvesztésre ítélte. *Hajts* Lajos és *Kurtz* Sándor *egy-egyévi* börtönt, *Gerő* László *kétévi* fegyházat, *Rába* Dezső *egy és félévi* börtönt, *Schwetz* Tibor *héthavi* börtönbüntetést és megfelelő mellékbüntetést kapott. A királyi itélőtábla *Nádosy* büntetését *helybenhagyta*, *Hajts* Lajosét és *Kurtz* Sándorét egy-egyévi börtönre, *Gerő* Lászlóét másfélévi börtönre, *Rába* Dezsőét *egyévi* börtönre és *Schwetz* Tiborét *hathavi* börtönre szállitotta le. A királyi kuria végső fokon *Nádosy* büntetését *háromévi és hathavi fegyházban*, *Rába* Dezsőét *tizhavi* börtönben, *Gerő* Lászlóét *egyévi* börtönben, *Kurtz* Sándorét *hathavi* börtönben állapitotta meg, a többiek büntetését pedig *helybenhagyta*.

A kegyelmi határozat a politikai és hivatali jogvesztést, mint mellékbüntetést *nem* érinti, mert az amnesztia-rendelet általános határozatai szerint a bíróságok csak a *szabadságvesztést és a pénzbüntetéseket* vonhatják a kegyelmi tények körébe.

A hivatalos jelentés

Az 1928. évi március hó első napján kelt kormányzói közkegyelmi elhatározás tudvalevően kivételes felhatalmazást adott a bíróságnak is arra, hogy az elhatározásban felsorolt esetekben kivételesen kegyelemreméltónak nyilvánitson egyes elitélteket. A bíróság ily kérdésekben a királyi ügyészség s az érdekelt fél inditványa és meghallgatása nélkül, hivatalból határoz.

A budapesti királyi büntetőtörvényszék, amely a mult hetekben már több esetben élt ezzel a felhatalmazással, legutóbb hozott határozatával kegyelemre méltónak nyilvánitotta s ehhezképest a közkegyelem részesévé tette a frankhamisitási bünügyben elitélt *Nádosy* Imrét, *Haits* Lajost, *Kurz* Sándort, *Gerő* Lászlót, *Rába* Dezsőt és *Schwetz* Tibor dr.-t. *Nádosy* Imrét a bíróság annak idején *három évi és hathónapi fegyházbüntetésre* itélte, amely büntetésének már *csaknem kétharmad részét kitöltötte*, ugy hogy *néhány hónap mulva büntetése háromnegyed részének kitöltése után, amugyis megnyilott volna törvényes igénye feltételes szabadságra bocsátásához.*

Vele együtt kegyelemben részesült társai, nevezetesen: az egy-egy évi börtönre elitélt *Haits* Lajos és *Gerő* László, a tizhónapi börtönre elitélt *Rába* Dezső s a hat-hathónapi börtönre elitélt *Kurz* Sándor és *Schwetz* Tibor dr. *büntetésüknek jelentékeny részét már szintén kitöltötték.* A törvényszék határozatának meghozatala után, amely ellen *perorvoslatnak helye nincsen*, haladéktalanul intézkedett a hartai fegyintézetben büntetését töltő *Nádosy* Imre szabadlábrahelyezése iránt. A közkegyelem, amelyben *Nádosy* Imre és társai ezuttal részesültek, a szabadságvesztés büntetésén felül *kiterjed a mellékbüntetésként kiszabott pénzbüntetésre is*, ellenben *nem terjed ki az itéletben megállapitott egyéb mellékbüntetésekre.*

Milyen fogoly volt Nádosy?

Beszélgetést folytattunk a hartai fegyintézet igazgatójával, aki a következőket mondotta *Nádosynak*, mint a fegyintézet lakójának a viselkedéséről:

— Tavaly január 15-én került hozzánk *Nádosy* Imre. Bizony, nem a legjobb egészségi állapotban hozták őt ide, de a hartai levegő sokat használt neki. *Mezőgazdasági és kertészeti munkát végzett Nádosy Imre. Egyike volt a legszorgalmasabb foglyoknak*, pedig csak *négy fillért* keresett naponta ezzel a munkával. Az elköltött összeget negyedévenként le szoktuk vonni a foglyok keresetéből, de a volt országos főkapitány még a levonások után is mintegy *14—15 pengőt kap kézhez munkája után.*

Nádosy Imrének különben *soha nem volt semmi különleges kérnivalója, soha nem panaszkodott, nem akart korábban szabadulni, nem voltak igényei, nem kivánt különleges elbánást, kedvezményeket. Példás türelemmel viselte sorsát az első pillanattól kezdve.* Amilyen nyugalommal és őszinteséggel ismerte el annakidején a birói emelvény előtt bünösségét, amilyen megnyugvással vette tudomásul a bünösségét kimondó sulyos itéletet, éppen olyan türelemmel és néma megadással viselte a sorsát, mint fogoly is.

Nádosy Imre, aki fogsága alatt teljesen megőszült, de a testi munkától egyébként jó egészségi állapotban van, még a szombati nap folyamán elutazott somogyi birtokára. m.

Az Országos Magyar Szépművészeti Muzeum Dürer-kiállitása

A magyar Dürer-centenárium második fejezete

A *Nemzeti Ujság* nagycsütörtöki számában ismertettük a vallás- és közoktatásügyi minisztérium, illetve Klebelsberg Kunó gróf miniszter elnöklete és a Kertész K. Róbert államtitkár alelnöklete mellett működő *Magyar Dürer-Bizottságot* és annak munkáját, mellyel ez a magyar Dürercentennárium sorozatos tényeit intézi és oldja meg. Ezeknek volt első fejezete az ugyanezen alkalommal ismertetett *magyar Dürerirodalom* megjelent könyvészete, melyet a minisztérium németül adott ki magyar kulturánkat a külföld felé tároló kulturális dokumentumul. Ugyanilyen célzatu magyar kulturális dokumentum a Dürer-Bizottság munkájához kapcsolódó székesfővárosi kiadvány is, a *Székesfőváros könyvtárának* értékes magyar és külföldi Dürer-vonatkozásu anyagát bemutató s ezzel a főváros Dürer-kulturáját igazoló *könyvtári szakkatalógus*, mely egyuttal könyvészeti kisérlet is. A kiállitás az Országos Magyar Szépmüvészeti Muzeum grafikai osztályának LV-ik különkiállitása. Katalógusa *„Albrecht Dürer grafikai munkái, 1928 április havában"* cimmel (Budapest, Hornyánszky Victor r.-t.) 32 oldalon jelent meg és pedig az intézet európai hirnévre szert tett különkiállitásainál másfélévtized óta megszokott szürke boritékjával az ősz olasz hárompajzsos mesterjegy, illetve müvészcimer.

A kiállitáson a Mester grafikusi müködésének „Grande oeuvre"-je 234 számmal szerepel s ugyszólván teljes rajzoló, fametsző, rézmetsző, rézkarcoló, vasedző és irodalmi munkásságának bemutatója. Bizonyos, hogy a mi viszonyainkhoz mérten ugyszólván összemérhetetlenül nagyobb évi budgettel dolgozó nagy európai galeriák tárolható Dürergrafikája lehet talán számszerüleg több, ámde a bemutatott remek lapok *technikai* kezelése, mosása, restaurálása, karbantartása, a *tárolás* muzeális korrektségü szolidsága, végül a *felállitás* kifogástalan mütörténeti, mükritikai, fejlődéstörténeti *kiállitási alapelvei*, legközelebbről a katalógusban kifejezett tudományos *szakszerüség* abszolut európai szinvonalat adnak ennek a kiállitásnak, melyet örömmel kivánunk a magyar mütörténeti kultura finom ékszeresdobozának, cabinet secret-jának hirdetni.

A katalógust a Mester családjának magyar származására vonatkozó rövid életrajz vezeti be. A felállitás a tárolhatóság esztetikai szempontjainak tekintetbevételével lehetőleg betartja a lapok *származási időrendjét*. A kiállitás külön értéke, hogy feltünteti Dürer ismert *kézjegyének*, az *AD* mesterjegynek legkorábbi tipusát és fejlődését, a lapok *keletkezési idejének* adatait, ezek változatait, első állapotait. A kiállitás kidomboritja a Mester *technikájában* kifejeződő mesterségbeli eljárások fejlődését és különbözőségeit: az 1511-ik évet mint *fametszőtechnikájának* nagy fordulóját, a *karccal* (savval maratás: aqua fortis, d'eau fort, Schabkunstblatt, Aetzung, L'art noire, d'aige froide) folytatott geniális, Rembrandt által tökéletesitett uttörő ötleteit, rézlemezre forrasztott *vaslemezedzéseit* (vasmaratás, Eisenaetzung, a modern acélmetszet őse) végül a szerzői jogait öröklő özvegye és András öccse által agyonkoptatott lemezeinek *lcromlott levonatait* is. A bemutatott fejlődéssorozatban (1495—1527) remek példányokban tárolódnak a Mester nagy grafikai sorozatai (az ugynevezett *„Apokalipszis"*, a *fametszetü „Mária élete"*, a *„Nagy fametszetü passió"*, a *„Kis fametszetü passió"*, a *„Kis rézmetszetü passió"*) a parasztvevők számára készült *furcsaságok* (A nyolclábu malac, a Tengeri csoda, a Táncoló paraszt, a Futár, a Landsknecht, a Nagy ló, a Kis ló, a Rhinoceros stb., valamint az *Ex librisek*, a *Cimerek*, a Miksa császár *Diadalkocsija* (Triumph), a Mesternek tulajdonitott, vagy eddig ismeretlen lapjairól készült *másolatok*, az eredeti lapokhoz utólag készült *idegen eredetü* szinező fadúcok (stanza) levonatai.

A kiállitás tartalmazza a Mester öt eredeti *kézirajzát* is (négy toll, egy ezüstcrajon), melyek közül négy a régi *Esterházy*-gyüjteményből, egy a *Pulszky*-féle vételekből való. Az első csoport *Szent Annával* (vázlat egy festményhez), a második egy *lándzsás lovas*, a harmadik egy tanulmány a hires *„Rózsafüzér ünnepé"*-hez, melynek eredetijét a Mester tudvalevően a velencei *San Bartolommeo*-templom (a nürnbergi és az augsburgi német kalmárok ottani börzéjéhez és szállójához a „Fondacco dei Tedeschi"-hez tartozó temetkezőhely) oltára számára festette, innen II. Rudolf nagy pénzen megvásárolta és Prágába vitette és pedig emberi vállon szállitva. Ma a prágai Hradsinban levő premontrei kolostor könyvtárában van és a német kormány éppen három napja igért érette *egymillió aranymárkát*. A negyedik egy *Mária Magdolna*, az ötödik egy tömlős török sipon muzsikáló szamárfüles *yongleurt*, egy olasz bábszinházi figurába szerelt, dévaj renaissance-os humoru. sipot fujó *másikat* ábrázol, akit egy *harmadik* szamárfüles talyigán tol, a következő alak a Pán sipját fujó *erdei ördög* (Waldteuffel), egy szarvast üző vadász és egy sas. (E metszetet az irodalom *„A különféle hangok"* cim alatt szerepelteti, e sorok irójának másutt kifejtendő véleménye szerint a rajz az egykoru, gyakori zenei akrobatai yongleur-igrici vásároskomédiás jelenetek egy vázlata, főleg az ilyeneknél rendkivül kedvelt szarvasüzés, mint magyar cimereken és aquamaniléken is előforduló, a gótika által templomi kőfaragványokon is rendkivül gyakran szerepeltetett komédiásjelenetek naturális rajza, nem pedig valamelyes eszmei gondolat).

A kiállitás tárolja az Ajtósi-család okleveleit is, melyeknek jelzeteit *Haan* Lajos békéscsabai evangélikus lelkész és *Karátsonyi* János c. püspök még az 1871-iki centenáriumhoz kapcsolódó időkben tárták fel. Az akkor a családra nézve ismert 1504—1564. időszakot a Mesterrel egyidőben Gyulát birtokolt Brandenburgi György herceg müncheni levéltári hagyatéka alapján Karátsonyi által lemásolt, *Scherer* József dr. gyulai monográfus által a Bizottsággal közölt és *Jakubovich* Emil muzeumi főkönyvtárnok által megtalált adatok 1404-ig tolták ki. (Utólag *Miklóssy* Zoltán dr. levéltárnok még 1599-ig terjedő ujabb Ajtóssyokleveleket talált). E levéltári anyag tárolása e sorok irójának a Bizottsághoz beterjesztett és elfogadott tervezet alapján történt.

Tárolva van a Mester irodalmi hagyatéka is: *Az Arányokról* (1528., 1532., 1613. évi kiadások). A Geometria (1525., 1538., 1603. évi kiadások). Továbbá az Erődítések tana (1572), végül a mester által illusztrált egyéb müvek is.

Az 1871-iki magyar lapok erősen fájlalták, hogy akkor Magyarországon semmi nem történt az akkori bécsi Dürer-kiállitással kapcsolatban. Azóta hazánkban 1882-ben, 1900-ban és 1903-ban voltak Dürer-vonatkozásu kiállitások, a jelen kiállitás tehát a negyedik e nemben, viszont a Szépmüvészeti Muzeum második Dürer-kiállitása, melyet dr. *Hoffmann* Edith asszony, az Intézet igazgatóőre rendezett európai vonatkozásokban ismert tudással és izléssel.

1871-ben Németország a francia háboruval volt elfoglalva és a Dürer-ügy magától terelődött Bécs felé. *Ma a magyar kultuszkormány pótolta az 1871-iki mulasztásokat és a kiállitással is, valamint a legközelebb megjelenő nagy Dürer-centenárium hivatalos programjának egyéb fejezeteivel is a legteljesebb mértékben teljesiti a család magyar származásával és kulturánkkal adott lehetőségekben e kulturának a külföld elé vitelére vonatkozó magyar kötelezettségeket.*

Bevilaqua Béla dr.

•

Szombaton délelőtt nyilt meg a Dürer-kiállitás. A megnyitáson a vallás- és közoktatásügyi miniszter képviseletében *Petri* Pál államtitkár jelent meg. A nagy és előkelő közönség körében megjelentek még *Schoen* János báró német követ nejével, *Kertész* K. Róbert h. államtitkár, *Végh* Gyula muzeumi főigazgató, *Magyary* Zoltán dr. miniszteri tanácsos, *Lukinich* Imre könyvtárigazgató, *Réti* István, a Képzőmüvészeti főiskola rektora, *Glück* Frigyes kormányfőtanácsos, és sokan mások. A kiállitás legközelebb husvét hétfőjén lesz nyitva a közönség számára.

30 év óta fennálló

üzletemet május 1-én **Vilmos császár-ut 34. szám alá** helyezem át — A költözködés tartamára értékes raktáramból

példátlanul olcsó kiárusitást rendezek

Régi és uj állapotu könyvek az irodalom minden ágából csekély árakon. Szabad bemenet, vételkényszer nélkül.

Győző A. Andor
könyvkereskedése
Budapest, Vilmos császár-ut 40

Magyar Királyi Osztálysorsjáték

Legfőbb ideje

hogy rendelését az óriási nyereményekkel bővelkedő m. királyi osztálysorsjátékra feladja **és a kapott sorsjegyeket kifizesse.**

Ha azonban — bármely oknál fogva — a sorsjegyeket nem akarja megtartani, azok az illetékes helyre — **visszaküldendők,** mert az idejében **ki nem fizetett sorsjegyek semmi jogot nem biztositanak, a főárusitóknak azonban kárt okoznak, ha azokat nem kapják vissza!**

40.000 NYEREMÉNY
6,012.500 PENGŐ KÉSZPÉNZBEN.
LEGNAGYOBB NYEREMÉNY SZERENCSÉS ESETBEN
500.000 JUTALOM.
300.000 FŐNYEREMÉNY.
200.000
A SORSJEGYEK ÁRA OSZTÁLYONKÉNT:
EGÉSZ 20 PENGŐ | FÉL 10 PENGŐ
NEGYED 5 PENGŐ | NYOLCAD 2½ PENGŐ

Elkésik

ha **sürgősen** nem vásárol

osztálysorsjegyet

Köztudomásu, hogy a sorsjegyeknek egy későbbi osztályhoz való vásárlásánál az előbbi lejátszott osztályok betétjeit is meg kell fizetni. Ezért sokkal célszerübb a sorsjegyeket **még e héten** megvenni, hogy a rendkivül kedvező nyerési esélyeket **teljes mértékben** kihasználhassuk.

Huzás már szombaton, 14-én kezdődik.

Minden második sorsjegy nyer!

Katasztrofálisan pusztul a tokaji hegyvidék

Háromévi rossz termés után nincs aki müvelje a szőlőket — Egész községek vándorolnak ki Kanadába A kormány részéről semmi segitségben nem részesülnek a gazdák

Ha gyors segély nem jön, megszünik a tokaji bor

Tokaj, április 7. *(Az Ujság kiküldött munkatársától.)* A vonaton, hogy ide utaztam, Maurice Dekobra egy különösen érdekes regényét olvastam. A regény hőse egy angol hölgy barátságát szerzi meg és hogy mulattassa, elviszi szinházba és vacsorázni. A Hotel Savoy méltóságteljes, komoly éttermében — olvasom a regényben — London legjobb szakácsának főztjét ettük és jégbehütött tokajit ittunk.

Tokaji. A legnagyobb életművészek válogatott inyencitalát jelenti. Fejedelmi asztalokon, nagy ebédeken, amelyeken tudósokat, művészeket, hadvezéreket ünnepelnek, ott van a legjobb fogáshoz legnagyszerübb italnak. Szép asszonyok örömére, amikor már mindent nyujtottak nekik, amit konyhamüvészek kieszelhetnek, bontják a tokajit, az asztalon olajosan ragyogó édes italt. Tokaji a képzeletben életmüvészet, nagyszerüség, válogatott izlés, pazar gazdagság, gondnélküli jólét, fény világosság, aranysugár, mind azok az asztalok, amelyek virágdisz, ezüst, arany teriték, nemes porcellán és müvészi üvegek sulya alatt görnyednek, mikor sor kerül az ital fejedelmére: a tokajira.

Tokaj a valóságban. Kis város a Hegyalja déli lejtőjén, öreges, elmaradt, puszta és néptelen. Rozoga konflis bakjáról mint árverező hiénák hivják, csalják az érkezőket a kocsisok; azzal a hevességgel, elszánt türelmetlenséggel, amely csak a nélkülöző, rászorult emberek erőszakos tulajdonsága. A város zeg-zugos utcáin alig látni embert. Végig az utcán fájó seb az utazás. A rossz kövezeten ugrál, rándul, ropog a kocsi. Minden rendetlen és elhanyagolt, mint egy paraszthaz hátsó udvara. Sehol nem látni uj épületet. Sőt, most husvét előtt még csak meszelő asszonyokat sem a kicsiny, öreges házak előtt.

A roskatag házak elárulják a régi, fejlett kulturát, mely halott, megszünt, nem ma, nem tegnap, hanem már hosszabb idő óta. Azóta nincsen itt kifejlődés, megállt a haladás és most tetszhalál fojtogatja az egész várost, miként az egész Hegyalját, mert három vigasztalan rossz termés volt, tönkre ment benne, elszegényedett mindenki és csak reménylő várakozás van valamilyen különleges isteni csodában, amely megsegit, módot ad, hogy annyi dologra vágyó munkáskéz a kicsiny ősi birtokon a szőlőtőkével ujra foglalatoskodhassék.

Tokaj a magyar nemzeti vágynak nem közömbösen jelentős tényezője. Különösen mostani csonkaságunkban, mikor szinte mindent elvesztettünk, kellene sokat jelenteni. Agrártermelésünk szempontjából sem közömbös, hogy mi a helyzet ezen a vidéken, mely a világversenyben nemcsak helytálló, hanem a leggyőzedelmeskedőbb borfajtákat termeli.

Tokaj és Hegyalja helyzete reménytelenül sulyos.

Már az elmult évben két esztendő rossz termése után a szőlők 20%-a müveletlenül maradt. Egyévi szünet annyit jelent, mint az egész szőlőelvesztés. *Az idén már müvelés nélkül maradt országunk legjobb bortermelővidékén a szőlők 50—60%-a.* Ennek egyszerüen az az oka, hogy a szőlőbirtokosok tönkrementek, három rossz év folyamán mindenüket elvesztették. Különösen a tavalyi év volt pokolian rossz. A jónak indult termést tönkretette a bekövetkezett fagy. Tokajon és a Hegyalján átlagévekben megelégszenek holdanként 12—15 hektoliter borterméssel. Az elmult évben pedig csak annyi szőlőt szüreteltek, hogy abból 2—3 hektoliternél több bor nem adódott. Ez pedig az üzemköltséget sem hozta be. Beszéltem egy birtokossal, akinek nyolc hold szőlője van. Nagy vagyon ez itt. *Az elmult esztendőben hatvanmillió koronát fizetett rá termésére.* Most csak ugy tudná megmunkálni a szőlőt, ha valami kölcsönt kapna. A bankok szőlőre nem adnak pénzt. Más fedezetet kell adni s akkor fizetnek 14—16% kamatot, mert errefelé csak igy adnak hitelt. Ezt pedig a három esztendeje nem kereső birtokosok nem birják. Legsulyosabb tehát a krizis. Nemcsak arról van szó, hogy a szőlősgazdák tönkrementek, nem is arról, hogy pénzhiány miatt müveletlen marad ennek a kitünő minőségü bortermelővidék szőlőinek 50—60%-a, hanem ezzel kapcsolatosan

ennek a vidéknek, Zemplénnek és Felső-Szabolcsnak egész népe munka nélkül van.

A nyomor óriási. Tokajon, Tarcalon, Tályán, Bényén és Kereszturon még kevésbé érzik ezt az állapotot, mert az itt üzemben lévő kőbányák tudják foglalkoztatni a férfimunkásokat, ellenben Mád és Tolcsva, de nagyrészt Sárospatakon is hosszu hónapok óta munka nélkül állanak az emberek.

Akinek meg volt módja, hogy elvándoroljon, otthagyta szegényes mindenségét és továbbállott.

A boldogabbak Kanadába mentek szerencsét próbálni, akinek pedig ehhez sem volt tehetsége, az Nyiregyházára, Debrecenbe, Budapestre vándorolt, hogy munkát kapjon és betevő falatot szerezzen.

A nyomor ezen a vidéken, ahol a boldogabb időben a nélkülözést nem ismerték, leirhatatlan.

Annál sulyosabb a helyzet, mert nincsen reménység a viszonyok megváltozására. *Ezeknek a kis falvaknak nyomorba jutott népével senki sem törődik.* Munkaalkalmat senki sem tud teremteni, mert hisz a birtokososztály is példátlanul sulyos helyzetben van és müveletlenül kénytelen hagyni birtokának jelentős részét. A mezőgazdaság még nem tudja ebben a korai időben a munkásokat foglalkoztatni, ellenben a szőlőkben már meg kellett volna kezdeni a tavaszi munkákat, de késik, mert nincsen pénz.

Tokaj főterén megállottak és megmutatták a helyzet igazi képét. A templommal szemben van a hegy, melynek lejtője délre néz. A legjobb szőlő terem földjében, mert állandóan délről kapja a napot. A tokaji nép el is nevezte meleg hegynek. *Most egyetlen munkás sincs az egész hegyoldalon.* Nincsen aki fizessen, nincsen aki munkáltassa őket.

Az egyszerü nép, a kisgazdák, közép- és nagybirtokosok el vannak keseredve és nem ok nélkül. Minden bajukért, minden veszteségükért a kormányt okolják.

Amikor 4—5 évvel ezelőtt volt termés, a bort nem lehetett értékesiteni.. Még a hires tokaji bor sem mehetett külföldre, mert vagy nem voltak a szomszédos államokkal kereskedelmi szerződéseink, vagy olyanok, amelyek a borexportot magas vámtételekkel lehetetlenné tették. Most azután már termés sem volt. Harmadéve rossz, két éve kevésbé rossz, az elmult esztendőben katasztrofálisan rossz. Ezekre már oly erővel zudult fel Hegyalja egész közvéleménye, hogy országos ügy lett a fagytönkretette Hegyalja terméséből. *Akkor számos miniszteri nyilatkozat hangzott el, igéretek, melyekből semmi sem teljesült. Kilátásba helyeztek fagykölcsönöket a szőlőbirtokosoknak, de ma sem kapott senki semmit.* Mint óriási segitséget tüntették fel az adóelengedéseket. Legnagyobb arányu az volt, ha nyolcholdas gazdának *50 pengőt engedtek el évi adójából.*

Tanácskozások és ankétek tucatjával voltak. A hegyaljaiak azt akarták, hogy az egész probléma megoldása céljára küldjenek ki egy kormánybiztost, aki ismeri a bajokat és rendelkezik a szükséges széleskörü pouvoir-ral. Széll József zempléni főispánt szemelték ki erre a feladatra. A főispán komoly elaborátumot dolgozott ki és megjelölte a hatáskört és eszközt, mely müködését biztosithatná és a Hegyalját megmenthetné. A kormánybiztosi kinevezést nem kapta meg a főispán. Ennek a feladatnak az ellátásával a tarcali vincellériskola igazgatóját bizták meg, aki minden feltétel nélkül vállalta a minisztérium adta parancs teljesitését.

Nem történt semmi. Egész télen várták, hogy az állam mégis ad hitelt, hogy a gazdák rekonstruálják birtokukat. Hiába várták. Ellenben köztudomásra hozták, ha pénzt nem is, mütrágyát, szőlővesszőt, rézgálicot kapnak hitelbe és szüret után, december 31-ig kell megfizetni az árát. Ez is örömöt okozott. A vincellériskola igazgatója körül is utazta titkárával a hegyaljai községeket. Kitünt, hogy a szőlővesszőket nem adják hitelbe, mert az állam tulajdona. Mütrágyát és rézgálicot megkaphatták volna hitelbe a gazdák, ha érettük a községek jótállanak. De mert a hivatalos község, mint olyan, magánosokért nem vállalhat pénzügyi felelősséget, *hát ebből a természeti segitségből sem lett semmi.*

A módosabb gazdák mégis csak segitettek valahogyan magukon. Községenkint összeirták azok névsorát, akiknek vagyoni állapota olyan, hogy meg tudnak felelni kötelezettségüknek. Ezek egymásért felelősséget vállaltak, egyetemlegesen rendelték meg a mütrágya és rézgálic mennyiséget, amely birtokuk tovább munkálásához szükséges. Amit az állam a maga hatalmas erejével nem tudott a hegyaljai népnek megcselekedni, azt megcselekedték ők maguk. De rengetegen vannak, akik önmagukon sem segithettek, bár a birtokostársaik részéről is támogatásban részesültek volna. Ezek kénytelenek, hogy szőlőiket felesbe kiadják parasztbérlőknek. És éppen ezen a ponton érkeztünk el annak megállapitására, amely a tokaji borral kapcsolatban a nemzeti vagyon állaga megsérülését mutatja. Tokaj és hegyalja szőlőtermésének a fontossága sohasem volt a mennyiségben, hanem a minőségben. Itt évtizedeken nem arra törekedtek, hogy minél nagyobb mennyiséget sajtoljanak ki az érett szőlőből, hanem minél értékesebbet. Az aszu-években nevetségesen kis mennyiséget szüreteltek, de ennek a bornak a minősége olyan volt, hogy ez hóditotta meg a világot.

Most, hogy a gazdák kénytelenek pénzügyi okokból paraszt felesekkel megmunkáltatni szőlőjüket, elvész még a reménysége is annak, hogy aszubor-szüret kerüljön sorra.

A tokaji szőlőtermelés különben is romlott már a háboru idején. Akkor, amikor a hadban álló milliók borszükséglete minden bőséges termés által produkált bormennyiséget is meghaladt, Tokaj és Hegyalja is inkább nagyobb mennyiségre, mint jó minőségre törekedett és ekkor eltértek az ősi nagyszerü szőlőtőketenyésztések azoktól a fajától, amelyek a hires tokaji aszut adják, a góher, a fehér és mézfehér, a nagyszemü tőkszőlő, balafánt termelésétől, akkor már hozzáfogtak a furmint és hárslevelü szőlőtőke meggyarapitásához. A termés megnagyobbitás céljából megcsapolták a tőkéket, megszálvesszőzték, igy több gyümölcsöt érlelt a tőke, ellenben már nem volt olyan nagy cukortartalma és nem adta azt az olajos levet, ami a tokaji aszu páratlan kincse. Most, hogy parasztbérlők parasztmódon fogják az uj szőlőket müvelni, természetesen, hogy minél nagyobb mennyiség elérésére törekednek és a tokaji aszu már csak ritkaság lesz, amelyet kiváltságos gazdag emberek tudnak majd termeszteni.

Tokaj és a Hegyalja példátlanul nehéz esztendőnek néz elébe.

Ha az időjárás kedvezne, ha olyan termést adna, amilyen a mult század 89-es évében volt, vagy amilyen volt az 1911., 1915. és 1923. évi termés, akkor reménység lehetne ennek a vidéknek a megmenekülésére. Ehhez azonban az kellene, hogy meleg május és meleg szeptember legyen és elkerülje a Hegyalját a köd, mely után böböly veszélyezteti a szőlőt és ne legyen jég, mely után a föld párolog és a párolgás megüti a termést. Csak októberben szabadna egy kis ködnek lenni, ami akkor megpuhitja a mazsolává zsugorodott szőlőszemeket s a késő szüret alkalmával a kövér szemekből olajos lé jön ki. Ebbe azonban emberi akarat nem nyulhat bele. Ez a természet dolga. Az emberi akarat pénzzel segithetné a termelőket. Ez volna feladata annak a kormányzatnak, amely büszkén vallja magát agrárkormánynak.

Nádor Jenő

JUSZTICIA PIHENÉSE

NAGYHÉT A BIRÓSÁGOKNÁL

Az emberi méhkas zsibongásában beállott a folytonossági hiány. Még a központi járásbiróság nagy hallja is, amely a mindennapi élet hétköznapjain egy londoni vasuti pályaudvar méreteit tünteti fel, elcsendesedett. Egy-egy takaritó jelenik meg a seprüjével. Nagyobbára házimunka. Rabok végzik felügyelet alatt és szemlátomást örülnek annak a kis szabadságnak is, amelyhez némi munka utján jutottak.

A felsőbiróságoknál ez a nagytakaritás ünnep előtt jóval csendesebb és csekélyebb méretü, mint az első instanciákon. Itt egészen más a közönség és bőven van szőnyeg is. A Curián, táblán egy-egy gyufaszálnak, avagy szivarkavégnek a folyosón való eldobálása akkora recenzust keltene, amelyet egy csak félig-meddig jobbnevelésü ember elviselni nem tudna.

Ezért a Curia és a tábla mindig olyan, mintha «skatulyából vették volna ki.»

Juhász Andor a Curia elnöke és *Degré* Miklós az itélőtábla elnöke. Két, tetőtől talpig magyar ur. *Juhász* Andor, a horáciusi okosság és nyugalom prototipusa. *Degré* Miklós is fegyelmezett temperamentum. Csupán csak az ajtónyitogatás hozza ki a sodrából. Pedig a tárgyalások nyilvánosak és nyilvánosság ajtónyitogatás nélkül nehezen képzelhető el. Amellett *Degré* Miklós kissé rövidlátó is. Mire a szemüvegét előkeresi, már nem találja meg a hallgatóság körében azt, akit megdorgálni szándékozik. Rendesen *nem oda néz, ahová a haragját adresszálja.*

Mindkét elnök egész életét görnyesztő munkában végezte. Nemcsak az ügyek előkészitése, tanulmányozása, tárgyalása köti le minden órájukat, de még az adminisztráció vezetésének nagy munkája is reájuk hárul. Mint magánemberek végtelenül közvetlenek és szeretetreméltóak. Egyszer egy közérdekü ügyben jelentkeztem Juhász curiai elnöknél. Beszélgetés közben azt mondtam neki:

— Ismertem nagyméltóságod édesatyját, amikor még kassai ügyvéd, majd balközépi országgyülési képviselője volt Kassa városának.

Majd *Degré* Miklós táblai elnöknek mondottam:

— Kedves atyjával, *Degré* Alajos függetlenségi párti képviselővel valaha egy asztalnál irogattam a Csávolszky *Egyetértés* cimü napilapja szerkesztőségében.

Mind a ketten ugy néztek reám, mint egy plajbásszal sürgő-forgó Mathuzsálemra.

*

Gadó István, az itélőtábla egyik büntető tanácsának vezetője, szintén egyike a legszorgalmasabbnak, akinek «jól jön» a nagyhét és az a rövid munkaszünet, mert igazán több a soknál, amennyit elég keskeny válla hordoz. Néhány év óta a megfellebbezett sajtóügyek nagyobbára az ő tanácsa elé kerülnek. És — mi türés, tagadás — itéletei *kemények és szigoruak.*

Vidékről, ahol törvényszéki elnök volt, jött Budapestre és a Tisza-gyilkossági pörben, mint főtárgyalási elnök, *szenzációs vezetést* és a nagy labirintusban elképzelhetetlen *tájékozottságot* produkált. A sajtó emberei el voltak ragadtatva és valóságos dithirambusokat irtak *páratlan memóriájáról.*

Az a memória mégsem lehet olyan páratlan. Amikor ujságirók ügyében olyan *kevés szeretettel* itélkezik, akkor már nem emlékszik arra, hogy ujságirók *mekkora szeretettel* örökitették meg az ő nagy *memóriáját,* mint nagyszerü birói kvalitást.

*

Töreky Géza, a büntetőtörvényszék elnöke, szintén egyike azoknak, akik még soha nem voltak «magánzók». Az iskolákban folyton tanult. Az egyetemről került *Zsitvay* Leó mellé, mint jegyző. Onnan Egerbe, mint alügyész. Majd az igazságügyminisztériumban dolgozott, aztán biró lett. Legbüszkébb arra, hogy valóságos *és nem cimzetes* curiai biró volt. Rövid idő óta a budapesti büntetőtörvényszék elnöke és ezen a téren csakhamar egyike lett az ország *legexponáltabb férfiainak.* Munkabirása egyenesen fantasztikus. Egy második Mahler, akinek a vezetés, a *szuggesztió* a legnagyobb ereje. Csupán annyiban különbözik Mahlertől, hogy *ő a ceruzájával kormányoz le és dirigál.* És a legfelhevültebb hangulatában is tudja a nyugodtság és a flegmatikusság látszatát megóvni.

Az ő munkája is rengeteg akták tanulmányozásából és nagyobb perek főtárgyalásának vezetéséből áll. Töreky vakációja — egy-két napi pihenése a tavaszi szellő melegével kezdődik. Ilyenkor *Töreky* menekül a dunaparti zajos élet forgatagából, vonatra ül és siet Pécelre, ahol szerény nyári lakában kertészkedik. *Fülemüje és rigó már várják őt.* Ilyenkor *Töreky* átalakul afféle velencei utassá, aki a Szent Márk-téren buzaszemekkel édesgeti vállára, karjára, tenyerébe a galambokat.

A laikus nehezen tudja megérteni, hogy egy ember, aki *annyi szigorral, akkora kérlelhetetlenséggel* vezet és itélkezik egy-egy sajtóperben, miképen tud ennyire ellágyulni néhány rigó sorsán. Ha ezt valaki *őtőle magától* kérdezné, holt bizonyos, hogy a felelet a kérdésre igy hangzanék:

— Igen, én *szeretem a madarakat,* de nem szeretem a jómadarakat.

*

Lukács Jenő, a budapesti polgári törvényszék másodelnöke, a munkabirás hérosza. Igaz, hogy nem azzal a jókedvvel dolgozik, mint a hajnaltól késő estig *dalolva* dolgozó arató-leány. De dolgozik rendületlenül. És hogy senki se mondhassa, hogy nincs haladás, nincs fejlődés az élet során, tehát ujév óta huszonöt százalékkal szaporodott a munkája. Szerencsére van némi üdülése is. Minden délután 2 óra után nagy aktatáskával siet végig az *ózondus Vilmos császár-uton.*

Magyar István curiai tanácselnök, aki komolyság és szigor tekintetében sokban hasonlit ehhez a tipikus magyar urhoz, szintén a munkateljesitmény rekord-férfia. A különbség csak az, hogy *Magyar* István mindennapi sétája a *Margit-rakpart levegős és illatos,* virágokkal bővelkedő fák sorai között készíti elő a munkakedvet a másnapi munkához.

Kállay Miklós itélőtáblai tanácselnök pompásan beléilleszkedik a tisztafejü, jóeszü Kállayak sorába. Öneki is kevés a pihenőnapja. Csaknem naponként tárgyal, szabadnapjain pedig készül a másnapi anyagra.

Nemes kvalitásai közé tartozik a *hirlapirók járasztó munkájának megbecsülése* és az ujságiró személyének értékelése is. Csupán azt az egyet nem tudja az ujságíróknak megbocsátani, amiért az 1918-iki forradalom külföldre menekült embereit *emigráns*-oknak irják.

Ezért a szóért még akkor is haragszik, ha az „emigráns" szó jelentőségét az ujságirók „macskakörőm" közé való helyezéssel devalválják.

*

Schadl Ernő törvényszéki főtárgyalási elnök talán az egyedüli biró, akinek jutna bőven tárgyalása vasárnapra, husvétra, Szent István-napra is. Feltéve, hogy az nem ütköznék törvénybe. Jeléül annak, hogy sajtó utján elkövetett vétségek és büncselekmények hivatalból való üldözésével bőven el vagyunk látva. Annyi *„kilencórás"* tárgyalása talán egyik büntető birónak sincsen, mint Schadlnak.

A nagyhéten — természetesen — az ő *munkája is megcsappant.* És *Schadl* ilyenkor bizonyára gondolja magában:

— Minő kár, hogy *ilyenkor nincsen* legalább sok *magánvádas* tárgyalásom. Ebben az ájtatos, ünnepi hangulatban mennyi sok ügyet tudnék *békésen elintézni!*

Aranyi Lipót

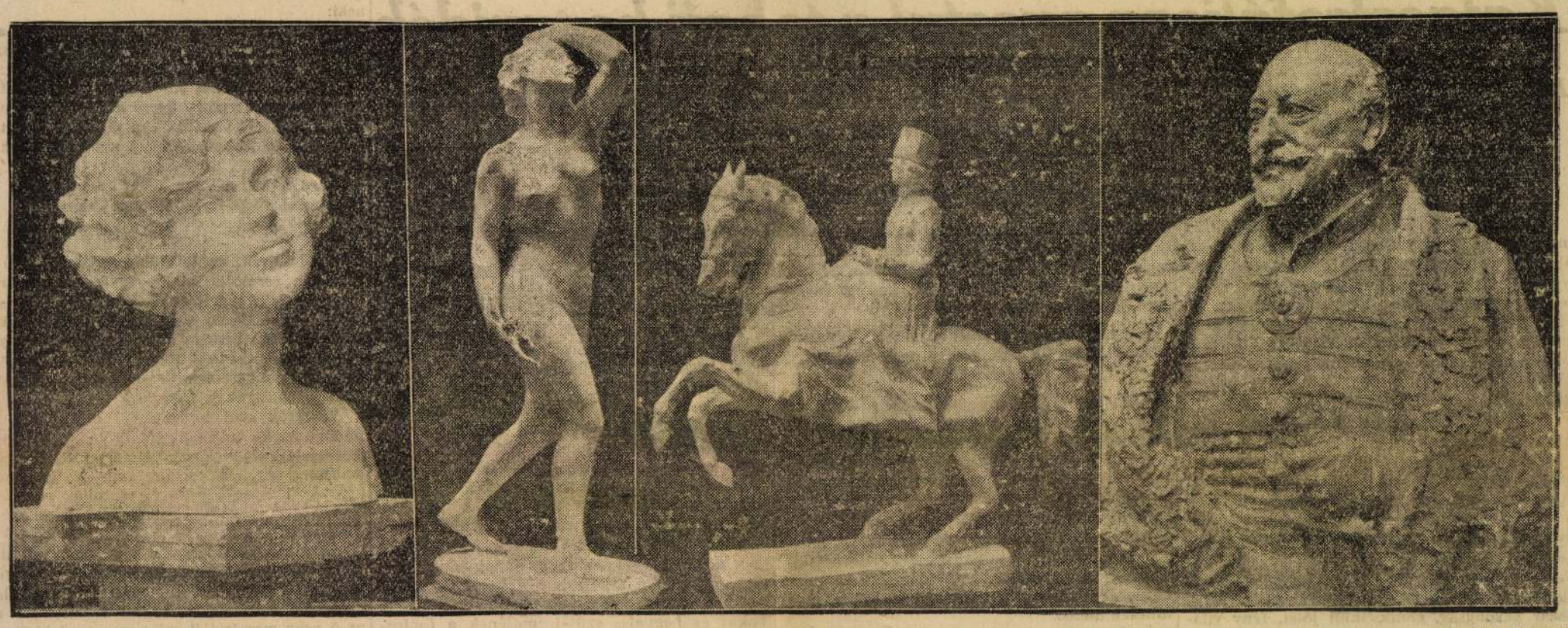

(Munkácsi felvételei)

Alpár Gitta *„Fájdalom"* *Mária Terézia korabeli lovasnő* *Andrássy Géza grófj*

EGY FIATAL SZOBRÁSZNŐ, AKI BOLDOG ÉS EGY HAJDANI ISTÁLLÓBAN ALKOTJA REMEKMŰVEIT

LÁTOGATÁS LŐTE ÉVÁNÁL, A KOLOZSVÁRI ORVOSEGYETEM TANÁRÁNAK LEÁNYÁNÁL — A „FÁJDALOM", ANDRÁSSY GÉZA GRÓF, ALPÁR GITTA SZOBRA

A Műcsarnok tavalyi kiállításán nagy feltűnést keltett egy életnagyságu női szobor, alatta e szerény felirással: *Lőte Éva: Fájdalom.* Aki nagy művész, szakértő, mecénás, mind megállott előtte, nézte hosszan és igen *magasra értékelte* a ragyogó ifjuságtól megihletett művet, mely felől a tehetség aranysugarai áradoztak. Magyarság, Csonka-Magyarországon

Lőte Éva

ez majdnem a legtöbb, amit fiatal művész elérhet: megnézik a müveit, *megdicsérik,* kap is talán egy-két elismerő szót a kritikától és azontul magára hagyják minden izzó lelkesedésével. Micsoda vasenergia kell hozzá dolgozni szüntelen, *akarni valamit* és kiemelkedni egy fejjel az átlagból. Hány talentum kallódik el a mindennapi életért vivott küzdelemben, hányan fáradnak el utközben, vagy törnek le szárnyszegetten az áhitozott cél előtt! *Lőte* Évának egy kiállitás, egy tavaszi tárlat tartamán tul is szerencséje volt, hogy olyanok nyujtottak feléje segitő kezet, akik mindenkor *értékelni tudják* a hivatottságot ...

Egy fiatal lány, *alig husz éves,* szerény, kedves, rokonszenves, nagyuri, *Lőte* József dr.-nak a gyermeke, aki *tanár* volt a *kolozsvári orvosi egyetemen.* Mikor? Boldog Nagy-Magyarország, *Ferenc József idején,* ahová visszacseng minden nagy emlékünk. Aztán *menekülni kellett* ennek a fanatikus magyarnak is és ugy lopta ki a románok, az egész nagy keserves megszállás elől *Erdélyből* feleségét, gyermekeit. Ez minden, amit meg tudott menteni *egy emberélet becsületes munkájából:* a családját, az egymáshoz való szeretetüket nem lehetett elrabolni. A hajdani kolozsvári orvosprofesszor ma *a szegedi egyetem tanára,* gyermekei közül a kis *Éva* most itt Pesten próbálja megvalósitani művészi álmait. Három éve tanult az ipariskolában, ahol *Orbán* Antal kedvence volt, azután *Vastagh* György lett a mestere, amig *Andrássy* Géza gróf, minden müvészetek nagy és igaz barátja és támogatója, segitségére nem sietett. Onnan ismerte a Nemzeti Lovardából, ahol mint hosszu, barnafürtü kislány a legkiválóbb lovasok egyike volt. A változott viszonyok azonban munkára késztették és Andrássy Géza gróf nem engedte, hogy ez a nagy igérvény elkallódjék.

Még a *nagy lakásinség idején* a kegyelmes ur a Nemzeti Lovarda Szentkirályi-utcai oldalán *egy istállóból, egy lovászlakásból műtermet rendeztetett be* Lőte Évának. Nem volt nagy munka, nem is nehéz, a földszinti épület egyik végében az egyik helyiségnek *cserépfedélzetét üveggel helyettesitették,* hatalmas vaskályhát állitottak be, amelyben a hosszu teleken folyton pattogott a tüz, amelynél az érdekes fiatal leány ernyedetlen szorgalommal dolgozott. Már *iskolába sem járt,* a melléktantárgyak untatták, csak a lényeget magát szerette. És apró, fehér kezei alól rövid idő alatt nem kevesebb, mint *harmincegy szobrászmü varázsolódott elő,* amelyek az ifjuság minden fegyelmezetlenségén tul az *őstehetséget* árulják el. Igy született meg a *Fájdalom,* amelyhez a müvésznő egy iskolatársa volt a modell és amely egy csapásra felhivta iránta a figyelmet és amelynek következésekép maga Andrássy Géza gróf, ez az áldott jólelkü mecenás, ajánlkozott modellnek. *Saját magát mintáztatta meg és a szobor* olyan hü, olyan tökéletes, annyi mondanivalója van, hogy nem lehet csodálatával betelni.

Akik a Nemzeti Lovardába járnak: az arisztokrácia, a magyar társadalom, az irodalom és müvészet legkiválóbb reprezentánsai, nők, férfiak vegyesen, *egész délelőttöket töltenek a kis Lőte Éva eredeti műtermében,* mely otthonosabb, vonzóbb, mintha valahol Párisban, Neuillyben lenne. És nézik és bámulják hangtalan a fiatal müvésznő munkáját és ha szavukkal közben megzavarják, azért történik, hogy a legteljesebb *elismeréssel* adózzanak neki. A fiatal lány alig hallja ezeket a dicséreteket, csak dolgozik az ő szürke, megkopott köpenyegében azzal az áhitattal, ajongással, szerénységgel, amely csak a legnagyobbak jellegzetes tulajdonsága. És értékesnél értékesebb müvek kerülnek ki a vésője alól és anélkül, hogy egyébre számitana, mint arra az örömre, arra a gyönyörüségre, amelyet *munkája önmagának* nyujt!

A tervei a jövőre! — Istenem, egy fiatal, alig huszéves lány, akinek a müvészete minden boldogsága! Az *Andrássy* Géza gróf szobra, *Apponyi* Albert grófé, melyre most készül, az *Alpár* Gittáé, a nagyszerü studiumai, az egész nagy tumultussal szemben, mely itt zajlik körülötte, hirtelen elhatározással megkérdezem:

— Mondja csak, müvésznő, egy ilyen szép, nagy kislány, mint maga, egy ilyen tehetséges gyermek, mondja mégis, mi volna az élete vágya, álma, öröme?

Rámnéz a nagy okos szemével, ott a bizarr műtermében, közvetlen szomszédságban az istállókkal, amelyekből nyeritès hallatszik és még csak nem is gondolkozik.

— Mit szeretnék? Megmondjam, mit?

Egy pillanatig magam is mérlegelem, mit fog felelni, mit kivánhat egy tehetséges, fiatal szép leány, még jóval innen az élete jobbik felén.

— A mesebeli herceget talán — mondom —, tudtommal kislányok erről álmodoznak ...

Mosolyogva legyint a kezével:

— Megmondjam?

— No mondja!

— Hálás szeretnék lenni azoknak, akik jók voltak hozzám, hálás azoknak, akik idáig segitettek, azontul *elmenni* innen, bármily nehéz szivvel is, *külföldre,* tanulni szorgalmasan és majd egyszer igazolni azokat a jó véleményeket, amelyeket felőlem néhányan olyan jó szivvel táplálnak.

Szomory Emil

Az elfolyó időnek partján

Az elfolyó időnek partján,
Két balga füz, tünődve állunk.
Adventi vágy csábit szivünkben
S igenre bókol néki vállunk.

De fut, csobog, tegnapra tegnap
S mi állunk félve, tétovázva
S valahonnan a Nirvanából,
Egy drága hang felénk sir fázva.

A gyermekünk sir — holnapunk sir —
Kit nem merünk karunkba hivni,
Mert emberekkel, könnyel, jajjal,
Sorsunkkal kéne érte vivni.

S én eldobom, arcában arcod,
Te ellőköd lelkemnek mását
S mindketten eldobjuk az egymás
Énje áhitott folytatását.

S leszünk két hervadt füz az őszben,
Galyunkra bánatvarjak ülnek,
Mert eltemettük gyáva szivvel
Meg sem született gyermekünket.

B. Molnár Mária

B. LŐTE ÉVA

94. Kánya Kálmán arcképe, gipsz
95. Victoria vizicsikón, (Sportszobor)
96. Figura, körtefa
97. Szent Ferenc, gipsz., Kassai Ferencrendi fogadalmi templom kupolája

Nemzeti Szalon
őszi tárl. 1940. okt -

Lőte Éva
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged
1970 FEB 22

1021

Szeged szobrai

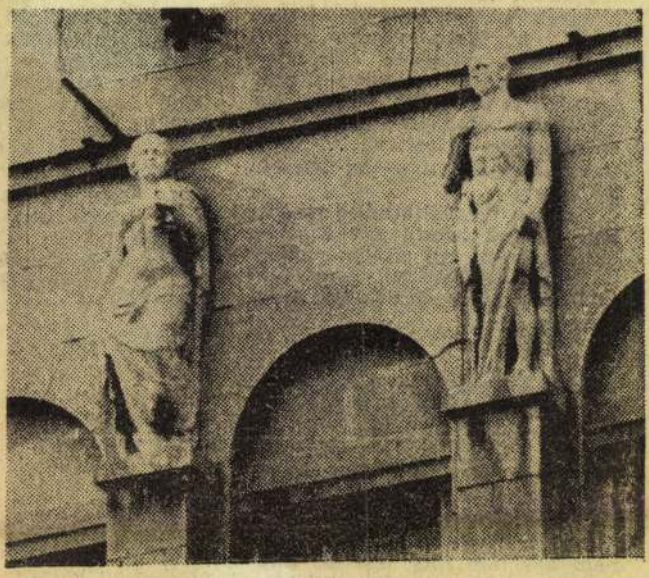

Egészséges nő, Egészséges férfi

(181—182.) Az SZTK Központi Rendelőintézetének homlokzatát díszíti az Egészséges nő és az Egészséges férfi című épületdíszítő szobor. A két alkotást Lőte Éva készítette.

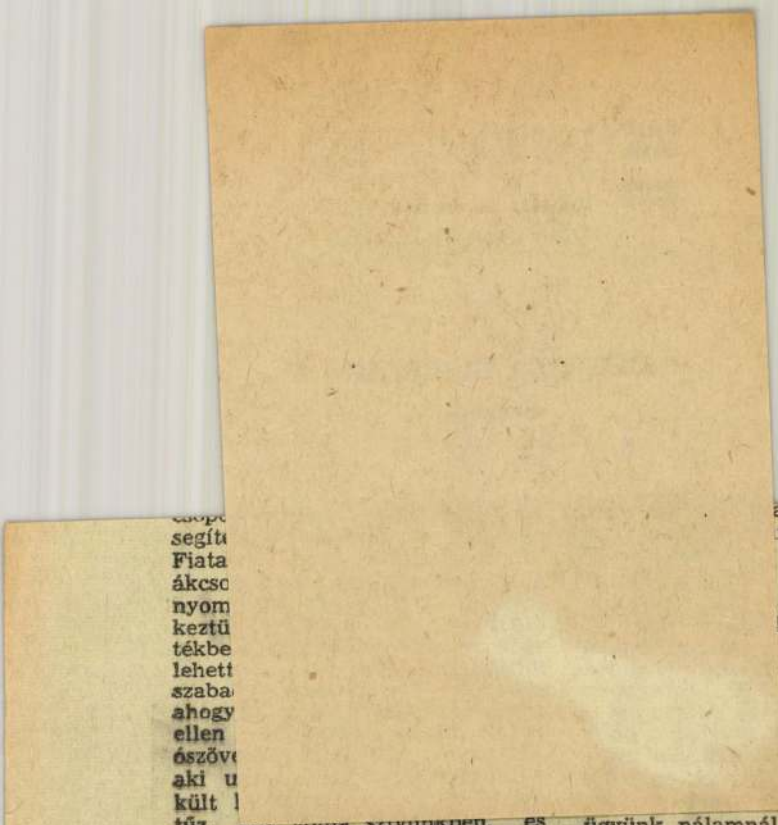

segíte
Fiata
ákcsc
nyom
keztü
tékbe
lehett
szaba
ahogy
ellen
ószöv
aki u
külit

tűz lett volna szívünkben, és csontjainkba rekesztve... „Prófétálnunk" kellett — ha tetszett, ha nem!

S vajon megváltottuk-e népünket, népünk becsületét? Nyilván nem egészen; tán csupán néhány fiatalnak segítettünk, hogy utat találjon a bíbor zászlók alá. Megérte-é?...

☆

Micsoda bizalommal, míly határtalan hittel emlegettük a vörös zászlókat 1945-ben! Bízvabíztunk abban, hogy „holnapra" csakugyan sikerül „megforgatnunk az egész világot". Magam is sugárzó szemmel meneteltem a zászló alatt, mert soha többé nem akartam még egyszer átélni 1930 szeptemberét, amikor a szervezett munkásokat kegyetlenül kardlapozták a csabai Vasút utcán... És soha nem akartam átélni 1931. április 7-ét, amikor tüntető sorstársaim, rokonaim legjobbjait rugdalták-lökdösték lefelé a városháza lépcsőjén... És a leírhatatlan nyomort se, amikor sült krumplin tengődtünk telente Zsadányban, s dideregve bújtunk a giz-gazzal fűtött búboskemence hátához... És más özön nyomorúságot, megaláztaagg
nk
ki
19
. (
lök
in
B
i a
c i
n
bő
eg

ügyünk nálamnál sc
tabb harcosainak m
napokat is át kellet
nak azonban nag
hogy *tárgyilagosabb*
replője vagyok az a
nek, s hogy tapaszt
jött az ideje a hajd
galmak, s az egykori
igazságos felmérésé
másra emlékeznek
nak az akkori napo
— újságban, rádió
nyőn. (Kiváltképp k
Sípos Gyula cikke a
ban — a győrffysták
DISZ pesti megszerv
jöttek már, vajon
reánk, vidéken-ügyk
Emlékezünk, emlék
elsősorban *enmagunk*
zük a kérdést: meg
csináltunk helyesen
tottunk el?

Mindenképp jó é
hogy — a költő szav
rostyánkőbe be ner
sőt, láthatóan ma is
lehet venni, s hogy
„megérte" — s hogy
„büszke mellek" —
mai „csendes énekün
tán: mért oly halk-o
oly szerényszavú.

Feszty Masa

OLTÁR ILLYEFALVI LŐTE ÉVA HÁROMOSZTATÚ OLTÁRLAPJÁVAL (SZÍNEZETT GIPSZ) ÉS GOLGOTÁJÁVAL (TERRACOTTA).

Altar mit der dreiteiligen Altarplatte (farbiger Gips) und Golgotha (Terrakotta) von Éva Illyefalvi Lőte. — Éva Illyefalvi Lőte: Altare (Gesso colorito) con lastra tripartita dipinto e con la Golgota. (Terracotta).

OLTÁR. DEÉD FERENC OLTÁRKÉPÉVEL. OLAJ.

Altar. Mit dem Altarbild von Ferenc Deéd. Ölgemälde. — Altare col Crocefisso di Ferenc Deéd.

Löte Éva

Szépművészet
1941. 3. sz. kép

FESZTY MASA: A PUSZTA NAGYASSZONYA. OLAJ.

Masa Feszty: Die Herrin der Puszta. Ölgemälde. — Masa Feszty: La Gran Dama della Puszta. Pittura ad olio.

Magyar Építőművészet
1941. 12. sz.

Domborművek
a pasarétiúti
templom
Kálváriájából,
Illyefalvi Lőte Évától

Assisi Szent Ferenc mellszobor-részlete (Budapest, Fővárosi Képtár), bronz, Antal Károlytól

Dombormű a kőbányai Szent László-emlékműről, Antal Károlytól

Szent Margit (kerámia-dombormű), Lehoczky Györgytől

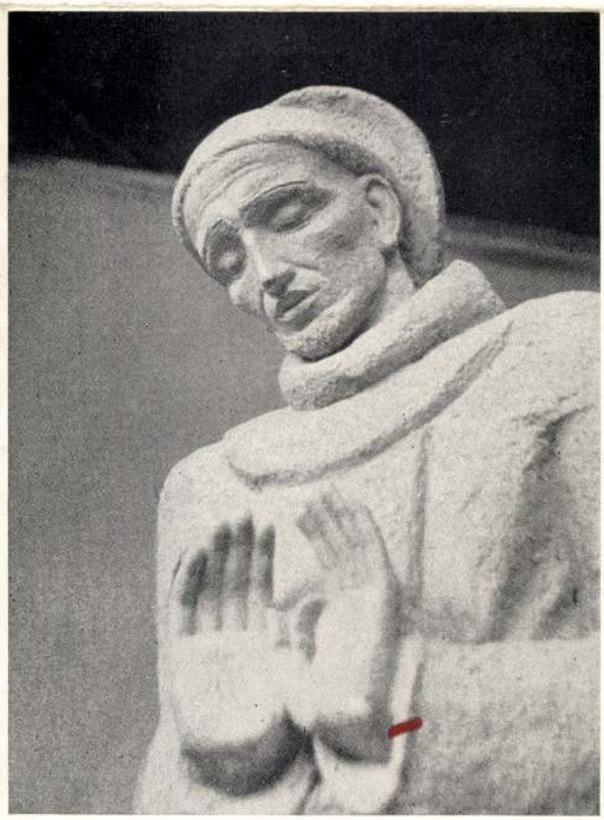

Szent Ferenc (a kassai fogadalmi templom egyik mellékoltára), Illyefalvi Lőte Évától

Lőte Éva

Relief a Beszkárt pasaréti
[illegible] autobusz végállomásán
Tér és Forma 1938 8-9. sz.

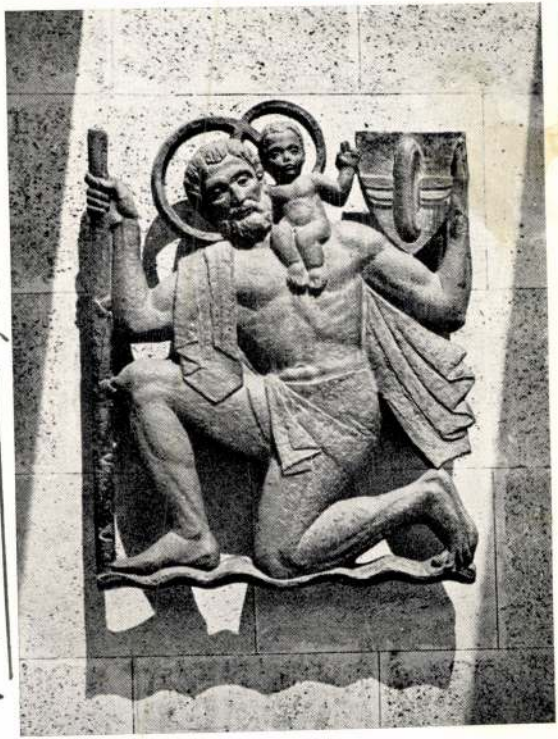

Szt. Kristóf. — Tervezte és készítette: **Brinzeyné Ilyefalvi Lőte Éva.**

Fotók: M. T. I.

Kegyes József. Bölcske. (Tolna-m.) (8.)

298.)
Beck Ö. Fülöp. Paris. Rue Bourgeois 15. (40, 41.)
Boruth Andor. Budapest, Mozsár-u. 8. (188.)
Bosznay István. Debreczen. Kismester-u. 1118. (192, 225.)
Brandl Gusztáv. Sopron. Eszterházy-út 3. (243.)
Brodszky Sándor. Budapest. Izabella-u. 44/B. (167, 229, 230.)
Bruck Hermin. Budapest. Mérleg-u. 3. (83, 133.)
Bruck Lajos. Budapest. Döbrentei-utcza 38. (34.)
Bruck Miksa. Budapest. Nagy-János-u. 19. (175.)
Büttner Heléne. Kis-Kartal, u. p. Aszód. (140.)
Csók István. Czecze. (Fehérm.) (48, 232.)
Dudits Andor. Budapest. Bajza-u. 19. (245.)
Edvi-Illés Aladár. Budapest. Kis-János-utcza 6. (23, 96, 97.)
Eisenhut Ferencz. Bécs. Mariahilferstr. 3. (262.)
Faragó József. Budapest. Rottenbiller-u. 44. (269, 275.)
Fényes Adolf. Budapest. Bajza-u. 19. (221, 257.)
Ferenczy Károly. München. Neuwittelsbach. Romanstrasse 4. (220, 200, 263.)
Ferraris Arthur. Budapest. Tud. Akadémia. (57, 215.)

Löte Éva

Amazon
sportdí
herendi
porcellán

4

Szép művészet
1941. 12. 14.

MER
STÜHMER
STÜ
STÜHMER
STÜHMER
STÜHME
STÜHMER

Az Ország 1943. ápr. 24.

MAGYAR SZELLEM - MAGYAR ERŐ

Olaszország művészetünk tükrében

Sokan fejcsóválva beszélnek arról, hogy a magyar kultúrpoitika az utóbbi évtizedekben a tanulni vágyó fiatal művészeink lépteit a verőfényes Itália felé terelte. Azzal érvelnek, hogy a bensőséges olasz kapcsolatok révén festőink és szobrászaink éppen azt fogják elveszíteni, ami művészetük legértékesebb jellemvonása, a magyar szellemiséget. Ez az aggodalom talán helyes lett volna a mult század elején, amikor *Markó* Károly és *Ferenczy* István újra felvették a sokáig megszakadt kultúrkapcsolatokat Olaszországgal. Vagy talán jogos lehetett volna a XI. században, midőn művészi képzeletünk nyugateurópai értelemben vett átállításánál elsősorban az akkor már fejlett olasz művészet sietett a segítségünkre. Ma azonban ez az aggodalom idejét multa, mert *a mai művésznemzedékek lelkében elevenen élnek az évszázados magyar művészeti hagyományok és a nemzet történelmi sorsa sem engedi meg, hogy magyarságtudatuk veszítsen hőfokából.*

Az aggodalmaskodók és az epéskedők közül a legtöbben éppen azok, akik minden eszközzel azon voltak, hogy meghonosítsák a párizsi kávéházak művészi lápvirágait és akkor nemcsak, hogy nem féltették a magyar szellemiséget, hanem egyenesen megtagadták a nemzeti öntudatot. Nekik köszönhetjük, hogy művészetünk a húszas években holtpontra jutott, hogy alkotóink egy része ma sem képes önállósulni és sokan még mindig ugyanazokat a problémákat ismételgetik, amelyek húsz vagy harminc évvel ezelőtt divatként vetődtek fel Párizsban. *Igy történt, hogy az egykori forradalmárokból maradiak lettek, mert nem vették észre, hogy nemcsak mintaképeik a franciák, hanem a többi művész nemzetek is már más vizeken eveznek, mert új távlatok felé sodorja őket az élet ritmusa.* Jellemzően mondotta Journèe, egy újdonsült francia művészettörténész, akivel tanulmányútja alkalmával találkoztam Berlinben: „Ha meg akarom ismerni a századeleji párizsi művészetet, akkor Norvégiába, vagy a Balkánra kell mennem, ott még elevenen él." Nem mondottam, hogy ejtse útjába Budapestet is, mert itt is vannak még olyan művészek, akik a forradalmárok pózában az elavult párizsi iskolának, az École de Parisnak „hagyományait" melengetik.

Párizs mint a művészi ihlet fókusza jó volt a századforduló idején, azonban Trianon után minden magyarul érző és öntudatos ember számára meg kellett, hogy szakadjanak a vele való bensőséges kapcsolatok. A politikai magunkramaradottságban az első nemzet, amely Trianon után megértéssel nyujtotta felénk kezét, az olasz volt. *Castiglione* hercegnek, Olaszország meghatalmazott miniszterének indítványára a magyar művészek meghívást kaptak Rómába és a velencei XII. nemzetközi kiállításra. *A meghívás nemcsak politikai siker volt, hanem kultúránk elismerését is jelentette, mert míg más országokban a sikert, vagy a sikertelenséget leginkább a politikai beállítottság döntötte el, addig Olaszországban mindig a művészi érték szerint ítéltek.* Az azóta eltelt évtizedek élénk bizonyságai annak, hogy az olasz kulturális orientáció beváltotta a hozzáfüzött reményeket, mert friss vért ömlesztett át a párizsi és a weimári Németország irányvonalán holtpontra jutott művészetünkbe és olyan problémákra hívta fel fiatal festőink és szobrászaink figyelmét, amelyek már az új idők új szellemiségét fejezték ki.

A korszerű művészeti problémák mellett üdén és befolyásmentesen él az alkotásokban a magyar szellemiség. Ha valaki ezt a magyar ízt, ezt a magyar világot csak a külsőségekben látja, az természetesen *a Nemzeti Szalonban most megnyílt kiállításon* nem fogja felismerni, mert az 1943. évi ENIT-díjra beküldött műtárgyak a magyar festőknek azok az alkotásai, amelyek olasztárgyúak. Ez a tárlat hatásos cáfolata annak a szemellenzős beállítottságnak, amely a nemzeti jellemvonásokat a művészeti munkák tárgyában látja. *Szemléltető módon lehetne bebizonyítani azt, hogy mennyire nem a tárgy a fontos, hanem a magyar*

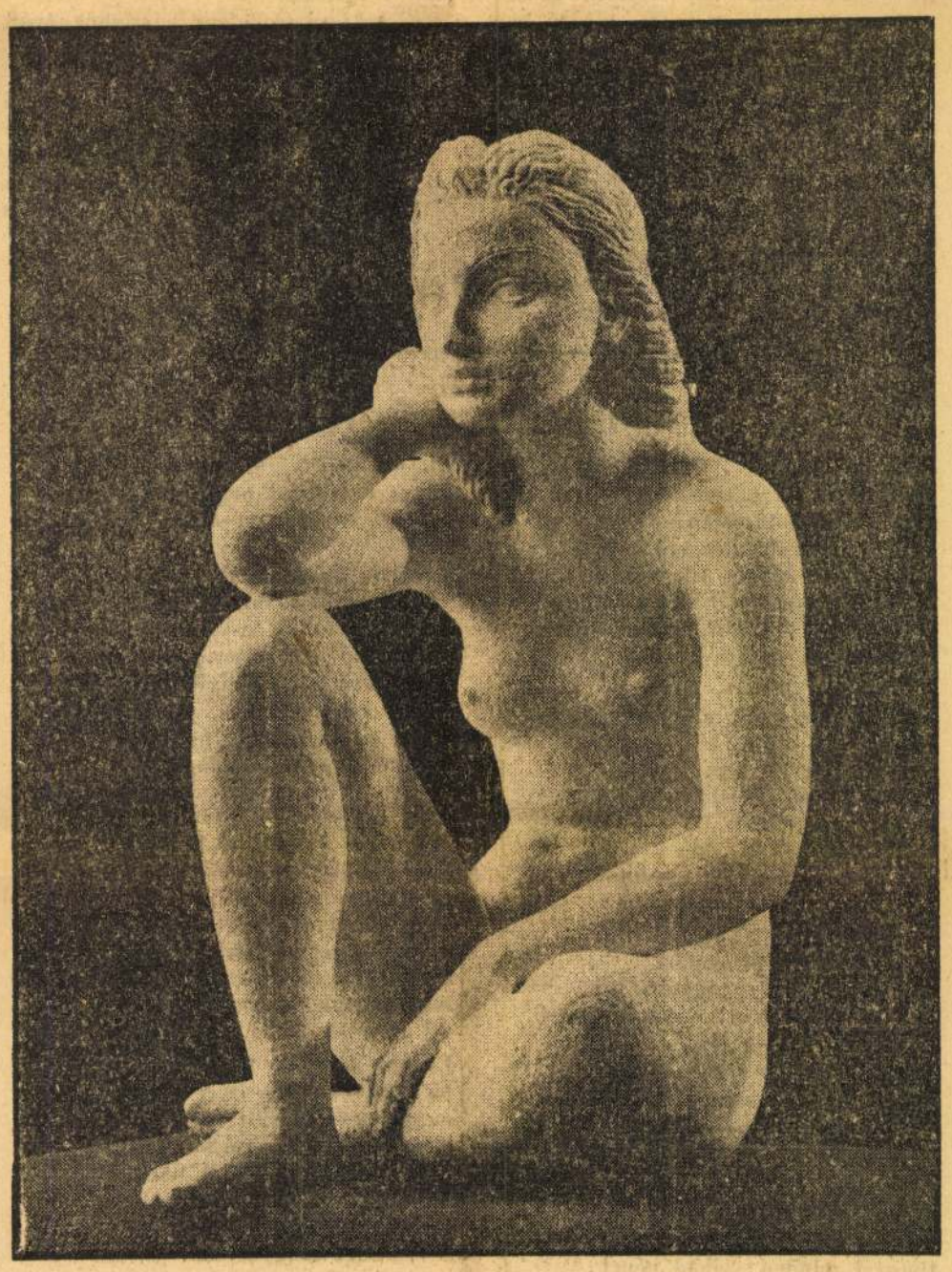

Lőte Éva: Ülő nő

művészek olasz témájú képei közé olasz festők munkáit is beékelhetnénk. A tárgyi közösség ellenére is mindkét nemzetnek fiai a maguk fajtája, a maguk temperamentuma szerint festenék meg ugyanazt a képet.

A kiállításon szinte valamennyi művészünk megjelent, akiket magával ragadott az olasz tájnak, az olasz égnek és nem utolsó sorban az olasz embereknek vonzó varázsa. Az elhaltak közül *Vaszary János, Aba-Novák Vilmos* és *Patkó* Károly művei sugározzák vissza az olasz nyárnak verőfényes szépségét. Itt vannak a római akadémisták többi vezető egyéniségei is, mint *Molnár C. Pál, Emőd Aurél, Jeges Ernő, Szabó Vladimir, Hikády Erzsébet, Éless István, Borbereki Kováts Zoltán, Czene János és Béla.* Bemutatják olaszországi emlékeiket Vidovszky Béla, Ruzicskay György, Boldogfai Hajgató Feren, Bajor Ágost és a felvidéki Jaszszusch Antal. Képeiknek művészi értékét nem kis mértékben aranyozza be mind az a szépség, amely Olaszországgal kapcsolatban sóvárgó emlékként él a szemlélő lelkében. Ahány művész, annyiféleképen látja, érzi és örökíti meg a szépségben fürdő olasz tájakat, artisztikus hatású városokat és magát az olasz embert. Ez a kiállítás is azt bizonyítja, hogy az ú. n. római iskola nem jelent uniformizálódást és nem jelent provincializálódást sem. Az új lendületet, a friss művészi meglátást és annak évszázados kulturális kapcsolatnak az újrafelvételét bizonyítja csak, amelyet a Habsburg-birodalommal való együttélésünk több mint kétszáz évig megszakított. Ma Róma ugyanolyan előnyös hatással van művészetünkre, mint oly hosszú ideig Bécs, München, vagy Párizs volt. Mindaddig, amíg a korszerűség zászlaját a kezében tartja, amíg csiszolólag hat a gyémántlelkű fiatal magyar művészeinkre csak rosszindulat, egyéni érdek, vagy tájékozatlanság harcolhat az olasz művészi kapcsolatok ellen. A magyar művészet ma már elérte azt a belső szilárdságot, amely lehetővé teszi neki, hogy nemzeti jellemvonásainak csorbítása nélkül kapcsolódhatik be az általános európai fejlődés új irányvonalaiba.

dr. Balás-Piry László

Magyar mesterművek

címmel írt nagyhatású tanulmányt dr. Kopp Jenő a Székesfővárosi Képtár igazgatója. A bevezetőnek szánt írás megérdemli, hogy odaadással olvassuk el, mert nemcsak egyéni készséggel, színes-magyar nyelven van lerögzítve, hanem rövidsége ellenére is kielégítően világos képet nyujt az utóbbi százötven év magyar festészetének a fejlődéséről. A szövegrészt tizenhat színes képtábla teszi teljessé és *idősebb Markó Károlytól kezdve* — hogy csak a legkiválóbbakat említsük fel —, *Lotzon, Székelyen, Munkácsyn, Paálon, Ferenczyn és Csókon keresztül egészen Szőnyi Istvánig* az ujabbkori magyar festészet nagymestereinek egy-egy remekművét tárja az olvasó elé. A sikerült színes reprodukciók javarészben azokat a kiváló alkotásokat elevenítik fel, amelyeket dr. Kopp Jenő igazgatósága óta vásárolt a Székesfővárosi Képtár.

Elismeréssel kell szólni a MAGYAR MÚZSÁRÓL, a fiatal és igen tehetséges, nemzeti szellemű írógeneráció kiváló folyóiratáról. A Magyar Múzsa megindításával hatalmas űrt töltöttek be a szerkesztők: nemcsak kiválogatták, hanem összefogták azokat az értékeket, akik a megújhodott magyar kultúrában fontos egyéniségei az irodalomnak, az esztétikának és általában mindannak, amit az irodalom gyűjtőcíme alatt összefoglalhatunk. A Magyar Múzsa írógárdája nemcsak azért tűnt fel az olvasóközönségnek, mert magas szellemi síkon áll, hanem azért is, mert őszintén és bátran adja vissza a kor, a mai nemzedék felfogását. A szerkesztők, Eszterhás István és Kozocsa Sándor, valóban azon vannak, hogy az írók a lehető legőszintébben, minden megkötöttség és gátlás nélkül dolgozzanak. A mai, igaz és őszinte nemzeti irodalmi generáció erre a szabadságra valóban méltó! Az eddigi két szám tartalmilag, kiállításban annyira meglepően nagyvonalú, hogy egyáltalában nem lehet csodálkozni azon: rövid két hónap leforgása alatt a Magyar Múzsa kedvenc folyóiratává vált annak a közönségnek, társadalmi rétegnek, amely nemcsak szereti az irodalmat, hanem együtt akar élni, bele akar tartozni az irodalmi szellemi réteg tagjainak csoportjába. A folyóirat kritikai része pedig egyenesen büszkeséggel tölthet el mindenkit: igazságos és becsületes, egyben felelősségteljes az a hang, amelyet a Magyar Múzsa esztétikusai megütöttek!

Kétszáz éve annak,

hogy a gyors fejlődésnek indult Győr mezővárost Mária Terézia szabad királyi várossá nyilvánította. Az azóta eltelt nehéz évszázadok folyamán ez a nyugati településünk nemcsak lélekszámban, hanem kulturális értékekben is legelső városaink közé küzdötte fel magát. A most lezajlott ünnepségek alkalmával a vallás- és közoktatásügyi miniszter *Szinyei Merse* Jenő nagyhatású beszéd keretében nyitotta meg Győr várostörténeti kiállítását, amely tudományos alapossággal és könnyen áttekinthetően mutatta be a több évszázadra visszatekintő város gazdag fejlődését.

A Szépmüvészet

folyóirat áprilisi számában olvassuk a felvidéki és kárpátaljai képzőművészek kiállításával kapcsolatban *Gerevich* Tibor professzornak azt a megállapítását, hogy ha ezek a „művészek" két hosszú és kemény évtizedet meghaladó időn keresztül idegen uralom alatt éltek és dolgoztak is, különleges helyi, felvidéki vagy kárpátaljai, tehát magyar szellemiségüket, lelkületüket és művészi szemléletüket töretlenül megőrizték s nem olvadtak a csehesítő, vagy ami épp abszurdul hangzott volna: cseh-szlovákosítási törekvésekbe, nem futottak a Prágában divatozó művészeti irányok után. Nem sikerült őket a prágai kultúrpolitika jármába betörni, mintahogy Kassa és Pozsony, Ungvár és Komárom szellemi élete egyéb — irodalmi, színházi, zenei síkokon is megvédte magyarságát. Pedig névszerint, talán vérségileg is akadtak köztük szláv és német származásuak, magyar lelkiségüket, érzésüket azonban sohasem tagadták meg, vallották és élték, mint őseik a magyar haza közösségében. *A husz év alatt nem találkoztunk műveikkel a velencei Biennále egykori cseh-szlovák pavillonjában, lemondtak a külföldi babérról, ha azt idegen lobogó alatt kellett megszerezni.* Összebujtak, s a kassaiak például a középkori várövezetekből a Hernád partján fennmaradt Hóhérbástya szűk emeletén, körfolyosóján rendezték kiállításaikat, s védték az elnyomottság, s a szegénység büszkeségével lelki kincseiket. Rákóczi népének utódaihoz méltó, hősi élet volt ez..."

ÍRÁS ÉS LÉLEK

Iró a dobogón

Iró és a nagyközönség között a görög időkben volt a legközvetlenebb kapcsolat. A szerző kiállt a piactérre, vagy a filozófiai iskolává kinevezett liget egyik kis dombjára és előadta szerzeményét hallgatóinak. Ha tetszett a költemény, szellemes volt az epigramma, gyujtóhatású volt a halotti beszéd, vagy politikai szónoklat, a közönség szívébe fogadta az írót. Nem számított a sebhelyes arc, vagy a nyűtt tóga.

A rómaiaknál bővült a közönség köre. A nagybefogadású cirkusz porondjára állt ki a költő lantjával és szavalta verseit. Itt már megkívánták a jó hangot és a magasító falábakat. Különben a költő babérkoszorú nélkül menthette bőrét az unatkozó közönség szitkozódásai elől.

A könyvnyomtatásig az iró névtelenül, szemérmesen szerénykedett, versfőkből leselkedett az olvasó felé, vagy álneveket biggyesztett műve végére. A könyvnyomtatás azonban olyan szárnyakat akasztott az iróra, hogy egyszeriben kitört ebből az elzárkózottságból. A könyv az írót halhatatlansággal ajándékozta meg és függetlenné tette az olvasótól. Halhatatlanságát az biztosítja, hogy a nyomtatott, bőrbe, bronzba, fába, rongyba kötött könyv elviszi az iró gondolatait, érzelmeit és az idők végtelenségéig táblái közé szorítva őrzi. Az olvasó évszázadok mulva is rálelhet a műre és az iró érzi, tudja, büszke rá, hogy szelleme holnap, holnapután, egy évszázad multán, de ezerévek lepergésén túl is él.

A könyvnyomtatás olyan forradalmat zúdított íróra, olvasóra egyaránt, hogy bizony egy középkori, névtelenség mögé bújt szerény iró ma igen elcsodálkoznék a legifjabb írók határtalan önbizalmán és az új műfajon, az intervjún. Ennek keretében az iró elmondja kedvelt ételét, szerelmi csalódását, beszél születési helyéről, napirendjéről, de — a műről sok esetben kevés szó esik. Pedig az írót egyetlen egy dolog kapcsolja az olvasóhoz s ez a műve. Minden, ami ezen kívül kapcsolatot épit az olvasóhoz, fölösleges és terméketlen, akár a fagyöngy a lombok között.

Az életütem gyorsulása, az irodalmi igények növekedése és nem kis mértékben a művészeti ágak üzletesedési félrecsúszása következtében az iró és olvasó természetes, majdnem paradicsomi harmadik. Ez az egyre erősödő harmadik majdnem fontosabb tényezője már az irodalmi alapviszonynak, mint az iró, az olvasó és műve együttvéve. A kiadó üzeti mohósága — amerikai példákból láthattuk — botrányokat rendez, meséket költ háziszerzője körül csak azért, hogy reklámjával a közönség kiváncsiságát fölkeltse. Ma már fontosabb a kiadó szemében az intervju, a sikerülő sajtóhadjárat, az iró házasságáról és válásáról kiagyalt sokféle hir, mint maga a mű. Természetes, hogy a reklámhadjárat haditervébe tartozik az iró személyes mutogatása és az autogrammosztogatás divatja is. Amerikában sokszor az autogrammok statisztikája, a siker példányszámmal bizotosított mérlege fontosabb irodalmi kellék, mint az esztétikai és az örök irodalmi eszményekhez igazodó értékelés. Egy-egy ilyen könyvsiker azután inkább az üzleti eredmények történetei között szerepel, mint az irodalomtörténetben. Ez az amerikai fejlődés még nem jutott el hozzánk, reméljük, hogy nem is kerül rá a sor. Az amerikai előiskolákat azonban már a mi kiadóink is kijárták.

A rádió, ez az új találmány az iró felé is meglebegtette a személyes szereplés csalétkét. Újabban az irodalmi estek is újra, meg újra dobogót tólnak a papírhoz és tollhoz, a lázas alkotások csöndes kamrájához szokott iró alá. Ily módon az iró megszegi a könyvnyomtatás által teremtett iratlan törvényt és a tőle messzire taszított olvasóközönséggel személyes kapcsolatba keveredik — hébe-hóba. Ez a személyes találkozás az irodalmi természeti törvény ellen van, ezért csak ritkán vezet jóra. A legtöbb esetben az iró személyes felléptе után a kiábrándulás apró kis forgácsai jelzik az útját.

Egyszerű a magyarázat. A nagy trópusi szerelmeket rajzoló regényirót, az emberfeletti magasságokba nőtt jellemeket festő szerzőt, a minden akadályon átgázoló, ősöket teremtő elbeszélőt az olvasó — különösen a gyengébbnemű olvasó — hasonló, robusztus testi külsővel és tiszteletet parancsoló jellemszilárdsággal felruházott embernek képzeli. S ha a dobogón félszeg, keszeg emberke jelenik meg, aki vérszegény hangján pontosan úgy szólal meg, ahogyan a műveiért rajongó olvasó nem képzelte el magának, csak árthat az írói tekintélynek. Vagy a hegyi pásztorok természetes életét, egyszerű beszédét, a tájszólások furcsa kavargását, a földből sugárzó elemi erőket megjelenítő iró a kerti ünnepélyen a kíváncsi dámákat monoklis szemével és biedermeier bókjával botránkoztatja meg. Meg kiábrándítóbb, amikor a rajongott költő a rádióban legszebb szerelmes verseit olvassa fel — olyan selypes, félszeg hangon, hogy egycsapásra húszezer nőolvasója tesz fogadalmat, hogy ettől soha egy sort se többé! A legtöbb irodalmi esten halk sikolyok és földreejtett megjegyzések szisszennek. Na, ezt az írót magasabbnak képzeltem! Milyen görbén tartja a hátát! Miért makog ez a költő! Bár sose láttam volna! és így tovább. Természetes, hogy mindezt a kötelező kivételek teljes elismerésével irtuk. Akad igen sok jó előadó, különösen költőink között. De ezekkel meg sok esetben a fellépést követő díszvacsorán van baj. Kiderül, hogy a népi költő bor helyett porokat vesz magához és diétás ételekért könyörög, ellentétben a verseiben hirdetett dolgokkal.

Az igaz irodalom, a szívből tépett szó, az átélés lázával zománcozott monumentalitás, a nyelv hamis akordoktól mentes muzsikája, az emberi beszéd mindig megtalálja az utat az olvasó lelkéhez a néma közvetítők útján is. Az iró személyes sürgölődése ebben a különös, néma és mégis oly beszédes viszonyban — amelyet a mű létesit iró és olvasó között — fölösleges és szükségtelen.

GEDÉNYI MIHÁLY

Oroszországhoz

Ausztria elmúlt... Oroszország,
elmúlsz te is, akármi nagy,
akármilyen határtalan:
Föld legnagyobb országa vagy.
Miből lettél az? — Elnyomásból,
zsarnokságból lettél olyan
határtalan; de itt a Földön,
mindenkinek határa van.

Minden országnak, minden népnek,
határa van időn-téren.
Oroszország, te sem lehetsz
határtalan és végtelen.
Minden nemzetnek, itt a Földön,
a legkisebbnek is joga
van akkora, mint az orosznak,
mert mind: az Isten birtoka.

Isten országa, birodalma
a legkisebb, a legnagyobb.
Nem könyvbe írva — szívbe írva
örökérvényű ez a jog;
s Oroszország, te letiportál
minden szabad népet mohón,
hogy ne legyen más trón a Földön,
csak az orosz, a cári trón.

A cári szék és a byzánci
papság alá könyörtelen
tiportál minden szabad népet
és vallást — nem volt kegyelem,
sem irgalom — Isten nevében,
Jézus nevében s a coboly-,
a hermelinbőrért raboltál;
de számot ád, aki rabol.

Számot ád egyszer, a Történet
végítélőszéke előtt,
hol úgy mérnek, hogy kevesebbre
értékelik a nyers erőt
s a tömeget a léleknél: mert
a lelket nézik s többet ér
egy szabad lélek százezernél,
millió rabnál többet ér.

Ott, ott a lélek szerint mérnek
minden országot igazán,
Finnország: finn és Lengyelország
lengyel s tatár Krim és Kazán,
Ukrajna ukrán és a kalmük,
a cserkesz is nép s nem orosz;
ott, ott az isteni igazság,
nem az önzés oszt és szoroz.

Mi magyarok, mi tudjuk ezt:
Oroszország döntötte el
sorsunkat balra, búra, gyászra,
ott estünk el, Petőfivel,
ott, a fehéregyházi síkon,
száz éve lesz idestova...
Oroszország, te voltál rajtunk
Isten legsujtóbb ostora!

Keményebb tatárnál-töröknél,
osztráknál; de élünk, vagyunk
s te épp oly nép vagy, épp oly nemzet,
mint a magyar, mint mi magunk;
számban nagyobb, de lélekben nem,
sőt ma kisebb és kevesebb,
mikor határodat nem Isten
s Jézus nevében keresed.

Ausztria hivott és te jöttél,
szabadságtipró rab tömeg,
mint hajdan, Batu-kán szavára,
a pusztító mongolsereg.
S elmúlsz te is, ahogy Dsingisz-kán,
Timur Lenk országa, orosz;
most, mikor álarcát levetve,
hódítni hajszol a Gonosz.

Most mulsz el, te népevő sárkány,
mikor azt hiszed: elnyeled
Európát és Ázsiát és
úr leszel mind a Föld felett.
Nem leszel úr; mert úr az Isten,
a minden népek istene,
kit megtagadtál; mert van másnak,
más népnek is van fegyvere!

Európa nagyobb tenálad,
ha szűkebb téren is terül;
nagyobb és műveltebb tenálad
s nem várta fegyvertelenül,
hogy rárohanj: akadt nagy ember,
Mussolini, Hitler; akadt
Gömbös Gyula is, összefogni
a széthúzó magyarokat.

S itt vagyok én, talán kis költő,
de népem lelkét nem hagyom;
hiszem, hogy a kereszténységen
nem győzhet a pogány vadon;
nem győzhet az istentelenség,
népe és gépe bármi sok,
nem győzhetnek, csak elveszhetnek
a nép- és nemzetgyilkosok...

... Ausztria elmúlt. — Oroszország,
elmúlsz te is, akármi nagy,
akármilyen határtalan:
Föld legnagyobb országa vagy.
Egy lesz, egy ország Európa,
de egybe nem te foglalod;
mert nem épited a világot,
Oroszország, csak rombolod.

Csak pusztítod te, mint egy őrült;
de féket kapsz igen hamar,
kényszerzubbonyt húz rád a német,
az olasz nép, meg a magyar,
a keresztény emberiség,
kit megtagadtál, megtagad;
nem kímél vért, folyókban ontja;
de neked győznöd nem szabad!...

Orosz nép, nemzet, megmaradsz te;
felszabadulsz végre te is;
ledőlt a cári trón
s lehull a veres rabbilincs;
egy nép leszel Európában:
szabad, keresztény nép leszel,
s az új világ, Isten országa
építésében részt veszel.

Budapest—Pestszenterzsébet,

ERDÉLYI JÓZSEF

Ágytól és asztaltól

Házasságról, a családi élet kriziséről, válóperekről, könnyű szerelmi kalandokról van szó Székely-Schwartz Julia legújabb regényében, de mint a könyv címe is elárulja, a kiadója által elég gyakran szerepeltetett zsidó írónő most sem a keresztény Magyarország által értelmezett házasságról, két ember teljes testi és lelki közösségéről ír. Az ő házastársait valóban elég volna ágytól és asztaltól elválasztani, hiszen más közük egymáshoz e két bútordarab materiálista jelentőségén kívül nincs is. Székely-Schwartz Julia azonban ebben a regényében sem hajlandó a történés színhelyét a saját életkörébe beépiteni, következetesen írtózik a Lipótvárostól, s a „modern, pesti házasságot", e házasságok krizisét a magyar középosztály, a magyar úri társadalom nyakába akasztja. Főszereplői miniszterek és országgyűlési képviselők estélyein érzik csak jól magukat s bejáratosak a „felső tízezer" legzártabb világába is. Szokás szerint ezúttal is ősi magyar családneveket viselnek, s véletlenül sem laknak Pesten: Buda patricius palotáiban élik világukat, elfeledkezve minden gondról, bőségben és tunyaságban.

Szilveszter éjszakáján öt elvált asszszony találkozik egymással, s elmondják szépen, sorjában tönkrement családi életük bizalmas pletykáit, apró kis titkait, az anyakönyvvezetőtől a válópereket tárgyaló bíróságig. Amolyan gentry asszonyokat szeretett volna megrajzolni az írónő (Putnokynak és Korondynak hívják a főszereplőit!), a regény első felénél azonban máris kitűnik, hogy gyönyörű előneveik, nyúlfarkos kiskalapjuk ellenére is freudista világban élnek. Valamikor egymás férjébe voltak szerelmesek s csak természetes, hogy az öt jóbarátnő — à la gentry —, a válóper befejezése után majdnem ki is kötött a szintén szabaddá vált férjekkel az anyakönyvvezetőnél. Közben persze elmegyógyintézetbe szerették volna csukatni férjeiket, s maguk is ideggyógyintézetek kezelésében részesültek. Az idegorvos személye az egyedüli megnyugtató pont az egész regényben, sőt, talán nem túlzás: ő az egyedüli normális lény. Hasznos tanácsot ad mindenkinek öngyilkosság előtt és után, de persze még ő sem kerülheti ki igazi sorsát: a regény végén az egyik pesti asszony mégis csak a nyakába varrja magát, s ezekután ő is bevonulhat az elmegyógyintézetbe.

Megjelenik a regényben az elszegényedett, lompos, télen is viharedzetten kalap és kabát nélkül sétáló erdélyi arisztokrata figurája is. A neki kiosztott hálátlan szerep szerint boldogtalanul szerelmes az öt tündér egyikébe, aki az előkelő részvénytársasági igazgató úr, a szeretett atya révén mármár hóna alá nyúlnak a Pesten élő „emigráns grófnak", amikor végre létrejön a második bécsi döntés s a hódoló visszatérhet ezer holdjaira. Közben azonban naponta vagy tízszer telefonál imádottjának s persze pénzt is elfogad tőle, mert hát az imádott asszony így akarja kipróbálni az erdélyi gróf szerelmét: tudja-e szeretni annak ellenére is, hogy az „egyetlen asszony" kitartja őt...

A magyar középosztály szatirája sem marad el. Mi mind ostobák, hiszékenyek, könnyen becsapható szamarak vagyunk, s csak az Rt.-igazgató — lapkiadó — főszerkesztő Darvas-papa a zseni, aki nagyszerűen megleckéztethetne mindannyiunkat. Amolyan igazi Miklós Andor ő, a Salusinszkik és a Kun Bélák korából, persze már élénken megpatinásodva. Hogy is vallhatnánk egyenrangúnak magunkat e vállalkozó zsenivel, aki leányainak összes udvarlóját egyetlen gombnyomásra elhelyezi...

A furcsa csak az: éppen akkor száll síkra a válás mellett, amikor a mostani világháború már bebizonyította, hogy a családi élet szétbomlasztása új Szedánok árnyékát veti előre...

LŐTE ÉVA (illyefalvi)

szül. Kolozsvárott, 1906. Tanulmányait Ifj. Vastagh Györgynél és az Iparművészeti iskolában végezte, majd állami ösztöndíjjal, Görög- és Olaszországban tett tanulmányuta-

LÖTE EVA (de Illyefalvy)

nata a Kolozsvár nel 1906. Svolse i suoi studi presso lo scultore Giorgi Vastagh jun. ed alla Scuola d'Arte Industriale. Con borse di studio ottenute dallo stato, ha svolto studi in Grecia ed in Italia. Fra i suoi lavori

ÉV

MŰVÉSZET

ETÉBŐL

-1900

TÖRTÉNETÉBŐL

1800—1900

FESTÉSZET, SZOBRÁSZA

*

235 SZÖVEGKÉPPEL ÉS 30 ÖNÁLLÓ MELLÉKLETTEL

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. KIR. MINISTERIUM TÁMOGA

Lőte Éva

— **Lőte József orvosprofesszor meghalt.** Illyefalvi *Lőte* József dr. nyugalmazott egyetemi nyilvános rendes orvostanár 83 éves korában Budapesten elhunyt. Lőte József negyven éven át működött a kolozsvári, majd a szegedi egyetemeken, mint a kórtani tanszék professzora. Az ő kezdeményezésére épült fel Magyarország legnagyobb *Pasteur*-intézete annakidején Kolozsvárott. Lőte József professzor temetése julius 15-én, pénteken délután 4 órakor lesz a farkasréti temetőben. Lőte József elhunyta alkalmából a szegedi Ferenc József-tudományegyetem tanácsa rendkívüli tanácsülést tartott, amelyen *Gelei* József dr. rektor méltatta Lőte József tudományos munkásságát. Az egyetem tanácsa elhatározta, hogy *a megboldogultat a maga halottjának tekinti* és végtisztességén az egyetem és az orvstudományi kar küldöttségileg képviselteti magát. Lőte Józsefnek tudományos munkája a szakirodalomban maradandó nevet biztositott számára, főleg a lépfene és a veszettség kutatásának történetében. 1932-ben *a szegedi egyetem aranydiplomával* tüntette ki.

Magyarság

1938. jul. 14.

Löte Éva

Löte Éva (Nemzeti Szalón): Szent Ferenc

Képes Krónika 1940. 44.02

ORSZÁGOS TERMÉSZETVÉDELMI TANÁCS
BUDAPEST, II. HERMAN OTTÓ ÚT 15.

ad 231/1940.

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula urnak,
a Müemlékek Országos Bizottsága titkára,

Budapest.
XI.,Lágymányosi u.16.

Löte Éva

Alpár Gitta

és

Gr. Teleki Andor

mellszobrai repr-

Képrőművészet

1930. IV. cif. 27 sz

48. l.

Lőte Éva

Lőte Éva: József Árpád királyi herceg

Pesti Napló képes mell.
1937. szept. 19.

január — hó 15-én 1000 P —

fizessen Ön ezen első

Ferenc úrnak, vagy rendelet é re

egyezer pengőt —

gye számolásba tudósitás —

Gyuróky János.

Löte Éva

— **Fiatal művészek kiállítása a Nemzeti Szalonban.** Nyolc fiatal képzőművész kiállítása nyilt meg mult héten a *Nemzeti Szalonban.* A mai magyar képzőművészet máris kiforrott és még további fejlődéssel kecsegtető fiatal tagjai mutatják be termésük legjavát. *Bánd Viktoria* balatoni képei, *Feszty Masa* portrérajzai, *Kemény László* grafikája és festményei máris jól ismertek a közönség előtt. Sokat fejlődött *Róna Emmy* és *Róna Klára,* előbbi művészi plakáttervekkel, utóbbi finom pasztelképekkel szerepel a kiállításon. Érdekesek és szinesek *Rozsda Endre* olajfestésü tájképei. Két fiatal és nagyon tehetséges szobrászművésznő alkotásai különösen figyelemreméltók. Nagyon sikerült *Graf Magda Rassay-portréja. Illyefalvy Löte Éva* sokoldalu művészettel brilliroz. Lehellethinomságu porcellán *«Csodaszarvasa».* Van egy remekbekészült márványoltára, de talán a legszebbek azok a *szines fafaragásu «Stáció»-relifek,* amelyeket a *Pasaréti* templom számára készitett. *A kiállításnak komoly sikere van.*

Reggeli ujság

Hétfő, 1937 szeptember 27

Ofoneltosagaar tit ever kormanyh
saja emlekere helpeällittatta
a gödöllöi Kálváriat sar emlek
tablával is ellatta. 12.4/1931.
N. a.

— Igen Catherine. Ez már így szokás. Ha valaki őrülten szerelmes...

Catherine rémülten nézett rá.

— Ki az, aki őrülten szerelmes?

— Én vagyok az. Most még csak én. De nemsokára maga is szerelmes lesz. Akár akarja, akár nem. A szerelem ragadós...

— Kis fiam, — vágott közbe Catherine, — ne beszéljen ostobaságokat. Én még soha semmi őrültséget nem követtem el életemben.

— Ezentul máskép lesz.

— Ó, ó,.....

Catherine oda volt a fölháborodástól.

— Már régesrégen akartam magának Virginiáról beszélni. Mindjárt akkor, amikor elkezdte ezt a hangot.

— Mit törődöm én Virginiával?

— Virginia a leányom!

— Mi közöm hozzá?

— Nagy leány.

— Akkor nagyon gyorsan nőhetett meg.

— Ne csacsiskodjék. Nemcsak, hogy nagy leány. Asszony. Most talán megérti, hogy...

— George tehát házasember volt, mielőtt magát elvette?

— Nem. Virginia az én édes leányom. Most már csak érti, hogy.....

— Hogy maga idősebb, mint én. Azt tudtam. Láttam.

Milyen furcsa az ember. Milyen kiszámíthatatlan. Mikor Christopher ezt mondta, Catherinenak egy kicsit megfájdult a szive.

— De most azt is láthatja, hogy *mennyivel* vagyok idősebb.

— Mennyivel! Ugyan kérem. Egy-két évvel. Az semmi. Üres szó. Nem is tudom, hogy mit jelent. Maga azért az marad, aki volt. Tőlem Virginia ötvenszer asszony lehet. Énnekem csak magával van dolgom. És magának csak velem.

— Nekem semmi dolgom magával.

— Ne törődjék Virginiával. Feejtse el.

— Felejtsem el? Az egyetlen gyermekemet?

— Azt akarom, hogy magának csak én legyek a világon.

— Maga tökéletesen megőrült.

— Catherine, hát csak nem fog elválasztani minket egymástól az a lényegtelen körülmény, hogy maga előbb született, mint én?

Catherine csodálkozva, megütköződve nézett rá.

Virginia mint orvosság, nem vált be.

A hiúságának ez végtelenül jól esett, de azért mégis szégyelte magát.

Életének utolsó tizenkét esztendeje alatt, George halála óta, mint özvegy anyja egy serdülő leánynak, akit csakhamar eljegyeztek s aki egy-kettőre férjhez ment, nagyon is megszokta, hogy ő mindig a háttérben maradjon. Szükséges, sőt fontos szerepe volt, de mégis: leánya volt az első. És hogy most így kiragadták a jótékony homályból, amely korát nemcsak az ő, hanem barátai, ismerősei felfogása szerint is megillette, — hogy ilyen erőszakosan kiragadták, a színpad közepére állították és arra kényszerítették, hogy a főszerepet játssza, ez bántotta és megalázta őt.

És mégis, megsértett asszonyi méltóságán keresztül, a hiúsága valami meleg hálát érzett.

Tehát még most is vonzó és fiatal!

Olyan fiatal, hogy Christopher alig akarta elhinni Virginiát. Ez mindenesetre nagyon hizelgő.

De aztán eszébe jutott, hogy ez a fiatalember éppen Virginiához illett volna korban és lángba borult arccal fordult el tőle.

— Nekem is van önérzetem, — mondta.

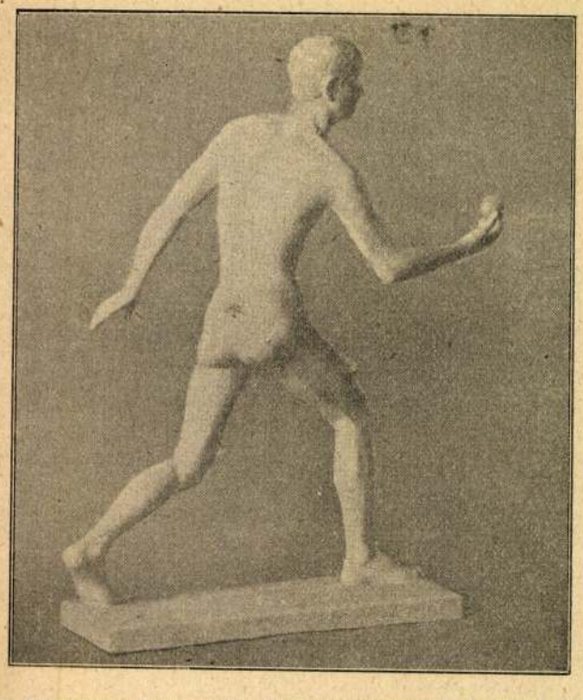

A Tehetséges Gyermekek Munkakiállításából. Labdázó fiú, mintázta Lőte Éva

— Önérzet! Mi köze az önérzetnek a szerelemhez?

— Én csak a *szeretetet* ismerem. És azzal az önérzet nagyon is összefér.

— Catherine, ne mondjon nekem ilyeneket! — könyörgött Christopher és közelebb lépett hozzá.

— Látja, mennyivel öregebb vagyok, mint maga. Még beszélni se tudunk egymással. Nem értjük egymás nyelvét. Amit én mondok, azt maga tartja ostobaságnak. Amit meg maga mond, az én szerintem: bolondság. Pedig mindaketten meg vagyunk győződve róla, hogy csupa okos dolgot beszélünk.

— Amit maga mond, azt másoktól hallotta. Könyvekből tanulta. Annak semmi köze a természetes ösztönéhez.

— A természetes ösztönömhöz?

Catherine rémülten nézett Christopherre. Csak nem tételezte fel róla... Az ő korában! Virginia édesanyjáról!

— Hát azt meri mondani, hogy nem szivesen jött velem? Nem érezte jól magát, amikor együtt voltunk?

— De igen. Jól éreztem magam. De nem lett volna szabad...

— Látja, *az* természetes volt. Maga akkor ter-

A Tehetséges Gyermekek Munkakiállításából. 12—14 éves leányok iparművészeti munkái

Új Idők 1926.

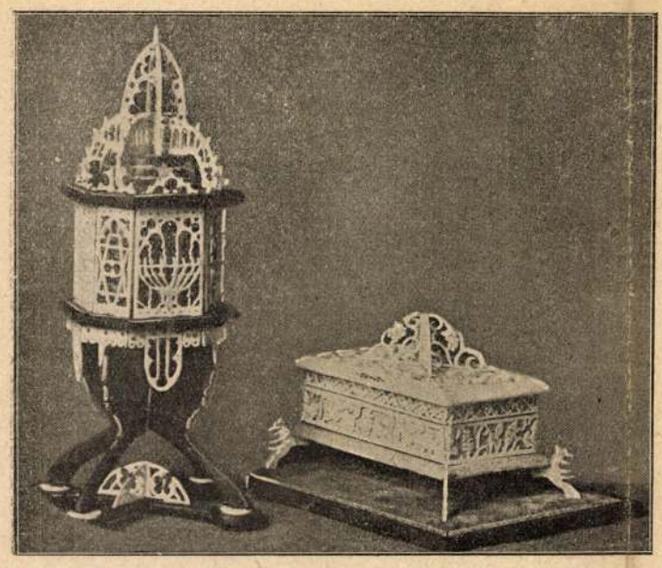

A Tehetséges Gyermekek Munkakiállításából. Göndör Bertalan 17 éves gimnazista elefántcsont-faragásai

mészetes volt és nem gondolkozott. Az is természetes, hogy magát szeressék . . .

— De az nem, hogy *maga* szeressen, — vágott közbe gyorsan az asszony. — Az nem természetes. Húsz évvel kellene idősebbnek lennie, hogy a szerelme illendő legyen.

— A szerelem nem illendőség kérdése. A szerelem gyönyörű és szemérmetlen.

Catherine megint tiltakozva emelte föl a kezét.

— Isten vele Christopher, — mondta nagyon határozottan. — Nem hallgathatom tovább a bolondságait. Amíg nem tudta, hogy Virginia a világon van, addig még csak megbocsáthattam. De most már képtelen vagyok elviselni. Nevetségessé tesz. Nagyon sajnálom, hogy nem szóltam mindjárt kezdetben, de nem gondoltam, hogy nem látja rajtam . . .

— Mit láthattam volna egyebet, mint azt, hogy maga az, akiről mindig álmodoztam.

— Ugyan kérem. Kérem! Isten vele. Igazán nagyon sajnálom. Egy év mulva maga is nevetni fog rajta. Talán együtt fogunk nevetni rajta.

— Igen. Ha a feleségem lesz és majd eszébe juttatom, hogy kínozott engem.

Catherine feleletül odament a kandallóhoz. Csöngetni akart Mrs. Mitchamnek, hogy kisérje ki a vendéget. Ma nem lehetett beszélni vele. Őrült volt.

De Christopher előbb ért a kandallóhoz.

— Nem, — mondta és a csengő elé állt. — Hallgasson meg. Csak még egy pillanatig. Nem tudok így elmenni. Kérem! Kérem, Catherine! Drágám, egyetlenem, ne küldje el a szerelmet . . .

— Mr. Colquhoun, asszonyom, — jelentette ebben a pillanatban Mrs. Mitcham.

Stephen belépett a szobába.

— Stephen! — kiáltott Catherine és kitörő örömmel szaladt elébe. Soha még ennyire nem örült neki.

— Ma este már voltam itt egyszer, — kezdte Stephen.

Elhallgatott, mert meglátta a lángoló arcú fiatalembert a kandalló mellett.

— Stephen, ez Mr. Monckton, — mondta gyorsan Catherine. És Christopherhez, Stephenre mutatva, így szólt: — Mr. Colquhoun. *A vőm.* Folytatjuk

Lőte Éva

Honfoglalás

— *Kozma Andor könyvéről* —

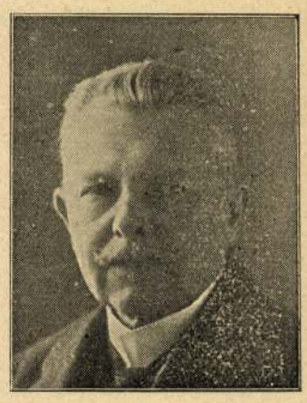

Az 1925-ik év irodalmi és művészeti mérlegét megformálva, furcsa, bátortalan szomorusággal nézünk körül. Ha csak nálunk szállt volna le alacsony nivóra az emberi lélek termése, elmondanók azokat a bizonyos közszólamokat, melyeknek nagy általánosságuk és elnyűttségük is csak igazságuk mellett bizonyít. Ha az ember sokáig jár ezen a sáros földtekén, lassanként rájön, hogy Sancho Panza felette bölcs ember volt, mert gondolatait, ítéleteit, érzéseit mindig csak olyan közmondásokban fejezte ki, melyeknek igazságai mellett többszázéves használatuk is tanubizonyság.

Hogy mélységbe vettettünk ám nemcsak mi, ha nem egyelőre az egész európai kultúra, irodalom és művészet, annak legvilágosabb bizonyítéka, hogy a reánk szakadt földindulásnak, égszakadásnak nem akadt méltó tudós, író, vagy művész felfogója, visszaadója, megszólaltatója. Nem akadt teremtő erő, ki elég nagy lett volna az időhöz, melyet át kellett élnünk.

Kozma Andor könyvének már a címére is felkaptuk a fejünket. A honfoglalásról mondott éneket nekünk *Vörösmarty* 100 évvel ezelőtt, mikor nemzeti és irodalmi megujhodásként üdvözölték a *Zalán futásá*-t. — A hun-magyar mondakör első része Arany János éposza, a *Buda halála*. Az elsőval akkor ajándékozta meg a költő a nemzetét, mikor az fölébredt dermedt álmából és a bámuló Európa előtt készült a nagy erőpróbára, a másikkal, mikor már 15 év telt el azután, hogy a nagy erőpróba egy örökfenségű, tragikus akkorddal végződött. Egy olyan akkorddal, melynek bámuló, hódoló visszhangja támadt mindenütt a világban, hol kulturális és etikai szolidaritásban élnek az emberek.

Kozma Andor történeti regéje (ő annak nevezi munkáját) olyan gyászos időkben jött a magyar közönség elé, mikor a nemzet, éppen úgy, mint a mohácsi vész után, nem birt szerencsétlenségének magaslatára emelkedni. És ennek a mélységbe vettetett nemzedéknek mondja el történeti regéjét *Kozma* Andor, Álmosról, a jövendőbe látó bölcsről, Árpádról, a honszerzőről, a fejedelemről, Árpád fiairól, kik közül csak a leggyöngébb, a legfiatalabb Zsolt marad életben, három bátyját elviszi a honszerzés gigantikus munkája; a hét vezérről, kik közülök a legelsőt pajzsra emelik; törzsekről, melyeket fejedelmi hatalommal, hadvezéri erővel, államférfiui bölcseséggel nemzetté kovácsolt a pajzsra emelt férfiu. Nemzetté, kinek hivatást adott itt e földön a népek atyja és meg is tartja helyén, míg hivatására méltatlan nem lészen.

Hogyan indulnak el Etel-közből a csalfa, álnok kazár és a fojtogató rabló besnyők közül, hogyan pihennek meg Magyarszálláson, hogyan érnek el Etele ősi földjére, mint lesznek itt honszerzők, honalapítók; a portyázók vad csapata mint válik építő, dolgos munkássá, a táltossal imádkozó pogány mint lesz Krisztus hívő szolgájává — ezt énekli el Kozma Andor történeti regéje.

A legobjektívebb műfajban, az époszban, vagy

Művészi bronzcsillárok „SHAKU-DO" Budapest, IX., Mester-utca 26 TELEFON J. 142—67

A polgári pártok összefogásával demokratikus rendszert követelt Bethlen nagykanizsai nagy beszédében

Nagykanizsa, május 31.

Megválasztása óta *első beszámolóbeszédét* mondotta vasárnap gróf *Bethlen* István Nagykanizsán. A volt miniszterelnököt és híveit *Babochay* György kormányfőtanácsos vezetésével küldöttség fogadta. Az iparoskör nagytermében, a gyűlés színhelyén, *Bethlen* hívei közül megjelent: *Ripka* Ferenc, báró *Inkey* József, gróf *Szapáry* Lajos, *Tarányi* Ferenc, *Szudy* Elemér, *Sümeghy* Vilmos, *Berki* Gyula, báró *Biedermann* Imre, *Farkas* Tibor, *Fitz* Artur, *Östör* József, *Kozma* Jenő, *Kálnoki Bedő* Sándor, *Reischl* Richárd, *Scheuer* Róbert, *Jánossy* Gábor, gróf *Somssich* Antal, *Szabó* Sándor, *Wild* József. A független kisgazdapártot *Sulyok* Dezső és *Gaal* Olivér képviselte, jelen volt még *Bíró* Pál és *Payr* Hugó is.

Páter *Cirfus* Viktorian plébános nyitotta meg a beszámoló gyűlést. Köszöntötte Bethlen Istvánt és hangsúlyozta: *minden magyar embernek össze kell forrni abban a tiszteletben, amely a háború utáni Magyarország ujjáteremtőjének kijár.*

A letűnt álreformkor

Lelkes éljenzés és viharos taps közben emelkedett szólásra gróf *Bethlen* István. Azzal kezdte, hogy programbeszédében annakidején éles szavakkal fordult az akkori kormány ellen, mert *az volt a gyanuja, hogy a nagy hűhóval hirdetett reformopolitika mögött tulajdonképpen a parancsuralom megvalósításáról van szó.* Ez a kor, hála Istennek, elmult. Elmondotta ezután, hogy eddig azért nem tartott beszámolót, mert a megválasztását követő első év elteltével *a miniszterelnök súlyosan megbetegedett* és ettől kezdve az ellenzék lábhoz tett fegyverrel figyelte az eseményeket, de tartózkodott a súlyosabb kritikáktól. Viszont most éppen ezért röviden foglalkozik az *akkori kormány* működésével is.

— A választások után — mondotta — a Ház a költségvetést tárgyalta, majd a kereskedelmi és iparügyi minisztérium kettéválasztásával, azután a légvédelmi javaslattal foglalkozott. Hogy milyen felesleges munkát végeztünk ezzel, annak bizonyítéka, hogy azóta a kereskedelmi és iparügyi minisztérium ismét egy kézben van, a másik javaslat végrehajtási utasítása pedig mai napig sem jelent meg.

— Ősszel következett a *gazdatartozások rendezése*, majd foglalkoztunk a törvényjavaslatok egész sorával. Közöttük a *tűzrendészet* fejlesztésével, amely a tűzrendészetet nem nagyon fejlesztette, de alkalmat adott néhány közéleti férfiúnak könnyebb elhelyezkedésre. *A hitbizományi reformot és a telepítési törvényjavaslatot* korszakalkotó javaslatnak állította be a kormány, noha a hitbizományi javaslat sok helyes intézkedésen kívül azt tartalmazza, hogy *a hitbizományi megkötöttség majd a jelenlegi tulajdonosok halála után, tehát nehezen belátható időben fog felszabadulni*, ennek gyakorlati hasznát tehát a kisbirtokostársadalom még nem látja.

— A megalkotott törvnéyekből megállapítható, hogy azok egy normális kormányzat tevékenységének kereteit nem lépték túl, *nem volt szó itt világrengető új korszakról, amit a választás előtt igértek.* Hiába próbálták a NEP adeptusai a közönségbe szuggerálni ennek a *megváltó korszaknak* a születését, mert bizony ezen keresztül is szükségük volt arra a bizonyos *magyar narkózisra*, a főszolgabírói, zsandári hatalmon keresztül, aminek segítségével lehetett csak elérni, hogy a hitetlen saulusokból rendre paulusok legyenek.

„Megdöbbentő kormányzati szellem"

— Ha már kiábrándító volt a kormány törvényhozási működése, egyenesen *megdöbbentő volt a kormányzati szellem.* Méltóztatnak emlékezni, hogy az országgyűlés azzal az indokkal oszlattatott fel, hogy a kormány hátamögött ülő pártban *furfangos székely góbék* és *öreg csáklyások* ülnek akik a reformok szabad tengerén úszó kormányhajóra magukat behajózni hajlandók, de csak azért, hogy amikor majd a reform nyilt tengerén csatára kerül a sor, *belülről fúrják meg azt.* Ezután azt várta volna a közönség, hogy a nagy választási csata után, amikor az országban a kormány nagy többséget szerzett magának, amikor most már megtörtént a kihajózás a reformok tengerére, a nagy közjogi reformok meginduljanak és elsősorban a *titkos választójogra* vonatkozó igéretek valóra váljanak. De a választás előtt és alatt vallott lángoló szerelem a titkos választójog iránt megszűnt azzal a csatakiáltással, hogy *nem jog, hanem kenyér kell* a népnek. Mikor a közönség kezdte észrevenni, hogy a kenyérből is csak *kis karéj* jut neki, bekövetkezett az a *valódi célkitűzés*, amely tulajdonképpen a *parancsuralom egyes* módszereinek és intézményeinek bevezetését célozta. A *választások* is a terror jegyében folytak le, hiszen százszázalékos bizonyíték fekszik előttünk a közigazgatási bíróság ítéleteiben.

— A Ház összeülése után a kormánypárt jobboldalán ülő *viharsarok* igyekezett minden ellenzéki kritikát terrorizálni, megindultak az *élhorcosok* rajai, bevonva a pártszervezésbe a közigazgatást, nepesítve a társadalmi szervezeteket, befurakodva az ifjúsági egyesületekbe is. Elkövetkezett az a szomorú korszak, hogy a *párt főtitkára az ellenzéki vezéreket felügyelet alá akarta helyezni.* Guzsbakötötték a *sajtót*, megteremtették a dömpingsajtót. Így végződött az első esztendő.

Új rendszer

— Ezután interregnum következett, amely alatt *csökkent felelősségű ügyvezetőkormánnyal* állottunk szemben és ősszel bekövetkezett a rendszerváltozás, új kormány alakult *Darányi* Kálmán vezetése alatt, aki korrekt kijelentéseivel *új helyzetet teremtett a magyar politikában* és nagy tapintattal levezette az ellentéteket. Nyiltan megtagadott minden közösséget a diktatúrával, hitet tett az alkotmányosság mellett és ennek bizonyítékául *személyi változtatásokat* is eszközölt a kabinetben. Helyreállította saját pártjának alkotmányát, hogy az abban helyetfoglaló képviselők ne csak haptákban álló várományosai legyenek a pártelnök parancsainak, hanem *szabadon nyilatkozhassanak a közéleti kérdésekről.*

— Az időközi választások más szellemben folytatódtak le, a parlament megreformálta az ajánlási rendszert letompult a kormánysajtó hangja, elintéződött a dömpingkérdés. Mégis vannak még csökevények, amelyek *régi emberek szervezkedésében* jelentkeznek, társadalmi szervezetek köpenyegében, éles antiszemita izgatásban. A kormány háta mögött ülő pártban van *még egy láthatatlan front*, amely időről-időre láthatóvá vált. Meggyőződésem, hogy ezek *az utolsó szárnypróbálgatásai egy régen letünt mozgalomnak.* Meg vagyok győződve, hogy a miniszterelnök úr a maga akaratát konzekvensül követve, ezeket a jövőben *lehetetlenné fogja tenni* és akkor nincs okunk ezeket túltragikusan venni.

— Új rendszert jelent az is, hogy a miniszterelnök úr *felvette az érintkezést az ellenzékkel* és kifogástalan nyilatkozatokat tett a *közjogi reformok* tekintetében. A kormányzói jogkör reformja a költségvetés után kerül a Ház elé, a titkos szavazásra vonatkozó reformot pedig, ha lehetséges, még az ősszel vagy a tél folyamán letárgyaljuk. Új redszert jelent az is, hogy a kormány minden cselekedetét messzemenő *szociális érzék* hatja át. Ennek bizonyítéka volt a földhöz és házhelyhez jutottak terheinek enyhítése, a gazdatiszti nyugdíjtörvény és bizonyítéka lesz a falusi lakosság öregségi biztosítására vonatkozó javaslat. A költségvetésben *90 millió pengő ad munkaalkalmat elsősorban a falusi népnek.* Tervezi a kormány a 44 órás munkahét, a minimális munkabér, a családi munkabér és a fizetéses szabadság behozatalát, messzemenő program készült a diplomás ifjúság elhelyezésére.

A vörös és a barna tenger

— Igenis, *új politikai rendszerrel állunk szemben* és én, mert nem tartozom parthoz, nem parterdeket képviselek, szeretném, hogy *ez az új alkotmányos rendszer, amely megfelelő szociális megalapozással akarja ebben az országban a demokratikus fejlődést szolgálni, kellő mértékben megerősödjék*, amire a titkos választójog megalkotása előtt ketszeresen van szükség, ha nem akarunk beleszédülni akár a jobboldali, akár a baloldali szélsőségbe.

— Politikai téren *tiszta helyzetet* kell teremteni. Szét kell a pártokban válniok azoknak, akik *demokratikus fejlődést* hirdetnek azoktól, akik a *diktatúra* mellett foglalnak állást. És el kell válni a *mérsékelt keresztény és nemzeti irány* alapján állóktól azoknak, akik egy *szélsőséges antiszemitizmus* követelményeit akarják megvalósítani. A titkos választójog nagy próbaköve a politikailag iskolázatlan tömegek érettségének és nagy próbaköve a vezető osztályok vezetőképességének. A magyar politikai élet keskeny földnyelven halad előre, amelyet egyik oldalról *a vörös tenger*, a másik oldalról a *barna tenger* hullámai csapkodnak.

— Eddig *kézen vezették* azokat, akik politikailag talán még kevésbbé voltak érettek, de a titkos választójoggal ez a rendszer megszünik. Ezek a széles tömegek saját elképzelésük után fognak indulni és *csak akkor fogják megtartani a helyes utat, ha a nemzeti, keresztény alapon álló alkotmányos demokráciát megvalósítani akaró polgári pártok egymással kezet fogva fognak nekik irányt mutatni.*

A polgári pártok kéztogása

— Nem engedhetjük meg magunknak azt a luxust a mai naptól kezdve, hogy *a polgári pártok egymással szembeszálljanak*, mert egymásra való rálicitálásból radikalizmus, a radikaliuzmusból pedig bolsevizmus vagy parancsuralom következik. *A keresztény és nemzeti alapon álló polgári pártoknak kezet kell fogniok egymással* és egymással együtt kell vállalniok ezt a vezetést, a jelenlegi kormány vezetése mellett, mert különben *a nemzet széles tömegei délibábos álmok után szaladva, beleszédülnek egyik vagy másik szélsőségbe.*

— Jusson eszünkbe *Németország példája*, ahol a három polgári párt nem fogott össze egymással, ennekfolytán előbb balra tolódott a politika, majd *a parancsuralomnak esett áldozatul a német polgárság minden alkotmányos szabadsága.* Ezért kell gondoskodnunk, hogy *a polgári pártok összefogása révén a demokratikus haladást szolgáló rezsim legyen úrrá.* A jóakarat nemcsak a kormányelnök úr személyében, de pártjának sok rétegében és mindenekelőtt az *ellenzéki oldalon* is megvan.

Program

— Nem tartom magam hivatottnak arra, hogy ilyen összefogásnak én adjak programot, de hiszen *a közélet legfőbb problémáiban a polgári pártok között úgyszólván semmi eltérés sincs, legfeljebb a haladás tempója tekintetében.*

— Példaképpen megemlítem, hogy az állami adminisztráció reformjának, decentralizálásának szükségességében mindnyájan egyetértünk. Az alsó fokon, ahol az *adminisztráció* a népppel érintkezik, az államnak ma úgyszólván csak *hatalmi szervei* vannak kiépítve és a polgár, amikor szembenáll az állammal, *csak parancsot és tilalmat* kap, de nem látja a központban meglevő, *a népnek segítséget és tanácsot nyujtó szervezetet.* Ezért *a nép ma az államot inkább ellenségének tekinti.*

— *Népi politikát* kell ma követni. *A gazdasági megkötöttségek* rendszerét fokozatosan le kell építeni, szükség van *általános adóreformra*, amely lépésről-lépésre könnyít a nemzet terhein. Egyetértünk abban, hogy a kinyilt *agrárollót* megfelelő árpolitikával be kell csukni, hogy *a falu* szociális és higienikus kérdéseit meg kell oldani. Elkerülhetetlen *az ország további iparosodása*, de ezt decentralizálni kell. Száz más ponttal tudnám kiegészíteni fejtegetéseimet és *az összes polgári pártok egyetértenének velem abban, hogy mindezt meg kell és meg lehet csinálni.*

— Ami a *külpolitikai* kérdéseket illeti, a külügyminiszter úrnak a parlamentben elhangzott beszéde tartalmazza azokat az igazságokat, amelyeket *én vallok* és amelyeknek száz százalékig hive vagyok. Nem azért követelem *katonai egyenjogúságunkat*, hogy megtámadjuk valamelyik szomszédunkat, hanem azért, hogy végre *tizennyolc esztendő után egyszer nyugalommal hajthassa fejét párnájára ez a nemzet.* Ha a Dunavölgy problémáját rendezik, akkor nemzetünket multjához méltóan kell képviselnünk.

Végül Nagykanizsa ügyeiről számolt be gróf *Bethlen* István, akinek több mint egyórás beszédét *tomboló lelkesedéssel ünnepelte a közönség. Sulyok* Dezső országgyűlési képviselő beszélt ezután, majd *Bertin* Ágoston nyugalmazott törvényszéki tanácselnök bezárta a népgyűlést.

Hasműtétek utáni időszakokban egy pohár természetes **Ferenc József** keserűvíz reggelenként bevéve, kitűnő hashajtó, amely a belek tartalmát biztosan felhigítja és azt rövid időn belül fájdalommentesen levezeti. **Az orvosok ajánlják.**

miami szandalettek

fehér nubukból, piros vagy kék bőrből különleges formákban

Münchengrätzi Cipőgyár

IV., Kossuth Lajos ucca 15

ÚJABB SARKI LÉGTÖMEG HATOL EURÓPÁBA

A Meteorológiai Intézet jelenti május 31-én délben 12 órakor:

Az Óceán felől hidegebb sarki légtömeg hatol a Britszigeteken át a szárazföld felé. A Brit-szigetek nyugati részein, a La Manche-csatornában, Franciaország középső és északi területein, valamint Belgiumban esős az idő. Közép-Európa nyugati és északi részén déli és délkeleti légáramlás van, a hidegebb sarki légtömeg pedig a Fekete-tenger felé áramlik. Közép- és Dél-Európában túlnyomóan derült és száraz időjárás uralkodik.

Hazánkban ma reggel teljesen felhőtlen volt az égbolt és az északi-északkeleti szelet a nyugati megyékben déli váltotta fel. Az utóbbi huszonnégy órában csapadék sehol sem volt.

A Balaton vizének hőfoka ma reggel Keszthelyen és Bogláron 21, Balatonfüreden és Siófokon 22, Kenesén 20 fok volt.

Budapesten május 31-én

délben a hőmérséklet 20 Celsius fok,

a tengerszintre átszámított légnyomás pedig 768 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú.

Várható időjárás a következő huszonnégy órára:

A szél átfordul déli-délnyugatira. Némi felhőzet. A hőmérséklet nyugaton kissé emelkedik, keleten még nem változik.

Fabinyi pénzügyminiszter: A tőkére szükség van

Pécs, május 30.

Fabinyi Tihamér pénzügyminiszter vasárnap reggel a pécsi bányatelepen tett látogatást, ahol a munkásság részéről *Bézl* György bányász üdvözölte a pénzügyminisztert és hálás köszönetet mondott neki, hogy támogatja a bányamunkásság jólétéért folytatott küzdelmet.

Fabinyi pénzügyminiszter válaszában hangoztatta, hogy nagy viták, új eszmék korszakát éljük és harc van a termelési tényezők között is. A tőke ellen sok kifogás hangzik el. A tőke nem elsőrendű termelési tényező, hiszen a munka eredménye. *A tőkére szükség van és akik a tőkét támadják, azok csak visszaéléseit és túlzásait látják, amelyek kétségtelenül vannak és amelyeket le kell nyesegetni.*

— A legtöbben azért támadják a tőkét, mert nem rendelkeznek vele; szeretnék megszerezni és gyűlölik, amíg nincs birtokukban. *A termelési tényezőknek, a földnek, a munkának és a tőkének úgy kell egymásba fonódniok, mint ahogy egy család tagjainak.* Nem a tőke ellen kell küzdeni, hanem a tőkéért.

— A mai körülmények között *a közterheket jobban emelni nem lehet, ellenkezőleg: mérsékelni kell.* Érezze át a munkásság és értse meg, hogy mindannyian összetartozunk, jót akarunk, helyesen cselekszünk és hogy a bírálaton keresztül valamennyien boldogabb, jobb magyar jövendőt akarunk kialakítani.

Pécs-gyárvárosban választóinak üdvözletét fogadta még a pénzügyminiszter, majd a Széchenyi téren résztvett a Hősök emlékünnepén.

Gyászrovat. Özv. *Weisz* Lajosné, szül. *Kornfeld* Amália elhúnyt. Temetése június 1-én 12 órakor a rákoskeresztúri temetőben.

Gyönyörű tavaszi társasutazások

„Erzsébet királynő" MFTR társashajón

Változatos szép dunai tájak; érdekes városok. Tökéletes pihenés, üdülés, szórakozás.

Június 11—18-ig, 9-napos felsődunai út Passauig. Kirándulás Salzkammergutba stb..... **139** P-től

Június 20 -július 1-ig, 12-napos út az Al-Dunára, dunai utazás ..... **169** P-től

Konstantinápolyi kirándulás **115** P-től

Várnai kirándulás ..... **80** P-től

Utleírások, felvilágosítások a nagyobb utazási irodákban

A kormányzó a szegedi Hősök Kapujának leleplezésén

Vasárnap délelőtt 9 órakor futott be a szegedi pályaudvarra az a különvonat, amely *Horthy* Miklós kormányzót, feleségét és kíséretének tagjait hozta a Hősök Kapujának leleplezésére. A pályaudvari fogadtatás után a kormányzó kíséretével elindult az ipari vásár megtekintésére, majd a IX. honvédgyalogezred laktanyáját látogatta meg.

Féltizenkettőkor kezdődött a püspöki palota előtt lévő Gizella téren a Hősök Kapujának leleplezési ünnepsége, amelyet a világháborúban elesett 12.000 hősi halott emlékére emeltek *Pogány* Mórie műépítész tervei alapján. *Aba-Novák* Vilmos freskói és *Lőte* Éva szobrai díszítik az emlékművet.

Először *Pálfy* József polgármester mondott beszédet, majd *Hóman* Bálint kultuszminiszter ment fel a szónoki emelvényre:

— Hálánkat rójuk le azok iránt, — mondotta többek között — akik egykor a magyar vitézség és kötelességtudás, a magyar tehetség és áldozatkészség erényeivel felfegyverkezetten indultak Szeged városából a nagy küzdelemre. Köszönjük — halott és élő hősök, amit értünk, a magyar népért, nemzetért, hazáért áldoztatok és cselekedtetek.

A kormányzó ezután engedélyt adott a szobor leleplezésére, majd megkoszorúzta az emlékművet.

A kormányzó és kísérete, valamint az előkelőségek ezután a Horthy Miklós Tanítók Háza felavatási ünnepélyén vettek részt. *Hóman* kultuszminiszter beszédében gróf Klebelsberg Kuno nagy alkotásairól beszélt és bejelentette, hogy az országban három ilyen ház épül. A szegedi az első. Azok gyermekeinek neveléséről fog gondoskodni, akik a nemzet gyermekeit nevelik. Engedélyt kért a kormányzótól, hogy Klebelsberg Kuno eredeti elgondolásaihoz hiven róla nevezhessék el az intézményt.

A leleplezési ünnepély után *Horthy* kormányzó fogadta a csapatok díszmenetét, majd a közönség szűnni nem akaró éljenzése közben gyalog indult a püspöki palotába. Félkettőkor a Tisza-szálló nagytermében díszebéd volt, délután pedig az alsóvárosi népkört tekintette meg a kormányzó. A ház falában emléktábla van. Ezt a táblát annak emlékére helyezték el, hogy innen indult ki 1919-ben az ellenforradalmi mozgalom.

A kormányzó délután 4 órakor utazott vissza Budapestre.

A hősök napja

Kegyeletes emlékünnepet rendezett tegnap a főváros a Hősök emlékkövénél. Kürtszó jelezte 10 órakor *Rapaich* Richard lovassági tábornoknak, a kormányzó képviselőjének érkezését, aki szemlét tartott a csapatok fölött. Az énekkar a Szózatot adta elő, a zászlókat mélyen meghajtották, a katonák tisztelegtek és percekig tartó néma csendben rótta le kegyeletét a közönség a világháborúban elhúnyt hős katonák emlékezetének. Következett az emlékmű megkoszorúzása, majd Rapaich tábornok fogadta a katonai csapatok díszmenetét.

Tegnap, a hősök napján valamennyi magyar városban kegyeletes ünnepség keretében emlékeztek meg a világháború hőseiről.

Minden francia napilap, hetilap, szaklap felemelte árát és a hirdetések árát

Párizs, május 31.

(A Magyarország külön tudósítójától.) Holnaptól, június elsejétől *valamennyi francia ujság ára megdrágul.* Nemcsak a francia napilapok szindikátusa, hanem a vidéki lapok, a hetilapok, a folyóiratok, a képeslapok, a technikai és sportlapok szindikátusai is egyhangúan kimondták, hogy június 1-étől kezdve *a lapok árát 10 centimessel felemelik.* Ez annyit jelent, hogy a nagy párizsi napilapok ára 30 centimes helyett *40 centimes lesz.*

Ezzel egyidejűleg *valamennyi francia ujság egyöntetűen emelte a hirdetési árakat is.*

A francia lapkiadók közös bejelentése megállapítja, hogy azok a lapok, amelyek már előbb fel merték emelni árukat, *teljes igazolásra találtak olvasóik hűséges megmaradásában.*

A deklaráció elmondja, hogy a francia lapok ameddig csak lehetett, tartózkodtak ettől a lépéstől, jóllehet már tavaly nyár óta *felfordult minden számításuk.* A papír ára és az egyéb nyersanyagárak hihetetlen mértékű emelése már régen elkerülhetetlenné tette a lapáremelést és a mostani 40 centimes ujságár is éppen csak helyreállítja az egyensúlyt, de arra már nem elegendő, hogy legalább a minimális biztonságot megadja a vállalatoknak további létükre.

A bejelentés felhívja a nagyközönség figyelmét arra, hogy *a francia sajtó közvetve és közvetlenül többszázezer embernek ad kenyeret.* Szomorú jelenség, hogy több francia ujság nem tudta át vészelni a gazdasági válságot és *kénytelen volt beszüntetni megjelenését.* Más lapok *létalapjaikban vannak veszélyeztetve,* de remélhetőleg a közönség megértéssel fogadja majd ezt a kényszerű lapáremelést és ezzel lehetővé teszi, hogy a francia sajtó átélje ezt a nagy válságot.

Hosszú, hosszabb, leghosszabb

Mind a 6 nap találhatunk gyümölcsneveket a rejtvényekben. Mindennap egy olyan gyümölcsnév választandó ki, amelyik egy-egy betűvel nagyobb, mint a megelőző napi. Tehát pl. kedd: FÜGE (4 betű), szerda: KÖRTE (5 betű), csütörtök: DINNYE (6 betű) stb. Ez a 6 szó együtt küldendő be szerdáig (június 9) s mellékelendő 6 darab »Hosszú, hosszabb, leghosszabb« cím.

Jutalmak: négy darab tízpengős.

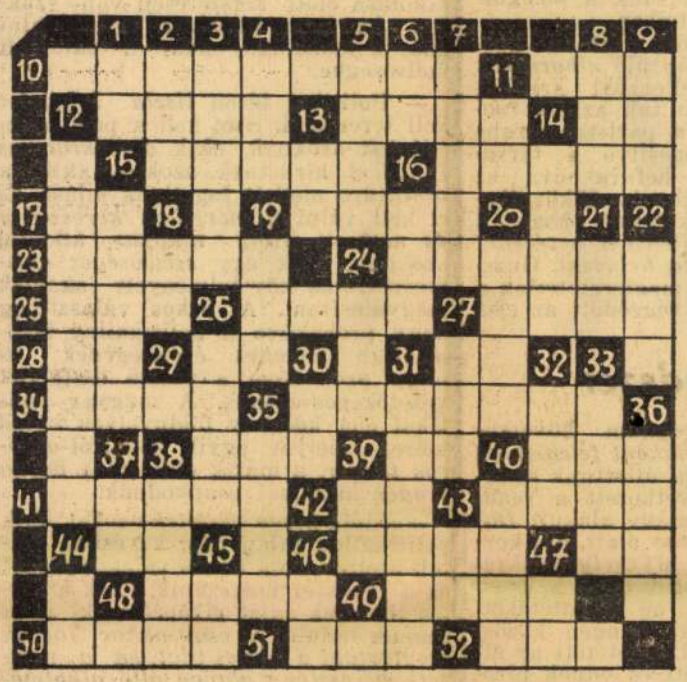

VÍZSZINTES:

10. Spanyolország gazdag tartománya
11. Világtalan
12. Csupa
13. Női név
14. Háziállat
15. Nagy szoba
16. Van ilyen rétes is
17. Avas része
19. Nyakbavetők
23. Helyeztet
24. Nyári gyümölcs
25. Vissza: napszak
26. Antalka
27. Férfinév
28. Kötőszó
29. Vérkövetítő szerv
31. Hiány
34. Lóversenypályájáról híres pestmegyei község
35. Délszaki gyümölcsnövény
38. Van ilyen hal, illetőleg nincs
39. A gyémánt is az
40. Gally — németül
41. Dalmű
42. Lanthan vegyjele
43. Álmosságot, fáradtságot árul el
44. Gally
46. Az a bizonyos első mondat az elemiben a gentleman körmöléséről
47. Kereskedelmi rövidítés
48. Hadigép
49. Termést levág
50. Nyirettyű
51. Nagyközség Győrmegye sokoródjai járásában (vagy: játékműszó)
52. Gyümölcs

FÜGGŐLEGES:

1. Német fokozószó
2. Műveltető igeképző
3. Porond
4. Vissza: helyhatározó rag
5. Senki — latinul
6. Olasz névelő
7. Formális
8. Igekötő
9. Hímjuh
11. Rangjelző
12. Az ókori Róma ellenfele
13. Kutya
14. Szabadít
15. Ezt teszi a vasalónő
16. Ádámka
18. Kicsinyítőképző
19. Kopasz
20. Vissza: férfinév
21. Vissza: kettős mássalhangzó
22. A hajnal görög istennője
24. Talán — népiesen
26. Fa, melyből Amszterdam és Velence csólpei készültek
27. Szarvasborjú
30. Lajhár
31. Elhatározott szándék
32. Madárkirály
33. Étel alkatrésze
35. Kislány angol neve
36. Azonos betűk
37. Köszönés
38. A felvidéki ruthén akció megszervezője volt
39. Lutetium vegyjele
40. Dagad
43. Gyógybalzsam
44. Véd
45. Vissza: holtképző
46. Közlekedési vonal
47. Személyes névmás

Kedvezményes fürdőjegyek:

	Pénztárnál	Nálunk
Császárfürdő	1.14 P	0.84 P
Csillaghegyi kombinált jegyek		
Erzsébet-sósfürdő	2.— P	1.60 P
Szt. Gellért gőzfürdő	1.60 P	1.40 P
Szt. Gellért hullám	1.80 P	1.30 P
Hungária gőz v. kád	1.— P	—.80 P
Hungária törökölyfürdő	2.40 P	2.— P
Lukács iszap	1.76 P	1.44 P
Lukács gőz v. kád	1.30 P	1.10 P
Lukács iszapgöngyöléssel	2.56 P	2.04 P
Szt. Imre (Rác)	1.— P	—.88 P
Rudas gőz	1.40 P	1.30 P
Rudas uszoda kabinnal	1.20 P	—.80 P
Rudas uszoda szekrénnyel	—.80 P	—.60 P
Széchenyi gőzfürdő	1.60 P	1.40 P
Széchenyi népfürdő	—.80 P	—.64 P
Széchenyi strand kabinnal	1.80 P	1.60 P
Széchenyi strand szekrénnyel	1.20 P	—.90 P
Széchenyi strand fogassal	1.—. P	—.70 P

Kaphatók:
Az Est-lapok jegypénztáránál, VII, Erzsébet körút 18-20

Vörös és barna hullámok között

Gróf Bethlen István utoljára 1935 telén beszélt nagykanizsai választóihoz. „A játszmát elvesztettem!" — mondta akkor Bethlen harag nélkül, sőt bizonyos gúnyos fölénnyel, az olyan játékos nyugalmával, aki kifogástalanul betartotta a játékszabályokat és nem tehet magának szemrehányást azért, mert ellenfelei megszegték. Az új ezredév akkor élte zajos és mámoros ifjúságát; gyermekes örömmel kvártélyozta be magát a hűtlenséggel szerzett hatalomba. A kormánysajtó szinte hisztérikus örömujjongásban tört ki, valahányszor a pillanat hősei, akiknek közepes termetét az akkori klima óriássá dagasztotta, megszólaltak, még pedig szakadatlanul megszólaltak, az ország még nem látott ilyen szószátyár Herkuleseket. Bethlen két év és néhány hónap előtt úgy jelent meg Nagykanizsán, mint a józan ész, a politikai felelősségérzet és a tárgyilagosság barátságtalan, kedélytelen, ünneprontó kísértete, akit az új urak a pokolba kívántak a hatalom mézesheteiben és akit a sajtójuk kiadósan lehurrogott. Azóta ország-világ számára kiderült, hogy Bethlennek volt igaza; jóslatainak minden betűje valóra vált. Azok a garázda indulatoktól fűtött, de agyvelőtől és felelősségérzettől nem mérsékelt, kormányozhatatlan erők, amelyeket forradalmi idők szabadítottak fel és amelyeket Bethlen szívós, céltudatos munkával visszaszorított, hogy az országban ismét helyreálljon a béke, a nyugalom és meginduljon az alkotó munka, — áttörték a gátakat és rászabadultak az országra. Az új ezredév e vak erők győzelme volt.

Több mint két év elteltével Bethlen újra beszélt Nagykanizsán. Nem kérkedett éleslátásával és jóstehetségével, pedig igazán joga lehetett volna hozzá, csak már-már történetírói tárgyilagossággal visszatekintett az 1935-ös és 1936-os évre. Megállapította, hogy a „reformkorszak" tevékenysége a nagy hűhóval beharangozott jelentéktelen újításokon kívül elsősorban a szolgabírói és csendőri önkényben nyilatkozott meg, spiclirendszerben és a legkülönbözőbb formájú kellemetlenkedésekben, a dömpingsajtóban és a vezéri elv kultuszában, erőszakos pártszervezésben és diktátori álmokban jutott kifejezésre. Ez a lármás, handabandázó és tehetetlen rendszer letűnt. Darányi Kálmán már nem képzeli magát Isten kegyelméből való vezérnek, hanem *miniszternek*, más szóval olyan embernek, aki szolgálja a közösséget; nem misztikus sugallataira hallgat, hanem az ész és a politikai tapasztalat tanácsaira. Pártjában ugyan még mindig vannak zavarosfejű és véresszájú agitátorok, a szélsőségek hívei, a diktatúra lovagjai, de ezek a vitézek, akiket a letűnt rendszer hírmondóknak küldött át a mai békésebb és fegyelmezetebb világba, már nem állnak az élen és nem fenyegetik a józan ész uralmát.

A közhangulat megjavult, de azért önáltatás volna azt képzelni, hogy a szabadságot és az emberi jogokat semmi veszély sem fenyegeti. A garázda erők és indulatok le vannak fékezve, de lent a mélyben, sőt a felszínen is tovább morajlanak, nem hivatalos formában tovább is a régi célokra törnek. *Egyfelől a parancsuralom, másfelől a bolsevizmus veszélye most is fenyeget*, amint Bethlen oly kifejező hasonlattal mondta,

„a magyar politikai élet keskeny földnyelven halad előre, amelyet egyik oldalról a vörös tenger, a másik oldalról a barna tenger hullámai csapkodnak."

Elkerülhetetlen a titkos választójog, melyet a letűnt rendszer kijátszott és cserbenhagyott, Bethlen kívánja, hogy minél nagyobb tömegeket vonjanak be a politikai életbe, hogy minél több magyar ember döntsön szabadon a sorsa felett, ennek azonban az a feltétele, hogy

a polgári rend, a hagyományok és a demokratikus fejlődés hívei összefogjanak és példájukkal irányítsák a tömegeket.

Tiszta vizet kell önteni a pohárba; fogjanak össze azok, akik szabad kulturemberekként akarnak élni és különüljenek el határozott, félre nem érthető formában azoktól, akik le akarják tiporni a szabad ország szabad polgárságát, hogy megalapítsák a maguk jobb-, vagy baloldali parancsuralmát. Az a Magyarország, amelyet Bethlen hirdet, *a szociális igazságot magáévá tevő, a népi politikát szolgáló*, keresztény és nemzeti alapon álló, szabad, egészséges és emberséges ország lesz, amelyben minden magyar megtalálja helyét. De ez a Magyarország csak a politika és az egész értelmiség belátó, áldozatkész fegyelme segítségével válhat valóra. Bethlen messze elhangzó kanizsai szózata az ostromló vörös és barna hullámverés között kijelöli a veszélyeztetett kis országnak egyedül lehetséges útját.

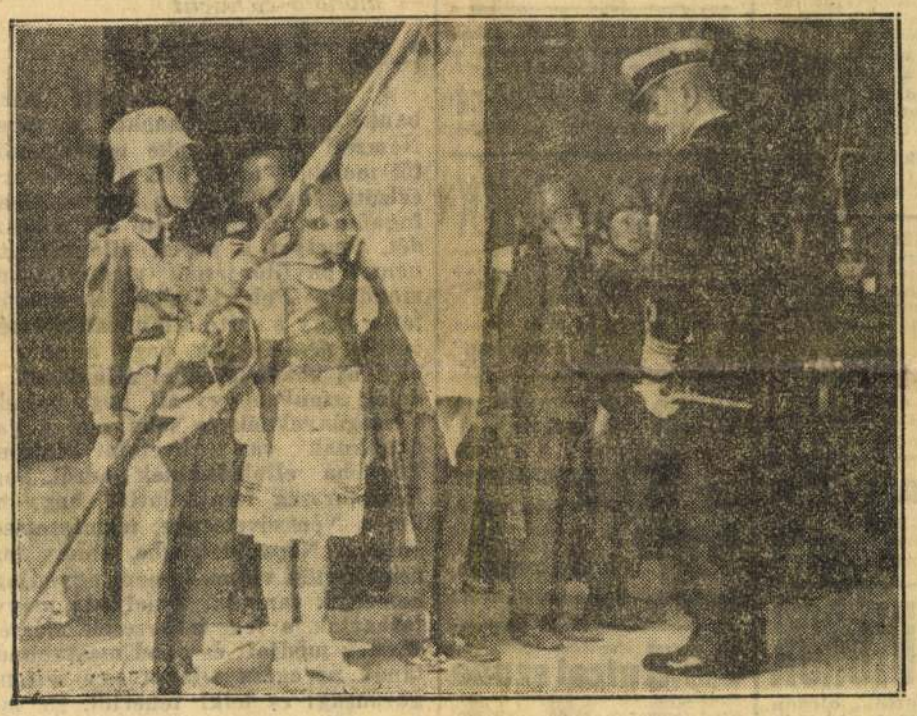

A kormányzó egy sisakos levente jelentését hallgatja

Harangzúgás és ágyúdörgés közben avatta fel a kormányzó a szegedi Hősök Kapuját

Szeged, május 31.

(A 8 Órai Ujság tudósítása)

Virág- és zászlódíszben pompázott vasárnap reggel Szeged pályaudvara. Egyszerre csak 24 ágyúlövés dördült el és bekanyarodott az állomásra *Horthy* Miklós kormányzó különvonata. Felhangzott a Himnusz. A kormányzó, aki a 9. honvéd gyalogezred ezredesi egyenruháját viselte, feleségével együtt lépett ki a szalonkocsiból, majd *Hóman* Bálint kultuszminiszter szállt le az egyik kocsiból. *Imecs* György főispán köszöntötte az államfőt, majd *Pálfy* József polgármester üdvözölte a magas vendéget, a főispán felesége és *Mérey* tábornok, vegyesdandárparancsnok felesége pedig virágcsokrot nyujtottak át a kormányzó feleségének. A kormányzó az üdvözlés után ezekkel a szavakkal fordult Pálfy polgármesterhez:

— Még boldogult gróf Klebelsberg Kunóval sokszor beszélgettünk arról, hogyan lehetne ezt a várost széppé tenni.

A pályaudvarról

az Ipari Vásárra

hajtatott az államfő. A kapuban *Nagy* József asztalosmester mondott üdvözlőbeszédet, egyben átnyujtott a kormányzó feleségének egy pár, a város címerével díszített szegedi piros papucsot, a kormányzónak pedig egy gyöngyháznyelű nagy halbicskát. A Vásár megtekintése után a kormányzó ezredének, a 9. honvédek laktanyájába ment, ahol megszemlélte az *ellenforradalmi emlékművet*, melyet a jövő vasárnap avatnak fel, majd a tisztikar körében villásreggelit fogyasztott el, azután a püspöki palotába hajtatott. *Horthy* Miklósné közben csendesmisét hallgatott a székesegyházban, melyet *Glattfelder* püspök pontifikált.

Déli fél 12 órakor kezdődött

a Hősök Kapujának avatási ünnepsége,

amelyen a kormányzó tengernagyi díszben jelent meg feleségével. *József* királyi herceggel, valamint gróf Klebelsberg Kunó özvegyével. Pálfy József polgármester mondott üdvözlő beszédet, megemlékezvén Szeged tízezer hősi halottjáról és gróf *Klebelsberg* Kunóról, a város nagy barátjáról, továbbá a Hősök Kapujának alkotóművészeiről, *Pogány* Móricról, *Aba-Novák* Vilmosról és *Lőte* Éváról. Ezután *Hóman* Bálint kultuszminiszter mondotta el az ünnepi beszédet.

— Az egyház és a tudomány díszes palotáival szemben elhelyezett emlékművetek — mondotta — legyen jelképe magasztos erkölcsi és fenkölt szellemű eszményekért buzgó lelkesedésteknek.

A beszéd elhangzása után a kormányzó megadta az engedélyt a leleplezésre. Lehullott a takaró, a Fogadalmi templom tornyában pedig megkondult a Hősök harangja, amelyet az összes közeli harangok követtek.

Az ünnepélyes harangszóba beledörögtek az ágyúk, a zenekarok pedig a Himnuszt játszották.

A kormányzó elhelyezte koszorúját. A következő ünnepség a Tanítók Házának felavatása volt. *Hóman* Bálint kultuszminiszter mondta itt is az ünnepi beszédet, majd *Duskó* László igazgatótanító búzavirággal díszített fészekben *fehér galambpárt nyujtott át a kormányzó feleségének.* Délben díszebéd volt, majd a kormányzó az alsóvárosi népkörhöz hajtatott, ahol megnézte az ellenforradalmi emléktáblát. A kormányzó itt hosszasan elbeszélgetett a gazdákkal, majd visszatért a pályaudvarra, ahol ellépett a díszszázad előtt, elbúcsúzott az előkelőségektől és délután 4 órakor elhagyta Szegedet.

fehér nubukból, piros vagy kék bőrből különleges formákban

MÜNCHENGRÄTZI CIPŐGYÁR

IV., Kossuth Lajos-utca 15.

Pengős hirdetés

HASZNÁLT és új BUTOROK
hálók, ebédlők, kombinált szobák és kárpitos butorok
rendkivül előnyös árakon.
RÉVÉSZ LÁSZLÓ Andrássy-út 60. (bej. Csengery-utca)

Bérautók rendelhetők
KISKOCSI óránkint 10 km-ig **2.70,** turára **26** fillértől
NAGYKOCSI óránkint 10 km-ig **3.20,** turára **30** fillértől
TEMETŐBE kiskocsi **8.-,** nagykocsi **10.-** pengőtől.

Hanomag bérautó, városban, vidékre, külföldre V., Vilmos cs.-út 56. Tel. **124-666**

Cyklop bérautó, (Hlavay) Tel. **137-294**

Bognár bérautó, új 4 és 6 üléses nyitott és csukott luxusautók, VII., Garay-utca 13. a Keletinél. Tel. **142-710**

Elite bérautóüzem VIII., József-u. 41. Tel. **144-558**

Orient bérautóüzem, elsőrendű Horch kocsik bel- és külföldre. VIII., József-utca 28. Tel. **133-955**

Belvárosi bérautóüzem, IX., Köztelek-utca 4-6 Tel. **186-909**

Uránia garage, új 100-as Steyer, Skoda, Lancia, Ardita, VIII., Rákóczi-út 23. Tel. **143-572**

Egyesült bérautófuvarozás, új bérautói. Gróf Zichy Jenő-u. 11. Tel. **124-991**

D. K. W. Bérautók Gróf Zichy Jenő-utca 11. Tel. **110-579**

Tömöri és Márton, új Detra bérautói. VI., Király-utca 46. Tel. **122-833**

Guttmann garage nyitott luxus bérautók is rendelhetők VIII., Déry-uta 6. Tel. **130-161**

Adria bérautóüzem. minden igényt kielégít. VIII., Rákóczi-tér 12/a. Tel. **141-438**

Bérautófuvarozók Szövetkezete, csukott és nyitott autók minden időben VII., Kertész-utca 28. Tel. **140-016**

Irógépet irodájába, otthonába, üzletébe legolcsóbban **Édes** és **Decsynél** vehet — Karbantartás, javítás. — Telefon **1-442-24.** Budapest, VII., Akácfa-utca tizenhárom.

VILÁGITÓ-HÁZSZÁM-TÁBLÁK TÖKÉLETES KIVITELBEN OLCSÓN
Favorit REKLÁM- ÉS TÁBLAFESTŐVÁLLALAT
VI., Podmaniczky-u. 18. Tel. 1-179-72

Szőnyegjavitást
perzsa és másfajta szőnyegek művészi javítását házaknál is vállalom. Osztermanné, Garay-tér 19. T. 1-351-38.

Lemezhajtogató
gépet 2 m hosszban vennék. Telefon: 13-08-63.

Ébner kesztyűs-sérvkötő
Minőségben kiváló
II., Zsigmond-utca 22
IV., Pilvax-köz 7
V., Lipót-körút 18

DEHMAL
Magyarország legrégibb szakvállalata. Keresztény cég Rákóczi-út 19.
Zongorák, pianinók, harmoniumok.
Több évi hitel. Tisztviselőknek nagy fizetési kedvezmény.

Előlegnélküli részletfizetésre szőnyegek, kárpitosáruk textiliák óriási választékban. **Lakásberendező, Baross-utca 74. sz.** (**Telefon: 1—407—64.**)

Újrendszerű bútorhitel
Lakását berendezheti minden közalkalmazott és minden véglegesített
harminc egyenlő havi részletre,
vagyis minden 100 pengő után havi 3·33 pengő részletre, előleg nélkül. Egy éven belüli törlesztésnél kamatokat visszatérítjük.
KARDOS TESTVÉREK Wesselényi-utca 18. Kazinczy-utca mellett.

Öröklakások
elsőrendű kivitelben, központi fűtés és melegvíz szolgáltatással, önálló telekkönyvvel, adómentességgel egy- és kettőszobás hallos és garszonlakásokkal:
XI., Horthy Miklós-út 83. alatt 1937 julius 25. beköltözéssel.
XI., Magyarádi-út 25. és **I., Városmajor-utca 15.** alatt 1937 november 1. beköltözéssel.
Leköthetők: **Mikle Károly** építészmérnöknél, IV., Sörház-utca 4. Telefon: **1-882-60.**

KERÉKPÁROKAT, grammofónt, petróleumgázkészüléket, alkatrészeket előnyös heti részletfizetésre is vásárolhat **ALFA,** Dob-utca 1.

Melege van? Béreljen ventilátort (napi—heti—havi bérlet) Hangfény, Andrássy-út 2.

MORZSÁNYI J. IV., ESKÜ-ÚT 5. **Katonai rendjelek és miniatürjel!**

Használt BUTOROK
Olcsón vettük, olcsón adjuk. Hálók, ebédlők 80, kombinált szobák 225, gyönyörű telehálók 235, konyhák 50 P-től Fizetési kedvezmény
BUTORMAGAZIN Mária-utca 48.

DIVATSZÖVETEK P 5-től
Előlegnélküli részletfizetésre! Szőnyegek, terítők, paplanok, függönyök. **Kombinált szobák** és teljes berendezések. Lakásberendező és Textilvállalatnál, VI. Liszt Ferenc-tér 5 — Telefon: 12-71-77.

Varsa Imre: Gyöngykagyló
P 2·50 helyett **csak 80 fillér**
Szenzációs regény!
Egy férfi szenvedése.
Ezen érdekfeszítő könyvben sok mindent felfedezünk:
Lélekelemzést, — asztrológiát, — asztronomiát, — kabalát, — jövőbe látást. — jósolást, — technikát, — arcismét, — spiritizmust — tragédiát, — szentimentálizmust, — Páneurópa propagálását, — felebaráti szeretetet, — pacifizmust, — szerelmet és öngyilkossági kisérletet (amiért is regény hősét őrültnek tartották.) A regény házassággal végződik!

Használt BUTOR legolcsóbban
Háló ... P 70.—től
Ebédlő ... P 90.—től
Kombináltak ... P 260.—tól
JÓZSEF-UTCA 16—18.

SIKONDA gyógyfürdő
a **MECSEK gyöngye**
Magyarország egyetlen természetes meleg, szénsavas forrása. - Modern szálloda, hévíz-strand. — Sport, szórakozás, zene, rádió. — Saját posta. — Víz- és elektrogyógyászat.
Igazgatóság: Budapest, VI., Andrássy-út 52. Tel. 1-193-00.
Előszezónban árengedmény!

OLCSÓN ÉS JÓL CIÁNOZ Heller Pál és Társa, IX., Lónyay-utca 16. sz. Telefon: 1-864-72.

Csak Halász-ruhát, komplét viseljünk! Nívója magas! Ára alacsony!
HALÁSZ DEZSŐ női divatháza, Rákóczi-út 54.

RUHADISZEK, divatos gallérok, gombok és varrókellékek
GUTTMANN ÉS SUGÁR-nál Károly-körút 26. Tel.: 18-87-35

JÉGSZEKRÉNYEK
villamos hűtőkészülékek, sörkimérőkészülékek, fagylaltgépek **HENNEFELD** jégszekrénygyár, VI., Ó-utca 6.
Telefon: 11—20—26 és 11—56—46.
Árjegyzék ingyen és bérmentve!

KERESZTÉLY

HIRNEVES **zongoraterme** Vilmos császár-út 66.
Legjobb zongorák legolcsóbban **RÉSZLETRE IS.**
Csalódás sohasem érheti!

Két nagyon elegánsan berendezett **erkélyes utcai szoba** fürdőszoba, esetleg konyha használattal azonnalra kiadó. Értekezni lehet telefonon: 14-33-96 lehetőleg 1—3 óra között vagy este 8-tól.

Óvja egészségét
GEORGETTE EXTRA
hártyavékony gumikülönlegesség
Kapható minden gyógyszertár drogéria és illatszertárban.

PERZSA és más fajta **SZŐNYEGEIT** művésziesen megjavítja lakásán is Osztermanné Garay-tér 19. T. 1-351-38

CIÁNOZ olcsón, jótállással **KÖNIGSTEIN** okl. vegyészmérnök. **Vörösmarty-utca 41. — Tel. 12-69-03.**

Legtöbbet fizet férfiruháért, szőnyegért, zálogcéduláért, minden tárgyért, vagy divatos szövetre becseréli NÚTOVITS, Népszínház-utca 26. **Tel.: 14-14-67.** Hívásra házhoz jövök!

Ma a 8. oldalon is közlünk „Pengős" hirdetéseket

Hirdessen a Pengős Hirdetésekben!
Gyors és biztos eredmény!

a 8 Órai Ujság világhiradója

Afrikában marad az „Április 21"-hadtest

Az „Április 21" elnevezésű feketeinges hadtest, amely Abesszíniában teljesített szolgálatot, a napokban demobilizálták. A hadtestből 4500 közkatona és 121 tiszt, valamint altiszt jelentkezett azzal a kéréssel, hogy mint telepesek Keletafrikában akarnak maradni.

Az új angol válási törvény

A londoni lapok jelentése szerint az alsóház elfogadta az új válási törvénytervezetet. Míg eddig egyedül a házasságtörés szolgáltatott törvényes válóokot, mostantól kezdve az egyik házastárs kegyetlensége, rosszindulatú elhagyása, gyógyíthatatlan elmebetegsége is a válóokok között szerepel.

Mi nem zsarolunk! — mondja Schacht a gyarmatkérdésben

A német-francia komité párisi bankettjén dr. Schacht, a német Nemzeti Bank elnöke pohárköszöntőt mondott, amelyben finoman arra célzott, hogy milyen kedvezőtlenül fogadta a francia sajtó azt a beszédét, amelyet a párisi világkiállítás német pavillonjának megnyitásánál mondott. Pohárköszöntőjében szóvá tette, hogy a sajtó állandóan szemére veti a németeknek, hogy mindig új meg új követelésekkel állnak elő. A dolog azonban úgy áll, hogy mindig a szegényeknek és soha sem a gazdagoknak van követelni valójuk. Továbbá elfeledkeznek arról, hogy Németország felajánlotta, hogy belép a Népszövetségbe, természetesen abba a Népszövetségbe, amely már nem börtön volna, hanem egyenjogú nemzetek tanácsa, amelyben megvitathatják a fegyverkezések mérséklésének módjait és ezzel megszabadítanák az egész világot egy rettentő gazdasági és lelki tehertől. Ez már önmagában igen sok. Schacht nem tudja, hogy lehetne ennél többet fejajánlani. Ezzel szemben csak azt kéri, hogy adják meg Németországnak a gyarmatositás lehetőségét, bocsátkozzanak tárgyalásokba ennek formájára és nemzetközi jellegére nézve. Mindebben szó sincs zsarolási kisérletről, amint a németek szemére vetették. Ha az ujságok Németország követeléseit emlegetik, vegyék figyelembe az ajánlatait is.

"Ausztria tragédiája" Ausztriában betiltva

Dr. Viktor Bibl egyetemi tanár új könyvét, „*Ausztria tragédiá-já*"-*t*, amelyet a lipcsei Günther-kiadó adott ki, a bécsi ügyészség a köznyugalom megzavarása miatt betiltotta. Bibl professzor hosszabb idő óta kénytelen szüneteltetni előadásait a bécsi egyetemen, ahol mint történész működött, mivel több történeti könyvet adott ki, amelyek ellentétben vannak a jelenlegi bécsi rezsimmel. Bibl egyébként a „kifejezetten nemzeti" irányhoz tartozott, ami a nemzeti szocialista párt legújabb megjelenési formája Ausztriában.

A Göbbels-visszhang

A párisi *Le Journal* szerint nemcsak Ausztriában, de *az összes katolikus államokban* nagy megütközést keltett Göbbels rádióbeszédének az a része, amely heves támadást intézett a katolikus klérust védelmező országok ellen. Ez a beszéd — írja a párisi ujság — újabb bizonyítéka annak, hogy a szélsőséges propaganda *minden gátlás nélkül zavarja meg igen gyakran a Wilhelmstrasse diplomáciai munkáját.* A lap rámutat arra is hogy a beszéd igen rossz hatást keltett Franciaországban, amely ellen Göbbels éppen akkor intézett támadást, amikor *dr. Schacht Párisban a legszebb kilátásokkal egyengeti a német-francia kiengesztelődés útját.*

MIT NÉZZEK MEG A MOZIBAN?

ADMIRÁL (Margit-krt. 5/b. T. 1-537-07): Három kis ördög. (F. 4, f. 6, f. 8, f. 10) — **ANDRÁSSY** (Csengery-u. és Andrássy-út s. T. 1-241-27): Jéghercegnő. (F. 5, 7, f. 10) — **ÁTRIUM** (Margit-krt. 54. T. 1-540-24): D. O. X. Nincs kegyelem! Híradók. (F. 6, f. 8, f. 10) — **BELVÁROSI** (Irányi-u. 21. T. 1-845-63): Három kis ördög. (Jobb teremben f. 5, 7, f. 10, bal teremben 8). — **BÉKE** (Szt. László-út 48. T. 2-910-38): Jéghercegnő. (5-től) — **BODOGRÁF** (József-krt. 63. T. 1-367-10): Három kis ördög. (F. 5, 7, f. 10) — **BUDAI APOLLO** (Széna-tér. T. 15-15-00): Kreutzer-szonáta. (4, f. 7, 9) — **CAPITOL** (Baross-tér. T. 13-43-37): Húsz év után. Híradók. (F. 4, f. 6, f. 8, f. 10) — **CASINO** (Eskü-tér 1. T. 1-831-02): Prolongálva! Camille, a végzet asszonya. (F. 6, f. 8, f. 10) — **CITY** (Vilmos cs.-út 36. T. 1-111-40): 2-ik hétre prolongálva! Szerkesztő úr barátnője. (H. 6, h. 8, h. 10) — **CORVIN** (József krt., Üllői-út s. T. 1-389-88): Húsz év után. Híradó. (F. 4, f. 6, f. 8, f. 10) — **DAMJANICH** (Damjanich-u. 1. T. 13-48-03): A dzsungel királynője. (Folyt. f. 5, h. 7, n. 10) — **DÉCSI** (Teréz-krt. 28. T. 1-213-43): Az utolsó pillanatban. (6, 8, 10) — **ÉLIT** (Lipót-krt. 16. T. 11-61-51: A zöld fény. (4, 6, 8, 10) — **FORUM** (Kossuth L.-u. 18. T. 1-895-43): 2. hétre prolongálva! Suzy. (F. 6, f. 8, f. 10) — **GLORIA** (Thököly-út 56. T. 44-8-00): D dzsungel királynője. (F. 5, h. 7, 9) — **„HOMEROS"** (Hermina-út 7. T. 29-61-78): Jéghercegnő. (H. 5, 7, n. 10) — **HOLLYWOOD FILMSZALON** (Bethlen-tér 3. T. 14-24-55): Romeo és Julia. Híradó. (F. 5, 7, f. 10) — **JÓZSEFVÁROSI** (Kálvária-tér 7. T. 1-346-44): Három kis ördög. (N. 5, h. 7, n. 10) — **KAMARA** (Dohány-u. és Nyár-u. s. T. 14-40-20): Utolsó pillanatban (H. 6, h. 8, h. 10) — **METRO** (Teréz-krt. 60. T. 11-22-30): Prolongálva! Ne higyj a férfinek! Az olasz királyi pár látogatásáról készült teljes felvétel. (6, 8, 10) Nyitott tető! — **NYUGAT** (Teréz-krt. 41. T. 12-71-62): Rád bízom a feleségem. (F. 5, 7, f. 10) — **ODEON** (Rottenbiller-u. 37/b. T. 1-302-63): No, no, lassabban a csókkal. (Folyt. f. 5, 7, f. 10) — **OLYMPIA** (Erzsébet-krt. 26. T. 1-429-47): Három kis ördög. (4, 6, 8, 10) — **OMNIA** (József-krt. és Kölcsey-u. s. T. 13-01-25): A szerelmes ördög. Híradó. (5, n. 8, f. 10) — **ORIENT** (Izabella-u. Aradi-u. s. T. 1-429-26): Nászút féláron. (Folyt. n. 5, h. 7, n. 10) — **OTTHON** (Beniczky-u. 3—5. T. 1-367-96): Lányok fehérben. (4, f. 7, 9) — **PALACE** (Erzsébet-krt. 8. T. 1-365-23): A bűnös. Híradók. (4, 6, 8, 10) — **PATRIA** (Népszínház-u. 13. T. 11-56-73): Három kis ördög. (F. 5, 7, f. 10) — **RADIUS** (Nagymező-u. 22—24. T. 1-220-98): D. O. X. Nincs kegyelem! Híradók. (H. 6, h. 8, h. 10) Jéggel hűtött nézőtér! — **ReX** (István-út 39. T. 1-394-16): Asszony a hadihajón. (F. 5, h. 7, 9) — **RIALTO** (Rákóczi-út 70. T. 13-94-97): Három kis ördög. (F. 11, f. 1, h. 3, 5, n. 8, f. 10) — **ROYAL APOLLO** (Erzsébet-krt. 45. T. 1-419-02): Pesti mese. (H. 6, h. 8, h. 10) — **SAVOY** (Kálvin-tér, Üllői-út 2. T. 14-60-40): Egymásnak születtünk. (4, f. 7, 9) — **SIMPLON** Horthy Miklós-út 62. T. 2-689-98): A kis kapitány. (F. 4, f. 6, f. 8, f. 10) — **STUDIO** (Akácfa-u. 4. T. 13-95-69): Negyedik hete! Zenebona a tengeren. Az olasz királyi pár budapesti tartózkodásáról készült felvétel. (4, 6, 8, 10) — **TISZTI KASZINÓ ZÁRTKÖRŰ FILMSZINHÁZA:** Június 3-án: Táncra születtünk*. Jún. 6-án: A kis kapitány*. (F. 5, h. 7, 9) — **TIVOLI** (Nagymező-u. 8. T. 1-230-49): A Kreutzer-szonáta. (Folyt. f. 4, f. 6, f. 8, f. 10) — **TURÁN** (Nagymező-u. 21. T. 128-401): Három kis ördög. (4, 6, 8, 10) — **URÁNIA** (Rákóczi-út 21. T. 14-60-45): Prolongálva! A líbiai brigád. Híradók. (5, n. 8, f. 10) — **VESTA** (Erzsébet-krt. 39. T. 13-26-39): A Kreutzer-szonáta. (H. 4, f. 7, n. 10) — **WINKLER** (Hungária felső krt. 61. T. 2-920-12): A dzsungel királynője. (6, f. 9) — **ZUGLÓI** (Angol-u. 26. T. 2-963-09): Kreutzer-szonáta. (5, háromn. 8, n. 10)

FESZTY MASA

42	Óriás fűzfa, rajz, mgt.	
43	Jókai szülőháza, rajz, mgt.	
44	Magános tűzfa, rajz, mgt.	
45	Arckép, rajz, mgt.	
46	Önarckép, rajz, mgt.	
47	Sziklák, rajz	50.—
48	Fűzfák, rajz, mgt.	
49	Szent Ferenc, rajz, mgt.	
50	Önarckép, rajz, mgt.	
51	Boldog Margit, rajz	100.—
52	Vihar, rajz, mgt.	
53	Tavasz, rajz, mgt.	
54	Ősmagyar lány, rajz	100.—
55	Ősmagyar fiú, rajz	100.—
56	Tanyák, rajz	70.—
57	Szklabinya vára, rajz	70.—
58	Beckó vára, rajz	70.—
59	Bőbi, rajz, mgt.	
60	Arckép, rajz, mgt.	
61	Bárczy István arcképe, rajz, mgt.	
62	Szent Imre, rajz	100.—
63	Jézus, rajz, mgt.	
64	Zsiga Imréné, rajz, mgt.	
65	Bakady Ily, rajz, mgt.	
66	Ella Ilbak, rajz, mgt.	
67	Lechner Jenő, rajz, mgt.	
68	toróckói Wiegand Ede, rajz, mgt.	
68/a.	Fiatal szent, rajz, mgt.	

Nemzeti Szalon 1937. szept. 04.
87. Coop Kiáll

Brinzeyné I. LŐTE ÉVA

23 József Árpád kir. herceg, portré, terakotta, mgt.
24 Rhein Sándorné, portré, rózsaszínű schamotte, mgt.
25 Kincsem, bronz, mgt.
26 Kígyóölők, kompozíció, gipsz, eladó
27 Kaffka Péter portréja, gipsz, mgt.
28 Wieni Szent János-oltár, márvány, mgt.
29 Unicornus (egyszarvú) mesebeli állatfigura, diófa, mgt.
30 Csodaszarvas, porcellán, mgt.
31 Boldogi parasztasszony, fába tervezett gipsz 200.—
32 Tükörbe néző nő (divatkirakat-szobor), hársfa, színezve 250.—
33 Boldogi menyecske templomba megy, fába tervezett gipsz 200.—
34 I. stáció relief, szinezett fa, pasaréti templom tulajdona
35 II. stáció relief, szinezett fa, pasaréti templom tulajdona
36 III. stáció relief, szinezett fa, pasaréti templom tulajdona
37 IV. stáció relief, szinezett fa, pasaréti templom tulajdona
38 V. stáció relief, szinezett fa, pasaréti templom tulajdona
39 VI. stáció relief, szinezett fa, pasaréti templom tulajdona

Brinzeyné Löte Éva

A hölgy-művészek közül Brinzeyné illyefalvi **Löte Éva** már ismert színezett farelifjei és színezett gipsz-szobrai mellett egy porcellán-miniatürje (Csodaszarvas) emelkedik az átlagnívó fölé.

Művészet 1937.
II. évf. 11–12. sz. 137. l.
(A Nemzeti-Szalon csoportkiállítása.)

...ly, Hétsastoll-
1-36

...d

...Haggen-
...r nagyváradi
...r.-t. Nagyvárad,
...lerakat: Várady
...i-u. 26. 14-71
...irodák: Telefon-
24-39

...Polgári Serfőző
...váradi kerületi
...ának városi iro-
...öp István bor és
...kereskedés
...nd Horthy M-
...8. 13-41
...ep Törköly-
13-44

...áza

...Nyháza, Zrinyi
...0. 21-83

...Nándor legifj.
...at és szikviz-
...becse 79

...R R.-T. sör-
...Óbecse, Gr.
...yi Albert-
...Telefon: 45

...ı vitéz sör és
...ereskedő, Pápa
12-74

Szatmárnémeti

Rumpold Ferenc, sör és bornagykereskedő. Szatmárnémeti, Eötvös-u. 5. 5-23

Szeszkereskedelmi Rt Dreher-Haggenmacher sörgyári fő-lerakat Szatmár Árpád u 3 24

Szeged

Dreher-Haggenmacher Serfőzde Rt. főraktára Szeged Kossuth Lajos s. út 49 12-12

Kőbányai polgári sörfőző és Szt. István tápszermüvek főraktára, Szeged. 11-66

Székesfehérvár

Dreher Haggenmacher első magyar részvényserfőzöde r. t. Székesfehérvár Ybl Miklós u. 6. 74

Kőbányai Polgári Serfőző és Szent István tápszermüvek rt fióktelepe Szfvár Honvéd-u. 3. 1-41

Szekszárd

Tolnamegyei vendéglősök r.-t. Dreher-féle sörfőlerakat Szekszárd, Béla-tér 5. 26-10

Szigetvár

Bender Lajos sörnagyker. Szigetvár Zárda u 4 97

Szolnok

Dreher-Haggenmacher Első Magyar Részvényserfőzde r.-t. főraktára. Szolnok Mussolini-u. 3. 57

OLL-PASTA

FESZTY MASA

42	Óriás fűzfa, rajz, mgt.	
43	Jókai szülőháza, rajz, mgt.	
44	Magános tűzfa, rajz, mgt.	
45	Arckép, rajz, mgt.	
46	Önarckép, rajz, mgt.	
47	Sziklák, rajz	50.—
48	Fűzfák, rajz, mgt.	
49	Szent Ferenc, rajz, mgt.	
50	Önarckép, rajz, mgt.	
51	Boldog Margit, rajz	100.—
52	Vihar, rajz, mgt.	
53	Tavasz, rajz, mgt.	
54	Ősmagyar lány, rajz	100.—
55	Ősmagyar fiú, rajz	100.—
56	Tanyák, rajz	70.—
57	Szklabinya vára, rajz	70.—
58	Beckó vára, rajz	70.—
59	Bőbi, rajz, mgt.	
60	Arckép, rajz, mgt.	
61	Bárczy István arcképe, rajz, mgt.	
62	Szent Imre, rajz	100.—
63	Jézus, rajz, mgt.	
64	Zsiga Imréné, rajz, mgt.	
65	Bakady Ily, rajz, mgt.	
66	Ella Ilbak, rajz, mgt.	
67	Lechner Jenő, rajz, mgt.	
68	toróckói Wiegand Ede, rajz, mgt.	
68/a.	Fiatal szent, rajz, mgt.	

40 VII. stáció relief, szinezett fa, pasaréti templom tulajdona

41 VIII. stáció relief, szinezett fa, pasaréti templom tulajdona

BÁND VIKTÓRIA

1	Tihanyi móló, olajf.	200.—
2	Boglár, olajf.	80.—
3	Csendélet, olajf.	120.—
4	Hullámos Balaton, olajf.	200.—
5	Pipacsok, olajf.	100.—
6	Őszi táj, olajf.	200.—
7	Csónakok, olajf.	150.—
8	H. B. úrlány arcképe, olajf., mgt.	
9	Füredi sétány, olajf.	150.—
10	Szárszói strand, olajf.	120.—
11	Virágvásár, olajf.	150.—
12	Olvad a Lipót-körúton, olajf.	150.—
13	Siófok télen, olajf.	150.—
14	Tihanyi kilátás, olajf., mgt.	
15	Strandolók, olajf., mgt.	
16	Juti, olajf., mgt.	
17	Alkonyodik, olajf.	150.—
18	Laurana, olajf., mgt.	
19	Balaton, olajf.	120.—
20	Csunya idő, olajf.	120.—
21	Földvár, olajf.	150.—
22	Pihenő Tihanyban, olajf.	120.—
22/a.	Balatonnál, olajf.	120.—
22/b.	Portrait, olajf., mgt.	
22/c.	Dáhliák, olajf.	120.—

Nemzeti Szalon 1937. szept. 04.
87. Coop Kiáll

Brinzeyné I. LŐTE ÉVA

23 József Árpád kir. herceg, portré, terakotta, mgt.
24 Rhein Sándorné, portré, rózsaszínű schamotte, mgt.
25 Kincsem, bronz, mgt.
26 Kígyóölők, kompozíció, gipsz, eladó
27 Kaffka Péter portréja, gipsz, mgt.
28 Wieni Szent János-oltár, márvány, mgt.
29 Unicornus (egyszarvú) mesebeli állatfigura, diófa, mgt.
30 Csodaszarvas, porcellán, mgt.
31 Boldogi parasztasszony, fába tervezett gipsz 200.—
32 Tükörbe néző nő (divatkirakat-szobor), hársfa, színezve 250.—
33 Boldogi menyecske templomba megy, fába tervezett gipsz 200.—
34 I. stáció relief, szinezett fa, pasaréti templom tulajdona
35 II. stáció relief, szinezett fa, pasaréti templom tulajdona
36 III. stáció relief, szinezett fa, pasaréti templom tulajdona
37 IV. stáció relief, szinezett fa, pasaréti templom tulajdona
38 V. stáció relief, szinezett fa, pasaréti templom tulajdona
39 VI. stáció relief, szinezett fa, pasaréti templom tulajdona

a pályázatnak az a nemes feladat is, hogy közel hozza egymáshoz a teljesítőképes szellemi társadalom két eddig egymást versenytársnak tekintő harcosát, hogy a test és lélek közös kultúrájának harmóniáját szolgálják."

A pályázat eredménye megmutatta a fejlődés útját, amellett rámutatott a kezdeti nehézségekre. A művészek egyrésze úgy fogott hozzá, mint egy meghatározott feladathoz, s így az ihlet önkénytelenségének szárnyalására koloncként hatott a cél kötöttsége. Sportszobrot „akartak" készíteni. Itt még hiányzott az egybeforradás a témával, hiányzott a mozdulat szépsége felett érzett önkénytelen elmélyedés. Kiválasztották egy-egy sportág legjellemzőbb motívumát s azt igyekeztek plasztikai létbe rögzíteni. Sok alkotáson még érződött az a törekvés, hogy a témaválasztásban eredeti legyen, s a legnehezebben kifejezhető és a plasztikai törvényektől legtávolabb eső mozdulatokat és helyzeteket teremtettek. Legjobban érezhető ez a sízők figurák megalkotásánál, ahol nem egyszer a lejtőt is odamintázták, anélkül, hogy emberi alak és természeti alakulat tömegeinek összeolvadását elhitetően érzékeltetni tudták volna. Kisebb mértékben, de hasonló az eset a labdarúgás mozzanatainak előadásában. A másik tévedése ezen a kötött területen mozgó alkotásoknak az, hogy szépen mintázott, fejlett anatómiai formákat domborítottak ki, az izmos emberi testet, a klasszikus értelemben vett kánonokat keresték fel, s a választott sportág attributumát mint ikonográfiai magyarázatot helyezték a szobor mellé, anélkül, hogy szerves összefűzésüket sikerrel megkísérelték volna. Ezekkel a nehézségekkel azonban minden irányított művészi termelésnek meg kell birkóznia. De éppen ezeknek a nehézségeknek szűrőjén hullanak át a témával összeforrni nem tudó, kényszerű megadással született alkotások. Csak az őszinteség tud maradandó művészi értékeket termelni, s akiben nem volt meg a téma iránti őszinteség, az nem tudott megbirkózni a feladattal. Talán igaz az, hogy a kötöttségben mutatkozik meg a vérbeli művész igazi ereje, s talán azért van az, hogy az alkotó láz igazi lendületével a szobrászok elitgárdája mégis keresztülvetette magát a sport és művészet között húzódó konvencionális szakadékon és átjutva annak területére, átérezte a mondanivaló szépségét talán még akkor is, ha egyéni adottsága soha nem adta volna ajkára azokat a szavakat, melyekkel a test modern kultuszának dicsőítésére kellett előlépnie. Ezek a szobrászok megtartották eredeti, egyéni formanyelvüket, s erre értékelték át a sport pozitív élményét. Szobrászian választották ki a maguk témáját. Nem „a sport" érdekelte őket, nem propaganda szobrok alkotására készültek, hanem a művész biztos fölényével kiemelték a mozgásokból a szobrászit. Mivel művészet és egészséges test harmóniájának egyensúlyában csakis a mellérendelés elve lehet kizárólgos útja a fejlődésnek, egyiknek sem szabad elveit a másik alá rendelni. Az alkalmazott művészetek csak a keretet kapják meg, melyen belül mozogniok kell, alkalmazkodásukban csak a harmóniának szabad szerepet játszania, de nem az esetleg éppen lényükkel ellenkező elvek szolgai átvételének. A sportszobroknál is formailag a plasztikus részletek, az arányosság, a statika vagy dinamika törvénye, a tömegek mozgalmasságában rejlő érték, a spirituális régiókból pedig az ember küzdeni akarásának, győzni tudásának, az egyes sportágak lényegének és a test természetes szépségének érzékeltetése lehet egyedül döntő.

A kikristályosodott elvek alapján készült szobrokból létesítette a *Herendi Porcellángyár* azt a gyüjteményét, mely témájában a sportnak, de megvalósulásában a tiszta művészi elveknek hódol. *Lőte Éva* Amazonja a karcsú női test fínomságával párosuló rugalmasságot és formák ritmusát, „Viktória vizicsikón" c. szobrában előkelő vonalú allegóriát, *Gády Lajos*„ Lovaspóló"-ja a kereszteződő tengelyek karcsú szépségét, „Korcsolyázók" c. szobra a lendület szárnyalását, *Pankotai-Farkas Béla* szobraiban az ismos test mozgásának izgalmát, *Fekete Géza* „Startja" a kezdet feszültségét szólaltatja meg. Eredeti megoldást ad *Antal Károly* „Jégkorongos" c. művének plasztikusan leegyszerűsített tömegelosztásával. Ezek a szobrok a sport olyan méltó dícséretét szólaltatják meg, amely további kedvező fejlődés alapjait nyujtják.

TURCSÁNYI ERZSÉBET

BETLEHEMES MOZGALOM

EGY DARAB MŰVÉSZI ÉS VALLÁSI NÉPÉLET

A fejlődő néprajz-tudomány mind nagyobb és nagyobb mértékben mélyed el a nép, a népi lélek és a népi világ kérdéseinek feltárásában. A magyar néprajztudomány hagyományai igen sokáig az úgynevezett romantikus szemlélet felfogás köréből táplálkozott. Ebből folyt az a sajátossága, hogy nagyobbrészt csak az ősi, mondhatni primitív vonások kielemzése érdekelte és mindazokkal a szellemi vagy egyéb javakkal, amelyek a kultúrfejlődés folyamán a nép világába jutottak, édes-keveset törődött. Hans Naumann[1] óta

az általános néprajz teljesen leszámolt ezzel az egyoldalú felfogással. Helyébe a Naumann-féle nagy kettősségnek, a primitíves Gemeinschaftsgut s a gesunkenes Kulturgut viszonyának vizsgálata lépett. Sajnos, nálunk a szellemi néprajznak ilyen iránya kevés visszhangra talált.

Egészen sajátosan fogták föl és bövítették ki a fenti tételt a Magyar Betlehemesek, akiknek működése a Schwartz Elemér által kezdeményezett vallási néprajz ápolását célozza. Schwartz Elemér t. i. egyik alapvető cikkében[2] rámutatott arra, hogy a nép vallási életének elemei között nem az ősi, primitív, hanem épen a keresztény (katolikus vagy protestáns) vonások a leglényegesebbek a néprajzi vizsgálat szemszögéből. A Magyar Betlehemesek ezért arra vállalkoztak, hogy a keresztény néphagyományok közül az egyik legsajátosabbat, a karácsony ünnepéhez fűződő betlehemes szokást felélesztik és tovább fejlesztik, azután munkájuk néprajzi szempontból értékes adatait feldolgozzák és a vallási néprajz területén eredményeit értékesítik. Ezen a ponton tehát átlépték a pusztán elméleti tudomány határát és az élő, a tevőleges néprajz művelését határozták el.

A Magyar Betlehemesek működésében az új fejezetet a mult év nyitotta meg. Ekkor röpítették szét először sok tízezres példányban az első kivágható képíveket, Ungváry Sándor és Macassy M. Magdolna munkáinak sokszorosított mását. Az idén az elmult év tapasztalatainak megfelelően több formában jelennek meg a betlehemes képívek és kezdik meg országjáró útjukat. Mindenik képívet más és más kiváló magyar művész tervezte. Mindenik más jelleget visel magán. Molnár C. Pál művészi alkotása a modern Háromkirályok Hódolata stilizáló erejével, erős festőiességével, gazdag színpompájával példáját adja a kiegyensúlyozott gazdaglendületű klasszikus alkotásnak. Eredetisége, földolgozásának káprázatos újszerűsége, vonalainak fínom vezetése egyformán dícséretet érdemel. A hagyományos beállítást, a szokásos centrális elhelyezést szerencsés gesztussal fínom ritmusokban elnyujtott, de töretlen irányvonalú laterális felépítettséggel cserélte fel. Feszty Masa a törékeny női lélek érzelemgazdagságát vetítette ki alkotásában, ahol a karácsonyest misztériumában elénk lépő Madonnát az Isteni Gyermekkel lágy vonalakkal megjelenített angyalok hódoló csoportja veszi körül. Kontuly Béla feladatát, a Háromkirályok Hódolatát mozgalmas sokszerűséggel a térbeliség erős megérzékítésével és ügyes meglátással tette frissé. Színei mértéket tartanak és paszteles árnyalataikkal nagyszerűen ellensúlyozzák a csapongó fantázia kiáradó gazdagságát. Mezei Artur keleti történeti betleheme a hagyományos formák felhasználása mellett is tud újdonságot, szépet és művészit adni. Lágyan festi alá a jelenetet az a meleg családi érzés, amely a kép összeállítását jellemzi. Kákonyi Konstantina eredeti ötlettel zárt felépítettségű erősen centralizált modern kisbetlehemet varázsolt elénk, amelyben a karácsonyi gondolat a Krisztus Király eszmével lép frigyre. Csupa üdeség, naiv báj és gyermeki kedvesség az, amit a megnyerő művészi fantázia megtudott eleveníteni a papíron. Szimbolikus elgondolása rendkívül nagy mélységet kölcsönöz neki.

A Magyar Betlehemesek ezeknek a képíveknek a kibocsájtásától igen sokat várnak. Ezeknek segítségével kívánják új életre kelteni az idevágó karácsonyi népszokások már-már feledésbe merült hagyományát, nevelni és emelni akarják a nép ízlését, tápot szeretnének nyujtani a nép művészi hajlamainak azzal, hogy a feldolgozást szabad tetszésére bízza. De nemcsak ezt akarják szolgálni. Azt is várják, hogy a népi fantázia és a néplélek a szeme előtt megelevenített karácsonyi gondolatban jobban elmerül és megtermékenyítőleg hat majd ez a nép vallási képzetvilágára. Ez belső felfrissülést, új tartalmakkal való megtelítődést és gazdagodást fog jelenteni.

A Magyar Betlehemesek munkájuk eredményét élénk figyelemmel kísérik és szétbocsájtott kérdőívekkel próbálják ellenőrizni azokat az eredményeket, amelyeket elértek. Persze ez nem könnyű feladat. Nálunk sajnos, még nincs kiépülve az a nagyszerű néprajzi felkészültséggel rendelkező hálózat, amely több külföldi államban lehetővé teszi az ilyen munka gyors és eredményes lebonyolítását. Mi még sajnos, nem mondhatjuk el az általános néprajzi érdeklődésre vonatkozólag azt, amit Schreiber oly nagy megelégedéssel állapít meg a német viszonyokra. „Immerhin besinnt sich dieser kraftvolle Strom schon auf breitere Ufer. Diese nachhaltige Bewegung ist eben aus dem Volkstum selbst erwachsen; sie ist eine freie, selbstgekürte, jedwede gouvernementale Aufforderung."[3] A Magyar Betlehemesek azonban remélik és bíznak benne, hogy mégis csak elérik céljukat és példájukra megindul a vallási néphagyományok ápolása, összegyüjtése és feldolgozása.

SZÖVÉRFFY JÓZSEF

[1] Naumann, Hans, Grundzüge der deutschen Volkskunde, Leipzig, 1922.

[2] Schwartz Elemér, A néprajz új útjai — a katolikus néprajz, Budapest, 1934.

[3] Schreiber, Georg, Internationale und nationale Volkskunde, Düsseldorf, 1930, 12. l.

szembenállt az ellenséggel és így a maga zárt világában, harcolva, minden idegen befolyásnak ellen tudott állani.

A magyar falusi házakat alaprajzi elrendezésében, szerkezeteiben, az anyagoknak mikénti felhasználásában mindig a józan célszerűség és gazdaságosság jellemezte. Az eltérés ettől a ma is élő korszerű felfogástól leginkább ott történt meg, ahol a városi, városszéli vagy nyaraló építkezésekben látható elmult hivalkodó tartalmatlan, sokszor ízléstelen elrendezések és formák hatása látszik meg. A régi falusi házak bebútorozását is ez a józan célszerűség és jó térkihasználás jellemezte még akkor is, amikor a falusi mester a barokk és rokokó hatásra cifrázza és túlságosan kifaragja bútorait. A falusi művészet művelői, a falusi építők tökéletesen ismerik az anyagot, amivel dolgoznak. De ismerik annak legcélszerűbb feldolgozási módját (technikáját), a formákban és a díszítésben alkalmazkodnak az anyaghoz, az anyag és a hosszú tapasztalat alatt kiforrott legcélszerűbb megdolgozási mód határozza meg a formai kialakításokat, sőt a díszítéseket is. A hamis, a más anyagot mutató, hivalkodó alakításoktól tartózkodnak. Magyar népünk kiváló fegyelmezett észjárásának, formaalakító képességének egyik legszebb elismerése, hogy a korszerű művészet, a korszerű építészet is ugyanezen elveket vallja és valósítja meg alkotásaiban. A falusi építészetünkben és művészetünkben meglévő ez ősi hagyatékhoz tehát, a korszerűség szemüvegével nézve csupán egy fogalmat; a higiéniát kell hozzáadnunk. Biztosítanunk kell tehát az egészségügyi követelményeknek érvényesítését úgy a falu elrendezésében, mint a lakóházak, belsőségek megépítésében. A napozás, szellőztetés, a jó világítás követelményeit, és azt, hogy a gazdasági részekkel közvetlen csatlakozásban lévő lakóház belsejéből távol tartsuk a szemét- és sárbehordást. Meg kell szüntetni a földes padlót, biztosítanunk kell az egészséges tüzelést, a mosakodás és tisztántartás lehetőségeit.

Szembeötlő és minden más népektől megkülönböztető sajátossága a magyar falusi művészetünknek, faluépítészetünknek a szerkezeti elem kiemelkedő megjelenése úgy a formákban, a térkiképzésben, mint a díszítőelemekben. A természet közvetlen közelségében élő és kitűnő megfigyelő és értelmi képességekkel megáldott magyarfajta tulajdonsága ez, amely a falu elrendezésnél az egészséges ritmusban, összhangban lévő tömegelosztásban jelentkezik. A formáknál pedig abban nyilvánul meg, hogy a kiképzés, a formai kialakítás kihangsúlyozza az anyagot és a szerkezet jelentőségét, a szerkezet értelmét, a díszítéseknél pedig, hogy sohasem texturás, mindig összefogott egy tengely, vagy egy fővonal, vagy sík szerint felépített, a teret kitűnően, szerkezetileg tölti ki. A természet formáit, jelenségeit a maga különleges észjárásával látó, megfigyelő és magyarázó tulajdonsága tükrözik magyarságunknak abban is, hogy a szerkezeti felépítettsége mellett kerüli a túlságos geometriai felosztást, a túlzott és merev megkötöttséget, kerüli a túlságos ismétlődést, a sablonizálást. Nem szereti, nem magyar természete a túlzott rendezettség, mert ez egyhangúságot és gyakran unalmas képet ad.

A sablonizálással és egyhangú, túlzott rendezettséggel ellentétben áll a gazdag magyar képzeleterő változatosságra törekvése, amely a falu képében éppúgy, mint a részletformák és díszítések kiapadhatatlan egyéni jóízléssel, forma- és színérzékkel létrehozott sokféleségében és játékosságában mutatkozik.

A magyar népi művészetet a ház építésében, de még a pásztor faragásaiban is általában a nagyvonalúság jellemzi, a pepecselés nem tulajdonsága. Ez összefügg a szerkezeti elem kihangsúlyozásával, de összefügg a monumentális magyar paraszti élettel éppúgy, mint a magyar léleknek, a bajok és sorscsapások fölé emelkedni tudásával.

Nem utolsó sorban jellemzi a magyar faluépítést az utca-, a tér-kiképzésnél, épületek külső és belső formáiban éppúgy, mint a díszítésében, színezésében a derűs, barátságos jellemvonás, amely nem tűri a zárt, nehézkes, magas falakkal körített utcaképet, a merev, túlságosan szimmetrikus kialakításokat, az egyhangú ismétlődést, de amely barátságosan, hívogatón, vendégszeretőn, legtöbbször ünnepélyes kiállásban oldja meg a lakások bejáratát, a hangulatos és mindig változatos kiképzésű tornácok, ámbitusok „kódis állások", tetőkieresztések stb. formájában, nem is szólva a monumentális székely kapu, magyar világunkra annyira jellemző alkotásairól.

E rövid eszmefuttatás szűkreszabott keretei nem elegendők arra, hogy a magyar falu építés és hozzákapcsolódó magyar falusi formai megnyilvánulásoknak csupán megfelelő képanyaggal illusztrálható összes sajátosságait ismertessük. Fentiekben csupán a népi hagyományok jelentőségére igyekeztünk rámutatni a korszerű faluépítéssel kapcsolatban inkább éreztetni, mint részletesen ismertetni akartuk azt a tényt, hogy a magyar észjárásunkra és szellemiségünkre jellemző formai megnyilatkozások gazdag és értékes tárháza van meg jelenlegi falusi építészetünkben. Ez értékes magyar formavilágnak magyar szívvel és lélekkel való felkutatása és megismerése, falusi építészettel foglalkozó szakemberek elsőrendű feladata, mert csupán a szükséges szakismeretek birtokában korszerűt esetleg igen, de magyar falut építeni nem lehet.

A korszerű és új magyar építészet a magyar hagyományokkal rendelkező falusi építészetünkből, annak kulturális javaiba és hagyományaiba gyökerezve jöhet létre. Az új és magyar építészet itt, a falusi házaknál kezdődik.

ANTAL DEZSŐ

Turcsányi E.: Szépmíves. 1941. 325. l

Lőte Éva

MODERN MAGYAR SPORTSZOBROK

A modern szobrászat a sajátos magyar fejlődésben is nyomonkövethető kialakulását két határkővel, két névvel szokták meghatározni. Rodin formafelbontó plasztikája az eszmei mag nagyobb érvényesülésének nyitotta meg a lehetőségeket. A szobrászat átértékelve a korszellem problémáit a maga használatára, sokszor lényegét meghaladó feladatokra vállalkozott. Ebből a plasztikaellenes válságból emelte ki Maillol, a forma, a l'art pour l'art elvének diadalra juttatásával. A további lépést az új tárgyiasság tette meg, mely a festészetben ismét megteremtette a vizuális élmények rendjét, de a szobrászatot is visszaterelte a lényegétől meghatározott korlátok közé. Előtérbe lép újra a formák rendjének szépsége, az anyagszerűség keresése, a térbeli igények hangsúlyozásának törvényszerűsége. Természetes következménye volt ennek az a pozitívista érdeklődés, mely végső fokon az ábrázolás legfőbb tárgyául magát az embert választja.

Míg a művészet, a történelmi és társadalmi áramlatok érzékeny szeizmográfja a mai formájában kiérlelődött, az ember fizikai létének értelmezése is átalakult. Az új nemzedékek eszményében egy új, egészségesebb világ hordozójaként lép az életideálok sorába. Az emberiség eljutva egy fejlődési folyamat tetőzési pontjára, ha elég életerős: képes arra, hogy önmagát visszafordítsa. Az ibseni, a strindbergi tépelődő embertípus örök lelki kételyeivel, minden reális rendet és biztonságot felőrlő individualizmusával önmagát emésztette fel, való életét a légies térbe ágyazva, végül létezésének értelmét is elvesztette, s ezáltal nemcsak önmaga körében vált tehetetlenné, de egész nemzedékének kultúráját is majdnem zsákutcába vitte. Korunk lényének mélyéről azonban nem veszett ki az élniakarás és megindult az ellenkező irányba, újra összefoglalta szétszórt életelveit, megfogható formába, ható, cselekvőképes, erős formába gyúrta magát az embert, hogy alkalmassá tegye egy új világrend, egy életigenlő folyamat valóságos erőfeszítésektől, valóságosan és egészségesen súlyos terhének hordozására. Az újra előtérbe lépő testkultusz így nem a barbárság betörése lett a művelt területekre, hanem egy beteges korszak rekonvaleszcenciája.

A szobrászat, mely újra feladatául tűzte eszmei, nevelő célok szolgálatát, az emberi test ábrázolásában ennek a nagy, átfogó értelmezésnek kifejezőjévé válik. Az elmult korszak vajudásaiban a művész megedzette, kitágította eszközeinek sokoldalúságát, s evvel a fejlett technikai készültséggel boncolgatja az emberi test formai és eszmei értelmezését. Sokszor közeljár a görög művészet formai tökélyre célzó, reális valóságot kidomborító és magyarázó pozitivizmusához, de rajta túl az ábrázolás és ember magasabbrendű célját is keresi.

Különös, hogy ez a modern szobrászati törekvés nálunk aránylag milyen nehezen találta meg az utat a sportágak ábrázolásához, amely terület pedig szinte magától értetődően kínálta fel a plasztikai tárgyválasztás és a modern ember lelkiségének kifejezése közti harmóniát. Akadályozta ebben a tépelődésnek az az uralma, mely modernné csak a nyomor, a szenvedés ábrázolását tette. Bármennyire a mélyen emberi kérdések régiójába nyúlt is bele így a művész, nemzetnevelő szempontból csak a kezdeti lépés volt: felismerése a társadalom és talán magának az embernek életében mutatkozó betegségi tüneteknek. Ez még gyászolás volt, tiltakozás, segíteni akarás, a fejlődéshiány okainak kutatása. A legfiatalabb nemzedék azonban már tovább jutott és az öntudatos társadalom formálódása megkezdődött. Ha nem is a sport jelenti egyedül azt az életformát, mely az új embertípust megteremti, de talán legjellemzőbb motívuma a küzdőképes, harcra megedzett, egészséges testtel rendelkező, államának, nemzetének kiegyensúlyozott egyedeket adó fejlődésnek. *Say Géza* tömör jellemzéssel felvázolta a sport és művészet találkozó pontját, amidőn így ír: „a sport terén a díjazások nemcsak a testi erőt, a véletlen, kivételes testi adottságokat jutalmazzák, hanem a szellem és test harmóniáját, azt a lelki erőt, felemelkedettséget is, mely az állandó edzés révén az embert kivételes sportbeli teljesítményekre képesíti... A sport nemcsak erőkifejtés, de lényege az is, hogy művelője a legnagyobb teljesítményt a legszebb esztétikai formák között érje el."

Művészet és sport találkozásának szükségét az illetékes körök felismerték. Ennek jegyében zajlott le ezelőtt két évvel, 1940. márciusában, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter által hirdetett szobrászati sportdíjpályázat és kiállítása, melynek legszebb darabjait a herendi porcellángyár sokszorosította. A pályázat gyakorlati célja az volt, hogy a testi szépség küzdőinek, a sport bajnokainak, teljesítményeinek jutalmazására gyári tucatáruk helyébe olyan művészi munkák álljanak rendelkezésre, amelyek egyenlő művészi értékei legyenek eredményeiknek. Amint Say Géza mondta rádió-beszédében: „a hivatott művész örökbecsű alkotása, az anyag művészi megmunkálása lehet méltó annak jutalmazására, aki maga is a kiegyensúlyozott emberideálért, a fokozott emberi teljesítményért küzd és ebben is a testi és lelki szépség együttes megvalósításáért harcol. Célja volt végül

Szépművészet 1941. 12. 4.

Illyefalvi Löte Éva

Délibáb 1941. nov. 2

Illyefalvi Lőte Éva

Illyefalvi Lőte Éva: Pihenő

Délibáb 1941. nov. 2.

ÖT—TÍZ SZÁZALÉKKAL VALORIZÁLJÁK A HADIKÖLCSÖNKÖTVÉNYEKET

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter a képviselőházban beterjesztette a valorizációs javaslatot

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter ennek az évnek elején bejelentette, hogy

a kormány tervbevette a hadikölcsönök valorizációját.

A bejelentéshez hiven a képviselőház mai ülésén a miniszter

beterjesztette a törvényjavaslatot, amely az állam teherbiró képességének figyelembevételével a lehetőség határáig segítségére siet azoknak, akik a világháború folyamán a haza iránti kötelességüket hadikölcsönjegyzéssel is teljesítették.

Ismeretes, hogy a kormány a hadikölcsönök valorizációjának előkészítése érdekében *már korábban elrendelte a kötvények letétbehelyezését.* A visszatért területekkel együtt

közel tízmilliárd korona névértékű hadikölcsöncímletet helyeztek a rendelkezés következtében letétbe, amelyekből most körülbelül 6.5 milliárd korona névértékű címlet kerül valorizálásra.

Valorizációban ugyanis *nem részesülnek a közönséges jogi személyek, tehát a nem egyházi, közművelődési, vagy közjótékonysági tevékenységet kifejtő alapítványok és csak részlegesen valorizálják a zsidók hadikölcsönkötvényeit.*

A valorizációs kulcs 2000 korona névértéknél kisebb címleteknél tíz százalékig emelkedik, egyébként pedig általánosságban 5%.

Ilyen módon mintegy 400 millió pengőt fog kitenni a valorizált hadikölcsönkötvények összege.

A valorizált hadikölcsönöket

új kötvényekre cserélik ki,

amelyek 3 százalékos kamatozás mellett 10—40 év alatt kerülnek beváltásra.

A valorizálásra kerülő címletek

A benyujtott hadikölcsön valorizációs törvényjavaslat 17 szakaszból áll és mindenekelőtt felsorolja a valorizálásra kerülő hadikölcsön cimleteket.

A címletek

sorozata	kibocsátásának időpontja	kamatozása	megnevezése	szelvény esedékessége
I.	1914 november 1.	6%	magyar járadékkölcsön	május—november
II.	1915 május 1.	6%	magyar járadékkölcsön	május—november
II.	1915 május 12.	5½%	magyar járadékkölcsön	június—december
III.	1915 november 1.	6%	magyar járadékkölcsön	május—november
IV.	1916 május 1.	6%	magyar járadékkölcsön	május—november
IV.	1916 május 1.	5½%	1926. évi június hó 1-én lejáró magyar állami pénztárjegy	június—december
V.	1916 október 1.	5½%	magyar törl. kölcsön	április—október
V.	1916 november 1.	6%	magyar járadékkölcsön	május—november
—	1916 november 11.	5½%	felmondható magyar állami pénztárjegy	január—július
—	1917 március 1.	5½%	felmondható magyar állami pénztárjegy	március—szeptember
VI.	1917 május 12.	6%	magyar járadékkölcsön	február—augusztus
—	1917 július 5.	5½%	felmondható magyar állami pénztárjegy	március—szeptember
VII.	1917 november 15.	6%	magyar járadékkölcsön	február—augusztus
VII.	1917 november 15.	5½%	magyar járadékkölcsön	június—december
—	1918 április 9.	5%	1923. évi június hó 1-én lejáró magyar állami pénztárjegy	június—december
—	1918 április 9.	5%	1925. évi június hó 1-én lejáró magyar állami pénztárjegy	június—december
VIII.	1918 június 12.	5½%	magyar járadékkölcsön	március—szeptember

Kinek van igénye a valorizációra?

A továbbiakban megállapítja a törvényjavaslat, hogy

kiknek van igénye a valorizációra.

Eszerint átértékelésben részesülnek a termséeztes személyeknek az egyházi közművelődési, vagy közjóléti tevékenységet kifjető alapítványoknak és jogi személyeknek saját jegyzésű, vagy 1918 október előtt szerzett nosztrifikált kötvényei.

A saját jegyzéssel egy tekintet alá esik az a házastárs vagy egyenesági rokon, aki a kötvényeket 1918 október 31 előtt szerezte meg.

Az átértékelés pengő értékre szóló, három százalékkal kamatozó államadóssági cimletekre való kicserélés útján történik.

Akinek hadikölcsönkötvénye ezer koronát meg nem halad, azoknál az átértékelés kulcsa 100 koronánkint 10 pengő, tíz éven belül törlesztendő kötvényekkel.

Akiknél a hadikölcsönök összege 1000 koronánál több, de 2000 koronát nem halad meg, a *kicserélés 100 pengő névértékű, 40 év alatt törlesztendő államadóssági címletben történik.*

Ha a hadikölcsönök összege 2000 koronánál nagyobb, de 25.000 koronát meg nem halad,

minden ezer koronás kötvényt 50 pengő névértékű, 40 év alatt törlesztendő államadóssági címletre kell kicserélni.

Ahol a kötvények értéke 25.000 koronánál nagyobb, a kicserélés ugyanígy történik, de az ezer koronát el nem érő töredékösszeget figyelmen kívül hagyják.

Igen érdekes rendelkezése a javaslatnak az, amely kimondja, hogy

zsidóknak tekintendő személyek hadikölcsön jegyzéseit csak 5000 pengő névértékű új címletig cserélik ki valolorizált kötvényekre.

Hogy ebből a szempontból ki tekintendő zsidónak, az 1941. évi 15. tc. (tehát a házassági törvény rendelkezése) irányadó.

Az 1928:XXXIII. tc. 14. §-a, illetőleg az 1929:XXV. törvénycikk alapján az 1942. évtől kezdődőleg a jogi személyek kizárásával

csak azt a természetes személyt lehet támogatásban részesíteni, aki a jelen törvény hatálybalépése előtt ilyen támogatásban már részesült.

A támogatásra vonatkozó részletes szabályogat a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg állapítja meg.

Elhalasztják a választásokat Irországban

DUBLIN, október 23.

(Német Távirati Iroda)

Bolane ír igazságügyminiszter Roscommonban mondott beszédében kijelentette, hogy az ír népnek életfontosságú érdeke fűződik most a nemzetvédelemhez, mert amíg a háboru tart, az invázió veszélye fenyeget. Az ír kormány már ezért sem szándékozik a mostani országgyűlési időszak vége előtt az általános választásokat kiírni — mondotta a miniszter az általános választásokra vonatkozó híresztelésekről. (MTI)

A Kúria elé kerültek a nyilas „rendvédő csoport" tagjai

A Kúria Kvassay-tanácsa ma délelőtt kezdte tárgyalni *Klima* József volt újpesti városi tisztviselő és huszonhat társának államfelforgatási bűnügyét. Klima József még 1938. tavaszán csatlakozott a hungarista mozgalomhoz és résztvett azokon a megbeszéléseken, amelyeken

elhatározták az újpesti és a dohány-utcai zsinagóga felrobbantását.

Emiatt robbantószer jogosulatlan tartásáért négyhónapi fogházra ítélték annakidején. A hungarista mozgalom feloszlatása után Klima nem lépett be a Nyilaskeresztes Pártba, hanem *külön csoportot szervezett s hiveivel tervbevette az akkor még fogságban lévő Szálasi Ferenc kiszabadítását és a hatalom átvételének kikényszerítését.* Ez az úgynevezett „rendvédelmi csoport" katonai gyakorlatokat is végzett. Amikor a rendőrség leleplezte a szervezkedést,

a csoport tagjainál pisztolyokat, egyéb fegyvereket és nagymennyiségű kézigránátot találtak elrejtve.

A büntetőtörvényszék ötöstanácsa előtt Klima és társai tagadták a terhükre rótt cselekmény elkövetését és mindent egyik vezetőjükre, *Iván* Pálra fogtak, akinek akkoriban sikerült külföldre szöknie. Mint ismeretes, *Iván Pált két nappal ezelőtt Budapesten elfogták.* Az ötöstanács több napon át tartó főtárgyalás után Klima Józsefet az állam és társadalom törvényes rendjének erőszakos felforgatására irányuló bűntett, robbanóanyag jogosulatlan tartása és lopás bűntettére való felbujtás miatt tízévi fegyházra ítélte. Vádlottársait két-három évi fegyházbüntetéssel, börtönnel és fogházzal sujtotta a bíróság. A Kuria mai tárgyalásán a koronaügyészség képviseletében dr. *Moldoványi* Géza koronaügyész jelent meg. A tárgyalás megnyitása után megkezdték az iratok ismertetését.

A GYŐZELEM JELVÉNYE

ez a V betű, az összetartozás, a történelmi sorsközösség, az igazság diadalába vetett rendíthetetlen hit, tehát minden igaz magyar jelvénye. A felemelkedő új Európa a V jegyében győz! — Viseljük a

STÁDIUM-LAPOK V-JELVÉNYÉT

Kapható 20 fillérért a Stádium-lapok központjában (VIII., József-körút 5. szám), az utcai mozgó árusoknál és trafikokban. Vidéki városokban a főbizományosnál, községekben a lapárusok útján megrendelhető.

ARTIN ENYHE, BIZTOS HASHAJTÓ.

Meghatóan szép történet egy leányról, aki feláldozná becsületét, hogy megmentse anyját ballépéseinek súlyos következményeitől

LÁNGOK

Asztalos Miklós filmregénye. Rendezte: KALMAR LASZLÓ. Zene: FÉNYES SZABOLCS

Vezető szerepekben:

Mezey Mária, Hidvéghy Valéria, Jávor Pál, Kiss Ferenc

MA PREMIER!

Rádius • Atrium • Casino

HUNNIA-FILM TAKÁCS-PRODUKCIÓ

KÉT KIÁLLÍTÁS

A Nemzeti Szalónban a *Paál László Társaság* kollektív kiállítása nyílt meg. A nagy terem közepén ott látjuk *Paál* Lászlónak egy csodálatosan szép tájképét. Ahogy körülötte a többi most élő művész müveit nézzük, megállapíthatjuk, hogy a társaság tagjai között kevesen vannak, akik *Paál* László adományait fejlesztenék tovább és az ő látásmódját képviselnék. Nem gondolunk utánzásra, másolásra, hanem a művészi látásmódnak hasonló elmélyült komolyságára, balladai szükszavúságára, koncentráltságára. Ezt a magasabbrendü Paál László-i szellemet korszerü technikával, de a törekvések hasonlóságával igazában csak *Emőd* Aurél, *Faddi Förster* Dénes és részben *Jobbágyi Gaiger* Miklós képviseli. Különösen *Emőd* Aurél három mélyértelmü vászna emelkedik ki az átlagból. Figyelemreméltó, erőteljes egyéniség *Ilosvay-Vargha* István és merész és erőteljes konstrukciójával terelik magukra a figyelmet *Kemény* László müvei. A kissé tarka és kiegyensúlyozatlan együttesből még *Biai-Föglein* István, *Csabai-Ékes* Lajos, *Feszty* Masa és *Vadász* Endre képeit kell felemlitenünk. A szobrászmüvészetet *Borbereki-Kovács* Zoltán két erőteljes, kitünően megmintázott portréja képviseli.

Három fiatal művész müveivel találkozunk a *Műbarát* termében. Közöttük az igazi, nagy tehetség *Illyefalvi Löte Éva*, aki szobraival már jelentős sikereket ért el külföldi kiállításokon is. *I. Löte* Éva művészete vallásos áhitatban fogant, bensőséges és súlyosan drámai hanghordozású. Elképzelései erőteljesek, anélkül, hogy külsőségesen maszkulin jellegüek lennének. Legtöbb művét fában és terrakottában dolgozta ki. Monumentális hajlamai több nagyobbméretü szobrában kitünően érvényesülnek. Elgondolása mindig plasztikus és azt következetes logikával, magabiztos technikával keresztül is tudja vinni. Müveinek nagy része vallásos tárgyú, ezek közül különösen *Szent Ferencet* és a *Golgotát* kell feltétlen dicsérettel kiemelni. Nagyon finom még a diófába vésett *Guggoló leánya* és az *Anya* című nagyméretü, nyugodt fenségü szoborkompoziciója. A másik két hölgykiállító közül *Cz. Hikády* Erzsébet pikturája az olasz Quatrocentóból táplálkozik, de amíg előbbi müveiben más stilustörekvések is zavaróan befolyásolták egyéniségét, most már kiegyensúlyozottabban, magárataláltabban tud dolgozni. Az ő müveinek is nagy része vallásos tárgyú, amelynek őszinte áhitatát, puritán nemességét a javára kell irnunk. A kiállítást *Tauszig* Aranka érdekes selyemfestményei teszik teljessé. *Tauszig* Aranka nem a selyemre fest, hanem különböző színü selyem és más filc-textilanyagot használ fel festői eszközül. Ez az eljárásmód kétségtelenül kissé cirkuszi lenne, ha nem lenne *Tauszig* Arankának müvészi ízlése és élénk szinfantáziája. Igy ezek a különös textilfestmények nemcsak érdekesek, hanem valóban müvészi benyomást is keltenek.

(T. D.)

— **Kultuszminiszteri bizottság érkezett Komáromba a művészi hetek megrendezésére.** Say Géza kultuszminiszteri tanácsos és Csánky Dénes szépmüvészeti igazgató vezetésével bizottság érkezett Komáromba, hogy a város vezetőségével megbeszélje a december 6-án kezdődő müvészi hetek programját. Elhatározták, hogy a müvészi hetek keretében rendezendő előadásokat és kiállításokat a városháza, a vármegyeháza és a kultúrpalota termeiben tartják meg.

— *OKTÓBERI JÉGESŐ MARAMAROSBAN. A csendes, napsütéses őszi napok után szerdán fekete fellegek borították Máramarossziget környékén az égboltozatot, majd délután heves dörgés és villámlás volt és sürü esővel apró jég esett. A jégeső jelentékeny károkat okozott az épületekben.*

A beretva és hajsütő vas alatt

Irta: Bibó Lajos

A müterem, amelybe naponta betérsz, hogy lekaparják képedről a tegnapi tüskét, közönséges borbélymühely. Mondhatnád borbélyüzletnek, sőt fodrászteremnek is, de ezzel a bágyadt előkelőséggel mitsem változtatnál a lényegen. Harminc év óta jársz a mühelybe és ugyanennyi idő óta küzdesz az inger ellen, amely levetkőzésre ösztökél. Harminc év óta látod ugyanis, hogy Pál, meg Péter, akik veled együtt mindennapos vendégek a mühelyben, milyen otthoniasan helyezkednek el a támlásszékben, milyen tréfás kedveskedéssel üdvözlik a személyzetet és milyen meghitt merészséggel nyomnak barackot az inasgyerek fejére. Harminc év óta érzed, hogy a helyiség, ahova beretválkozás és nyiratkozás céljából jársz, nem hasonlítható a földkerekség semmiféle más intézményéhez és ennek ellenére sem fejtetted meg a titkot, hogy Pál és Péter, sőt Anna és Sarolta micsoda okon csenevészedik vissza abban a pillanatban gyermekké ahogy a mühelyben nyakába akasztották a kendőt, meg a fehér lepedőt. Magad ugyan tartod még nevetséges méltóságodat és nem pártolod azt a demokráciát, amely a gőzfürdők nagy medencéjében a tar koponyák, vézna karok és pókhasok azonosságán megszüntet minden társadalmi és rangkülönbséget, viszont láthatólag idegesit, hogy még mindig nem élcelődsz a főnökkel, nem vagy pajtási viszonyban a segédekkel, nem tegezed az inasgyereket és nem súgod bele a legújabb veretü kétértelmü viccet a küllemére agyonápolt körömcsinositó kisasszonynak. Mert Pál és Péter, Anna és Sarolta, még a legmagasabb körökből is — amennyiben a legmagasabb körök egyáltalán átlépik a müintézet küszöbét —, a borbélymühelyben és fodrászteremben egyaránt levetik úgynevezett személyes felségjelvényeiket s itt, a kétes értékü tisztálkodás köznapi szinterén engedik szabadjára rejtélyes közvetlenségüket. Pál és Péter, Anna és Sarolta a támlásszékek és fehér lepedők büvöletében, a beretva és hajsütő vas érintésére habozás nélkül fecsegni kezdenek és valamennyien itt mondják el mindazt a bizalmas dolgot, amit másutt és másnak semmi szin alatt nem mesélnének el. Dicsekvés és panasz, beismerés és tagadás, halk közlés és hangos kijelentés az őszinteség jegyében itt hangzik el a legtöbb. Csupa személyes vonatkozású, apró ügyecske. Árulkodás testről és lélekről, főként a közös ismerősökéről persze.

Pál és Péter, Anna és Sarolta, alakra félméterrel, értelemre kilométerrel, izlésre egyenesen mértéknélküli mértékben kisebb, szánalmasabb és silányabb, ahogy magán érzi a szakavatott kezet. Ha elmondhatnád az ezredrészét annak, aminek Pál és Péter, Anna és Sarolta dühödt közlékenységének jóvoltából harminc esztendő alatt fültanuja voltál, egy világot el tudnál árasztani azzal a szemérmetlenséggel, amelylyel Pál és Péter, Anna és Sarolta — kiteregette a saját és ismerőseid nyilvánosságot nem türő, legszemélyesebb ügyeit — kézzel tapintható közelségbe engedték önkéntes anyagi és szellemi mezitelenségükhöz e varázslatos szakmát.

Mondom, te még valahogy tartod magadat, de ügyelj, változtass helyiséget, ahol az idegenség miatt kisebb a kisértés, mert érzésem szerint a mühely igézete rövidesen tégedet is legyür és a segéd egy újabb bohóc képének ereszti neki a beretva élét. Nézd meg a kegyetlen és fejedelmi tartású bankvezért, milyen bőkezü, szájas és enyelgő, kedves szürke ember itt; nézd meg a kártya felhajtót, micsoda uralkodói megközelithetetlenséggel áll meg üres székre várva a mühely közepén; nézd meg Pált és Pétert, Annát és Saroltát, hogyan veti le itt az emberi színjátszás szörnyü, de nélkülözhetetlen álarcát; nézd meg és változtass mühelyt, amíg nem késő és szád meg nem nyílik, hogy te is elmeséld legújabb izgalmas kalandodat Pistának a segédnek, aki viszonzásul úri módon elfojtott megvetésénél nem adhat egyebet.

Jó tudni,

hogy friss borfoltokat fehér kelméből híg citromos vízzel vehetünk ki. Sokszor eredményes a forró sóoldattal való tisztitás is. Nehezebb a borfolt eltávolitása a színes szövetekből, erre a célra gyenge klórvizet használhatunk. A tisztitás után ecetsavas vízzel kell jól kiöblíteni a szövetet.

A forgalmasabb értékekben mai is csökkenek az árfolyamok

A tőzsdei körök nagy érdeklődéssel tekintenek a pénzügyminiszter mai expozéja elé. Megnyitáskor általában nagy a tartózkodás és igy csak igen csekély forgalom alakult ki. A tegnapi gyenge irányzat hatása alatt nagyobb eladási megbizások érkeztek a bankokhoz, amelyek teljesítése lanyhitólag hatott ma az áralakulásra. A forgalmasabb értékek, nevezetesen a nehezebb ipari részvények árfolyama jelentékenyebben olcsóbbodott, de árengedménnyel voltak elhelyezhetők a kisebb névértékü értékpapirok is. Az üzletmenet későbbi folyamán az eladási megbizások lebonyolitása után megjavult a tőzsde hangulata és az árveszteség egyrésze megtérült, azonban az árszinvonal még igy is alacsonyabb, mint volt a tegnapi zárlatkor. A fixkamatozású értékek piacán nem volt lényegesebb árelto'ódás.

— **Megsemmisitették az ujpesti főügyészválasztást.** Néhány hónappal ezelőtt Ujpest kiirta a füügyészi állásra a pályázatot, majd a jelölőbizottság dr. Magyar Pált jelölte a főügyészi állásra és a közgyülésen öt választották meg. A jelölőválasztmány elé került egy hadirokkant pályázó is, de a választmány a kijelölésnél mellőzte. A közgyülés tagjai emiatt fellebbezéssel éltek a Közigazgatási Bírósághoz, amely a választás eredményét megsemmisitette és Ujpestet új főügyészválasztásra utasította.

— **Beküldött hirek.** *A Magyar Külügyi Társaság Balkán Bizottsága* ma este 6 órakor az Országgyülési Müzeum előadótermében ülést tart, amelyen Gál István, a Donaueuropa szerkesztője a német Balkán-kutatásról és Balázs János „Bizánc rehabilitása" cimen előadást tart. — *A pápai református egyházközség* október 31-én szenteli fel és adja át rendeltetésének új templomát. A hálaadó istentisztelet reggel 9 órakor kezdődik. — *Az Uj Világ* e heti száma a hadikölcsönkötvények valorizációjára vonatkozó törvényjavaslatot ismerteti. — *Az Élelmiszer Ujság* legújabb száma rendkivüli érdekes tartalommal most jelent meg. Elekes Boldizsár Imre szaklapja közli a legújabb rendeleteket és képet nyujt az ország élelmiszerhelyzetéről.

— **Ünnepi külsőségek között nyujtották át a Kazinczy-érmet Hóman Bálintnak, Melich Jánosnak és Gulácsy Irénnek.** Csütörtökön délben ünnepi ülés keretében nyujtotta át Szendy Károly polgármester a főváros Kazinczy-érmét Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszternek, Melich János egyetemi tanárnak és Gulácsy Irén irónőnek. Az ünnepi ülésen megjelentek a magyar irodalmi és tudományos világ előkelőségei. Szendy Károly polgármester és Némethy Károly tanácsnok beszéde után Hóman Bálint a kitüntetettek nevében mondott köszönetet a jutalomért.

— **NÉMET KATONAK ELLENI ORVTAMADAS MIATT 200 KOMMUNISTAT ÉS ZSIDÓT VÉGEZTEK KI BELGRADBAN. A belgrádi német katonai parancsnokság közölte, hogy Belgrádban orvul megtámadták a német véderő két katonáját. Az orvtámadás megtorlásaként kivégeztek 200 kommunistát és zsidót.**

— **MINDSZENTEK NAPJAN HŐSI TEMETŐT SZENTELNEK FEL ZOMBORBAN. A zombori temetőben 429 névtelen katona alussza örök álmát. A hősök sirján eddig nem volt jel. A város most elhatározta, hogy mindegyik sirra betonkövet állit, amelynek első oldalát a frontharcosok jelvénye diszíti. A hősi halottak parcelláját Mindszentek napján szentelik fel.**

— **Elfogták a Luther-otthon tolvaj inasát.** Az Üllői-út 24. számú házban levő Luther-otthonban két héttel ezelőtt új inast vettek fel. Hűségesen teljesitette szolgálatát, szorgalmasan dolgozott, a legkisebb panasz sem volt rá. Most azonban váratlanul eltünt az új inas és vele együtt több ruhanemü és más értékes tárgy is. Tiz szobában feltörte a szekrényeket és az ott talált ruhanemüt három böröndbe összecsomagolva eltávozott. A rendőri nyomozás megállapitotta, hogy az álnéven szereplő inas Kristóf Ferenc szövösegéd, aki már hasonló bünc selekmények miatt ült. Tegnap este a Tisza Kálmán-téren elfogták a detektivek és beismerte a lopást. Az ellopott ruhanemüt már nem találták meg nála, orgazdáknál értékesitette. Kristófot letartóztatták, orgazdáit keresi a rendőrség.

— **MEGJELENIK BUDAPEST ATNÉZETI TÉRKÉPE. Amilyen jó szolgálatokat tesz a hatóságoknak és intézményeknek, sőt a magánosoknak is az 1:5000 méretarányú térkép, amelyet Szendy Károly polgármester három évvel ezelőtt adatott ki, éppen olyan értékes és hasznos lesz az 1:10.000 léptékü térkép, amelyet a polgármester újabb megbizásából vitéz Becske Kálmán tanácsnok most hozott a nyilvánosság elé. Az új térkép a telekkönyvi adatokon kivül a legújabb utcaneveket, házszámokat és az újonnan megépült nagyobb müszaki intézményeket is feltünteti, ezenkivül a székesfővárost környező városokra és községekre is kiterjeszkedik. A térképhez, amely 23 szelvénylapból áll, utcanévjegyzék is tartozik, amelyben a térképen található összes utcák nevei betürendben szerepelnek.**

— **Irak megszakitja diplomáciai kapcsolatait Japánnal.** Bagdadból származó értesülés szerint az iraki kormány elhatározta, hogy megszakitja diplomáciai kapcsolatait Japánnal. (MTI)

— **Kijavitják a kolozsvári Mátyás-szobrot.** Kolozsvár büszkesége, Fadrusz János müvészi alkotása, Mátyás király szobra a városban élőkkel együtt megszenvedte a huszonkét éves megszállást. Ezért a polgármester most utasitást adott a szobor rendbehozására. Visszaállitják a nemes haraszti köből készült talapzatot s minden javitást az alkotómüvész eredeti elgondolása szerint hajtanak végre. A bronzalakon kijavitják a hibákat és a talapzatra köből faragva, visszahelyezik a magyar cimert és koronát, amit a megszállók annakidején leszedtek és összetörtek.

— **Házasság.** D. Révész Imre tiszántúli református püspök otthonában tartotta esküvőjét a püspök leánya, Révész Gabriella tanárnő Ádám László repülőfőhadnaggyal. Az esketési szertartást az örömapa végezte.

— **Patakba zuhant egy gyengeelméjü földmüves.** Argyelán Tivadar 50 éves gyümölcsénesi földmüves elmezavarában lakásáról ruha nélkül elrohant az egyik éjjel és mire rátaláltak, halott volt. A község határában elhúzódó patakba zuhant és abba belefulladt.

— **A III. ORSZAGOS PROTESTÁNS NAPOK 50%-os utazási kedvezménye október 23-án nulla órától kezdődik.**

— **Élelmiszerjegyekkel szélhámoskodtak, letartóztatták őket.** A kolozsvári rendőrkapitányság liszt-, cukor- és kenyérjegyekkel való szélhámoskodás miatt letartóztatta Koch Ábrahám pékmestert, Pollák Ignác lisztkereskedőt, Sebestyén Mórné füszerkereskedőt, György Ignác pékmestert, Friedmann Ernő kenyérkihordót és Turzai Jakab kolozsvári lakosokat. Valamenyiüket bekisérték az ügyészség fogházába.

— **Délvidéki est a Darányi Kálmán-diákház javára.** A Soli Deo Gloria diákszövetség a társegyesületek támogatásával október 28-án a Zeneművészeti Főiskolán délvidéki estet rendez a Darányi Kálmán-diákház javára. Az esten vitéz Bonczos Miklós államtitkár a délvidéki telepitésről tart előadást. Felszólal még Ágoston Sándor református püspök. Különös érdekességként két felvidéki falu: Református-Andráslelke és Gombos legényei-lányai táncokat mutatnak be.

— **Erősen kihajolt az ablakból, agyonütötte a szemafor.** Nemes Zoltán szegedi kisegitő mozdonyvezető erősen kihajolt a mozdonyból és az egyik szemafor agyonütötte. A mentők haldokolva szállitották kórházba, de útközben meghalt.

— **Gödörbe fojtotta újszülött gyermekét.** Szőlősi Erzsébet somogymegyei patosfai leány egy egészséges fiúgyermeknek adott életet. Hogy szégyenétől meneküljön, gyermekét belefojtotta egy gödörbe. A gyermekgyilkos anyát a csendőrök beszállitották a kaposvári ügyészség fogházába.

() **Az Erdélyi Nők Országos Szövetsége** Erdély szegényeinek és árvizkárosultjainak javára október hó 30-án, este 8 órakor a Zeneakadémia nagytermében díszhangversenyt rendez. A hangversenyen legkiválóbb müvészeink szerepelnek. A bevezetőt Anna főhercegasszony mondja. Jegyek a Szövetség helyiségében (Rákóczi-út 42.) válthatók.

(*) **Müsorváltozás a Nemzeti Szinházban.** A Nemzeti Szinház jövőheti müsorában változás áll be. Kedden, október 28-án a Nóra helyett Illés Endre „Történtek" cimü szinjátéka kerül szinre III. bérletben. A keddi jegyek becserélés nélkül csütörtökre, október hó 30-ára lesznek érvényesek.

Elhizott, vérmes, makacs szőrkerekedésre és aranyeres bántalmakra hajlamos egyéneknek reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József" keserüvíz általában nagyon jót tesz, mert hashajtó hatása biztos, alapos és rendkivül enyhe. Kérdezze meg orvosát!

Perzsabunda
szép, olcsón Szemere szűcsnél Erzsébet-körút 26. sz. Második emeleten

Németet, franciát, angolt
elsőrendüen, nagy gyakorlattal tanit
londoni egyetemet végzett
tanárnő. Telefon reggel 9-ig, vagy d. u. 2—3-ig: **111—133.**

ócsai KOMÁROMYNÉ kozmetikai müterme
Eredményes ráncosarc-kezelések
hormon álarccal
IV., Múzeum-körút 41. Telefon: 18-67-93.

FŐZÉSI GONDJÁT MEGOSZTJUK, a gáz takarékos használatának ismertetésén kivül időszerű ételek készitését is bemutatják a GÁZMÜVEK, VI., Vilmos császár-út 3. szám alatti bemutatótermében minden kedden és pénteken délután 5 órakor. Belépődij nincs.

Okvetlen nézze meg a RIALTO-ban:
Lázár Mária és **Rajnay** pompás vigjátéka: **3 sárkány ⚙ Vadnyugati becsület** Izgalmas cowboy-film!

MŰVÉSZET

A Szalon csoportkiállítása

A szeptember 19-ével kezdődő két hétre LXXXVII-ik csoportkiállításával nyitja meg a szalon az őszi évadot. Hat festőt és két szobrászt mutat be. A nyolc kiállitóból csak két festő a férfi.

A rendezés a kiállitás tengelyébe, a nagyterembe *Róna* Klári müveit állitotta. Öntudatos, biztos vonalon haladó tehetség, érzékeny és erőszengzetü nőies lirával. Megérzik rajta a mai Romának és Párisnak inkább rokonsága, mint közvetlen és közvetett hatása. Müvei igy összegyüjtve határozott, vonzó egyéniséget éreztetnek. *Napló*-jelenetei, tekintet nélkül tárgyuk magyarázatára, szubjektivitásukkal, misztikus lirájukkal megfognak. *Fátyolos nője* csupa Páris. *Pihenés, Tünődés, Comtesse Gilly* megmaradó hatásuak.

Róna Emy tárgyilagosabb, tartósabb élményekből dolgoz fel, tudatosan és bájjal stilizál és komponál. Igy egyénisége inkább a templomi és mese-ábrázoló festészetre rendeltnek látszik. Tudatosan és meleg ösztöneivel az egyszerüsitésre, harmoniára törekszik, áhitatot és nyugalmas szépérzetet kelt. *Mária a gyermek Jézussal, Krisztus, Anyaság* csupa tiszta, befejezett stilus. Egy marquiseről festett képe s egy önarcképe megmutatja erős jellemző tehetségét is. *Cicuja* elbájoló gyermekkép.

Bánd Viktória komoly tehetség, sokat tanult, nem kövel el hibát, finom érzékkel tudja összehangolni rajzát s szineit egyaránt. Olaj a kedvelt anyaga. Szivesen választja tárgyait a Balaton életéből, de arckép-festésben is erős. *Csunya idője* az impresszionizmus eredményeinek biztos átélését mutatja, ugyszintén több, szürkés és bágyadt szineket finoman pianóba hangoló könnyed megalkotásu képe.

Feszty Masa szinte robusztusnak mondható rajz-tehetségét bontja elénk egész teremnyi kiállitására. Szenteket, ősmagyarokat, ismert magánosokat jellemez kitünő összefoglaló erővel. Arcképeinek tekintete lélekből lélekig ér. *Magános füzfa* c. rajza szineskép erején is tultesz. Toroczkai-Wigand Edéről rajzolt kitünő arcképét ajánlatos volna a fővárosnak megszereznie a Wigand-muzeuma számára.

Kemény László, mintha neve is erre jegyezte volna, tuloz szineinek keménységével, nyerségével. Igy kétségtelen tehetsége mellett fölösleges pátoszt, komor megdöbbenteni akarást éreztet. Ege alig van és az is vigasztalan. Tusrajzai is rokonok olajképeivel komor sötétségükben, drámai beállitásaikkal.

Rozsda Endre tulfinomult érzékenységével női müvésznek is elkelne e kiállitáson. Idegesség és bágyadtság váltakozik képein, légiesen gyöngéd és idegesen gyors, amellett biztos. Sok képét mintha áttetsző, szineket és körvonalakat letompitó opálüvegen át néznők, vagy mintha rövidlátóknak éreznők magunkat, szemüveg nélkül. *Fiucska, Rálátás, Grund* képei fejezik őt ki talán legjellemzőbben.

Két erős tehetségü szobrászno vonul fel e csoportban. S. *Gráf* Magda mindössze öt darabot állitott ki. Legkevesebbet a csoportbelekből, de a legnemesebb értékek közül valót. Mélyösztönü jellemző erővel tud összevont vonásokba egyszerüsiteni. Két férfi-feje s egy politikusunk arcmása több jellemzőt ragadott ki az ábrázoltnak jelleméből, mint eddigi valamennyi krokista vagy komoly rajzolója. Örvendetes felfedezés volt vele találkoznunk.

Illyrfalvi Lőte Éva tárlatainknak régi előkelő ismerőse. Rendkivül változatos anyagban, tárgyban, ötletben egyaránt. *Stációt* szerzetesi fegyelmezettségü dombormüvek, teli hagyománnyal, *Csodaszarvasa* viszont a végső dekadenciáig finom szeszélyü. *Kincsemje* klasszikusan reális, *Egyszarvuja* pedig kedvesen s őszintén naiv mese. *Boldogi menyecskéi* a népi naivság mellett bájos humort is adnak.

Az egész kiállitás értékes, tetszetős, gondosan van rendezve, végig leköt a kétszáz tárgy, és nem fáraszt el, bármilyen komolyan kellett is társalkodnunk e nemes müvészekkel.

B. A.

* **A Soproni Képzőmüvészeti Kör** negyvenéves fennállása alkalmából szeptember 19-én, vasárnap délelőtt féltizenkét órakor a kor elnökének, *Hőgyészy* Pál főispánnak elnöklésével diszközgyülést tart. A diszközgyülés után megnyitják a kör tárlatát.

Gaál Béla
vezetése alatt álló
Filmművészeti Iskola
II felvételi vizsgájára f. hó 21-ig bezárólag lehet jelentkezni d. e. 11—1 és d. u. 4—6 között, VI., Eötvös-u. 4. Tel. 129-006.

SPORT

A MAC három számban, a BBTE két számban győzött az országos atlétikai csapatbajnokság első napján

Csák Ibolya országos rekordot ugrott

A MASz szombaton délután a BEAC-pályáján rendezte országos szenior és ifjusági, valamint vidéki staféta- és csapatbajnoki versenyének első részét. Az NTE rendezésében két egyéni női versenyszámot is lebonyolitottak, amelyek során Csák Ibolya olimpiai bajnoknő a távolugrásban 531 cm-es teljesitményével uj országos rekordot állitott fel. A stafétabajnokságok izgalmas küzdelmei után a következő eredményeket hozták:

Szenior számok: 4×100 méteres stafétafutás: Bajnok: BBTE (Görkói, Pajzs, Kovács, Sir) 41.7 mp. 2. MAC (Nagy, Vadas, Minai, Gyenes) 42.3 mp. 3. UTE 43.1 mp. A BBTE Sir pompás futásának köszönheti győzelmét, aki együtt váltott Gyenessel és hat méterrel győzött. — Országos vidéki bajnok: MRTSE 45.9 mp.-ces előfutamban elért idejével.

4×800 méteres stafétafutás: Bajnok: MAC (Gombos, Vörös, Istenes dr., Szabó) 7 perc 53.6 mp. 2. BBTE 7 perc 55.2 mp. 3. UTE 8 perc 09.8 mp.

4×1500 méteres stafétafutás: Bajnok: MAC (Csaplár, Istenes dr., Ráthonyi, Szabó) 16 perc 42.2 mp. 2. UTE 17 perc 02.8 mp. 3. Pestszenterzsébeti AC 18 perc 18.6 mp., amely országos vidéki bajnok.

Súlylökés ötös csapatverseny: 1. MAC (Darányi dr. 14. 72 m., Csányi Zoltán 14.44 m., Horváth 13.68 m., Kovács dr. 12.82 m., Pap 12.65 m.) 13.66 méteres átlaggal. 2. Beszkárt 12.07 méteres átlaggal. 3. BBTE 11.56 méteres átlaggal.

Magasugrás ötös csapatverseny: 1. BBTE (Karkovits 180 cm., Koltai 175 cm., Böhm 170 cm., Késmárki 165 cm., Temesvári 165 cm.) 171 cm.-es átlaggal. 2. Beszkárt 167 cm.-es átlaggal. 3. MAC 163 cm.-es átlaggal.

Vasárnapi sportesemények

Magyar—csehszlovák mérkőzés az Európai Kupáért

délután fél 4 órai kezdettel a *Hungária-uti* sporttelepen. A csapatok most már véglegesnek tekinthető összeállitása a következő:

Magyarország:
Csikós
Futó *Korányi*
Magda *Turai* *Dudás*
Sas *Sárosi* *Zsengellér* *Cseh* *Kemény*

Rulc *Nejedli* *Sobotka* *Kloc* *Riha*
Kolsky *Svaton* *Kostyalek*
Ctyroki *Burger*
Planicka
Csehszlovákia

A csehek legerősebb csapatjukat küldik el *Budapestre*, mindegyik játékosuk többszörösen kipróbált válogatottja a maga csapatrészének, igy bizonyára erős ellenfelei lesznek a magyar csapatnak, de nem hisszük, hogy a saját pályában rejlő helyzeti előnyt ki tudnák ellensulyozni. A magyar csapatnak látszólag nincsen egyetlen gyenge pontja sem, legerősebb csapatrésze viszont kétségkivül a csatársor, amely jobbik formájában minden teljesitményre képes lehet, feltéve természetesen, hogy a fedezetektől is kellő támogatásban fog részesülni. Sima mérkőzés esetén a magyar csapat 2—3 gólarányu győzelmét várjuk.

A mérkőzést a *Budapesten* jól ismert, megbizható *Bauvens* fogja vezetni.

Az országokközötti mérkőzés előtt *Budapest* és *Bécs* ifjusági válogatott csapatai fognak mérkőzni fél 2 órai kezdettel.

Magyarország 1937. évi atlétikai staféta- és csapatbajnokságai

a BEAC-stadionban, délután fél 3 órai kezdettel.

A stafétabajnokságok müsorán a második napon a futószámok közül a 4×200 méteres, 4×400 méteres, 5000 méteres csapat-, távolugrás csapat- és diszkoszvetés csapatbajnoki versenyek kerülnek lebonyolitásra. A 4×200 méteres staféták közül a MAC-é (Gyenes, Minai, Vadas, Nagy) és a BBTE-é (Kovács, Görkói, Sir, Polgár) a legerősebb Egyetlen rossz váltáson dőlhet el a verseny sorsa. A 4×400 méteres stafétafutás favoritja a BBTE (Kovács, Görkói, Cselényi, Temesváry), a MAC (Gyenes, Vadas, Minai, Nagy) futói csak az ellenfél rossz taktikázása esetén juthat a bajnoksághoz. Az 5000 méteres ötös csapatbajnokság első helyére az UTE várható, Eper, Görög, Hires, Szilágyi, Kósa a legjobb Beszkárt-csapatánál is erősebb együttest alkotnak. A villamoscsapat Simon, Esztergomi, Tarsoly, Szigeti, Kővári összeállitásban a legerősebb, erősebb a BBTE Kelen, Sajtos, Szilágyi, Lendvai, Verbőczi együttesénél. A MAC Szabó, Csaplár, Ráthonyi, Németh, Vörös összeállitásu csapata azonban könnyen meglepetést okozhat. A diszkoszvetés csapatbajnoksága a MAC Donogán, Darányi, Horváth, Bertalan, Dapp kitünő összeállitásu csapatának zsákmánya lesz. A távolugrás ötös csapatbajnoka valószinüleg ugyancsak a MAC Nagy, Balogh, Somló, Dusnoki, Dombovári összeállitásban.

Magyarország 1937. évi kerékpáros pályabajnokságai

A Magyar Kerékpáros Szövetség vasárnap délután fél 4 órai kezdettel bonyolitja le Magyarország kerékpáros pályabajnokságait a Millenáris-sporttelepen.

Magyarország 1937. évi maratoni futóbajnoksága

a BEAC-pályától, déli 1 órai kezdettel.

LÓSPORT

() **Fürstenbrauch ádáz küzdelem után fejhosszal győzött Cabala ellen a Széchenyi-dijban.** *(S. Rüdiger.)* A *Magyar Lovaregylet* szombati versenynapjának a 6000 pengővel dijazott *Széchenyi-dij* volt a főszáma. A 2800 méteres versenyben mind a hat nevezett ló elindult. Az indulás után *Alamund* nagy iramot diktált, hamarosan több hosszat nyert és előnyét fokozatosan növelve, a tulsó oldalon már jó tiz hosszal vezetett a mezőny élén. Az elmaradt mezőnyt *Lincoln* vezette *Rüdiger, Fürstenbrauch, Skytha* és *Cabala* előtt. A forduló előtt *Alamund* lankadni kezdett, a mezőny csakhamar beérte és a rövid oldal közepén már *Lincoln* galoppozott a mezőny élén, őt *Rüdiger, Cabala* és *Fürstenbrauch* követte. Az egyenes elején egy ideig *Lincoln, Rüdiger* és *Cabala* egyvonalban haladtak, de *Cabala* hirtelen erősitette az iramot, élre ment és tempóját csak a fokozatosan felnyomult *Fürstenbrauch* tudta átvenni. A táv előtt *Fürstenbrauch* és *Cabala* között ádáz küzdelem fejlődött ki, *Cabala* ismételten fejhosszny előnyre tett szert, de *Fürstenbrauch* az utolsó métereken is ujitott és a célban fejhosszal győzött. *Rüdiger* három és fél hosszal maradt le harmadiknak. A nap első futamában az 1600 méteres *Kőbányai-dijban* a formájában visszamenőben lévő *Figaro* erős küzdelem után ujabb vereséget szenvedett a kiváló formában lévő *Verekedőtől. Ultimó G.* lett harmadik rövid nyakhosszal. A *háromévesek nagy gátverseny-hendikepjében Naso* az indulás után megszaladt és győzött *Pandur II.* és *Fóth* ellen. A célegyenesben *Mese* megvált lovasától. A *nyeretlen kétévesek* hendikepjében *Virulj* 1200 méteren is hosszakkal győzött *Viszta* és *Duke of Wellington* ellen. Az 1000 méteres *kétévesek* versenyében *Ábránd* lehengerelte a mezőnyt és könnyen győzött *Szekfü* és *Virtus II.* ellen. Az 1300 méteres *eladók* hendikepjét *Bokréta* nyerte nagy fölénnyel *Padisah* és *Baka* előtt. Az 1000 méteres *Welter-hendikepben* a legkisebb sulyu *Argument* győzött *Dénes* és *Hedie* előtt. A verseny részletes eredménye a következő:

I. futam: 1. *Verekedő* (5, Weissbach), 2. Figaro (5:10, Gutai), 3. Ultimo G. (3, Félix). F. m.: Müvész. Fejhosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:60. Befutó: 10:183.

II. futam: 1. *Naso* (6, Kovács I. II.), 2. Pandur II. (2½, Blazsek), 3. Fóth (3, Blaskovics). F. m.: Mavart, Mese, Mérges, Adua, Colenso. Öt hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:109, 25, 17, 18. Befutó: 10:456.

III. futam: 1. *Virulj* (6, Kupai K.), 2. Visztula (6, Keszthelyi), 3. Duke of Wellington (4, Horváth K.). F. m.: Irun, Lemnos, Dobos, Nincs több, Széphalom, Laci, Torbágy, Cél, Cinus. Négy hosszal nyerve, háromnegyed hosszal harmadik. Tot.: 10:64, 23, 22, 22, 30. Befutó: I—II. 171, I—III. 310.

IV. futam: 1. *Fürstenbrauch* (pari, Weissbach), 2. Cabala (2, Csaplár), 3. Rüdiger (6, Schejbal). F. m.: Lincoln, Skytha, Alamund. Fejhosszal nyerve, három és fél hosszal harmadik. Tot.: 10:15, 12, 17. Befutó: 10:29.

V. futam: 1. *Ábránd* (2½, Weissbach), 2. Szekfü (1½, Teltschik), 3. Virtus II. (3, Csaplár). F. m.: Rohanj, Beharnaise. Két hosszal nyerve, egy és fél hosszal harmadik. Tot.: 10:41, 14, 13. Befutó: 10:76.

VI. futam: 1. *Bokréta* (3, Alt), 2. Padisah (1½, Teltschik), 3. Baka (16, Kupai K.). F. m.: Borzas, Szél, Sherry, Tékozló, Gyergyó II. Ötnegyed hosszal nyerve, háromnegyed hosszal harmadik. Tot.: 10:50, 16, 12, 21. Befutó: 10:109.

VII. futam: 1. *Argument* (6, Kajári), 2. Dénes (6, Schejbal), 3. Hedie (14, Bakonyi). F. m.: Timoleon, Hozomány II., Alvajáró, Thank you, Babvirág, Sárkány, Pitypalaty, Bonne nuit, Kannibál. Két hosszal nyerve, ötnegyed hosszal harmadik. Tot. Tot. 10:75, 25, 33, 136.

() **Gyöngy** starthoz áll vasárnap *Bécsben* a 2800 méteres *Kaiser Preis*-ban, amelyet 45½ kilós terhével előreláthatóan meg is fog nyerni.

() **Magyar pólózók sikere Hamburgban.** *Hamburgból* jelentik: A nemzetközi lovaspólómérkőzések alkalmával rendezett magyar—olasz mérkőzés a magyar *Red Devils*-csapat fölényes győzelmével végződött. A magyarok 7:1 arányban győztek, majd a második találkozón, amelyen négy gól előnyt adtak olasz ellenfeleiknek, ugyancsak diadalmaskodtak 11:7 arányban.

() **A vasárnapi verseny** főeseménye a kétéves kancák részére kiirt *Károlyi Gyula gróf-emlékverseny*, amelyre 19 lovat neveztek, közülük azonban csak 5 lovat jeleznek indulónak, amelyek a következők:

Juno (Weissbach)
Arizona (Gutai)
Arusha (Teltschik)
Diadém (Szentgyörgyi)
Egyetlen (Klimscha).

A nevezettek között van *Kevély* is, amely legutóbb a *Kettős* ivadékversenyben olyan fölénnyel győzött *Bobby* és *Diadém* ellen, hogy ezzel a formájával a vasárnapi versenynek is reális favoritja lehetne. Hogy a *Horthy Jenő-istálló* ezuttal helyette a másik lovát, *Arushát* inditja, ezzel legalábbis azt sejteti, hogy ezt a lovát is elég jónak tartja, hogy számára a 12.000 pengős dijat megszerezhesse. *Arusha* utoljára a *Kozma Ferenc-emlékversenyben* futott, ahol *Dankó Pista* mögött második volt bár, de több mint három hosszal végzett ugyancsak az akkor is nagy favorit *Bobby* előtt és vasárnapi ellenfelei közül a vert mezőnyben végzett *Juno* is. *Arizona* hendikepekben futott nagy sulyok alatt figyelemreméltó javuló formákat, *Egyetlen* pedig ugyancsak fokozatos javulás után győzött utoljára igen könnyen egy kétéves-versenyben. A nyilvános formák kétségkivül elsősorban *Arusha* valószinü győzelme mellett szólnak, amelynek „papiron" jó 3—4 kilója van ellenfeleivel szemben. Ennyivel tehát meg is nyerheti a versenyt és akkor megint a *papirforma* diadalmaskodnék, tekintettel azonban éppen a klasszikus versenyeinket jellemző összevissza-irányzatra, azon sem csodálkoznánk, ha *Arusha* is a sorozatosan megvert nagy favoritok sorsára jutna. Hogy melyik ló verhetné meg? *Arizona* és *Egyetlen* csaknem dekára kiegyenlitett esélyeket képviselnek, akik azonban nem tudják elfelejteni *Juno* nyáreleji nagy formáit és nem akarnak belenyugodni a későbbi versenyeiken szenvedett érthetetlen vereségeikbe, azok titokban még mindig a Kinesem-vérü kanca győzelmére esküsznek. Hiszen ha csak a *Margitszigetidijban* futott formáját vésszük, ahol 5 kilót adott *Arushának* és mindössze egy hosszal maradt el mögötte, ezzel a formájával könnyen is nyerhetné a versenyt. A megnyitó 1100 méteres *Kelenföldi-dijban Csaba* a „papir", *Boss* előtt, már csak a távolságra való tekintettel is. A *nyeretlen kétévesek* versenyét a papiron kimagasló esélyü *Diktátor* nyerheti *Bonnie* előtt. Jelöltjeink a vasárnapi versenyre a következők:

I. *Csaba — Boss*
II. *Diktátor — Bonnie*
III. *Turandot — Safety — Mák*
IV. *Arusha — Juno — Arizona*
V. *Helouan — Sylva — Dongó*
VI. *Lilla — Gaffe — Bitang*
VII. *Dánia — Fék — Clarion.*

A verseny fél 3 órakor kezdődik.

() **A Károlyi-emlékverseny nyertesei** az utolsó években a következők voltak:

1927. Tiszavirág, lovagolta Esch
1928. Harmonie, lovagolta Gutai
1929. Flippant, lovagolta Szabó L. II.
1930. Siker, lovagolta Schejbal
1931. Jósnő, lovagolta Blackburn
1932. Csapodár, lovagolta Schejbal
1933. Léka, lovagolta Schejbal
1934. Zsolcza, lovagolta Schejbal
1935. Borura derü, lovagolta Csaplár
1936. Turandot, lovagolta Balog.

A hires Bircher—Benner-könyv magyarul!
Gyümölcsételek és nyers főzelékek
Irták: Med. Bircher—Benner dr.
Ára 1.50 P.
Sehol a világon nem vétenek annyit a táplálkozással az egészség ellen, mint nálunk! E könyv az alapelveket ismerteti, melyekből a modern táplálkozás kiindul.
Kapható a **Magyarság** könyvosztályában Eskü ut 6. Vidékre 12 fillér porto.

Utazza körül ingyen a világot!
SZÉCSI FERENC:
Statisztikai-földrajzi
Világatlasz
A legujabb, legjobb ilynemü munka.
Ára 8.50 P
Előfizetőinknek 6.80 P
Aki az egész vételárat egyszerre beküldi annak bérmentve szállitunk. Részletfizetési feltételek az alábbi megrendelőlapon.

MEGRENDELŐ-LAP
A Magyarság könyvosztályának
Budapest. Eskü-ut 6
Megrendelem ..... példányban Szécsi Ferenc „Világatlasz" cimü könyvét 8 pengő 50 filléres előjegyzési áron.
Az árat: 1. kérem egy összegben utánvételezni a portóval együtt, 2 előre beküldtem egy összegben; 3 három részletben fizetem: az első részletet, 3 pengő 50 fillért + 20 fillér portóköltséget jelen megrendelésemmel egyidejüleg beküldtem. A fennmaradó 5 pengőt havi 2 pengő 50 filléres részletekben fizetem.
olvasható aláirás
foglalkozás
város, utca házszám (olvashatóan!)
*A nem kivánt szöveg törlendő.

GAZDASÁGI ÉLET

A legujabb hivatalos becslés: tengeri 27·3, burgonya 26·2, cukorrépa 10·5 millió métermázsa

A földmivelésügyi minisztériumnak szombaton délben kiadott hivatalos termésjelentése szerint.

A legutóbbi (augusztus 24-iki) hivatalos vetésjelentés közzététele óta eltelt három héten változó, eleinte az időszakhoz képest alacsonyabb hőmérséklet, majd megfelelő, sőt egy-két napon át átlagon belüli meleg, az utóbbi napokban pedig igen hüvös időjárás uralkodott. Eső az Alföldön aránylag kevés esett, azonban az utolsó héten, főleg a Dunántul északnyugati felén igen kiadós mennyiség hullott s a háromheti összeg az ország területének 40 százalékán meghaladta az átlagot. Jelentékeny nagyságu területen az átlag másfélszeresénél is több, néhol pedig az átlag kétszeresét is meghaladó mennyiségü eső hullott.

Serényen folyik a gazdasági munka

A gabonanemüek betakaritását és cséplését a legtöbb helyen bevégezték. A takarmánynövények behordása, tengeri törése, burgonya szedése és betakaritása pedig folyamatban van.

A szántás és őszi vetési munkálatok a kedvező időben serényen folynak. Repcét, rozsot, ősziárpát már helyénkent elvetették, a legtöbb helyen azonban a vetés csak most folyik. Buza alá a talajelőkészitő munkálatok folyamatban vannak.

Egyéb gazdasági munkálatok közül a dohánytörés és száritás, kenderáztatás és tilolás, trágyahordás és teregetés, őszi vetőmagvak előkészitése, gyümölcsszedés, szüretelés, favágás és fahordás, takarmánymagnövények cséplése és egyéb majori munkák végzése folyik.

Törik már a tengerit

A tengeri korai fajtáinak törése és szárvágása folyamatban van. A későiek még érésben vannak és különösen a mélyebb fekvésekben még teljesen zöldek, ugyhogy egyes helyeken beérésükhöz még 2—3 hét szükséges. A szár a legtöbb helyen szép magas és erőteljes fejlődésü, a csövek általában nagyok, jól benőttek és szép számban vannak. A tengeriből ez idő szerint *jó termés* várható.

A tengerivel bevetett terület 2,078.783 kat. hold. Ezen a területen kat. holdanként országos átlagban *13.18 métermázsa*, összesen: *27,394.474 métermázsa szemes tengeri termés várható.*

A mult évben 1,975.883 kat. hold területen kat. holdanként országos átlagban *13.20 métermázsa*, összesen: *25,930.977 métermázsa tengeri termett.*

Szedik a burgonyát

A burgonya korai fajtáinak szedését már helyenként bevégezték s a későiek szedését is megkezdték. A gumók *jól fejlettek*, egészségesek és általában *jó termést* adnak. Csanád vármegyében sok az apró gumó, Csongrád vármegyében pedig a burgonyavész okozott számbavehető kárt.

A burgonyával bevetett terület 513.934 kat. hold. Ezen a területen kat. holdanként országos átlagban *51.05 métermázsa*, összesen pedig *26.234.737 métermázsa burgonyatermés várható.*

Tavaly 515.501 kat. hold területen kat. holdanként országos átlagban 47.55 métermázsa, összesen: 24,512.891 métermázsa burgonya termett.

Tovább fejlődik a cukorrépa

A cukorrépa az esőkre ujra fejlődésnek indult. Levélzete még üde zöld, a gumók szép nagyok és egészségesek. Szedését egyes vidékeken megkezdték.

Cukorrépából ez idő szerint *jó termés* várható.

A cukorrépa vetésterülete 82.176 kat. hold. Ezen a területen kat. holdanként országos átlagban *128.97 métermázsa*, összesen: *10,598.078 métermázsa cukorrépa termés* várható.

Tavaly 85.484 kat. holdon kat. holdanként országos átlagban *131.54 métermázsa*, összesen: *11,244.460 métermázsa cukorrépa* termett.

Egyéb termények várható eredményei

Uborkából 5731 kat. hold területen országos átlagban kat. holdanként *40.50 q*, összesen *232.084 q termés* várható.

Zöldpaprikából 2753 kat. hold területen országos átlagban kat. holdanként *36.78 q*, összesen *101.243 q termés* várható.

Paradicsomból 10.239 kat. holdon országos átlagban kat. holdanként *71.12 q*, összesen *728.735 q termés* várható.

Fejeskáposztából, mint *főterményből* 9930 kat. holdon országos átlagban kat. holdanként *88.74 q*, összesen *881.196 q termés* várható. Fejeskáposztából mint *mellékterményből* 35.584 kat. holdon országos átlagban kat. holdanként *12.54 q*, összesen *446.174 q* termés várható.

Babból mint *főterményből* 10.152 kat. holdon országos átlagban kat. holdanként *5.83 q*, összesen *59.198 q termés* várható. Babból mint *melléktermenyből* 639.031 kat. holdon országos átlagban kat. holdanként *0.87 q*, összesen *558.450 q termés* várható.

Napraforgómagból mint *főterményből* 9692 kat. holdon országos átlagban *6.05 q*, összesen *58.680 q termés* várható. Napraforgómagból mint *melléktermenyből* 266.45 kat. holdon országos átlagban kat. holdanként *0.91 q*, összesen *241.560 q termés* várható.

Dohányból 24.682 kat. holdon országos átlagban kat. holdanként *8.65 q*, összesen *213.466 q termés* várható.

Mesterséges takarmányok, rétek, legelők

A mesterséges takarmányok közül a *lóhere* harmadik kaszálása *jó termést* adott, elvétve negyedszer kaszálják. A magtermés helyenként jó, a legtöbb helyen azonban csak közepes. Az uj vetések az esőzések után fejlődésnek indultak. *A lucerna* negyedik kaszálása *jó termést* adott, helyenként ötödször vágják. A magtermés közepes. Az uj vetések fejlődése kielégitő. *A csalamádé, muhar és köles* vágása folyik, a termés általában jó.

A rétek sarjuját közepes eredménnyel nagyobbrészben betakaritották.

A legelők az esőkre szépen ujulnak s a kijáró jószágnak a legtöbb helyen elegendő táplálékot nyujtanak.

A gyümölcs és a szőlő

A gyümölcsfák közül *a szilva* gyenge közepes, *az alma, körte jó* termést ad. *Őszibarack* már piacra került és általában jó közepes termést adott. *A dió* szedése folyik s általában jó termést adott.

A szőlőkben az esőzések folytatásával sok helyen rothadási folyamat rontotta a terméskilátásokat. A naposabb időjárást kapott vidékeken ellenben a rothadás megállott.

A szüretet több helyen megkezdték, *gyenge* átlagos eredménnyel.

A bankjegyforgalom 22·4 millió pengővel csökkent

A Magyar Nemzeti Bank bankjegyforgalma a szeptember 15-iki kimutatás szerint a szeptember 7-iki forgalommal szemben *22.4 millió pengővel csökkent.*

A csökkenést az állami zsirószámlákra történt befizetések és váltóvisszaváltások idézték elő. Az állami számlákra 16.8 millió pengő folyt be, ellenben egyéb számlákról 0.1 millió pengő folyósittatott, ugyhogy végeredményben a zsirókövetelések állománya 16.7 millió pengővel emelkedett. A váltóbeváltások összege a váltóbenyujtások összegét 10.1 millió pengővel haladta meg. Az érckészlet 1.2 millió pengővel növekedett. Az *Egyéb követelések* 3.1 millió pengővel gyarapodtak, ellenben az *Egyéb tartozások* 0.1 millió pengővel apadtak.

Csehországgal szemben kedvezőtlen a magyar külkereskedelmi mérleg

Prágából jelentik: Csehország augusztusban 18 millió korona értékü árut vett át Magyarországtól, a juniusi 12 millió koronával szemben. Ugyanakkor a Magyarországba irányuló kivitel 21 millió koronáról augusztusban 23 millió koronára emelkedett. A kölcsönös árucsereforgalom tehát a juliusi 34 millió koronáról, augusztusban 41 millió koronára, azaz hétmillió koronával emelkedett. Emellett a magyar—cseh árucsereforgalom mérlege augusztusban Magyarország számára ötmillió koronával passziv.

Az év első nyolc hónapjában Csehország Magyarországból 87 millió korona értékü árut vitt be, ezzel szemben 138 millió korona értékü árut vitt ki, ugyhogy a kölcsönös árucsereforgalom mérlege, az első nyolc hónapban Csehország javára 51 millió koronával aktiv.

— (Megint a németek vették meg a forgalomból kivont román ezüstpénzt.) *Bukarestből* jelentik: A Monitorul Officialban miniszteri tanácsi jegyzőkönyv jelent meg, amely a felhatalmazza a pénzügyminisztériumot a forgalomból ujabban kivont ezüst százlejesek eladására. Ezuttal is német cég vásárolta meg az ócska érméket és ezuttal körülbelül 130 ezer kilogramm ezüst százlejest vettek meg a németek.

— (Nem lesz vagyonösszeirás Csehszlovákiában.) *Prágából* jelentik: Szombaton a cseh sajtóiroda a következő hivatalos közleményt adta ki: Az utóbbi napokban olyan hirek terjedtek el, hogy a pénzügyminisztérium adózási célokból vagyonösszeirást, különösképpen pedig értékpapir összeirást rendelt el. A cseh sajtóiroda érdeklődésére a pénzügyminisztérium kijelenti, hogy ezek a hiresztelések alaptalanok, mert a pénzügyminisztérium nem tervez ilyfajta vagyonösszeirást.

— (A szekérfuvarozás szabályozása.) A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara közlekedési szakcsoportja *Szalay* Gábor báró, ny. államtitkár elnöklete alatt ülést tartott, amelyen a szekérfuvarozás rendezéséről szóló rendelettervezetet tárgyalták. *Gyömrei* Sándor titkár javaslatára kimondották, hogy a kereskedelem és ipar, bár támogatni kivánja a Máv-ot abban a törekvésében, hogy országuti versenytársaival szemben forgalomállományát megvédje, de ellenzi a szekérfuvarozásnak már 5 kilométeren tuli távolságon tervbevett megkötöttségeit, mert igy az ország számos vidéke közlekedésileg holt területté válna és a fuvarosok ezreinek megélhetése válnék lehetetlenné. Az 50 kilométeren tul fuvarozó vállalatok működésének engedélyhez való kötése ellen kifogást nem lehet tenni, kivánatos azonban, hogy ezeknek működését ne az 5000 pengőben tervbevett biztositék letételéhez kössék, hanem elégedjék meg a kormány éppugy, mint az autófuvarozásnál, megfelelő összegü szavatossági biztositás kötésével.

A nemesfém-piac

A megszaporodott ipari munka folytán a kereslet ugy ezüstben, mint aranyban meglehetősen emelkedett ezen a héten. A szinarany árfolyama változatlan: 5760—5800 pengő kilónként. A törtarany gramonként 3.22—3.30, minőség szerint. A szinezüst ára változatlanul 91 pengő kilónként. A 800-as finomságu ezüst (törtezüst) gramonként 7.4—7.6 fillér, minőség szerint. A platinában a kereslet igen csekély és a panasz az, hogy még ezt a kis keresletet sem tudják a belföldi készletekből fedezni. Ennek az oka az, hogy a valutanehézségek miatt a piac már hosszabb idő óta nem kapott platinát.

A legujabb külföldi jelentések szerint az arany árfolyama a londoni piacon változatlan, az ezüst árfolyama némi emelkedést mutat, a szakértők véleménye szerint további emelkedés várható. A platina árfolyama a londoni piacon ugyancsak változatlan.

Üzlettelen a tőzsde

Az értéktőzsdén szombaton szilárd árfolyamok mellett indult a forgalom, amely azonban később annyira megcsappant, hogy csak elvétve került sor egy-egy üzletkötésre. Ilyen körülmények között az árfolyamok lassan lemorzsolódtak, de a zárlat már tartott maradt.

	Előző zárlat	Előfordult kötések	Zárlat
Nemzeti Bank	186.5	185	185.—
Első Bp. malom	25.—	—	25.—
Hungária malom	38.25	—	38.—
Bauxit	274.5	270—264	265.—
Kohó	39.5	39—38.75	38.75
Aszfalt	19.—	18.9	18.9
Kőszén	491.—	493—489	487.—
Nagybátonyi	52.5	52.5	52.5
Salgó	53.1	53.1—52.5	52.5
Urikányi	73.75	73—71.75	71.75
Fegyver	103.5	101—100	100.25
Ganz	33.3	33.3—32.7	32.—
Rima	129.—	129.9—128	128.25
Ofa	—	7	6.5
Nasici	100.—	99.5	98.—
Duna-Száva	18.5	—	18.5
Nova	21.—	—	21.—
Tröszt	98.5	99.75—98.5	99.—
Államvasut	25.5	—	25.5
Délcukor	71.5	71.5	71.5
Magyar cukor	182.—	181.5—181	181.—
Georgia	35.5	35.25—35	35.—
Stummer	—	130	130.—
Dreher-Haggenm.	197.—	197	197.—
Pamutipar	63.—	63	63.—
Mütrágya	64.—	—	63.—
Papir	—	—	150.—
Felten	197.—	197—198	197.—
Gumi	118.—	—	117.—
Vasuti forgalmi	36.—	36	36.—
Államadósság, kötvények, záloglevelek:			
1916. évi ptjegy	0.03	—	0.03
1917. évi ptjegy	0.03	—	0.03
1918. évi I. ptjegy	0.03	—	0.03
1937. évi ptjegy	100.—	100	100.—
Beszkárt-kötv. A.	5.5	5.5	5.5
I—V. hadikölcsön	0.09	—	0.09
VI—VII. hadik.	0.07	—	0.07
II—VII. hadik.	0.07	—	0.07
IV. hadikölcsön	0.06	—	0.06
V. hadikölcsön	0.06	—	0.06
VIII. hadikölcsön	0.06	—	0.06
1911. évi főv. 4%	27.5	27.5	27.5
1914. évi főv. 4.5%	327.—	328—327	327.—
1927. évi főv. 6%	89.875	90—89.875	89.875
Földh. A., B. d. zl.	89.—	87	87.—
Gödöllői hév els.	—	21.5	21.5

Valuta- és devizapiac

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamai. Valuták: Angol font 16.75—16.95, cseh korona 11.55—11.95, dinár 7.40—7.90, dollár 337.30—341.30, francia frank 11.10—11.80, holland forint 186.25—188.25, lengyel zloty 60.00—61.40, lei 2.85—3.00, leva 3.70—4.00, lira (500 és 1000 lirás bankjegyek kivételével) 17.40—17.90, osztrák schilling 80.00—80.70, svájci frank 77.55—78.45.

Devizák: Amszterdam 186.65—188.25, Belgrád 7.82—7.88, Berlin 135.70—136.70, Bukarest 3.41—3.44, Istanbul 269.00—272.00, Kopenhága 75.02½—75.62½, London 16.80—16.95, Milánó 17.66—17.8864, Newyork 338.70—341.30, Páris 11.20—11.80, Prága 11.79—11.93, Szófia 4.11—4.15, Varsó 64.05—64.55, Zürich 77.75—78.45.

Bécs kliring 80.454.

A magyar—német devizakompenzációban a felár változatlanul 18—19½%, a magyar—délszláv devizakompenzációban 46—47½%. A török font felára változatlanul 38—39½%.

Zürich, szeptember 18. *(Devizazárlat.)* Páris 14.73, London 21.60¼, Newyork 435.37½, Milánó 22.92½, Amszterdam 240.00, Berlin 174.75, schilling 79.50, Prága 15.21, Belgrád 10.00, Bukarest 3.25, Bécs kifizetés 82.05.

Bécs, szeptember 18. *(Az osztrák nemzeti bank devizaárfolyamai.)* Berlin 167.60—168.64, London 20.73¾—20.85¾, Newyork 417.97—420.53, Páris 14.07—14.23, Zürich 95.94—96.54. — *A magán kliring devizaátlagárfolyamai:* Berlin 214.10—215.44, London 26.49—26.65, Milánó 27.94 Newyork 533.95—537.23, Páris 17.98—18.18 Zürich 122.57—123.33.

— (A budapesti gabonaforgalom) szeptembe 10-től 17-ig a következő volt: *Vasuti forgalo* budapesti rendeltetéssel, illetve feladással: buz érkezett 40.426, rozs érkezett 2100, elszállit tatott 100, tengeri érkezett 1650, elszállittato 1050 q. *Hajóforgalom* budapesti rendeltetésse illetve feladással: buza érkezett 8500, elszálli tatott 4282 tengeri elszállittatott 4500 q. *Haj tranzitforgalom:* buza érkezett 108.597, elszá littatott 100.797, rozs érkezett és elszállittato 37.941, tengeri érkezett 24.727, elszállittato 27.015 métermázsa.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara helyzetjelentése

Az Országos Mezőgazdasági Kamarában a kerületi kamaráktól beérkezett jelentések a legkomolyabban utalnak arra, hogy a gazdák helyzetének további javulásáról ezidén nem lehet szó, miután az idei gyönge gabonatermés teszi lehetővé az árak kihasználását. Sőt egyes vármegyékben, mint például: Bács-Bodrog, Békés, Jász-Nagykun-Szolnok és főképp Szatmár—Bereg—Ugocsa vármegyékben a gabona 30—60 százalékig terjedő visszaesése folytán a *kenyérellátás* terén is aggasztó jelenségek észlelhetők. Feszült érdeklődéssel kisérik figyelemmel a homoki gazdák a *burgonyaértékesités* szabályozását célzó intézkedéseket, miután a gyönge rozstermés következtében most már teljesen a burgonya értékesitéséből származó bevételekre vannak utalva.

Rámutat a jelentés arra, hogy a gyönge gyümölcs- és szőlőtermésből, valamint a paradicsomért és a magfélékért a rossz értékesitési viszonyok miatt is csak kevés pénzt kaptak a gazdák, majd igy folytatja:

Az eléggé nagyarányu sertéshullástól eltekintve, az *állategészségügy* kedvező képet nyujt.

Az olasz és osztrák piacon a *szarvasmarha* iránti kereslet élénkebb lett és ennek következtében az ár is némileg megszilárdult. A *sertés* iránti kereslet is igen élénk.

A juhpiac helyzete romlott, amennyiben a francia juhpiacon kedvezőtlen áralakulás következett be. Különösen rossz kihatással volt az árakra a francia frank leértékelése. Sajnos, a belföldi fogyasztás folyton csökken, már pedig a hazai juhállomány fenntartása érdekében igen fontos volna a juhhusfogyasztás fellendülése.

A baromfipiac helyzete kielégitő volt.

A mezőgazdasági munkások helyzete annyiban kielégitő, hogy elegendő munkaalkalom kinálkozik a több kaszálás és a kapások nagyobb termése miatt. A napszámbérek a mult év hasonló időszakához képest alig 20 százalékos emelkedést mutatnak és nincsenek arányban a közszükségleti cikkek általános és jelentékenyen nagyobb áremelkedésével. A gabonafélék csekély termése azonban nem juttatott elegendő aratógabona-keresetet a munkásoknak s igy egyes vidékeken, ahol a gabonatermés különösen kevés volt, a munkások téli kenyérellátása nincs biztositva. Ezt csak némileg fogja pótolhatni a bőséges burgonyatermés. Viszont a tavalyi és idei bőséges takarmánytermés lehetővé tette a szegényebb munkásság részére a sertéstartást és nevelést s ennek folytán a munkásság ez évben több sertést fog hizlalni, amit a jó kukoricatermés is elősegit.

Az *adózási* viszonyok általánosságban javultak, bár a gyenge gabonatermés megnehezitette a gazdáknak az aratás utáni szokásos adófizetését.

A *hitelviszonyokat* illetőleg változás nincs, hiteleket csak igen nehéz föltételek mellett és csak egészen jó bonitásu gazdáknak folyósitanak, legalább 3—4-szeres fedezet mellett.

A *földárak* általában szilárdak, de irányzatuk nem mindenütt egyforma. Helyenként — a nagyobb kereslet hatására — a hozadékkal arányban nem álló, indokolatlanul magas földárak alakultak ki, helyenként viszont az emelkedés csak egészen kismérvü.

— (Gyöngyös 600 éves gazdasági multja.) A Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület, a Gyöngyös—Mátra-hét ünnepségeivel karöltve abból az alkalomból, hogy a város 600 éves fennállásának jubileumát ünnepli, szeptember 21-én jubiláris diszközgyülést tart. A Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület egyike az ország legszebben müködő gazdasági alakulatainak, melynek különösen a mátravidéki bortermelés és agrikultura fejlesztésében vannak jelentős érdemei. A diszközgyülést saját székházában rendezi az egyesület, mely alkalommal *Bártfay Szabó* László kormányfőtanácsos, muzeumigazgató, a magyar gazdasági történelem egyik legjelentősebb kutatója, tart előadást Gyöngyös 600 éves gazdasági fejlődéséről.

— (A Magyar Magtenyésztési rt. Budapest—Monor hetijelentése.) A *lucernamagpiacon* a kinálat még nem indult meg; ennek megfelelően a cikk ára tartott. A *lóheremag* árában sem állott be figyelemreméltó változás. Élénkebb érdeklődés mutatkozott a hét közepe fele *biborhere* és *szőszösbükkönymag* iránt is; mindkét cikk ára emelkedett. A *fehérheremag* továbbra is keresett. Fehér és csikos *napraforgóban* már létrejöttek az első kötések a mult évinél alacsonyabb árszinvonalon. A kinálat meglehetősen élénk, mert jó termést várnak. *Tökmakban* is történtek kötések novemberi szállitásra. E cikk helyzetét is lanyhán itélik meg a kedvező terméskilátásoknak megfelelően. A *borsópiac* továbbra is csendes és üzlettelen. A *repce* elhanyagolt. A *mák* piaca szilárd. — *Hivatalos nyersáruárak per 100 kg. ab állomás:*

Ilyefalvi Löte Éva

Szinább

* **(A Budai Szépművészeti Társulat kiállítása.)** A Budai Szépművészeti Társulat Pálffy-tér 5. szám alatti helyiségében kiállítást rendezett, melyen kiadásra kerül a Nikotex-részvénytársaság által adományozott két készpénz-jutalomdíj is. A festmények között a díjak szempontjából leginkább *Udvary* Dezsőnek egy orvosról festett arcképe és *Mezey* Arturnak *Angyali üdvözlet* című kompoziciója jöhet tekintetbe. Az elsőn a biztos rajzot a delikát harmóniákba összecsendülő szinezés is támogatja, míg a másik klasszicizáló törekvésű kompozició kissé akadémikus, barnás-szürke tónusokkal. Stilusos a megoldása *Metykó* Gyula *Fehér galambok* című tempera képének, viszont nagybányai hagyományok jelentkeznek *Tobisch* Ilona üde tájképén. *Csik* Benedek önarcképe és *Vén* Emil kompoziciója is a tárlat sikerültebb képei közé tartozik. A szobrok között kiválnak *Vidéky* Máriának jól megfigyelt, de a naturalizmuson uralkodó feje, melyet Szalay László báróról mintázott, *Németh* Kálmán sommás előadású alakjai és illyefalvi *Löte* Éva stilusos kisplasztikái.

Budapesti Hírlap

Dátum Levágva

1936. október hó 31.-én.

miniszter rendeletéből:

Hanászbledán

miniszteri tanácsos.

ttsága tek. Elnökségének,

B u d a p e s t

IX.Rákos-u. 10.

Illyefalvi Löte Éva.

Szépművészet
1941. 328. l.

cd

A Műbarát kiállítóhelyiségben rendezett *Három képzőművésznő csoportkiállításán Cz. Hikády Erzsébet* festőművésznő: Mária-oltár (olaj) és *B. Löte Éva* szobrászművésznő: Májusi csikó (körtefa) című alkotását vásárolta meg a vallás- és közoktatásügyi minisztérium. A kiállítás ismertetésére következő számunkban térünk vissza.

Én .....

esküszöm a mindentudó és mindenh
annak alkotmányához és Magyaro
Magyarország törvényeit és törvénye
kormány rendeleteit megtartom, hivat
a hivatali titkot megőrzöm, hivatali
ismeretesen teljesítem, nemzet- és
nem vagyok és nem leszek, minder
ellálásban
Múzeum és a magyar tudomány dís
fordítandom, a netalán fenyegető
tehetségem szerint törekedni fogok
kormányzatát mindenkor tiszteletben

Ilkyefalvi Lőte Éva

MŰBARÁT KIÁLLÍTÓHELYISÉG

VEZETŐ IGAZGATÓ: KRIVÁTSY SZÜTS GYÖRGY
MŰVÉSZETI IGAZGATÓ: BASILIDES BARNA
V. MÁRIA VALÉRIA-UTCA 12. (DUNAPALOTA MELLETT)

tovább!

XIII. KIÁLLITÁS

KÉPZŐMŰVÉSZNŐK CSOPORTKIÁLLÍTÁSÁNAK KATALÓGUSA

NYITVA: 1941. OKTÓBER 19-TŐL — NOV. 2-IG
NAPONTA 9-3-IG, VASÁR- ÉS ÜNNEPNAP 10-2-IG

Ára 40 fillér.

13

CZ. HIKÁDY ERZSÉBET.

1	Balatoni táj	olaj	450 P
2	Mária oltár		500 „
3	Bethesda		mgt.
4	Csendélet	„	200 „
5	Háromkirályok	„	500 „
6	Ederics	„	300 „
7	Szentcsalád oltár	„	800 „
8	Bánki tó	„	200 „
9	Dávid	„	700 „
10	Angyali üdvözlet	„	300 „
11	Lányok a vízparton	„	600 „
12	Angyali üdvözlet	„	500 „
13	Kettős arckép	„	300 „
14	Mária látogatása	„	800 „
15	Csendélet	„	220 „
16	Vasárnap délután	„	mgt.
17	Művész arcképe	„	mgt.
18	Önarckép	„	500 „
19	Júlia széplány	„	500 „
20	Husvét	„	1200 „
21	Keresztelő szt. János	„	450 „
22	Dr. Berceli Károlyné	„	mgt.
23	Patrona Hungariae	„	1200 „
24	Koch Sándorné	„	mgt.
25	Mária	„	250 „
26	Madonna	„	500 „
27	Angyalfej	„	200 „

TAUSZIG ARANKA.

28	Kék hegyek	80 P
29	Francia kisváros	80 „
30	Udvarház	60 „
31	Falu a völgyben	80 „
32	Régi város	80 „
33	Párisi külváros	80 „
34	Tavaszi alkonyat	60 „
35	Jegenyék	80 „
36	Vásár Párisban	100 „
37	Kis falu	80 P
38	Falu	80 „
39	Kora nyár	80 „
40	Francia kisváros	60 „
41	Régi házak	80 „
42	Virágos utca	100 „
43	Esti haugulat	100 „
44	Virágzás	60 „
45	Tóparti házak	100 „
46	Napernyő szürke felhőkben	100 „
47	Lombok alatt kis ház	60 „
48	Külvárosi hangulat	80 „
49	Uriház	80 „
50	Japán negyed	80 „
51	Szűk utca	80 „
52	Háztetők	80 „
53	Vándor komédiások	100 „
54	Olasz városka	100 „
55	Dombalján	80 „
56	Szegény asszonyok	100 „
57	Színes házak	60 „

B. ILLYEFALVI LÖTE ÉVA.

58	Dux ad Popum	terrakotta	1000 P
59	Guggoló leány	diófában	250 „
60	Emberpár	„	800 „
61	Unicornus	színezett gipsz diófában	650 „
62	Golgota	színezett hársfában	750 „
63	Lócsutakoló	(vázlat) diófában	300 „
64	Eljövendő	eredeti terrakotta	600 „
65	Pihenő	terrakottában	400 „
66	Kaffka Péter műépitész		mgt.
67	Anya	színezett gipsz kőben	4000 „
68	Májusi csikó	körtefa	2000 „
69	Szent Ferenc	műkőben	1500 „
70	Fölajánlás	körtefa	1000 „
71	Gyógyitó Jézus	terrakottában	1000 „
72	Boldogi Anya	terrakottában	300 „

Alapitva: 1839.

HERENDI PORCELLÁNGYÁR R. T.

GYÁRTMÁNYAI:

magyar művészek műveinek reprodukciója,
művészi dísztárgyak,
a világhírű herendi díszkészletek,
jutányos kézifestésű asztali készletek.

21 világkiállításon nagydij.

Központi iroda:

BUDAPEST IV, VÁCI UCCA 20.

Telefon: 827-55.

1935. V. 1-től IV, VÁCI UCCA 37.

Gyártelep:

HEREND

(Veszprém megye.)

13

199	Örömfa	rézkarc	60.—	pengő
200	Este	hidegtű	50.—	„
201	Napnyugta a pécskő uccában	rézkarc	30.—	„
202	a) Judith b) Semmit-tevés	rézmetszetek	à 20.—	„
203	a) Brassói hegyek b) Szántás	rézkarcok	à 20.—	„
204	Alfa ás Omega	rézkarc	30.—	„
205	Laokoon	„	60.—	„
206	Ős anyag	„	60.—	„
207	Futófelhők	tusrajz	60.—	„

164	Pázmány Péter	fametszet	24.—	pengő
165	Zrinyi és Frangepán	„	24.—	„
166	Buda bevétele	„	24.—	„
167	Thököly és Caraffa	„	24.—	„
168	II. Rákóczi Ferencz	„	24.—	„
163	Bethl n Gábor	„	24.—	„
169	Mária Terézia	fametszet	24.—	„
170	Széchényi és Kossuth	„	24.—	„
171	Petőfi	„	24.—	„
172	Gábor Áron	„	24.—	„
173	Arad	„	24.—	„
174	Deák Ferenc	„	24.—	„
175	1914—1918	„	24.—	„
176	1919	„	24.—	„
177	Horthy	„	24.—	„
178	Trianon	„	24.—	„
	Magyar mult 40 lapból álló fametszet sorozat. Együtt az egész sorozat		600.—	„
179	Olt árka	tusrajz	60.—	„
180	Rozika	tollrajz	60.—	„
181	Szénarakás	ecsetrajz	60.—	„
182	Csik-Zsögöd	tusrajz	60.—	„
183	Akt	ceruzarajz	50.—	„
184	Benke Pál csürje	tusrajz	60.—	„
185	Falu vége	„	60.—	„
186	Bodzai hegyek	„	60.—	„
187	Gyuriék háza	„	60.—	„
188	Háromszéki medence	„	60.—	„
189	Feleségem arcképe	ceruzarajz		mgt.
190	Táj	vizfestmény	80.—	pengő
191	Csendes eső	„	100.—	„
192	Irgalmas szamaritánus	„	100.—	„
193	Csüggedők	rézkarc	24.—	„
194	Ádám teremtése	„	30.—	„
195	Tavaszi nap	hidegtű	50.—	„
196	Keresztfán	rézkarc	40.—	„
197	Távoli zivatar	„	24.—	„
198	Éva teremtése	hidegtű	50.—	„

132	Csebres móczok	linómetszet	20.—	pengő
133	Almafa télen	„	20.—	„
134	Az utazás örömei	olajf.	80.—	„
135	Könyvboriték I. 3 színnyomás	aquarel után		mgt.
136	Könyvboriték II.	tempera		mgt.
137	Az ut	krétarajz	60.—	pengő
138	Söröslovak	szines kőnyomat	25.—	„
138/a	Vidéki autobuszban	olajf.	80.—	„
138/b	Az elmaradhatatlan kibiczek	„	80.—	„
138/c	A tájképfestő	„	80.—	„

VARGA NÁNDOR

139	Csodaszarvas	fametszet	24.—	pengő
140	Nőrablás	„	24.—	„
141	Attila	„	24.—	„
142	Vérszerződés	„	24.—	„
143	Árpád	„	24.—	„
144	Szent István	„	24.—	„
145	Szent László	„	24.—	„
146	II. Endre	„	24.—	„
147	Mohi puszta	„	24.—	„
148	Kun László és Habsburg Rudolf	fametszet	24.—	„
149	Nagy Lajos	„	24.—	„
150	II Zsigmond	„	24.—	„
151	V. László és Cillei	„	24.—	„
152	Hunyadi János	„	24.—	„
153	Mátyás	„	24.—	„
154	Dósa	„	24.—	„
155	Reformáció	„	24.—	„
156	Mohács	„	24.—	„
157	Szulejmán	„	24.—	„
158	Eger	„	24.—	„
159	Zrinyi Miklós	„	24.—	„
160	Báthory István	„	24.—	„
161	Török háboruk	„	24.—	„
162	Bocskay	„	24.—	„

98	Vihar előtt	olajf.	200.—	pengő
99	Csendélet	,,	150.—	,,
100	Virágos kert	,,	200.—	,,
101	Homoród	,,	80.—	,,
102	Áfonyaszedők	,,	100.—	,,
103	Téli délután	,,	100.—	,,
104	Tavaszi reggel keret nélkül	,,	150.—	,,
105	A kastély őrei	,,	200.—	,,
106	Kertrészlet	,,	100.—	,,
107	Deszkások	,,	100.—	,,
108	Bucsu részlet	,,	80.—	,,
109	Árab	,,	100.—	,,
110	Ősvilág	viasz	1500.—	,,
111	Bivalycsorda	,,	200.—	,,
112	Őszi szántás	olajf.	200.—	,,
113	Mari	,,	150.—	,,
114	Zsuzsi néni	krétarajz	40.—	,,
115	Bukaresti templom	,,	50.—	,,
116	Fogarasi havasok	,,	50.—	,,
117	Kolozsvári szent Mihály templom déli kapuja	vizfest.	50.—	,,
118	Hunyadi János kápolnája Kolozsvárott	vizf.	50.—	,,
119	Falusi ház Erdélyben	,,	40.—	,,
120	Orchideák	,,	50.—	,,
121	Bethlenbástya Kolozsvárott	,,	50.—	,,
122	Istvántorony Nagybányán I.	tusrajz	50.—	,,
123	,, ,, II.	,,	40.—	,,
124	Szomoruság	vizfestmény	30.—	,,
125	Gernyeszeg	linómetszet	mgt.	
126	Vizesés és Békás szorosban	fametszet	15.—	,,
127	Gyergyói hegyek	,,	15.—	,,
128	Kaszások	,,	15.—	,,
129	Szamos	,,	15.—	,,
130	Kolozsvári Szt. Mihály templom	linómetszet	20.—	,,
131	Kolczéri fatemplom	,,	20.—	,,

62	Ködös reggel	olajf.	250.—	pengő
63	Vizpartján	viasz	150.—	„
64	Szénarakodás	olajf.	200.—	„
65	Fogarasi havasok	olajf.	200.—	„
66	Bivalyok	„	500.—	„
67	Nagybányai tornyok keret nélk.	„	250.—	„
68	Átkelés a Szamoson	„ „ „	300.—	„
69	A befagyott Szamos	„ „ „	300.—	„
70	Cactus	„ „ „	200.—	„
71	Csebres móczok	„ „ viasz	300.—	„
72	Fehér liliomok Horthy Miklósné Ő Főméltósága nyomorenyhítő akciójára felajánlva			
73	Cséplés	olajf.	300.—	pengő
74	Gyilkos tó	„	200.—	„
75	Bucsu	„	400.—	„
76	Napsugár a Gyilkos hegyen	„	200.—	„
77	Munkára várakozók	viasz	400.—	„
78	Holdfölkelte	„	250.—	„
79	Pásztor	olajf.	300.—	„
80	Virradatkor	viasz	200.—	„
81	Kolozsvári Szt. Mihály templom	olajf.	200.—	„
82	A Gyergyói hegyekben	„	200.—	„
83	Bivalycsorda (részlet)	viasz	250.—	„
84	Erdőirtás	olajfestmény	200.—	„
85	A csavargó kréta	„	100.—	„
86	Önarckép	„		mgt.
87	Virágzó almafák keret nélk.	olajf.	150.—	„
88	Sárga liliomok	„	200.—	„
89	Junius	„	80.—	„
90	Téli napsütés	olajf.	150.—	„
91	Alkonyodik	„	200.—	„
92	Kaszások	„	200.—	„
93	Havazás	„	200.—	„
94	Vidhavas Csikban	„	200.—	„
95	Nagybányai gyümölcsös	„	200.—	„
96	Békás szoros	„	200.—	„
97	Igásló	„	200.—	„

26	Bazsarózsák keret nélkül	olajf.	250.—	pengő
27	Nyár	„	150.—	„
28	Rózsák és őszirózsák	„	250.—	„
29	Crocusok	„	200.—	„
30	Tó	„	100.—	„
31	Krizantémek	„	100.—	„
32	Tavaszodik	„	200.—	„
33	Gyümölcsök	„	200.—	„
34	Napos ut	„	200.—	„
35	A kedvenczek	olajf.	200.—	pengő
36	Kertrészlet	„	150.—	„
37	Rózsák	„	200.—	„
38	Csibi	„		mgt.
39	Nyirfák	„		„
40	Almák	„	100.—	pengő
41	Este a hegyekben	„	100.—	„
42	Asterek	„	150.—	„
43	Csendélet porcellán kutyával	„	80.—	„
44	Kandalló mellett	„	150.—	„
45	Zongora mellett	„	80.—	„
46	Ősz	„	150.—	„
47	„Druschki"	„		mgt.
48	Dahliák	„	200.—	pengő
49	Zsuzsi néni	pasztel	100.—	„
50	A nagy karosszékben	olajf	200.—	„
51	Kikelet	pasztel	100.—	„
52	Hegedülő leány	„	250.—	„
53	Mosogató leány	„	150.—	„
54	Terasse	„	200.—	„
55	Szendergő	„	150.—	„
56	Délután	„	200.—	„
57	Póli	„	100.—	„
58	Intérieur	„	200.—	„
59	Fák alatt	„	200.—	„
60	Imádkozó leány	„	100.—	„

TELEKI RALPH

61	Hóolvadás	olajf.	100.—	pengő

illyefalvi LŐTE ÉVA

1	Májusi csikó	gipsz (bronzban)	300.—	pengő
2	Ifju	„ (kőbe)	2200.—	„
3	Attila követjelentést hallgat	gipsz (kőből)	1000.—	„
4	Ló-csatakoló hun	kő	500.—	„
5	Imádat (Adoratione)	terracot a	100.—	„
6	Napozó leány	„	100.—	„
7	Ádám és Éva	gipsz (kőbe)	400.—	„
8	Térdeplő Madonna	terracotta	100.—	„
9	Menekülés Egyptomba	agyag	50.—	„
10	Jézus a keresztfán, fájdalmas Szűz Anya, János	gipsz (fából)	300.—	„
11	Tünődő leány	gipsz (bronzban)	100.—	„
12	Jézus Szent Szive (Pasaréti templom mellékoltára)	kő		mgt.
13	I. Krisztus Pilátus előtt (Kereszt ut)		200.—	pengő
14	II. Krisztus felveszi a keresztet	diófa Pasaréti templomban		mgt.
15	Angyali üdvözlet	gipsz (kőbe)	400.—	pengő
16	Anna királyi hercegnő	„		mgt.
17	Dux ad Populus	„ „	1000.—	pengő
17/a	Fiatal leány	„ „		
17/b	Felkelő ló	„ „		
17/c	Ügető ló	„ „		
17/d	Kis Jézus bemutatása a templomban	gipsz (kőbe)		

TELEKI BELLA

18	Juhász	olajf. keret nélkül	200.—	pengő
19	Irisek	„ „ „	250.—	„
20	Szénásszekér	„	300.—	„
21	Skiző leány	pasztel	300.—	„
22	Leány a tükör előtt	„	200.—	„
23	Szamos partján	olajf.	200.—	„
24	Az éhezők	Horthy Miklósné Ő Főméltósága nyomorenyhitőakciójára felajánlva.		
25	Petuniák	olajf.	200.—	pengő

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK
JEGYZÉKE

is, sőt felébresztette anyjában is ujra a müvészt, ki sötét árnyékokat most már eleven ragyogó szinekre kezdte felbontani. Mig azonban a grófné müvészete voltaképen továbbra is a befeleélő lélek kielégitésére szolgált, fia már a mai Erdély embere lett. Teleki Ralph a szó szoros értelmében erdélyi festő. Hü szines és jellemző képeket ad a hazájában élő embe ekről, tájakról és állatokról is különös dicséretére emlitem fel ezt. Ha megérti mindenki, hogy nagy érzést vált ki a sivatagi ember lelkében a teve, ne csodálkozzék azon se senki, ha egy lomhán mozgó bivaly láttára melege lesz a szive körül annak, ki Erdélybe hosszas távollét után hazatér.

Varga Nándor Lajos, a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó kollégium egykori diákja a képzőmüvészeti főiskolán kezdte müvészeti tanulmányait, de onnan egy év után, a forró kilencszáztizennégyben, már ki is vonult történelmet csinálni. Most töténelmet rajzol és jelentet meg sorozatos fametszeteken. Fejlődésére nagy hatást gyako olt otthon Erdélyben, Gyárfás Jenő, „Tetemre hivás" festője, a kecskeméti müvésztelepen Révész Imre és a főiskolán Olgyai Viktor, kinek Varga utóda is lett. Külföldi tanulmányútjai közül különösen fontos a londoni, melynek egyik eredménye az is, hogy a British muzeum is vásárol tőle rézkarcokat. Varga Nándor elsősorban grafikus. Rézkarcai, fametszetei sok hazai és külföldi kiállitáson tették ismertté. Erős oldala a stilusérzék és a közvetlenség, mely egymást gyakran kizáró két tulajdonság nála különösen éredekes módon együtt jelentkezik.

Varga kivándorolt erdélyi, de, mint épen most kiállitott történelmi sorozata bizonyitja, régi hagyományokon felnőtt és megacélosodott szűkebb honi szellemét szerencsésen oltja be trianoni országunk szivébe is.

A kolozsvári születésü illyefalvi Lőte Éva, miután atyjával, ki a kolozsvári — később a szegedi — egyetem orvos profeszora volt kénytelen volt elhagyni Erdélyt, az Országos Magyar Iparművészeti Iskola növendéke lett. Utóbb Görögországban és Olaszországban tanult. Szobrászatában erős stilusérzéket árul el. Vallásos tárgyu alkotásai templomokban találták meg helyüket. Mellszobrait, mint Anna Főhercegasszonyét is, valami felfokozottság teszi különösen érdekessé. Lőte Éva a kis Erdélyországból a nagy művészeti stilusok forrásaira irányitja tekintetét, mint valamikor azok a sorstársai, kiknek szintén nem volt hazájukban maradásuk.

Felvinczi Takács Zoltán.

ERDÉLYI MŰVÉSZEK.

Magyarország fővárosában meglepetéssel tapasztalja a hozzáértő idegen, hogy itt minden megtalálható, ami képet ad az emberi szellem legértékesebb és térben s időben legkülönbözőbb életnyilvánulásairól. Csak sokszor tulságosan rejtettek nálunk ezek az értékek. A budapesti ember viszont csak most, elkésetten ismer rá a legcsodálatosabb rejtekhelyre, Erdélyre, ami különben rejtek és rejtély volna ma is, ha nem jött volna közbe a „minden dolgok apja", a háboru és utána a másikfajta háboru, mely azzá tette az erdélyi magyart, ami a háboru előtt a lengyel, a finn meg a felvilágosodott orosz volt. Ott lenni mindenütt, hol szabadságot és életet kér az emberi szellem és járni keserü szenvedésekkel, de a keblet feszitő sejtelmekkel a végzet utját: ez lett a mai feszültséges világban az erdélyi sors. Ezt példázzák a Nemzeti Szalonban most kiállitó erdélyi művészek is.

Teleki Bella grófné, a régi erdélyi arisztokrácia tagja, a festőművész Brunswick Karolina grófnő unokája és az ugyancsak festőművész Teleki Blanka grófnő unokahúga, teljes szakszerüséggel folytatta tanulmányait a bécsi Hesslnél, majd Párisban, Puvis de Chavannes tanitványánál, Paul Baudouinnél és végül Munkácsynál. A mi nagy atyamesterünk döntő hatást gyakorolt a müvészetére. A lelkesedéssel és szorgalommal gyüjtött tőke azonban hosszu idő ig csak erkölcsi kamatokat hozott, mert a családi élet elvonta a grófnét a müvészettől. Képei és tanulmányai világtól elvonult életet éltek a drassai kastély falain, mig csak az 1918-as forradalom áldozataivá nem lettek. A régi Erdélyel pusztultak el.

A művésznő fia Ralph közben szintén festőművésszé fejlődött. Első oktatója anyja volt. Majd Laussanban tanult, Charles Girondnál, azután Párisban, a régi mes ernél, Baudouinnél. A háboru alatt megszakadt tanulmányok fonalát 1921-ben vette fel. Először Bécsben dolgozott, a Kunstgewerbeschule festészeti osztályán, Berthold Löfflernél, azután Nag bányán Thorma Jánosnál, végül Budapesten, a főiskolán, Olgyai Viktor grafikai osztályában.

Teleki Ralph gróf hoszu időt töltött Nagybányán. Ott folytatott tanulmányainak köszönheti a legtöbbet. Thorma János közvetlenül felfogott formái és erőteljes szinei egészséges hatást gyakoroltak rá

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

ELNÖK:
Gróf ZICHY JÁNOS

ALELNÖKÖK:
CSÓK ISTVÁN GEREVICH TIBOR HORVAI JÁNOS
FARKAS ZOLTÁN

IGAZGATÓ:
HUBAY ANDOR

PÉNZTÁROS:
LEHEL BÉLA

FŐTITKÁR:
KÉZDI-KOVÁCS ELEMÉR

18232 — Szepes nyomda. Telefon : 13-1-64

Neuwirth Kalon

Erdélyi Mi Vesek

1922?

marc-apr

KIÁLLÍTÁSOK

EGYHÁZMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS

A Nemzeti Szalonban február 15-én, délben nyitották meg ünnepélyesen azt az egyházművészeti kiállítást, amelyet az Országos Egyházművészeti Tanács rendezett. A kiállítás megnyitásán igen nagyszámú és előkelő közönség jelent meg, amelynek soraiban voltak: *Rotta* Angelo c. érsek, apostoli nuncius, *Hász* István tábori püspök, *Hamvas* Endre ált. budapesti érseki helytartó, *Mészáros* János protonotárius-kanonok, *Zimányi* Gyula piarista rendfőnök, a kultuszminisztérium részéről báró *Wlassics* Gyula államtitkár, vitéz *Haász* Aladár min. osztályfőnök, *Beresztóczy* Miklós p. kamarás, min. tanácsos, a főváros részéről *Karafiáth* Jenő főpolgármester, titkos tanácsos, *Némethy* Károly tanácsnok, *Huszthy* Károly tanácsnok, *Péczely* Béla főjegyző, az Actio Catholica részéről gróf *Zichy* János v. b. t. t., társelnök, *Gévay-Wolff* Nándor, *Zsembery* István országos alelnökök, *Mihalovics* Zsigmond prelátus, orsz. igazgató, *Preszly* Elemér titkos tanácsos, *Bornemisza* Géza v. miniszter, *Vojnovich* Géza, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára, *Sidló* Ferenc, a Képzőművészeti Főiskola rektora és igen sok más közéleti előkelőség.

Pontban 11 órakor érkezett *dr. Serédi* Jusztinián bíboros-hercegprímás, akit az Egyházművészeti Tanács nevében *Lepold* Antal protonotárius-kanonok egyházi, *Gerevich* Tibor egyetemi tanár világi elnökök és *Molnár* Ernő a Tanács igazgatója fogadták. — *Lepold* Antal megnyitó szavaiban rámutatott arra, hogy bár az egyházi művészet, mint maga az Egyház is, 2000 esztendő óta ugyanazokat az igazságokat fejezi ki, mégis minden korban annak nyelvén szólalt meg. Ezt akarja érzékeltetni a legújabb magyar egyházművészetet bemutató kiállítás, amelynek megnyitásánál köszönti a főpásztort, a pápai nunciust, a kultuszminisztérium és egyéb közületek képviselőit és a vendéglátó Nemzeti Szalont.

Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás a következő ünnepi megnyitót mondotta az egyházművészet jelentőségéről:

— Ahol vannak magasztos eszmények, ott van rendszerint igazi művészet is, mert mindig akadnak megihletett alkotó művészek, akik az eszményeket érzékelhető, szép formába öntik. Ezért azok a közületek, amelyeknek vannak magasztos eszményeik, tudnak valóban művészi alkotásokat felmutatni, mert van mit érzékelhető művészi formába önteniök. Ellenben azok a közületek, amelyek ilyen eszmények nélkül szűkölködnek, amelyek az anyaghoz tapadnak, sokszor bizony csak nagyméretű vagy formátlan dolgokat alkotnak, mert igazi művészi alkotások létesítésére hivatva nincsenek.

— Mivel a katolikus világegyház a legmagasztosabb és legfenségesebb eszmények birtokában van, azért művészete is ennek minden ágában a legigazibb és legnemesebb. Örök eszményei a felséges Isten, a testté lett Ige, Krisztus isteni tanítása hit és erkölcsi, valamint hazafias vonatkozásban, továbbá az isteni tanításnak, a hit és erkölcsi törvények szerint való katolikus és hazafias élet hősies megvalósítói: a szentek, élükön a Boldogságos Szűzzel, továbbá a nemzeti hősök. Ide tartozik azonkívül a kultusz, illetve ennek érzékelhető eszközei: a liturgia, a szent helyek, valamint ezek egyházi felszerelése stb. Mindezek a témák legapróbb részleteikben s ezerféle változatban művészi feldolgozásban bontakoznak ki prózában, versben és színművekben, énekben és zenében, képekben és szobrokban, textil-, bőr- és ötvösmunkákban, végül az építőművészet remekeiben.

— Az egyháznak ezt az igazi művészetét más egyházi és világi közületek olyan mértékben tudják megközelíteni, amilyen mértékben eszményeik megközelítik annak eszményeit. Viszont minél jobban az anyaghoz tapadnak, annál jobban eltávolodnak az igazi művészettől is, mert annál könnyebben szem elől tévesztik a művészetet megihletö legnemesebb eszményeket, amint ezt korunkban — sajnos — minden vonatkozásban szomorúan tapasztaljuk.

— Ahol vannak magasztos eszmények, rendszerint támadnak igazi művészek is, akik alkotó munkájukban megértésre és támogatásra mindig számíthatnak. De a művészek minden istenadta tehetségük mellett és minden kedvező feltétel fennforgása esetén is csak akkor lesznek igazi művészek, ha nekik is vannak eszményeik, amelyek megközelítik az Egyház örök eszményeit és ha művészi szempontból lelkiismeretesen képezik és tökéletesítik magukat.

— Ez a kiállítás általános templomterveivel, oltáraival, keresztúti stációival, házi kegytárgyaival, Szent László freskóival és egyéb művészi darabjaival a magyar katolikus egyházművészetet s annak alkotásait kívánja bemutatni s egyben igazolni, hogy mindalunk most is van alkotó és restauráló művészet és vannak művészeink, mert vannak örök eszményeink, melyeket Krisztus egyháza szüntelen szemünk elé állít.

— És ha legújabb művészi alkotásaink talán szerényebbek, ez nem az eszmények, vagy az alkotó művészek hiányára, hanem az idők mostohaságára vezetendő vissza, mert az általános gazdasági leromlás miatt a nagy egyházi és világi mecénások kora, talán hosszú időre lejárt. Csak szerény eszközök állnak rendelkezésre. Azért most a művészekre hárul a súlyos feladat, hogy szerény eszközökkel is tudjanak művészi dolgokat produkálni. És meggyőződésem szerint tudnak is, ha az anyagi eszközök fogyatékosságát komoly, hivatásszerű önműveléssel, nevezetesen a rajzolásnak, a perspektivának, az egyes művészeti ágak sajátos technikájának lelkiismeretes tanulásával és a régi művészi hagyományokon kifinomult ízléssel iparkodnak pótolni, de kivált, ha az örök eszményeket iparkodnak meguknak megszerezni, azokat szinte átélni és a művészet útján másoknak is érzékelhetőkké tenni.

— Ezekkel a gondolatokkal megnyitom ezt az egyházművészeti kiállítást, amelyre annak rendezőivel és kiállító művészeivel együtt Isten áldását kérem.

A hercegprímás szavai után az énekkar Beethoven „Isten dicsősége" c. szerzeményét, majd a pápai himnuszt adta elő és ezután a főpásztor és a megjelent előkelőségek megtekintették a kiállítás összes helyiségeit. A bíboros-hercegprímás több kiállító művésszel és a pályázatok nyerteseivel hosszabban elbeszélgetett.

A kiállítás tartama alatt, február 19-én *Czapik* Gyula veszprémi püspök „Mit kíván a gyakorlati lelkipásztor a művésztől?", február 22-én *Teller* Frigyes „A középkori magyar egyházzenei emlékek", 26-án *Gerevich* Tibor „A mai egyházművészet" címmel tartott előadást. Tárlatvezetés: február 23-án *dr. Somogyi* Antal, március 2-án *dr. Jajczay* János.

* * *

Az Egyházművészeti Tanács által a Nemzeti Szalonban rendezett kiállításnak határozott célkitűzése, programmja van. Ez a programm azonban túllépi a tiszta egyházművészeti célok elérését, s általános, korszerű művészeti elveket is hirdet. A csupán önmagáért való művészeti felfogással szemben vallomást tesz mindenekelőtt arról, hogy a művészetnek az egyéni alkotó ösztön kielégítésén, s a vizuális gyönyörködtetésen túl általános érvényű, egyetemesen emberi célja, sőt rendeltetése van. Ez a cél pedig nem más, mint az emberiség korszerű és jövőt formáló közös eszményeinek keresése, kialakítása, az ember földi és földöntúli életének megszépítése, megnemesítése és fölemelése.

A programm másik oldalát a kiállítás rendezésének elve és módja mutatja meg. A Szalon nagytermét *Árkay Bertalan* építészeti tervei szerint belső templomtérré alakíttatta át a kiállítást rendező *Gerevich Tibor*, s többnyire a Római Magyar Akadémia volt ösztöndíjasainak műveivel képezte ki, illetve rendezte be. A kiállítás tehát célszerű és formai egységet alkot. Kiindulási pontja az építészet és szobrászat, festészet, iparművészet és művészi ipar, tehát az architektúra és a díszítőművészetek ősi formai, stílus-egységének helyreállítási akarása. Közismert dolog, hogy ez az egység a mult században bomlott fel, s századunk elején már félelmetes zűrzavarrá hatalmasodott. A kétféle, tartalmi-szellemi és formai célkitűzés együttesen valósul meg a kiállításon. Rámutat arra az útra, amelyen a művészetek szellemi és formai egysége, külső és belső egyneműsége helyreállhat nemcsak az egyházi, hanem világi rendeltetésű művészet terén is.

Ez a kiállítás azonban már nem egyszerű célkitűzés, hanem jelentős eredmény is. Annak az útnak a kezdete, amelyen ez az eredmény kialakult, hosszú évekre nyúlik vissza.

Az 1934-ben Rómában rendezett Egyházművészeti Nemzetközi Kiállításon mutatkozott be először az a művészcsoport, amely nagyjából ezen a kiállításon is szerepel. Ez a római kiállítás éppen magyar részről hozott meglepő eredményt. A rendelkezésre bocsátott belső teret Gerevich Tibor ugyancsak Árkay Bertalan építészeti terve alapján magyaros templombelsővé alakította. Ez az elgondolás már a rendezés alatt olyan feltűnést keltett, hogy több nemzet rendezősége ennek megfelelően alakította át korábbi elgondolását.

Ezzel a kiállítással áttörték a kiállításrendezés addigi fogalmát, mert felismerték azt a korszerű vágyat, amely a művészeket ebben az időben külföldön is, itthon is áthatotta. A római kiállítás magyar kápolnája a korszerű, közösségi törekvésű művészet első gyakorlati bemutatkozása. A végső bomlásnak indult művészi individuálizmussal, s az annak megfelelő kiállítás-fogalommal szemben megteremtették azt a keretet, amely igen alkalmas arra, hogy a szellemében közösségi és műformájában egységes művészet korszerű kibontakozását elősegítse.

Az 1936. évi római Volta-kongresszus már egészen ennek a kérdésnek jegyében zajlott le. A világ minden tájáról összesereglett tudósok és művészek e kérdés jegyében mutatták meg a monumentális modern művészet lehetőségeit, s a velencei biennalékon azóta, főképen az olaszok, e kiállítás-elv alapján rendezik be pavillonjukat.

Az 1937-ben Budapesten rendezett kiállítás a „Modern monumentális művészet" címet viselte, s lényegében ez is a művészet célját és rendeltetését, sőt az alkalmazott művészet ősi elvét hirdette. A szellemben és stílusban sokféle, különnemű, többnyire formai problematikában vergődő budapesti kiállítások zűrzavarában felkiáltójelként hatott ez a kiállítás, amely szellemben és formában, belső és külső célkitűzésében és eredményeiben egyaránt egységes volt.

Ennek a programmnak a legújabb, bár szűkebb, az egyházművészet körére korlátozott, de az előbbinél nem kisebb jelentőségű állomása ez a kiállítás, amelyen a római iskola az utóbbi évek fiatalabb ösztöndíjasaival és a művészcsoporthoz szellemben és stílusban közelálló több más művésszel megbővülve és meggazdagodva, általános és egyéni kvalitásokban sokat fejlődve mutatkozik be.

Árkay Bertalan egyszerű, de pompás ritmusokban tagolt templomának mennyezetgerendáit népi magyar díszítő motivumok borítják. A főoltárt a *Bíboros Hercegprímás* Úr Őeminenciája rendelésére *Goszleth* Lajos műépítész és *Madarassy* Valter tervezte a Műemlékek Országos Bizottsága által helyreállított *deáki-templom* részére, dunaharaszti kőből. A középkori templom stílusához igazodó, de lényegében modern oltárt a kiállításon mutatják be először. A szentély fülkéiben a Pécsi Székesegyház homlokzatára kiírt szoborpályázat díjnyertes pályaműveit, *Antal* Károly és *Boldogfalvi Farkas* Sándor hat-hat apostolszobrát helyezték el. A két mellékhajót mellékoltárok tagolják. A fő hangsúlyt ezen a kiállításon általában az oltár-felszerelésre fordították. A mellékhajók szentélyfelőli végződésében egy-egy oltár fölött helyezték el *Árkayné Sztehló* Lili színes üvegablakait, a többi mellékoltáron pedig *Molnár C.* Pál, *Emőd* Aurél, *Jeges* Ernő, *Deéd* (Dex) Ferenc és *Mezey* Arthur oltárképeit állították fel. A kiállításon ezeken kívül még több teljesen felszerelt oltárt találunk, az első baloldali teremben illyefalvi *Lőte* Éva lírai színekkel festett terracotta oltárlapját, a jobboldali második teremben pedig *R. Szörédi* Ilona áhitatot sugárzó, modernül leegyszerűsített, s a Madonnát szentekkel ábrázoló háromosztatú oltárképét, melyen az alakok kalotaszegi öltözetet viselnek. Az oltárokra vonatkozólag meg kell jegyezni, hogy azok külön-külön stílusegységet alkotnak. Maga az oltár, a festmény, szentségtartó, kelyhek, antependium, miseruhák és minden liturgiai felszerelés össze van hangolva. Ez a rendezők művészetét dícséri, de rámutat arra is, hogy a kiállításon szereplő művészek összedolgoznak. Jóllehet megőrzik egyéni stílusjegyeiket, a kialakult munkaközösség mégis, e tekintetben is közelhozza egymáshoz őket. A kiállítás egységes szellemére és hangulatára jellemző, hogy még a virágok is hozzásímulnak az oltár s az oltárkép jellegéhez. *Jeges* Ernő Szent Erzsébet oltárán például rózsákat, *R. Szörédi* kalotaszegi viseletbe öltöztetett szentjei előtt pedig tulipánokat látunk. A kiállításon először mutatták be végül a Fővárosi Iparrajziskola által készített hordozható tábori oltárt, amely *Tóth* Gyula tanár kiváló ízléséről tanúskodik.

Külön kell szólni az iparművészeti jellegű tárgyakról, miseruhákról, ötvösművekről, vasmunkákról, csiszolt üvegekről s más apró liturgiai tárgyakról, amelyek azt bizonyítják, hogy komoly művészek foglalkoznak ezek készítésével is. *Megyer-Meyer* Antal, *Szitáné Molnár* Mária, *Okrutzky* Erzsébet ötvösművei a gyári készítményeket messze felülmúlják művészi értékben, de nem lépik túl azoknak általános árindexét. A nagyterembe lépve hamar magukra hívják a figyelmet *Deéd* Ferenc kovácsolt vasmunkái, elsősorban ötkarú kandelábere, Mária-mécsese, s népművészeti motivumokkal diszített, saját oltárképe alatt elhelyezett pacificale-ja.

A jobboldali első teremben elhelyezett vallásos képek közül megemlítjük *Szörédi* Ilona modern Angyali üdvözletét. Máriát és az angyalt modern ruhába öltözteti, ami nem kifogásolható, hiszen ez általános volt a középkor végén, s különösen a reneszánszban is. *Medveczky* Jenő Golgotája a művész örvendetes fejlődéséről tanúskodik, s még inkább bizonyítja ezt a Szent László-legenda freskóvázlata, mellyel a kiállításra kiírt Szent László-legenda pályázat első díját nyerte.

Klasszikus filmoperett a Corvin megnyitóján

Az átalakított Corvin-filmszínház a héten nyitja meg kapuit Willy Forst „Operett" című, különlegesen érdekes filmalkotásának bemutatásával. A másodhetes moziból premierszínházzá alakult Corvin megnyitó újdonsága az egész filmszezonnak kiemelkedő eseménye lesz, mert *Willy Forst*, aki máma az operettműfajban kétségtelenül a legelső vonalon halad, ezzel a filmjével magasan túlütött minden eddigi hasonló alkotásán. A lo-

bilincselő és megható kettős szerelmi történetnek ugyanis két bécsi nagy operettszínház versenye adja a történelmi hátteret, *az a nemes versengés, aminek eredménye az lett, hogy a bécsi operett meghódította a világot.* A film klasszikus és művészi hangját már az is mutatja, hogy *szereplői között foglal helyet Johann Strauss, Karl Millöcker és Franz von Suppé, az operettszerzők fejedelmei*, az egykori bécsi híres primadonna, Marie *Geistinger*, Alexander *Girardi*, a neves operettszínész és Franz *Jauner, az a zseniális rendező és igazgató, aki annakidején megteremtette az operett igazi bécsi játékstílusát.* A két versengő színház színpadi próbáit és előadásait látjuk majd a filmben és korhű díszletek között, s hallhatjuk a klasszikus szerzők legjobb műveinek legszebb részleteit a bécsi filharmonikusok közreműködésével. A film főszerepét, Jaunert, maga Willy *Forst*, Marie Geistingert pedig egy fiatal német színésznő, a szép Maria *Holst* játsszák.

Színésznövendékek bemutatkozása

A színművészeti akadémia szombaton délután tartotta első nyilvános növendékelőadását a Nemzeti Színházban. Bevezetésül egy ismeretlen szerzőtől származó, középkori pálos-játék (Kocsonya Mihály házassága), majd pedig Romain Rolland színműve „A szerelem és halál játéka" került előadásra. Az ilyenfajta színészvizsgák műsorának összeállítása nem könnyű dolog. Mindig szem előtt kell tartani, hogy lehetőleg sok „jó szerep" legyen benne. Ilyen szempontból igen szerencsés volt a választás, mert a két ellentétes légkörű darab igazán hálás alkalmat nyujtott, hogy a növendékek több oldalról is megmutathassák képességeiket. A népes szereplőgárdában több igen tehetséges ifjú színész keltett figyelmet. A rokonszenves, szép megjelenésű *Bakó* Márta (a boldog emlékezetű Bakó László leánya) például már a teljesen érett színésznő biztonságával oldotta meg a rábízott két szerepet. Mélytónusú hangjának van valami megkapó zománca és játékát végig az őszinte átérzés eleven meleg áradása hevíti. Amellett könnyed vígjátéki hang éppen úgy a birtokában van, mint az erős szenvedély kifejezése. Mellette különösen *Szakal* Ferenc tünt ki. Szintén két, egészen különböző alakítással bizonyította be, hogy sokoldalú ábrázoló tehetség, mértéktaró és igen értelmes színész. Szépen beszél és az énekhangja is kellemes. A bájos *Nagy* Annának pompás alkalma nyílott, hogy mind egészséges komikai érzékét, mind pedig őszinte szívhangjait megmutassa. A rokonszenves *Halász* Géza férfias, öntudatos fellépésével, kellemes hangjával és őszinte, hevülettől fűtött játékával mutatott színészi hivatottságot. És ugyanígy kijár a dícséret az ügyes *Kémény* Gizellának, a kellemes *Kelemen* Erzsébetnek, *Csákányi* Lászlónak, valamint *Dömsödy* Jánosnak és *Palotay* Istvánnak. A színán gördülő előadást *Hegedüs* Tibor tanár rendezte. (L.)

* **Népszínmű filmen.** A boldog Nagymagyarország legforróbb színházi estjei a Népszínházban a népszínmű-előadások voltak. A Kárpát-filmvállalat a nyáron Szigligeti Ede száz arannyal díjazott „Cigány" című népszínművéből filmváltozatot készített Deésy Alfréd rendezésében. Az ujdonságnak egyik női főszerepét Zimonyi Márta játssza, aki most mutatkozik be nagyobb filmszerepben. Mellette Pataky Jenő, Adorján Éva és Bilicsi Tivadar jutottak a népszínműben jelentősebb szerepekhez.

* **Ifjúsági előadás.** A székesfőváros által rendszeresített, Majorné Papp Mariska szakavatott irányítása alatt álló ifjúsági előadássorozat keretében ezen a héten Kisfaludy Károly „Családások" című vígjátékát adták elő a Magyar Művelődés Házában. A mulatságos és még mindig élvezhető darab szerepeit a Nemzeti Színház tagjai: Olthy Magda, Gobbi Hilda, Lukács Margit, Eőry Kató, Ungvári László, Bartos Gyula, Major Tamás, Apáti Imre, Rajczi Lajos, Balázs Samu, Koltai Gyula és Ráday Dénes játszották nagy sikerrel.

* **A modern Robinson.** Defoe Dániel Robinson Cruzoeja hajótörés következtében kerül Juan Fernandez szigetére, az a Robinson azonban, aki a Bavaria „Robinson" című drámájának a hőse, a mult világháború után önként keresi fel Robinson szigetét, odamenekül az emberek közül s a dzsungel vadjaival köt barátságot, amíg végre az idők változása haza nem hívja Németországba. Soha nem látott tájak szépségei elevenednek meg ezen a filmen, amelynek helyszíni felvételeit Arnold Fanck dr., sok szép havasi és alpesi film szerzője készítette. A filmet a napokban mutatják be.

* **Dr. Plank-tánciskola Andrássy-út 24.**

* **Rendkívüli vendégciklus az Operaházban.** Az Operaház igazgatósága felhívja a közönség figyelmét arra, hogy a rendkívüli vendégciklus bérletjegyeinek legnagyobb részét régi bérlőközönsége váltotta ki, úgyhogy bérletjegy már csak kevésszámú II. és III. emeleti helyre kapható.

A vasárnap katolikus egyházi zenéje

Október 19-én, vasárnap a fővárosi katolikus templomok népénekes szentmiséinek kötelező énekrendje a Szent vagy Uram-gyüjteményből a következő: 225. Jertek, keresztény hívek, 135. Üdvözlégy, ó, drágalátos és 191. Ó, dicsőséges asszonyság.

A Szent István-bazilika ének- és zenekara délelőtt 10 órakor Mozart: Koronázási miséjét adja elő, Palestrina offertoriumával (Super flumina Babylonis). A déli 12 órai szentmisén a kórus ősi magyar Mária-énekeket mutat be részint szóló, részint a női hármas előadásában, Harmat feldolgozásában.

A belvárosi főplébániatemplom ének- és zenekara délelőtt 10 órakor Filke: d-moll miséjét adja elő, Hegedüs offertoriumával. A déli 12 órai szentmise alatt Rheinberger: g-moll miséjéből énekel a kar miserészeket, azonkívül előadja Harmat: Gyászba borult egek... kezdetű szerzeményét.

Az udvari és várplébániatemplomból délelőtt 11 órakor egyházi éneket közvetít a rádió Szedlay István dr. pápai kamarás, kalocsai teol. tanár misealatti szentbeszédével. Közreműködik a Kövi Szüz Mária egyházközség énekkara Rossa Ernő vezényletével és előadja a következő énekszámokat: Hassler: Ünnepre jöttünk. — Összefüggő miseénekek (népének), — Deák-Bárdos: Angelus. — Schubert: Szent vagy Uram. — Kodály: Szent István-ének és Erkel: Himnusz. Jurassa Endre orgonán előadja Pachaelbel: Magnificat fugáját és Bach: Preludium és Fuga (F-dur) orgonadarabját.

A budai ferences plébániatemplom énekkara délelőtt 10 órakor Gruber. F-dur férfikari miséjét adja elő. Offertoriumkor Szilágyi Béla, az Operaház tagja, elénekli Rossa Ernő: Jesu dulcis... kezdetű szerzeményét. Ez utóbbi műnek ez lesz a bemutatója. Orgonán Hegedüs István kisér.

A Ferdinánd-téri plébániatemplomban délelőtt 10 órakor az ének- és zenekar Goller: Szent Alajos-miséjét (B-dur) adja elő. A fél 12 órai szentmise alatt Hadnagy Viktor énekel szólót.

A terézvárosi plébániatemplom bucsúja alkalmából az énekkar Beliczay Gyula: F-dur miséjét adja elő, Perényi Géza orgonaátiratában. A változó miserészek — Szlára Sándor offertoriumának kivételével — gregorián korálisok. A magánszólamokat Vargha Klári, Milinkovich Gemma,, Balázs Lóránt és Várady Ferenc éneklik. Orgonái Lisznyay Szabó Gábor. Este fél 7 órkor a rózsafüzér-ájtatosság után ünnepi vesperát énekel a kórus.

A szentdomonkosrendi plébániatemplomban délelőtt 10 órakor Filke: F-dur miséjét adja elő a kar. A fél 12 órai népénekes szentmise alatt Balázs Lóránt elénekli L. Weiss: In te Domine... kezdetű szerzeményét.

Az örmény szertartású katolikusok számára délelőtt fél 12 órakor a Szent István-bazilika kápolnájában Bodurián János csikszépvizi plébános ünnepélyes szentmisét mutat be, míg a szentbeszédet P. Pungutz Antal dr. plébános mondja. A mise alatt a szépvizi örmény egyházi énekeket Nyegrucz Juliánna énekművésznő adja elő orgonakisérettel.

Föld, pénz, gazdaság

A kereskedők szerint is szükség van az élelmiszerpiac legszigorubb ellenőrzésére

Az időszerű közellátási kérdések megbeszélése céljából a budapesti kereskedelmi és iparkamara szakértekezletet hívott össze.

A kereskedők szívesen veszik *a legszigorúbb ellenőrzést is*, mert szerintük ez az ármegállapítás természetes velejárója. A kormány a közellátási minisztériumtól a készletek helyes szétosztását, okszerű felhasználását, vagyis a piac közérdekü szabályozását várja. Többen szóvá tették *a spekuláció célját szolgáló luxuscikkekké átalakított élelmezési áruk felülvizsgálatát.*

Az értekezlet az árupiac megfelelő szabályozását *a gyengébb vásárló rétegek érdekében sürgeti.* A közellátási minisztertől eredményes munkát várnak, védelmet a „hivatásos" vevők és *a haszonleső spekuláció ellen.* A legcélszerűbbnek vélik a körzeti beosztást, amely lehetővé teszi, hogy a kereskedő és iparos az általa évtizedes munkával szerzett vevőit elsősorban szolgálhassa ki. A megszünt üzletek vevöit a legközelebbi üzlet természetesen készséggel kiszolgálná.

Az értekezleten a Hangya és a községi élelmiszerüzem képviselői is megjelentek és *az összes élelmiszerszakmák képviselői egyértelműen kijelentették,* hogy becsületes munkával *és a közönség pontos kiszolgálásával* megértéssel támogatják a kormányt *az árupiac egészséges rendezését célzó munkájában.*

— **(Bankjegyforgalmunk 46.9 millió pengővel 1836 millióra csökkent.)** A Magyar Nemzeti Bank bankjegyforgalma az október 15-iki kimutatás szerint az október 7-iki forgalommal szemben 46.9 millió pengővel csökkent. A váltóvisszaváltások összege a váltóbenyujtások összegét 26.7 millió pengővel haladta meg. A kézizálogra adott kölcsönökből 0.7 millió pengő visszafizetés történt. Az alapszabályok 57. cikkének g) pontja alapján a külföldnek pengőben nyujtott hitel 21.5 millió pengővel emelkedett. Az állami giroszámlákon a befizetések 41.3 millió pengővel multák felül a kifizetéseket, míg az egyéb számlákon a kifizetések összege volt 4.7 millió pengővel nagyobb a befizetések összegénél és igy végeredményben a girokövetelések állománya 36.6 millió pengővel emelkedett. Az érckészlet 0.2 millió pengővel növekedett. A váltópénzkészlet 0.3 millió pengővel csökkent. Az „Egyéb követelések" 0.3 millió pengővel, az „Egyéb tartozások" 4.5 millió pengővel gyarapodtak.

— **(A magyar mezőgazdák szövetkezetének jubiláris adományai.)** A magyar mezőgazdák szövetkezete ötvenéves fennállása alkalmával tartott ünnepi igazgatósági ülésén elhatározta, hogy a vitéz nagybányai Horthy Miklósné által kezdeményezett téli segélyakcióra 20.000 pengőt, a vöröskereszt céljaira ugyancsak 20.000 pengőt adományoz.

— **(Uj angol hadikölcsön.)** Stockholmból jelentik: Az angol alsóházban Sir Kingsley Wood egy új 2.5 százalékos hadikölcsön kibocsátását jelentette be. A kölcsön paritásban kerül kibocsátásra és a kötvények beváltásának legkésőbb 1951 augusztus 11-ig meg kell történnie, a pénzügyminisztériumnak mindazáltal megvan a joga, hogy már 1949 augusztus 1-től kezdve beváltsa azokat. A pénzügyminiszter továbbá úgy nyilatkozott, hogy a hosszúlejáratú, 3 százalékos takarékkönyvek kibocsátása is folytatódni fog. Az új hadikölcsön révén remélik, hogy újabb 1 milliárd font sterlinget mozgósíthatnak a hadviselés céljaira.

— **(A svájci bankjegyforgalom emelkedése.)** Zürichből jelentik: Svájci körökben élénk figyelemmel kísérik a bangjegyforgalom alakulását abból a szempontból, hogy megismétlődik-e újra az 1939 második felében és az 1940-ben megfigyelt emelkedés. Szeptember végén a svájci bankjegyforgalom 2150 millió svájci frank volt, 45 millióval több, mint augusztus végén. Az ország 4 millió lakosához viszonyítva a 2.1 milliárdos bankjegyforgalom igen nagy, de tekintetbe kell venni, hogy ennek majdnem egynegyede, kereken 500 millió frank külföldieké, akik likvid pénzeszközeiket svájci valutába fektették. A bankjegyforgalom emelkedésével kapcsolatban a szakköröknek az a véleménye, hogy az emelkedés időszakilag indokolható s egyúttal rámutatnak a fokozódó pénzszükségletre. A jegybank aranykészletei, amelyek 500 millió amerikai dollárnál többet tesznek ki, magukban véve megakadályozzák, hogy a fizetőeszközök forgalmának emelkedéséből bármilyen gazdasági veszély is keletkezzék.

— **(Az idényvállalkozások adózása.)** A pénzügyminiszter rendelete alapján közli a főváros polgármestere, hogy az időszaki idényvállalkozásokat megadóztatják, az általános kereseti adó alapja az idény alatt elért tiszta nyereség. Ilyen vállalkozásoknak azokat kell tekinteni, amelyek üzleti működésüket április 1-től október 31-ig terjedő időben folytatják és az év többi részében szünetelnek. A polgármester felhívja ezeket a vállalkozásokat, hogy nyereségükről az üzletév zártától számított 15 nap alatt, de legkésőbb november 15-ig adjanak szabályszerű bevallást, amelyet a kerületi adószámviteli osztályoknál kell benyujtani.

— **(Kétmillió hold föld vár tagosításra Magyarországon.)** A magyar mérnök- és építészegylet jubiláris előadássorozatában legutóbb Futaky Zoltán műszaki főtanácsos ismertette a tagosítás közgazdasági jelentőségét. Rámutatott arra, hogy közel kétmillió hold föld vár tagosításra Magyarországon.

— **(A kisgazdaságok termelésének fejlesztése.)** Bár mezőgazdasági termelésünk egyes vonatkozásokban örvendetes fejlődést mutat, mégis különösen a kisgazdaságoknál nagy szükség lenne erőteljesebb ütemű termelésfejlesztésre. Ennek egyik eszközét ismerteti a Mezőgazdasági Közlöny most megjelent számában Reichenbach Béla professzor, rámutatva, hogy a mezőgazdasági haladásnak a szakoktatás mellett az üzemi tanácsadás a legcélravezetőbb eszköze.

— **(Fellendült a Székelyföld áruforgalma.)** Kolozsvárról jelentik: Az erdélyrészi gazdasági tanács Béldy Kálmán gróf elnöklésével tartott ülésén köszönetét fejezte ki Györffy-Bengyel Sándor közellátási miniszternek gyors és eredményes intézkedéseiért. Az ülésen bejelentették, hogy a keskenyvágányú összekötő vasútvonalon több kocsit állítottak üzembe és igy a székelyföldi áruforgalom jelentékeny mértékben fellendült. Október 15-től kezdve pedig már 44 mozdony és 430 tehervagón bonyolítja le a forgalmat ezen a vonalon. Beszterce és Szászrégen között a Mávaut az áruforgalom gyorsabb lebonyolítása érdekében mintegy 200 teherkocsit állított be, az Ibusz pedig Szászrégen és Sófalva között 400 székely fuvarost szervezett be állandó fuvarozásra.

— **(A német zsiradéktermelés nagyarányú fokozása.)** Berlinből jelentik: A zsírtermelés biztosítása az európai élelmiszerellátás egyik legfontosabb feladata. A német birodalmi élelmezési minisztérium ezzel kapcsolatban már évekkel ezelőtt fontos intézkedéseket tett. Míg 1933-ban a legfontosabb olajnövényeket csak 5000 hektár területen termesztették, 1940-ig tervszerű munkával 225.000 hektárra növelték az olajnövényekkel bevetett területeket. Ezzel a háború ellenére újabb lépést tettek, a még helyenkint fennálló zsiradékhiány kiküszöbölésére. Ez a nagyarányú fejlődés még német viszonyok mellett is egyedülálló. Hogy a zsiradéktermelést éppen az olajnövények termesztésével fokozták, annak oka abban rejlik, hogy az olajnövénytermesztéssel ugyanazon terület tej vagy sertészsír termelésének hatszorosát lehet elérni. Ugyanis egy hektáron termesztett takarmány a sertésnél csak 2 mázsa zsírt eredményez, ugyanezen területen termesztett olajnövények által pedig 13 mázsa tiszta repcezsír nyerhető, melynél még a kisajtolt repcemagvak takarmányként felhasználhatók. A repcetermesztés összeredménye tehát hektáronkint 15 mázsa tiszta zsiradék.

— **(Magyar ruggyantaárugyár részvénytársaság.)** A vállalat közgyülése az 1940. üzletévre 3 pengő osztalék kifizetését határozta el. A 15. sz. szelvények október hó 20-tól kezdve a társaság pénztáránál, a Credit-anstalt-Bankverein budapesti főpénztáránál, vagy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank főpénztáránál válthatók be.

— **(A textilhaszonkulcs-rendelet)** ismertetésével kapcsolatban igen hasznos gyakorlati segédkönyvet bocsátott ki Szalontai Elek hites könyvvizsgáló, állandó bírósági szakértő, a textilkereskedelem számára. A mintegy 80 oldal terjedelmű füzet ügyes táblázatokkal kiegészítve részletes magyarázatát adja a textiláruk bruttó haszonkulcsának megállapítása tárgyában megjelent 130.000/1941. A. K. sz. rendeletnek. Használhatóságát fokozza, hogy a kalkuláció követendő menetét gyakorlati példákon mutatja be és praktikus mintát közöl az önköltségi ár kiszámítására. Kimerítően foglalkozik a részletkereskedelem, valamint az áruhitelirodák által felszámolható bruttó haszonkulcsok kérdésével. A most megjelent füzet kiegészítését képezi a kereskedői kalkuláció alapelveit és felépítését tárgyaló „A kereskedő kalkulációja és az árellenőrzés" című munkának. A könyv a „Kalkuláció és árellenőrzés" kiadóhivatalában (Budapest II. Fény-utca 8) 3 pengőért, az alapmunkával együtt 7 pengő 50 fillérért.

E JELBEN GYŐZ UJ-EURÓPA

amely lerázza magáról a zsidó-plutokrata és bolsevista igát! Mindenki hordja az

UJ MAGYARSÁG V-JELVÉNYÉT!

Kapható Budapesten az **Uj Magyarság kiadóhivatalában** (VIII., József-körút 5), az utcai mozgó árusoknál és trafikokban, vidéki városokban a bizományosoknál, községekben a lapárusok útján megrendelhető

Nagy Margit meghalt

Nagy Margit, az Operaház művésznője szombaton este 9 órakor rövid szenvedés után elhúnyt. Temetése előreláthatólag kedden délután lesz a farkasréti temető halottasházából.

Nagy Margit azok közé a bájos jelenségek közé tartozott, akik már puszta megjelenésükkel, egyéniségüknek lenyügöző kedvességével, finomságával azonnal megnyerik a közönség szívét. 1923 óta volt tagja az Operaháznak, ahol diadalt diadalra aratott. Hosszú időn keresztül egyik legnépszerűbb énekesnőként tartotta nyilván a közvélemény. Mint Pamina a Varázsfuvolában, mint a Mesterdalnokok Évája, a Rózsalovag Octaviánja, a Figaro grófnője és még számos feledhetetlen alakításával aranyló betűkkel írta be nevét az Operaház legkitünőbb énekesei közé. Ezüstös fényű hangjának simogató melegsége, szelíden ragyogó fénye és énekművészetének a legkényesebb stilusbeli árnyalatokat is meglepő könnyedséggel érzékeltető kifejező képessége különösen a Mozart szerepekben érvényesült igazán. Nemes kulturájú énekművészetével mint oratórium-énekesnő is nagy sikerrel lépett a lámpák elé és országonkívüli vendégszereplései során a külföldi közönséget is egycsapásra meghódította. Barcelonában, Bécsben, Prágában, Rómában többször megfordult és a Duce előtt is énekelt átütő nagy sikerrel.

Nagy Margit Bécsben kezdte el tanulmányait Hilgermann Lauránál, majd a budapesti zeneművészeti főiskolában fejezte be. Gyors elköltözésével nagy csapás érte Operaházunkat és zenei életünket, de hiányát érezni fogja az előkelő társadalmi élet is, amelynek egyik körülrajongott, dédelgetett tagja volt.

* **Az Uj Magyar Színház első jubileuma.** Hétfőn este érkezik el huszonötödik előadásához az Uj Magyar Színházban Bónyi Adorján „A milliomos" című nagysikerű darabja, Csortos Gyula, Turay Ida, Halassy Mariska, Bilicsi Tivadar, Perényi László, Földényi László és Pethes Ferenc szereplésével. A darab továbbra is az eredeti szereposztásban marad műsoron.

* **A Kolozsvári Törekvés Dalkör** ünnepi hangversenye 26-án 8 órakor a Zeneakadémia Kamaratermében.

Halmay Tiborral két felvonás között

Tizenöt éve játszik német színpadokon Halmay Tibor, aki ezalatt ritkán és csak rövid ideig vendégszerepelt Budapesten. Jelenleg itthon filmezik s ezenkívül a Fővárosi Operettszínházban lép fel esténként a „Csodatükör" című zenés, táncos vigjátékban, aminek gyönyörű díszletei, kórusai, balletjei és parádés előadása a régi nagyoperettek korára emlékeztetnek.

A második és harmadik felvonás szünetében beszélgetünk Halmay Tiborral, aki ma egyik legnépszerűbb komikus színésze Németországnak.

— Udvari bolondot játszom a pazar kiállítású darabban — mondja Halmay —, sokat komédiázom, a harmadik felvonásban szamárháton vonulok a színpadra, táncolok, énekelek, holott a valóságban már régen nem működöm ebben a szerepkörben. Berlinben a Deutsches Theaterben kezdtem, ami tudvalevőleg mindig Németország első prózai színházai közé tartozott. Ott is, később Bécsben is, a Josefstädter Theaterben is vigjátéki szerepeim voltak.

— Eddig hetvenöt filmben játszottam, mégsem szívesen beszélek a filmről, mert utolsó szereplésim, bevallom, rosszul sikerültek. Remélem, majd Budapesten helyrehozhatom a zsorbát. Egyfolytában januárig maradhatok a magyar fővárosban, azután azonban német frontszínházban játszom tovább. Németországban ugyanis a katonák maguk választják kedvenc színészeiket s akiket hívnak, az boldogan szegődik a frontszínházak kötelékébe.

— Annál is inkább szívesen megyek a katonák közé, mert magam is tényleges huszártiszt voltam. Alig nőttem ki a gyermekkorból, amikor a világháborúba kerültem. Húszéves koromban már főhadnagy lettem.

— És hogy került mégis a színészi pályára?

— Amikor Linder Béla kijelentette, hogy nem akar katonát látni, akkor kezdtem gondolni új pályaválasztásra. Annak a belső hangnak engedelmeskedtem, amely a színpadra csábított. Az eredmények igazolták, hogy helyesen választottam.

— És mi maradt meg a régi huszártisztből?

— Mindenkor olyan légkört teremtettem magam körül, ami egy magyar huszártiszthez illik. A jövőben sokkal többször jöhetek budapesti vendégszereplésre, mint eddig. Úgylátszik, hogy a háború jobban összekovácsolt bennünket baráti szomszédunkkal.

Az öltözők folyosóin megszólalnak a csengők, kezdődik a harmadik felvonás. Az ajtón kopognak.

— Tessék! — mondja Halmay s miután senki sem válaszol, újabb kopogás után kinyitja az ajtót. Egy szamár áll előttünk a folyosón. Várja a színészt, akivel együtt indul a színpad felé...

Színház, Film, Művészet

Kiállítások

A Nemzeti Szalonban a Paál László-társaság állít ki. Mint megütött alaphang csendül felénk a nagyterem faláról *Paál* Lászlónak egy erőteljes tájképe. Kellemesen hatnak a szalonban a társaság képeinek jóízű magyar színei.

Faddi Förstner Dénes olajfestményei csendes, elmélyedő melankóliát fejeznek ki, mint a gordonka hangjai. Meleg hangulatot tud kelteni lirai képeivel. Különösen bensőséges *Estéje* és a *Kertben* alkonyi sejtelmessége. Kisebb balatoni tájait el nem csépelt színekkel, őszies tónusokkal festi, a Balaton vize nála legtöbbször ezüstös fénnyel csillog. Erősen összefogott, hatásos kompozíciója a Halászok. Förstner Dénes érdeme, hogy érzéssel, szívvel hatja át ábrázolásait, ez egyénivé teszi őket.

Kemény László elsőrangú kolorista, az olajfesték színei drágakőszerűen izzanak fénytől lobogó, napsütötte képein. Amilyen merészek és forróak kerti képei, virágai, oly elmélyedően finom „Batthyány-utcája" sötétkék árnyékaival, világosruhás leányaival. Csók István méltó tanítványa Kemény László.

Franciásan szellemes, brilliánsan könnyed és jókedvű tempera festő *Vadász* Endre. Stílusa, látása teljesen kiforrt. Kisméretű képei üdék és frissek, derűt árasztanak, mint egy pohár francia pezsgő. *Emőd* Aurél komoly, erős ösztönnel összehangolt színfoltjai igazi festői vénára vallanak. *Biai Föglein* Istvánnak különösen szépszínű virágcsokrai megkapóak. *Csabai Ékes* Lajos pasztelljei illuziókeltően modern színakkordokkal varázsolják elénk Róma jellegzetes részleteit, az ő pikturáján megérződik az Örökváros konstruktív, a rajzot szigorúan vevő hatása. *(Filodendron.)* Ugyancsak rajzos erőt érzünk *Bartha* Ernő holland módra festett, élénkszínű, karakteresfejű *Voledami halászán. Vesztróczy* Manó levegősen, ultramarinkék-hidegzöld színakkordokkal festett üde magyar falusi tájai gazdag rajzúak és jól éreztetik a terep gyümölcsfáit. *Tarnói Belányi* Viktor, jobbágyi *Gaiger* Miklós, *Lakatos* Artur, tiosvai *Varga* István impresszionista színességgel festenek. *Szigeti* József képeit közvetlenség, meleg, rózsás tónusok teszik kellemessé. *Biró* József *Luganoi strandolói* izlésesek, de portréin többször túldolgozza a részleteket.

Szénrajzait mutatja be *Feszty* Masa, egyéni stílusban dolgozza ki finoman, rajzosan részletezi fehér-fekete hatású gyermekportréit. *Czumpf* Imre tusrajzai rutinosak, könnyedek, de kissé sematikussá váltak.

A kiállítás egyetlen szobrásza *borbereki Kovács* Zoltán, akinek hatalmas erejű Aba-Novák portréfeje dísze a kiállításnak, női portréja raffinált módon elrejtett finomságokat sejttet.

*

A *Műbarát* helyiségeiben képzőművésznők állítanak ki nívós gyüjteményt. *Cz. Hikády* Erzsébet képeit *B. Illyefalvi Lőte* Éva szobrait mutatja be és *Taussig* Aranka hulladékselyem- és szövetdarabokból összeállított kisméretű tájképeit.

Hikády Erzsébet festészete élénken emlékeztet élete párjának, Czene Bélának pikturájára, csak nem lehet eldönteni, hogy a nemes, artisztikus veretű stílus melyiküktől indul ki. Melyikük került a másik befolyása alá. Talán közösen kialakított formanyelv az övék. Mindketten Rómában éltek és az itáliai festészet nagy méreteit, elgondolásait magukkal hozták a quattrocento lehelletével ötvözve. Hikády Erzsébet képeit a finoman tompított, szinte temperás hatású színezés jellemzi, mint a perzsaszőnyegeket vagy németalföldi gobelineket. *Leányok a vízparton, Husvét, Mária látogatása* álomszerű költői víziók, csak az utóbbin az arcok nem elég átszellemültek, viszont nagy *Angyali üdvözletén* tökéletes az illuzió. Különösen finom műfaja a kisméretű, meseszerű tájba állított, elszórt figurákkal telehintett kompozíció. Ebben tér el legerősebben férjének képeitől. E kis festmények igazi bibliai áhítatot terjesztenek. Magyar miliőbe is átülteti ezt a bájos műfajt. Tájképei, *Balatoni tája, Júlia szép leány,* ugyancsak ilyen álmodó színekkel, egyéni fantáziával készült regék. (Csak a paraszti miliőben ábrázolt Angyali üdvözlet nem szerencsés.) *Lőte* Éva kitűnő szobrász, finom érzéssel mintázza és stilizálja kompozícióit. Impozáns műve a nagyterem közepén *„Anya"* című ülőszobra, ölében két kis gyermekkel. A hatalmas méretű szobor nemes egyszerűségével hat. Mélyen átérzett kis szobra a *„Felajánlás"*. Szent Ferencén és többi vallásos tárgyú művén is átélést, elmélyedést látunk, művészi eszközei válogatottak, kifejezésmódja tisztult és kiegyensúlyozott.

Taussig Aranka iparművészetnek beillő apró tájképeit selyemhulladékokból állítja össze, szellemesen, jó színérzékkel, ötletes képzelettel. Nem kell félnie, hogy kezén giccsé lesz ez a háborús viszonyoknak annyira megfelelő műfaj. **R. Sz. L.**

*Jubilálnak bábosékná*l

Sok helyen csendes mosolygás fogadta Rév István iparművész-tanár és Laurisin Miklós zeneakadémiai professzor vállalkozását, amikor március végén híre ment, hogy bábszínházat nyitnak, bábos játékokat írnak, figurákat faragnak, apró ruhákat szabnak és a játékhoz zenét komponálnak! Sokan voltak a hitetlenkedők, kevesen, akik bíztak a dologban és íme: a nemzeti bábszínjáték, a bábos theatrum most már jubilál. Egy félesztendőn keresztül, a nyári szezon alatt éppen úgy, mint a „főszezonban", egyetlen nap sem akadt, amikor szüneteltek volna az előadások. Hat hónap egy színház életében nem sok idő, de annál inkább számít a nemzeti bábszínjáték vállalkozásánál, mert művészemberek fogtak össze, megspórolt pénzüket tették bele a szerény kasszába, szabadidejüket áldozták rá az előkészületekre és a munkára. Támogatás nélkül indították el a vállalkozást, mégpedig egy olyan intézményt, amelyben szinte csak ők bíztak! Nekik volt igazuk: a nemzeti bábszínjáték beváltotta gazdáik reménységét, természetesen egyelőre nem üzleti szempontból, hanem erkölcsileg. A közönség estéről-estére, a gyerekifjúság pedig délutánonként mosolyog, vagy könnyezik a bábuk történetein, amelyek estéről-estére új rajongókat szereznek a kezdetben lenézett, naivnak és gyerekesnek tartott bábosszínháznak! Beszéltünk Rév Istvánnal, aki érdekesen mondta el a színház félesztendejének eredményeit:

— Elsősorban is hangsúlyoznom kell, hogy még nem kerestem egy fillért sem! Amit bevettünk, az rá is ment a költségekre, de már ez is nagyon nagy eredmény! A nemzeti bábszínjáték semmiféle támogatást nem kap, de mi a rendes előadásokon kívül sokat adtunk már az ifjúságnak. Csak példának hozom fel, hogy az összes árvaházak, napközi otthonok, mintegy ötezer gyerek ingyen nézte végig a „Toldit" és az „Aranyszőrű bárány"-t! Legutóbb sebesült katonákat láttunk vendégül, akik magasrangú tisztek vezetésével jöttek el és olyan jól szórakoztak, hogy azóta is állandó vendégeink maradtak a hős honvédek. Azt szeretném hangsúlyozni, hogy a mi kis színházunk elsősorban a felnőttek meseszínháza és csak másodsorban szól a gyerekeknek. Az esti előadásokon például a most bemutatott „Istvánka" című drámai mesejátékot játszuk, amely a szó adott értelmében halálosan komoly téma és így nem a gyerekeknek szól. A gyerekelőadások délután vannak, amikor az „Aranyszőrű bárány" és a „Soktudó fiú" kerül műsorra. Sokan azt hiszik, hogy a bábszínház csak gyerekeknek való, ez őszintén szólva, mindnyájunkat bánt, a színészeinket éppen úgy, mint magamat. Jöjjenek el azok, akik lekicsinylik a mi szerény kulturintézményünket és akkor meglátják, hogy ez a nálunk még új, de külföldön nagy multra visszatekintő bábszínház komoly, értékes szórakozást ad!

A hat hónap alatt a nemzeti bábszínjátszók műsorán a nagysikerű „Toldi", a „Soktudó fiú" és a vele egy műsorban levő „Aranyszőrű bárány", a „Baj van a mennyországban" volt műsoron, most pedig Rév István új, sikeres darabja, az „Istvánka" hódít azok között, akik a bábuk kedvességén keresztül lettek hívei a kicsiny színpadnak.

A „Lángok"

három premierszínház műsorán

A tapasztalat azt bizonyítja, hogy igazi nagy élményt csak komoly, nagy problémákhoz nyúló drámák nyujthatnak. A kedves és szórakoztató vigjátékok emléke igen hamar, röviddel a mozielőadás után elillan. Ilyen élményt nyujt, a hírek szerint a „Lángok" című új nagy magyar filmdráma, amelyet nemsokára Budapesten is bemutatnak. Merész témához nyúlt Asztalos Miklós, a darab szerzője, aki két különböző korú nőt, a mostohaanyát és a mostohaleányt állítja szembe egymással a ezek ugyanazért a férfiért küzdenek. Az asszony új szerelme a hitvesi hűséget fenyegeti s Mezey Mária kivételes képességei és nagy színészi skálája volt szükséges ahhoz, hogy a kényes szerepet meggyőzően formálja meg. A mostohaleány fiatal, érző lélek, akit épp úgy hevít a szerelem lángja, mint anyját, viszont ez utóbbinak arra is vigyáznia kell, hogy a „Lángok" a leányát ne perzselje meg. Hidvéghy Valéria játssza a fiatal lányt s a benfentesek véleménye az, hogy szerencsés választás volt reábízni ezt a szerepet, mert a fiatal színésznő filmről filmre közeledik ahhoz, hogy betöltse azt a hiányt, ami ebben a szerepkörben van. A két férfiszerepet, a férjet és a fiatal művészt Kiss Ferenc és Jávor Pál alakítja a filmben, amely csütörtökön kerül bemutatásra a Radius, Átrium és Casino filmszínházakban.

HARMÓNIA

Holnap ünnepi Mozart-est

Művelődés Háza 8. Vez.: Karvaly Csilléry. Közr.: Osváth Julia, Károlyi Gyula, Szőv. Énekkar és Szőv. Zenekar. Jegyek: Népm. Bizottság (IV. Szép-u. 5.), Műv. Háza, „Harmónia" jegyirodákban.

Lehár vezényel okt. 25

fél 8. Művelődés Háza az okt. 13-i hangverseny megismétlése. Közr.: Tamás Ilonka, Udvardy Tibor, Székesfővárosi Zenekar. Jegyek: Műv. Háza, Népm. Bizottság, „Harmónia" jegyirodák.

Dohnányi Beethoven-estje

a „Harmónia" zongora bérlet második estje október 27-én a Vigadóban, műsoron: 32 variáció, d-moll, E-dur, C-dur és appasionáta szonáták. Egyes jegyek válthatók.

Székesfővárosi Zenekar mesterbérletére

bérletek korlátolt számban kaphatók. Mengelberg hangversenyére okt. 31. egyes jegyek árusítása megkezdődött.

Basilides Mária

Három dalestje bérletben: nov. 4., jan. 14., febr. 20. Bérletek válthatók.

„HARMONIA" jegyirodák:
Mária Valéria-u. 12. (Műbarát).
Rákóczi-út 36. (Szöv. Bolt).
Krisztina-krt 133. (Csáty).

Rózsavölgyi hangversenyei:
GIESEKING HOLNAP V. 8.
WALDBAUEREK KEDDEN Z. 8.
Durigo Ilona és Kasics Ilonka duett-est 24-én.
JAZZ, DIZOZ, TANC 25-én
VIDAM MAGYAR-EST
26-án, vasárnap, Z. ½9.
Honthy, Jávor, Greguss,
Hidvéghy Valéria, Hont Erzsi, Kalmár Pál, Pethes-Kádár, Mihályi, Hegyi, Monstre cigányzenekar.
Fellegi Teri estje nov. 2. Közr.: Pethes-Dénes. Babits Mihály emlékest nov. 2.
Lászlóffy Margit—Stefánia Imre 2 zongorás est nov. 5.
I. Zenekari Est nov. 6. Dittersdorff, Mendelssohn, Haydn, Mozart. Bérletek 6 estre.
Pécsi Öregdiákok nov. 8.

*

„Öt évszázad zenéje"

a Magyar Női Kamarazenekar zenetörténeti bérletsorozatának 5 estje. I. est nov. 17. Z. 8. Vez.: Arató, közr.: Zathureczky Clementis, Albert, Országh, Rezik, Schuszter, Hegedüs, Tibay, Vass, Schwab, Frank, Zöldy stb. Bérletek 4—24 P-ig Marnitznál, József-körút 37/39. Tel.: 134—028.

*

Koncert Zongorabérlet I.
FARAGÓ BEETHOVEN-EST
csütörtökön, 23-án V. 8. Appassionata, Waldstein, Pastorale, op. 101. Bérletek 9 estre, egyes jegyek.

Jazzkabaré ma

Latabár Kálmán, Kiss Manyi, Türk Berta, Rátonyi Róbert, Dénes György, Csikányi Éva, Rólla Ily táncosodák. Bundzik D. monstre szimfonikus jazz-zenekara. Vasárnap d. u. 4. Vigadó. Jegyirodák és helyszínen.

AZ OPERAIRODALOM GYÖNGYEI
6 estén
I. est szerda, nov. 5 este ½8-kor.
FILHARMONIAI ZENEKAR

Puccini-est
Caniglia Mária
Pataky Kálmán
VEZÉNYEL FAILONI,

továbbá: német—magyar-est — francia-est — olasz-est — Verdi-est — Wagner-est. Nagyhírű külföldi és magyar énekművészek és karmesterek közreműködésével.

Jegyek 1.50—8 pengő. (Rózsavölgyi.)

EGYHÁZMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS

Az Országos Egyházművészeti Tanács és a Központi Egyházművészeti Hivatal 1941. február hó 15-től március hó 9-ig bezárólag a Nemzeti Szalon termeiben egyházművészeti kiállítást rendezett.

Ennek a kiállításnak jelentőségét azzal domborithatjuk ki a legjobban, ha *hátterébe* a magyar országos egyházművészet közismert *visszásságait* állítjuk be. Ezekről valóban nem lehet eleget írni és beszélni. Köztudomású, hogy szerte szép országunkban templomaink legnagyobb része még ma is a történeti stílusokat kérődző maradiak és kontárok zsákmánya. De sokszor előfordul a másik véglet is, amikor a templom a kiforratlan kezdőknek és a túlzó moderneknek lesz az áldozata.

Az egyházművészet terén uralkodó bajok sokféle, de mindig bosszantó formában jelentkeznek. Egy széles látókörű és művészbarát pappal történt meg az alábbi eset. Ez a jószándékú ember temploma kifestését — nagyon helyesen — művészkezekre akarta bízni. Eddig rendben is lett volna minden. Azonban a sors szerencsétlenségére egy éretlen, kezdő művésszel hozta össze. A munka így a kísérletezés fokán abbamaradt. A közönség felzúdult, a plébános pedig a feletteseitől — a jószándékára ráadásul — dorgálást kapott. Itt a művész rontotta el a dolgot. Nem egyedülálló ez az eset, amelynek az ellenkezője is sokszor megtörténik. Egy templom kifestéséhez olyan művészek ajánlkoztak, akik a rájuk bízott feladatnak százszázalékosan megfeleltek volna. Ők viszont nem találtak szíves fogadtatásra, nona azt igazán megérdemelték volna. Itt a pap és az egyházközségi tanács hibázták el a dolgot.

Beleszól az egyházművészeti kérdésekbe a gazdasági helyzet is. Ebből a szempontból is sokszor csupa bosszúság az, ami történik. Ahol elég anyagi eszköz áll rendelkezésre, oda rendszerint igen sokszor, sőt legtöbbször értéktelen gicces, haszontalan kontármunka kerül; ahol pedig az igazi művészetnek adnák meg az elsőbbséget és szívesen áldoznának a komoly művészetre, ott meg rendszerint hiányzik a szükséges anyagi fedezet. Es így folytathatnánk ezeket a megfigyeléseket még oldalakon keresztül. Az imént lezajlott kiállításnak egyik kellemes tanulsága az, hogy ezen bosszantó és bántó állapotok ellenére is kisarjadtak, sőt meg is erősödtek már a magyar egyházművészet korhadt fáján az életrevaló, egészséges, friss, új hajtások.

Arra is rá kell mutatnunk, hogy ez a kiállítás a *teljességre* nem tartott, de nem is tarthatott számot. Egyházművészeti viszonyainkat teljességgel visszatükröző kiállítás összehozása fizikailag lehetetlen. Ez a dolog természetéből érthető. Egyházművészeti alkotásaink nagy része nem állítható ki: egyik részük azért nem, mert elmozdíthatatlanok, mint például a falfestmények; másik részük azért nem, mert bár elmozdíthatók, az elszállításuk a kiállításra igen nagy költséggel járna; azután meg azért sem, mert hisz állandó használatban vannak. A kiállításon bemutatott alkotások tehát egyházművészetünknek ugyan nagyon is elenyésző, de értékes hányadát jelentették. Végeredményben azonban csakis ez volt a fontos, mert a kiállításnak útmutatás és példaadás volt a célja. Meg akarta mutatni azoknak, akiket illet, hogy igenis vannak művészek, még hozzá szép számmal és az élen haladók, közül akik az Egyház sajátos igényeit ki tudják elégíteni, akik az Egyház dicső hagyományainak folytatására nagyon is méltók.

A kiállítás rendezésében e célnak megfelelőleg a művészeti követelményeken kívül a gyakorlatiasság és a korszerűség szempontjai voltak irányadók. A *gyakorlatiasság* szempontjából elsősorban csakis oly művek jöhettek számításba amelyek kimondottan liturgikus jellegűek. Sok oly műalkotás van, amely ugyan tárgya szerint az egyházművészet körébe sorolható, de sem templomi, sőt még a házi áhtatosság szempontjából sem használható. Nagyon kívánatos volna, hogy azok a művészek, akik a becses munkásságukat az egyházművészet terére a jövőben is kiterjesztik, e körülménnyel végre most már — saját érdekükben is — tisztába jönnének. Sok oly munka állott a rendezőség rendelkezésére, amelyek művészileg magas fokon állanak, de gyakorlatilag meg nem felelők és így a kiállításból kimaradtak.

A kiállítás rendezésében első ízben érvényesült szinte majdnem kizárólagosan a *korszerűség* szempontja. Lehet mondani, hogy ez volt az első teljes egészében korszerű, magyar egyházművészeti kiállítás. Oly örvendetes tény ez, amelyre már régóta vártunk, amely bizonyára örömmel tölt el minden jóakaratú kultúrembert, akinek a korszerű, mai művészethez valami kevés köze is van. A boldog emlékezetű Fieber Henrik által immáron három évtizede elindított törekvések érték itt el céljukat. Bízunk benne, hogy az a korszerű művészi szemlélet, amely már mentes a kísérletezésektől és a túlzásoktól, gyors ütemben fogja elfoglalni a magyar egyházművészet összes hadállásait.

A kiállítás rendezésében a vezető gondolat — ismételjük ez volt: oly újabbkeletű egyházművészeti alkotásokat bemutatni, amelyek tisztán gyakorlati jellegűek, amelyek a kiállításról akár egyenesen a templomba vihetők. (Sőt voltak oly tárgyak, amelyek a templomokból kerültek a kiállításra.) Ez a törekvés nagy mértékben sikerült is és éppen az adta meg ennek a kiállításnak szokatlanul érdekes, minden más kiállítástól eltérő jellegét. Ennek a célnak megfelelőleg a Nemzeti Szalon a kiállítás tartamára a templom ünnepi köntösét öltötte magára. A középső, nagy terem *Árkay Bertalan* építész szellemes terve szerint — a látogató közönség kellemes meglepetésére — háromhajós, árkádíves kis bazilikává változott, felékesítve oltárokkal, oltárképekkel, szobrokkal, miseruhákkal, kelyhekkel, és egyéb templomberendezési tárgyakkal. A két oldalt lévő kisebb termekben is gazdag bőségben sorakoztak fel az egyházi szobrászat, festészet, iparművészet és építészet legfrissebb alkotásai eredeti kivitelben és részben tervekben.

MAGYAR IPARMUVESZET

A kiállításon erősen jutott szóhoz a szobrászat. Nem régen zajlott le egyházi szobrászatunk mostanában legjelentősebb eseménye: a pécsi dóm déli homlokzatára kerülő apostolszobrok pályázata, amelyen az első díjat Antal Károly, a másodikat Boldogfai Farkas Sándor nyerte. Monumentális, nemesveretű szoborterveik a főoltár falfülkéit díszítették. Díszére szolgált a kiállításnak az a két feszület is, melyeknek egyikét Boldogfai Farkas Sándor a másikat Abonyi Grandtner Jenő mintázta. Borbereki Kovács Zoltán méreteiben is hatalmas Magyar Pietája megrázó erejű alkotás. Buzi Barnabás házi ájtatosságot szolgáló kis Szent Tádé szobrával ismét tanújelét adta, hogy tehetséges művelője a faszobrászat nemes művészetének. Erdey Dezső Szent Imréje a megszokott, gicces és édeskés ifjú helyett egy daliás, keménykötésű vitézt ábrázol. Illyefalvi Lőte Éva oltárlapja finom lelkiséget sugároz. Jálics Ernő Betlehemén legújabb szobrászatunk legszebb angyalai muzsikálnak. Kovács Mária a keresztelő Szent Jánosa egy erős tehetség hírnöke. Madarassy Walter érett dombormű stílusát a deáki keresztút tervein élvezhettük. Ohmann Béla monumentális szoborművei csakúgy, mint kis finom Madonnái egyaránt azt tanúsítják, hogy alkotójuk a legnagyobb szobrászaink egyike. Sidló Ferenc Pietája a kivételesen előkelő, nemeslelkű művész mesterműve. Martinelli Jenő, Metky Ödön és Szentesi-Hiesz Géza is válogatottan jó művekkel szerepeltek.

Amint a szobrászatot, úgy a festészetet is a legjobb nevek képviselték. Szőnyi István, és Aba Novák Vilmos pompás csornai freskótervei, az utóbbinak fenséges Krisztus mozaikja, Deéd (Dex) Ferenc kedves oltárképe a kassai ferencrendi templomból, Diósy Antal magyaros, álomszerű freskótervei, Emőd Aurél ragyogószínű Feltámadása, Feszty Masa festői finomságokkal alkotott Nagyasszonya, Hintz Henrik bensőséges Angyali Üdvözlete, Hollós-Mattioni Eszter hatalmas, színpompás oltárképe, Jeges Ernő ódon hangulatú Szent Erzsébete, Kákay Szabó György monumentális hatású Madonnája, Medveczky Jenő finom színhatású Golgotája, Molnár C. Pál egyszer lírai, máskor drámai hangulatú, mindinkább festőivé váló képei, Pécsi Pilch Dezső finom freskóvázlatai, R. Szörédi Ilona eredeti színharmóniájú Angyali Üdvözlete. Értékes alkotásokkal szerepelt még Cz. Hikády Erzsébet, Döbrentey Gábor, Kákonyi M. Konstantina, Mezey Artur és Percz Jenő.

A szobrászathoz hasonlóan előkelő helyet foglalt el a kiállításon a magyar iparművészet az ötvösség, üvegipar, kerámia és textilművészet legújabb és legszebb alkotásaival. Csillag Margit, Megyer Meyer Antal, Sz. Molnár Mária, Okrutzky Erzsébet és az Országos Magyar Kir. Iparművészeti Iskola ötvösszakosztályának (vezetői Csajka István és Pál Lajos) szentségtartói, áldoztató és misekelyhei modern, célszerű és nemes formai szépségükkel a szemet és lelket egyaránt gyönyörködtették. Árkayné Sztehló Lili, Barth Ferenc színes üvegablakai, Báthory Julia és Jáki-Jantschi Béla újszerű, csiszolt üvegmunkái, Borzai Szuchy Ferenc, Cser Károly, Eschenbach Jenő, Gádor István, Gorka Géza, Lux Elek(†), Szarvadi Amália, Szege Sándor, Szomor László, a Herendi Porcellángyár és a pécsi Zsolnay gyár kerámiái, Kiss Béla, Nagyistók István, Pekáry István, Szabó Éva és a Szociális Misszióstársulat miseruhái és szőnyegei adták a kiállításnak a meleg színesség hangulatát. A Székesfővárosi Községi Iparrajziskola ötvös faipari és textil műhelye Tóth Gyula tervei szerint a Székesfővárosi kegyúri ügyosztályának megrendelésére egy hordozható táborj oltárt remekelt. A gazdag sort Legát Albert szépkötésű misekönyvével és Szathmáry István kánontábláival fejezzük be.

Az építészeti anyagot uralta Deáki templomának restaurálási munkálatai. A templommá átalakított első terem főékessége volt a Goszleth Lajos által tervezett deáki főoltár. Feltűnést keltett, a győri Szent Imre-templom szószéke, melyet Hollós-Mattioni Eszter tervei szerint színes „hímes kő"-ből a Nagybátony-Újlaki Rt. készített. Templomtervekkel Frank Ágoston és Goszleth Lajos, Irsy László, ifj. Lechner Jenő, Kotsis Iván, faldíszítő tervekkel az Orsz. Magy Kir. Képzőművészeti Főiskola hallgatói szerepeltek. A deáki templom Kontuly Béla által festett freskóit fényképek szemléltették.

A kiállítással kapcsolatosan a gicces, gyári stációk kiszorítására Budapest Székesfőváros művészi, népszerűsíthető keresztúti domborművekre pályázatot hirdetett. Nyertesei: Jálics Ernő, Kiss János és Szomor László. További helyezést nyertek: Andrássy Kurta János és Buzi Barna. Az Egyházművészeti Tanács két pályázatot írt ki: az egyiket egy falusi templom tervre, melynek sorrendben nyertesei: I. díj Megyer Meyer Attila, II. díj Keszeli Alaxa Kálmán, III. díj Tárnok Vilmos. Megvételek: Payr Egon, Rácz György. Dicséretek: v. Bene Gábor, Schall József és Weltzl János, Módos Ferenc Tarján László — a másikat egy, a Szent László legendáit ábrázoló freskótervre. Sorrendben nyertesei: I. díj Medveczky Jenő, II. díj Szücs Pál, III. díj Papp Iván. Dicséretet nyertek: Hajnal János és Kováts Zoltán.

A kiállítás szellemi irányítói Lepold Antal és Gerevich Tibor az Egyházművészeti Tanács elnökei voltak. Különösen elévülhetetlen érdemei vannak a korszerű magyar egyházművészet megteremtésében a római iskola és művészeink helyes irányításával és évtizedes fáradhatatlan munkásságával Gerevich Tibornak, aki e kiállítás eszméjének felvetője és szorgalmazója volt. Sokat dolgozott az anyag összehozásában Goszleth

Lajos, az Egyházművészeti Hivatal titkára és a rendezésben Markovich Sándor építész. A beépítési munkálatokat a Bajó és Szuchy cég végezte.

A kiállítás nagy látogatottságnak örvendett. Megtisztelte a kiállítást magas látogatásával Magyarország Kormányzója is, aki ez alkalommal azt mondotta, hogy e kiállítás egy igazi oázis. Valóban az volt a köröskörül a világon égnek meredő ágyuerdők közepette. Jele ezen a vonalon is a magyarság kulturális elhivatottságának és törhetetlen élni akarásának.

DR. MOLNÁR ERNŐ

KERÉKPÁRLÁZ

Kerékpáriskolák Budapesten. — Mindenki kerékpározni akar. — Kevés a kerékpár

Ezt is a rendkívüli idők hozták. A villamosok zsúfoltak, az autóforgalmat korlátozták, ennek természetes következménye, hogy szaporodott a kerékpározók száma.

— Megvan már az iparengedélyem, kerékpáriskolát nyitok — mondotta minap egy ismerősünk, majd így folytatta. — Sokan vannak nők, férfiak, akik csak azért járnak gyalog és villamoson, mert eddig nem tanultak meg kerékpározni. Én megfelelő díjazás ellenében megtanítok erre minden hozzámfordulót. A szükséges kerékpárokat már nagynehezen összevásároltam és mondhatom, ez majdnem nehezebb volt, mint az iparengedély megszerzése.

Ugyanaznap egy másik ismerősünk arra kért bennünket, hogy mint szakértők menjünk vele kerékpárt vásárolni. Nem is tudtuk, hogy nagykönnyelműen mire vállalkoztunk. Egy Thököly úti régi kerékpárüzletbe tértünk be. Amikor elmondtuk, hogy mi járatban vagyunk, a főnök úr sajnálkozva mondotta:

— Kerékpár? Az nincs.

— Hogy-hogy nincs? — mondottuk. — Hiszen pár nappal ezelőtt még tele volt a kirakat is kerékpárokkal.

— Ez így is volt — felelt a főnök úr —, de hol van már a tavalyi hó és főleg hol vannak azok a kerékpárok, amelyek még húsvét előtt is itt álltak egymás mellett szépen az üzletben és fent a galérián? — mutatott a főnök úr a mennyezet felé.

— Uram, valósággal szétszedték a raktáramat — panaszkodik a főnök úr. — Én nem tudom, hogy ma mi van az emberekkel. Mindenki kerékpározni akar. Olyan emberek jönnek be az üzletembe, akik bizonyára azelőtt még csak nem is szívesen néztek kerékpárra. Most kerékpárt akarnak vásárolni és hozzá nem is egyet. Ne tessék azt gondolni, hogy halmozás szándékával. Ó, nem! Egyszerűen csak kerékpározni akar a papa, a mama és természetesen a gyermekeket sem lehet kihagyni a számításból.

Miközben így beszélgetünk, egy bácsi nyit be az üzletbe.

— A kis unokám részére szeretnék vásárolni egy gyermekkerékpárt — mondja a kereskedőnek, aki így felel:

— Sajnos, jelenleg nem szolgálhatok.

— Mikor lesz? — érdeklődik a nagypapa.

A kereskedő széttárja a kezét és így felel:

— Azt én is szeretném tudni.

A nagypapa azonban makacs ember, nem hagyja magát egykönnyen lerázni és tovább érdeklődik:

— Nem lehetne esetleg készíttetni egyet?

— Bajosan — feleli a kereskedő —, mert nem bizonyos, hogy tudunk-e hozzávaló anyagot szerezni.

— És ha mégis sikerülne, akkor mi lenne az ára?

— Úgy 400 pengő körül. Inkább több, mint kevesebb.

— Hü, a kirelejszumát — vakarja fejét a nagypapa és úgy távozik, hogy még köszönni is elfelejt.

— Tetszik látni, így megy ez folyton — mondja a kereskedő.

Jönnek, jönnek az emberek és mind kerékpárt akar vásárolni. Nem fontos, hogy egy új kerékpár közel 500 pengőbe kerül, semmi sem fontos, csak kerékpárt szerezzenek akár a föld alól is.

Miután itt nem volt szerencsénk, elmentünk egy másik üzletbe, majd egy harmadikba, végül a negyedikbe, de kerékpárt sehol sem kaptunk.

— Tessék talán kinézni a Teleki térre — kaptuk a kerékpár helyett a tanácsot, az egyik kereskedőtől.

A tip nem rossz, gyerünk a Teleki térre. Itt már volt kerékpár bőven. Szépen, sorjában álltak egymás mellett az átmázolt, kimustrált, sok vihart megért kerékpárok, de mégis csak eladó kerékpárok voltak.

— Mi az ára például ennek a gépnek? — mutattunk egy eléggé mutatós kerékpárra.

— 320 pengő — felelte az eladó.

— Aztán mi biztosít bennünket arról, hogy nem törik-e el ez a gép alattunk, vagy nem ránt-e le róla valaki bennünket azzal, hogy ez az övé volt, de ellopták tőle — kérdeztük az eladót.

Vállat vonva felel:

— Hát kérem, ez ellen nincs senki sem beoltva. Nagy városban élünk, ahol sok minden megtörténhetik az emberrel, még talán ez is.

Szóval, minden csak talán és egy volna a biztos, ha valahol egy új kerékpárt vásárolnánk. De hol?! Azonban, ni csak, ni csak, mi virít ott a falon, távolban? „Majdnem új kerékpár családi okok miatt sürgősen eladó!" — olvassuk egy falra ragasztott céduláról. Szerencsére a hirdető nem felejtette el a címét is ideírni és mi lóhalálban rohanunk, hogy még idejében odaérjünk és, jaj, valahogy el ne késsünk. Kár volt a nagy sietségért.

— Ja, a bicikli miatt tetszik jönni? Azt már rég eladtuk. Elég rosszul tettük, mert csak 260 pengőt kértünk érte és ha 100 lett volna, azt is elvitték volna, persze nem ennyiért, hanem a duplájáért.

— Ha eladták, miért nem vették le a cédulát — mondtuk a néninek, aki ajtót nyitott.

— Azért, mert Bálint katona lett — felelte a néni s még nem is tetszett neki, hogy kérdőre vontuk és bevágta az orrunk előtt az ajtót. A kapu alatt söpörgető házmesterbácsi árulta el, hogy ezek abból élnek, hogy olcsó kerékpárokat összevesznek, aztán, hogy a derék bácsi szavaival éljünk, aztán „kicsit kipofozzák", aztán a paliknak eladják.

Így jutottunk arra a szomorú tapasztalatra, hogy ma könnyebb egy kerékpárral, persze már annak, akinek van, általbújni a tű fokán, mint kerékpárüzletben eladó kerékpárt találni.

Mindenki kerékpározni akar.

—i.

A szeleknek habján

A szeleknek habján dobjátok szét szívemet,
Szerezzen így, aki, ó, nem szerzett érdemet,
Így, hogy szétszóródik messze a világ között
S ezerként csillapít, hűt, mint a harmat s a köd.

Legyen valami, amiért itt voltam, legyen,
Mert szomorú az, hogy az élet, ím, így megyen,
Valami nagyot nem téve, mi ontana fényt,
Osszam hát magam a világon szent trágyaként.

Legjobb volna, hogyha szétszabnátok testemet,
Mert én odaadnék mindent, amit csak lehet,
Ha érték volna, mit használnak szemek, karok,
Mert erőmön túl is segíteni akarok.

Ne is várjátok hát ezért, mit lelkem kihánt,
Nagy kinnal, ügyetlen, a pár verset, a silányt,
De vegyétek egész magam, ím, használatul,
Mert nagy vádjaitól lelkem is így szabadul.

Mert hiába: nagy volt a terv, s ami telhetett,
Kicsi, s nem bírom, mi bennem kárrá mehetett —
Hát szólalj bele, Nagy Kéz, mint méltón te tudod,
Szabd, Isten, zűzd és költsd más formán vad anyagod!

Fodor József

Halálos ítélet a pestvidéki törvényszéken

A pestvidéki törvényszék Marton Albert törvényszéki másodelnök vezetésével működő *rögtönítélő tanácsa* szombaton vonta felelősségre Csomai Lajos 31 éves budapesti kocsist, aki

a légoltalmi elsötétítés idején a főváros környékén a baromfiólakat fosztogatta.

Legutóbb Nagytétényben és Albertfalván követett el lopásokat. Kerékpáron éppen tíz tyúkkal és egy kakassal volt visszatérőben, amikor Budatétény határában a csendőrök elfogták. Találtak nála egy *Beszkárt-ellenőri egyenruhát* is, erről kiderült, hogy egy nagytétényi víkendházból lopta. Több lopást ismert be, de ezeket az elsötétítés előtt követte el. Letartóztatásakor 1500 pengő készpénzt találtak nála.

A bíróság előtt a vádlott *beismerő vallomást tett* és azzal védekezett, hogy a légoltalmi elsötétítés ideje alatt egyetlen lopást sem követett el, *nagyon vigyázott arra, hogy este 9 óra után ne kövessen el lopásokat.* Az elnök elébetárta a nyomozó hatóságoknál tett beismerő vallomását, amely szerint a tyúklopásokat az elsötétítés ideje alatt követte el. Tanukat hallgattak ki ezután. Csomai lakótársai tanuvallomásukban elmondották, hogy a vádlott az éjszakákat nem töltötte otthon,

reggelenként jött haza kerékpáros útjairól sok baromfival és a lakásán valóságos baromfivásárt rendezett,

a tyúkokat 10—14 pengőért adta el. A törvényszéki orvosszakértőket hallgatta meg a bíróság, kijelentették, hogy a vádlott nem szenved elmebajban és büntetőjogilag felelősségre vonható.

A perbeszédek után a bíróság meghozta ítéletét. Csomai Lajost *négyrendbeli, az elsötétítés ideje alatt elkövetett lopása miatt, halálra ítélte.* Az elítélt kegyelemért folyamodott, a bíróság zárt ajtók mögött tárgyalt, hogy kegyelemre ajánlja-e az elítéltet. A rögtönítélő bíróság döntése titkos.

Fiatalok gumibotos, revolveres rablóbandáját ítélte el a német bíróság

(Berlin, április 8.) A konstanzi rendőrség négy 17 éves fiút tartóztatott le. A fiatalemberek bandája egész sereg betörést követett el. Pincékbe, üzletekbe hatoltak be és mindent elraboltak, ami kezük ügyébe esett. Elfogatásukkor gumibotokat és revolvereket találtak náluk. A bíróság határozatlan ideig tartó szabadságvesztésre ítélte őket, amelynek legkisebb időtartama kilenc hónap.

hanem egész
ÁLLAMI SORSJEGYET
vesz 3 pengőért – megnyerheti teljes egészében
a 40.000 P
főnyereményt is!

A nápolyi robbanás vizsgálatának eredménye

(Róma, május 8. — Stefani.) Domenica Cavagnari tengernagy jelentést tett a legfelső parancsnokságnak a nápolyi lőszerraktárban történt robbanás vizsgálatának eredményéről. A robbanás március 28-án történt. E vizsgálat eredményeképpen Mario Falandola tengernagyot, a nápolyi katonai kikötő főbiztosát visszahívták. („M. T. I.")

Hírek a francia közgazdasági életből

1. Ruha

Az „Aujourd'hui" jelenti, hogy tonnaszámra küldik Franciaországból a Németországban dolgozó munkások számára a ruhaneműeket. A párizsi lap közlése szerint március 1-ig 27.000 pullovert, 270.000 pár zoknit, 10.000 pár sárcipőt és cipőt küldöttek — egy statisztika szerint mindebből összesen 150 tonnát 30 vagónban. A vasútigazgatóság számol azzal, hogy a ruhaküldemények statisztikájának számai a közeli hetekben még növekszenek. A Németországban levő hadifoglyok és a német üzemekben dolgozó munkások ügyeit intéző kormánybizlosságnak egyik főgondja most, hogy a németországi franciákat ruhával lássa el. Az idézett francia lap közlése szerint 16.000 típusöllönyt már elküldöttek. 1000 csecsemőkelengyét is akarnak küldeni a Németországban dolgozó francia asszonyok számára.

2. Kenyér

A zürichi Volksrecht vichyi távirata szerint Bonnafou földmüvelésügyi miniszter a mezőgazdák számára megállapított kenyérfejadagot 500 grammról 350 grammra szállította le. A miniszter egy felhívásban a francia mezőgazdák szolidaritására apellál és felszólítja őket arra, hogy a gabonájukat hiánytalanul szállítsák be a kijelölt központokba. A felhívásában egyúttal biztosította a mezőgazdákat arról, hogy a jövendő aratás alkalmával egyetlen egy zsák gabonát sem visznek ki Franciaországból.

3. Népkonyha

Párizsi jelentések szerint, így írja a Berner Tagwacht, tényegesen kibővítették a közösségi konyhák működésének területét. Ezek a konyhák most kereken 100.000 személyt látnak el étellel. A közösségi konyhákon csak azok kaphatnak ellátást, akiknek havi jövedelme 3000 franknál (60 svájci franknál) kevesebb.

Csillárt béreljen, vegyen Vogel
csillárüzemnél, IV. Károly körút 28 (Városháza) és VIII. Mária Terézia tér 1.

— **Huszonnyolc év után kézbesítettek egy tábori levelezőlapot.** *Lübeckből jelentik: Egy saarvidéki ember 1915-ben lübecki barátjának tábori lapot írt, amelyben közölte, hogy a háborúban megsebesült és kórházban fekszik. A lapot most, 28 év után kézbesítette a posta a címzettnek. A címzett nagyon sokszor változtatta a lakását, a levelezőlap így mindig későn érkezett, míg végre most utólérte.*

Művészet + Irodalom Tudomány

A müncheni filharmónikusok

két zenekari hangversenyre látogattak Budapestre. Első estjüket pénteken adták *Oswald Kabasta* karmesterük vezénylete alatt a Vigadóban.

Műsorukon Wagner „Tannhäuser"-nyitánya szerepelt, de nem közkedvelt eredeti alakjában, hanem úgy, ahogy szerzője azt 1861-ben — vagyis 17 évvel művének befejezése után — Párizs számára módosította. Előzőleg ugyanis azzal ijesztgették Wagnert, hogy operájában kevés a tánc, márpedig operamű látványos balett nélkül aligha számíthat sikerre a párizsi közönségnél... Wagner viszont elszántan, keserűen, de mindenképpen sikerre törekedett. Ezért fanyalodott rá a nyitány középső részének, az úgynevezett bacchanáliának erős megnyujtására. Ez a rész most egybeolvad az opera első nagy táncjelenetével, tehát nem torkolhat vissza a zarándokok karába és a dallam eszmei jelentőségét kidomborító jólismert befejezésébe. Ámde a mondottakból kiviláglik, hogy a nyitány ebben az utólagos fogalmazásában elveszti formai lekerekítését és egyúttal az eszmei programját is. Elvesztett alaki szépségéért pedig nem kárpótol e hosszadalmas bacchanália muzsikájával, amely csupán híg lére eresztett változata az eredeti tömörségükben sokkal hatásosabb részleteknek. Ami újonnan járul mindehhez, törmelék csupán és lehullott forgács a nemrég elkészített Tristan-muzsika asztaláról.

Theodor Berger „Prinz Eugen"-legendáját csak nemrég mutatta be nálunk a Székesfővárosi Zenekar. Harcias, háborús zene ez, mely a közismert indulódallam felhasználásával végső győzelmet hirdet... Teljesítményeinek csúcspontjához *Richard Strauss* „Till Eulenspiegel" című szimfónikus költeményével érkezett el *Oswald Kabasta* és a vezénylete alatt álló vendégzenekar. Világos vonalvezetés tüntette ki a karmester értelmezését, bár az igazi jókedv valahogyan hiányzott előadásából s a humor helyét inkább a pontos ábrázolás töltötte be nála. A zenekari együttes is itt mutatta ki erős oldalát. Ezt az erős oldalt a *fúvósok* csoportja képviseli. Lám, a kürtszólam első kényes nagy témája mily könnyedén ugrándozott fokról fokra lefelé a hangskála mélységeibe! Mióta nem hallhattuk ezt a témát bántó gikszerek nélkül! A siker érdeme azonban nem kizárólagosan a kürtös szólistáé, a karmester is osztozik benne, mert időt adott a nehéz feladat kényelmes megoldására. Ő együttérez a zenésszel s nem kergeti, nem idegesíti! Intő példa ez sok-sok karmester számára... A zenészek számos balfogása le nem tagadhatóan az ő rovásukra irandó, mert a vezénylet körültekintő és mérlegelő támogatása nélkül felére csökken a zenekari tagok önbizalma és teljesítőképessége.

Az első est műsora *Beethoven* „Eroica"-szimfóniájával zárult. Itt főként csak a jólmegfontolt időmértékeket, a kivitel gondosságát méltányolhattuk. **J. S.**

A kassai iparművészeti tárlat

(Kassa, május 8.) Szombaton délelőtt mutatták be a sajtó képviselőinek Kassán a II. országos iparművészeti tárlatot, amely az Országos Iparművészeti Társulat és a Magyar Iparművészek Országos Egyesületének rendezésében vasárnap délelőtt nyílik meg a kassai Schalkházban.

Az első teremben a magyar iparművészeti *grafika* és az *építő iparművészet* legújabb eredményei sorakoznak fel. Bemutatják *az új magyar otthon* szakmai tervpályázatán díjat nyert terveket. *Konecsni György*, a kiváló magyar plakátművész mutat be ebben a teremben érdekes alkotásokat. Mellette *Horváth Endre* magyar karakterű acélmetszetei, *Szűcs Pál* dekoratív fametszetei, *Tamási Zoltán, Pál György, Farbó József, Balogh László, Szathmáry István, Mináryné Teghert Anna* és a kiváló *Végh Gusztáv* művei sorakoznak a falakon. Kiállították az új magyar otthon tervei közül *Szohánczky László* nappaliszoba- és ebédlőterveit, *Ambrózy Iván* és *Tálos Gyula* terveit.

A középteremben *kerámia és porcellánművek* sorakoznak a vitrinekben. *Erdey Dezső, Ráhmer Mária, Gorka Géza*, a kiváló nógrádverőcei kerámikus, aki ezen a kiállításon művészetét újabb és újabb eredményekkel gazdagítja és mások művei szerepelnek itt. Mellettük *Herend kiállítása* ragadja ismét magához a pálmát. A herendi porcellánművészek közül *Lőrincz István* porcellánplasztikái mellett meg kell említeni *Erdey Dezső, Jálics Ernő*, néhai *Lux Elek, Fekete Géza, Halmágyi István, Vastagh György* mester, *Gondos József, Ambrózy Sándor, Kisfaludi Strobl Zsigmond, Papinné Kuzmik Lívia, Gácser Kata, Konrád Sándor, Maugsch Gyula, Hasser Imre, Richterné Lengyel Piroska* és *B. Illyefalvi Löte Éva* alkotásait. A mellettük levő vitrinekben a magyar porcellánművészet másik büszkesége, a *pécsi Zsolnay-gyár kiállítása* ragadja meg a szemlélő figyelmét. *Sinkó András* és *Szomor László* alkotásai és az úgynevezett zománcalatti festés technikájával készült porcellánremekek érdekes részei a tárlatnak.

Nagy érdeklődéssel nézte a bemutató közönsége *M. Deli Anna* dekoratív lakkozott famunkáit, *Báthory Júlia* üvegvéseteit, *Otruczky Erzsébet* ötvösmunkáit, *Tafner Vidor* kulturált ötvöstechnikáját, *Sólyomváry Zsuzsa* kalapált ezüstmunkáit, *Tevan Margit, Barth Ferenc, Hodina Mihály* és *Elek Gyula* műveit, *Knap Vendel* aragonit-munkáját, amely nemes művészettel mutatja *ezt a finomhatású magyar anyagot*, *Huszár Imre* stilizált és anyagszerű állatfiguráit, *Stirling Lászlóné, Zsigmond István* és *Pédery Dóra* fatálait.

A *művészi gyermekjátékteremben Kürthy Ernő, Kevéné Mártonffy Anikó, Szabó Panni* és *Magyari Zsigmond* munkái, a *textilteremben* pedig *Pekáry István* képszőnyegei, *Pataki Piri* pamuthímzései, *Schubert Ernő, Szabó Éva, Barta Lászlóné* és *Milch Blanka* művészi alkotásai vonják magukra a figyelmet.

A kiállítást nagy érdeklődés előzi meg. A tárlat megszervezése *Richter Aladár*, megépítése pedig ifj. *Szabó István* kitűnő munkájának eredménye.

Erdélyi munkásírók estélye Kolozsváron

A Szociáldemokrata Párt kolozsvári szervezete *május 13-án*, csütörtökön este 7 órakor a vasmunkásotthon dísztermében (Fejedelem ucca 17) az erdélyi munkásírók részvételével irodalmi estélyt rendez. Bevezetőt tart: *Schneg Ferenc.* A munkásság és irodalom kapcsolatáról *Kállai Gyula* elvtárs, a *Népszava* munkatársa tart előadást. *Nagy István* novellát, *Salamon László* verseket olvas fel. *Török Erzsébet*, a kiváló erdélyi előadóművésznő énekszámokat ad elő *Endre Béla*, a kolozsvári Nemzeti Színház karnagyának zongorakíséretével. *Felszeghy Mária*, a közkedvelt művésznő Fodor József, Szentjóbi János, Vaád Ferenc és Füldeák János verseit adja elő. A Gutenberg-dalárdát *Delly Szabó Géza* karnagy vezényli.

Az irodalmi estély iránt érthető érdeklődés nyilvánul meg. Belépődíj: 60 fillértől 2 pengőig. A jegyek már most kaphatók a pártszervezet irodájában (Deák Ferenc u. 14) és a vasmunkásotthonban.

(*) **A BUDAPESTI MOZART EGYESÜLET** előadóülést tartott csütörtökön a Zeneművészeti Főiskola kamaratermében. Elnöki megnyitót mondott *Szent Keresztheggyi Kratochvil Károly* nyugalmazott altábornagy. *Boross Mihály* író felolvasást tartott három „ifjú" zeneköltőről, *Mozart, Schubert* és *Mendelssohn* művészetéről. Mindhárman tudvalevően 40. életévük betöltése előtt haltak meg. *Kühne Marianne* zongorán játszotta el *Schubert* B-dur Impromtujét. *Káray Lili* áriákat énekelt *Mozart* „Figaro házassága" című operájából. Végül *Mendelssohn* d-moll zongoraharmasát sikerrel adta elő *B. Weisz Margit* zongoraművésznő, *Garay György* hegedűművész és *Bálint József* gordonkaművész. (—)

(*) **KODÁLY ZOLTÁN VEZÉNYLI** „Budavári Te Deum"-át az *Országos Dalosszövetség* jubiláris hangversenyén, amelyet 75 éves fennállása alkalmából vasárnap este tartanak a Zeneakadémián. Szerepel a többi között a *Budai Dalárda*, a *Liszt Ferenc Kórus* (Te Deum) és a *Budapesti Kórus*, amely *Beethoven* „Missa solemnis"-ének Glóriáját adja elő. A zenekari részt a Székesfővárosi Zenekar látja el.

(*) **„AZ ARANY MEG AZ ASSZONY".** Szombaton este egyfelvonásos újdonságot mutatott be az *Operaház*. Az új operamű szerzője és karmestere *Kenessey Jenő*, aki *Krúdy Gyula* szövegét a „Századok legendái" című régi folyóirat egyik számában találta meg. Az újdonságot megértően és szívélyesen fogadta a közönség. Részletesen a *Népszava* legközelebbi számában foglalkozunk „Az arany meg az asszony" bemutató előadásával.

(*) **A MAGYAR KÜLÜGYI TÁRSASÁG** *március 12-én*, szerdán délután 6 órakor a Parlamenti Múzeum nagytermében (Országháza, XVII. kapu) felolvasóülést tart, amely alkalommal dr *Toporczi Emil* „A nemzetiségi kérdés jövője" címmel tart előadást.

(*) **HUBAY-DÍJ.** A *Hubay Jenő Társaság* által évente kitűzött két *Hubay*-díj elnyerésére pénteken este rendezett pályázati hangversenyt a *Zeneművészeti Főiskola.* A hangverseny az intézet nagytermében feltűnő részvétlenség jegyében és jórészt üres széksorok előtt folyt le. Első díjat nyert *Géresz Árpád*, aki fölényes biztossággal hegedült. *Kern István*, a második díj nyertese, ugyancsak muzikális ösztönnel játszott. Mindkét nyertes *Zathureczky Ede* tanár növendéke a Zeneművészeti Főiskolán. Pályázott még: *Molnár Ágnes* és *Szécsi Klára*, továbbá *Ábel Árpád, Herzfeld Sándor* és *Schwartz Oszkár.* (—)

(*) **A „TÁBORNOKNÉ" — HUSZONÖTÖDSZÖR.** Kedden, *május 11-én* érkezik el első jubileumához az Új Magyar Színházban Tóth Miklós és Vándor Kálmán operettje, a „Tábornokné". A jubiláris előadás az eredeti szereposztásban megy: *Fedák Sári, Simor Erzsi, Szilagyi Szabó Eszter, Bordy Bella, Hajmássy Miklós, Halász Géza, Nagyajtay György, Pethes Ferenc, Weszely Pál* a szereplők.

(*) **TANULMÁNYI KIRÁNDULÁS.** A Természettudományi Társulat növénytani szakosztálya *május 14-én*, pénteken délután tanulmányi kirándulást rendez *a növényörökléstani és növénynemesítéstani kutatóintézet és kisérleti telepeinek megtekintésére.* Találkozás délután 4 órakor a fogaskerekű vasúti villamosmegállónál. Az intézetet dr *Oláh László* egyetemi tanár, az intézet vezetője mutatja be.

A Hetes és a Hercegnő

(*) **„A NÉPISÉG FOGALMI TISZTÁZÁSA"** összefoglaló címmel a Prohászka Ottokár Társaság előadássorozatot rendez. *Május 10-én* dr *Brandenstein Béla:* „Magyarság, népiség", *május 13-án Pfeiffer Miklós:* „Társadalomnevelés és népiség", *május 18-án* dr *Kovrik Béla:* „Népiség és szociális Magyarország", *május 21-én* dr *Sándor István:* „Irodalom és népiség", *május 25-én* dr *Varga László:* „Népiség és népművészet" címmel tart előadást. Az utolsó előadáson „Népiség, magyar lét" címmel dr *Gerencsér István* foglalja össze az előadások anyagát. Az egyes előadásokhoz kijelölt felszólalók fűzik megjegyzéseiket. Az előadásokat mindenkor *este 6 órai kezdettel* az OTI egészségügyi múzeumában (VI, Eötvös ucca 3) tartják meg.

(*) **A „KOSZORÚ"**, a Petőfi Társaság közlönyének legújabb számában *Gáspár Jenő:* „Petőfi 1843-ban", *Bodor Aladár:* „A korszerűség a művészetekben és az irodalomban" című tanulmányát, továbbá *Terecsényi György* és *Babay József* elbeszélését, *Havas István* és *P. Jánossy Béla* verseit közlik. A folyóirat tartalmát rovatcikkek egészítik ki.

(*) **A „KÜLÜGYI SZEMLE"** legújabb száma közli *Remetei György:* „A francia birodalom belső válsága", dr *Eöttevényi Olivér:* „Kultúrpolitika és bolsevizmus", dr *Gál István:* „Londoni emigrációk béketervei", dr *Pongrácz Kálmán:* „Kis államok helyzete az első világháborúban", *Pulay Gábor:* „A Beveridge-terv" című cikkét. Cikksorozatot közöl továbbá: „Hegemónia az osztrák-magyar birodalomban" összefoglaló cím alatt, éspedig dr *Horváth Jenő:* „Ferenc Ferdinánd", dr *Göllner Aladár:* „Magyarország hegemóniája" írásait, végül dr *Morlin Zoltán:* „Tudományos külpolitika" című cikkét. A folyóirat tartalmát bő szemlerovat egészíti ki.

SZÍNHÁZI ÉS FILMKÖZLEMÉNYEK

„SZERENCSÉS FLÓTÁS." Latabár Kálmán nem az az ember, aki megijed a saját árnyékától, de rettenetesen babonás és fél a szellemektől. Ennél a félelemnél csak étvágya nagyobb és így történhetett meg, hogy Szilassy buzdítására éjnek idején bemerészkednek egy elhagyottnak vélt kastélyba — némi sonkacsülök és kolbász reményében. A vélt földi javakat megkapja ugyan a kis Latyi is, de a kísértetek alaposan próbára teszik megviselt idegzetét és a kihalt palota pillanatok alatt a kacagás birodalmává változik. Mindez a legvidámabb magyar filmben, a Jupiter „Szerencsés flótás" című új bohózatában történik, amelyben Tolnay, Bilicsi, Mihályi és Makláry játszanak még vezető szerepeket.

— **Meghalt a modern bicikli feltalálója.** *Stockholmból jelentik, hogy Manchesterben 91 éves korában meghalt Hans Renhold, a mai kerékpár svájci származású feltalálója. 1886-ban alkalmazta először a mai bicikliláncot, amelynek segítségével ki lehetett küszöbölni a régi típusú magas velocipédeket. Találmánya csakhamar az egész világon elterjedt. Három évvel ezelőtt a manchesteri egyetem díszdoktorává választotta.*

ZENEKARI MOZART-BEETHOVEN-EST

a Vas- és Fémmunkások Szövetsége dísztermében (VIII, Magdolna ucca 5. sz.) 1943. évi május hó 15-én, szombaton este ½7 órakor

Előadásra kerülnek:

Mozart: „Figaró házassága", nyitány
Mozart: Ária a „Figaró házassága" című operából. Énekli: **László Magda** operaénekesnő
Mozart: G-dur hegedűverseny. Előadja: **Végh Sándor** hegedűművész, a Zeneművészeti Főiskola tanára
Beethoven: V. szimfónia, c-moll
Bevezető előadást tart: **Jemnitz Sándor**
Vezényel: **Mikulai Gusztáv**

Belépőjegyek 3, 2 és 1 pengős árban kaphatók a Népszava kiadóhivatalában (VIII, Conti ucca 4. szám), a Kultúrpropaganda jegypénztárnál (VII, Erzsébet körút 35. szám) és a szakszervezetekben. — (A hangszereket REMÉNYI hangszertelep (Király ucca 58) szállítja)

Berlini tudósítónk telefonjelentése

Berlin, október 23.

(A „Magyar Nemzet" berlini tudósítójának telefonjelentése.) A véderőfőparancsnokság csütörtök délutáni jelentésének az a közlése, amely szerint a német előőrsök Moszkvától nyugatra és délnyugatra helyenként már csak *60 kilométernyire állanak.*

A Moszkva előtti félkör kétségtelenül szorosabbá lett és napok alatt összezárulhat, úgyhogy Leningráddal együtt már Moszkva is a legjobb esetben bekerített és elveszettnek tekinthető városként éri majd meg a bolsevista forradalom november 7-i 24. évfordulóját. Amint egyébként tájékozott német körökben mondják, Moszkva nagyjában már körül van zárva annak következtében, hogy a német légi haderő állandóan tűz alatt tartja utánpótlási útjait, amelyek használhatóságát ráadásul *a havaseső is bénítja.* Egyébként Moszkva helyzetének megítélése szempontjából jellemzőnek tartják a *Pravda* legutóbbi megállapításait, amelyek szerint a németek az egész arcvonalon hatalmas nyomással folytatják előretöréseiket, továbbá azt a londoni hírt, hogy *Timosenkót* leváltották és *Saposnyikov* vezérkari főnökkel együtt maga *Sztalin* vette át a középső frontszakasz főparancsnokságát.

*

A Nantesben egy német tiszt ellen elkövetett gyilkos merénylet megtorlásával összefüggésben, illetékes német helyen kijelentették, hogy a Nantesben kivégzett 50 túsz nevét csütörtökön közzétették. Kijelentették továbbá, hogy amennyiben a tettesek csütörtökön éjfélig nem kerülnek kézre, a másik 50 túszt is kinek kézre, a másik 50 túszt is kivégzik. Rámutatnak arra, hogy a túszok természetesen azoknak az elemeknek a soraiból kerülnek ki, amelyek fegyverrejtegetéssel, röpcédulaosztogatással és a megszálló hadsereg elleni más cselekményekkel azonosították magukat a merénylőkkel és amelyeknek illegális működésére Londonban nyilván nagy súlyt helyeznek. Így az angol fegyver visszafelé sül el és erre London is hamarosan rájön. Hogy ezeket a cselekményeket Londonból sugalmazzák, az kiderül abból a körülményből is, hogy a londoni rádió diadalmaskodva jelentette: a merényletek megszakították *Darlan* és a német hatóságok párizsi tárgyalásait.

A német—francia kapcsolatok azonban, hangoztatják illetékes helyen, a külföldi és zavaró kísérletek ellenére is tovább fejlődnek, amint ezt *Pétain* tábornagy és *Darlan* tengernagy szerda esti megnyilatkozása is bizonyította.

*

Illetékes német helyen csütörtökön nyilatkoztak a berlini munkaképes zsidóknak már napok óta folyó összegyüjtéséről és a lengyel főkormányzóság területére való eltávolításáról. Kijelentették, hogy hadigazdálkodási intézkedésről van szó és a zsidókat nem internálótáborba vagy fogházakba zárják, hanem hasznos munkára szállítják el.

—si.

Római tudósítónk telefonjelentése

Róma, október 23.

(A „Magyar Nemzet" római tudósítójának telefonjelentése.) Római katonai szakértő körökben nagy érdeklődéssel fogadták azokat a híreket, melyek szerint a Rosztov—Sztalingrád-vonalon, Transzkaukázustól a Volga középső folyásáig Anglia és a Szovjet közös ellenállási vonalat rendeznek be. Már előre is valószínűtlennek jelzik ezt a feltevést. Olaszországban nagy figyelemmel kísérik, vajjon milyen vonalon folynak majd a déli részen a harcok, ha majd Charkov és Rosztov elestek. Ez az érdeklődés annál is inkább érthető, mert hiszen, mint a Sztalino bevételéről szóló jelentés mondotta, az olasz csapatok ezen a részen harcolnak az első vonalakban és az antibolsevista erők jelenleg Krim, Rosztov és Charkov irányában előrenyomulnak.

Rómában nagy figyelemmel olvasták csütörtökön a *Popolo di Roma* cikkét, amely beszámol arról, hogy az angolok felfogása különbözik abban a kérdésben, vajjon hogyan lesz újjászervezhető a szovjet front abban az esetben, ha német csapatok *Budjenni* seregét tovább kelet felé szorítanák.

A *Popolo di Róma* cikkének további folyamán közli, hogy a *Daily Mail* katonai szakírójának nézetével szemben a brit hadügyminisztérium alállamtitkára, lord *Croft* egészen más, sokkal óvatosabb véleménye van.

Az olasz sajtó magatartásából kitűnik, hogy inkább a második, mint az első felfogást vallja magáénak. Rómában nem hiszik, hogy brit tankok, ágyúk és más fegyverek jelentősebb mennyiségben érkeztek volna a Szovjetunióba. Ezenkívül rendkívül valószínűtlennek találják a Rosztov—Sztalingrád közti vonalon egy közös angol—szovjet védelmi arcvonal felállítását. Az eddigi brit hadvezetésből valószínűbben következik, hogy *az angolok nem küldenek csapatokat a Szovjetunió belsejébe, hanem inkább az iráni határ védelmére szorítkoznak.* Végül hozzáfűzi még a *Popolo di Roma* fejtegetéseihez, hogy az iráni határon beköszöntő döntő eseményekre az angoloknak nem kell tavaszig várniok.

—ff —gy.

Stockholmi tudósítónk telefonjelentése

Stockholm, október 23.

(A „Magyar Nemzet" stockholmi tudósítójának telefonjelentése.)

Washingtoni diplomáciai körökben az a nézet uralkodik, hogy a USA meg akarja nyugtatni Japánt az állítólag Vladivosztokra irányuló amerikai aspirációkat illetően. A USA fenn akarja tartani a békét a két ország közt. Borúlátó körök viszont azt hiszik, hogy mindezek az intézkedések az amerikai hadianyagszállítás terén azért történnek, hogy a szállítások a USA és Japán közt kitörő háború esetében is tovább folyhassanak.

Jólértesült londoni körök óvatosságra intik a katonai megfigyelőket attól, hogy az atlantióceáni csata tekintetében túlzott derűlátást tanusítsanak. Az angolok meg akarják nyerni, mondották, az atlantióceáni csatát, de még nem nyerték meg és nem is nyerik meg, mielőtt az egész háborút meg nem nyerik. A németek megerősítették támadásaikat az Izland és Anglia közti, valamint az európai és afrikai partok mentén folyó hajóforgalom ellen. A németek tengeralattjárókat építenek Németország és a megszállt területek minden gyárában.

Rejkjavikból jelentik, hogy az izlandi kormány távozik helyéről, mert az árpolitikai kérdésekben ellentétek keletkeztek a létfenntartás drágulása következtében.

Cz.

Zürichi tudósítónk telefonjelentése

Zürich, október 23.

(A „Magyar Nemzet" zürichi tudósítójának telefonjelentése.) New Yorkból jelentik: Tengerészeti körökben úgy tudják, hogy flottaszakértők tanulmányozzák a kérdést, vajjon át lehet-e alakítani repülőgéphordozóvá a *Normandie*-t, a legnagyobb francia személygőzöst, amely most New Yorkban állomásozik. Az eddigi megállapítások szerint a *Normandie* szerkezete olyan, hogy az átépítés nem járna nagyobb nehézségekkel.

*

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok honvédelmi hatósága 85 millió dollárt szavazott meg a kaliforniai és utahi Columbia-acélművek fejlesztésére.

Jesse John kölcsönügyi intéző közölte, hogy a *Reconstruction Financial Corporation* tízmillió dolláros kölcsönt nyujt Mexikónak háromévi visszafizetésre. Ezen a pénzen a mexikói úthálózatot fejlesztik.

*

Melbourne-ből jelentik: Az ausztráliai kormány szerdán egész nap, késő éjszakáig tanácskozott. Hivatalos jelentést nem adtak ki a miniszertanácsról, de beavatott helyen úgy tudják, hogy a Csendesóceán védelmi viszonyainak mostani állapotáról tanácskoztak.

Csütörtökön ülést tartott a haditanács, megbeszélte a kormány politikáját és egyhangúan, a kormánypárti és ellenzéki szavazatokkal hozzájárult a kormány elhatározásaihoz. Az Egyesült Államokkal szorosabbra akarják fűzni a viszonyt és felmerült az a gondolat, hogy Canberrába, illetőleg Washingtonba légügyi attasét küldjenek.

*

Rejkjavikból jelentik: Az izlandi koalíciós kormány szerdán lemondott. A lemondás oka a belpolitikai teendők miatti ellentétes felfogás. Így például nem tudtak megállapodni abban, hogy milyen intézkedéseket tegyenek a drágaság letörésére.

*

Ankarából jelentik: *Kutuzov* tábornok, a szovjet eddigi ankarai katonai attaséja, Szovjet-Oroszországba utazott, ott parancsnoki megbízást vállal.

*

Ankarából jelentik: A török kormány óvóintézkedéseket tett a kémkedés és rongálás megakadályozására. A külföldi utasok nem használhatnak fényképezőgépet és távcsövet.

Amerika használhatja a kamcsatkai kikötőt

Tokióból jelenti a *Német Távirati Iroda*

A *Tokió Nisi Nisi* a következőket fűzi azokhoz a jelentésekhez, amelyek szerint a *Szovjetunió és az Egyesült Államok között a kamcsatkai kikötő és az ochocskiseni part felhasználásáról* szerződés jött létre.

A szerződésről az a fontos körülmény tűnt ki, hogy az Egyesült Államok érdekelve vannak a Szovjetunió távolkeleti jelentősebb pontjain. Az már másodrendű kérdés, hogy az Egyesült Államok melyik szovjet kikötőket fogják felhasználni. Japán részről azonban igen nagy jelentőségű az, ha az amerikai hajókaravánok jövet és menet *Japán északi vizein közlekednek. (MTI.)*

Miért híve Knut Hamsun Quislingnek?

Oslóból jelenti az *NST:*

A *National Samling,* a *Quisling*-mozgalom körkérdésére Knut *Hamsun,* a világhírű norvég regényíró is válaszolt. *Hamsun* a norvég sajtóban feltünő tálalásban közölt nyilatkozatában többek között a következőket mondja:

— Németország vezeti majd Norvégiát és Európát. Felismertük, hogyan menthetjük meg magunkat és lemondunk arról, hogy a jövőben is kizsákmányoljanak bennünket az angolok. Úton vagyunk egy új kor és egy új világ felé. Anglia mindig azon volt, hogy Európa minden országát a gyengeség bizonyos állapotában tartsa, Németország azonban ellenkezőleg cselekszik. Hitler nem is titkolta soha, mi a mi igazi feladatunk: minden néppel békés közösségben kell élnünk, együtt kell működnünk velük, ki kell cserélnünk áruinkat, művészetünket és szellemi javainkat, kölcsönös fejlődési lehetőségeket kell teremtenünk egymás számára, bele kell illeszkednünk a szóval: nemzeti szocializmus. Ez a segítőakciók rendszerébe. Ez egy rendszer nyitva áll az egész világ számára. Európa még elmaradott népei is csatlakozhatnak hozzá, ha egykor felébrednek. Oly sokan, oly sokat írtak jövőnkről, de mind közül *Hitler* Adolf beszélt szívemből.

Ribbentrop fogadta de Brinon nagykövetet

Keleten, október 23. *(Német Távirati Iroda.)*

Ribbentrop birodalmi külügyminiszter csütörtökön fogadta a Németországban tartózkodó *de Brinon* francia nagykövetet. *(MTI.)*

Berlinből jelenti az *NST:*

Csütörtökön az esti órákban vált ismertté az a hír, hogy *de Brinon* francia nagykövetet *Ribbentrop* külügyminiszter fogadta. Berlini külföldi körökben ez a látogatás *nagy figyelmet keltett* és annak különös jelentőséget tulajdonítanak a folyamatban levő német—francia tárgyalásokkal kapcsolatban, *tekintettel a legutóbbi eseményekre.* Rámutatnak arra is, hogy a Wilhelmstrasse illetékes köreiben éppen csütörtökön jelentették ki, hogy a Németország és Franciaország között, a két ország viszonyáról szóló tárgyalások a legutóbbi napok eseményei következtében *nem szakadtak meg.* A bordeauxi és nantesi gyilkos merényletek, amelyeket német részről is *külföldi sugalmazásra vezetnek vissza,* tehát a német—francia megbeszélések kedvező menetét *nem befolyásolhatták döntő módon.* Annál nagyobb figyelmet keltett a csütörtöki német illetékes helyről kiadott közlemény, amely rámutat arra, hogy rövidesen újabb közlés várható a két kormány új diplomáciai képviseleteinek létesítéséről.

Hírek Szerbiából

Ljotics Dimitrie, a tengelybarát szerb *Zbor*-mozgalom vezére a *Nasa Borba* című lapjának legutóbbi számában élesen támadja a szerb püspöki kart. A püspöki kar egyik pásztorlevelében, melyet a pravoszláv hívőkhöz intézett, a békéről, szeretetről és egyetértésről beszélt. Egy szóval sem említették a püspökök azokat, kiknek a részéről fenyegeti veszély a békét, az egyetértést és a szeretetet. Ljotics megállapítja, „a lakosokat békére, egyetértésre és szeretetre felhívni, a békétlenség, az egyenetlenség és a gyülölet idejében nem egyéb üres szalmacséplésnél, akkor, ha nem mutatnak rá nyiltan, őszintén és bátran arra a határozott útra, amelyen haladni kell. Szerbia előtt ma két út áll, az egyik az, amelyen a kommunisták járnak, a másik, amelyet *Nedics* tábornok mutatott meg. A kommunisták a vörös Moszkva utasításai alapján rombolásokat, lázadásokat, felkeléseket rendeznek. Ez a nép megsemmisítéséhez vezet. Nedics tábornok nem akar sem rombolást, sem lázadást, sem felkelést, mert csak így biztosíthatja a szerb nép az életet a maga számára. A szerb püspökök számára úgylátszik ez teljesen mindegy. Ők túlteszik magukat mindezeken. Ha püspökeink nem tudják kiválasztani az igaz utat, akkor minek jöttek Belgrádba, ahol most, úgylátszik, biztonságosabban érzik magukat, mint püspökségeik, székhelyén.

Halottak napjára
koszorúk, csokrok
ízléses kivitelben, olcsó árakon
LOHR IRMA utóda udvari szállító cégnél II., Fő-utca 8. Telefon 353-787

KOPROL KOPROL csokoládés hashajtó 12 fillér

A miniszterelnök beszéde

Bárdossy László miniszterelnöknek a kormánypárt értekezletén tartott beszéde nyugodt, higgadt beszéd volt, oly megnyilatkozás, mely Európa mai helyzetében egyedül lehet illő magyar államférfiúhoz. A miniszterelnök Széchenyit idézte, az ő példáját tárta a nemzet elé s úgy tetszik, nem volt méltatlan tanítványa a Legnagyobb Magyar szellemének. A beszéd emellett nem volt szokványos és aktuális „politikai“ beszéd, nem a pártember mulandó megnyilatkozása. A felelős államférfiú okos és higgadt pillantása kereste benne azt az útat, mely a mai nehéz európai helyzetben egyedül lehet nemcsak nemzetünkhöz méltó, de érdekeinknek és életünk igényeinek is megfelelő.

Mi is volt ebben a beszédben?

Mindenekelőtt azt nézzük, ami hiányzott belőle... Hiányoztak Bárdossy László mondataiból közéletünk megszokott frázisai, szóvirágai. Ez az örvendetes hidegség és higgadtság mégis mindennél többet mond nekünk. A magyar politikai magatartás évszázadok óta a realitások követése. a valóságok megfontolt és okos mérlegelése. Jaj volt nekünk, ha délibábos, szalmalángos tüzek elcsábították innét, ha elhomályosult ez a józan tekintetünk. A nemzet érdekei azt követelik, hogy óvakodjunk minden ilyen messzi és felesleges csapongástól; inkább nézzük közvetlen feladatainkat. Széchenyi István is erre figyelmeztette nemzetét. A Legnagyobb Magyar féltett bennünket a délibábos eszméktől. Nem volt oktalan dolog tehát, ha Magyarország vezető államférfia Széchenyi István esztendejében Széchenyi eszméit idézte a nemzetnek, ezeket az örök eszméket az aktuális politika gyülekezetéből... Mire intenek ezek a gondolatok? A realitást mondják nekünk és életünk, érdekeink konkrét munkálatát követelik. Széchenyi óta minden magyar program igazi lényege: a munka...

A munka szükségességét idézte nekünk józan szavakkal a miniszterelnöki beszéd. S a munka különbség nélkül minden magyarnak programja, feladata. A munka: nem pártkérdés... A munka: egyetemes szükséglet, program, feladat. Csak munkánk, *termelésünk*, erőfeszítéseink által állhatunk meg Európa viharzó nemzetei közt. Munkánk után visszük előre belső erőinket és külső helyzetünket. Munkánk nyomán ér minket minden nemzetközi elismerés, méltánylás, amire pedig olyan érzékeny évszázadok óta a nehéz viszonyok közt élt, soká nem méltányolt magyar. Egy pillanatra sem szabad elengednünk magunkat. Megfeszített izmokkal kell dolgoznunk, hogy fenntarthassuk erőinket, hogy biztosan és félelem nélkül állhassunk a nemzetek között.

A munka azonban *nyugalmat és biztonságot* követel. A miniszterelnöki beszéd vezető motívuma a munka, a termelés szükségének hangoztatása mellett a biztonság gondolata volt. A termelés érdekében ki kell küszöbölnünk minden izgató, kártékony momentumot a nemzet életéből. Igazán túl vagyunk azon, hogy ezek az ellentétek irányítsák belső életünket. Hiszen tulajdonképpen nem is lehet ellentét magyar és magyar között, mihelyt hűek vagyunk történelmi és emberi örökségünkhöz. Persze ezen a hűségen sok minden fordul meg. A miniszterelnök tudta, miről beszél, mikor az összetartást emlegette. Mert az összetartásban végzett munka egyben a nemzeti örökséghez való hűséget is jelenti. A nemzeti örökséghez pedig egyedül úgy lehetünk méltóak, ha nem engedjük elhanyatlani szent igazságainkat. A nemzeti örökség folytonosságát meg egyedül a munka biztosítja, mely az utódok életét tovább emeli és az utódok munkája által becsülteti meg az elődök fáradozásait.

Külön figyelemreméltó része volt a miniszterelnök beszédének az a passzus, midőn *a nemzet szervezett erőinek csorbítatlan fenntartásáról beszélt.* Sohasem jobbkor, sohasem intőbben! Mi más ma is a magyar sors, mint örökös őrállás létünkért, a nemzetért, Európáért? Állandóan készen kell állanunk s ez a készenlét nem engedheti meg azt a felesleges fényűzést, hogy elhanyagoljuk azt a vigyázást, mely őseinknek állandó jótulajdonsága volt. A magyar ember a valóság hideg szemléletéhez szokott lényének egyik eleme a készenlét. Nem riadni meg semmitől, nem állani semmivel szemközt készületlenül — ez is igen fontos magyar program s Bárdossy László, midőn a nemzet fokozott munkájáról beszélt, joggal említette e munka mellett a szervezett erők nagy szerepét. A valóságismeret az erőviszonyok tudománya, gyakorlata, tapasztalata.

A nemzet nyugodtan és biztonsággal fogadta a miniszterelnök szavait. A nagy európai háború tombolása közben új békés és munkás korszakot nyitottak meg ezek a szavak. A háború bennünket is érint, sok mindenről kell lemondanunk; sokfelé kell vigyáznunk ernyedetlenül. De ebben a háborúban, mely ott dúl túl a határokon, az otthoni népesség csak akkor állhat meg s csak akkor csatlakozhat méltón polgári létével a katonák erőfeszítéseihez, ha *teljesíti a munka, a termelés parancsait*, ha megállás nélkül dolgozik önmagáért, életéért s ha tudatában van annak az erkölcsi és valóságos felelősségnek, melyet szüntelen munkája ró reá.

KOSZORÚK
gyönyörű kivitelben, mérsékelt árak.
RIVIERA virágüzlet
VIII., Eszterházy-utca 2. Tel. 135-062.

A főváros közgyűlésén intézkedést sürgetnek a félbemaradt építkezések befejezésére

A főváros törvényhatósági bizottsága pénteken kezdi tárgyalni a jövő évi költségvetést. A több napig tartó folytatólagos közgyűlésre igen sok indítványt jegyeztek be a bizottsági tagok.

K. Császár Ferenc javasolja, a főváros a *Nemzeti Sportliget (Stadion)* és a *Nemzetközi Vásár* céljára vegye igénybe a *Vitézek-tere, Szentkorona-út, Dombóvári-út, Budafoki-út, Haussmann Alajos-utca és a Duna által határolt* területet és indítványozza, hogy a városrendezési terveket *országos tervpályázaton* szerezze be a főváros. *Kuncze* Lajos kéri, hogy az óbudai *trolleybuszra* legyen érvényes az átszállójegy s 16 fillér helyett egy tantuszra mérsékeljék a viteldíjat. Dr. *Nyáry* Miklós sürgeti, hogy a főváros — úgy mint a nagyüzemeiben — az összes üzemekben állítson fel a munkások részére *konyhákat* és nevezzenek ki gondozónőket. A polgármester a rákosfalvai kultúrházban *népfőiskolát* szervezzen s hogy Budapest területén minél több *népuszoda, népstrand és Dunafürdő létesüljön.* Másik indítványában dr. Nyáry Miklós intézkedést kér a *kis iparosok és kiskereskedők öregségi biztosításának fedezésére. Padányi Gulyás* Jenő a *lakásinségre* való tekintettel sürgeti, hogy a főváros a *rendkívüli adómentesség* kiterjesztése érdekében *intézzen feliratot a pénzügyminiszterhez* és egyben sürgesse ama *telektulajdonosokat ért sérelmek orvoslását*, akik nem tudják építkezéseiket 1942 december 31-éig befejezni és *igényüket önhibájukon kívül elvesztik. Kuncze* Lajos sürgeti, hogy *az óbudai lakásinség* leküzdése érdekében részesítsék az egyszerű *munkáslakásokat adókedvezményben* és részükre az építési anyagot biztosítsák. *Szántay* István kéri a polgármestert, utasítsa a főváros társadalompolitikai ügyosztályát, hogy *az új házasok* lakáskérdésének megoldásával foglalkozzék.

A Dante új könyvei

A *Dante* Könyvkiadó Vállalat négy új könyvet jelentetett meg. Könyveinek ismertetését kezdjük *Tápay-Szabó* Lászlónak, a méltán híres csillagos cikkek írójának művével. Tápay-Szabónak Csokonairól írt posztumus könyve arra vállalkozott, hogy az örökifjú Csokonai emberi alakját megrajzolja és költői egyéniségét nekünk megmagyarázza. A szerző, mint mái életében annyiszor bebizonyította, rendkívül alaposan és lelkiismeretesen dolgozott. Ezek az erények a *Csokonai* című könyvben is teljes pompájukban ragyognak. Köztudomású, hogy Tápay-Szabó mestere volt a tollnak, könnyedén, szellemesen, fordulatosan fogalmazott, a legnehezebb témákról közérthetően értekezett. Elolvasva a *Csokonai*-t, csak dicsérni tudjuk az író könnyed eleganciáját, amellyel egészen közel hozta hozzánk a magyar rokokó csodálatos világát. A kiadó nem elégedett meg pusztán a mű gondos kiállításával; hogy elevenebbé tegye előttünk mindazt, amit Tápay-Szabó írt, ezért dúsan illusztrálta a munkát.

*

A Dante következő két könyve új íróktól való. Az egyiket *Ethey* Árpád írta. Címe: *Borsoska kisasszony.* A regény története a XIX. század közepén játszódik. A színhely: Csallóköz. A főszereplő *Péterfay* Albert, a magyar származású, romantikus érdekességű bécsi testőr. Csallóközbe kerül, hogy le kellett mondania Bécsben egy gyönyörű spanyol grófnőről, mert a szépasszonyra egy nálánál előkelőbb rangú főúr vetette szemét. Péterfaynak természetesen felejtenie kell, a feledést szülőföldjén, szűkebb hazájában. Csallóközben szeretné megtalálni. De nem tud megnyugodni mindaddig, amíg útjába nem kerül egy kis pesztra, akiből a regény másik főhősnője lesz, aki a regény címébe is kerül. Ő a Borsoska kisasszony. A testőr idővel nemcsak felejti az igéző spanyol grófnőt, hanem alaposan beleszeret az alulról jött, csinos és talpraesett vadvirágba. Végül is boldog házasság oldja meg Péterfay testőr szerelmi problémáját. A regény az ébredő szerelem eleven szemléletes testi-lelki rajza. Alispánválasztás, betyár-kalandok, a szabadságharc, menekülés, detektívregénybe illő kalandok, izgalmas kémkedések tarkítják az eleven ütemű regényt. Esemény-esemény után következik és az olvasót mindvégig leköti az érdekes mese.

*

Ugyancsak új író. *Legindi* Mária, új regénye: *Panna és a földi nők.* Ez a különös könyv azt mondja el, miért kell a nőnek egészen nőnek lenni, ha színpadra készül. Arra a kérdésre is választ ad, hogy mily ellentét és mégis szoros rokonság van a való élet és a megjátszott élet között. *Legindi* Mária a nőírók jellegzetes finomságával nyúl az örök témához, a szerelemhez és bemutatja, hogyan teszi tönkre azt a Siker, a beérkezés, az elkápráztató ragyogás. A *Panna és a földi nők* című regény emellett még az úri osztály karakterisztikus rajzát is nyujtja.

*

Harold *Dearden* kedvelt írója az angol olvasóknak. A szigetországi sikeren felbuzdulva, a Dante most lefordíttatta *A segítő kéz* című regényét. A regény középpontjában egy elesett leány áll, akit az orvos meg akar menteni a testi és lelki gyötrelmektől, a romlottság mocsarából, mert meglátja benne a halhatatlan lelket. A férfi úgy gondolja megmenteni a leányt, hogy feleségül veszi őt. De ezzel ő maga is majdnem elbukik. Már-már úgylátszik, hogy a leány visszaesik a mocsárba, de a züllésből megszabadítja őt a halál. Az angol irodalom ez érdekes művét *Szinnyay* Tivadar fordította magyarra. A fordítás munkáját a fordulatos nyelv és kifejező stílus miatt dicséret illeti.

Három kiállítás

Hogy mondjunk ítéletet az évadot megnyitó pár kiállításról? Hiányzik az egységes mérték, nincsenek egyetemes szempontjaink. A művészet többé nem egyetemes emberi szándék a szépség felé, hanem inkább társadalmi állásfoglalás vagy társadalmi helyezkedés. A művészet mindig bátorságot jelentett s kiválást a tömegből, szembeszegülést a konvenciókkal — mily fájdalom, hogy ma művészi irányaink zöme, művészeink társadalmilag és külsőlegesen elismert javarésze csak ezeknek a konvencióknak keretén belül érvényesülhet, csak általuk nyer elismertetést. A magány és az úttörés bátorsága tehát kétszeres feladat.

*

A *„Műbarát“* kiállítóhelyiséggel kezdjük szemlénket. Három hölgy állított ki itten; az érzékeny női kedélyeken jobban megfigyelhetjük a kor és a társadalom hatásait, mint a netalán akaratos és merész férfiakon. Emellett a művészettel foglalkozó rokonszenves hölgyek sokkal tovább őrzik a konvenciók kötelező erejét. A női művészkedés így fajul nem egyszer a ma már bizony elhanyatlóban lévő „iparművészetig“... Lám, az egyik kiállító azzal merészkedett elő, hogy ötletes, japános hangulatú, impresszionizmust s új klasszicizmust vegyítő képecskéket állított ki — rongyokból, pamut- és selyemdarabkákból összeállítva... Tauszig Aranka e művésznő; eljárása meglep, bátorsága csodálatra késztetne, ha bizonyos felháborodás nem torzítaná meglepetésünket ezen eljárás fölött, mely talán megfelelő lenne kedves házi foglalkozásnak vagy 1910 előttről való „iparművészeti“ kiállítások anyagának, de semmiképpen sem méltó a bemutatásra s nemesebb igényekre. *Gr. Hikády* Erzsébet, a másik kiállító azok közé tartozik, akik rutinosan s nem minden ötlet nélkül tették magukévá a mostanában szélesebb divatosságig emelkedett neoklasszicizmus s a jeles művészek köréből már-már a dilettánsokig leszűrődő egyházművészeti és neoprimitív iskolák, irányok tanulságait. Azelőtt mindenki naturalista, majd impresszionista irányban festegetett; most meg nem először látjuk, mint hat, mint valami „versunkenes Kulturgut“ a klasszicista és egyházművészeti iskola szerteszét. Anélkül természetesen, hogy a nagy tanulságok e szétsugárzásánál érvényesülnének. Íme, a sokat megtanult festőnő képein, melyek Molnár C. Pál és Pólya Tibor modorát vegyítgetik, ott uralkodik a manír hidegsége, a belső átélés hiánya, az iskolás külsőség és merevség, melyet a szakrális színek és hangulatok monotóniája is növel. *Illyefalvi Lőte* Éva, a jeles szobrásznő szintén középkori hangulatok felé vágyakozik s aprólékosan iparművészkedik, nem kvalitástalanul, de úgy tetszik, szintén minden belső átélés nélkül. A szakralitás nem egyszer azzal fenyegeti művelőit, hogy merő modorrá változik; képeken és szobrokon ezt bizonyította a két utóbbi hölgy mintegy befejezettnek látszó dicséretes tevékenysége.

*

A *Nemzeti Szalonban* a *Paál László Társaság* tagjai mutatják be alkotásaikat. Az első teremből messzi felénk világít a mintául emelt nagy mester egyik alkotása — vajha a nevét maguknak választott művészek méltóak volnának Hozzá... Itt modernebb irányaink művészei adtak találkozót. Vegyük sorra őket. *Barta* Ernő megállapodott modernsége mellett *Biai Föglein* István némely valóban bravúros képével igen jelentős fejlődésről tanuskodott: *Borbereki Kováts* Zoltán erőteljes szobrai masszivitásukkal s a formák nemességével váltak ki. *Csabai Ékes* Lajos, *Czumpf* Imre, *Emőd* Aurél után *Faddi Förstner* Dénes pár áttetsző, légies világítású képe szép eredményt jelent: *Feszty* Masa kissé etnográfiai, históriai és meseszerű hangulatokkal jelentkezik, mint mindig: *Jobbágyi Gaiger* Miklós, *Kemény* László és *Lakatos* Artur régi modorukban állnak elénk, akárcsak *Farnói Belányi* Viktor vagy *Vesztróczy* Manó, *Szigeti* Jenő. *Reiter* László temperái grafikai iskolájukkal figyelemreméltóak s külön tetszést érdemelnek *Vadász* Endre rendkívüli finom és ötletes franciaországi temperái, melyek franciás iskolázottságukkal és könnyedségükkel, különös levegőjükkel igen java alkotások. Az egész kiállítás, ahogy már azt mondani szokták, erősen „polgári“ jellegű volt; nobilis kvalitások gyűltek össze erre a szemlére, mely alig hozott valami újat, érdemesebb meglepetést.

*

Annál több figyelmet érdemelnek a *Szocialista Képzőművészek*, akik a Magántisztviselők Országos [illegible] helyiségeiben gyüjtötték össze termékeiket s közben szemléltető visszatekintést is adnak munkáslátogatóiknak a magyar művészet fejlődéséről. Merőben más világgal állunk itt szemközt, mint a polgári művészek alkotásainál. Nem értjük itt feltétlenül a forma, a szépség befejezettségét. Ezek a művészek inkább törekvők, vágyakozók, mint befejezettek. Jó részük kétkezi, nehéz életviszonyok között élő munkásember. S ugyan hol és hogyan juthatnának napi nyolc-tíz órás munka után, mai művelődési viszonyaink között szabadabb fejlődéshez? Mindezt nem neheztelésül említjük feléjük; inkább neheztelésül a társadalom felé... Mert ezek a művészek azért minden figyelmet és szeretetet megérdemelnek. A törekvés nemes és szabad bennük; a lélek messzi tájakra tör formáikban, színeikben utat. Nem feltétlenül az ő hibájuk, hogy itt-ott törekvéseik még az 1920—30-as évek „forradalmi“ lehetőségei alakjában, különféle „izmusok“ keretében, a „proletkult“ manírjaiban jelentkeznek. De előbb-utóbb úgyis eljutnak az érthetőség klasszikus kifejezéséig. A szobrászoknál látjuk ezt a legvilágosabban. *Goldmann* György hagyományos formákkal önti körül nemes szobrait s *Kania* István nem egyszer Meunier-szerű alakjai egy proletár-klasszicitás törekvéseivel lendülnek előre. *Frisch* Lajos szobrai is befejezettek. *Szabó Ivánon* Medgyessy magyaros hatása érzik. *Farkas* Aladár pedig a munka és a nehéz sors ritmusai mellett példátlan lendületet és bátorságot mutat, lehiggadt és biztos formáival és lebegéseivel. A festők közül emeljük ki *Háy* László Károly viharos és fájdalmas emberiességét, *Bán* Béla erős színeit, *Sugár* Andor esztétikai hajlandóságát. *Faragó* Pál, *Berda* Ernő, *Szöllősi* Endre, *Szántó* Piroska, *Kassitzky* Ilona, *Tauber* Blanka, az optimista és higgadt *Nolipa* István és a többiek képei mind nagy figyelmet érdemelnek a maguk neméhen. Íme, itt áll előttünk egy egészen más művészet, mint amelyik a felszínen él; minden segítség, támogatás nélkül magától törekszik felfelé s magánosságában nem egyszer több emberséget és klasszicitást mutat, mint sok kiállítás.

Gogolák Lajos

Vitézzé avattak 23 székely frontharcost

Marosvásárhelyről jelentik: A vármegyeházán szerdán ünnepélyes keretek között 23 Maros-Torda vármegyei legénységi állományú vitézjelöltet avattak fel. Az ünnepségen vitéz *Vida* Gyula nyug. tábornok, a Vitézi Szék kapitánya ismertette a vitézek kötelességeit és jogait, majd a jelöltek letették az esküt. Ezután *Mikó* László főispán, majd vitéz dr. *Jávor* Ernő vármegyei főjegyző és dr. *Megay* Ferenc polgármester üdvözölték az új vitézeket. A polgármester ígéretet tett arra, hogy a város jelentős támogatásban fogja részesíteni a Vitézi Széket a felépítendő vitézi székház költségeiben. A tényleges állományú vitézek nevében *Kovács* István alhadnagy üdvözölte a felavatott vitézeket, akiknek nevében vitéz *Gáspár* Ferenc mondott köszönetet.

Hirdetéseket a Magyar Nemzet részére itt vesznek fel!
Vilmos császár út 65.

Illyefalvi Lőte Éva

Korábbi

* (Kép- és szoborkiállítás.) A Nemzetközi Klub (Deák Ferenc-utca 2.) helyiségeiben *Bors* Károly és *Halvax* Gyula festőművészek, továbbá *Lőte* Éva szobrásznő mutatják be újabb munkáikat. *Bors* Károly a figurálisban, a képmásokban jobb kvalitást mutat, mint tájképeiben. Mindig eltalálja modelljeit, elevenen ábrázolja őket, színskálája azonban kevéssé érdekes és egyéni. Régebbi arcképei e tekintetben is fölötte állottak mostani termékének, *Halvax* Gyula viszont igen jól fejlődött. Tájképei már egységes színlátást árulnak el, előadása is eleven, nem egyszer szellemes. Messzi rálátásból festett balatoni tájképein a kis parasztházak és tetőik, mint apró, egységes színfoltok jelentkeznek, amelyek élénken, színesen tarkítják a zöldes tónusú tájakat. Technikájában néha Aba-Novák egymást keresztező, merész, szinte grafikus ecsetvonásait használja, de ezek nem illenek képeinek stílusába. Városképeiből pedig ki kell küszöbölnie az artisztikus fényképfelvételekre emlékeztető fényhatásokat. Illyefalvy *Lőte* Éva szobrásznő kétségtelen tehetségről, stílusérzékről, eredeti ötleteiről már többször beszámoltunk.

3/13

Budapesti Hírlap

1935. nov. 21.

14.842/1936.
---------- szám.
III.

Vitéz dr. Na
szám alatt kelt felterje
get, hogy a tudományos t
zeti muzeumi gyakornoki
nácsa által kiirandó pál
tehát a tek. Elnökséget,
tegyen előterjesztést. I

A HERCEGPRIMÁS VASÁRNAP MÁRIAREMETÉN MOND SZENTMISÉT

A máriaremetei kegytemplomban október 10-én, vasárnap délelőtt 10 órakor Serédi Jusztinián bibornok, Magyarország hercegprimása ünnepi szentmisét pontifikál és Evangéliumkor P. Badalik Bertalan szentdomonkosrendi tartományfőnök szentbeszédet mond. A főpapi szentmise után könyörgő körmenet lesz az igazságos békéért.

JÖVŐ VASÁRNAP MINDEN KATOLIKUS TEMPLOMBAN A KATOLIKUS DIAKOTTHONOK JAVARA GYÜJTENEK

Serédi Jusztinián bibornok, Magyarország hercegprimásának az élén a püspök kar tagjai elrendelték, hogy október 17-én, jövő vasárnap minden katolikus templomban és kápolnában a katolikus diákotthonok javára gyüjtsenek. Az Actio Catholica Országos Elnöksége ezuton is felkéri a Főtisztelendő papságot, hogy október 17-én, vasárnap szentbeszédeikben emlékezzenek meg a Katolikus Diákotthon Mozgalomról, a magyar katolikus társadalmat pedig kéri, hogy adományaival járuljon hozzá a magyar ifjuságért inditott mozgalom sikeréhez.

Gyökérmunkásai számára október 17-én rendez tanulmányi napot a katolikus leányok Országos Szövetsége a budai Szent Margit Intézetben (XI., Szent Imre herceg-ut 5—7). A közös szentmise nyolc órakor kezdődik. Utána Stadler Frieda igazgatónő ismerteti XII. Pius pápa karacsonyi szózatát, dr. Vajda József „A személyiség méltósága és jogai"-ról beszél, majd dr. Boér Miklós „A keresztény állam" cimen ad elő. A vezetőség szeretettel hivja és várja a pesti és pestkörnyéki csoportok minden gyökérmunkását erre az értékes tanulmányi napra.

Október 15-én, pénteken: Nagy Szent Terézia ünnepe a karmelitáknál (XIII., Huba-utca 12.). Reggel 6 órakor ünnepélyes szentséges mise: *P. Pálvölgyi* Ignác karmelita tartományfőnök. Kis misék: ½6, 7, 8, 9, 11. 10 órakor ünnepi nagymise szentbeszéddel: *P. Borbély* István jezsuita tartományfőnök. Ereklyetisztelet. Délután ½6: Rózsafüzérájtatosság. 6-kor szentbeszéd: *Schuszter* Antal plebános; utána főpapi litánia: *Folba* János prelátus, vezéresperes.

A Magna Hungarorum Domina (vulgo: Regnum Marianum) plebániatemplom október 10-én, vasárnap tartja védőszentjének ünnepét, bucsuját. Tiz órakor a szentbeszédet Czinder Géza s. lelkész, ½11 órakor az ünnepi főpapi szentmisét dr. Pataky Arnold pápai prelátus, egyetemi tanár celebrálja Utána Credo-gyülés a kulturteremben.

A Központi Katolikus Kör ezuton értesiti tagjait, hogy a klubhelyiségek megnyitása technikai akadályok miatt csak október végén lesz, amiről is annakidején majd a Kör minden tagjának ad értesitést a titkárság.

Engesztelő zarándoklat Máriamakkra. A főváros közelében fekvő máriamakki bucsujáróhelyre a Credo központ október 10-én, vasárnap engesztelő zarándoklatot rendez. Részletes felvilágositást a Credo központnál.

Egyházi és világi kórusművek
kaphatók Cantate. Budapest VI., Vörösmarty-u. 75

Egyházi kinevezések. Serédi Jusztinián biboros, Magyarország hercegprimása dr. Glanits József tanitóképző intézeti hittanárt a KALÁSz főegyházmegyei lelkiigazgatójává nevezte ki. — Endrédy Vendel zirci apát Dombi Márk halálával megüresedett zirci alperjeli állásba dr. Várkonyi Fidél hittudományi főiskolai tanárt nevezte ki.

Érseki elismerés. Benkoczy Emil, az egri érseki tanitóképző intézet tanára, c. igazgató, az Eger cimü napilap volt szerkesztője nyugalomba vonult. Ebből az alkalomból Czapik Gyula egri érsek meleghangu levelet intézett a nyugalomba vonuló, érdemekben gazdag tanitóképző intézeti igazgatóhoz.

Személyi változások az esztergomi főegyházmegyében. A biboros főpásztor Ritter István csuzi plebánost Bajcsra, dr. Kass Frigyest, az érseki gimnázium tanárát Nagycsápra nevezte ki plebánossá. Plebánoshelyettesek lettek: Dr. Donát Ferenc Csuzon, Tóth Béla Ipolyföldémesen, Olgyay Vince Kisoroszian, Horony András Érsekléleken, Dombi Ferenc Őrsujfalun, Perényi István Szigeteken lett lelkész, Tóth Alajos pedig Bartra nyert kisegitő plebánoshelyettesi kinevezést. Szép Zoltán Budaőrsre, Bozó Gyulát Budapest-felsővizivárosba, Nagy Miklóst Budapest-Krisztinavárosba, Venczel Antalt az Örökimádás templomba, Mohácsy Gyulát Budapest-Magdolnavárosba, Czigány Imrét Érsekujvárra, Sághy Ferencet Ipolynyékre, Kőrös Józsefet Ipolyságra, Melisek Jánost Nagyölvedre, Gábris Jánost Piszkére, Denis Endrét Verebélyre, Juhász Antalt Zselizre nevezte ki káplánnak a biboros főpásztor. Berkesi Mátyás, az Örökimádás templom eddigi káplánja a Bpest-Bleyer Jakab német gimnáziumba küldetett hittanárnak.

Kegyuri plebániák betöltése a székesfehérvári egyházmegyében. Shvoy Lajos székesfehérvári püspök *József* főherceg kegyuri bemutatása alapján *Angeli* Márton szigetujfalui adminisztrátornak a pilisborosjenői, ugyancsak kegyuri bemutatás alapján *Lantos* István alapi plebánosnak a vajtai plebánia javadalmát adományozta.

A rákosligeti Credo Férfiegyesület október 10-én délelőtt 10 órakor szentmise keretében tartja az egyesület zászlójának ünnepélyes felszentelését. A szentelést és az uj tagok avatását P. Böle Kornél O. P., a Credo országos igazgatója végzi.

SZINHÁZ-MŰVÉSZET

Az Őszi Tárlat

A *Műcsarnok* egész októberben a *Képzőművészeti Tarsulat Őszi Tárlatáé:* tizenöt teremben 465 művészeti alkotás sorakozik fel, ezuttal igen gyakorlati módon csoportositott rendezésben: külön az arcképfestők, az akvarell- és pasztellfestők, a grafikusok, azonkivül Berán Lajos, Domján Árpád, Spányik Kornél emlékkiállitásai, Raáb Ervin gyüjteményes kiállitása és a fiatal magyar szobrászművészet alkotásai.

Az első és második terem teljesen a *Magyar Arcképfestők Tarsaságáé.* Azonnal a bejáratnál *Györffy István* fiatal tinom lányarca ragadja meg a pillantást, mellette mindjárt *Merész Gyula* egyik legjobb portréja, *Gerhart Hauptmanné:* a garázdált arcu, sziklafejü germán arcmása, amelyben van valami szinte szobrászi plasztikusság. *Merész Gyula* többi képei közül feltünt még *„Avédik Félix"*-e és *„Voinovich Gézá"*-ja, utóbbi arcmáson ott van a szellem emberének minden finomsága; valóban kitünő alkotás. *Sárkány* Gyula ebben a teremben is, de különösen a másodikban olyan olaszos stilusban festett arcképek egész sorát adja, mint amilyenek a *„Nevető férfi"*, *„Női arckép"*, *„Barettes férfi"*, *„Udvari bolond"* arcképvázlatok. Legfeltünőbb s talán legéletteljesebb képe gróf *Esterházy Móric*-a; a szögletes, okos vonásokból összerótt barna fő, a szemek nyugodt és éber pillantása, a tartás önuralma szinte élnek és kilépnek a keretből. Feltünő még *Burjan* László *Szinyei Merse Jenő*-je, ami a katalógus szerint a pannonhalmi főapatság tulajdonában van s a diszmagyaros férfiben is biztos vonásokkal emeli ki a modern politikust.

Kövesdy Gézát mind a két teremben lévő képei szerint, a dus, szinte érzékien ható asszonyi virulás érdekli; érett, gyönyörü asszonyai előkelő ruhákban, valami természetesen adott környezetbe beállitva lépnek elénk: uszoda terraszán, vagy őszi erdő szélén könnyü prémkabátban, vagy más módon, sokan megnézik még *Pap* Domokos „Tavasz"-át, ezt a leegyszerüsitett Klimt-re emlékeztető stilizált portrét. *Istókovits* Kálmán a maga roppant erejével, saját látásával mai arcképfestőink között is uttörő a valóság irányában, s ugyanakkor érettségével, realizmusával és befejezettségével a németalföldiek legnagyobb századainak legnagyobb festőire emlékeztet: a „Kárászi biró"-t kocsmaszoba sarkában mutatja meg bor mellett, háta mögött a kisablakban használatlan tintásüveggel, a „Kisbári pékné"-t munkaközben; de tud — ugyancsak temperával, ma az ő legsajátabb eszközeinek egyikével — pompázó dámát is élően és villogóan felidézni („W. W. arcképe").

A harmadik, hatodik és tizenötödik terem a magyar akvarell és pasztellfestők egyesülete. Érdemes volt őket külön s nagyjából egy-egy festő képeit együtt csoportositani. *Bicsy* Antal a legfinomabb, legfranciásabb akvarellistáink egyike: a nagyváros levegőjének sajátos tónusait szereti festeni lilába olvadó szinskáláikkal. *Hende* Vince szintén főkép a nagyvárost; van egy képe, a „Budapesti határ": a ködös estében felgyuló nagyvárosi fények tüzpontjai szinte foszforeszkálva világitanak az alkonyat még világos párain át, — akvarellel adni ezt, egyike a vizfestés legnagyobb bravurjainak. *Edvi Illés* Aladár és *Páris* Erzsi képeit jegyzi még meg az ember a teremben, *Gáspár* Sándor zsánerképeit. Ám valamennyi akvarellistánk fölé harsogó, barbár erővel ugrik *Istókovits* Kálmán Dunai képeivel. A szinek, a viz és a levegő a napfénytől tündöklően telitve égnek képein, szinei olyan élesek, mintha temperát vinne a rajzlapra, s ott van rajtuk az alkotás forró heve: ezek a képek nem apró vizfestékpontok gondos egymás mellé pepecseléséből eredtek, aggódón összeszerkesztve, hanem mindegyik ugyszólván pillanatok alatt, merész és bravuros ecsetvonásokkal. Néha egyetlen széles ecsetvonást test fel és old meg egy egész eget, vagy egy titokzatosan tükröző vizfelületet. *Raáb* Ervin külön termet kapott 29 képének, de meg is érdemli, mert külön ut és külön stilus. Éles konturu, szinte kirajzolt szélü foltokkal dolgozik, franciás könnyedséggel és finomsággal, egy kalandos és sokszálu művészi élményvilágot oldva fel, halvány és páras szinskálában: Kilátást a Gellérthegyről, bakonybéli utcát, svájci határt, a cefalui dómot, luganói reggelt, fia arcmását, a Rózsadombot novemberben és igy tovább.

Két terem van tele *Spányik* Kornél emlékkiállitásával. 1880 tól 1929-ig állitott ki a Műcsarnokban, teljes félszázadon át; az idén halt meg 85 éves korában, emlékkiállitásának ez adja meg az aktualitást. Szerette a pompázó beállitottságu, sokszor erősen stilizált oltárképeket a századforduló divatja szerinti novellisztikus hangulatu interieuröket s a maga korában merésznek ható aktokat. Képein dus biborszinekben tartott előkelő szobák világitanak, sok műtárggyal telezsufolva, érett, gazdag asszonyi testek szinte megtapintható és a képből kidomboródó idomokkal. Ugyancsak külön termet, a hatodikat, kapta *Domján* Árpád emlékkiállitása. *Domján* fiatal festő volt, váratlanul halt meg 1939-ben, alig harminc éves korában. Minden festett; élményvilágának meglepő sokoldalusága tulajdonképpen csak most, az emlékkiállitásán tárul fel: festett arcképet, aktot, tájat, illusztrált, rajzolt. Két párisi éve alatt számottevő sikerel voltak a Szalon tárlatán. Éppen élményvilágának gazdagsága az, ami arra mutat, hogy hatalmas művészi energia s egy különös bontakozóban lévő festői egyéniség távozott el halálával a magyar festőművészet életéből.

A nagy kerek terem egészen a *fiatal magyar szobrásznemzedék* munkásságát mutatja, s *Budapest székesfőváros gyüjteménye.* Budapest kommunális művészetpolitikájának alig lehetne jobb dicsérete, mint ez a kiállitás; modernebb, szebb és arányosabb gyüjteményt fiatal szobrászművészeink munkáiból nehezen lehetne összehozni. De az is igaz, hogy a magyar képzőművészetnek ma éppen a fiatal szobrászművészetünk munkássága a leggazdagabb, a legérettebb, legmodernebb s egyben legklasszikusabb mezőnye. A kiállitás művészeit és darabjait szinte külön-külön és egyenkint fel kellene sorolni, ki kellene emelni. De csak éppen megemlitve néhányat: ott van *Servatius* Jenő kis méreteiben is démoni erejü „Fahordó"-ja, *Metky* Ödön páratlanul finom, szinte hamvas „Bünbánó Magdolná"-ja, *Győry* Dezsőnek a magyar római iskola legjava alkotásai közé emelkedő körtefa „Szent Ferenc"-e, *Lóte Éva* indiai levegőt árasztó „Anachita Szüz"-e, *Borbereki Kovács* Zoltán erőteljes férfifeje, *Szabó* Iván terrakotta Madonnája, *Wilt* Tibor remek, szellemes, finom bronz önarcmása, *Dabóczy* Mihály nyerserejü halászfiuja, *Boda* Gábor nagyszerü cigányasszonya; — kicsit teátrálisak talán *Buzi* Barna aluminium Szent Istvánja, *Borsodi Bindász* Dezső „Hontalanok" cimü gipsze, *Jankó* János „Asszony"-a s nagyon szép *G. Fekete* Béla bronzbaöntésre szánt „Tavasz" cimü gipsze: fiatal, karcsu lány, tele olyan sugárzó bájjal, hogy szinte felibben talapzatáról. *Kovács* Mária korsóvivő nője egyik legszebb diadala a bronzzal dolgozó magyar szobrászművészetnek: modernségében és plasztikus voltában a szobrászművészet leérettebb s a legklasszikusabb koraira emlékeztet.

Az idén 61 éves korában elhunyt *Beron* Lajos emlékkiállitása van az ötödik teremben; *Beron* szobrász volt és éremművész, több mint ezer érmet tervezett, közöttük a magyar pénzérmeket és katonai emlékérmeket. A kiállitás egyformán megmutatja a szobrászt s a nagytudásu éremtervezőt.

Hat további terem a *Magyar Grafikus Művészek Egyesületének* kiállitását tartalmazza — az Őszi Tárlat keretében külön kiállitások sora ez, ugyhogy érdemes lesz dus anyagukról s kitünő és szorgalmas művészeikről külön emlékezni meg!

UJJAS ANTAL

Andrássy Szinház
Szombaton, október 16-án este fél 7 órakor
először:
Josephine
Hermann Bahr vigjátéka. Forditotta: Vaszary János.
Főszereplők:
MURÁTI LILI, TURAI IDA, VASZARY PIROSKA, CSORTOS GYULA, BILICSI TIVADAR, DELLY FERENC, SOMOGYVÁRY RUDOLF
Diszleteket tervezte: Fülöp Zoltán. Jelmezeket tervezte: Márk Tivadar.
Nyilvános főpróba pénteken, október 15-én este fél 7 órakor.

Muráti Lili
Megálmodtalak

Az Actio Catholica 114 számu filmkritikája

Kettesben. Szórakoztató magyar vigjáték, minden különösebb erkölcsi kilengés nélkül.

Rejtély. Erkölcsileg közömbös, szürke témáju, német bünügyi filmtörténet.

Páris románc. Sivár erkölcsi felfogásu német társadalmi dráma.

Kassa város küldöttsége Herczeg Ferencnél

Kassa város törvényhatósági bizottsága *Herczeg* Ferencet diszpolgárává választotta. A diszpolgári oklevelet a törvényhatósági bizottság képviseletében dr. *Pohl* Sándor polgármester vezetésével dr. *Pajor* Miklós országgyülési képviselőből és *Tárkányi* Béla ipartestületi elnökből álló küldöttség adta át Budapesten *Herczeg* Ferencnek. Dr. *Pohl* Sándor polgármester beszéde után *Herczeg* Ferenc válaszolt és megköszönte a kitüntetést.

Heinrich George 50 éves

Október 9-én ünnepli 50. születésnapját *Heinrich George*, az európaszerte ismert szinpadi- és filmművész. A német birodalom északkeleti részéből, Pomerániából indult el pályafutása, de a vidéki szinészkedés nemsokára elszólitotta szülőföldje tájairól és Frankfurt majd Drezda lettek szinészi pályafutásának további jelentős állomásai. Még jóval az első világháboru előtt felkerült a birodalmi fővárosba, ahol ma is él és dolgozik. A Schiller-szinház intendánsa lett és a német filmgyártásban is vezető helyre került, amikor a Tobis reábizta egyik gyártási csoportjának önálló vezetését. Nálunk Magyarországon sokan ismerik és szeretik Georget. Többizben járt Budapesten és évek óta a magyar-német kulturális együttműködés egyik lelkes harcosa. George — mint emlékezetes — a Nemzeti Szinházban Schiller „Ármány és szerelem" c. darabját is rendezte. Tavaly a Vigszinházban szerepelt a Schiller-Theater társulatával a Gerhard Hauptmann-ünnepségek alkalmával. A berlini Német-Magyar Társaság felolvasó ülésein ismételten tolmácsolta magyar költők műveit és egy alkalommal Liszt Ferenc magyar vonatkozásu leveleiből is felolvasott.

Kétezeréves problémát tisztáz
CSEFKŐ JÓZSEF
Érlelem és Szépség
c. most megjelent munkájában.
Pestszenterzsébet, Mikszáth-utca 31.

HARMÓNIA

BERLINI FILHARMÓNIKUSOK
hangverseny okt. 14 HELYETT HÉTFŐN, OKT. 11-ÉN lesz. V. 7.

LINZ MÁRTA
hegedüestje okt. 13. V. 7. Műsor: BEETHOVEN: KREUTZER SZONÁTA, HANDEL-, FRANCK-, SANMARTINI-, LISZT-, LINZ-MŰVEK.

I. MUZEUMI MATINÉ
okt. 17. KRESZ KAMARAEGYÜTTES BÁTHY-BASILIDES.

SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR
21 HANGVERSENYe vasárnap délután a Vigadóban. BÉRLETEK VÁLTHATÓK 48.—, 72.—, 96.— pengős árban 6 részletben. Prospektus. KARMESTEREK: Bárdos, Denzler, Failoni, Ferencsik, Fricsay, Kiss, Konwitschny, Laskó, Lukács, Paul, Rajter, Swarowsky, Unger, Csilléry. SZÓLISTÁK: Anda, Dániel, Szegedi, Takács, Ticharich, ifj. Váczi, Wehner, Cserfalvi, Garai, Lengyel, Martzy, Országh, Szervánszky, Tátray, Végh, Basilides, László, Littasy, Miklóssy, Rösler, Szabó, Molnár, Banda, Brunovszky.

ÉLŐ LEMEZEK, MA
FEL 3. M. Műv. Háza monstre-műsora d. u. 3 ÓRÁS műsor, 20 SZÓLISTÁVAL, 3 ZENEKARRAL. Jegyek egész nap szinház pénztáránál.

KONCERT ZONGORABÉRLET
BEETHOVEN szonáták. I. est okt.

VÉGH vonósnégyes 3. bérl. hangv.
A mult szezonban a legnagyobb sikert elért vonósnégyes 3 bérleti estje: okt. 18, dec. 3, febr. 7. Közr.: DOHNÁNYI, Branca MUSULIN. Olcsó bérletek.

DÁNIEL zenekari zongoraest **19-én**
a FILHARMÓNIAI zenekarral, vez.: Dohnányi. Műsor: Bach, Beethoven (Esz-dur), Brahms (B-dur).

LEHULLT EGY KIS CSILLAG

IRTA: MARÉK ANTAL

A darabontok a falu határáig kocsin jöttek Balassagyarmatról. Utolsó házainál leszálltak s ugy lopakodtak az alacsony dombon épitett kuria felé.

A cseh ment elől, szaglászva, türelmetlenül, mint egy rossz kutya. Néha maga mögött hagyta a kiséröit, annyira igyekezett. Csak akkor állt meg s várta be a fegyvereseket, amikor vakkantott a gazdasági udvarban a kutya vagy megzörrent egy-egy ág.

Az augusztusi ég szinte kivirágzott. Milliárd csillag ragyogott a hatalmas égboltozaton. A hold soványan ácsorgott közöttük. Az emberek a homlokukat törölgették a csendörsisak alatt. Az erdő némán ázott a csillagok fényében.

Mikor odaértek a házhoz, megálltak az ablak alatt és benéztek a szobába.

Egy férfi ült az asztal mellett, szomoru arcát körszakáll boritotta, bajusza csüggedten lógott két oldalt. Elomló ruhában szép fiatal asszony ült mellette. Két kezét ölében összekulcsolta, tekintete valahol messze járt, hová csak a lélek menekülhet. Mindkettőjüket a lámpa sárga fénye szórta be arannyal.

Az ablak nyitva volt s kihallatszott, amint a férfi felolvasott a nőnek. Lágy hangja kiszállt az estébe s a fák is hallgatták.

Pillanatokig döbbenten nézték a fegyveresek a képet.

A cseh intett.

— Előre!

Megkerülték a bokrokat, amik a ház hosszában sorakoztak, aztán az ajtóhoz kerültek. Egyikük bezörgetett.

Ugyanaz a férfi nyitott ajtót, akit az ablakon át láttak. Megjelenése parancsoló volt.

— Mit akarnak?

— Madách Imrét keressük.

— Én vagyok.

— A törvény nevében!

Kitárta az ajtót s beengedte a fegyvereseket.

Akkor már mellette állt a felesége. Ugy kapaszkodott a fiatal asszony az urába, mint a folyondár a fa törzsébe, ha vihar tépte az erdőt.

— Mit akarnak? — sikoltotta.

A cseh otthonosan belépett, nyomában a fegyveresek. Abba a szobába ment, ahol előbb a férfit látta.

A cseh zavartan várta be a háziakat a szoba közepén. Akkor szólalt meg, amikor a fegyverek csörgését hallotta az ajtóban. A férfire és a nőre nézett, akik ott állottak most előtte egymásbafogódzva. Szemében a gyülölet sárga fénye villant.

Papirt vett elő s még egyszer megkérdezte.

— Madách Imre vármegyei biztos.

— Mondtam már, én vagyok.

— Parancsot kaptam, hogy önt letartóztassam.

A férfi kibontakozott az asszony ölelő karjaiból és előre lépett. A cseh ijedten hátrált s a fegyveresekre nézett.

— Magyar ember vagyok s nem gyilkos. Sem tolvaj, de még csaló sem. Mit akarnak tőlem?

— Ön árulót rejtegetett a parócai birtokán.

— Parócai birtokomban barátomat láttam vendégül.

— Tehát beismeri?

— Ismétlem, barátom lakott a vadászházban.

— Barátja áruló!

Kemény lépést tett a cseh felé.

— Barátom nem áruló! — kiáltotta. — Ha látni akarja, átmehetünk a birtokra. Ő majd megadja a feleletet ocsmány rágalmazására.

— Csakhogy a madárka elröpült. A vadászház üres.

— Micsoda?

— Onnan jövünk. Délután kerestük Rákóczi Jánost, de nem találtuk.

A férfi arca döbbenetet árult el. Lehajtotta a fejét s hosszasan maga elé nézett.

Felesége akkor már sápadtan ült az egyik zöldhuzatu apró karosszékben. Odament hozzá s magához szoritotta a fejét. Végigsimogatta a könnybeázó arcocskát, a puha selymes haját, a puha vállait.

— Erzsi. Én most elmegyek, de nemsokára visszajövök. Vigyázz a gyerekekre. Ezt a könyvet, amit elkezdtünk, olvasd végig. Sok bölcseség vagyon benne.

Az asszony zokogva kapaszkodott az urába.

— Ne menj el, Imre. Ne hagyj itt minket. Mi lesz a kis gyerekkel, akit a szivem alatt hordozok?

— Egy napon ujra itt vagyok s megint együtt leszünk — mondta bizonytalanul.

Elindult a szoba felé, ahol a gyermekei aludtak.

A cseh ijedten topogott utána.

— Hová megy? — kérdezte ijedten.

A férfi lenézően válaszolt.

— Azt hiszi, megszököm? Mióta él maga ebben az országban?

— Egy éve, hogy a császár iderendelt.

— Egy éve és nem ismeri a magyarokat. Lehet, hogy maguk megszöknének, kiugranának az ablakon és elrohannának, mint veszett ebek. De mi magyarok vagyunk. Érti?

Bement a szobába, hol a szomszéd szobából átszürődő világosságnál odalépett a két gyerek ágya mellé. Aladárka és Jolánka aludtak az ágyacskában. A fiucska nyugtalanul alhatott, mert a takarót lerugta magáról. A férfi gyengéden betakarta. Ráhajolt a fiura s megcsókolta a homlokát. Aztán a kisleánytól bucsuzott.

Még állt a sötét szobában egy ideig, aztán határozott lépésekkel kiment a fegyveresekhez.

— Készen vagyok — mondta egyszerüen.

A cseh készségesen ugrott az ajtóhoz, hogy feltárja előtte.

— Hagyjanak magunkra. Elbucsuzom a feleségemtől.

A cseh kényszeredetten engedelmeskedett. A fegyveresek utána. A férfi még hallotta, ahogy a négy fegyver agya dobbant a padlódeszkán az ebédlőben.

— Erzsi.

— Ne hagyj itt, Imre. Mi lesz velem.

— Köszönöm neked ezeket a szép éveket. Hiszem, hogy nem maradok sokáig, hiszen ártatlan vagyok. Minden magyar ember ezt tette volna a helyemben, amit én tettem. Nem volt érdem, de nem volt büntett sem. Légy erős addig, amig visszajövök. Sok szép esztendőt töltünk még együtt. Vigyázz a gyerekeinkre és magadra. Anyám mellett ti vagytok számomra az egész világ.

— Isten vezéreljen, Imre.

Az asszony az ajtóig vánszorgott, ahol a férje férfias alakját eltünni látta. Lépések koppantak, kint a verandán sirt egy-két cseléd, aztán elnyelte a csapatot az éjszaka.

Az asszony különösen mosolygott, amikor magára maradt. A könyvet nem olvasta tovább, visszarakta a többi mellé. Sirni szeretett volna és nem tudott. Különös volt mindez.

A fák rémülten susogtak a parkban, valahol rikoltott egy árván maradt madár. Az egyik gyerek felsirt álmában.

Nappalok jöttek és éjszakák. A várakozás keserves nappaljai és éjszakái. Erzsi asszony emlékezetében egyre inkább elmosódott a bucsuzás felejthetetlen jelenete. Megszállotta a nyugtalanság. Még járta a régi kedves utakat, hol Imrével annyi szép órát töltött, de lélekben már messze járt a csesztvei háztól. Az öreg fák még az eltávozóról susogtak, de az ujak lázadozva beszéltek neki idegen emberekről, messzi tájakról, örömökről, amik elkerülték a házat.

Igy élt az asszony kétségek és reménységek között a csesztvei házban.

A boldogság elszállt a házból, elvitték azon az augusztusi éjszakán a fegyveresek.

Megszületett a harmadik gyermek, de ez sem hozott nyugalmat számára. Majd meghalt, olyan beteg lett. Mikor felépült, elölről kezdődött minden.

Kiszámithatatlanok az Isten utjai. Miközben Erzsi tekintetes asszony panaszkodó levelekkel ostromolta az urát, azalatt Madách börtönében egy darab krétával belekezdett a Tragédiába. Felirta a sorokat az asztalra, majd emlékezetébe véste és letörölte a megtanult szöveget.

Soha szánalmasabb szerep nem jutott iró feleségének, mint Fráter Erzsinek. A csesztvei boldog napokra ő boritotta z árnyékot. Az iró hitét ő renditette meg. Ő ismertette meg a magánossággal Madáchot.

Az ember tragédiája ott kezdődött, amikor a fegyveresek bezörgettek a Madách-kuriába. A többi egy veszendő asszonyi lélek szomoru hullása. Lehullott egy kis csillag az égről, hogy fényénél megtalálja az Üstökös az utját a magasságok felé.

A LEGKITÜNÖBB, LEGSZEBB HETILAP A

Képes Krónika

MEGJELENIK MINDEN PÉNTEKEN!

Kiadóhivatal: Budapest, V., Honvéd-utca 10.

ÁRA 30 FILLÉR

Október 10. Vasárnap

Élelmiszerpiac:

Az élelmiszerpiacon szombaton lanyha volt a forgalom. A zöldség- és főzelékfélék felhozatala bőségesen fedezte a keresletet. Egyes cikkekből, igy különösen a káposztafélékből jelentékenyebb volt a felhozatal. A gyümölcsfélék piacán a szilva és a birsalma kinálata fokozódott.

Az élelmiszerpiacon a következő cikkekben történt jegyzés: (A feltüntetett árak nagykereskedelmi árak.)

Zöldség és főzelékfélék: Fejeskáposzta 30—60, kelkáposzta 80—140, vöröskáposzta 100—240, kalarábé 50—80, fejessaláta 20—40, sóska 80—200, paraj 70—140, leveles karfiol 150—200, tisztított karfiol 200—300, főzőtök 30—90, sütőtök 60—75, zöldpaprika hegyes 50—140, zöldpaprika töltenivaló 60—180, paradicsom 40—90, almaparadicsom 40—130, uborka 100—320, zöldbab 80—280, petrezselyem 50—90, sárgarépa 36—70, torma 70—500, csemegekukorica 36—52 fillér.

Gyümölcs: Alma nemes 130—340, alma közönséges 80—180, körte nemes 150—440, körte közönséges 70—150, szilva 70—140, birsalma 120—240, dió 500—800, gesztenye 350—500, szőlő 140—350 fill.

Szinházak műsora:

OPERAHÁZ. Vasárnap d. e.: A sevillai borbély (11). Este: Rigoletto (6). Hétfőn: Nincs előadás. Kedd: A csodahegedü (III. — 5). Szerda: Szöktetés a szerályból (IV. — 6). Csütörtök: Hegyek alján (V. — 6). Péntek: Garabonciás (6). Szombat: Tosca (VII. — 6). Vasárnap d. e.: Seherezade. Pesti karnevál, Csárdajelenet (11). Este: Faust (½6).

NEMZETI SZINHÁZ. Vasárnap d. u.: Szilágyi Irma. Minden este: Stuart Mária. Szombat d. u.: Akadémiai vizsga. Vasárnap d. u.: Tacskó (vas. VIII, hét. K—1, kedd X, szer. XI, csüt. XII, pén. K—2, szom. IV. bérl. — fél 3, 6).

NEMZETI KAMARA SZINHÁZ. Minden este és vasárnap délután is: Tartuffe (3, fél 7).

MAGYAR MÜVELŐDÉS HÁZA. Vasárnap d. u.: Hangverseny (fél 3). Este: Perpatvar és szerelem, A rászedett kádi, A nürnbergi baba (V—2. — 6). Hétfő: Kard és kereszt (fél 7). Kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat és vasárnap d. e.: Bizánc (kedd A, szer. B, csüt. C, pén. D, szom. E, vas. d. e. F. bérl. — d. e. 10, este fél 7). Vasárnap délután: Müsoros délután (2).

VIGSZINHÁZ. Minden este és vas. d. u. is: Fekete Péter (3, fél 7).

PESTI SZINHÁZ. Minden este és vasárnap délután is: Warrenné mestersége (fél 3, 6).

UJ MAGYA RSZINHÁZ. Minden este — péntek és köv. vasárnap kivételével — és vasárnap d. u. is: Mi az igazság? Péntek d. e. 11: Főpróba (Köd). Péntek (először) és vasárnap este: Köd (hét. H, pén. P, vas. A. bérl. — 3, fél 7).

ANDRÁSSY SZINHÁZ. Csütörtökig minden este és vasárnap délután is: Egy nap a világ. Péntek este: Nyilvános főpróba (Josephine). Szombat (először), vasárnap délután és este: Josephine (köv. vas. A. bérl. — 3, fél 7).

MADÁCH SZINHÁZ. Minden este és vasárnap délelőtt is: Hamlet (11, 6).

FŐVÁROSI OPERETTSZINHÁZ. Minden este és vasárnap d. u. is: Egy boldog pesti nyár (fél 3, 6).

VIDAM SZINHÁZ. Minden este és vasárnap délután is: Ballépés jobbra (fél 4, fél 7).

ROYAL REVUSZINHÁZ. Mindennap: Szinek országa (fél 7, csüt., szom. vas. d. u. fél 4-kor is).

KAMARA VARIETÉ. Mindennap: Lipi-Lupi (fél 7, csüt. és szom. fél 4, fél 7, vasárnap 2, fél 5, 7).

KOMEDIA ORFEUM. Mindennap: Uj figurák (fél 7, szerda, szombat és vasárnap fél 4, fél 7).

ERZSÉBETVÁROSI SZINHÁZ. Csütörtökig: Patyolatkisasszony (fél 5, 7, vasárnap fél 3, fél 5, 7).

JÓZSEFVÁROSI SZINHÁZ. Csütörtökig: A bolond Asvayné (fél 5, 7, vasárnap fél 3, fél 5, 7).

KISFALUDY SZINHÁZ. Csütörtökig: Vig özvegy (fél 5, 7, vasárnap fél 3, fél 5, 7).

NEMZETI BABSZINJÁTÉK. Minden este, hétfő, péntek kivételével: Panoptikum. Hétfő, péntek: Toldi. Csütörtök, szombat, vasárnap délután is: Meseláték (fél 4, fél 7).

ERDÉLYI BÁBSZINHÁZ. (Rottenbiller-utca 14.) Hétköznap: Arany eső, szürok eső stb. (3, 5). Vasárnap: Hófehérke, Piroska és a farkas (2, 4).

FÉNYES CIRKUSZ. Mindennap: Matthies tüzugró tigrisei és a nagy októberi müsor (½4, ½7).

MAGYAR MŰSZINKÖR. Csak vasárnap: Dolly (3, 5, 7).

Rádióműsor:

A VATIKÁNI RÁDIÓ OKTÓBERI HIRSZOLGÁLATA

Vasárnap 11 óra: Francianyelvü krónika 49.96 m. hullámhossz.

Hétfő 20 óra: Holland hirszolgálat 49.96 m. hullámhossz. 20.30 óra: Olasz hirszolgálat 49.96 m. hullámhossz.

VASÁRNAP, OKTÓBER 10.

7.30: Szózat, reggeli zene. — 8.15: Hirek. — 8.30: Őszinte beszéd. — 9: Egyházi ének és szentbeszéd a budai görögkatolikus Szent Flórián-templomból. — 10: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. — 11: Egyházi ének és szentbeszéd a királyi udvari és várplebániatemplomból. — 12.15: Levente-müsor. — 12.55: Katonazenekar. — 13.45: Időjelzés, hirek, vizállás. — 14: Művészlemezek. 15: Helyszini közvetités a tiszántuli Kamara homokjavitó telepéről. Utána mezőgazdasági előadás. — 15.45: Verses-zenés miniatür Kisfaludy Sándorról. — 16.15: Szalon- és tánczenekar. — 16.55: Hirek. — 17: Magyar nóták cigányzenekisérettel. — 17.40: Álomszép téli éjjel. (Elbeszélés.) — 18: Kerpely Jenő gordonkázik. — 18.15: Hangképek a vasárnap sportjáról. — Utána: Sporteredmények. — 18.40: Afterberg: A balga szüzek, rapszódia. — 18.50: Hirek. — 19: Élő hanglemezek. Az összekötőszöveget irta Endrődi Béla, elmondja Könyves Tóth Erzsi. (Közv. a Magy. Müv. Házából, hangfelvételről.) — 21.40: Hirek, lóverseny- és sporteredmények. — 22.10: Hirek német, angol és francia nyelven. — 22.40: Tánclemezek. — 23.45: Hirek. **BUDAPEST II.** 8.30: Hirek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven. — 9: Hanglemezek. — 12: Hanglemezek. — 15: Tánclemezek. — 15.30: Hirek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven. — 16: Beszkárt-zenekar. — 17: Suba földet vesz. (Elbeszélés.) — 17.15: Kamarahármas. — 18: „Stuart Mária". Tragédia öt felvonásban. (Közvetités a Nemzeti Szinházból.) — Az I. szünetben kb. 19.20: Hanglemezek. — A II. szünetben kb. 19.50: Saint-Saens: Phaeton, szimf. költemény. — A III. szünetben kb. 20.30: Egk: Részlet a berlini XI. olimpiász ünnepi játékok zenéjéből. — 21.30: Lóversenyeredmények. — 21.40: Szórakoztató lemezek. — 22.40: Hirek. — **KASSA.** 7.30: Budapest I. — 8.30: Budapest II. — 9: Hirek, heti beszámoló. — 12.30: Chopin-müvek zongorán. — 12.55: Budapest I. — 15.30: Budapest II. — Kb. 16-tól végig: Budapest I.

HÉTFŐ, OKTÓBER 11.

6: Üzen az otthon. — 6.25: Ébresztő, torna. — 6.45: Reggeli zene. — Közben 7: Hirek. — 8: Hirek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven. — 8.30: Rádióiskola. — 10: Hirek. — 10.15: Szalonzenekar. — 11.10: Vizállás — 11.15: Kocsis László mélyhegedün játszik. — 11.40: Személyének egy kis szittya életéből. (Előadás.) — 12: Harangszó, Himnusz. — 12.10: Művészlemezek. — Közben 12.40: Hirek. — 13.20: Időjelzés, vizállás. — 13.30: Honvédeink üzennek. — 14: Rendőrzenekar. — 14.30: Hirek. — 15: Szórakoztató zene. — Közben 15.30: Finn szellem, finn becsület. (Előadás.) — 16.15: Tánczenekar. — 16.45: Időjelzés, hirek. — 17: A gazda, a kereskedő és a Központ szerepe a beszolgáltatásban. (A közellátásügyi minisztérium előadása.) — 17.15. Magyar nóták cigányzenekisérettel. — 18: Közvetités a csongrádmegyei Fábiánsebestyén ONCSA-községből. — 18.25: Giuseppe Moretti énekel. — 18.50: Hirek. — 19: Kodály Zoltán: Pünkösdölő. (Hanglemez.) — 19.10: A berlini Filharmonikusok hangversenyének közvetitése a Vigadóból. — A szünetben kb. 19.50: Régi magyar hadituduósitók. (Előadás.) — 21.10: Operettrészletek. — 21.40: Hirek. — 22.10: Hirek német, angol és francia nyelven. — 22.40: Tánclemezek. — 23.45: Hirek. — **BUDAPEST II.** 17: Hirek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven. — 19: Német nyelvoktatás. — 19.30: Hanglemezek. — 21: Pásztorok élete. (Előadás.) — 21.30: Mozart: F-dur vonósnégyes. — 21.55: Katonazenekar. — 22.40: Hirek. — **KASSA.** 6: Budapest I. — 11.40: Hirek magyar és szlovák nyelven. — 12: Harangszó, Himnusz. — 12.10: Operagyöngyök. — 12.40: Budapest I. — 17: Hirek német, román, szlovák, ruszin és horvát nyelven. — 17.30: Szalonhatos. — 18: Magyar irók házatája. (Előadás.) — 18.20: Tánczenekar. — 18.50-től végig: Budapest I. müsora.

Mozik műsora:

ADRIA. (T.: 353—707.) **Házassággal kezdődik.** ¼4, ½6, ½8, vas. és ün. 11 és ½2-kor is. — Hétfőtől: **Szerelem jogán.**

ALKOTÁS. (T.: 355—374.) **Néma kolostor.** ¼4, ½6, ½8, szom. ½2-kor, vas. és ün. 11 és ½2-kor is. — Hétfőtől: **Erénycsősz.**

ATRIUM. (T.: 153—034, 154—024.) **Féltékenység.** Hiradók. ¼4, ½6, ½8, szom., vas. és ün. ½2-kor is.

BARLANG. (T.: 422—722.) **Szeptember végén.** Mindennap: ½2, ¼4, ½6, ½8. Első előadás mindennap mérsékelt áru.

BELEZNAY. (T.: 225—276.) **100 arcu ember.** Mindennap: 10, ½12, ½2, ¼4, ½6, ½8.

BELVÁROSI HIRADÓ. (T.: 181—244.) **A Kalota partján** (Ady-filmnovella). — **Az 1000 éves kolostor szigete** (kulturfilm). — **Rajzos Hiradó Firenzéről.** — **Ufa-Magazin.** — **Magyar és Ufa Hiradók.** Folytatólagos egyórás előadások 10—21 óráig.

BETHLEN. (T.: 225—003.) **Az éjféli gyors.** — **Kis Katyi.** ¼4, ½6, ½8, szom. és ün. ½2-kor, vas. 11 és ½2-kor is.

BUDAI APOLLO. (T.: 351—500.) **Házassággal kezdődik.** ¼4, ½6, ½8, vas. ½2-kor is. — Vas. d. e. 11-kor: **Vaskorona.** — Hétfőtől: **Pascal kettős élete.**

CORVIN. (T.: 138—988, 339—584.) **Rejtély.** — **Magyar és Ufa hiradók.** Mindennap: ½3, ¾5, 7.

CSABA. (T.: 146—040.) **Lopott feleség.** ¼4, ½6, ½8, szom. és vas. ½2-kor is. — Vas. d. e. 11-kor: **Fények az éjszakában.**

DAMJANICH. (T.: 425—644.) **Bubus.** — **Hiradó.** ¼4, ½6, ½8, vas. és ün. 11 és ½2-kor is.

DEÁK. (T.: 125—952, 121—343.) **Anyamasszony katonája** (Szilassy, Pelsőczy, Bilicsy.) — **Hiradók.** ½2, ¼4, ½6, ½8, vas. d. e. 11-kor is.

DUNA. (T.: 111—994.) **Varieté.** — **Hiradó.** ¼4, ½6, ½8, vas. és ün. ½2-kor is.

FÓRUM. (T.: 189—707, 189—543.) Második hétre prolongálva! **Kettesben.** ¼4, ½6, ½8, vas. és ün. d. e. 11-kor is.

GLÓRIA. (T.: 427—521.) **Házassággal kezdődik.** — **Premier Ufa hiradó.** ¼4, ½6, ½8, vas. és ün. ½2-kor is. — Hétfőtől: **Kalózszerelem.**

HIRADÓ FILMSZINHÁZ. (T.: 222—499.) **A Kalota partján** (Ady-filmnovella). — **A háboruhoz viz is kell** (kulturfilm). — **Rajzos Hiradó Firenzéről.** — **Ufa-Magazin.** — **Magyar és Ufa Hiradók.** Folytatólagos egyórás előadások 9—21 óráig.

HOMEROS. (T.: 496—178.) **Vihar Azsia felett.** — **Világhiradók.** ¼4, ½6, ½8, vas. és ün. ½2-től. — Hétfőtől: **Szerelmi vihar.**

JÓZSEFVÁROSI. (T.: 131—316.) **Házassággal kezdődik.** — **Hiradó.** ¼4, ½6, ½8, vas. és ün. ½2-kor is. — Vas. d. e. 11-kor: **Gyáva hős.**

KAMARA. (T.: 423—901.) **Fekete hajnal. Mindennap:** ½12, ½2, ¼4, ½6, ½8.

KASZINO (T.: 135—329, 383—102.) **Anyámasszony katonája** (Szilassy Pelsőczy. Vaszary, Mály.) ½6, ½6, ½8, szom ½2-kor is, vas. és ün. d. e. 11 és d. u. ¼4, ½6, ½8.

KORZÓ (T.: 182—818.) **Lángoló fiatalság.** (Nagy Kató, Jules Berry.) ¼4, ½6, ½8, szom. ½2-kor is, vas. és ün. 11, ¼4, ½6, ½8.

MESEVÁR. (T.: 114—502.) **Második hétre prolongálva! Késő.** ½4, ½6, ½8, vas. ½2-kor is.

NEMZETI APOLLO. (T.: 222—002.) **Harmadik hétre prolongálva! Féltékenység.** — **Magyar Hiradó.** ¼4, ½6, ½8, szom., vas. és ün. ½2-kor is.

OMNIA. (T.: 130—125.) Második hétre prolongálva! **Kettesben.** ¼4, ½6, ½8, szom. ½2-kor, vas. és ün. 11 és ½2-kor is.

OTTHON. (T.: 146—447.) **Bubus.** ¼4, ½6, ½8, vas. 11 és ½2-kor is. — Hétfőtől: **Meghélyegzett asszony.**

PÁTRIA. (T.: 145—673.) Második hétre prolongálva! **Titkos fegyverekkel.** 10, ½12, ½2, ¼4, ½6, ½8, vas. 11, ½2, ¼4, ½6, ½8.

PEST. (T.: 221—222.) **Külvárosi őrszoba.** Mindennap: ½12, ½2, ¼4, ½6, ½8.

RADIUS. (T.: 122—098, 120—564.) **Hatodik hétre** prolongálva! **Münchhausen.** — **Hiradó Rendkivüli** előadáskezdések: ½3, ¾5, ½8, szom. ½1-kor is, vas. és ün. d. e. 11, d. u. ½3, ¾5, ½8.

SCALA. (T.: 114—411.) Harmadik hétre prolongálva! **Csavargók.** — **Magyar Hiradó.** — **Walt Disney színes rövid filmje.** ¼4, ½6, ½8, szom., vas. és ün. ½2-kor is.

SZÉKELY. (T.: 226—425.) **Örvény.** Mindennap: 11, ½2, ¼4, ½6, ½8.

TISZTIKASZINÓ ZÁRTKÖRÜ FILMSZINHÁZA. Okt. 10-én: **Lopott feleség** — 12-én: **Négyarcu asszony.** — **Figyelem!** Előadások kezdete: ½5 és ¾7.

UGOCSA. (T.: 154—422.) **Családunk szégyene.** ¼4, ½6, ½8, szom. ½2-kor, vas. és ün. 11 és ½2-kor is. — Vas. d. e. 11-kor: **Csizmáskandur Béla királyfi.** — Hétfőtől: **Bubus.**

UJBUDA. (T.: 268—999.) **Lopott feleség.** ¼4, ½6, ½8, vas. és ün. ½2-kor is.

URÁNIA. (T.: 146—046.) **Párisi románc** Előadások kezdete: ½3, ¾5, 7, vas. és ün. 11-kor is.

XXV. ÉVF. 229. SZÁM. **NEMZETI UJSÁG** 1943 okt. 10. VASÁRNAP

Főmunkatárs: TÚRI BÉLA † 1919—1936.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest V., Honvéd-utca 10. Telefon: 119-660, 119-668 és 119-669
Budapesti és környéki cimváltozások és reklamációk 113-006.
Előfizetési pénztár: Báthory-utca 5. Hivatalos órák 8—4-ig. Telefon: 116-935.
Belvárosi kiadóhivatal: IV., Kossuth Lajos-utca 5. Telefon: 189-533 és Christophoros utazási és menetiegyiroda. Telefon: 187-502
Szinházjegyiroda a Cristophorosban. Telefon: 189-533 és 187-502.
Fiókkiadóhivatalok: (Videki előfizetési és árusitási osztály) V., Báthory-utca 8. Telefon 119-660 és a Pázmány könyvkereskedésben, Baross-utca 82. Telefon: 135-479.
Előfizetési ára egy hóra 5.60 P, negyedévre 16.— P.
A Nemzeti Ujság postatakarékpénztári csekkszámlája: 2090
Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Nyomatott a PALLAS IROD. és NYOMDAI R.-T. körforgógépein, Budapest, V., Honvéd-utca 10. sz. (Felelős: Győri Aladár igazgató.)

S·P·O·R·T

A vasárnapi nagy mérkőzések előtt

Vasárnap nemcsak Bécsben, hanem az Üllői-úti Ferencváros pályán is nagyjelentőségű küzdelmet vív a magyar utánpótlási válogatott. Hogy mi történik Bécsben az A-csapattal, az is fontos, mert az A-csapatot a legkiválóbb budapesti játékosokból állította össze Tóth István megbizott szövetségi kapitány. Ennél a mérkőzésnél azonban sokkal izgalmasabb és minden magyar szúrkolóját labdarugásunknak különösen érdekli a vasárnapi Bécs B. és az utánpótlás magyar válogatottjának mérkőzése. Az utóbbi időben elmaradtak a nagy nemzetközi labdarugó mérkőzések, nem verekedtünk meg a környező államok labdarugóival, úgyhogy a vasárnapi mérkőzésnek ezért van óriási jelentősége.

A vasárnapi mérkőzés kimenetele megmutatja utánpótlásunk ütőképességét, látjuk, számithatunk-e rájuk a magyar labdarugás megifjításában. Akik itt megállják helyüket azokkal majd a Svájc elleni labdarugó mérkőzésen újra találkozunk. Ez a mérkőzés tehát úgy Bécsben, mint Budapesten válogató a svájciakkal való nagy találkozásra. Sokat várunk a nagyváradi fiúktól, a szolnokiaktól és a szegediektől, akik megmutatták oroszlánkörmeiket az utóbbi mérkőzéseken. A vasárnapi mérkőzésre az Üllői-útra 18—22 ezer nézőt vár a Szövetség. Körülbelül tizezer fizetője és tizezer diák-levente és más kedvezményes nézője lesz a nagynak, jelentősnek igérkező vasárnapi mérkőzésnek.

A mérkőzés előtt a budapesti ifjúsági válogatott játszik a vidéki ifjúsági válogatottal. Ennek a mérkőzésnek ifjúsági utánpótlásunk szemszögéből tekintve van különösen nagy jelentősége. Megmutathatják a válogatott fiatalok, hogy mit tudnak. Ez a mérkőzés némelyiküknek sorsát előbbrelendítheti, hiszen a jószereplés utat nyit a nagy csapatok felé...

Külföldi sporthirek

Az ostmarki labdarugó bajnokságban a helyzet nem változott, a vezető Austria a WSC felett aratott 3:2-es győzelmével továbbra is az élen maradt. A Prater-stadionban 20.000 fönyi közönség előtt a Rapid 4:0 arányban verte az Admira csapatát. Meidlingben 4000 fönyi közönség előtt az FC Wien és a FAC 3:3 arányban döntetlenül mérközött. A Wacker 6:1 arányban győzte le a Grácl Sportklubot. Szombaton a Vienna 6:0 arányban győzött az SC Post csapata ellen.

A Schalke 04-nek, az ötszörös német labdarugó bajnokcsapatnak párisi vendégszereplése 35.000 fönyi nézőközönséget vonzott a pályára. A német csapat izgalmas játék után 3:1 (3:0) arányban győzött a párisi katonai válogatott ellen.

Az Olasz Kupa második fordulójában a Modena csapata 3:1 arányban legyőzte az Atalanta együttesét. További eredmények: FC Milan—Lazio 4:2, Juventus—Genova 2:1, Venezia—Pisa 4:0, AC Bologna—Livorno 4:0.

A horvát labdarugó bajnokság harmadik fordulójában a következő eredmények voltak: Gradjanski—Sarajevo SK 4:0, Concordia—Zrinski 7:0, Zagorac—HASK 1:1. A horvát bajnokságban a Gradjanski vezet a Concordia és a HASK előtt.

A szerb labdarugó liga ötödik fordulójában a Beogradski csapata 3:1 arányban legyőzte az SK Obilits együttesét.

A szlovák labdarugó bajnokság eredményei: FC Vrutky—SK Bratislava 5:2, nagy meglepetés! SK Sillein—VAS Pozsony 6:2, TSS Tyrnau—Spárta Vágbeszterce 2:0.

Megjelent

v. Barabás Miklós — v. Barabás Emil:

Balkán

NÉMET—OLASZ—MAGYAR

VILLÁMHÁBORÚ

című műve,

melyben szerzők Balkán utolsó 100 év alatti minden nyugtalanságát, a világháborút megelőző balkáni zavarokat és háborúkat, a déli végek felszabadulását megelőző magyar—szerb barátsági szerződés tervezetén kívül az 1940 évben megindult olasz—görög háborút, az 1941-es nagy német balkáni hadjárat minden részletét, a magyar haderők felvonulását, a magyar hadsereg harcait ismertetik Bácska visszavételéig.

E nagyszerű könyv elolvasása után ismeretessé válnak előttünk a Balkán körüli titokzatos diplomáciai manőverek, a macedón-kérdés, az usztasa-mozgalom, a nagy szerb-francia barátkozás, a roosevelti kísértő: Donovan ezredes mesterkedései, a Szimovics-féle katonai puccs kirobbanása és ezek háttere.

Ára: 6·50 P

Kapható a „Magyarság" Könyvosztályában: Bpest, II., Hunyadi J.-út 2. Postán kizárólag a könyv árának előzetes beküldése után, vagy utánvét mellett szállítjuk.

Tömeggyalogló verseny Csepelen

A Weisz Manfréd Vállalatok Testedző Köre október 26-án, vasárnap délelőtt félkilenc órai kezdettel Csepelen, a WMTK régi pályáján (Katona József- és Tamási József-u. sarok) „finn" gyalogló tömegversenyt rendez mintegy négyezer résztvevővel. A gyaloglás távja hat kilométer. A versenyt délelőtt 9 órakor hazafias ünnepséggel kezdődik és beszédet intéz a gyár dolgozóihoz az ifjúság országos vezetője is. A távol végiggyaloglók nem és korhatár szerint pontszámitás alapján arany, ezüst, vagy bronzjelvényt kapnak.

Belföldi sporthirek

AKISOK-bajnoki labdarugó mérkőzések során a pestújhelyi felsőkereskedelmi iskola válogatottja az újpesti gimnázium ellen 5:0 (2:0) arányban győzött, a Széchenyi-gimnázium pedig a pestszentlörinci-gimnáziumot 1:0-ra verte.

*

A férfitornászok Budapest-bajnokságát a testnevelési főiskolán rendezik meg szombaton és vasárnap. Szombaton este 7 órakor kezdenek, vasárnap pedig délelőtt 10 órakor.

*

Györök Zoltán testnevelési főiskolás nyerte 5122 ponttal a főiskolai tíztusa bajnokságot. Második Stettner testnevelési főiskolás 4872 ponttal és harmadik Sik BEAC 2426 ponttal. A győztes Györök Zoltán eredményei 100 méter: 11.8 mp., távolugrás: 555 cm., súlylökés: 12.12 méter, magasugrás: 155 cm, 400 méter 57 mp., 110 méteres gát 18.2 mp., diszkoszvetés: 40.16 m. rúdugrás: 270 cm. gerelyvetés: 47.57 m. 1500 m. 6:01 mp.

Túrista hírek

A turista hősök emlékének szentelt kegyeleti túrát a mátrai Saskőn emelt turista hősi emlékműhöz az idén a Magyarországi Kárpát Egyesület rendezi a turista szövetség megbízásából. November elsején három különböző gyalogtúra indul Taron, Nagybátonyon, illetőleg Pásztón át a Galyatetőre s onnan 2-án tovább a Saskőre. 3-án reggel 7 órakor közvetlen turistaautobusz indul a Kékesre. Ezt az utóbbi túrát a Magyar Turista Élet (Rákóczi-út 53.) szervezi, a többi túrára a Kárpát Egyesületnél lehet jelentkezni október 29-ig az egyesület Alkotmány-utca 6. sz. alatti irodájában.

Miután a turistaszövetségnek a Testnevelés Házából ki kellett költözködnie, a Kárpát Egyesület vendégképen befogadta Alkotmány-utca 6. sz. alatti helyiségébe. Azóta a szövetség elnöki tanácsa a Kárpát Egyesülettel egyetértésben ezen a héten úgy döntött a szövetség irodájának elhelyezéséről, hogy a szövetség most már társbérlőként marad meg a Kárpát Egyesület helyiségében.

A VASÁRNAP BUDAPESTEN SZEREPLŐ BÉCSI CSAPAT ÖSSZEÁLLITÁSA

A Budapesten vasárnap játszó bécsi utánpótlás csapatában Huber (Austria) helyett középcsatárt Reitermeyer (Wacker) játszik A Bécsben szereplő Bécs válogatottban is néhány változtatás történt. Hátvéd: Kurz WSC, Wagner II. Rapid helyett, a csatársor felállítása pedig a következő: Fitz Rapid, Decker Vienna, Binder Rapid, Hahnemann Admira, Pesser Rapid.

Lósport

Az októberi ügető miting ötödik versenynapján a 8500 pengővel díjazott *Magyar St. Leger* a főszám, amelyben legjobb négyéveseink küzdenek meg 3200 méter távolságon.

JELÖLTJEINK:

I. Kétévesek versenye 1200 m:
Cecil — Dongó — Gavallér.

II. Mechanikus hendikep 2100 m:
Gazsi — Litle Tich — Wilt Mária.

III. Földmívelésügyi miniszter-díja 6000 m:
Brokát—Csókos, Bakony—Margit S. — Dusán—Eszter.

IV. Magyar St. Leger-díj 3200 m:
Csalóka — Fickó.

IV. Nemzetközi hendikep 2200 m:
Lepsi — Bakafántos — Péter Pilot.

VI. báró Rudnyánszky Dezső-díj 2200 m:
Ráró — Eho Fia — Listrac.

VII. Hendikep 2100 m:
Dusi — Rolló — Ádáz.

VIII. Wan Dycke el. II. díj 2200 m:
Paprika — V. Aladár — Muki.

IX. Hendikep 2100 m:
I. rész: *Durcás — Angyalka — Olimpia.*
II. rész: *Csibész — Pamuki Barnalány — Csapodár.*

X. Rákosmező-díj 2000 m:
I. rész: *Éva Cylka — Hahota Földönfutó.*
II. rész: *Pamuki Huszár — Zsuzsanna — Gondos.*

SZINHÁZ

November 9-én lesz a kolozsvári Nemzeti Szinház ünnepélyes megnyitása

Vitéz *Haász* Aladár dr. miniszteri osztályfőnök, a kolozsvári Nemzeti Szinház és Operaház újjászervezési munkájának irányitója a kultuszminiszter megbizottjaként pénteken megbeszéléseket folytatott Kolozsvárott *Inczédy-Joksmann* Ödön főispánnal és *Táray* Ferenccel, a kolozsvári Nemzeti Szinház igazgatójával, a szinház megnyitó díszelőadásának előkészületeiről, A vármegyeházán lefolyt megbeszéléseken résztvettek a város katonai, közigazgatási és rendészeti szerveinek vezetői is. A megbeszélések után a miniszteri osztályfőnök tájékoztatta a sajtó képviselőit. Eszerint a Nemzeti Szinház megnyitó díszelőadásna november 9-én lesz.

A megnyitással kapcsolatos részletek még nem ismeretesek, de a november 9-iki díszelőadás országos kulturesemény lesz, amelynek fényét és ünnepies külsőségét magas kormányzati tényezők személyes részvétele is emelni fogja. Az ünnepélyes megnyitásra a Nemzeti Szinház nem bocsát ki jegyeket, azon a vallás- és közoktatásügyi miniszter meghivottjai, a vezető társadalmi és kulturközületek megbízottjai és más meghivott személyek vesznek részt.

Mária Holst és Dora Komar bécsi művésznők Budapesten

Willy Forst legújabb filmjének a bemutatójára Budapestre érkezett az „Operett" két főszereplőnője, Maria Holst és Dora Komar. Maria Holst a filmben a nagyvilági énekesnőt alakitja, Marie Geistingert Dora Komar Emilie Krallt játsza, a híres koloratur énekesnőt, akit Jauner a bécsi operettek ünnepelt rendezője feleségül is vesz később. Kettejük szerelme és Jauner tragikus élete elevenedik meg az Operett című filmben, mely az operett fejlődését és dicsőségét eleveníti meg.

Érdekes, hogy a valóságban is megvan a két művésznő között az a különbség, ami a filmen is jelentkezik. Maria Holst az életben is feltünőbb megjelenésü, mint Dora Komar, sokkal szerényebben hat, mint filmbéli riválisa. Kettejük pályafutása is érdekes. Maria Holst félig bécsi, félig norvég származású. Kedélye derüs, a bécsi hangulatot tükrözi, megjelenése magas, karcsu alakja az északi származásra vall. Nem régen játszik. Jelenleg a Burg Theater tagja, ahol egyaránt alakitja a klasszikus és a modern drámai szerepeket. Bécsi szerződése előtt Zürichben, Linzben, Brünnben szerepelt. A változatos pálya után került Bécsbe, ahonnan nem is akar tovább menni, legfeljebb vendégszereplésekre.

Dora Komar még 1923-ban mint ballerina kezdte a bécsi operánál. 1935 óta, mint koloratura szoprán tagja a színháznak. Főbb szerepei a Denevérben, a Bohém életben és a Mozart operákban szereztek sikert számára. Érdekes ellentéte partnerének.

A két vendég művésznő pénteken este részt vett az Operett ünnepélyes bemutatóján.

A „HÁROM A KISLÁNY" A FŐVÁROSI OPERETTSZINHÁZBAN

Schubert örökszép melódiái ismét felcsendülnek a jövő héten a Fővárosi Operettszinházban. Tekintettel arra, hogy a „Három a kislány" gyönyörű margitszigeti előadását sokan nem tudták megnézni és úgyszólván naponta jöttek az érdeklődő levelek a szinházhoz, *Bubik* Árpád igazgató elhatározta, hogy a nagysikerű Schubert-operettet néhány hétre visszahozza a Fővárosi Operett színpadára. Természetesen a Margitszigeten bemutatott saját átdolgozásban. Igy azoknak akik nem látták a Margitszigeten, módjukban lesz ezt a mulasztást pótolni. A margitszigeti nagy szinpadra beállított képeket Bubik igazgató forgószínpadra dolgozta át és néhány érdekes új ötlettel frissitette fel az operettet, amely szerdától kezdve a Fővárosi Operettszinházban folytatja sikeres pályafutását. A női főszerepeket, miként a szigeten, *Honthy* Hanna és *Barabás* Sári játszák.

TENGELY-HANGVERSENY

A MOVE „Szépmívesek" II-ik hangversenyén 300 sebesült katona bajtársnak varázsoltak mosolyt az arcukra a kiváló „Szépmívesek". *Baksa* Kató, *Vörös* Sári, *Szép* Ilonka, *Kály* Mária, *Incze* Sándor, *Bihary* József, *Bodai* Miklós, és *Magyarády* Jenő tették felejthetetlenné a kedves pár órát. A MOVE „Szépmívesek" III-ik hangversenyére magyar-német-olasz műsort állitottak össze s a hangversenyre a német és olasz bajtársakat is meghivták. A „Tengely-hangversenyen" közreműködik a MOVE „Szépmívesek" kitünő gárdája: *Eyssen* Irén, *Faragó* Ibolya, *Gömöry* Lili, *Madaras* Gizella, *Rácz* Valéria, *Steller* Mária, *Lontay-Rajner* László, *Kántor* Béla, *Várady* Szabolcs és *Magyarády* Jenő. A „Tengely hangversenyt" október 30-án, csütörtökön este fél 8 órai kezdettel tartják a MOVE „Szépmívesek" egyesületük székházában.

A SZEGEDI SZINHÁZ MEGNYITÓ ELŐADÁSA

A szegedi szinház ünnepi díszelőadással megkezdte új évadját. Az előadás előtt *Kardoss* Géza igazgató lelkes beszédben üdvözölte a közönséget. A kitünő szintársulat előadta a „Gyergyói bál" című operettet, amelyet *Szücs* László operaénekes rendezett, aki egyúttal a darab főszerepét is játszotta. *Horváth* Mária, *Mátrai* Mária, *Siposs* Ilona, *Ordódi* Gabi, *Ditrói P.* Béla, akit a kolozsvári Nemzeti Szinház engedett át vendégszereplésre, úgyszintén *Kertész* Dezső, *Bodor* Tibor és *Antalffi* József játszották a főszerepeket. Kardoss Géza új szintársulatát a közönség lelkesen ünnepelte.

A „Műbarát" kiállitása

Három képzőművésznő gyüjteményes kiállitást rendezett a „Műbarát" kiállitóhelyiségében. Czenéné Hikády Erzsébet, Tauszig Aranka, B. I. Lőte Éva. Czenéné Hikády Erzsébet ,mint férje, teljesen az itáliai piktura bűvkörében él. Az olasz novocento levegője árad triptichonjairól, portréiról és kisebb méretű tájképeiről. Mikor belépünk a terembe, a falakról varázslatos hangulat száll felénk: ez a művészet bár mai, korszerű gyökérszálaival abból a nagy áramlatból táplálkozik, ami reneszansz felkelő napját megelőzte, a trecento várakozásteljes, hitből fakadó hajnalpirkadása remeg a vásznakon. Botticelli angyali bája libben elénk a tartózkodó, finom kolorit mögül. Lényegében ezek a táblaképek, mint az olasz iskola minden megnyilatkozása, inkább nagyméretü freskóba kivánkoznak, példa erre a művésznő „Krisztus feltámadása" cimü alkotása. A szellemiségen túl ennek a pikturának jellemvonása a rajz nagy precizitása, komponálóképesség és lelkiismeretesség.

B. I. Lőte Éva szobrászművésznő kisebb alkotásai inkább fogva tartanak, mint nagyméretü művei. Az utóbbiak közül egyedül a hatalmas „Anyaság" az, amely zavartalan élvezetet nyujt. A Mussolini-portréról ez már nem mondható el. De rendkivül kifejezőek és szobrászi zárt formanyelven szólalnak meg kisméretü munkái, úgy a Mandonája, Kálváriája, azután a lovat csutakoló legény. Lőte Éva művészete egyáltalában nem nőies, súlyos tömegek harmonikus felépitése hordozza lapidáris stilusát.

Tauszig Aranka „újszerű" technikával készült képei, — ha ezek képeknek nevezhetők, amennyiben szines textilhulladékból vannak összeollózva, — tőlünk igen távol állanak. Ezek nem műalkotások, bár rajztudás jellemzi alkotójukat. Ugyanezeket a mondanivalókat kisméretü akvarellekben is megfesthette volna.

Pictor.

UJ SZINHÁZ-JEGYIRODA

Andrássy út 29 Telefon: 424-300

KOMÁROMI KÉPZŐMŰVÉSZETI ELŐADÁS

A kultuszminiszter megbizásából az Orsz. Irodalmi és Művészeti Tanács decemberben, Komáromban képzőművészeti kiállitást rendez, mely festészeti, grafikai, szobrászati és éremművészeti alkotásokat foglal magában. A kiállitásra minden magyar festő vagy szobrászművész legfeljebb három alkotását küldheti be kiválasztásra. A művek az Országos Magyar Szépművészeti Múzeumba (Aréna-út 41.) november 24-ik és 25-ik napján délelőtt 10 órától 1 óráig küldhetők be.

GYERMEKMATINÉ AZ UJ MAGYAR SZINHÁZBAN

Október 26-án délelőtt 11 órakor ünnepi gyermekmatinét tartanak az Uj Magyar Szinházban. Szinrekerül „Mátyás király gyermekkora" cimü látványos történelmi meseoperett öt képben. Tizenhat gyermekszereplő lép fel a darabban, amely szórakoztató és egyben tanulságos is. A gyermekmatinét olcsó helyárakkal rendezik.

ALGIR

Idegen világba röpiti a nézőt a film vonata, amikor az ALGIR-t nézi. Idegen emberek furcsa kalandjai, bizarr szerelmi históriái, állandó harcai a törvénnyel és az igazságszolgáltatás embereivel az exotikumok forró földjén, Afrika nagy kikötőjében. Az idegen férfi, aki sikerrel száll szembe a törvénnyel, de nem kerül ki győztesen abból a harcból, ahol a nők az ellenfelei: *Charles Boyer.* A nők hosszú sorát pedig, akikkel az ALGIR hőse, a kikötői sikátorok rettegett kalandora állandó küzdelmet vív, Hedy *Lamarr* és Sigried *Gurie* vezetik.

A KERESZTÉNY MOZIGÉPÉSZEK SÉRELMEI

A keresztény mozigépészek sérelmei ügyében a „Turul" Szépmíves Bajtársi Egyesület Vetítő törzse *emlékirattal* fordult a belügyminisztérium és az iparügyi minisztérium illetékes osztályaihoz, amelyben a keresztény mozigépészek kereseti, hovatartozósági és jogviszonyának rendezettlenségére mutat rá, valamint a legkisebb munkabérek sürgős megállapitását és az üzemi munkarend megalkotását kéri.

GAZDASÁGI ÉLET

A „TESzISz" ebédje a Mitteleuropaischer Wirtschaftstag vezetősége tiszteletére

A TESzISz, a Keresztény Gyáripari Vállalatok Szövetsége szerdán délben a Gellért-szálló különtermében ebéden látta vendégül a Mitteleuropäischer Wirtschaftstag több vezető tagját. Az ebéden német részről megjelentek dr. Max *Ilgner*, a M. W. T. német csoportjának ügyvezetője, továbbá Wilhelm *Deyhle*, dr. Anton *Reithinger*, *Windischgrätz* herceg és dr. *Ludwig* gyárigazgató, valamint v. *Brude* követségi titkár. Magyar részről ott voltak vitéz *Imrédy* Béla ny. miniszterelnök ,a TESzISz rendkívüli tagja, dr. *Surányi-Unger* Tivadar, a M. W. T. magyar csoportjának ügyvezető elnöke, valamint a TESzISz kb 20 tagvállalatának vezető tagja.

A vendégeket vitéz *Vajna* Viktor, a TESzISz ügyvezető elnöke üdvözölte és beszédében annak a reményének adott kifejezést, hogy ez a *baráti összejövetel a német ipar és az őskeresztény magyar gyáripar vezetői között a jövőben az eddiginél is szorosabb kapcsolatnak és együttműködésnek lesz a kiindulópontja.* A beszédre dr. Max *Ilgner* válaszolt, megköszönve a szives vendéglátást és hangoztatta, hogy mindig szivesen jönnek Magyarországra és örömmel vállalják a gazdasági együttműködésből az őreájuk eső részt. Az ebéd folyamán a beszélgetés során igen sok, az együttműködéssel kapcsolatos kérdés merült fel, amelyek még további sorozatos tárgyalások tárgyát képezik majd.

Előléptetések a Fanto Részvénytársaságnál

A Fanto Egyesült Magyar Ásványolajgyárak Rt. igazgatósága legutóbb tartott ülésén glogoni *Andreich* Jenő dr. műegyetemi magántanárt a vállalat igazgatójává, *Gerendai* Kálmán cégvezetőt helyettes igazgatóvá, *Schnider* Dániel és dr. *Turcsek* Zoltán főtisztviselőket a vállalat cégvezetőivé kinevezte.

INGYENES GYÜMÖLCSKERTMUNKÁS-KÉPZŐ TANFOLYAM MISKOLCON

Október hó 27-én nyilik meg a miskolci Gazdakamara 2 hónapos gyümölcskertmunkás tanfolyama. A teljesen ingyenes tanfolyam célja, hogy olyan gyakorlati és elméleti tudást adjon, amelynek birtokában a saját, vagy mások gyümölcsöseinek okszerű kezelése és vezetése elvégezhető. Érdeklődőknek díjmentes részletes tájékoztatót küld s jelentkezéseket még elfogad a: Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara: Miskolc, Szemere-u. 20.

— SZÖVETKEZETI GYŰLÉSEK ERDÉLYBEN. A *Szabómesterek Országos Termelő és Értékesítő Szövetkezete* szakmai gyűlést tartott *Kolozsvárott* és *Marosvásárhelyen*, hogy megismertesse az erdélyi szabósággal a magyar szakipari szövetkezetek életét és azokat az iparjogi tudnivalókat, amelyek ismerete nélkül nem folytathatják munkájukat. Kolozsvárott *Wigand* Mihály, a *SzOTSz* elnöke ismertette a szakipari szövetkezet multját, hangoztatta, hogy célja a hazatért részek szabóságának intézményes bekapcsolása a közmunkákba és az, hogy tagjait mindennemű kérdésben támogassa. *Demeter* Ferenc ,a kolozsvári ipartestület elnöke válaszolt a beszédre, az egyetemes összefogás szükségességét hangoztatta. Az október 19-én Marosvásárhelyen megtartott értekezleten ugyancsak *Wigand* Mihály tartott előadást a közszállítási munkákról, felvilágosítva az összegyült szakmabelieket valamennyi tudnivalóról.

PIAC

Élelmiszerárak

A budapesti vásárcsarnokok és piacok kicsinybeni élelmiszerárai: Szalonna: zsírnak való bőrrel 264, bőr nélkül 284, zsír 330, háj 310. *Élő baromfi:* csirke 240—500. *Tisztított baromfi:* csirke 350—500, lúd, hízott 350—420. *Tojás:* teaetojás db 18, kg 324, főző- és aprótojás db 16—17, kg 305—324. *Halak:* ponty, élő, nagyság szerint 320—370, jegelt és nem élő 200—300. *Tej és tejtermékek:* teljes tej (kannatej) 42, tejföl 180, teavaj édes tejszínből (tömb) 540, pasztőrözött tejszínből (tömb) 580, tehéntúró sovány 100—120. *Kenyér:* egys. búzakenyér 48, egys. búzakenyér községi 46, rozskenyér 46. *Szárazfőzelék:* borsó, sárga, feles 90—102, bab, aprószemű 60—74, borsó, zöld, feles 86. *Zöldségfélék:* burgonya, Gülbaba 16, nyári rózsa 17, őszi rózsa 16, Ella 15 ,Woltmann 14, Krüger 13, fejessaláta 6—13, vöröshagyma makói 30, fokhagyma 67—84, fejeskáposzta 14—20, kelkáposzta 24—36, savanyúkáposzta 36—40, kalearábé zöldjével 6—13, sóska 60—78, paraj 68—90, tök főző 30—60, zöldpaprika tölteni való 50—140, zöldtengericsö 12—20, paradicsom közönséges 26—39, karfiol tisztított 48—70. *Gyümölcse:* alma nemesfaj 140—300, közönséges 100—140, körte nemesfaj 160—360, közönséges 110—200, birsalma 100—180, barack őszi 140—280, szőlő 80—210, gesztenye hazai 120—160, dióó héjas 37%-os 207—219, dióbél csemege 800, dióbél Ia 770.

— *Az Országos Baromfi Ármegállapító Bizottság* október 23-án tartott ülésén ,október 24-től kezdődő érvénnyel az élőliba termelő árát kilónként P 2.66-ban, az élőkacsa termelői árát pedig kilónként P 2.27-ben állapította meg.

Húsvásár

Budapesti húsvátár. Árak: Marhahús ökör Ia egészben 255, hátulja 280, eleje 246, szegye 240, IIa egészben 237, hátulja 250—256, eleje 220—230, szegye 220—230, tehén Ia egészben 237, hátulja 250—256, eleje 220—230, szegye 220—230, IIa egészben 215, hátulja 220—230, eleje 200—06, szegye 06, csontoznivaló 170, növendékmarha Ia egészben 170, borjú ölött bőrben 247, juh ölött nyúzott Ia 210, IIa 190, bivaly 170—210, zsiger 130, faggyú 52—206, csont 40—56, marhafej (félfej) 300, orr és köröm 70—90, láb 4 darab 200, pacal egészben 130—180, marhabél 500, borjúfodor egészben 120, juhbél 70—80, marhavér (egy tál) 60 fillér kilónként. — *Hideghúsvásár.* Marhahús csontoznivaló 170, borjú élött bőrben Ia 247, IIa 232, juh ölött nyúzott Ia 210, IIa 160—190, bárány bőrben 180, félsertés szalonnával Ia 248—268, sertészsiger 140, marhazsiger 130 fillér kilónként.

Az állatpiac

Budapesti sertésvásár. Árak: Uradalmi zsírsertés páronkint 340 kg-on felül 202, szedett sertés Ia 194, IIa 190, öregsertés Ia 186, IIa 168, angol sonkasertés Ia 190 fillér kilónkénti élősúlyban. Félsertés szalonnával 255—261, félsertéshús 258, hátszalonna 28 kg-os sózott 244, háj 290, belföldi zsír 310 ,kenyér és tokaszalonna 240, szalonna bőr nélkül 261, belsőrész 140, bél és gyomor 150, töpörtyű IIa 50 fillér kilónként.

— ÁRPA A SERTÉSHIZLALÓKNAK. A közellátási miniszter azoknak a hízlalóknak, akik az ország közellátási céljaira sertéseket kívánnak hízlalni és ezeket a sertéseket kifejezetten erre a célra lekötik, a rendelkezésére álló kereten belül gondoskodni kíván a sertéshízlaláshoz szükséges árpamennyiségről. Minden darab közellátási célra újannan lekötött sertés után egy-másfél mázsa árpa igényelhető aszerint, hogy a beállításra kerülő sertésnek milyen a súlya. Az expresszhízlaláshoz darabonkint másfél mázsa árpa igényelhető, idősebb süldők után darabonkint egy mázsa árpa kiutalására lehet számítani. Aki sertéseit közellátás céljaira kívánja lekötni, árpakiutalás, esetleg hitelnyujtás, vagy mindakettő ellenében, ilyirányú szándékát közvetlenül a Magyar Állat- és Állati Termékek Szövetkezeténél (Budapest, V., Aulich-utca 8.) jelentse be. Felvilágositásokat ugyanitt kap.

— HAGYMAÁRAK. Vöröshagyma Ia 14—15, IIa 11—11.5, fokhagyma Ia 44, IIa 37.50, IIIa 32.

— ERŐTAKARMÁNYÁRAK. Olajipari erőtakarmányok legmagasabb gyári eladási ára minden üzemnél: napraforgópogácsa 38—41% 20, lenmagpogácsa 36—38% 22, tökmagpogácsa 50—52% 21.50, repcepogácsa 38—40% 16.50, vadrepcepogácsa 38—40% 15, kendermagpogácsa 38—40% 16.50, dohánymagpogácsa 38—40% 15, tengericsirapogácsa 23—26% 20, extrahált szójadara 46—48% 29.50. Egészséges, száraz sör-, cukor és keményítőgyári erőtakarmányok: malátacsira 14, szárított sörgyári élesztő 92, szárított cukorrépaszelet 14.50, szárított keményítőgy. ten. mosl. 20, nedves sörtörköly 4.50. Állati eredetű erőtakarmányok: húsliszt (extrahált töpörtyű) 56, halliszt (balatoni) 60, vérliszt 40, hullaliszt 30, sajtolt töpörtyű 50 penő.

Deviza- és valutapiac

Zürich, október 24.

Devizazárlat: Páris 9.67, London 17.29, Brüsszel 69.00, Milanó 22.65, Madrid 39.50, Amszterdam 229.00, Berlin 172.52½, Stockholm 102.63, Szófia 4.25, Prága 17.25, Isztanbul 3.37½.

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamai:

Devizák: Amszterdam 180.07½—181.40, Belgrád 6.78½—6.83½, Berlin 135.70—136.70, Pozsony 11.64—11.78, Brüsszel 54.28—54.68, Bukarest 2.75—2.82, Madrid 32.00—32.24, Milano 17.66—17.88, Páris (Vichy) 6.78—½—6.83½, Prága 13.57—13.67, Szófia 4.14—4.17, Züriceh 79.80—80.60.

Az amszterdami, belgrádi, brüsszeli és oszlói kifizetés árfolyama csak a magyar-német devizakompenzáción keresztül lebonyolódó elszámolási forgalomban, a párisi kifizetés árfolyama csak a magyar-német devizakompenzáción keresztül lebonyolódó elszámolási forgalomban, a párisi kifizetés árfolyama pedig csak a meg nem szállt Franciaországgal szemben az áruforgalom körén kívül eső követelések és tartozások valamint az 1940 július hó 16-a előtti áruszállításokból keletkezett követelések elszámolásánál érvényes.

A madridi kifizetés jegyzése kizárólag az 1940 július hó 15-én életbelépett magyar-spanyol kereskedelmi és fizetési megállapodás keretében lebonyolódó fizetésekre vonatkozik.

Valuták: Szlovák korona (csak 20 K-nál kisebb címletek) 11.45—11.75, leu (csak 1000 leu és kisebb címlet) 1.95—2.05, lira(csak 10 lirás és kisebb címlet) 17.40—17.90, svájci frank 79.60—80.60

Hanyatlottak az árfolyamok az értéktőzsdén

A pénzügyminiszter csütörtöki beszédének hatása alatt nagy árzuhanás keletkezett az értékpiacon. A részvények egész sorának forgalmát felfüggesztették a tőzsdeidő első felében 10, majd újabb 5 százalékos árhanyatlás miatt. A nagy áresés dacára is sok eladási megbízás teljesítetlen maradt.

Zárlat: Nemzeti Bank 380, Első Magyar Biztosító 1510, Fonciére 210, Békéscsabai 45, Első 85.5, Bauxit 48.5, Beocsini 51.5, Borsodi szén 40, Szentlőrinci 30.5, Kohó 51.5, Drasche 66.5, Aszfalt 18.5, Kőszén 975, Nagybátonyi 72, Salgó 80, Urikányi 70, Fegyver 167, Ganz 69, Acél 170.5, Magyar vagón 139, Rima 247, OFA 36, Nasici 126, Dunae-Száva 22, Levante 4.30, Nova 45.5, Trust 125.5, Délcukor 182, Magyar Cukor 230, Georgia 58, Izzó 393, Dreher-Haggenmacher 429, Fővárosi 67, Gschwindt 2325, Polgári sör 940, Hungária szálló 750, Royal 300, Schwartzer 27, Gyapjúmosó 30, Magyar kender 55, Pamutipar 80, Szegedi kender 185, Chinoin 48, Danieca 14, Műtrágya 191, Klotild 49, Szikra 500, Gumie 116, Vasúti forgalmi 58.5, Telefon 32.75.

Államadósságok ,kötvények, záloglevelek:

Beszkárt-kötvény A. (9.30) 9.25, zárlat 9.25, 1914. évi fővárosi kötvény 4½%-os (521) 520—516, zárlat 517, 1927. évi 6%-os (144) 144—143.75, zárlat 143.75.

Változatos kereslet a terménytőzsdén

A terménytőzsdén pénteken igen változatos és élénk volt a forgalom a különböző termékekben. *Elkelt:* 828 mázsa *lóheremag* P 288, Budapest; 2105 mázsa *cirokmag* P 28, ab feladóállomás; 10 mázsa *muharmag* P 40, ab feladóállomás; 15 mázsa *fehérhere* P 380, ab feladóállomás; 100 mázsa *bíborhere* P 150, ab feladóállomás; 190 mázsa *mustármag* P 162, ab feladóállomás; 52.5 mázsa *csibehúr* P 55, ab feladóállomás; 17 mázsa *lucernamag* P 385, Budapest; 150 mázsa *csillagfürt* P 28, ab feladóállomás.

— BURGONYAÁRAK. Nyári rózsa 11, Gülbaba 10.20, őszi rózsa 9.80, Ella 8.50, Woltmann 7.70, Krüger 7.20, ipari Woltmann 7, ipari Krüger 7.20. Ebből az összegből a helyi termelői ár kiszámításánál a feladóállomás és Budapest-Nagyvásártelep közötti távolságnak megfelelően 250 km-nél a 15/c, 250 km-en túl a 16/c kocsiosztály fuvardíj vonható le, vagy a hajófuvarozás tényleges költsége.

— LISZT- ÉS ÖRLEMÉNYÁRAK. Búzadara 63, nullásliszt 61, egys. búzaliszt 41, egys. rozsliszt 41, egys. búzakorpa 18, egys. rozskorpa 18, búza- és rozslábliszt 18, rozsszélkorpa 18, malombükköny, ocsú, malomkonkoly szemes állapotban 17, darált állapotban 18. Az árak zsákkal együtt értendők és minden malomüzemben azonosak.

SZINHÁZ—MOZIMUSOR

Operaház: Szomb.: Szöktetés a szerályból (D.) Vasárnap d. u.: Seherezade, Pozsonyi majális, Csárdajelenet. Este: Traviata (3, ½8.)

Nemzeti Színház: Szombat (Bem. bérl.): Törtetők. — Vasárnap d. u.: Bánk bán. Este: Törtetők (I) (½4, ½8.)

Művelődés Háza: Szombat (½8): Lehár-est. Vasárnap d. e. (½11): Győri kaland. D. u. (4): Strauss-hangverseny.

Nemzeti Kamara Színház: Minden este és vasárnap délután is: Kaland (½4, ½8.)

Vígszínház: Vasárnap d. u.: Marie Rose Vasárnap este (T.), szombat (szomb. esti bérl.) jövő vasárnap este (R.): Hazudj nekem. Jövő vas. d. e. (11): Ditrói-matiné (½4, 8.)

Madách Színház. Minden este: IV. Henrik (8).

Fővárosi Operett Színház (4, 8): Minden este és vasárnap d. u.: Csodatükör.

Uj Magyar Színház: Minden este és vasárnap d. u.: A milliomos. (4, 8.)

Andrássy Színház (½4, 8). Minden este és vasárnap d. u. Boldoggá teszlek.

Royal Revűszínház: Tempó Revű. (½9) csütörtök, szombat, vasárnap és ünnepnap (½5.)

Nemzeti Bábszínjáték: Minden este 8 órakor: Istvánka. Hétfőn és pénteken este 8 órakor: Toldi. Minden d. u. 4 órakor gyermekeknek mesejáték.

Kamara Varieté. Minden este és vasárnap d. u. is: Ramazuri. Hétköznap: ½9, szombat 6, 9, vasárnap ½4, ½7, 9.)

Komédia Orfeum. Utazás a hölgy körül. Látványos varieté revű 14 képben. Minden este ½9-kor, ünnep és vasárnap délután is ½5-kor.

Magyar Műszínkör: Csak vasárnap: Molnár és gyermeke és a kísérőműsor. (½4, 6, 8.)

Erzsébetvárosi Színház: A tizedik kérő. Zenés vígjáték 3 felvonásban. (Hétköznap: ½6, ½9. Vasárnap: ¼4, ¾6, ½9.)

Józsefvárosi Színház: Becskereki menyecske. Nagy operett 3 felvonásban. (Hétköznap: ½6, ½9 Vasárnap: ¼4, ¾6, ½9.)

Kisfaludy Színház: Ilyenek a férfiak. Operett 3 felvonásban. (Hétköznap: ½6, ½9. Vasárnap: ¼4, ¾6, ½9.)

BEMUTATÓ FILMSZINHÁZAK:

ÁTRIUM (Tel.: 15-40-24.) Hétköznap: ½6, ½8, ½10. Sz., V. és Ü. ½4-kor is. **Lángok. — Magyar és UFA híradó.**

CASINO (Tel.: 383-102.) Hétköznap: ½6, ¾8 ¾10-kor. Sz., V. és Ü. ½4-kor is. **Lángok. — Híradó.**

CITY (Telefon 111-140.) Hétköznap: ¾6, ¾8 és ¾10. Sz., V. és Ü. ¾4-kor is. **Az ördög nem alszik.** Második hétre prolongálva. **— Világhíradó.**

CORSO (Tel.: 18-28-18.) Hétköznap: ½6, ½8, ½10. Sz. V. és Ü. ½4-kor is. **Bizsu.**

CORVIN (T.: 138-988 és 339-584.) H.: 5, ½8, ½10. Sz., V. ¾3-kor is. Péntek este ½8-kor díszelőadás: **„Operett".**

DÉCSI (T.: 121-343, 125-952.) Hétköznap. 5, ½8, ½10. Sz., V. és Ü. ¾3-kor is. **Becsületből elégtelen.** — Negyedik hétre prolongálva. **— Híradó.**

FÓRUM (T.: 189-707.) H.: ½6, ½8, ¾10. Sz., V. ¼4 órától is. **Mire megvirrad.**

RÁDIUS (Telefon: 122—093, 120—564.) H. ½6, ¾8, ¾10. Sz., V. és Ü. ½4-kor is. **Lángok.**

OMNIA (Tel.: 130-125. 138-071.) Hétköznap.: 5, ½8, ½10. Sz., V. és Ü. d. u. 3-kor is. **Robinson. — Magyar és UFA híradó.**

SCALA (Tel.: 11-44-11.) Hétköznap: 5, ½8, ½10. Sz., V. és Ü. 3 órakor is. **Hét tenger ördöge.** Prolongálva. **— Magyar híradó.**

URÁNIA (146-046.) Kivételes előadáskezdetek: H. szombat kivételével: 5, ½8 és ½10. Sz., V. és Ü. ¾3-kor is. **Az ördög nem alszik. — Magyar és UFA világhíradók.**

UTÁNJÁTSZÓ FILMSZINHÁZAK:

BROADWAY (422-722). ¼4, ½6, ½8, ½10 Sz, V és Ü ½2-kor is Az I. előadás mérs. helyár. **A kék hold völgye. — Magyar és UFA híradók.**

CAPITOL (Tel.: 134-337.) H.: ½4, ½6, ½8, ½10. V. és Ü. ½2-kor is. **Ne kérdezd ki voltam.**

ELITE (Tel.: 114-502.) Hétköznap: ¼4, ½6, ¾8, 10. V. ½2-kor is. **Két szerelmes óra.**

KAMARA (T.. 423—901). 11 2, 4, 6, 8, 10 órakor Első három előadás mérsékelt helyárakkal.. — **Háry János.**

PALACE (T : 221—222.) (11, 2, 4, 6, 8, 10 órakor). Első három előadás mérsékelt helyárak. **Végre. — Magyar és Fox világhíradó.**

SIMPLON (Tel.: 268-998, 999.) Hétköznap: ¼4, ½6, ½8, ½10. V. és Ü. ½2-kor is. **Közbelép a feleségem. — Híradók. — Vas. d. d. e. 11-kor: Tamás úrfi kalandjai.**

STUDIÓ (Telefon: 225-276.) 11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10. Hétköznap az első három, V. és Ü.: az első kettő előadás mérsékelt helyárakkal. — **Bűn és bünhődés.** — 2-ik hétre prolongálva.

TOVÁBBJÁTSZÓ FILMSZINHÁZAK:

ADMIRAL Naponta: 11, ½2, ¼4, ½6, ¾8, ½10. **Halálraítéltek. — Vas. d. e. 11-kor: Halálraítéltek.**

ALKOTÁS (Tel.: 355-374.) H.: ¼4, ½6, ½8, ¾10. V. és Ü. ½2-kor is. **Lesz ami lesz. — Porcellán** (kulturfilm.) **— UFA híradó. — Vas. d. e. 11-kor: Lesz ami lesz.**

ANNA (Rákóczi-út 22. T.: 225-238.) H.: ½4, ½6, ½8, ½10. Sz., V. és Ü. ½2-kor is. **Vera Nikolskája. — Magyar és UFA híradó.**

ASTRA (Tel.: 154-422.) H.: ¼4 ½6, ½8, ¼10. V. és Ü. ½2-kor is. **Sárga rózsa. — Stan és Pan a tilosban.** — Vas. d. e. 11-kor: **A fekete álarcos. — Stan és Pan a tilosban.**

BELVÁROSI (Tel.: 384-563.) H.: 4, 6, 8, 10. V. és Ü. jobb t.: 2, 4, 6, 8, 10; bal t.: ¾3, ¾5, ¾7, ¾9. **Sárga rózsa. — Híradók.**

BUDAI APOLLÓ (Tel.: 351-500.) H.: ½5, ¾7, 9. V. ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10. **Méltóságos asszony.**

ELDORÁDÓ (133-171.) 4, 6, 8, 10. V. és Ü. 2-kor is. **Rózsafabot.**

GLORIA (Tel.:427-521.) Hétköznap: ½5, ¾7 és 9 ó. Sz.: ¼4, ½6, ½8 és ½10 ó. V. és Ü. ½2-kor is. **Manderley-ház asszonya. — Hétfőtől: Anna 3 apja. — Világhíradó.**

HOLLYWOOD (Tel.: 225-003.) H.: ¼4, ½6, ½8, ½10. V. és Ü. ½2-kor is. **Igy élni jó! — Híradó.** Vas. d. e. 11-kor: **Uz Bence. — Híradó. — A matiné teljes bevételét a Vörös Kereszt javára ajánlottuk fel.**

KULTUR (Telefon: 188-120.) H. 5, ½8, ½10. Sz. ¼4, ½6, ½8, ½10. Vas.: ¾2, ¾4, ¾6, ¾8 és ¾10. **Lesz ami lesz. — Híradó.**

ORIENT (Tel.:114-926.) H.: ¼4, ½6, ½8, ½10. V. ½2-kor is. **Feketeszáru cseresznye. — Híradó. — Vas. d. e. 11-kor: Dunai hajósok.**

ODEON (Tel.: 422-785.) H. ¼4, ½6, ½8, ½10. V. és Ü. ½2-kor is. **Cisco a száguldo lovas. —Világhíradók. — Vas. d. e. 11-kor: Hölgyek előnyben.**

OLYMPIA (Tel.: 423-188.) Hétköznap: 11, 2, 4, 6, 8, 10 órakor: **Shanghai express. — Híradó.**

OTTHON (T.: 146-447.) H. ½4, ½6, ½8, ½10. V. és Ü. ½2-kor is. **Sárga rózsa. — Magyar világhíradó. — Vas. d. e. 11-kor: A láthatatlan ember visszatér.**

ŐSBUDA (Tel.: 163-165.) H.: ½6, ½8, ½10. V. ½2, ¼4-kor is. **Lesz ami lesz.**

PHÖNIX (Tel.: 426-326.) Folytatólagos előadások kezdete mindennap 11, 1, 3, 5, ½8, ½10 órakor. Az első három előadás mérs. helyárakkal. **Sárga rózsa. — Magyar és FA híradók.**

REX (Tel.: 228-020.) H.: ½5, ¾7, 9. Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10. V. és Ü. ½2-kor is. **Sárga rózsa. — Híradó.** — Hétfőtől: **Cisco és a száguldó lovas.**

RIALTÓ (Tel.: 224-443.) Mindennap 11, 1, 3, ½6, ½8, ½10. **Három sárkány.**

TIVOLI (T.: 225-602.) Mindennap 11, ¾2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10. Az első három előadás mérs. helyárakkal. **Sárga Rózsa.**

TURÁN (120-003.) H.: 11, ½2, 4, 6, 8, 10. V. és Ü. 11, 2-kor is. **Rose Marie.**

ZUGLÓI (Uj telef.: 297-093.) 5, ½8, ½10. Sz. 4, 6, 8, 10. Ünnep és vasárnap 2 órakor is. **Sárga rózsa. — Trükk film. — Magyar híradó.**

MAGYARSÁG

Szerkesztő:
MESZLENY MIHÁLY PÁL
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, II. kerület, Hunyadi János-út 2. szám. Telefon: 156—010.
Levélcím: Budapest 2. Postafiók 55.
Éjjeli szerkesztőség: Budapest, VIII. kerület, Gyulai Pál-u. 14 Telefon: 145—542, 145—543.
Előfizetési árak:
Előfizetési árak egy hóra 3.20 P, negyedévre 9.30 P. Egyes szám ára hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér. Postatakarékpénztári csekkszámla 28930. Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Nyomatott a Centrum Kiadóvállalat Rt. körforgógépein, Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 14. sz. — Felelős: Schmaller János.

Új házaspárok figyelmébe

Az Inyesmester Szakácskönyve
Eddig 40.000 példányban jelent meg. Ára **4.80.** — A Pesti Napló előfizetőinek **3.84**

CSILLÁROK „LUX" csillárszalón
Nádor u. 19, Arany János u. sarok
Márkás **RÁDIÓK.** Csere, javítás

Dünn szalón és Dünn Ernő
szőrmeszalón IV, Váci ucca 9
ezúton is közlik, hogy **új modell-kollekciójuk elkészült** és nb. vevőik rendelkezésére áll.

Orosz L. Irén
fűzőszalónja
Á-VÉ-KA kötelékében 6 havi részlet
Erzsébet körút 18. I. emelet 5. (Az Est-házban)

B. Steiner Gizi
női divatszalón
elköltözött
új cím: V., Légrády Károly ucca 44/b I/1
új telefon: 292-531

Nászutasoknak
telejthetetlen utazásokat összeállít **Az Est Utazási és Menetjegyirodája**
VII ker., Erzsébet körút 18—20. sz.

— **Darányi és Széll kihallgatása a kormányzónál.** *Darányi* Kálmán miniszterelnök szombaton délelőtt negyedtizenkét órakor Gödöllőn kihallgatáson jelent meg *Horthy* Miklós kormányzónál, jelentést tett az időszerű kormányzati ügyekről. A kormányzó később *Széll* József belügyminisztert fogadta, aki a tárcája körébe eső problémákról tett jelentést.

— **Kormányzói elismerés.** A kormányzó az igazságügyminiszter előterjesztésére megengedte, hogy az igazságügyminisztériumba beosztott dr. *Némethy* Imre budapesti királyi ítélőtáblai bírónak a közjogi törvények előkészítése terén kifejtett érdemes tevékenységéért elismerését, valamint az ügyvédi rendtartásról szóló 1937:IV. tc. és ennek életbeléptetési rendelete szerkesztési munkájában kifejtett érdemes tevékenységéért dr. *Horváth* Dániel igazságügyi osztályfőnöknek újbóli elismerését, továbbá dr. *Zehery* Lajos miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott igazságügyi osztálytanácsosnak elismerését tudtul adják.

— **E hónap végén lesz a Thuránszky—Dinnyés párbaj.** *Dinnyés* Lajos kisgazdapárti képviselő és a főispánok képviseletében ellene kisorsolt *Thuránszky* Pál volt szabolcsi főispán kardpárbaját e hónap végén megtartják.

— **Képviselői beszámolók.** *Várady* László szentesi kormánypárti képviselő a kerületéhez tartozó tanyaközpontokban beszámoló gyüléseket tartott.

— **A biztosítási ügynököt** azzal küldi el, hogy »majd megbeszélem a feleségemmel«. Beszélje meg inkább más ember özvegyével, hogy *kössön-e életbiztosítást?!*

— **Háziasszonyok és építtetők figyelmébe.** Az Elektromos Művek Honvéd u. 22. sz. alatti előadótermében szerdán délután ½6 órakor főzőbemutató előadást tartanak, villamos gyakorlókonyhájában pedig hétfőn, csütörtökön és pénteken délelőtt ½10 órakor a villamos tűzhelyek üzemének ismertetése során halak, különféle húsételek, leveles-vajas tészta, torta és rétes készítését mutatják be. A bemutató helyiségben az összes villamos háztartási készülékek üzemközben is díjtalanul megtekinthetők. Belépő- és ruhatárdíj nincs.

— **A »Modern Magyar Fényképezők«.** A Magyarországi Kárpát Egyesület fotószakosztálya *nemzetközi fényképkiállítására* oly nagy számban érkeztek be képküldemények, hogy a rendezőség az általános óhajnak engedve a belföldi küldemények beküldési határidejét f. évi *szeptember 27-ig* meghosszabbította. (V., Alkotmány ucca 6.)

Tanév elején kell a pénz, hozza be azt téli fűtésénél

A fűtéstechnika rohamos fejlődése eddig elért eredményeivel lehetővé teszi, hogy mindenki pénzt takarítson meg téli fűtésénél. Forduljon tehát bizalommal kályhás mesteréhez, aki régi elavult cserépkályhája helyett »Termokoksz« cserépkályhákat épít fel, melyet egy évben csak egyszer kell betüzelni és benne a legideálisabb fűtőanyag: a koksz, salakmentesen ég el. A kályha költségei az elérhető tüzelőanyag-megtakarítással rövid időn belül megtérülnek.

BUDAPEST - SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA ÉS VASÖNTŐ RT
legújabb KOKSZ kályhái
„TEREX KOKSZ" és „KOKSZ PERPETUUM"
kandalló
MŰRAKTÁR: VI., ANDRÁSSY UT 28

— **Kinek van legtöbb szobra Budapesten? — Az oroszlánnak!** *Hol vannak ezek az oroszlánok?* A *Pesti Napló* mai képes műmellékletének 6—7. oldalán a Budapesten látható oroszlánszobrokat mutatjuk be. Itt a képeken található számozás szerint közöljük az oroszlánszobrok helyét:

1. A jáki templom előtt.
2. A Várbazár jobboldalán.
3. Mátyás király emlékművén a Várban.
4. A przemysli hősök emlékművén.
5. Egy bimbóúti villa előtt.
6. A Kossuth-mauzoleum tetején.
7. A Szent István-szobor oroszlánja.
8. Az alagút fölötti oroszlán.
9. A jáki templomon.
10. A Lánchídon.
11. A Tisza-szobron.
12. Vajdahunyad várának hídbejárójánál.
13. A külügyminisztérium bejárata mellett.
14. A Vár kapuja előtt.
15. A parlament főbejáratának jobboldalán.
16. A Várbazár kerti bejárójánál.
17. A parlament főbejáratának baloldalán.
18. A jáki templomon.
19. Egy Andrássy úti villa előtt.
20. A miniszterelnökség kapuján.
21. Egy síremléken a kerepesiúti temetőben.
22. A Várkapu előtt.

— **Tüzéremlékmű-leleplezés.** Október 3-án, vasárnap országos ünnepség keretében leplezik le a *Magyar Tüzéremlékművet.* Vitéz *Szénásy* Béla (Ferenciek tere 9.) felkéri a volt cs. és kir. tábori ágyúszezred (későbbi 32. tábori tüzérezred) valamennyi tagját, hogy sürgősen írásban közöljék vele adataikat (név, lakcím, állás és háborús ütegeik száma), hogy a meghívót elküldhesse számukra és a gyülekezőhelyet közölhesse velük.

— **Filléres és ünnepi gyorsvonatok.** A MÁV legalább ötszáz utas jelentkezése esetén szeptember 26-án, vasárnap a következő filléres vonatokat, és az alábbi ünnepi vonatokat indítja: (Abban az esetben, ha valamely Budapestről induló vonat bármely ok folytán elmaradna, azt *a szombaton reggel megjelenő napilapokban fogja a MÁV igazgatósága közölni.)*

a) Filléres gyorsvonatok:

1. *Budapestről Sopronba.* Budapest keleti pályaudvarról indul 5.50-kor, Sopronba érkezik 9.50-kor. Vissza indul 18.33-kor, Budapest keleti pályaudvarra érkezik 22.28-kor. Jegyárusítás kedden a Vigadóban. A menettérti jegy ára 5 pengő.
2. *Budapestről Szekszárdra.* Budapest déli pályaudvarról indul 6.35-kor, Szekszárdra érkezik 9.35-kor. Vissza indul 20.15-kor, Budapest déli pályaudvarra érkezik 23.25-kor. Jegyárusítás az összes irodákban *kedden.* A menettérti jegy ára 3.60 pengő.
3. *Budapestről Szombathelyre.* Budapest keleti pályaudvarról indul 5.25-kor, Szombathelyre érkezik 9.54-kor. Vissza indul 19.37-kor, Budapest keleti pályaudvarra érkezik 0.05-kor. Jegyárusítás *hétfőn* az összes irodákban. A menettérti jegy ára 5.50 pengő.
4. *Nagykanizsáról Sopronba.* A menettérti jegy ára Nagykanizsa, Zalaszentiván és Vasvárról 3.80 pengő, Szombathelyről 1.60 pengő.
5. *Győrből Szombathelyre.* A menettérti jegy ára 2.60 pengő.
6. *Pécsről Szombathelyre.* A menettérti jegy ára 5.30 pengő.

b) Ünnepi vonatok:

7. *Budapestről Gyöngyösre.* Budapest keleti pályaudvarról indul 5.30-kor, Gyöngyösre érkezik 8.14-kor. Vissza indul 21.45-kor, Budapest keleti pályaudvarra érkezik 0.15-kor. A menettérti jegy ára 2.40 pengő. Jegyárusítás az összes irodákban *hétfőtől.*
8. *Tokaj* és *Miskolcról Gyöngyösre.* A menettérti jegy ára Tokaj és Szerencsről 3.60 pengő, Miskolcról 2.40 pengő.
9. *Hódmezővásárhely, Szeged, Szentes* és *Kecskemétről Gyöngyösre.* A menettérti jegy ára Hódmezővásárhelyről 5.50 pengő, Szegedről 5 pengő, Szentes, Kiskunfélegyháza és Kecskemétről 3.80 pengő.

A fenti 7—9. számú vonatoknál a gyöngyösi Mátra Hét részvételi jegyének a megváltása kötelező.

— **Halálozás.** *Belibregi Dimics Szilárd nyug. ezredes elhúnyt.* Temetése 20-án, hétfőn délután 4 órakor lesz a pestszenterzsébeti új temetőben. Az elhúnyt a *volt szabadkai 86-os gyalogezred Bajtársi Szövetségének ügyvezető elnöke volt* és önfeláldozásig menő, példaadó bajtársiasságával nagy eredménnyel ápolta és fejlesztette az egykori 86-os ezredtársak között az összetartást és baráti s bajtársi kapcsolatokat. *Temetésén a 86-os bajtársak testületileg vesznek részt.*

Özvegy ghymesi és gácsi *Forgách* Lászlóné grófné született kissennyei *Sennyey* Elza bárónő szombaton reggel 82 éves korában Mándokon meghalt. Hétfőn délután három órakor helyezik örök nyugalomra a mándoki családi sírboltban.

Hirsch Zsigmond kaposvári kereskedő rövid betegség után váratlanul elhúnyt. Folyó hó 19-én, vasárnap délután 3 órakor helyezik örök nyugalomra a kaposvári izr. temetőben.

Komfortos lakások
2 és 3 szobásak hallal, központi fűtéssel és meleg vízzel, tágas szobák, célszerű beosztással
Rákóczi út 16. épülő házunkban
november 1-re kiadók. Bővebbet: Singer varrógép részv. társ. IV., Semmelweis ucca 14. I. em. 1. Telefon: 189—504

Öröklakások
az Új-lipótvárosi negyedik öröklakásos luxuspalotánkban, Pozsonyi út 35, Légrády Károly ucca sarok, dunaparki kilátással eladók: 1—2—3 szobás hallosak, központi fűtés, meleg víz, önálló telekkönyvi tulajdon, **25 éves adómentesség.**
Bérbeadás esetén 9% jövedelem. Kedvező fizetési feltételek.
Lakásaink már készen is megtekinthetők. Erdeklődni: Pozsonyi út 35. Légrády Károly ucca sarok, öröklakás iroda. Telefon: 292-572 és 290-237, vasárnap is. Terv. Prospektus.

— **Az ujság gyorsan készül: a lapkiadó nem ellenőrizheti a közlemények tartalmi valódiságát.** Érdekes és elvi jelentőségű ítéletet hozott dr. *Friedrich* Péter budapesti kir. törvényszéki bíró egy kártérítési perben, amelyet a felperes egy lapvállalat kiadótulajdonosa ellen is indított. A lap egyik száma súlyos kitételeket tartalmazó közleményt hozott a felperesről, aki azonban sajtóper helyett 15.000 pengős kártérítési pert indított a szerző, továbbá a lap kiadótulajdonosa és a lapot előállító nyomdavállalat ellen. A felperes keresetében előadta, hogy a lap kiadótulajdonosa lehetővé tette a támadó cikk megjelenését és szerinte a kiadónak is kötelessége ügyelni arra, hogy bűncselekmény tényálladékát megvalósító cikkek ne jelenhessenek meg a lapban. A kiadó laptulajdonos e kötelezettségének nem tett eleget, tehát ő is kártérítést tartozik fizetni. A kir. törvényszék a keresetnek ezt a részét elkülönített ítélettel bírálta el, mégpedig olyanképpen, hogy a felperest keresetével a lap kiadótulajdonosával szemben eleve elutasította. Ennek az ítéletnek érdekes és elvi jelentőségű indokolása szerint kétségtelen, hogy a napisajtó egyik lényeges létfeltételét képező gyors munkamenet mellett a napisajtó útján közölt cikkek tartalmának a valóságát a lapkiadó közzététel előtt nem képes ellenőrizni. Ugyanerre az álláspontra helyezkedett a bíróság a harmadrendű alperesként szereplő nyomdavállalat ellen érvényesített kereseti igénnyel is és ezt ugyanilyen indokolással szintén elutasította. Utal a bíróság még arra is, hogy a lap kiadója és a lapot előállító nyomda tulajdonosa valamely sajtóközleménnyel kapcsolatban csak akkor tehető jogszerűen felelősség vagyoni és nem vagyoni kárért, ha a büntetőbíróság a szerzőt, vagy a fokozatos felelősség elve alapján, a szerkesztőt, bűnösnek nyilvánította és megbüntette. De a felperes bűnügyi eljárás folymatbatételét nem is kívánta, úgy hogy már ezokból is el kellett utastíani kártérítési keresetét úgy a kiadóval, mint a nyomdatulajdonossal szemben.

— **Három nő öngyilkossága.** Három nő öngyilkossága ügyében indított nyomozást szombaton a főkapitányság. Kispesten, Árpád ucca 73. számú házban levő lakásán forgópisztollyal hasbalőtte magát *Somogyi* Sándor Beszkár-tisztviselő 24 éves felesége. Amikor az öngyilkosságot észrevették, Somogyiné már *halott* volt. — A Ráday ucca 40. számú házban levő lakásán gázzal megmérgezte magát *Wagner* Magda. A mentők súlyos állapotban a Rókus-kórházba szállították az életúnt nőt. — A lipótmezei tébolydában altatószerrel megmérgezte magát *Gonthner* Anna, az intézet 27 éves ápoltja, akit négy év óta gyógykezelnek. Első segélyben részesítették az orvosok, majd házivizsgálat indult, hogy megállapítsák, milyen körülmények között szerezte be a beteg nő a nagymennyiségű altatószert.

= **A jó hírnevéről,** előzékeny kiszolgálásáról és rendkívül olcsó árairól közismert Grünfeld Testvérek szőnyegkereskedő cég V, Bálvány u. 8. sz. a. üzletében eladásra kerülő mindenfajtájú és minőségű szőnyegek, függönyök, takarók, terítők, átvetők, paplanok, matracok, valamint mindennemű vászonárú és minden e szakmába vágó cikkeknek hihetetlen olcsó árai. Mindenkinek érdeke, ha fenti cikkek bármelyikére szüksége van, hogy azt fenti cégnél beszerezze, mivel ezáltal igen sok pénzt takarít meg.

= **Igazán jó rövidhullámú vételt** csak rövidhullámú előerősítő fokozattal lehet elérni. Ilyen előerősítő fokozattal pedig az idei szezónban csakis a Standard Grand Super rendelkezik. A Grand Super optikai jelzőberendezése, élvilágítású óriásskálája, önműködő fénymutatóváltós hullámkörzetjelzője, dinamik expanziója, csendes hangolása révén az idei Super-készülékek között vezet. A Standard Aranysorozat készülékei nem egy évadra készülnek, hanem, mint az arany, maradandó értékűek.

= **A Meteorológiai Intézet** legfeljebb a következő 24 órára tud valószínű időjóslást adni. De akkor sincs nagy baj, ha a váratlan időváltozás el is rontja a programját: ha idejekorán beszerzett egy új EKA rádiót, a világműsorból válogathat ki magának új programot.

= **Mai képmellékletünkben** bemutatjuk *Sándor* Pál mult héten felavatott monumentális síremlékét, amelyet Eichbaum Mór okl. kőfaragómester (V., Rudolf tér 3.) készített.

Weisz Mariska
Szent István körút 22

— **Ideiglenes külügyminiszter — Darányi miniszterelnök.** A kormányzó *Kánya* Kálmán külügyminiszter külföldi távolléte tartamára a külügyminisztérium ideiglenes vezetésével *Darányi* Kálmán miniszterelnököt bízta meg.

— **Röder honvédelmi miniszter kitüntetése.** A kormányzó *Darányi* Kálmán miniszterelnök előterjesztésére *Röder* Vilmos gyalogsági tábornok, m. kir. honvédelmi miniszternek a magyar Vöröskereszt Egylet nemzetvédelmi és emberbaráti célkitűzéseinek előmozdítása és az egylet újjászervezése körül szerzett kimagasló érdemei elismeréséül *a Magyar Vöröskereszt érdemcsillagát* adományozta.

— **Herriot Bécsben tárgyalt Schuschnigg kancellárral.** *Bécsből* jelentik: Eduard *Herriot*, a francia képviselőház elnöke, aki péntek óta Bécsben tartózkodik, bécsi látogatásáról azt mondotta a *Neue Freie Presse* munkatársának, hogy utazásának célja csak tájékozódás. Pénteken megbeszélést folytatott *Schuschnigg* szövetségi kancellárral.

— **A HÉV elgázolt egy kerékpárost.** Szombaton újabb halálos *HÉV-gázolás* történt. A Császárfürdő és a Pálffy tér között egy HÉV-villamos *elgázolt egy kerékpárost: a motoroskocsi kerekei valósággal ketté szeltek a 25 év körüli fiatalembert.* A rendőrség még nem tudta megállapítani, hogy a halálra gázolt kicsoda. Széleskörű nyomozás folyik, hogy megállapítsák: *ki felelős* az újabb HÉV-gázolásért.

— **Döntés a Brunswick Teréz szoborpályázaton.** A Brunswick Teréz szoborpályázat bírálóbizottsága a pályázatra beérkezett tizenegy mű közül *Schaár* Erzsébet »Szeretet« jeligével beküldött szobortervezetét fogadta el.

— **Elkészült a vádirat a táplógyörgyei férjgyilkos asszony bűnügyében.** Borzalmas gyilkosságot fedeztek fel mult hó 22-én Tápiógyörgyén, *Sinka Sándor jómódú kisbirtokost éjszaka a felesége revolverrel agyonlőtte. A* házastársak az utóbbi időben anyagi természetű okokból gyakran civakodtak s a gyilkosság előtt néhány nappal *Sinka revolverrel kergette ki az uccára feleségét*, aki ekkor elhatározta, hogy a revolvert megszerzi s urát agyonlövi. Tervét augusztus 21-én éjszaka végrehajtotta: *az alvó férjet agyonlőtte.* A gyilkosság után apjához ment s ott töltötte az éjszakát. Amikor borzalmas tettét észrevették, eleinte semmiről sem akart tudni, később azonban beismerő vallomást tett, mire letartóztatták. A vizsgálat most befejeződött s az ügyészség *előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosság címén emelt ellene vádat.* A férjgyilkossági bűnügyet október első napjaiban *Mendelényi* László, a pestvidéki törvényszék tanácsának elnöke fogja tárgyalni.

— **A kúria szerint a régen adott házfelügyelői lelépési díj visszakövetelhető.** Az egyik pesti háztulajdonos még a régi lakásbérleti szabályrendelet érvénye idején házfelügyelőt vett fel, aki jelentékeny összegű, úgynevezett lelépési díjat adott. Az új szabályrendelet életbelépése után *a házfelügyelő visszakövetelte a pénzt azon a címen, hogy az új rendelet szerint ilyen lelépési díj nem követelhető.* A kúria, ahova az ügy végső fokon került, *kötelezte a háztulajdonost, hogy a lelépési díjat visszafizesse.* A kúriai ítélet az új szabályrendeleten kívül hivatkozik a bírói gyakorlatra, amely szerint, ha a munkaadó részére a munkavállaló kiérdemelt jövedelméből bizonyos részesedést juttat, az *a jóerkölcsökbe* ütközik. A kúria szerint a követelés késedelmes érvényesítése ellen sem lehet kifogást emelni, mert *a házfelügyelőt függő helyzete veszélyezhette jogai érvényesítésében* és érthető, ha a pert csak a szolgálati viszony megszüntetése után indította meg.

— **Botrányos verekedés a büntetőjárásbíróságon.** Botrányos esemény színhelye volt szombat délelőtt a büntetőjárásbíróság folyosója. Dr. *Szücs* János törvényszéki bíró egy becsületsértési és rágalmazási pert tárgyalt, amelyet dr. *Grünfeld* Andor ügyvédjelölt indított dr. *Szigeti* Ferenc rendőrfogalmazó, *Eichenbaum* Vilmos ügynök és özvegy *Garai* Gyuláné ellen, akik szerinte vele szemben sértő kifejezéseket használtak. A vádlottak tagadták bűnösségüket és kijelentették, hogy *a feljelentés minden alapot nélkülöz.* A megmegújuló izgalmak közben lezajló tárgyalást a bíróság azzal napolta el, hogy elrendelte tanuk kihallgatása. A tárgyalás berekesztése után a folyosón *Garainé* azt kiáltotta *Grünfeld* felé: *Zugírász!* Az ügyvédjelölt erre *Garainét arculütötte.* A következő percben *Eichenbaum* tett sértő kijelentést *Grünfeldre*, mire az *az ügynökre támadt és ütötte, verte.* A verekedésbe mások is beavatkoztak, úgyhogy *a dulakodókat csak nagynehezen lehetett széjjelválasztani.* Végül is rendőr került elő, aki a botrány szereplőit igazoltatta.

— **Magyar lovaspólózók Hamburgban.** A hamburgi lovaspólótornán a Magyar Póló Club négyes csapata *győzött az olaszok ellen, de vereséget szenvedett a franciáktól.* A magyar csapatnak a mecklenburgi herceg, Bethlen István, Kovács Dezső és Dienes Oehm Tivadar voltak a tagjai.

— **Várható időjárás a következő huszonnégy órára:** Déli-délnyugati szél, változó felhőzet. Néhány helyen — főként a Dunántúlon — záporeső, zivatar. A meleg nyugat felé kissé mérséklődik.

Kezdő fiatalembert
gimnáziumi **érettségivel** és esetleg főiskolai végzettséggel **keres tisztviselői alkalmazásra előkelő részvénytársaság.** Alapfeltétel
tökéletes német nyelvtudás
Ajánlatok »Európai konszern N.« jeligére
Tenzer hirdetőjébe IV., Szervita tér 8

— **Kormányzói elismerés.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére megengedte, hogy *Marton* Béla kabinetirodai igazgatói címmel és jelleggel felruházott irodafőtisztnek hű és buzgó munkásságáért *elismerését* tudtul adják.

— **Változás a csehszlovák válogatott futballcsapatban.** A csehszlovák válogatott labdarúgócsapatban *Kopetzky* helyén vasárnap *Nejedly* játszik, míg a balszélső helyére *Rulc*, a Zidenic játékosa kerül.

— **A professzionista birkózóversenyen** szombaton este a *Glavanov—Kamarás* és a *Vilo Bur—Vichtonen* mérkőzés döntetlenül végződött. Az *Almeida—Gregory* mérkőzés során mindkét küzdőt diszkvalifikálták. *Siki* legyőzte *Panosevskit*, *Németh* Sándor győzött *Laurier* ellen.

— **Budapestre hozták a naphegyi gyilkost.** Beszámoltunk arról, hogy a naphegyi gyilkost, *Elek* Ferenc kertészt Baktalórántházán a csendőrök elfogták. A főkapitányságról két detektív ment Elekért. Szombat este tizenegy órakor érkeztek vissza s a gyilkost a 200-as cellába kísérték. Elek útközben elmondotta, hogy menekülése közben meglátogatta anyját Beregszászon, mert tudta, hogy előbb-utóbb elfogják és hosszú ideig nem láthatja anyját. A gyilkost letartóztatták, vasárnap délelőtt kísérik dr. *Krizsanecz* Kálmán rendőrkapitány elé.

— **Egyetemi évadnyitó istentisztelet.** *A református egyetemi és főiskolai hallgatók* évnyitó istentisztelete szeptember 20-án, hétfőn d. e. 9-kor lesz a Kálvin téri templomban. Az istentiszteleti szolgálatot *Kiss* Sándor főiskolás lelkész végzi.

— **Minden trafik árusítani fogja a különlegességi gyártmányokat.** A pénzügyminiszter abból a célból, hogy a dohányzó közönségnek valamennyi belföldi dohánygyártmány beszerzését megkönnyítse, október 1-i hatállyal *megszünteti a belföldi különlegességi forgalomban levő dohánygyártmányoknak kizárólag a különlegességi dohányárudák útján való árusítását.* Ehhez képest október 1-től kezdve valamennyi dohányárus árusíthatja a Dohányjövedék összes belföldi dohánygyártmányait.

A párizsi nemzetközi gyomorkongresszus

(Saját tudósítónktól.) A második nemzetközi párizsi gyomor-bélkongresszus úgy külsőségeiben, mint a napirendre tűzött vitakérdések hordereje tekintetében, messze felülmúlta a két év előtt rendezett brüsszelit. A vita tárgyául szolgáló problémák: a gyomorrák korai felismerése és a vékonybélelzáródás, olyan közérdekű és aktuális kérdések, amelyek érthető módon a világ minden részéből összegyüjtötték a tudósokat. A referátumokban és a hozzáfűződő vitaelőadásokban szóhoz jutottak a belgyógyászok, sebészek, fiziológusok és patológusok egyaránt és így alkalom adódott e két igen gyakori megbetegedés tüneteinek és gyógykezelésének minden oldalról való megvilágítására.

A gyomorrák korai felismeréséhez fűződő vitát zsúfolt terem hallgatta végig, az orvosi fakultás »Rue de l'école de Médicine«-en levő, régi freskókkal díszített épületében.

A világhírességek között ott láttuk *Duval, Gossel, Montier, Roux, Carnot* francia, *Wilkie, Hurst* angol, *Vollhard, Bergmann, Konjetzny, Katsch* német, *Cagnetto* olasz, *Einhorn* amerikai, *Okada* japán, *Porges, Glaessner* osztrák professzorokat. Az elnöklést *Duval* világhírű francia sebész és *Bergmann*, a német belgyógyászok kimagasló nagysága felváltva gyakorolták.

A gyomorrák vitájában a belgyógyászok: *Carnot, Caroli, Katsch*, egyértelműen arra az eredményre jutottak, hogy miután a betegségnek korai és biztos előjele nincs, rendkívül fontos, hogy minden gyomorpanaszban szenvedőnél a tünetek alapos belgyógyászati analízise, röntgenvizsgálat, valamint bizonyos esetekben gyomortüköri vizsgálat minél korábban megtörténjék. Addig, amíg a rákos megbetegedésre való hajlamosság diagnosztikai jelei kétségtelenül nem tisztázhatók, — és ma még ez a helyzet — a gyógyulás csak a betegség korai felismerésétől várható.

A japánok által említett, a szív elektrokardiografos kórismézéséhez hasonló elektroentriculographia, ma még gyermekcipőben járó tudomány.

Katsch kiemelte a háziorvos igénybevételének nagy előnyét, aki a betegen mutatkozó finom pszichikus és szomatikus változásokat, melyek ráknál aránylag legkorábban jelentkeznek, jókor észreveszi, amivel valóban életmentő hivatást tölt be.

A röntgenológusok és a gyomortükör szakorvosai egyhangúan megállapították a gyomorpolypusokban és krónikus gyomorhurutban szenvedők gyakori ellenőrzésének szükségességét.

A kémiai és fizikokémiai diagnosztika aktuális állásáról *Labbe, Nerveux* és *Buerger* számoltak be. Sok új megállapítás fűződik az utolsó évek kutatásaihoz: sikerült bizonyos rákanyagcseretermékek kémiai identifikálása (sterinek).

A legfontosabb feladat azonban, melyre több előadó, magyar részről *Weidlinger*, új biológiai reakciójáról beszámolva hívta fel a figyelmet, a rákhajlam felismerése, amelyre bizonyos tudományos eredmények alapján minden remény megvan.

A legközelebbi nemzetközi gyomor-bélkongresszus három év mulva *Londonban* ül össze.

Schimmel Izsó úriszabó
szalónját V., Erzsébet tér 1. I. em. 4. sz. alá helyezte át. Telefon: 1-896-10

Csoportkiállítás a Nemzeti Szalónban

Hat festő és két szobrász vonul fel a Nemzeti Szalón idei évét megnyitó tárlaton; felfogásban, stílusban, művészi kifejezésben eléggé különböznek egymástól. A festők közül a legsokoldalúbb alighanem *Kemény* László. Érdekes színkombinációival, jó szemre valló pillanatfelvételeivel frissíteni tudja a néhol egyébként talán kissé konvenciószerűen ható strandjeneteket is. Egyéni úton jár, de itt-ott mintha még maga sem tudná, melyik ez az egyéni út. Egy-két finom kis pasztellje és néhány érdekes tusrajza pár odavetett vonallal sokat fejez ki.

Feszty Masa erőteljesen szuggesztív naturalista szénrajzai régi jó ismerőseink. Ezúttal is tájképeit érezzük közelebb magunkhoz, míg arcban és tekintetben eleven képmásai alakban néhol kissé mereven hatnak. *Bánd* Viktória érdeklődését a fürdő- és strandjelenetek kötik le, témáinak változatosabbátétele csak javára válhatnék. Érdekes kísérlet »Olvadás a Lipót körúton« című olajfestménye.

Róna Emy igen figyelemreméltó temperákkal szerepel, (Marquise de Grammantico portréja és erdőjelenete a legsikerültebb), K. *Róna* Klára kedves gyermekfigurái eleven színekkel és vonalakkal tünnek fel, az őszintén és közvetlenül fiatal *Rozsda* Endre pedig a maga kialakulatlanságában is rokonszenves tehetség. Végtelen békét visszatükröző *Utkanyarja* a tárlat egyik legérdekesebb darabja.

A szobrászok közül *Graf* Magda jómeglátású arcképekkel szerepel; két férfi és egy női feje tehetségének kétségtelen bizonyítéka. Kár, hogy erről csak ilyen kevés dokumentum tanuskodik. I. *Lőte* Éva határozott és elmélyülésre hajló művész. Igen érdekes mesebeli állatfigurája, valamint boldogi parasztaszonya. A pasaréti templom számára készített stációsorozata művészetének egy másik komoly oldalát mutatja.

(k. i.)

— **Johan államtitkár megnyitotta a békési egészséghetet.** *Békésgyuláról* jelentik: Szombaton délután nyitotta meg *Johan* Béla államtitkár az orvosi továbbképzés békésvármegyei csoportja által rendezett egészséghetet és kiállítást. Az államtitkárt, *Bud* János ny. minisztert, báró *Korányi* Sándor egyetemi tanárt, *Tomcsik* Józsefet, az országos közegészségügyi intézet elnökét a város közönsége nevében *Vargha* Gyula polgármester fogadta, majd vitéz *Ricsóy-Uhlarik* Béla főispán a vármegye nevében üdvözölte a vendégeket. A kiállítás megtekintése után *Johan* Béla államtitkár, *Tomcsik* József és *Zöldy* János előadást tartott.

— **Kitüntetés.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére báró *Waldbott* Kelemen cs. és kir. kamarás, felsőházi tagnak a hazai mezőgazdaság fejlesztése érdekében kifejtett kiváló és eredményes munkássága elismeréséül *a magyar érdemrend középkeresztjét a csillaggal* és dr. *Balthazár* Zoltán miniszteri tanácsosnak három évtizedet meghaladó érdemes és eredményes szolgálatának elismeréséül *a magyar érdemrend középkeresztjét* adományozta.

— **Halálra gázolt az autó egy fiatal leányt.** Halálos autógázolás történt szombat délután a Miskoci út 65. számú ház előtt. A postavezérigazgatóság P. 470 rendszámú autója elgázolta *Kasnya* Éliás tisztviselő *hétéves leányát.* Mire a mentők kiérkeztek a szerencsétlenség helyszínére, a gyermek már *meghalt.* A főkapitányságon vizsgálat indult, hogy megállapítsák: ki felelős a halálos gázolásért.

— **Héderváry Lehelné előadássorozata Amerikában.** *Héderváry* Lehelné több amerikai női társadalmi egyesület meghívására az Egyesült Államokban előadássorozatot tartott. Részt vett a nőegyesületek vezetőségeinek nagygyülésén, ahol 3000 főnyi közönség előtt, mint egyetlen külföldi részvevő, a »Megvalósítható nemzetközi közeledés« (Practical International Cooperation) címmel tartott előadást. Abban a kitüntetésben is részesült, hogy a köztársasági elnök felesége magánkihallgatáson fogadta. *Héderváryné* amerikai tartózkodása után most Budapestre érkezett.

— **A legdurvább birkózók egymás elleni mérkőzése.** A szabadfogásos birkózóversenyek sorá ma, vasárnap este ½9 órakor a fővárosi nagy cirkuszban a mezőny két legdurvább birkózója, csehszlovák *Bur* és a lengyel *Panosevsky* mérkőzik egymással. A *Sharf—Gáborfi, Kamarás—Hrudka, Károlyi—Siki* és *Freimond—Lauriel* mérkőzések egészítik ki a mai műsort.

— **Beküldött hírek.** *Vasárnap. Különfélék.* A *József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem* 1937-tanévét szeptember 25-én délben 12 órakor nyitják a Műegyetem dísztermében tartandó ünnepi közgsen. — A *Budapesti Olasz Kultúrintézet* olasz nyelfolyamai újból megnyílnak. Felvilágosítás: Eskü A felvételi kérvényeket október 13-ig lehet benyujta Az *állami gépjárművezető-képző tanfolyam* a Te lógiai és Anyagvizsgáló Intézetben (József kör szeptember 27-én este ½7-kor nyílik meg. Beírás és vételhez szükséges úrlapok kiadása mindennap d. 12-ig az igazgatósági irodában. — Az állástalan t és tanítónők részére a *Magyar Állástalan Tanítók gos Egyesülete* október elsejei kezdettel gyors- é írási, könyvelői és német átképzőtanfolyamot tahónapon keresztül. A tanfolyamok végén a ha a Kereskedelmi Akadémián vizsgáznak. Érdeklődé 10—12-ig és d. u. 3—6-ig: Reviczky u. 7. III.

2 szoba hallos és 3 szoba hal
déli fekvésű **olcsó lakás** teljes komforttal, csempézett m helyiségekkel **november**
VI., Bulcsu ucca 23/a, **Berlini tértől egy kiszakaszny**
Bővebbet a házfelügyelőnél vagy telefonon: **290-573**

Hagyományos pompával ünnepelték vasárnap a hősök emléknapját

Vasárnap hagyományos kegyelettel ünnepelték meg a fővárosban a hősök emlékezetét. Cserkészek, diákok, leventék és katonaság helyezkedett el a Hősök Emlékköve körül s a kormányzó képviseletében Rapaich Richárd lovassági tábornok koszorút helyezett el az emlékkövön. A törvényhozás és a különböző hatóságok ünnepi megemlékezése után a csapatok díszmenetben vonultak el a kormányzó képviselője előtt. Budapesten a különböző hitfelekezetek felemelő emlékünnepségeket tartottak, de ünnepségek voltak országszerte.

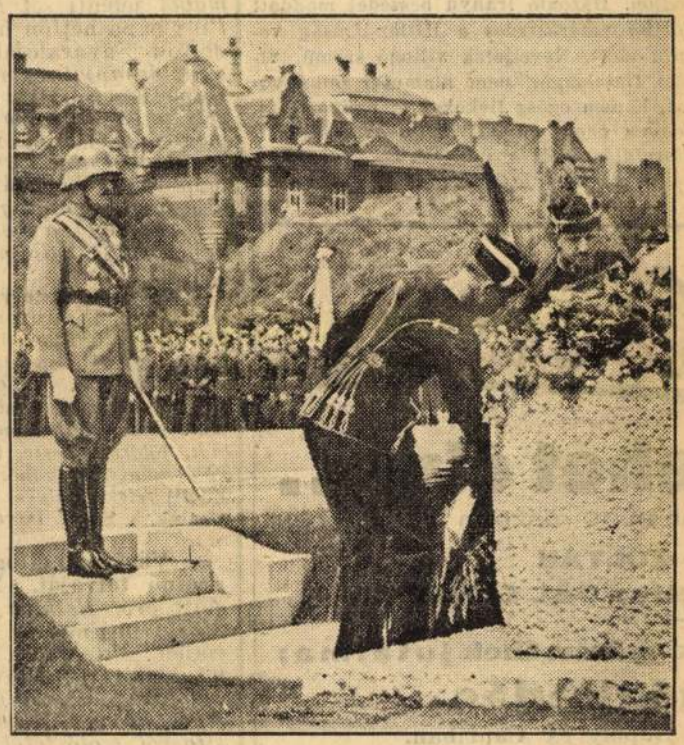

Harangok zúgása és ágyuk dörgése közben avatta föl a kormányzó a szegedi Hősök Kapuját,

12.000 szegedi hősi halott örök emlékezetére

Szeged, május 30.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap reggel pompázó lobogódíszben várta a szegedi pályaudvar a kormányzó különvonatát. Mikor a töltésen, a kanyarodóban feltűnt a mozdony,

huszonnégy ágyúlövés

remegtette meg Szeged városának tornyait és kupoláit, a perronon meghajtották a zászlót, a díszszázad érckfala tisztelgett, a zenekar trombitái pedig a Himnuszt zengték. A kormányzó, aki

a 9. honvédgyalogezred ezredesi egyenruháját viselte,

feleségével együtt lépett ki a szalónkocsiból, majd *Hóman* Bálint kultuszminiszter szállt le az egyik vagónból. *Rátz* altábornagy, vezérkari főnök, *Mérey* tábornok vegyesdandárparancsnok és *Éliássy* főkapitány, a vidéki rendőrség fejének jelentkezése után *Imecs* György főispán köszöntötte az államfőt, majd *Pálfy* József polgármester üdvözölte a magas vendéget, mialatt *a főispán felesége Szeged város színeivel, Mérey tábornok neje pedig nemzeti színekkel díszített virágcsokrot nyujtottak át a kormányzó feleségének.*

A kormányzó így szólt *Pálfy* polgármesterhez:

— *Még boldogult gróf Klebelsberggel sokszor beszélgettünk arról, hogyan lehetne a város széppé tenni!*

Vitéz *Shvay* Kálmán nyugalmazott altábornagy, a város egyik képviselője is megjelent. A kormányzó arra célozva, hogy *Shvoy Kálmán a nemzeti megújhodás idején is sokat tett Szegeden*, ezt mondotta:

— *Nagy ugrást tettünk tizenhét esztendő óta!*

A pályaudvarról az ipari vásárra hajtatott az államfő. A kapuban *Nagy* József asztalosmester üdvözölte a kormányzói párt, átnyujtva Horthy Miklósnénak

a város címerével díszített szegedi piros papucsot,

a kormányzónak pedig egy *gyöngyházgyöngyelű nagy halbicskát*. Félórás látogatás után a kormányzó ezredének, a 9-es honvédeknek laktanyájába sietett. A bejáratnál vitéz *Pintér* Aladár ezredes, ezredparancsnok jelentkezett, akinek a kalauzolásával szemlélte meg a kormányzó azt az *ellenforradalmi emlékművet*, amelyet a jövő vasárnap avatnak fel. A tiszti étkezdében mutatkozott be az ezred tisztikara, melynek körében a kormányzó *villásreggelit fogyasztott el*, azután a püspöki palotába sietett. A kormányzó felesége ezalatt a székesegyházba ment, ahol *József főherceg is megjelent*, hogy meghallgassa azt a csöndes misét, amelyet *Glattfelder* Gyula csanádi megyéspüspök pontifikált. Délben féltizenkettőkor kezdődött

a Hősök Kapujának avatási ünnepsége.

A kormányzó immár tengernagyi díszben jelent meg itt feleségével, a főherceggel, a miniszterrel és a püspökkel, valamint *Klebelsberg gróf néhai miniszter özvegyével. Pálffy* polgármester mondott beszédet, elismeréssel emlékezve meg az alkotó művészekről, *Pogány Móricról, Aba Novák Vilmosról és Lőte Éváról és megemlékezett hálás szavakkal Klebelsberg Kunóról is.* Beszédében hangoztatta azt, hogy a Hősök Kapujában

tizenkétezer hős halott,

Szeged város tizenkétezer fia áll díszőrséget. Az ünnepi beszédet *Hóman* miniszter mondotta.

— Az emléketek megörökítésére *magyar tanítógyermekek házának kapujába illesztett emlékmű* — mondotta — jelképe legyen a ti példaadástok nevelő erejének. Az egyház és tudomány díszes palotáival szemben elhelyezett emlékművetek legyen jelképe *magasztos erkölcsi és fenkölt szellemi eszményekért buzgó lelkesedéstek-nek.*

A miniszter beszéde után a kormányzó megadta az engedélyt az emlékmű leleplezésére. *A két pillér tövében felállított hatalmas kőszobrokról lehullott a takaró, mialatt a fogadalmi templom tornyában mély, ünnepélyes zengéssel kondult meg*

a hősök harangja,

hogy nyomban megzendüljenek Szeged tornyai és zúgva, zengve, zsongva, zsolozmázva ostromolja az eget Szeged minden harangja... A templomok ünnepélyes harangszavába beledörögtek az ágyúk: ismét huszonegy lövés zengette meg a levegőt, míg a zenekarok a Himnuszt játszották. Miután a kormányzó megkoszorúzta az emlékművet, a Tanítók Házának felavatása kezdődött. A tanyai és falusi tanítók gyermekeinek épített internátus bejárata *a Hősök Kapujának egyik boltíve alatt nyilik.* A miniszter hosszú beszédet mondott, majd *Duskó* László tanyai igazgató-tanító ünnepi ódát adott elő és

búzavirággal díszített fészekben fehér galambpárt

nyujtott át a kormányzó nejének. A kapu előtt nézte végig az államfő és felesége a frontharcosok, vitézek, leventék, cserkészek és egyetemi hallgatók díszmenetét. Délben díszebéd volt, majd a kormányzó az *alsóvárosi Népkörhöz* hajtatott, ahol megnézte az *ellenforradalmi emléktáblákat.* Itt *Deák* János elnök üdvözölte és a kormányzó

hosszan elbeszélgetett a gazdákkal.

A Népkörből egyenesen a pályaudvarra tért vissza a kormányzó, ismét ellépett a díszszázad előtt, elbúcsúzott az előkelőségektől, megköszönte a meleg fogadtatást, majd a szalónkocsi ablakából búcsút *intve, négy órakor elhagyta Szegedet.*

Határincidens a magyar-jugoszláv határon

Letenye, május 30.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Tornyiszentmiklósnál szombaton hajnalban *Rácz* Ferenc sárhidai kádársegéd *tiltott helyen átlépte a magyar-jugoszláv határt.* Miután a felszólításra nem állt meg,

a délszláv határőr agyonlőtte.

Vasárnap *magyar és délszláv bizottság* szállt ki és megállapította, hogy a fegyverhasználat

jogos

volt.

RÉVAI KÖNYVNAPJA
TAMÁSI ÁRON
ÁBEL
Ábel a rengetegben
Ábel az országban
Ábel Amerikában
Ára a Könyvnapon P 6.–

Vezes Péter Számadás
Az önerejéből kultúremberré vált földműves-író csodálatos önéletrajza
Ára a Könyvnapon P 3.60
Móra Ferenc Ének a búzamezőkről
Könyvnapi ára vászonkötésben P 3.–

HŰVÖS HELYISÉG
„Szatyor"
bar-dancing
HADIK TAVERNA
XI., Horthy Miklós út 36.
FORRÓ HANGULAT
MARÓTHY JAZZ – ének – tánc

Szombaton, június 5-én este 8½ órakor a Városi Színházban
Artistavizsga
Jegyek —.50 fillértől 3.50 fillérig az összes jegyirodákban és a színház pénztáránál

Minden minőségben hatalmas színválaszték
10
fajta rövidujjú sporting úridivat-osztályunkon
1. Trikószövésű pamutból 2.–
2. Trikószövésű makkóból 2.95
3. Nagylukacsos netzszövésű pamutból 2.95
4. Fehér, nagylukacsos netzszövésű 4.25, 3.90
5. Selyemfényű netz-szövésű 4.90
6. Erősszálú kötöttanyagból 5.25
7. Kitűnő flórból 6.90
8. Azsúros opalinból 6.80
9. Síma opalinból 7.20
10. Csíkos opalinból 7.80
MAGYAR DIVAT CSARNOK
Rákóczi út 72—74

HIREK

Tearózsa

Irta: Nadányi Zoltán

A tearózsa lelke
él benne. Csendes, édes,
mosolygó, szőke lelke.

Igen, ő tearózsa,
szép szőke tearózsa,
mosolyog titkolózva.

Hallgatag, szőke, finom,
Két szeme két smaragdzöld
bogár a rózsaszirmon.

A szava rózsaillat
és hogyha mozdul és jár,
a szellő rózsát ringat.

Oly halk, oly észrevétlen
a hozzám hajolása
a gyenge, gyenge szélben.

És egy-egy szava tüske
és sokszor összevérez,
piros lesz kendőm csücske.

De ő nem tehet róla,
ha sziven szúr is engem.
Ő rózsa. Tearózsa.

— Mérsékelt meleg, kisebb esőkkel! A Meteorológiai Intézet jelenti május 30-án délben: A Brit szigeteket az óceán felől hidegebb levegő árasztja el, Nyugat- és Közép-Európában pedig az északi, északkeleti és keleti légáramlás még egyre tart. Az időjárás úgy Nyugat, mint Közép-Európában túlnyomóan *derült* és *száraz* jellegű, csak a norvég partok mentén és a Balkán keleti részén fordultak elő *lecsapódások.* Hazánkban is szárazra fordult az időjárás és a tegnapi nap folyamán már csak Lentiről és S-eghalomról jelentettek esőnyomot. . z ejjeli kissé erősebb lehűlés ellenére a hőmérsékleti viszonyok átlagosak maradtak és még a talaj mentén is a nyugati megyékben csak 7—9 fokot mértek. Budapesten vasárnap délben a hőmérséklet *20 Celsius fok,* a tengerszintre átszámított légnyomás 768 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú. Várható időjárás a következő 24 órára: *Északkeleti—keleti szél. Változó felhőzet, esetleg egy-két helyen kisebb eső vagy zivatar. A hőmérséklet nem változik lényegesen.*

— Házasság. Vargha Kálmán főmérnök és Taubinger Gizella jegyesek. — Udvarhelyi Tibor gépészmérnök eljegyezte Kovács Évát Budapesten. — Rosenbaum Miklós tállyai főrabbi június 1-én tarja esküvőjét Nyitrán Katz Franciskával. — Kovács József gépészmérnök, gyulai iparfelügyelő eljegyezte Vörös Terikét Gencsen. — Schwarz Margit és Kohn László házasságot kötöttek. — Rajna Alfréd tállyai szőlőbirtokos leányát Margitkát eljegyezte Schwarcz Ernő, a Felsőmagyarországi Árukereskedelmi rt. igazgatója, Abaujszántó. — Dr. Dózsa István ügyvéd és Pfeifer Klára jegyesek. — Dr. Klein István és Földeák Zsuzsánna június 6-án tartják esküvőjüket Budapesten.

— A frontharcos törvényjavaslatot pénteken tárgyalja a minisztertanács. *Rőder* honvédelmi miniszter elkészítette a frontharcosokról szóló törvényjavaslatot, amely *különös kedvezményeket biztosit azok számára, akik a világháború során a harctéren teljesitették honvédelmi kötelességüket.* A törvényjavaslat végleges szövegét a pénteki minisztertanács fogja jóváhagyni és *még a nyári szünet előtt a Ház elé terjesztik, de letárgyalására csak az ősszel kerül sor.*

— Takarékos háziasszony — a befőzést is gáztűzhelyen végzi. A gyümölcsök, zöldség, főzelékfélék helyes, gazdaságos eltevési módját bemutatják a Gázművek előadótermében minden kedden, pénteken d. u. 5-kor. (Vilmos császár út 3. I.)

— Jönnek a Rivelsék! Ügyesség, humor jellemzi, bámulat, nevetés kiséri produkciójukat. Látta már a Rivelséket? Ha nem, nézze meg őket a Fővárosi Nagy Cirkuszban.

Emprimé tisztítása a legtökéletesebb Kulcsár és Huppertnél!

— Hellasi ifjúságot akar nevelni a német közoktatásügyi miniszter. *Berlinből* jelenti *A Reggel* tudósítója: *Rust* közoktatásügyi miniszter a nemzeti szocialista tanítószövetségben tartott beszédében kijelentette, hogy *az iskolák felekezeti csoportositását a legrövidebb időn belül meg fogják szüntetni. Harcias nemzedéket kell nevelni,* — mondotta — *a mai német iskolákban a hellasi szellem uralkodjon.* Hasonló irányú beszédet mondott *Göring* vezérezredes a Hitler-ifjúság vezetői előtt. Neveljetek villogó szemű, vidám fiatalságot, nem alamuszi puhányokat, hanem egész fickókat — hangoztatta. *Legyen vége annak, hogy az ifjúság a filozofálástól és a világnézleti töprengésektől ne ismerje ki magát az életben!*

A REGGEL Keresztrejtvénye

A földön is lehet élni...

Színjáték 4 felvonásban, 10 részben

Irta: EGYED ZOLTÁN
Rejtvénybe szerkesztette: GÁL GYÖRGY

Tízhetes rejtvényversenyünk győztesének jutalma:

kétheti tartózkodás

Velence, Firenze, Róma, Nápoly és Capriban.

II. díj: Tíznapos üdülés Francavillában, napfényes strandon, az azúr tenger partján.

III. díj: Nyolcnapos nyaralás Felső-Olaszországban!

További nyeremények: Rádió, gramofón, fényképezőgép, bridgeasztal, esőköpeny, ezüst tárgyak. Ezenkívül kisorsolunk finom borokat, pipere-kazettákat, szépirodalmi műveket.

Száz nyeremény!

A részletes pályázati feltételek itt következnek:

1. *A rejtvényverseny rejtvényei 10 héten át május 31—augusztus 2-ig jelennek meg.*
2. *A színjáték a nyilas sorokban elhelyezett szövegből (most a vízsz. 1. sz. és folytatólag a 13. sz. függ. sorok) alakul ki; ehhez meg kell keresni e héten A REGGEL egyik oldalán a szövegrész között elrejtett idetartozó mondatot.*
3. *A rejtvényszöveg és az elrejtett mondat együttesen küldendő be június 5-én d. u. 5 óráig szerkesztőségünk címére.*
4. *Minden pályázathoz okvetlenül mellékelni kell a 2-ik oldalon található és pontosan kitöltött szelvényt.*
5. *Az egyes részek megfejtéseit mindig a következő héten közöljük, míg a nyertesek névsorát a verseny befejezése után, augusztus 16-án megjelenő számunkban tesszük közzé.*

Induljon ön is a versenyben! Szerezze meg magának az izgalmas szórakozást és a sikert **A Reggel** rejtvényversenyén, amelyhez hasonló ötletes rejtvényfejtőverseny még nem volt sehol!

I. felvonás 1. rész

1	2	3	4	5		6	7	8	n	9	10	11	12	e
13					■	14			■	15				
16				■	17			18	■	19				
e	■	■	20									■	■	p
21	22	23		■	24					■	25	26	27	
28				29	■	30			■	31				
s					k									

Copyright by A REGGEL 1937

VIZSZINTES:

13. Az 1936, 37, 38 stb. esztendők
14. Jákob 9-ik fia — a forditottja
15. Margit egyik becézett neve
16. Világitógáz
17. Döntetlen sakkparti. (A középső betű beirható az 1. sz. kockába)
19. Jupiter neje: Róma védője
20. Csupa lángralobbanó dolog készül itt
21. Több mint engedély
24. Esély — magyarba is átvett idegen szóval
25. Előtt — latinul és fonetikusan
28. »A kitiltott kutyák ügyében nevezetes fordulat várható!«
30. Hazátlan — de a »hazát« nem találja
31. Sötét ember!

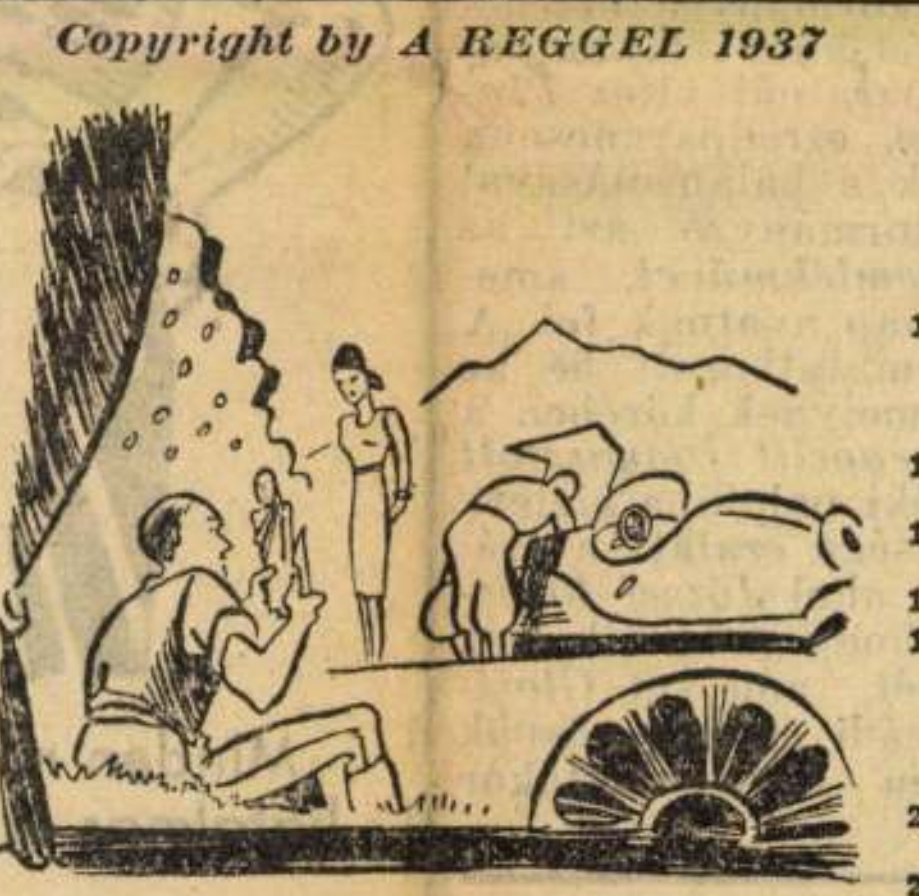

FÜGGŐLEGES:

2. Klasszikus felkiáltás — hangzás szerint
3. Német égitáj — de visszafelé
4. Össze-vissza szaggatott papirosra mondják
5. Anjou Róbert
6. Helyhatározó iránvjelző
7. A mohamedán holdév kilencedik hónapja
8. A mezők liliomának felruházása
9. Német dátumrag
10. (Nyelvújitás, oh!) Hajszolt munkában eltelt esztendő!!!
11. Ica — mégjobban becézve
12. A hitelezők rohama a bank ellen
17. Capek szinműve
18. Völgytorok az Albula által átszelve Graubünden svájci kantonban. Hires műút
22. Arab nevekben — fiút jelent
23. A Sze-hő név egyik fele
26. Nemzeti Gazdasági Alakulat (?)
27. Angol kerek számnév
29. Sírdogál
31. Ismeretlen

— Pius pápa — nyolcvanéves. *Rómából* jelenti *A Reggel* tudósítója: *Pius* pápa hétfőn ünnepli Castel Gandolfo-i nyaralójában *nyolcvanadik születésnapját* és ennek emlékezetére *személyesen nyitja meg az újjászervezett pápai akadémiát.* Az ünnepélyes megnyitáson, amely délután hat órakor lesz, *Pater Genelli,* a pápai akadémia elnöke üdvözli a szentatyát, aki *nagyjelentőségű beszédben válaszol, amelyet a vatikáni rádió is továbbit 19.84 hullámhosszon.*

— Késsel szerezte vissza a kártyán vesztett pénzt. Vasárnapra virradó éjszaka a *pesterzsébeti Határ út 14.* kocsmában kártyázott *Földi* János lapterjesztő egy ismeretlen férfival. *Földi* az idegen *minden pénzét elnyerte,* de alig hagyta el a kocsmát, mikor kártyapartnere *utána szaladt, földre teperte, késével hasbaszúrta, Földi pénzét magához vette és elmenekült.* Földit *életveszélyes* állapotban vitték a mentők a Szent István-kórházba.

— Vasárnap elfogták Bethlen Mária grófnő tolvaját. Néhány héttel ezelőtt *gróf Bethlen Sándorné Bethlen Mária grófnőnek* retiküljéből ismeretlen tettesek a Blaha Lujza téren *kilopták a pénztárcáját.* Az aprópénzen kívül *két pályaudvari ruhatári* jegy és egy *20 000 pengős életbiztositásról szóló letétjegy* volt benne. Mire a grófnő a lopást észrevette, a tolvajok már *kiváltották a Keleti pályadvar ruhatárából két bőröndjét.* A rendőrség már régebben letartóztatta *Fülöp* Istvánt és *Nagy* József pincért, akiket rajtakaptak azon, hogy a bőröndben lévő tárgyakat értékesitették. Fülöp és Nagy azt állította, hogy a holmikat *Fekete József 33 éves pincértől kapták. A rendőrség vasárnap elfogta Feketét,* aki többszörösen büntetett zsebmetsző, Ausztria és Csehszlovákia területéről ki is van tiltva. Fekete *tagadja* a lopást. Ennek ellenére *letartóztatták.*

— Megint baj van a női Dunauszodával! *(Levél a szerkesztőhöz.)* Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! Engedje meg, hogy *A Reggel*-ben mondjam el *sokezer budapesti nő panaszát.* A női Dunauszodáról van szó, amely már sokízben foglalkoztatta a nyilvánosságot. Nemrégiben erélyesen tiltakoztunk, *hogy az uszodát átvigyék Budára, — persze átvitték!* Aztán kiderült, hogy az uszodát rosszul épitették, mert *a híd egyik pontjáról remekül belátni a fürdőbe és állandóan szépszámú férfiközönség gyönyörködik a napfürdőző hölgyekben.* Nos, az új panasz még az előbbieknél is *megdöbbentőbb.* A női uszoda közvetlen közelében csatorna ömlik a Dunába és ez a csatorna — nehéz magamat finoman kifejezni — *rendkívül rosszillatúvá teszi a levegőt és ijesztően piszkossá a vizet.* A fürdőző nők természetesen nem hajlandók belenyugodni abba, hogy ilyen *elviselhetetlen csatornaillat mellett piszkos vizben fürödjenek és üdüljenek.* Naponta játszódnak le kínos és hangos jelenetek az uszodában: *a hölgyek erélyes hangon követelik vissza bérletjegyük árát!* A fürdő alkalmazottai *csak a vállukat vonogatják, ők »nem illetékesek« ebben az ügyben.* Kérjük Szerkesztő Urat, adjon nyilvánosságot panaszunknak: *ha már a nagy nyilvánosság előtt kell fürdenünk, legalább a viz ne legyen csatornaszagú, az egészségre káros, sőt talán életveszélyes. (Aláírás.)*

— Szikra-osztalék: 11 pengő. A *»Szikra« Magyar Gyujtógyárak Rt.* mérlege 356.208.11 P nyereséggel zárult, amely összegből az »A« sorozatú részvények után *11 P osztalék kerül kifizetésre. A Magyar Általános Gyufaipari Rt.* nyeresége 100.443.53 P, melyből részvényenként *9 P osztalék* fizettetik.

— Az úriközönség nyáron is a hűs »Szatyorban« táncol.

— Nagyothallók! Csúcsteljesítmény a nagyothallókészülékek terén az Europeen Vibraphone Co. London legújabb hallásjavító készüléke, a Vibraphone. Alig láthatóan a fülben viselhető, vezeték és battéria nélkül. Vezérképviselet: Keleti J., Petőfi Sándor u. 17.

— 90 éves a HAPAG. 90 éve, hogy a hamburgi kereskedők kis vitorlás hajóstársaságot, a Hamburg Amerikanische Packetfahrt A.-G.-ot alapitották. Ebből fejlődött ki a Hamburg—Amerika Linie, a világ egyik legnagyobb hajóvállalata, melynek hajóparkja 750.000 regisztertonnát tartalmaz. A HAPAG társasutazásai közkedveltek, évenként 1—1 világkörüli út is lebonyolításra kerül.

PH
1941 okt. 12.

NAPI HIREK

A budai Vár kérdése

Még ma, háborus világban és nehéz viszonyok közepette sem tagadhatja senki: az a kérdés, amelyről egy ideje annyit olvashatunk a lapokban — igy a Képes Vasárnap legutóbbi számában Márai Sándor cikkét — a budai Vár restaurálásának kérdése, nagyon is időszerü. Hogy Magyarország aránylag szegényebb müemlékekben, évezredes müveltségének kőbeépitett és márványbavésett nyomaiban, mint például Németország, Franciaország, Itália, annak — tudjuk — egyrészt a tatárdulás, másrészt a török hódoltság az oka, a „népek országutjának" és „Európa védőbástyájának" az a hálátlan szerepe, amelyet hazánknak a történelem osztott ki. De éppen ezért kell fokozottan megbecsülnünk azt a kevés, de annál értékesebb müemlékünket, ami még megmaradt, nem is annyira török és tatár dulásával, mint inkább e század elejének barbár romboló kedvével dacolva. Ijesztő elgondolni — például —, hogy a miniszterelnökség gyönyörü palotájának, a legszebb empire-épületek egyikének helyén is a századkezdet szecessziós stilusának valamely épületszörnyetege állana ma, ha a világháboru kitörése meg nem akadályozza a Sándor-palota lerombolását. Ma már, persze, a Disz-térnek az az iromba bérháza sem épülhetne fel, amelyet a Honvédemlék mögött, egy szintén igen kecses empire-palotácska helyére emelt a spekuláció, igen, ma már aggodalmasan vigyázunk arra a kevés kincsünkre, ami évszázadok viharai és a világvárosi fejlődés száguldó rohama nyomán még épen őrzi nemzeti és városi kulturánk hagyományosságának látható jeleit.

A Vár azonban más, nemcsak emlék, jelkép, dokumentum, hanem ellenállhatatlan varázsával, álmatag romantikájával, olyan különlegessége a magyar fővárosnak, amely szinte egyedülálló Európában. Nem a gótikus Nürnberg vagy Rothenburg, nem Bruges, a „holt város", nem az omlatag báju Velence, valami egészen más és egyéni, álomból és valóságból, multból és jelenből, mulandóságból és öröklétből szőtt hangulat leng a budai Vár utcái, sikátorai, lépcsői és tetői felett, és nem is tudja az ember, mikor gazdagabb és mélyebb ez a hangulat: tavaszi délben, nyári hajnalon, őszi estén vagy havas téli éjjelen?

Ezt kellene megmentenie a mának a holnap számára, ahogy a tegnap nem igyekezett eléggé megmenteni, ami benne pótolhatatlan érték volt. Talán vakmerő utópiának hangzik, de a Várat valahogy vissza kellene formálni régi képére, a mult századvég és az uj századkezdet tehetetlen és korcs épitészetének nyomait, elsősorban a Disz-téri bérkaszárnyát, a Honvédelmi és Külügyi minisztérium kinos épületeit eltüntetni és a Vár hagyományos stilusához, ódon városképéhez illő, ezt hangsulyozó és kiteljesitő épületeket emelni helyükre. Amit távoli multak hagytak ránk nemes örökségképpen és a közelmult elherdált, azt a mi nemzedékünknek kell jóvátennie és nemcsak a Várban, hanem nemzeti életünk annyi más vonalán is.

Kezdjük el a Vár restaurálásával vagy fejezzük be ezzel, mindegy, csak az a fontos: csináljuk meg.

(Fóthy)

— XII. Pius pápa szombat délelőtt magánkihallgatáson fogadta báró *Apor Vilmos* győri megyéspüspököt.

— Varga miniszter megszemlélte a gombosi Duna-hid helyreállitási munkálatait. Varga József kereskedelemügyi miniszter *Álgyay Pál* államtitkár kiséretében Gomboson volt, hogy ellenőrizze a szerbek által felrobbantott vasuti hid roncskiemelési munkálatait. A gombosi Dunahid hat, egyenként 100 méteres nyilással hidalta át a Dunát, a *vasszerkezetek és a pálya sulya 600 tonna.* Amikor a Délvidék felszabaditásakor ezt a hidat is felrobbantották, mind a hat szerkezet három részre válva, lezuhant a Dunába. Ezenkivül a két hidfőt is szétrobbantották. A német véderő, hogy a hajózás azonnal lehetővé váljék, az egyik nyilás vasszerkezetének felsőrészét, 68 méter szélességben szétrobbantotta. Ez idő szerint a hajózás ezen a nyiláson bonyolódik le. A kiemelési munkálatok a magyar oldalán még nyáron megindultak s a munkálatok decemberre elkészülnek. A horvát részen lévő három nyilás roncsainak eltávolitására a horvát állam a magyar államot kérte fel, ugy mint az ujvidéki két dunai hid esetében. A nagyszabásu müszaki munkálatok elvégzése teljes biztonságot nyujt az esetleges árvizveszéllyel szemben.

— Canali biboros az egyház uj főpenitenciáriusa. Vatikánvárosból jelentik, hogy XII. Pius pápa Canali biborost az egyház főpenitenciárusává nevezte ki. A biboros eddig a Vatikánváros igazgatására kinevezett háromtagu biborosi bizottság elnöke volt. Mostani uj beosztásában a diszpenzáció hivatalt fogja vezetni.

A távolkelett utcasarokról

Láspár Antal rajza.

— *Nagyon barátságtalanra vált az idő, ugy látom, erősebben kell füteni.*

— Benest törlik Kassa diszpolgárai sorából. A Magyar Élet Pártjának kassai törvényhatósági szervezete választmányi ülést tartott *Várkoly Miklós* választmányi tag szóvátette, *Benes* volt csehszlovák köztársasági elnök *kassai diszpolgárságát* és kérte, hogy *a diszpolgárság megszüntetése érdekében sürgősen intézkedjék a helyi pártszervezet.* Báró *Schell Péter* főispán kijelentette, célszerünek tartaná, hogy Benes diszpolgársága ügyében a törvényhatósági bizottsági ülésben a törvényhatósági bizottság tagjai *egyhangban hozzanak határozatot.* Az elhangzott felszólalásokra válaszolva báró Schell Péter főispán rámutatott annak fontosságára, hogy Kassán ismét olyan erős pártszervezet kapcsolja össze a magyarságot, mint a multban. Kivánatosnak tartja a szervezet felfrissitését fiatal erők bevonásával.

— Internálások. Ungvárról jelentik: A takcsányi csendőrség házkutatást tartott *Grünstein Henrik* takcsányi kereskedő házában és ott nagymennyiségü eldugott textilárut és egyéb dolgokat lefoglalt. Harmincnyolcféle textiláru volt a lakásban felhalmozva, amelyekről Grünsteinné azt állitotta, hogy neki és kisleányának van rá szüksége. Találtak 1750 pengő értékü ezüstpénzt, nagymennyiségü régi arany- és ezüstpénzeket a ház pincéjében egy hordóban elrejtve. Ugyancsak a pincében öt mázsa szappan és kilenc mázsa vas is volt felhalmozva. Grünstein Henriknét a határvidéki rendőrség internálta. — A határvidéki rendőrség internálta: *Kleinemann David* hársfalvai 62 éves napszámost rémhirterjesztés miatt, *Haninec József* 37 éves szolyvai büffést nemzetgyalázás és a magyar nemzet megbecsülése ellen elkövetett büntett miatt, *Csizmár Péter* 29 éves gernyési lakost árdrágitás miatt, mert a tengerit a megszabott ár háromszorosáért árulta és *Klein Lipót* szerednyei volt kereskedőt jogtalan iparüzés miatt.

— Árdrágitási ügyek. A büntetőtörvényszék *Pártényi-tanács* zsirdrágitásért *Bezzeg László*t *két hónapi, Rehák Istvánné*t *hat hónapi fogházra itélte.* Dr. *Csomór János* egyesbiró *Bernát József* vendéglőst, a Gülbaba-vendéglőben kiszolgált ételek árdrágitásáért *600 pengő pénzbüntetésre, a vajdrágitó Szeicz Józsefné*t *pedig 250 pengő pénzbüntetésre itélte.* Csak Speiczné itélete jogerős.

— Megadóztatják az idényvállalkozásokat. A polgármester közli, hogy az időszaki idényvállalkozásokat megadózzák. Az általános kereseti adó alapja az idény alatt elért tiszta nyereség. Ilyen vállalkozásnak azokat kell tekinteni, amelyek üzleti működésüket április 1-től október 31-ig terjedő időben folytatják és az év többi részében szünetelnek. A polgármester felhivja ezeket a vállalkozókat, hogy *nyereségükről az üzletév zártától számitott 15 nap alatt, de legkésőbb november 15-ig adjanak szabályszerü bevallást,* amelyet a kerületi adószámviteli osztályoknál kell benyujtani.

A mi szücsünk a váciutcai Palugyai.

Vizállás

Duna: Strudenig között magas, Szeged-től lefelé közepes vizállásu. Márgedtől lefelé közepes vizállásu. Márgedtől lefelé közepes vizállásu. Márgedt

Filov távirata a határról

Filov bolgár miniszterelnök a magyar határról a következő táviratot intézte *Bárdossy László* miniszterelnökhöz:

Amikor a szép és vendégszerető Magyarország területét elhagyom, legszivélyesebb köszönetemet fejezem ki Nagyméltóságodnak azért a szivélyes fogadásáért, amelyben országában részem volt. Egyuttal kérem Nagyméltóságodat, tolmácsolja nagyrabecsülésemet és mély köszönetemet a Kormányzó Ur Őfőméltóságának.

Nagyon örülök, hogy személyes érintkezésbe léphettem Nagyméltóságoddal és meg vagyok győződve, hogy látogatásom hozzájárul a két ország közti hagyományos barátság további elmélyitéséhez.

— **A budapesti török követség konzuli osztálya** kedden, október 21-én, szerdán, 22-én és csütörtökön, 23-án ünnepi hivatalszünetet tart.

— **Fegyházra itéltek két veszedelmes kasszafurót.** Ez év nyarán vakmerő betörést követtek el a Semler J. cég Deák Ferenc-utcai üzlethelyiségében. A betörők behatoltak az üzlet belső helyiségébe, felfeszitették a készpénztárt, majd az innen kivett kulccsal kinyitották a páncélszekrényt és az ott beépitett vasládát felfeszitették. Egy másik páncélszekrényt is megfurtak és összesen 160 ezer pengő készpénzt és egy ezüst cigarettatárcát loptak el. A vakmerő betörés tetteseiről, *Lipa József* sokszorosan büntetett nemzetközi kasszafuróról és *Filip Antal Jakabról* kiderült, hogy még huszonnégy helyen követtek el hasonló betörést. A büntetőtörvényszék *Máthé-tanácsa Lipa Józsefet öt évi, Filip Antal Jakabot két és fél évi fegyházra itélte, míg Vasdinnyei Mária*, a betörők orgazdája *négy hónapi fogházat kapott*. A betörőket, akik külföldi állampolgárok, Magyarország területéről kitiltották. Az itélet nem jogerős.

— **Öngyilkosság a kórházban.** Biró Anna ápolt szombaton a Szent István-kórház második emeletéről levetette magát és holtan terült el a kórház kertjének kövén.

— **Sümegen feltámasztják az ősi fazekasipart.** E célra a község nagyobb telket ajánlott fel, amelyen az iparügyi minisztérium támogatásával korszerü cserépégető kemencét épitenek.

— **Leszurta menyasszonyát, aztán öngyilkos lett.** Csepeli (Takács) Pál 21 éves fülöpszállási földmives feleségül akarta venni Szegedi Eszter 13 éves izsáki leányt. A fiatal ember szülei ellenezték a házasságot. A fiatalok elhatározták, hogy öngyilkosságot követnek el. Csepeli agyoszurta menyasszonyát, majd Izsákon a vonat kerekei alá feküdt. Mindketten meghaltak.

— **Jó-e lakásának világitása?** Ez a kérdés mindenkit érdekel, aki szereti otthonát. Felhivjuk ezért a nagyközönség figyelmét az Elektromos Müvek közérdekü világitási előadásaira. Ezen a héten az előadások déli 12 órakor kezdődnek, mégpedig az Eskü-ut 5 sz. alatti körzeti iroda előadótermében kedden, a Baross-tér 2. sz. alatti előadóteremben pedig csütörtökön. Belépődij nincs, ruhatár dijtalan.

— **Az Ereklyés Országzászlónál** vasárnap a 13. számu „Ezermester" (állami gépgyári) cserkészcsapat teljesit őrszolgálatot. Délben a székesfőváros egyik leventezenekara kiséri a csapatot őrségváltásra és adja a szabadságtéri térzenét. Ez alkalomból a „Hargitavároalja" székely jelképes község köréhez tartozó 500 székely leány tiszteleg az Országzászlónál.

— **A Kormányzó elismerése.** A Kormányzó megengedte, hogy *Rósás István* postaügyi tanácsosnak a Kassát ért bombatámadás alkalmával tanusitott példás magatartásáért elismerését tudtul adják.

— **Előadás a japáni kulturáról.** Tokunaga Yasumoto, a Pázmány Egyetem japáni lektora, a Külügyi Társaság ülésén előadást tartott a japáni kulturáról. Azt fejtegette, hogy ez a kultura már kezdetben egységes volt és a népközösség minden tagjára kiterjedt. Az éghajlati tényezők is jelentős szerepet játszanak. Japánban nincsenek nagy eltérések a téli és nyári hőmérséklet között. Ez az éghajlati adottság határozza meg a japáni jellemet is. A japániak nagyon értékelik a szerénységet. Kulturájuk nem szereti a szélsőséget, a társasélet nem kedveli a fölhevült vitatkozást. Nagy értéknek tartják a hallgatást. Az irodalmat finom kifejezés és mély érzelem jellemzi, a müvészet egyszerü és visszahuzódó.

— **Már csak 642 üres lakás van Budapesten.** A legujabb hivatalos kimutatás szerint jelenleg mindössze 642 üres lakás van Budapesten, ami 250.000 lakás mellett számitásba sem jöhető csekély ezrelék. Miden bérnegyedben csökken az üres lakások száma, de hasonló a helyzet az üzlethelyiségeknél és raktáraknál is. A fővárosi statisztikai hivatal kimutatása szerint jelenleg 166 üres üzlet és 440 üres raktár van nyilvántartva, holott az előző bérnegyedben még 1097 lakás, 572 üzlet és 575 raktár volt üresedésben. Az első kerületben 40, a másodikban 43, a harmadik kerületben 84, a negyedik kerületben 26, az ötödik kerületben 25, a hatodik kerületben 55, a hetedik kerületben 40, a nyolcadik kerületben 51, a kilencedik kerületben 19, a tizedik kerületben 56, a tizenegyedik kerületben 44, a tizenkettedik kerületben 79, a tizenharmadik kerületben 20 és a tizennegyedik kerületben 60 üres lakást tartanak nyilván. A szobák száma szerint az üres lakások közül 400 egyszobás, 98 kétszobás, 49 háromszobás, 30 négyszobás, 24 ötszobás, 18 hatszobás.

— **Az eltünt ezüstserleg.** A dán kupáért nemrég vivta meg döntő mérkőzését Kopenhága és Jütland bajnokcsapata. Csak a mérkőzés után derült ki, hogy a küzdelem dija, a hatalmas ezüstserleg tulajdonképen már egy éve eltünt. A multévi döntőmérkőzések a kupát a kopenhágai csapatnak adták át, de ugy látszik, hogy győzelmüket mértéken felül megünnepelték, mert amidőn hazautaztak, a trófeát sehol sem találták. Érthető tehát, hogy a kopenhágai csapat az idén különösen lelkesen küzdött a serleg megtartásáért, hogy a botrány ki ne pattanjon, ha esetleg azt az ellenfél csapatának kellene átnyujtani. Szerencsére meg is nyerték a játékot a kopenhágaiak, most azonban már följelentést tettek a rendőrségen, hogy az eltünt serleget előkeritsék, mert végül is nem lehet tudni, ki lesz a jövő évi kupagyőztes.

— **Kettős baleset az olajgyárban.** *Leibniger Béla* rákoskereszturi gyárimunkás a Shell Olajgyár egyik petroleumtartályának peremén dolgozott. A petroleumgőztől megszédült, *Popcsik István* csepeli munkás, aki a közelében dolgozott, segitségére sietett, de az elszédült Leibniger magával rántotta és mindketten lezuhantak nyolc méter magasságból. A mentők a két sulyosan sebesült munkást a Magdolna-kórházba vitték.

— **Minden szemüvegért irásos jótállás. Refractio, Ferenciek-tere 1.**

— **Lesodorta a tehergépkocsi a villamosról.** Szombaton este a Lehel-uton egy tehergépkocsi lesodorta a villamosról Szoviet Hugó gyárimunkást. Sulyosan megsérült.

Svájci külképviseletünk gondoskodik Szalay László zürichi emléktáblájáról

Svájci közlések alapján megemlékeztünk arról, hogy a zürichi Hochfarbstrasse 188. szám alatt lévő *Weinberg* nevü ház lebontásakor egy ütött-kopott állapotban lévő magyarnyelvü emléktábla került elő. Megállapitották, hogy az emléktáblát a Zürichi Magyar Egylet állittatta fel 1873-ban annak emlékére, hogy *Szalay László*, a kiváló magyar történész és köziró, 1850/51-ben abban a házban irta Magyarország Története cimü jeles munkáját.

E hiradásunkkal kapcsolatosan annak a nézetünknek adtunk kifejezést, hogy a Szalay-emléktábla megmentéséről gondoskodni hazafias kötelességünk. A tábla, amennyiben helyreállitása lehetséges, kerüljön vissza a lebontott ház helyén emelendő uj épületre, ha pedig ennek bármiféle akadálya volna, helyezzük el itthon valamely közgyüjteményünkbe, elsősorban a Magyar Tudományos Akadémiába.

Most arról értesülünk, hogy Szalay László családja részéről is sürgős lépések történtek az emléktábla megmentése érdekében. A nagy hazafi déd-unokaöccse, báró *Szalay Gábor*, nyugalmazott államtitkár, a tábla megmentése ügyében *Takács Gyulához*, a zürichi magyar konzulátus vezetőjéhez fordult, akitől csakhamar azt a választ kapta, *hogy a tábla már a zürichi magyar konzulátuson van* és az épülőfélben lévő ház tulajdonosa hozzájárult ahhoz, hogy a tábla az uj épületre visszahelyeztessék. Az emlékmü nyilván csak a bontási törmelékek közt tünt siralmas állapotunak, megtisztitása után kiderült, hogy sértetlen.

Wettstein János berni követünk maga foglalkozik az üggyel, amelyre mostmár a Zürichi Magyar Egylet is felfigyelt. Igy frissül fel az 1873-as tábla megmentésével egyidejüleg külföldi honfitársaink kegyelete.

A most leromlott ház emléke sem vész feledésbe. Szalay Gábornak dédnagybátyjáról irott müvében látható a *Weinberg* nevü ház fényképe is. Magában álló tekintélyes épület volt ez annakidején: egyemeletes, manzardos, homlokzatán kilenc ablakkal. A Szalay-emléktábla a lépcsős bejárat felett kapott diszes helyet.

Hogy milyen volt a számüzött *Szalay László* lelkiállapota a Weinbergben, arról tanuskodnak 1850 október 29-én innen irott sorai:

— Maholnap másféléve, hogy Zürichben vagyok, ugyszólván magam, mert *kivülem más magyar nem vonult ide*. Nem nyugszom éppen rózsapárnán. Az élet itt s általában az egész Svájcban költséges. Amit ma szerzek, azt a holnapi huszonnégy óra elviszi magával s ritkán marad elégséges időm magamnak egy pár órára örömet csinálni azzal a kedves munkával, amellyel Magyarország történetén dolgozom...

Lázasan dolgozott Szalay László nemzete történetén, de ez mégis pihenést és szórakozást jelentett neki, az emléktábla szövege szerint: *a kegyetlen sors üldözésében kifáradottnak.*

Siklóssy László.

— **Harmincezer budapesti házban száz vagon fémhulladékot gyüjtöttek.** Negyedik hete tart már a fővárosban a vas- és fémhulladékok gyüjtése és a Fémgyüjtő Hivatal közegei eddig már harmincezer budapesti házat látogattak végig. Az eredmény aránylag igen szép, mert eddig kereken száz vagonra tehető az a mennyiség, amelyet az elosztó központokban kiválogattak, osztályoztak és utnak is inditottak a feldolgozó telepekre. A budapesti vasnapokkal egyidejüen a Fémgyüjtő országos szervezete tovább végzi munkáját vidéken is. Legközelebb Sopronban rendezik meg a gyüjtést, október 20. és 24. között.

— **Két letartóztatás halálos gázolás miatt.** Egy tehergépkocsi szeptember 14-én a Bécsi-uton összeütközött egy 72-es jelzésü villamossal. A villamos a tehergépkocsit a járdára taszitotta és a nehéz jármü *Kis József* kapust a falhoz szoritotta. A mentők a kórházba vitték, ahol meghalt. A rendőrség *Bencze László* villamosvezetőt és Sprenger Ödön gépkocsivezetőt gondatlanságból okozott emberölés gyanuja miatt letartóztatta. A vizsgálóbiró dönt majd sorsukról.

— **A nagyváradi törvényszék életfogytiglani fegyházra itélt két gyilkost.** A visszatérés óta ma volt Nagyváradon a törvényszék első nagyobbszabásu bünügyi főtárgyalása. Ez év juliusában a nagyváradi szőlőhegyre csalták és ott meggyilkolták Hotya Gusztáv hentesmestert. Csakhamar elfogták a tetteseket, Ecsedi László hentessegédet, Rácz Imre vizvezetékszerelőt, Szentmiklósi István gépkocsifényezőt és Marhut Lajos napszámost. A bizonyitás lefolytatása után a törvényszék *Ecsedi Lászlót* és *Rácz Imrét* gyilkosság büntette miatt *életfogytiglani fegyházra, ifj. Szentmiklósi Istvánt* gyilkosságra való szövetkezés büntette cimén *nyolc hónapi börtönre* és *Marhut Lajost négy hónapi fogházra* itélte. Az itélet nem jogerős.

— **Az Eskü-ut 5 sz. alatti villamos konyháján** rendszeresitett, nagy érdeklődésnek örvendő főzőbemutatókon a legidőszerübb ételek készitését mutatják be. Előadások hétfőn, csütörtökön és pénteken d. e. 10 órakor, *szerdán pedig d. u. 5 órakor* kezdődnek. Belépés, ruhatár dijtalan.

— **Halálozás.** Dr. *Szentiványi Gézáné* szül. *lukácsi Hutiray Lujza* gödöllői közjegyző felesége meghalt. Temetése 20-án, délután négy órakor lesz a farkasréti temetőben.

Von der *Lilhe Imre* ny. m. kir. vezérőrnagy, a volt cs. és kir. 9. gróf Nádasdy-huszárezred világháborus ezredparancsnoka október 17-én 82 éves korában Budapesten meghalt. Temetése hétfőn fél négy órakor lesz a farkasréti temetőben.

Özv. *dobsinai Sailer Dénesné* szül. *rozvóczi Omazta Vilma* 72 éves korában Békéscsabán meghalt. Nagy részvét mellett temették az ottani családi sirboltba. Gyászolják gyermekei: dr. *Sailer Géza* vegyész-főmérnök, *Pataki Józsefné Sailer Gabriella*; továbbá a Sailer-, Amazta-, Bartóky- és Bajorcsaládok.

Fehér József, a Magyar Nemzeti Bank ny. felügyelője f. hó 17-én meghalt.

Bárczai András f. hó 16-án hirtelen meghalt és 18-án végakarata szerint csendben eltemették.

Szentpétery Kristóf alezredes, a Zrinyi Miklós honvéd reáliskola nevelőintézet tanára október 17-én meghalt. Temetése 19-én, d. u. 4 órakor lesz a pécsi központi temetőben.

SZINHÁZ-ZENE

A Nemzeti Szinház uj szerzője, Illés Endre beszél a „Történtek"-ről

A Nemzeti Szinház nemsokára szerzőt avat: bemutatja *Illés Endre*, a kiváló fiatal iró „Történtek" cimü első szinpadi alkotását. Illés Endrének eddig kitünő novelláit és mélyenjáró kritikai irásait ismerte csak a közönség. Darabját javában próbálják, de egyelőre a szerző távollétében, mert Illés jelenleg katona. Csak este, szolgálat után állhatott rendelkezésére a *Pesti Hirlap* tudósitójának. Ezt mondja:

— Türelmesen várom, hogy részt vehessek darabom előkészületeiben. Addig is naponta mindenről tájékoztat *Major Tamás*, aki *Németh Antal* hazaérkezéséig vezeti a próbákat. Tőle tudom, hogy a szinészek kedvvel dolgoznak, szeretik a darabot és a szerepüket. Mondanom sem kell, mennyire örülök ennek. Csupa fiatal szinész játszik a „Történtek"-ben s ez nagyon kedvemre van, mert felfelé törekvő fiatalokról irtam. Éveken át szinházi kritikus voltam. Közben mindig vágytam rá, hogy darabot irjak, de valahogy illetlenségnek éreztem. Most, hogy egy idő óta nem vagyok kritikus, megszabadultam a gátlásoktól és ezen a nyáron jókedvvel láttam a munkához.

— Ugy gondolom, mint darabiró sem tagadtam meg *kritikus voltomat*. A kritikában mindig kerültem az agyondicsérés és a ledorongolás végleteit, ahelyett igyekeztem egy mü jellemét „kikopogtatni.". Darabomban is emberi jellemeket tapogatok körül és kritikát gyakorlok a mai élet néhány figurája, tipusa fölött. Reménykedem, hogy kritikám, szindarab formájában, a közönséget érdekelni és szórakoztatni fogja.

L. V.

* **Hétfőn huszonötödször játsszák „A milliomos"-t.** Az Uj Magyar Szinháznak hétfőn ünnepe lesz: első jubileumát üli meg ezen az estén, amikor *Bónyi Adorján* kitünő vigjátéka, „A milliomos", huszonötödször kerül szinre. A közönség fokozódó érdeklődése kisérte a darab sikerpályáját eddig a fordulóig. A szellemes, mulatságos cselekmény, Csortos nagyszerü alakitása és az egész együttes müvészi játéka csupa olyan vonzóerő, amely az ujdonságnak további tartós életet biztosit.

* **Az első vizsga.** A Szinmüvészeti Akadémia növendékei az elsők az uj évadban, akiknek alkalmuk volt szombaton délután a Nemzeti Szinházban bemutatkozni a közönségnek. A nyilvános előadáson a pálos szerzetesek iskoladarabjai közül a „Kocsonya Mihály házassága" cimü egyfelvonásos zenés vigjátékot játszották. Az ismeretlen szerző elég kezdetleges és vaskos humoru darabjában a fürge Kemény Gizella, Nagy Anna, Bakó Márta, Szakal Ferenc, Dömsödi János és a jóizü Csákányi László figyelemreméltó tehetséggel és mindent ügyesen, megnyerően csinálva éneketlek, táncoltak. A második egyfelvonásos Romain Roland „A szerelem és a halál játéka" cimü költői lendületü, magvas gondolatokkal telt, de igen sulyos problémákat kissé fárasztóan tárgyaló szinmüve volt. A francia forradalom idejében játszó darab női főszerepét Bakó Márta, néhai Bakó László leánya játszotta, aki, ugy látszik, örökölte édesapja tehetségét. Hangja, megjelenése, alakja hivatottá teszik a tragikák hősnőinek megszemélyitésére. Az együttes nagy erőssége Szakal Ferenc. Izmos tehetség, akiről még sok szépet fogunk irhatni. Dömsödi János, Palotai István, Halász Géza teljes elismerést érdemelnek. Hegedüs Tibor a rendező tanár fáradozása jelentős részt kérhet a sikeres bemutatkozásból. A zenei betanitás Kossovich Pál karnagy hozzáértését dicséri. (—rdy.)

SZINHÁZAK	OPERA (3, ½8)	NEMZETI (½4, ½8)	VIG (½4, 8)	KAMARA (½4, 8)	UJ MAGYAR (4, 8)	MADÁCH (½4, 8)	FŐVÁROSI (4, 8)	KAMARA VAR. (½5, ½9)	KOMÉDIA (½5, ½9)
Vas. d. u.	—	Piros bugyelláris	Marie-Rose	Kaland	A milliomos	IV. Henrik	Csodatükör	Ramazuri	Utazás a hölgy
Vas. este	Bajazzók Copp.	Nóra VIII. 3.	Hazudj nekem T.	Kaland	A milliomos	IV. Henrik	Csodatükör	Ramaz. (¼7, 9)	Utazás a hölgy
Hétfő	—	Nóra K. 2.	Marie-Rose A.	Kaland	A milliomos	IV. Henrik	Csodatükör	Ramazuri	Utazás a hölgy
Kedd	Tannh. A. 3. (½7)	Nóra X. 3.	Hazudj nekem H.	Kaland	A milliomos	IV. Henrik	Csodatükör	Ramazuri	Utazás a hölgy
Szerda	Rajna kincse E. 4.	Nóra XI. 3.	Marie-Rose	Kaland	A milliomos	IV. Henrik	Csodatükör	Ramazuri	Utazás a hölgy
Csütörtök	Daphne. Fából B 5	Nóra XII. 3.	Hazudj nekem M	Kaland	A milliomos	IV. Henrik	Csodatükör	Ramazuri	Utazás a hölgy
Péntek	Háry János (4)	Nóra NB. II. 2.	Hazudj nekem L.	Kaland	A milliomos	IV. Henrik	Csodatükör	Ramazuri	Utazás a hölgy
Szombat	Szöktetés a D. 4.	Történtek Bem. 4.	Hazudj Szomb. b.	Kaland	A milliomos	IV. Henrik	Csodatükör	Ramazuri (6, 9)	Utazás a hölgy
Vas. d. u.	Seher. Pozsonyi	Bánk bán	Marie-Rose	Kaland	A milliomos	IV. Henrik	Csodatükör	Ramazuri	Utazás a hölgy
Vas. este	Traviata	Történtek I. 4.	Hazudj nekem R.	Kaland	A milliomos	IV. Henrik	Csodatükör	Ramaz. (¼7, 9)	Utazás a hölgy

VIG. Szomb. d. u. (½4): Marie-Rose. (Kékszinü béri.) — Jövő vas. d. e. (11): Ditrói-matiné. — ANDRÁSSY (½4, 8). Boldoggá teszlek. — VÁROSI. Ma (3): Tangóharmonikaest. — Ma d. u. (3): János vitéz (NB. V. II.) — Hétfő (½8): Mozart-est. — Szerda (½8): Győri kaland. — Szombat (8): Lehár-est. — Hétfő, kedd (3): Családások. — Csüt., péntek (4, ½7): Filmelőadás. — ROYAL (½5, ½9). Tempo revü. — NEMZETI BÁBSZINJÁTÉK (Podmaniczky-u. 8.) (8): Istvánka. K., pént. Toldi. Naponta (4): Mesejáték.

SZINHÁZAK MUSORA

Opera. Bajazzók. Leoncavallo 3 f. dalm. (Orosz J., Halmos, Jámbor). — Coppelia. Delibes 3 képes bal. (Ottrubay M., Harangozó, Brada) (½8). — **Nemzeti.** Piros bugyelláris. Csepreghy 3 f. népsz. (Nagy S., Abonyi, Major). — Nóra. Ibsen 3 felv. szinj. (Bajor G., Lehotay, Jávor) (VIII. 3, bérl.) (½8). — **Vig.** Rose-Marie. Wicheller—Gouriadec 3 f. vigj. (Tolnay K., Somlay, Ajtay) (¼4). — Hazudj nekem. Bókay 3 f. vigjáték (Fényes A., Somlay, Ajtay) (T. bérl.) (8). — **Kamara.** Kaland. Márai S. 3 f. szinm. (Rajnay, Tőkés A., Jávor) (¼4, 8). — **Magyar.** A milliomos. Bónyi A. 3 f. vigj. (Csortos, Turay I., Perényi, Bilicsi) (4, 8). — **Madách.** IV. Henrik. Pirandello 3 felv. tragéd. (Várkonyi, Sulyok M., Greguss) (¼4, 8). — **Andrássy.** Boldoggá teszlek. Vaszary G. 3 f. vigj. (Muráti L., Hajmássy, Vaszary P.) (¼4, 8). — **Fővárosi.** Csodatükör. Babay—Buday 3 f. mesej. (Barabás S., Madarász, Dajbukát S.) (4, 8). — **Városi.** János vitéz. Kacsóh 3 f. dalj. (Hámory, Szabó S., Gere L.) (NB VII. bérl.) (3).

MOZIK MUSORA

ÁTRIUM. (T.: 15—40—24.) **Leányvásár** (½6, ½8, ½10; szomb., vas. és ünn. ½4-kor is).

BELVÁROSI HIRADÓ. (T.: 181—244.) **A német nép a háboruban. Rajzos hiradó az Aldunáról. Leningrád ostroma. Magyar, Ufa, Luce, Fox hiradók. D. e. 10-től éjfélig.**

CASINO. (T.: 383-102.) 3-ik hétre prol.! **Walt Disney parádé. Huncut kis kacsák** (½6, ¾8, ¾10; szomb., v. és ünn.: ½4-kor is).

CITY. (T.: 111-140.) **Az ördög nem alszik** (¾6, ¾8, ¾10; szomb., v. és ünn.: ¼4-kor is).

CORSO. (T.: 132—210.) **Bizsu** (½6, ½8, ½10; szom., vas. és ünn.: ½4-kor is).

CORVIN. (T.: 138-188.) 24-én ünnepélyes megnyitó. Willy Forst világfilmje: „Operett".

DÉCSI. (T. 125-952.) 3-ik hétre prol.! **Becsületből elégtelen** (5, ½8, ½10; szomb., vas. és ünn.: ¾3-kor is).

FORUM. (T.: 189-543.) **Mire megvirrad** (¼6, ½6, ¾10; szombat, vas. és ünn.: ¼4-kor is).

HIRADÓ. (T.: 222-499.) **A német nép a háboruban. Rajzos hiradó az Aldunáról. Leningrád ostroma. Magyar, Ufa, Luce, Fox hiradók. D. e. 9-től éjfélig.**

KAMARA. (T.: 423-901.) **Egymásért.** (Naponta: 11, 2, 4, 6, 8, 10.) Első három mérsékelt.

OMNIA. (T.: 130-125.) 9-ik hétre prol.! **Csákó és kalap** (5, ¼8, ½10; szomb., v. és ünn.: 3-kor is).

PALACE. (T.: 221-222.) 4-ik hétre prol.! **Közbelép a feleségem.** (Naponta: 11, 2, 4, 6, 8, 10.) Első három mérsékelt.

RADIUS. (T.: 122-098.) 10-ik hétre prol.! **Intermezzo** (¼6, ¾8, ¾10; szomb., vas. és ünn.: ½4-kor is).

ROYAL APOLLO. (T.: 222—002.) 3-ik hétre prol. **Leányvásár** (¼6, ½8, ¾10; szomb., vas. és ünn.: 4, 6, 8, 10).

SCALA. (T. 11-44-11) **Hét tenger ördöge** (5, ¼8, ½10; szomb., vas. és ünn. 3-kor is).

URANIA. (T.: 146-046.) **Az ördög nem alszik** (5, ¼8, ¾10; szomb., vas. és ünn.: ¾3-kor is).

MASODHETES MOZIK

Admiral. Lesz, ami lesz (11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). **Alkotás.** Arviz Indiában (½2, ¼4, ½6, ½8, ¼10). **Anna.** Arviz Indiában (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). **Astra.** Asszonyok a börtönben (½2, ¼4, ½6, ¼8, ¼10). **Belvárosi.** Fiatal ördögök (jobb t.: 2, 4, 6, 8, 10; bal t.: ¾3, ¾5, ¾7, ¾9). **Budai Apollo.** Lesz, ami lesz (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). **Capitol.** Három csengő (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). **Elit.** Igy élni jól (½2, ¼4, ½6, ¾8, 10). **Glória.** Lesz, ami lesz (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). **Homeros.** Halálraitéltek (½2-től folytat.). **Ipoly.** Arviz Indiában (½2, ¼4, ½6, ½8, ¼10). **Józsefvárosi.** Vera Nikolskaja (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). — **Lloyd.** Congo Maisie (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). **Népszinház.** Olajváros (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). **Nyugat.** Fiatal ördögök (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). **Odeon.** Havasi vadmadár (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). **Otthon.** Lesz, ami lesz (¼2, ¼4, ½6, ½8, ¼10). **Rialto.** 2-ik hétre prol.! A nagy riport (11, 1, 3, ½6, ½8, ½10). **Savoly.** Igy élni jól (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). **Simplon.** Végtelen ut (½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). **Tiszti Kaszinó.** 19-én: A becsület lovasa; 21-én: Igy élni jó; 23-án és 26-án: Stukák; 28-án: Két szerelmes óra; 30. és nov. 1-én: Végtelen ut (½5, ¾7, 9). **Tivoli.** Táncolj és szeress (11, ½2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10). **Turán.** Lesz, ami lesz (11, 2, 4, 6, 8, 10).

RÁDIÓ MÚSORA

Budapest I. vasárnapi müsora. 8 Lemezek. 8.45 Hir. 10 Ref. istentisztelet. 11 Egyházi ének és szt. beszéd. 12.15 Levente müsor. 12.45 Beszkárt zenekar, közben 1 Rádiókrónika. 1.45 Idő). Hir. Vizj. 2 Lemezek. 3 Gazdáknak. 3.45 Szalonzene, közben 4 Előad. 4.40 Előad. 5 Hir. 5.20 Cigányzene. 5.50 Móricz Zsigmond előadása. 6.15 Brahms-mü zongorán. 6.40 Sportközvetitések. 7 Hir. 7.20 Honvédzenekar. 8 Sport. 8.15 Részletek a Csodatükör c. zenésjátékból. Közv. a Fővárosi Operettszinházból. 9.10 Arató Béla: Szomszédok c. hangjátéka. 9.25 Cigányzene. 9.40 Hir. 10.10 Székesfővárosi zenekar. 11 Hir. idegen nyelveken. 11.25 Tánczene. 12 Hir.

Budapest I. hétfői müsora. 6.40 Torna. 7 Hir. Lemezek. 10 Hir. 10.20 és 10.45 Felolv. 11.10 Vizj. 12 Harangszó. Himnusz. 12.10 Cigányzene, közben 12.40 Hir. 1.20 Idő). Vizj. 1.30 Rádiózenekar 2.30 Hir. 2.45 Müsorok. 3 Arak. 3.20 Lemezek. 4.15 Diákféléra. 4.45 Idő). Hir. 5 Hir szlovák és ruszin nyelven. 5.15 Mindnyájunk gondja. 5.35 Rendőrzenekar. 6.15 Előad. 6.35 Orgona. 7 Hir. 7.20 Fellegi Teri énekel. 7.40 Elbeszélés. 8.10 Operaházi zenekar. A szünetben, kb. 8.55 Felolv. 9.40 Hir. 10.10 Lemezek. 11 Hir. idegen nyelveken. 11.30 Cigányzene. 12 Hir.

OLCSÓ JEGYAKCIÓNK

Nóra

Ibsen gyönyörü szinjátéka szerepel október 28-án, kedden második bérleti estünk müsorán a Nemzetiben. A szinház nagysikerü felujitásán Bajor Gizi, Lehotay és Jávor játssza a három főszerepet. Erre az előadásra rendkivül olcsón,

30% kedvezménnyel

árusitjuk a jegyeket valamennyi jegykategóriából.

Két operai előadásunk: jövő vasárnap délután három táncjáték kerül szinre, „Seherezade", „Pozsonyi majális" és „Csárdajelenet", este pedig „Traviata".

Jövőheti előadás. Nemzeti. Kedd: „Nóra".

Jegyakciós előadásaink rendjét vastag betűkkel emeljük ki.

Jegyárusitás 9—2-ig: Vilmos császár-ut 78. (Tel. 1—122—85—94—93). — Apponyi-tér 5. (Tel. 1—833—99).

Tápszereket
gombát, szárított főzeléket, konzerveket keresek. „Exportra 1222—6492" főkiadóba.

Vadgesztenyét, makkot, füzfavesszőt,
szárított főzeléket stb. „Vásárolok 1231—6494" főkiadóba.

Őskeresztény perfekt magyar gyors- és gépirónő
7 éves gyakorlattal állást változtat. „Havi 300—6302" jeligére főkiadóba.

Őskeresztény, 40 éves,
okl. gépészmérnök
a Resicai Vasmüvek volt főmérnöke; többéves, sokoldalu praxissal, eddigi munkakörének és jövedelmének megfelelő vezető állást keres. Ajánlatokat „Szigma" jeligére Blockner hirdetőjébe, Városház-utca 10. kér.

Ebédlő kifogástalan állapotban haláleset miatt priváttól eladó. Izabella-u. 52. földsz. 1.

Biztositotta már jövőjét?
A világ bármely országában nagy jövedelmet biztosit a: D. R. Patent: 705.169, a jelenkor páratlan jelentőségü, időszerü tömegcikkujdonság értékesitési joga. Lekötheto prompt, licencia alapon. Közvetitőmentes érdeklődések „Kitünő egzisztencia" jeligére Tenzerhez, Szervita-tér 8.

Nagy bányavállalat keres fiatal,
őskeresztény tisztviselőt és tisztviselőnőt
Anyagkezelésben gyakorlottak előnyben. Ajánlatokat fizetési igény megjelölésével „Dunántul" jeligére Haasenstein és Vogler r. t. hirdetőirodába, Dorottya-utca 8. 6376

Illefalvi Löte Éva.

Uj művésztehetségek.

Csoportkiállitás a Nemzeti Szalonban.

Csodálatos az a szüntelenül működő nemzeti erő, mely a magyarságban egyre ujabb és ujabb tehetségeket szül. A magyar haza határai szükebbek lettek, de a tehetségek áttörik e határokat s ma ellátják az egész müvelt világot értékes magyarokkal.

Itthon is jelentkeznek folyton ujak.

A *Nemzeti Szalon* most megnyilt csoportkiállitásán feltünik egy uj szobrászművésznő: *Illefalvi Löte Éva.* Nehány művét már láttuk a Műcsarnokban, most bemutatott kollekciója azonban többet mond el róla. A művésznő Orbán és Lux Elek tanitványa s a két kitünő mester hatása meg is látszik: erő és finomság van alkotásaiban. A „Fájdalom" c. női aktja rendkivüli szépségével, Alpár Gitta portraitja finomságával, gf. Andrássy Gézáról mintázott szobormása férfias erejével válik ki, az „Amazon" viszont klasszikusan elgondolt kompozició. A fiatal művésznő mult év nyarán a görög-magyar liga meghivására Athénben járt s ott szivta lelkébe a klasszikus impressziókat. Az előkelő görög társaság szivesen fogadta s megbizásokat is kapott. De itthon is lelkes hive a magyarságnak, szép példái ennek a „Pásztorleány", — a „Pásztorfiu" s kedves magyar idilljei. Mint állatszobrász is figyelemre méltó igen jó ló- és kutya-portraitjával.

PH.931.T.18.

Feltünő tehetség *Büky Béla*, a somogyi születésü festő, aki népies izü, zamatos magyarságával kelt érdeklődést. Mint négy-ötéves fucska már állandóan kompozicziókat rajzolgatott. Most nagy és szinesen festett vásznain látjuk komponáló tehetségét. Ilyen műve a „Feltámadás", (vonuló népies tömegével. A kép főalakját: a Krisztus-szobrot feltartó parasztlegényt életnagyságban is megfestette, igen erőteljesen. Ilyen nagy alakban mutatja be még Keresztelő Szent Jánost, de néger-tipusban. Igen érdekes magyaros felfogással örökitett meg egy férfiképmást is, melynek magyar népies témákkal festett keretet adott. Gazdag fantázia jellemzi a „Világ teremtése" c. kupolamozaik kompozicióját — sok magyaros naivitás történelmi képeit, a „Szent Imré"-t és az „Esztergom megvételéről" c. vásznát. Őszinteséggel megfestett természettanulmányok, fejek és tájképek sorozatát is látjuk. Azután a mester „Tihanyi rege" c. kerámiáját (japán hatással) és szines tarka fali szönyegeit, magyar mese-tárgyakkal.

Uj tehetséget ismerünk meg *Paris Ila* festő- és szinművésznőben is, aki ez utóbbira való törekvéssel főleg a szinek művésze. Tájképei között meglepően friss a csopaki „Malom", a „Duna Szent Endrénél", a „Tél a Dunán", — a „Templomudvar Szent Endrén" s két finom veneziai bárkás-képe. Néhány képmása is van.

Jó szereplője a csoportnak *Bokor Vilmos*, régebbi kiállitó, aki hatásos, finom tónusu olasz város- és kikötőrészleteivel, szines vitorlás bárkáival szerzett jó nevet. Most is szerepelnek máltai, livornoi, génuai, muranoi, sorrentoi képei s köztük egy finom taorminai tájrészlet. Két jó fej a művész anyjáról és K. G. ezredesről festett képmása.

Halvax Gyula fiatal pastel-festő, sok törekvéssel és sok fejjel, melyek közt legszebbek a fiatal leánykák képmásai s erősen karakterisztikus a művész mesteréről, Rippl-Rónairól festett utolsó arcképe. A szélső irányt *László László* művein élvezhetjük, aki igen tehetséges ultra-festő. Tehetségét főleg kompozicióinak szellemessége hirdeti. Megfesti pl a „Jövő század férfitipusát", ugyanigy a jövő női tipusát, ötletes a „Dunába ugró nő" (ballerina-ugrással), — a „Nagyvárosi katasztrófa" villamos és autó összeütközésével és kellő vértócsákkal, — azután az „Öngyilkos a ligetben", a padon elnyuló öngyilkolttal, a fejéből patakzó vérrel s a padra szállt verébbel, mely azt csiripeli: „Miféle butaságot csináltál?" — A mester mindezt nagyszerü ultrafakturával festi meg, bár a képrejtvényeinek megfejtése nem mindig sikerül.

De aki ért a művészethez, az ugy is kitalálja.

(Kézdi.)

Vajjon Anglia és a brit birodalom hogyan fog itt elhelyezkedni? A mi állásfoglalásunk a Páneurópával szemben szimpatikus, de egészen különleges. Mi nagyon össze vagyunk szőve Európával. És mi is fontos európai hatalom vagyunk. Egy virágzó, békés Európa egyik legfontosabb érdekünk. De mi más körben mozgunk; ez a kör pedig a nagy brit birodalom, államoknak és népeknek közössége, amelyek lazán ragasztódnak egymáshoz békeidőkben, de megértőek voltak egymás iránt veszedelmes pillanatokban. Ez az angolul beszélő világ, melyet törvény, irodalom, erkölcs, remény s az intézményeknek és alkotmánynak nagy hasonlósága kapcsol össze. Ha meg nem fosztják a birodalmi hatalom minden kellékétől, Anglia be sem olvad az európai unióba, de el sem válik töle. Nekünk megvannak a saját érdekeink, de mélyen meg vagyunk győződve, hogy érdekeink csak annyiban oltalmazhatók meg, amennyiben azok a legtágabb körü összhangban vannak a civilizált világ érdekeivel.

Ezzel a problémával, vagyis a magasabb európai egység felé való elkerülhetetlen törekvéssel szemben Nagy-Britannia missziója és gyakorlati haszna nyilvánvalóvá lesz. Nagy veszedelem akkor érne bennünket, ha ez az európai csoportosulás antagonizmus kifejezése lenne az Egyesült-Államok irányában. Ez a végső összeomlást jelentené. A nemzeti gyülölködés akkor eltünnék, de ugy, hogy a kontinensek versengésévé alakulna. Az óvilág vonulna fel az ujvilág ellen. Ha a kontinensek osztályöntudatosakká lesznek, a világszinpadon felujulnának azok a veszedelmek, amelyekről Európa megosztottsága korában a világháboru előtt szenvedtünk.

Nagy-Britannia és az ő birodalma azonban ajánlanak egy összekötő kapcsot, mely az óvilágot az ujjal egyesitené, amely Ázsiát Európával és Európát az Egyesült-Államokkal összeláncolná. Az angolul beszélő közösségeknek alapvető érdeküknek, hogy támogassák egymást. Mert addig, amig ezek együtt vannak, akkor is, ha csak a lehetősége van meg az együttlétnek, visszalykodás veszélye nem fenyegeti a kontinenseket. Az angolul beszélő népek együttműködése oly szilárd lesz s amellett biztos, hogy az európai egység felé való fejlödés, vagy az ázsiai szolidaritás nemcsak hogy kárhozatossá nem válik, hanem inkább dicsőségére lesz az emberiségnek. Hadd legyen ez az uralkodó politikai gondolat 1931-ben.

Gaál Ferenc: Cigányasszony rajkókkal — Tziganne avec l'englances

A Fővárosi Képtár ujabb szerzeményeinek kiállításáról — Nouveaux acquisitions de l'exposition de la Galerie municipale

fogását méltányolják. Az idősebb fiatalok között *Gaál* Ferenc (1891) és *Hende* Vince (1892), *Hessky* Iván (1890), *Makó* (1890) egészséges naturalizmusa, azután a stilizálni hajlamos valóságfestő *Bánovszky* Endre (1895), *Diósy* Antal (1895), *Gallé* Tibor *(1896)* és *Sárdy* Brutus (1893) és főleg a nagyszerű fénylevegős *Szőnyi* István (1894) békésen megférnek az álomszerűen elfínomodott *Bernáth Aurél* (1895) s a rikítós színkkel rajzoló *Jeges* Ernő (1898) képeivel. Sőt a proletárfestő *Derkovits* Gyula (1894) képe egyenrangúságát hangsúlyozza a magyar, német, olasz és spanyol iskolázottságú *Istókovits* Kálmán (1898) szomszédságában. *Molnár C.* Pál (1894) primitivizáló franciás készsége, *Mezei* olaszossága ugyanezen alapon fér meg *Kmetty* János (1899) és *Szobotka* Imre (1890) lehiggadt kubizmusával.

A közművelődési ügyosztály és a képtár élesszemű, merész vásárlói muzeális értékkel fémjeleztek kevéssé ismert festők képeit is, mint amilyen *Biró* Györgyé, a tehetséges *Durray* Tiboré, *Halápyé, Iván* Szilárdé, *Simon* Béláé, *Szabados* Jenőé. Bár e vásárlásnak támogató jellege volt, mégis megnyugtató, hogy a kiválasztott fiatalok képei nem csak a jövő reménységei, hanem a jelen értékei is. (Ugy látszik, a képtár vezetőségét az a törekvés ösztökéli, hogy festőink és szobrászaink arcmásait is összegyűjti.) Ennek a lélektani szempontból fontos szándéknak őse a firenzei Pitti képtár híres művész arcképcsarnoka.

Régi szobrászmestereink közül a Fővárosi Képtár megszerezte *Róna* József (1861) egy kicsiben mintázott nagystílü Savoyai-szobrát, *Istók* János (1872) Bem szobor mintáját, a *Markup-féle* (1873) *Steindl*-gipszmodelt. A maiaknál *Martinelli* Jenő (1886) szokott kecses gipszszobrával, *Medgyessy* Ferenc (1881) két komor formájú bronza áll ellentétszerűen és épp olyan erőteljes *Rumi-Rajki* István (1881) és vitéz *Székely* Károly is. E szobrásznemzedékből még *Szamosi Soós* Vilmostól (1885)-től, *Cser* Károlytól (1880), *Csákytól* (1888), *Bokros-Birmann* Dezsőtől (1889), *Sóváry* Jánostól, vitéz *Szabados* Bélától (1894). *Gallas* Nándortól (1893) vásároltak egy-egy jellemző darabot.

A fiatalabb nemzedéktől szerzett sok szép alkotás nemzetközi viszonylatban is elsőrangú, mint *Antal Károly (1895)* Mátyás feje, *Borbereky-Kováts* Zoltán (1907) szokatlan tömeghatású bivalykútja és főleg a férfias erejű *Brinzeyné illyefalvi Lötte* Éva (1906)-féle lovasszobor.

A képtár magabiztos válogató képessége a csak szakkörökben ismert szobrászok műveiből is kiszemelt. Itt látni *Boda* Gábor egy terrakottáját, *Eösze Seemann* András egy gipszalakját, *Szanday, Ungvári, Varga* Ferenc; *Jakab* András, *Kerényi* Jenő és *Kovács* Mária szobrait.

A szakértő részére öröm és a nagyközönség számára tanulságos élvezet e gyűjtemény megtekintése. A pesti polgárnak pedig büszke érzést adhat az a tudat, hogy meglepő rövid idő alatt a Székesfővárosnak olyan gyűjteménye lett, amelyik gyűjtéstechnikai szempontból felülmulja Európa régi városi képtárait és csak az új olasz és német városi képgyűjteményekkel hasonlítható össze.

A szakértő munkával és tudatos áldozatkészséggel épülő városi képtárhoz azonban műértő közönséget is kellene nevelni, hogy az ne csupán műveltségünknek külföldi előkelőségek előtt mutogatott drága ékszere legyen, hanem közhasznú, lélekfrissítő alkalom, mint a jó olvasmány és a zene.

Hollóssy Simon: Leányarckép — Portrait d'une

A Fővárosi Képtár ujabb szerzeményeinek kiállításáról — Nouveaux acquisitions de l'exposition de la Galerie municipale

BUDAY BÁLINT:

AZ IRÓ ÉS AZ IRODALMI NYELV

Most, hogy Szabó Dezső hatvanadik születésnapját ünnepelte a magyar irodalmi élet, ismét jelentkeznek azok a széleskörű viták, amelyek régebben e rendkívüli tehetségű, de egyedülálló író körül voltak tapasztalhatók. Mellette és ellene hallatszanak hangok a politikai állásfoglalását illetően, de egy vonatkozásban úgy látszik megszűnt a Szabó Dezső-kérdés. Amíg régebben sokat beszéltek arról, hogy az a zengzetes és súlyos, bizonyosfokú dagályossággal telített irodalmi nyelv, amelyen az „Elsodort falu" és a „Segítség" megíródtak, vajjon új útja-e a magyar szépprózának, addig most erről a kérdésről egyáltalán senki sem szól. Szabó Dezső irodalmi jelentkezésekor a nyelvezetével kapcsolatban megállapították, hogy az író nehéz tölgy, amely kidőlte után, iskola nélkül, utódok nélkül fog elpusztúlni. Ma már erről szó sincs, nincs pedig egyszerűen azért, mert azon a zengzetesen újszerű nyelven, amelyen Szabó Dezső ír, írnak sokan, többen, mások is.

Ezeknek az íróknak a sorában elsősorban is Németh Lászlót kell megemlíteni. „VII. Gergely" című történelmi drámájának Nemzeti színházi előadása után kissé tanácstalanul állt a kritika és a nagyközönség, mert nem tudták, hamarjában mit kezdjenek az új történelmi színművel. Nem mintha a darab dramaturgiai szempontból árult volna el bizonyos különlegességeket, hiszen ezen a téren semmi újszerű nem mutatkozott Németh László színjátékában. Ellenben nem értették meg rögtön az író különösen zengő nyelvét, amely az első pillanatokban a maga lenyügöző erejével, szinte megdöbbentően hat, majd, amikor megszokta a néző ezt a nyelvezetet olyannyira, hogy fel tud olvadni benne, akkor lüktető dallamosságával, bátran erősnek és izmosnak nevezhető erejével egyenesen a szédületbe viszi azokat, akik végignézik Németh László történelmi drámáját.

B. illyefalvi Lötte Éva: Lócsutakoló hun
Frotteur du cheval

A Fővárosi Képtár ujabb szerzeményeinek kiállításáról — Nouveaux acquisitions de l'exposition de la Galerie municipale

De nemcsak e két író nyelvezete újszerű és friss, Szabó Dezső és Németh László mellett Kodolányi János írásaiban szintén jelentkezik ez a lelkendező erő, sőt megemlíthetünk itt egy társadalomtudóst, Féja Gézát, aki könyveiben és cikkeiben a tudományosság eddigi megszokottan száraz, unalmas hangja helyett valósággal fellelkesülten tárgyalja a magyar nép társadalmi és gazdasági elhelyeződésének kérdéseit. A tiszta katolicizmus költője és esszéistája Horváth Béla ugyancsak a régi irodalmi nyelvtől eltérő hangon és modorban írja a maga verseit és tanulmányait. Sőt ma már a minden szépirodalmiságtól elvonatkozó közgazdasági irodalomban is lehet találni egy lelkesedő nyelvezettel biró irányzatra.

Mindezekből arra a tényre lehet következtetni, hogy az az irodalmi nyelv, amelyet még néhány esztendővel ezelőtt Szabó Dezső egyedülálló sajátosságának volt tekinthető, iskolává vált. Ma már egyenesen elképzelhetetlen, hogy írók azon a fáradt és színtelen nyelven írjanak, amely nem is olyan régen a magyar regényírásnak, de elsősorban a magyar színműírásnak sajátossága volt. És hogyha már most azt keressük, hogy mi okozta ennek a — mondhatni — elmult irányzatnak annak idején a diadalrajutását, úgy az okok egész sorozatát lehet egymás mellé állítani.

Az irodalmi nyelv elszürkülése tulajdonképpen nem Magyarországon keletkezett, mert hiszen ez észlelhető volt a mult század végi és e század elején francia, sőt a német irodalomban is. Szürkén, a hétköznapok nyelvének sutaságával irt Emile Zola, ez volt a hangja Gerhardt Hauptmann korai írásainak, így például „A bundá"-nak. Ez a, mint említettük talán kissé suta, de mindenképpen színtelen irodalmi nyelv a naturalista iskola egyik szerves tartozéka volt. A naturalizmus írói szürkén, a maga nyers valóságában akarták az életet megmintázni, vagy még inkább lemásolni és minthogy a hétköznapok emberei bizony meglehetősen egyszerűen, minden dagályosság nélkül, sőt eléggé dadogva beszélnek, szürkévé, egyszerűvé és dadogóvá vált az írók nyelve is. Az irodalom ez az iskolája azonban azon a képzőművészetből, színháztudományból ismert tételen bukott meg, amelyik úgy szól, hogy nem az a fontos, hogy egy képen, vagy egy színdarabban lemásolják az életet, hanem a képen vagy a színpadon olyat adjunk, hogy az az életnek lássék. Az irodalomban hovatovább szintén ez az irányzat kezd győzedelmeskedni, ezt a kérdést akarják megoldani, ezt keresik és kutatják írásaiknak még a nyelvezetében is az írók.

Itt megjegyezzük, hogy a magyar irodalmi nyelv bizonyosfokú elszürkülésének még más, az irodalmi iskolák kialakulásától független, irodalomgazdasági okai is voltak. A magyar írók, elsősorban a színdarab-

Művészet 1939. IV. évf. 272

Lőte Éva stációi Pasaréten

Mint arról már hírt adtunk, Lőte Éva szobrászművész Keresztútja — restaurálva — visszakerült a Pasaréti téri templomba. Öröm tölti el azokat, akik a templomot sajátjuknak érzik, hiszen most már nincs akadálya, hogy a műalkotás mindennapos vallási, illetve esztétikai élményt nyújtson számukra, és átéljék azt a vonzóerőt, amelyet a stációsor a megnyugvást keresőkre gyakorolt.

A korán és méltatlanul elfelejtett Lőte Éva 1905-ben született Kolozsvárott. Édesapja a kolozsvári, majd a szegedi egyetem orvosprofesszora volt. Édesanyja is Erdélyből származott. Lőte Éva nyolcadmagával vallásos családi környezetben nevelkedett. Már korán megmutatkozott tehetsége. Az Iparművészeti Főiskolán Orbán Antal, Lux Elek és Vastagh György volt a mestere. Formanyelvének tökéletesítése céljából Görögországban és Olaszországban tanulmányozta a klasszikus művészet alkotásait. A háború befejeződése előtt — régi vágyát valóra váltva — férjével és három fiával külföldre ment, hogy ott tökéletesítse művészi kifejezésmódját. Végül Venezuelában telepedett le és számos szép alkotással öregbítette a magyar szobrászművészet hírnevét. Ott is halt meg 1965-ben.

Lőte Éva tehetsége már korán megmutatkozott. Huszonkét éves korában, a Műcsarnokban rendezett kiállításon tűnt fel életnagyságú női szobrával, a Fájdalommal. A harmincas évek derekán jelennek meg vallási ihletésű alkotásai, amelyek között kimagasló helyet foglal el a Keresztút.

A mű, amely 14, egymással tökéletes kompozíciós egységben levő fafaragású reliefből áll, voltaképpen egyetlen alkotás, amit kihangsúlyoz az is, hogy a táblák — a művész intenciójának megfelelően — csaknem egymást érve kerültek elhelyezésre.

A tiszta formák, amelyek a relieflátás magas fokáról tanúskodnak, tiszta gondolatokat váltanak ki a nézőben, egy tökéletesen szép és jól érthető, magasabb rendű világról beszélnek. A hatást fokozza a visszafogott, antik hatású színezés, amely több elevenséget visz az egyébként statikus kompozícióba. A figyelmes szemlélőnek feltűnik, hogy a szenvedés nem kiabál az arcokon, hanem inkább csodálkozó, nemes fájdalom tükröződik rajtuk. E tekintetben a Krisztus-arc a legkifejezőbb. Tekintete az I. és V. stációképen fájdalmas ugyan, de egyúttal biztató is. Mintha ezt mondaná: „Ennek érted is így kellett történnie."

Értékelhetjük ezt a mértéktartást az olasz novecento neoklaszszikus művészek irányát követő római iskola hatásaként, de felfoghatjuk Erdély szellemi örökségeként is, hiszen itt már 1544-ben törvénybe iktatták a lelkiismereti szabadság védelmét. Akármi is késztette a művészt erre a visszafogottságra, nem játszhatott volna meghatározó szerepet munkásságában, ha nem lett volna alkalmas arra, hogy a szépség iránti vágyát kifejezésre juttassa. Lelkülete a passió drámájának őszinte átélésében jutott kifejezésre.

Bármely stációt vesszük itt szemügyre, a szépség ragad meg és tart fogva. Mesterien szép szobrászi megoldás a Veronika kendője jelenet: a fájdalmas Krisztus-arc, plasztikusan jelenik meg a ráborított ruhadarabon. Az alakok mindenütt arányosak, arcok, kezek, mozdulatok beszédesek: mindent kifejeznek. Az egész stációsoron eluralkodik a művész lelkéből fakadó vágy, hogy a passió témát halk, finom eszközökkel jelenítse meg, és ezáltal a legteljesebb átélést, Krisztus szenvedése történetének belülről való követését tegye lehetővé.

Méltatásunk nem lenne teljes, ha megfeledkeznénk a restaurátor munkájáról. Közel ötven év — köztük a háborús évek — nyomát kellett a domborművekről eltüntetni, és azokat eredeti állapotukban — a faanyag konzerválását is beleértve — visszaállítani. A restaurálás Bodorné Szent-Gály Erzsébet munkáját dicséri, akinek a főiskolán Pátzay Pál és Szakál Ernő voltak mesterei — az alkotás és annak témája iránt érzett szeretettel és alázattal, művészi szinten oldotta meg feladatát.

A régi szépségben tündöklő stációkat Bagi István, esztergomi segédpüspök áldotta meg szeptember 14-én, az esti szentmise keretében.

T. K.

Magyar ferencesek családi ünnepe

A magyarországi ferences rendtartományt meglátogatta P. John Vaughn rendi generális, Rómából. Szeptember 15-én, kedden este hat órakor a ferences rend generálisa ünnepélyes koncelebrált szentmisét mondott a budapesti pasaréti templomban. A szentmise előtt öltötték magukra Szent Ferenc rendjének szerzetesi öltözetét azok a fiatalok, akik a noviciátus ideje után teológiai és szaktanári képesítést nyújtó főiskolai tanulmányokat folytatnak, hogy a rend két középiskolájában tanítsanak. Ebben az évben hat fiatal kezdi meg felkészülését a szerzetesi életre: Hegyi László, Jáki György, Magyar Gergely, Némethy László, Szabó Ferenc és Szántó János. — Evangélium után a magyar ferences rend két tagja tett örök fogadalmat, öten pedig megújították fogadalmukat a rendi generális előtt. — A magyar ferencesek bensőséges családi ünnepe ez alkalommal a fővárosi katolikusok közös ünnepévé emelkedett. A zsúfolásig megtelt templomba eljöttek a katolikus középiskolák diákjai és az ország különböző tájairól a beöltöző és fogadalmat tett rendtagok szülei, rozzátartozói, egykori lelkipásztorai. A latin nyelven végzett szertartások és a szentmise szövegeit, a rendi generális olasz nyelvű homíliáját P. Barsi Balázs tolmácsolta.

P. John Vaughn generálist fogadta Miklós Imre államtitkár, az Állami Egyházügyi Hivatal elnöke.

Tájékoztató az Újságíró Szövetségben

Aktuális ifjúságpolitikai kérdésekről tartott tájékoztatót az egyházi lapok szerkesztői és munkatársai részére Barabás János, az Állami Ifjúsági Bizottság titkára szeptember 17-én a MUOSZ Rózsa Ferenc-teremben.

A nagy érdeklődéssel kísért tájékoztatón az előadó átfogó képet nyújtott ifjúságunk helyzetéről, problémáiról, az állam ifjúság politikájáról. Külön részletesen szólt a lakáshelyzetről, annak lehetőségeiről és kilátásairól az elkövetkező években.

Új Ember 1981. IX. 27.

jobban összezsugorítják az ember egyéni lehetőségeit és távlatait, amelyek — „hitük" szerint — végképpen megszűnnek a halálban, a végleges személyi elmúlásban. S ha az ember nem tud saját halála fölé emelkedni, ha nem tud kitörni az elmúlás zárt törvényeiből, valóban nincs jövője, fejlődésének nincs igazi távlata.

A keresztény liturgia egyik alapvonása, hogy imádságaiban mindig jelen van az „eszkaton", az Istentől megígért abszolut jövő. Az a végkifejlet, hogy Isten életében részt vehetünk, amely soha meg nem szűnik. Ez a jövő az *örök élet*, más szóval (amelynek jelentése sokszor a hivők előtt is homályban marad): az üdvösség. Végső soron mindent az üdvösségért cselekszünk, ezért imádkozunk és apostolkodunk, magunk és mások érdekében.

A keresztény jövő *Isten ígéretére* épül, azért lehet szilárdan bízni benne. Az emberi ígéretek többnyire bizonytalanok és ingatagok. Nem az ígéretet tevő szándéka miatt, hanem ereje és lehetőségei miatt. Isten ígérete azonban azonos az ő szándékával és erejével vagyis *mindenhatóságával*. Isten mindent megtehet, amit csak akar. Van hozzá tehetsége és ereje, hiszen ő az ura a föld és az ég erőinek. Fölötte senki sincs, neki senki sem parancsol. S a kinyilatkoztatásból tudjuk, hogy ez a mindenható Isten azt akarja, hogy *az üdvösségre, az örök életre* eljussunk. Akaratának számtalan jelét és zálogát adta az emberiség története során, legutóbb, legkézzelfoghatóbban és végérvényesen Jézus Krisztus életében, halálában és feltámadásában. Minden szentmise, mint Jézus halálának és feltámadásának emlékezete, erre is emlékeztet minket: *Isten ma is azt akarja*, hogy eljussunk az üdvösségre.

A mai liturgia azért könyörög, hogy hatalmasan érvényesüljön életünkben Isten üdvösségszerző akarata, ne akadályozza azt szabadságunk, a mi ellenkező, rossz akaratunk. Érdekes és számunkra vigasztaló „indoklása" van a mai könyörgésnek: Isten leginkább azzal mutatja meg mindenhatóságát, hogy le tudja győzni rossz akaratunkat, bűneinket, és irgalmas irántunk. Győzzön bennünk az Úr! *Istenünk, te legjobban azzal nyilvánítod ki mindenhatóságodat, hogy könyörülsz rajtunk és irgalmas vagy hozzánk. Áraszd ránk szüntelenül kegyelmi erődet, hogy mi, akik ígéreteid elnyerésére törekszünk, a mennyei javak részeseivé legyünk. Ámen.*

Csanád Béla

A mai katolikus hitoktatás felismerése, hogy a szisztematikus, az egyház tanításának alapelveit közlő és a biblikus módszert együttesen kell használni. *Gyürki László* magántanár előadásában mindkét módszer ötvözésének helyes arányára mutatott rá. A korszerű exegézisre épülő katekézis problémáiról tartott előadást *Jelenits István*, piarista főiskolai tanár. A spirituális, illetve a betű szerinti magyarázat helyett az értelemszerű exegézis korszerűségét hangsúlyozta.

A katekézisben szükséges, hogy az alapvető témákat részletesen megmagyarázzuk a fiataloknak. Az alapvető témák: a megtérés, az Isten Országa — ezekről beszélt *Gál Endre* esztergomi teológiai tanár —, Krisztus követése, a szeretet bibliai fogalma és a föltámadás. Ez utóbbiakkal foglalkozott előadásában *Takács Gyula*. teológiai tanár.

A budapesti hitoktatók lelkigyakorlatán a sugalmazás nagyon bonyolult témája is előkerült. Erről *Király Ernő* magántanár szólt, rámutatva, hogy az ősi katekézis is a húsvéti örömhír közlésére és a feltámadás történeti tényére épült.

A biblikus katekézis módszereit — amellyel az elvont igazságokat is meg tudjuk világítani — több előadó is ismertette. Az általános iskolások számára hasznos módszerről *Zsédely Gyula* ceglédi plébános, a középiskolásoknak szóolvasás gyakorlatáról *Erszegi Gábor*, terézvárosi káplán vezetésével, kerekasztal-beszélgetés keretében került sor a világiak és a papság dialógusára.

A lelkigyakorlat vezetője *Horváth József Cyprián OSB* homíliáiban rámutatott arra, hogy a Szentírás igazságairól a gyermekeket példás keresztény életünkkel tudjuk a legjobban meggyőzni.

A lelkigyakorlaton az ország minden egyházmegyéjéből részt vettek hitoktatók, mintegy nyolcvanan. Különös örömünkre szolgált, hogy a nyíregyházi ünnepségekre hazánkba érkezett vatikáni diplomaták nálunk is látogatást tettek, és megelégedéssel nyugtázták a továbbképzés gazdag programját.

PANNONHALMA. A pannonhalmi lelkigyakorlatos továbbképzésről (augusztus 24—28.) az egyik világi korreferens, *Széll Margit* adott összefoglalót:

Immár ötödik éve, hogy a lelki megújulásnak ez a továbbképzési formája egybeesik az ősi pannonhalmi bazilika szentelési évfordulójával. „Bennünk, lelkipásztorokban ez a konszekrálási ünnep sajátos elhivatottságunkat tudatosítja" — hangsúlyozta *Sólymos Szilveszter*, a templomszentelési évforduló igehirdetője.

Az elmélkedéseket délelőttönként *Szakos Gyula* püspök vezette. Elsőként a papi hivatástudat

„A béke Isten ajándéka"

Ezt a témát választotta II. János Pál pápa a 15. békevilágnap mottójául 1982. január 1-ére. A gondolat szorosan kapcsolódik azokhoz a beszédekhez, amelyeket a Szentatya utazásai során a békével kapcsolatban mondott. Amit a Biblia nyelvén így lehetne összefoglalni: *„Ha az Úr nem építi a házat, az építők hiába fáradoznak. Hogyha az Úr nem őrzi a várost, az őr hiába őrködik fölötte."*

Ez a nézőpont arra mutat rá, hogy az ember csak transzcendens voltának vallási alapelvei és követelményei alapján képes megértetni önmagát, rendeltetését és felebarátját. És csak az említett elvek jegyében képes a szolidaritásra és rendezett társadalom felépítésére, az igazság, az igazságosság, a szeretet és a szabadság révén.

A vallás általában, az egyház pedig különösképpen és sajátos módon járul hozzá a béke ügyéhez. A gyűlölettől, az igazságtalanságtól, a háborúktól, a testvérgyilkos terrorizmustól szenvedő emberiségnek a vallás azt idézi emlékezetébe, hogy Isten minden embert testvérnek teremtett, akiknek egyenlő a természetük, és egyenlő a méltóságuk. A békét, amely Isten ajándéka, a Szentlélek gyümölcse, minden népnek és embernek akarnia kell és küzdenie kell érte.

A 15. békevilágnap témája arra is alkalmul szolgál, hogy rámutassunk az Istenben egyetértő nagy vallások közötti kapcsolatokra és konvergenciára. Ez az egység lehet alapja a békéért folytatott közös tevékenységnek. A téma továbbá arra is alkalmas, hogy szembesítsék azok nézeteit, akik elméletben vagy gyakorlatban tagadják a vallásszabadságot, valamint azok álláspontját, akik viszont a szabadságban a békéért folytatott tevékenység legelső feltételét látják.

Löte Éva, szobrászművész

8 *Löte Eva: Amazon, porcelán, 1939*

8

Művészet, Budapest, 1980. szept, 41. old.

Lőte Éva

Amazon

8

P. Szücs Julianna: Művészetpolitika - porcelánban.
MŰVÉSZET, 1980. szeptember - 40. lap.

Corvin tárlat

Petrovich Elek, gr. Zichy Nándor és Mohrlüder Vilmos

A Corvin Áruház szerdán délután nagyszámú, előkelő közönség jelenlétében nyitotta meg újabb s az eddigieknél még igényesebb képzőművészeti kiállítását. Az első pillanatra kétségtelenül furcsán hangzik az, hogy egy nagy áruház helyet adjon képzőművészeti kiállításnak, hiszen üzleti érdekei ezt egyáltalán nem parancsolnák, azonban már nem egyszer tapasztaltuk, hogy a Corvin pártfogólag és segítően nyujtja kezét a művészetek felé. A közönség azon rövid idő alatt, amíg közszükségleti cikkeit bevásárolja, egyúttal és talán akaratlanul is szemtanúja kell, hogy legyen egy nagyszerű művészeti seregszemlének. A Corvin Áruháznak éppen ebben van a legnagyobb érdeme! A legegyszerűbb és legszegényebb embernek is alkalmat nyujt arra, hogy hétköznapi gondjaitól és problémáitól távoleső világba bepillantást nyerjen és önkéntelenül is közelebb kerüljön a szépség, az alkotás, a végtelenséget és időtlenséget megsejtő lélek birodalmához. A kontraszt nem bántó, sőt ellenkezőleg felemelő! Az áruházi vásárló egyik pillanatban élelmiszer, vagy éppen valami ruhanemű felé nyujtja kezét, de a másik pillanatban már szembetalálkozik a zanyagtól elszakadt és az anyag felett uralkodó szellemmel. A Corvin új és merésznek nevezhető vállalkozásában a napi munkában felőrlődött embert elviszi olyan tájak és világok felé, ahol a földi mértékek módosulnak és megváltoznak, ahol eddig ismeretlen vágyak és célok élnek s uralkodnak.

A kiállítás gazdag és nagy áldozatkészségével összeállított anyagából különösen ki kell emelnünk a híres mesterek grafikai műveinek reprodukcióit. Van Gogh, Renoir, Dürer, Huber, Manet és más nagyságok pasztell-, toll- és szénrajzai sorakoznak egymás mellett. Természetesen a magyar képzőművészet is helyet kapott ezen az aprólékos gonddal előkészített kiállításon. Andrássy-Kurta János bronzszobra, az »Apokalipszisz« vagy Boda Gábor »Jerikói kürtöse« körül állandóan nagy csoportok alakultak. Ferenczy Béni »Torzó«-ja nem egy laikusnak hitt látogató érdeklődését keltette fel. Pátzay Pál terrakotta »Férfikepmás«-a valóban a kiállítás egyik meglepetésének nevezhető. Lötte Éva képviseli a női nemet a kiállításon, két terrakotta és két mükő-alkotásával és az utóbbiak közül az »Amazon« címűt emeljük ki.

A kiállító szobrászok: Boda Gábor, Mikus Sándor, Bodáné, Mikusné, Marosán László, Medgyesi Ferenc

A kiállítás megnyitására a meghívott közönség nagy elismeréssel nyilatkozott a látottakról, különösen pedig az áruház művészeteket pártfogoló és szerető vezetőségéről. Egyik igazgató a kiállítás célját a következőkben foglalta össze: »A mai elanyagiasodott világban hirdetni a szellem, a lélek időtlen hatalmát...«

H. Z.

Medgyesi Ferenc: »Anya«

Ferenczy Béni: »Odaliszk«

Grandtner Jenő: »Leányfej« (Escher felv.)

Elhallgatott.

Csöndesen kérdeztem:

— Mit gondol: vár még boldogság rám?

— Ez relatív dolog. Boldogság az is, ha nem szenvedünk. Sokszor boldogság az is, ha már nem szeretünk.

— De ami a nőket illeti?

— Persze, önnek ez a fő. *L'homme à femmes*-nak hívta egy szellemes író az ilyen embert, mint ön. Nos: erre válaszolni nem tudok. Jós nem vagyok, ember vagyok csupán, aki nyitva tartja a szemét.

Faggattam:

— És mit lát ez a szem?

— Önnek a szenvedése: hiúság. A bánata is: önzés. Akkor lesz az igazi baj, amikor nem saját magát fogja imádni a nőben.

— Miért lenne ez baj?

— Mert az efféle, az önhöz hasonló embereknél rendesen akkor jön, amikor már késő... Utazik?

— Igen.

— Au revoir.

Xavér bácsi helyeslően bólintott, amikor bejelentettem neki, hogy elhagyom Párist.

— Okosan. Le fogod szolgálni az önkéntes évedet. Esetleg tovább szolgálsz, azt szívesen veszik a diplomáciai pályán, amely rád vár. Mikor akarsz utazni?

— Minél előbb. Holnap.

— Rendben van.

Hátra volt még egy kínos és nehéz pillanat: búcsú Jeannetól. Hetek óta nem láttam. Kis ideig haboztam: ne menjek-e el búcsú nélkül s aztán otthonról írok neki? De aztán elvetettem ezt a gyáva megoldást. Átballagtam a Quarter Latinba.

Jeanne Boullier-t ott találtam a rozoga, nyikorgó falépcsőn. Éppen jött lefelé, parányi ibolyacsokorral a kezében. Akkor indult hazulról. Nem mutatott sem meglepetést, sem haragot, csak kedves mosolyában volt valami fáradt kis szomorúság.

Hogyan is dalolta Ady Endre? Bús virág a párizsi lány!

— Elkísérhetem?

— Hogyne. Jöjjön velem.

— Hova megy?

— Passyba. Szalagokat viszek egy selyemkereskedésbe.

Meg se lepődött, amikor bejelentettem, hogy elutazom. Csak az előbbi fájdalmas kis mosoly játszott az ajka körül.

— Visszajövök, Jeanne.

— Nem hiszem! De nem baj. Szép volt, kedves volt, elmult.

Meggyőződés nélkül ismételte, mintha saját magát kapacitálta volna.

— Elmult...

És magával mi lesz, Jeanne?

— Nem tudom. Nem fontos. Talán Pomonier...

— Hozzámegy?

— Azt hiszem igen. Ő olyan jó és hűséges.

A magányos Passy-utcán hatalmas rácsos kapu tárult elénk.

A temető.

Jeanne azt mondta:

— Ide bemegyünk egy pillanatra.

Mindjárt a bejárattól jobbra furcsa keleties pompájú, kápolnaszerű épület. Homlokán aranybetűk lángolnak a napban. Egy név: Marie Baskirtseff.

Itt nyugszik a mult század utolsó éveinek egyik legemlegetettebb nőalakja. A művésznő, akinek a Luxenbourgban van a képe, az írónő, akinek naplója a világ minden nyelvén megjelent. A kripta üvegablaka mögött ott a paletta, ott vannak az ecsetek, ott a művésznő paletot-ja, kalapja, mintha látogatóba készülne valahová. A sírbolt falába márványtáblát illesztettek és rávésték André Theuriet versét: Oh Marie, gyöngéd, fehér liliom...!

Jeanne a kripta színes üvegkockás ablakába helyezte a kis ibolyacsokrot.

— Neki hozta a virágot, Jeanne?

— Igen.

— Miért?

Hirtelen könnyek borították el a hűséges, tiszta kék szemet.

— Azért, mert asszony volt és mert szenvedett...

Igy láttam utoljára Jeanne Boullier szemét könnyektől fényesen. Ennek a bánatos csillogásnak az emléke kísért az utamon, Európán keresztül, hazafelé.

Negyedik fejezet

Budapesten lakom, a Hungáriában. Mellettem lakik egy svéd úriember, aki harmadszor van most Pesten. Mondják róla, hogy amikor először Pesten járt és egy ismerőse megkérdezte tőle, hogyan tetszett neki a pesti Dunapartról a budai hegyoldal, azt felelte:

— Nem tudom, nem láttam. Annyi szép lány meg asszony sétál állandóan a pesti Dunaparton, hogy nem volt időm átnézni Budára!

Huszárönkéntes vagyok, tele vagyok pénzzel, fiakkeren járok és csoda milyen jó dolgom van. Most Párizs után, első nagy csalódásom után, boldogan élvezem ezt az ujjongó hangosságot, a fiatal Pestet. Egymást érik a bálok, a Crèche-bál, a Jurista-bál, a képviselő piknik, újfajta tánc jött divatba a fárasztó keringő helyett, úgy hívják: Boston. Mindennap társaságban vagyok elegáns hölgyek, vidám szép urak között, ezeket az összejöveteleket »Jour«-oknak hívják, de üvegtálcán hozzák még a befőttet és »kuglóf«-ot sütnek a habos kávéhoz. Kedves, ártatlan udvarlások, itt-ott egy szavalat, — Kisfaludy, meg Berzsenyi — aztán zongoraszó... majdnem mindenütt Tamay Lojzi, egy kedves filmművész dalolja hajszálfínom dalait: Hogy szállnak a szálak... Millióra... Ugy-e, Dani!

(Folytatjuk.)

Csak az alaposan tisztított arcbőr lehet szép.

Próbálja meg hát önmagán. Cseppentsen egy kevés LÁRA-t vattacsomóra és dörzsölje le vele gyengén arcát. A vattacsomó egészen fekete. Ilyen alaposan tisztítja meg a LÁRA az arcbőrt, a pórusok legmélyéig és kiold minden piszkot, a pattanásokat és tisztátalanságokat. LÁRA használata által arcbőre önmagától megszépül, hamvas és sima lesz.

LÁRA

a rég bevált Scherk Gesichtswasser uj elnevezése

Együtt megyünk a nyár elé!

Napbarnított külsőt nyerhet már koratavasszal is. Ne felejtse el azonban, mielőtt elmegy hazulról, bőrét Nivea-val bedörzsölni. Éppen a tavaszi napfény az, amely a mindenki által kívánt, gyengéden világosbarna arcszínt kölcsönzi a Nivea-val erősített bőrnek. Mennél korábban lebarnul, annál inkább csökkenti a későbbi leégés veszélyét. Használja ki tehát a tavaszi napfényt... **de nem Nivea nélkül.**

LXIX. CSOPORTKIÁLLITÁS

KATALOGUSA

~~BOKOR VILMOS~~
~~BÜKY BÉLA~~
~~HALVAX GYULA~~
LÁSZLÓ LÁSZLÓ
FESTŐMŰVÉSZEK
PÁRIS ILA
FESTŐMŰVÉSZNŐ
ILLYEFALVI LŐTE ÉVA
SZOBRÁSZMŰVÉSZNŐ
MŰVEI

NEMZETI SZALON
1931. JANUÁR

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK JEGYZÉKE

BOKOR VILMOS

Iványi-Grünwald Béla festőiskolájában kezdett először behatóbban művészi tanulmányokkal foglalkozni. Azután Párisban folytatta tanulmányait, ahol a Julienban dolgozott. Később hosszabb időt tölt Olaszországban, ahol különösen a régi városrészeket festi nagy előszeretettel. Kiállított Párisban, Münchenben, Budapesten, Velencében. Gyüjteményes kiállítással 1929-ben szerepelt először Budapesten a Nemzeti Szalonban. Résztvett a Velencei Nemzetközi Kiállításon 1930-ban.

Olajfestmények:

1	F. F.-né arcképe	Mgtul.
2	K G. ezredes arcképe	Mgtul.
3	Édesanyám arcképe	Mgtul.
4	P. L. arcképe	Mgtul.
5	K. B. arcképe	Mgtul.
6	Portrait tanulmány	Mgtul.
7	Halászhajók Maltában	800.—
8	Vitorlahúzás	500.—
9	Ősz	500.—
10	Páncélos lovasok	500.—
11	Livornói kikötőrészlet	400.—
12	Régi kikötő Genuában	300.—
13	Olasz város	250.—
14	Taorminai tájkép	300.—
15	Este Genuában	300.—
16	Olasz tájkép	250.—
17	Óbuda környéke	250.—

Pasztellek :

18	Muranó	250.—
19	Napoli	250.—
20	Canale Grande Venezia	250.—
22	Arnó part Firenze	250.—
24	San Augustino Siena	250.—
25	Siena Circonvallazione	250.—
27	Castello Angeli Roma	250.—
28	Genazzano	250.—
29	Bari	250.—
30	Porto Maurizio	250.—
31	Sorrento	250.—

BÜKY BÉLA

Született 1899-ben Jutában (Somogy m.) Négy-ötéves korától kezdve állandóan rajzolgatott tulnyomóan kompozíciókat. Kaposváron leérettségizett 1917-ben, áprilisban bevonult katonának és 1918 novemberben szerelt le. Akadémiára jött és beiratkozott a rajztanár képzőbe. 1921-ben elvégezvén a rajztanárképzőt öt évig festőművésznövendék volt Vaszary mesternél s azután egy évig freskótanfolyamot végzett Dudits mesternél. Művészi munkásságának eddigi elismerései: A Szinyei-Merse Társaság több dicsérő elismerése, az Egyházművészeti Kiállitáson a Szt. Ferenc oltárkép pályázaton megdicsérték (1926). A Bécsi Kiállitáson a „Hagenbund" levelező tagjává választotta (1928). 1929-ben a genovai kiállitáson Medaglia Commemorativát nyerőt. Hosszabb tanulmányutat tett Olaszországba.

32	Keresztelő Szt. János II	olajf.	2000.—
33	Perugia III	olajf.	400.—
34	Felhők II	olajf.	600.—
35	Öregasszony II	olajf.	400.—
36	Feltámadás II	olajf.	2000.—
37	Attersee	olajf.	400.—
38	Keresztfa	olajf.	600.—
39	Falu III	olajf.	400.—
40	Feltámadunk! II	olajf,	2000.—
41	Egy kancsó viz	olajf.	200.—
42	Esztergom megvételéről	olajf.	1500.—

43	Melinda	olajf.	200.—
44	Arckép	tempera	Mgtul.
45	Őszi harmat után	olajf.	500.—
46	Gyermeklánc III	olajf.	600.—
47	Asissi sz. Ferenc II	olajf.	500.—
48	Szent Imre	olajf.	300.—
49	Salzburg	olajf.	300.—
50	Anyaság	olajf.	600.—
51	Világ teremtése, kupolamozaik terv		2000.—
52	Karácsony II	olajf.	600.—
53	Barakkok	olajf.	300.—
54	Muskátlik	olajf.	200.—
55	Tavasz II	olajf.	2000.—
56	Őszirózsák I	olajf.	200.—
57	Botond I	olajf.	200.—
58	Magda	olajf.	Mgtul.
59	Lackó	olajf.	Mgtul.
60	Pólyásgyerek	olajf.	Mgtul.
61	Hegyek	olajf.	100.—
62	Havas táj	olajf.	100.—
63	Tavaszi táj	olajf.	100.—
64	Fehér, fekete ház	olajf.	100.—
65	Fehér templom	olajf.	100.—
66	Csendélet II	olajf.	100.—
67	Sziklák II	olajf.	100.—
68	Balaton II	olajf.	100.—
69	Épülő házak	olajf.	100.—
70	Somogyi kilátás	olajf.	100.—

71	Pincék I	olajf.	100.—
72	Nárcisz	olajf.	100.—
73	Königsee	olajf.	100.—
74	Kati	olajf.	100.—
75	Vonat	olajf.	100.—
76	Szent László füve	linoleumetsz.	20.—
77	Betlehem	fametsz.	20.—
78	Szent Imre	lin. metsz.	15.—
79	Státio I.	olajf.	100.—
80	Státio II.	olajf.	100.—
81	Tihanyi visszhang	fali szőnyeg filc	250.—
82	Gyermek és a szivárvány	„	250.—
83	Julia szép leány	„	20.—
84	Hunor és Magyar	„	150.—
85	Szivvilág	„	150.—
86	Szt. László vizet fakaszt	„	150.—
87	Pásztorok	„	60.—
89	Julia szép leány	párna filc	20.—
90	Pásztorok	párna filc	20.—
91	Tihanyi rege	kerámia	60.—
92	Jézus a gyerekekkel II.	olajf.	400.—

HALVAX GYULA

Kaposvárott születtem 1906-ban, itt szereztem meg gimnáziumi érettségimet is, miközben Rippl-Rónai Józseftől, ki szomszédunk és jóbarátunk volt, kaptam a művész kifejlődéshez szükséges első irányitásokat. Majd Kecskemétre kerültem Révész mesterhez. Utána Rudnay Gyula vezetése alá jutottam a főiskolán. A rajztanári oklevél megszerzése után tanulmányutra mentem Rómába, megfordultam Velencében és Firenzében is, hogy a nagy mesterek alkotásait tanulmányozhassam. Célom ezután Páris, annak absolut művészete.

93	Laguna	pasztel	260.—
94	Zene	pasztel	250.—
95	Ravardy György alezredes neje		Mgtul.
96	Mária	pasztel	200.—
97	A nagy kupola őrködik a Borgók környékén		150.—
98	Baby jövőjén ábrándozik	pasztel	260.—
99	Rippl-Rónai József utolsó képmása		600.—
100	A pápák miseoltára	pasztel	300.—
101	Üvegfestmény	pasztel	220.—
102	Elefánt nyakláncos leány	pasztel	200.—
103	Római Tabán a Borgó aljában		200.—
104	Teverepart az Accademia d'Ungheriánál	pasztel	150.—
105	Kép Róma külvárosából	pasztel	180.—

106	Sugár Károly	pasztel	250.—
107	Feketekabátos leány	pasztel	300.—
108	Nővérem piros vázával	pasztel	220.—
109	Tankovics János országgyülési képviselő	pasztel	300.—
110	Lyka Károly képmása	pasztel	500.—
111	Gombaszögi Ella arcképe	pasztel	400.—
112	San Pietro a campagnáról	pasztel	300.—
113	Rügyfakadás a Caracalla termánál	pasztel	180.—
114	Zsákfoltozók	pasztel	160.—
115	Monte Sacro	pasztel	190.—
116	Ponte Vestio	pasztel	150.—
117	Leithner Ödönné		Mgtul.
118	vitéz Guilleaume Árpádné arcképe		Mgtul.
119	A csipkekendős nő	pasztel	Mgtul.
120	kibédi Madaras Gáborné arcképe		Mgtul.
121	Kilátás a lévai romról	pasztel	120.—
122	Castel san Angelo		160.—
123	Napnyugta a Balatonon	pasztel	200.—
124	Trastevere düledező házcsoportjai		140.—
126	Akt	pasztel	160.—
127	Csend a Balatonon		150.—
127a	Albrecht kir. herceg	pasztel	Mgtul.

LÁSZLÓ LÁSZLÓ

Születtem 1897-ben, Esztergomban, a középiskolát részben Esztergomban, részben Pesten végeztem. Szüleim papi pályára szántak, de én ez iránt nem éreztem tehetséget. A technikai pálya vonzott s érdekelt. Mérnök szerettem volna lenni, bele is kezdtem volna az egyetemi tanulmányokba, ha közben ki nem tör a világháboru. Tizennyolc hónapig voltam a tüzvonalban. 1919. április havában, az uj kormányalakulatnál, ahol a Kormányzó Úr Őfőméltósága is ott volt, beosztottak testőrnek a Kormányzó Úr mellé, innen Szegedre kerültem az uj kormánnyal együtt. Majd a kommun összeomlott, hazajöttem a sok viszontagságok és szenvedések után és ujból hozzákezdtem az élethez. Egyetemet nem folytattam tovább. Ellenben elvégeztem a technologiát, elektromos tanfolyamokat. 1924-ben kezdtem magánpasszióból, minden előtanulmány nélkül festeni, rajzolni. 1928-ban indultam el, akkor választottam meg azt az irányt, amely a mai ember psichéjével közvetlen kontaktusban van. Nem a lokális életből emeltem ki témáimat, hanem a küzdő nyomorból, reménytelen, mai és holnapi ember psichéjéből, aki a jövőben mindig ürben lévő nagy misztérium kérdéseit technikai uton igyekszik kibogozni. A célom az, hogy a festészeti irányzatommal művésziesen megörökitsem a mai ember életét. Bátran mondom azt, hogy engem a háborus lázas, idegölő élet nevelt erre a művészi kiforradásra. Hogy még hol fogom bevégezni, nem tudom. Leszek-e művész, vagy visszasülyedek a technika háborus gyilkos találmányok lázas építéséhez.

128	Tanulmányfejek	pasztell	200.—
129	Őskorszak	aquarell	200.—
130	Ember halála	pasztell	300.—
131	Siró nő	pasztell	200.—
132	Gáztámadás	pasztell	300.—
133	A szerelem	tempera	300.—
134	1919-a felkelő nap	pasztell	1200.—
135	Nőifej	pasztell	200.—
136	Minden reményünk		Mgtul.
137	Uraim prosit	tempera	200.
138	Dunába ugró nő	tempera	500.—
139	Nőiakt az ürben	pasztell	500.—
140	Hipnózis	szines rajz	500.—
141	Öngyilkos a ligetben	tempera	500.—
142	Jövő század férfitipusa	tempera	500.—
143	Jövő század női tipusa	tempera	500.—
146	Szenvedő Krisztus	pasztell	600.—
147	A paradicsom	aquarell	500.
148	Nő a volánnál	aquarell	500.—
149	Ember születése	pasztell	300.—
150	Nagyvárosi katasztrófák	tempera	500.—
151	Hisztérikus nő	pasztell	200.—
151a	Önarckép	aquarell	200.—
151b	Képzelődés	aquarell	150.—

PARIS ILA

Születtem 1904-ben Budapesten. Művészeti tanulmányokat a budapesti képzőművészeti főiskolán folytattam, de ezek a tanulások csakis a rajzolásra szoritkoztak. Festeni nem tanultam. A magam természetes ösztönét követve álltam ki a természet elé, hogy szint, szin mellé rakva megrögzitsem ami nekem belőle tetszik és a mi leköt: a monumentalitást, a nagy horizontokat és az erőt, a fenségest a természetben. Kerülve az aprolékost, a kicsinyest és mindig különös vágyódással és elfogultsággal a természet ünnepnapjai iránt. A technikám is valami ösztönös törekvés az egyszerüsitésre, a hétköznapi tülekedéstől való megszabadulásra. Erre jó alkalom volt a szentendrei művésztelepen való elvonult, csendes dolgozás. Azután jött Berlin, Ausztria meg Itália. Ezek a képeim a hitvallásom dokumentumai és először kerülnek a nyilvánosság elé.

152	Muranoi üveggyár. Venezia	olajf.	300.—
153	Venezia. Canal Grande	olajf.	300.—
154	Bárkák, Venezia	olajf.	300.—
155	Hajók estefelé, Venezia	olajf.	200.—
156	Szentendrei Szamárhegy	olajf.	700.—
157	Szentendrei utcarészlet	olajf.	200.—
158	Önarckép	olajf.	1000.—
159	Szedő Miklós dr. operaénekes arcképe	olajf.	Mgtul.
160	Szentendre környéke	olajf.	300.—

161	Templom udvar Szentendre	olajf.	300.—
162	Erdei tisztás Szentendre	olajf.	200.—
163	Rálátás Hámorra Lillafüred	olajf.	800.—
164	Faragó Erzsébet urhölgy arcképe	olajf.	Mgtul.
165	Az öreg Gellért télen	olajf.	1000.—
166	Tél a Dunán	olajf.	600.—
167	Lágymányos	olajf.	700.—
168	Mosónők	olajf.	500.—
169	A szobám	olajf.	200.—
170	Vass miniszter arcképe	olajf.	
171	Arcképtanulmány	olajf.	300.—
172	A Duna Szentendrénél	olajf.	400.—
173	A Balaton tájáról (Csopak)	olajf.	600.—
174	Csopak, Posta út	olajf.	500.—
175	Borus idő Szentendrén	olajf.	400.—
176	A malom (Csopak)	olajf.	800.—
177	Vörös szántás a csopaki szőlőhegyen	olajf.	700.—
178	A művésztelep udvarán	olajf.	300.—
179	Farkasrét	olajf.	300.—
181	Falurészlet. Szentendre	olajf.	600.—
181	Délutáni árnyékok, Csopak	olajf.	500.—
181a	A Muranoi részlet Venezia mellett	olajf.	300.—
181b	Szentendrei táj	olajf.	300.—

Illyefalvi LŐTE ÉVA

Születtem Kolozsvárt 1906-ban. Művészetek iránti rajongásomat szüleimtől örökölhettem. Édesatyám, aki ny. egyetemi orvostanár, a tudományok mellett, főként fiatal korában szobrászattal foglalkozott. Édesanyám előszeretettel rajzolgatott. Középiskolai tanulmányaimat félbeszakitva 1923-ban kezdtem először komolyan mintázni, eltekintve attól, hogy már gyermekkorom óta sok időt töltöttem rajzolgatásokkal, 1924-ben az O. M. Iparművészeti főiskolára iratkoztam be, ahol a legnagyobb művészi hatást Orbán Antal szobrászművészete gyakorolta reám, kinek első évben voltam növendéke. Később Lux Elek tanár tanitványa lettem. 1927-óta önállóan dolgozom. 1927 tavaszán először állitottam ki a Műcsarnok tárlatán, „Fájdalom" cimü nagyobb méretü munkámmal. Később portrétanulmányokkal foglalkoztam s folyamatosan szerepeltem a tárlatokon részben portrékkal részben kisplasztikai kompoziciókkal. Én készitettem a szegedi Pantheon számára a Mikó-féle emléktáblát. Ezt megelőzte a Baár—Madas leányintézet számára 2 magyar stilü kútfigura.

182	Pásztorleány gipsz, terakottában		1000.—
183	Pásztorfiu, gipsz terrakottában		1000.—
184	Anyai csók		200.—
185	Amazon	bronz	1200.—
186	Csikós viaszvázlat	bronzban	120.—
187	I. Löte József dr. orvostanár mellsz.		Mgtul.

188	I. Löte József dr.-né mellszobra	Mgtul.
189	Első szerelem gipsz 200. terrak.	300.—
191	Meduza, mázos terrakotta	60.—
191	Alpár Gitta operaénekesnő mellsz.	Mgtul.
192	Teleki Andor gr. életnagys. mellsz.	Mgtul.
193	Andrássy Géza gr. mellszobra	Mgtul.
194	Leány őzikével gipsz.	20.—
195	Gr. Mikó-emlék, gipszrelief Szegedi Egyet. Pantheonban	
196	Pallas Athéne születése terrakotta Bronzban	500.—
197	Magyar tavasz terrakotta	150.—
198	Ügető lovacska bronz	120.—
199	Fájdalom, női akt 150 cm. gipsz márványban	5000.—
200	Tréfa (ló-portrait) márvány	Mgtul.
201	Luxi (farkaskutya-portrait)	Mgtul.

A

Nemzeti Szalon legközelebbi kiállitása:

Az „UME“ (Uj Művészek Társasága) kiállitása

Előkészületben:

Norvég representativ képző- és iparművészeti kiállitás

A Céhbeliek VII-ik kiállitása

Tornyay János gyüjteményes kiállitása

Modern japán képzőművészeti kiállitás

Magyar Alkotóművésznők Egyesületének „Ame“ első kiállitása

Tavaszi tárlat

„Muzeális Aukciókiállitás“
(a háboruban elesett irók és művészek emléke javára.)

Vásárlási tudnivalók.

A műtárgy megvétele esetében a vételárnak lehetőleg 50%-a lefizetendő, mig a hátralékos rész legkésőbb a kiállitás bezárásakor esedékes.

88. **LŐTE ÉVA**
(Kolozsvár, 1906 – Caracas, 1967)
Madonna gyermekkel
Vegyes technika, 35x26. Jelezve lent jobbra:
Lőte Éva 1926.

5.000,-

85. Müvészei Képaukció. Bp., 1991. augusztus
BÁV

Löte Éva

0.40: Tárca. 21.10: A bécsi szimfónikusok. Opera elő- és közjátékok. 22.30: Vacek-zenekar.

Berlin. 16.50: Finn hangverseny. 17.15: Brahms: Magyar táncok. 17.50: Heyn író előlv. 18.30: Szór. z. 19.10: Szór. z. 20: D'Albert emlékhangv. 21.05: Wagner Tannhauser c. operájának II. és III. felv. Majd 0.30-ig: Táncz.

Róma. 17.30: Énekhangverseny. 17.45: Zenekari hangverseny. 20.45: Arrigo Serato hegedűversenye. 22.30: Hangverseny folytatása. Gounod: Filemon és Baucis.

Péntek, június 3.

Budapest. I. 9.15: Hangverseny. Közben 9.30: Hirek. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízállásjelentés magyarul és németül. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A Városi Szinház kamarakórusának hangversenye. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.15: Népiskolai testnevelő tanfolyam a Testnevelési Főiskoláról. Szentesyné Doby Ida: »Egy óraterv elmagyarázása és elvezénylése.« (gyakorlati bemutató az I. és II. osztály részére.) 2.45: Hirek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhirek. 4.00: Divattudósitás. Szunyoghné Tüdös Klára előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hirek. 5.00: Harc a nemzeti hadseregért (A mohácsi vész óta a Rákóczi felkelésig.) Horánszky Lajos előadása. 3.50: Szalonzenekari hangverseny. Karnagy Bertha István. 6.30: Gyorsiró tanfolyam (Szlahey Géza.) 7.00: Kurucdalok. 7.45: A Berlin—Bécs—Budapest városok közötti nyolcevezős verseny alapitásáról, Perger Ferenc dr. előadása. 8.10: A Nemzeti Zenede növendékeinek évzáró hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. 9.00: A rádió külügyi negyedórája. A hangverseny után [illegible]

dedikációval ellátott arcképét is megküldötte a művésznőnek. Résztvett a V. és K. kormánytól hirdetett **debreceni szoborpályázaton Melius Juhász Péter** és **Huszár Gál** kiváló református férfiak alakjaival pályamű mintázataival. Művei általános elismerést nyertek. Volt bíráló bizottsági tag, aki ezeket tartotta a legérdemesebbeknek, amint hogy valóban a legjellegzetesebbek és legkifejezőbbek is voltak. Itéltek is egyiknek egy III. díjat. Készített nagyszabású **Attila-emlékművet,** legutoljára pedig **Zajti** Ferenc buzdítására két keleti szent alakját teremtette meg. Az egyik **Anahita** szentszüz most van kiállítva a Műcsarnokban, a másik Zarathustra, a nagy hunperzsa vallásreformátor. A megnevezetteken kivül több apró érdekes és becses műve van **Löte** Évának, összesen 60-nál is több darab.

A fentiekben röviden vázolt komoly; érdemes, tetemes részében magyar nemzeti irányú munkássága ellenére is külföldi művészeti tanulmányi ösztöndijért benyujtott folyamodást három egymás után következő esztendőben hagyta figyelmen kivül az ösztöndijbizottság. Ezért egyenesen magához a V. és K. miniszterhez fordult kézi ösztöndijért. Kapott is 500 P tanulmányi segélyt a múlt év szeptemberében. Csekély összeg biz ez, de az ország mostani romlott helyzetében ezt is kitüntetésnek kell tekinteni. Ezzel indult olaszországi tanulmányútra **Löte** Éva.

Róma műemlékeit fogja tanulmányozni a fiatal szobrász, várhatólag gazdag lelki gyarapodással, ami bizonyára hozzá fog járulni, hogy ez az igazi magyar ősthetség hamarabb érjen teljes kifejlődést.

időjárásjelentés. 5: Az Országos Postás-
enekar hangversenye az alsómargitszi-
eti Márkus-étteremből. 6. Hősök emlék-
ünnepe. 7.25: A m. kir. Operaház elő-
adásának ismertetése. 7.30: A m. kir.
Operaház előadásának közvetítése. Tu-
andot. Dalmű 3 felvonásban és 5 kép-
en. Az I. felvonás után: Sport- és ló-
esenyeredmények. — Az előadás után
Pontos időjelzés. Majd Rigó Jancsi és
enekarának hangversenye az Emke-ká-
éházból.

Budapest II. 11.15: Evangélikus isten-
isztelet a Deák-téri templomból. 3—
.45: Rózsavölgyi gramofonhangverseny.

Bécs. 10: Schütz orgonaművész. 11: A
écsi szimfónikusok Elgar hgve. 11.55:
A bécsi szimfónikusok szórakoztató ze-

ir.: »Az elemi iskolai [illegible]
égtana.« 2.45: Hírek ,élelmiszerárak, pi-
ci árak, árfolyamhírek. 3.30: Morse-
anfolyam. 4: »Tót kurucok II. Rákóczi
Ferenc szabadságharcában«. Haller Jenő
ir. előadása. 4.45: Pontos időjelzés, idő-
árás- és vízállásjelentés, hírek. 5: »Uj
rányok a vívó sportban.« Filótás Ferenc
előadása. 5.25: Odeon gramofonhangver-
seny. 6.45: Olasz nyelvoktatás (Gallerani
Bonaventura.) 7.10: A Kerntler—Országh
—Friss trió hangversenye. 8.10: »A ma-
gyar lélek és a magyar tenger«. Tóth
László dr. előadása. 8.40: Martos Ferenc
és Szenes Andor szövegeire írott zene-
művek. A M. Kir. Operaház tagjaiból
alakult zenekar hangversenye. 10.10: Pon-
tos időjelzés, időjárásjelentés, hirek, ügy-
versenyeredmények. 10.30: Farkas Jenő
és cigányzenekarának hangversenye a
Apollarich-kávéházból. — Ezt a közvetí-
tést 10.45-től éjfélig a berlini rádióállo-
más is átveszi.

Löte Éva

l.

Berz Lejed

16 l.

Kengyel VII. 150

Löte Éva

wobrán

1.

Ruziczka Herend

64. l.

V
KIADÓHIV
Ne
a
I.

LÖTE ÉVA

Prakfalvi E.: Röm. kat. templ.

2003.

58.o.

blk= kue
3000= 40169204
3100= Eppel, Mih ly
3140= m
3162= Goldschmied &
Siegelschneider
2194= Rum„nien
3200= Siebenb□rgen
3300= 1613
3360= 1627
3420= Kolozsv r
309a= MagyK,pLex, 1915;
Mue^BSvLex I, 1965;
Magy□letLex I, 1967
309e= B.Takacs, Debrecen
9995= 0022
kenn= hg
autr= Grotte, Andr s
redk= Nov ky, A^B0gnes
9906= un
9908= H
katg= 5
9900= 20011023
9990= kat. gesch"tzt, wieso ?
revi= 14 Sep 2000/BRANDT
created 17 Feb 2000/BRANDT

B. Láte Éva

Amazon c. porcellán vsobra repr.-
Viktória vizicsikon c. porcellán vsobra dtto.
Say Gerado:
A művészi sportdijak
(Bpest, c. n.)
Kiadja a Herendi porcellángyár

Löte Éva

Műcsarnok reprezentatív kiállításán neve sze-
repelt.

BH.932.11.21.

Lőte Éva szobrász

Lezepel a Nemzeti Szalon
téli tárlatán

Uj Magyarság 1938 I. 25

Löte Éva

Dúsérő elismerést kapott a Budai Szépművé-
szeti Társaság ősmi Tárlatán.

Függ. 1933. XII. 23.

Lőte Éva

Szerepelt a Budai Népművészeti Társaság
őszi hárlatán.

PK 1933. XI. 19.

Lőte Éva

szerepelt a Budai Népművészeti Társaság

őszi hangversenyén.

V/11 1933. XI. 19.

Löte Éva

„Uj Salon" Kossuth L. u-i
kiállítóhelyiségben szerepel
öni táslaton.

N. Ů. 934. IX. 11.
m. o. 934. IX. 11.

Lőte Éva

Szobormüvel szerepel a Szegedi Képzőművészeti Egyesület nagy Tárlatán.

Szegedi lej Nemzedés, 934. XI. 18.

Löte Éva

Budai Szépművészeti Társulat tavaszi tárlatán Verebély professzor portréjával szerepelt.

NM. 934. IV. 24.

Löte Éva

Alkotása szerepelt a magyar művészeti sorsjáték nyereménytárgyainak kiáll.-án.

B.H.933.V.28.

illyefalvi Löte Éva szobrász

Szinyei M. Társaság tavaszi kiállításán a Nemzeti Szalonban szerelmet mintázott madonnákkal szerepelt

PH. 934. IV. 1.

Berlin.
A mai
kínai
festészet
1934 II

Löte Éva

Szinyei Társaság fiatal művészeinek kiállításán a Nemzeti Szalonban 2 Madonnájával szerepelt.

Pester Lloyd 934. IV. 1.

[illegible] Lőte Éva
szobrász...

Gyűjteménye kiállítás – nemzetközi klub helyiségében – néhány erős és komoly szobortanulmányát mutatja be...

Pesti Hirlap
1935 XI. 20

Löte Éva

zobrász

Nemzetközi klub kiállítása – szokorral szerepel. –

Pesti Hirlap

1935 XI. 24

Löte Éva

szobrász

Csoportos kiállítás – Nemzetközi Klubban – szobraival szerepel. Sok szép ~~[illegible]~~ alkotása a tehetséges művésznő erőteljes fejlődéséről tanúskodik. –

Nemzeti Újság

1935 XI. 28

Löthe Éva
szobrász

Erdélyi művészek kiállitása - Nemzeti Szalonban -
résztvesz : Mussolini feje és Madonnája -

Magyarság
1935.IV.1.

Löte Éva

Budai Szépművészeti Társulat tavaszi tárlatán Verebély tanárral mintázott portréja és kis kompozíciója szerepelt.

M. 934. IV. 22.

Lóte Éva

Alkotása a Magy.Művészeti sorsjáték nyereménytárgyainak kiáll.-én.

P.H.934.XII.8.

Löte Éva

Lux Elek

Medgyessy Ferenc

tovább Vass Viktor

az alábbi tervpályázatom IIIik díjat (1000 p.) nyertek.

Budapesti Hírlap

1931. jul. 12.

(Döntőtek a debreceni ref. vezérférfiak szobrainak pályamunkái fölött.)

566/1902 [illegible]

Számla!

A Tek. Müemlékek orszag

A Zámbéki Templomrom [illegible]

Kapú javitás hoz öszve

1. ször. Dezka. 8. darab

2. ször. Stafni. 2. "

3. ször. Lécz. 1 "

4. szer. Ács Munka dij.

5. ször. hozzá szükséglet szégek.

6 ször. Fö öszveg.

Kelt. Zámbék folyó hó 19/II én

Lőte Éva

l.

Hungary 1937

108. l.

...n korona és fillér.

...6.évi január hó 11-én.-

Bunk

várfelügyelő.-

Löte Éva

lásd

Csikvári Szeged

98. l.

UJSÁGBIZOMÁNYOS
MARCALI

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Löte Éva

A X. kar. hösi temetőben fenti mű Idegenben nyugvó hősenik emlékműve.
(1941?)

Városgard

87. l

Löte Éva

díszítőszobrász

1931. végbiz. jó

Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 47. l.

RVA,
zobrocska.
iet, XVII. század.
önz, mag. 22·5 cm.

KERESZT,
XVIII. század.
Bronz, mag. 3·5 cm.

KERESZT,
áthoszi stílű.
XVIII. század.
Bronz, mag. 6·7 cm.

TÁLCA,
vésett figurális dísszel.
Perzsa munka, XVIII. század
Réz, hossza 46 cm.

HERAKLES,
XVIII. század.
Réz, mag. 11 cm.

TABERNÁKULUM-AJTÓ,
az Utolsó vacsora jelenetével, félkörös felső záródással.
Magyar munka, XVIII. század.
Trébelt réz, aranyozva, mag. 97 cm.
Ipolyi, Biharvármegye, 328. szám. — Gerevich PA, 260. l.

SZÖRNYALAK,
XVIII. század.
Fehér fém, mag. 6·5 cm.

Löte Éva,

Brinzeyné

koll. kiäll-

läsd

Nemzeti Szalon 1937.

szept-okt

87. csop. kiäll-

23 – 41 sz

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

ELNÖK:

Gróf ZICHY JÁNOS

TÁRSELNÖKÖK:

WEISS FÜLÖP

PRESZLY ELEMÉR

ALELNÖKÖK:

CSÓK ISTVÁN

GEREVICH TIBOR

HORVAI JÁNOS

FARKAS ZOLTÁN

Lőte Éva

kicill-

Nemzeti Szalon

1937. szept - okt.

Fův. képt

Brinzeyné J. Lőte Éva
Nemzeti Szalon 1937. szept.-okt.
87. csop. kiáll.
Felsorolt művei közt
34-41. I.-VIII stáció relief,
szinezett fa, pasaréti templom
Szalajdona.

Pázdonyi szobrpályázat,

4. díj 1932.

"Fajdalmas Szűz" c. szobra diaoklevelet kapott a Budai Szépmüv. Társ. téli tárlatán.

c. M. N. 1935. III. 15.

Vezebelyi prof. szobrája, gipsz 1934. apr. ./.

Aranyérem kitünt. az 1937 évi
párisi nemzetközi világkiáll.

LÖTE *Éva* (illyefalvi), szobrász, • Kolozsvár 1906. Budapesten Orbán Antalnál és Vastagh Györgynél tanult. 1927. Fájdalom c. női aktszobrával szerepelt először a Műcsarnokban. L. műve a szegedi Pantheonban a Mikó-emléktábla, s a Baár—Madas-leányintézet nagystílű kútfigurája. Egyéb munkái: Andrássy Géza gróf, Alpár Gitta és Apponyi Albert gróf mellszobrai, Mária Terézia-korabeli lovasnő stb. 1931. gyüjt. kiállítása volt a Nemzeti Szalónban.

L. Gy. II. 47 l

~~Banner Jones dr. VIII 249~~

Löte Éva

vod

Nagy Zoltán. Uj magyar nobrászat. Pásztortűz 1936. 20. sz

VASÁRNAP **1** Mindenszent		**Protestáns** Marianna **Görög** Kozmasz **Izraelita** Markh. 16
HÉTFŐ **2** Halottak napja		**Protestáns** Achill **Görög** Acindin **Izraelita** Seni bőjt
KEDD **3** Hubert pk.		**Protestáns** Győző **Görög** Acepsz. **Izraelita** Markh. 18
SZERDA **4**		**Protestáns** Károly **Görög**

Löte Éva

cród

Turcsányi Erzsébet:
Modern magyar sport-
zobrok. Szépművészet
1941. 325. l.

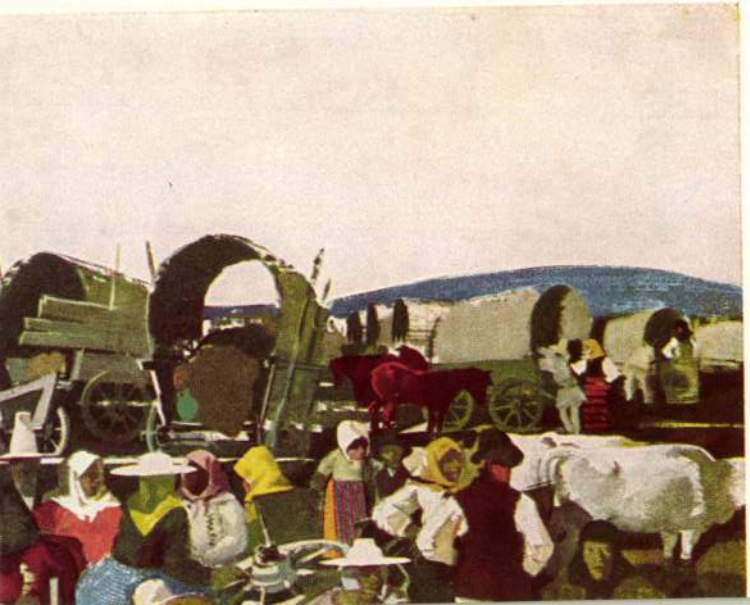

Löte Éva és

Rimanóczy Gyula

K

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Erdélyi Árpád:

A Madách-nobor pályázat.

Művészet. 1938. 59. l.

Magyar Korona, III., 1879., 21. szám. -
Maszlaghy II., 331. szám. (Ismeretlen.)

FRANCKEN, FRANS (németalföldi festő 1542—1616)

Kálvária

Fa, olaj, 98×75 cm.

Utolsó ítélet

Fa, olaj, 109×77 cm.
Van Puywelde (szóbelileg): Hendrich va
den Brock. — Z.: Az esztergomi érseki kép

Lőte Éva

illyéfalvi

Nobran

l.

La Rosée

33-1.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Löle Eva

l.

Ruzicka Harcud

55. l

~~Szilcksz~~ VIII. 54.

LŐTE Éva

BÁTYAI Jenő: Hősök kapuja - hősök neve nélkül. = Magyar Nemzet, 1992. augusztus 27. 14.

Szeged, Aradi tér

Pogány Móric - 1936.

Aba Novák Vilmos freskók
Lőte Éva szobrok

Löte Éva

zobrazi

l.

Liber Bp zobrazi

428. l.

illyefalvi Lőte Éva szobrász

Hadapród-utca 11. Műcsarnok
1930/31. jub. kiáll. 161.

1934. téli kiáll. 100.
1934. nemz. képzm. kiáll. 143

Ersèbet Népakadémia

VIII. 232.

Löthe Evá

Balassa János
mellszobra a
disztemben
vod
Korjubérk

29. l.
116. l.

Löte Eva, illyefalvi

wąd

Nemzujskorf

16. l. ułan

Folna vármegye népmúvészete

VII. 203

valamint ügyelek arra, hogy közülök semmi el ne idegenittessék; minden igyekezetemet az alkalmaztatásommal járó kötelmek javára fogom fordítani, a hivatalos titkot megőrzöm, a netán fenyegető károk elhárítására pedig legjobb tehetségem szerint törekedni fogok. Mindezeket becsületszavamra fogadom.»

A hivatalszolga esküjének szövege a következő:

Én ..... a Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Tanácsához és Orsz. Főfelügyelőségéhez hivatalszolgává kineveztetvén, esküszöm az egy élő és mindenható Istenre, hogy Ő császári és apostoli királyi Felsége I. Ferencz József urunk és királyunk személye és uralkodó háza, úgyszintén Magyarország alkotmánya iránt mindenkor hű és engedelmes leszek, hogy a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, az Orsz. Tanács elnöke, a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelője és az előljáróim által adott és adandó utasításokat pontosan teljesítem, a reám bizott tárgyakat tisztán s rendben tartom, józan, engedelmes, előzékeny és szorgalmas magaviseletet tanusítok s minden tehetségemhez képest törekedni fogok, hogy a Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Tanácsa és

Löte Éva, ilyefalvi

szobrász

Képrőművésznők egyes.
tagja

Műcsarnok

1932. febr - márc. kiáll
350

1932. tav. tárl. 143, 145

B. J. Löte Éva

nobán

l

Szépmüvèszet

1942. 21. l

a Finsen-intézetben. Berlini tartózkodását a Charité rákintézetének és a Virchow Krankenhaus Strahlenabteilungjának meglátogatásán kívül főleg Sauerbruch professzorral folytatott megbeszélései tették emlékezetessé. Eredményeiről hazatérése után három szakelőadásban számolt be, ezenkívül mint a rákellenes szövetség főtitkára igyekszik azokat gyakorlatilag értékesíteni.

Dr. Paikert Géza (1902, Ste. Agathe des Monts, Canada, róm. kat.), vallás- és közoktatásügyi miniszteri titkár, a minisztérium részéről 600 pengő tanulmányi segélyben részesülve 1936 július és augusztus hó folyamán az exeteri egyetem nyári tanfolyamát végezte el, amelyen az előadások úgy voltak összeállítva, hogy a hallgatók az angol nyelvről, irodalomról, közgazdaságról, alkotmányról, művészetről, egyszóval az egész angol kulturális életről lehető teljes képet kapjanak. Emellett alkalma nyílott értékes társadalmi összeköttetések szerzésére is.

Dr. Papp Ferenc (1901, Budapest, róm. kat.), műszaki egyetemi-adjunktus, a belföldi ösztöndíjak terhére nyert 300 pengős geológiai utazási ösztöndíjban részesülve 1935 július havában a Szepes-Gömöri Érchegységben és annak távolabbi környékén felkereste Szomolnok, Stoffgrund, Gölnicbánya, Zakárfalva, Rozsnyó, Csucsom, Magyarfalva, Horka, Málnapatak, Jolsva, Dobsina és Helpa bányáit, ahol az érceket, kőzeteket és azok előfordulási módjait tanulmányozta. Megfigyeléseiről a Földtani Közlöny ezévi kötetében számol be „Stoffgrund, Málnapatak és Helpa érceiről" című tanulmányában.

Ezenkívül *illyefalvi Lőte Éva* szobrászművész művészettörténeti tanulmányok céljaira 300 pengő segélyben részesülve 1936 márciusában két hétig volt tanulmányúton Olaszországban, amely alkalommal Velence, Milánó, Pisa, San Giminiano, Siena és Firenze műemlékeit tekintette meg.

BELFÖLDI TUDOMÁNYOS KUTATÓ ÖSZTÖNDÍJASOK.

A budapesti tudományegyetem jog- és államtudományi karáról:

Dr. Lehner Rudolf (1912, Budapest, róm. kat.), a közigazgatástani intézetben (Magyary professzor) foglalkoztatott diplomás szociálpolitikai tanulmányokra nyert ösztöndíjat, amit megkönnyített számára az a körülmény, hogy még 1935 nyarán az iparügyi minisztériumba nyert beosztást. Itt széleskörű adatokra találhatott, amelyek ipari szociálpolitikai kutatásait nagyban előmozdították. Különösen a munkaidő korlátozásának határkérdéseit és a legkisebb munkabérek megállapításának problémáját tanulmányozta behatóan, amely irányú kutatásait még folytatja. Rövidebb közleményeken és recenziókon kívül eddig következő cikkei jelentek meg: „A XIX. Genfi Nemzetközi Munkaügyi Egyetemes Értekezlet" (Közgazdasági Értesítő, 1935. évi 37. sz.), „A német háziipari és otthonmunka törvényes rendezése" (u. o., 46. sz.), „A heti negyvennyolcórás munkaidő Magyarországon" (Munkaügyi Szemle, 1936. évi 4. sz.), „A legkisebb munkabéreket egyes iparágakban megállapítani hivatott bizottságok működése Magyarországon" (u. o., 6. sz.).

Lőte Évá

Kerámiák

repr.

Nádailakásb

79. tábla

ula tart.hdgy urnak

Budapest.
XI., Lagymanyosi u.16.1/2el
klappal való ellátását a legközelebbi
parancsnokság utján kérje.

Horváth

B. Löte Evá

Hobrán

részt vett az alábbi kiállitáson

Művészet. 1938. 56. l.

(Magyar képzőművésnők londoni kiállitása.)

131. *Me*

NÉMETALFÖLDI FESTŐ 1500 kö
Madonna Jézussal
Félkörű felső záródással.
Fa, tempera, 26×19 cm.

NÉMETALFÖLDI FESTŐ 1520 kö
Szárnyasoltár. Középkép: *Háromkirá*
szárny: *Krisztus születése*, jobbszárn
metélés (132. kép)
Középkép csúcsos felső záródással.
Fa, tempera, középkép 105×72, s
105×33 cm.
Egy hontmegyei templomból, az Ipol
ményből

Gerevich: A régi magyar művész
hely-ete. Bp. 1924., 25. l. (Képe V
— Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 28.
(Képe hátul.) — Gerevich: L'a
ungherese. Roma 1929., 20. l.
A magyar művészet története.
Bp. 1930., 116. l. — Pigler: Könyvi

Löte Eva, illyefalvi

~~nobrán~~

Koll: Kiall.

Mübarát XIII. Kiall

1941. Okt. 19 – nov. 2.

Könyvtáramban

B. Lőte Éva

Szent László,
terracotta

Művészeti Hotek Komárom

1941

24

Löte Éva, illyefalvi

kiáll.

Nemzeti halon

1931. jan.

Föv. képt.

Lóte Éva

Adorazione-ja
kiállítva az alábbi
társaság -

Molnár Ernő dr

Betlehemes kiállítás.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1937. 95. l.

MDK

Löte Éva, keramikus

erőteljes Amazon-lovasszobra kitünik.

R. Szörcsai Ilona: A kultuszminiszter nyitotta meg a kerámikai kiállitást.
Uj Magyarság. 1942. nov. 7. 6.l.

M.D.K.

B. Lőte Éva

"Tavaszi csikó" c. képével aratott sikert Londonban azon a kiállitáson, amelyre az Önálló Hivatásu Nők Világszövetségének londoni művészeti szakosztálya hivta meg a magyar képzőművésznőket.
Fényképét bemutatja a lap.

Magyar Képzőművésznők sikere Londonban c. Szinházi Elet. Bp. 1938. ápr. 23. XXVIII.évf. 18. sz. 44.-45. lap

ilyefalvi Lőte Éva MDK

Szerelem, gipsz

Anahita hindu istennő, gipsz

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállitás

illyefalvi Lőte Éva

MDK

Dr. Lőte József, gipsz

Műcsarnok 1931/32 téli kiállítás

illyefalvi Lőtő Éva MDK

Ima a holdhoz, gipsz

Műcsarnok 1931/32 téli kiállítás

Ilyefalvi Lőte Éva MDK

Anna főhercegnő, gipsz

Műcsarnok 1934 Téli kiállitás

Ilyefalvi Lőte éva

MDK

Anna Föherczeg, Gipsz

Műcsarnok 1934 Tél Kiállítás

MDK

illyefalvi Lőte Éva szobrász

A debreceni ref. szobrok pályázata. Képzőművészet, 1931, 42.sz.

Lőte Éva

Kállai

NU. 1942. XI. 8.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs K
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság K
cimü levéltári publikáció jelent meg,
Művészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete, mely a Dokumentációs K

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolható

Löte Eva, szobrász

M.D.K.

1000 p-ös díjat nyert a debreceni Kollegium diszítésére szolgáló nagy nagy magyar reformátor egyrészes ciulár művére kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1931. LII. évf.

jul. 18. sz. 2. old.

Stella Sun, Moskau

[illegible]

Lőte Éva

szobrász

Képzőművészeti Egyesület tárlata - Szegeden a Kultur palotában - szoborral szerepel.

Szegedi Uj Nemzedék
1929.V.26.

Löte Éva

Kerámiákkal szerepel az
Americana Művész Céh
Betlehemes kiállításán

Est 1937 I. 29

Lőte Éva

Szerepel az Americana
művész Cék Betlehemes
kiállításán

Nemzeti Újság 1937 I. 26.

Lőte Éva nobrán

kezepel az európai mindésmőt

párisi kiállításón

Nemzeti Lyság 1937 II. 13

Löte Éva

Szerepel az Emericana
művészcék Betlehemes
kiállításán

Uj Magyarság 1937 I. 24

MDK

Lóte Éva

Előretörő hún harcos. Részlet az Attila jubileum emlékműről. Tervezte Zajti Ferenc. Mintazta Lóte Éva. Repr.

Magyarsag, 1932. marc.27. 8.1.

Kedves Éva

Előreteszi bún bárcsa. Mészáros az Attila jubileumi emlékkönyvről. Szeretne Neked ferenc. mintegy kötve Éva. Hepr.

Budapest, 1932. márc.27. d.l.

MDK

B.I. Lőte Éva

Szt.Ferenc /a kassai fogadalmi templom mellék-oltár szobor-modellje, terrakotta/

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat. Műcsarnok, 1940 Dec.19 - 1941.Jan.12. 7.1.

MDK

B.J.Lóte Éva

Májusi csikó, körtefa

" A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec 15 - 1941 Jan.12. 11.l.

Lőte Éva.

Müveit kiállitotta a Nemzeti Szalon 1937-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Lőte Éva

Szobrai a Budai Szépművészeti Tarsasag őszi csoportkiallitasan.

Cikk: Szépművészeti kiallitas a Budai Clubban.

Nemzeti Ujság, 1933.nov.19. 27.o.

Lőte Éva.

a "Magyar Képirók " társaságának tagja. Rést vett a Nemzeti Szalonban rendezett első kiállitáson 1933

Bende J:

a Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Illyefalvi Löte Éva, szobrászm.

18. Gróf Mikó Imre-emléktábla. /Szeged./

Klebelsberg emlékkiállítás.1933. Tárgym. 2c.1.

MDK

illyefalvi Lőte Éva

Alpár Gitta, repr.

gr. Teleki Andor, repr.

Képzőművészet 1930. 27. sz. 48.l.

Illyefalvi Löte Éva, szobrászm. DK

édesatyja mellszobrát állitotta ki, bizonyité-
kul erös karakterérzésének.

A Mücs. téli tárlata.
Képzömüvészet. 1932. VI.évf. 46.sz. XXXX 17.1.

MDK

illyefalvi Löte Éva. szobrászm.

lendületes figurája képviseli a plasztikát.

A Műcs. téli tárlata.
Képzőművészet. 1932. 46.sz. VI.évf. 17.l.

Löte Éva, szobrászm.

fejlett plasztikai érzékre valló kisebb -nagyobb szobrai a kiállitás legszámottevőbb értékei. Főkép sok finomsággal megmintázott, zárt formákba kötött aktjai válnak ki előnyösen.

Nemz.Szalon. Négy erdélyi származású művész kiáll.-a. Erdélyi művészek. - P.N. 1935 máj.23. 13.1.

MDK

Löte Éva, szobrászm.

a Duce emberfölötti nagyságu feje érdekes tehetség megnyilvánulása.

Bethlen Margit: Négy erdélyi művész kiállitása. Nemzeti szal. -Pesti Hirlap. 1935 máj.23. 12.1.

MDK

Lőte Éva

Rónay K.: A Székesfőv. Képtár 1937/38. évi uj szerzeményei. Képes Krónika 1939. jun. 11.

MDK

B. Lőte Éva

Készülő szobrok. Magyar Iparmüvészet 194o.
132.1.

MDK

Lőte Éva

Tünődő leány, gipsz

B.J.: Az Uj Szalon őszi tárlata. Képzőművészet 1934. 77. sz. 207.l.

MDK

illyefalvi Lőte Éva

A ferencesek uj temploma a Pasaréten. Magyar Iparmüvészet 1934. 176.l.

MDK

Lőte Éva, szobrászm.

Adorazione-ja finom modern munka.

D. Molnár Imre:

Művészcéh.- Bethlehem kiállitás.
Magyar Iparművészet. 1937. 4.sz. 95.l.

MDK

Lőte Éva

Amazon, repr.

Szépmüvészet 1941. 12. sz.

MD K

Löte Eva,

kitünöen szerepel.

Rónay Kázmér:A Székesfv.Képtár 1937/38.évi uj sz
zeményei.

Kéves Krónika.1939. 24.sz. 63-64.l.

Löte Éva, MD K

Andrássy Géza gróf.

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

A Tavaszi Tárlat portréi.

Képzőművészet. 1929. 10.cz.

MDK

Löte Éva

Erdélyi Árpád: A Madách-szoborpályázat.

Művészet, 1938. 59.l.

MDK

B. Lőte Éva

Amazon, repr.

Say Géza dr.: A müvészi sportdijak.

MDK

illyefalvi Lőte Éva

A képzőművészet 1937-ben. Ujság 1938. jan. 1.

MDK

illyefalvi Löte Éva, szobrászm.

a szobrászok termét kiváló elhelyezésével gazdagítja.

A Műcsarnok reprezentatív kiállítása.

/Gy./: A szobrászok terme.
Képzőművészet. 1932. 48. sz. 63.l.

MDK

Lőte Éva

"A magyar művészetért" kiállitása. Magyarország 1940. dec. 14. 6.l.

Lőte Éva illyefalvi

MDK

Fájdalom, gipsz

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

MDK

Lőte Éva

Fájdalom

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 12.l.

Ilyefalvi Löbl Éva

szobrász

Téli Tárlat - Műcsarnokban - szoborral szerepel.

Nemzeti Ujság
1934.I.13.

Döte Éva szobrász

Képes Pesti Hirlap. 1932. jan. 21. 3

Ilyenfalvi Döte Éva a görög köztársaság elnöke rendszére...

Láte Éva, szobrász, XX. sz.

(Illyefalvi)

Nouvelle Revue de Hongrie

1935. XXVIII. année, LIII. Tome,

539–544. l.

Nagy Zoltán: Fiatal magyar szobrászok.

Löte Éva.

lásd Illyefalvi Löte Éva
alatt

Sórai Ujság.
1931. I. 18., 10.
(:Kritika.:)

Löte Éva

szobrász

(l. Illyefalvi Löte Éva néven is)

Művészet, 1939. IV. cáf. 27. sz. 69. l.

Kende Béla: A Fővárosi Kaptár uj szerzeményeinek kiállítása.

Löte Éva szobrá

lásd még Jelyefalvi - Löte Éva alatt is.

Katol.Szemle.1930.157-64.l.

Löte Éva

Katol.Szemle.1941.78-81.l.

Lőte Éva szobrai

(l. Illyefalvi-
Lőte Éva)

M.D.K.

Lőte Éva

Szobrászmüvész kiállitott az 1943.március 28.-án megnyilt kolozsvári mücsarnokban.

Walter Gyula: A kolzsvári Mátyás király ünnepségek.

Városok Lapja 1943. 8.szám. 93.old.

M.D.K.

Lőte Éva.

Szobrászmüvész szobrai diszitik a szegedi Hősök kapuját.

Városok Lapja 1937. XXXII.évf. 14.szám. 463. oldal

Berzenczey D: Szeged város ujabb müszaki alkotásai.

M.D.K.

Löte Éva, szobrászno"

Csodaszarvas és Tördelő" Madonna c. szobrai szerepeltek a „Herend 100 éves" kiállításon, valamint „Csukakoló" c. műve.

36.

"Herend 100 éves" kiállitás katalógusa.

Bp. 1939. 36.old.

Löte Éva

M.D.K.

szobrász

herendi szobra :

Amazon lovon, bal 400x470 mm fares és amies

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és domborművek. Bp. 1959. 41. old.

-1- M. D. K.

LŐTE Éva szobrász

szül. 1905.—

1058. Anachita szűz Ltsz.: 56.429-N

1059. Anyaság, szobor Ltsz.: 8260

1060. „Eljövendő" Ltsz.: 56.430-N

A M. N. Galéria állapjegyzéke T/b. rész

Bp. 1959. 18. l.

./.

M. D. U.

LŐTE Éva szobrász

1061. Lócsatakoló Ivan Ltsz.: 56.431 N

1062. Meliusz Péter Ltsz.: 6492

1063. Térdeslő Madonna (1933)
Ltsz.: 56.432 N

A M. N. Galéria állagjegyzéke T/G. vész
Bn. 1959. 19., 20. l.

M.D.K.

Lőte Éva

A Corvin Áruház kiállitásán szerepel műve, irja a lap "Akvarellek, szobrok és szines repr.-ók kiállitása a Corvinban" c. beszámolójában.

Szinházi Magazin, Bp. 1942. juli 8-14. V. évf. 29. sz. 38-39. lap

i Lőte Éva

dr. Verebély Tibor képmása, terrakotta

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

MDK

B. Lőte Éva

-rp-: Az élő magyar keramika seregszemléje. Magyarország 1942. nov. 6.

Lőte Éva MDK

Andrássy Géza gr. arcmása, bronz

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

illyefalvi Lőte Éva MDK

Gr. Teleki Andor, szobor

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

L. Lőte Éva MDK

Alpár Gitta, szobor

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

M.D.K.

Lőtte Éva

A Corvin Áruház kiállitásán szerepel müve, amelyről beszámol a lap "Renoir, Manet, ~~Lerrai~~ Lorraine a Corvin Képzőművészeti Kiállitásán" cimmel.

Szinházi Magazin, Bp. 1942. május 2o-26. évf. 22. sz. 34-35. lap

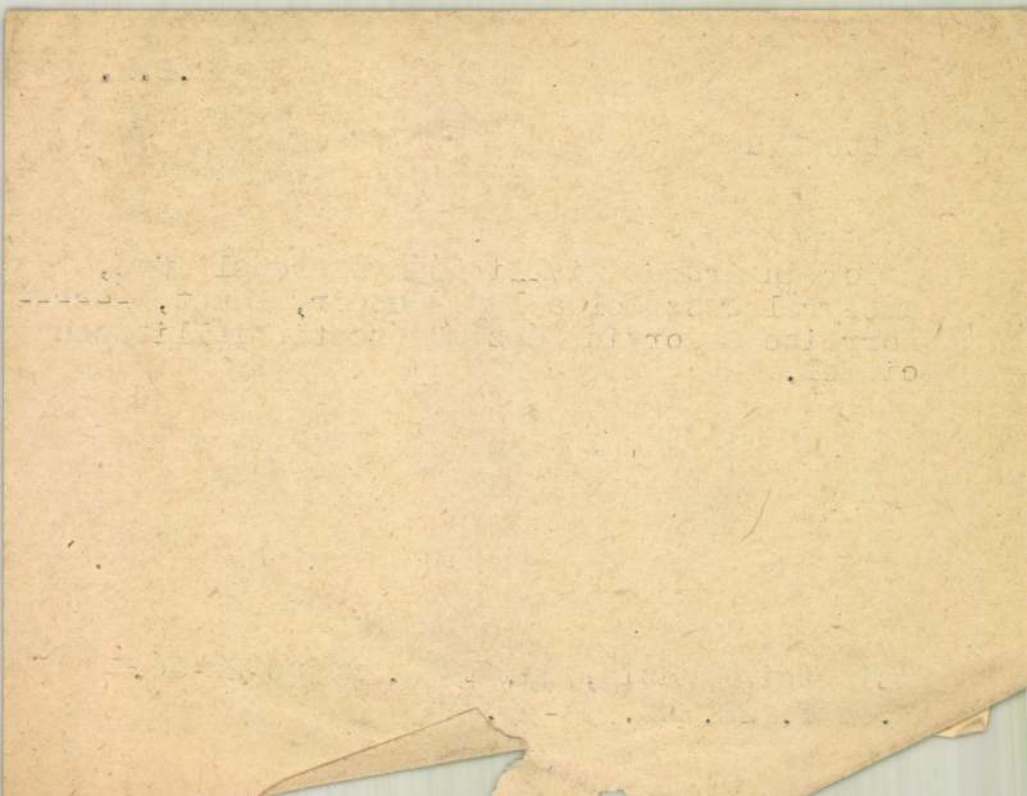

Lőte Éva

M.D.K.

szobrász

Herendi szobrai:

Anyai csók	145 mm	fehér és színes
Amazon lovon	385×450 " "	" " "
Ima a boldhoz	212 " "	" " "
Boldogi leány	140 " "	színes

M.N. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és domborművek. Bp. 1959. 30. old. és 32. old.

Löte Éva M.D.K.

szobrász

herendi szobrai:

Térdeplő Mária his Férussal 255 x 225 mm ferér és sunes

Térdeplő Mária 253 x 185 " " "

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp. 1959. 25. old. és 26. old.

Lőte Éva

M.D.K.

szobrász

herendi szobra :

Templomjáró (boldogi) 138 mm sines

Lovátcsutakoló ősmagyar 210×204 " " " és férés

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp. 1959. 22. old. és 24. old.

Löte Éva, szobrász

M.D.K.

herendi szobra :

Ló 380×445 mm fehér

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp. 1959. 15.old.

M.D.K.

Lőte Éva, szobrán

herendi szobra:

Csodaszarvas 145×180 mm fehér és arany

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp. 1958. 14.old.

I. Lőte Éva

MDK

Madonna, herendi porcelán

Magyar Egyházművészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

MDK

B.Löte Éva, ip.müv.

Viktoria. /A herendi vitrinben/.

Dr.Ruzicska Ilona:"Művészet az iparban". -Magy.Iparmüvészet.12.sz. 1941.dec. 133-36.l.

Illyefalvi LŐTE ÉVA

010	Madonna	gipsz	1000.—
110a	Térdelő Szüzanya	teracotta	150.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1934

Perjámosi gazd. népkvt. III. 237

Löte Éva

Az anyaság szobra
fentitől az alábbi
épület előtsarnokában

Bierbauer Virgil:

Az OTI rendelőintézete
Budapesten a Visegrádi-
utcában.

Tér és Forma
1939. 57–59 l.
Képekkel

4

(464-től 515-ig.)

Lőte Éva, illyefalvi

OLTÁR ILLYEFALVI LŐTE ÉVA HÁROMOSZTATÚ OLTÁRLAPJÁVAL (SZÍNEZETT GIPSZ) ÉS GOLGOTÁJÁVAL (TERRACOTTA).

Altar mit der dreiteiligen Altarplatte (farbiger Gips) und Golgotha (Terrakotta) von Éva Illyefalvi Lőte. — Éva Illyefalvi Lőte: Altare (Gesso colorito) con lastra tripartita dipinto e con la Golgota. (Terracotta).

Lőte Éva, állyafalvi

1933 feb-márc

Gróf Miko Imre —
emléktábla, Kegyed.

Klobelsberg emlékkiáll Műcsarnok

Lőte Éva

~~Műcs. lá ., tól~~

Pipics 63. C.

B. I. Löte Éva

ród

Pictor: A Mübarát kiállitása.

Magyarság. 1941. okt. 25.

dov ..... de înmânarea cit..... pentru termenul

de..... 194....., şi .....

proces=verbal... de afişare şi înmânare, făcându=vă

cunoscut că titulatul s'a depărtat din comuna în.....

.....

Domniei=Sale,

Domnului .....

.....

No. dep. **127** Libr şi Tip. „Cultura" S. A. Tg.-Mureş

B. Lőte Éva

Anyaság,
Bpesti OTI rendelő

Repr
Nagyjmappa 100. tábla

Kálvária, terrakotta
u.o. 104. tábla

Lőte Éva, illyefalvi

vrád
2

Tarr György:

Négy erdélyi művész kiállítása a Nemzeti Szalonban.

Képzőművészet

1935. 85. sz. 117 l.

Izr. 30. R. Kh.

Izr. 1. Kiszlev R. Kh.

Izr. 2. S. Toldoth

Lőte Éva, illyefalvi

Lőd

Entz Géza: Nők a képző-
művészetben.
Magyar Kultúrszemle
1941. dec. 15.

Lőte Éva, illyefalvi

lád

2

Szépmüvészet

1941. 68. l.

Löte Eva

illyefalvi

Hobrán

l.

Szépmüvészet

1941. 107. l.

Löte Éva

öröklampások és
katonaszobrok a
szegedi Hősök ka-
pujánál, fentitől

Wod

NémedySzeged

423. l.

Lőte Éva

a Nemzeti Színház
vásárlása az alábbi
kiállításon

Boldogi anya

Szabados Béla, vitéz

A győri képzőművészeti
kiállítás.

Képzőművészet. Közlöny

1939. I. 7. 8. l.

3.

4.

B. Lőte Éva

Nobrain

l.

Szépművészet

1940. 90. l.

B. LŐTE ÉVA

4. István főherceg, körtefa, mgt.

Nemzeti Szalon

Téli tárl.

1938 jan.-febr.

C 68

A XLVIII-IK

CSOPORTKIÁLLITÁS

KATALÓGUSA

B. Löte Éva

az Orsz. Társadalom-biztosító Intézet fiumei úti baleseti kórházának kápolnája részére oltárt készít.

Képzőm. Körlöny
1939. 2. n.

B. Löte Éva

nobrán

l.

Képzőmvészet

1941. 328. l.

mlékek Dixottsága

Ps. IX.

Rákos u. 3.

Iparművének M

Löte Éva, illyefalvi

Az alábbi templomban levő Krisztus-szobrot fenti készítette

Brestyanszky Tibor:
A pasaréti új templom.
Tér és Forma 1934.

349, 351. l.

Löte Evå

Nobrán

Vkminkiáll. 1943

Golgota, fa

Májusi csikó, fa

állami vásárlás,
nem volt kiállítva:
Figura, fa.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"
címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"**
címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

○ LÖTE ÉVA, illyefalvi,
temesszlatinai Brinzey Györgyné 1906 dec 30—
Balassa Jáos, IV., Tud. Egyetem, díszterem.

Medvey 122. l

Tü bronzból, gombosfejü X. 50.

Löte Éva

kisplasztika

1923-25.

Éimisk 1930. 86.l.

AZ EST KÖN

BUDAPEST, VII. ER
Telefon: 4

E heti olcs

Ezen jegyzékben felsorolt könyveke
alábbi árakon árusitjuk. A rendelé
csatolni, mert egyes könyvekből csa

Apor Péter: Metamorphosis Transylv
Arkright Frank: A technokrácia ABC
Asztalos M.: A nemzetiségek történ
Bain F.W.: Ami az álomban valóság.
Baktay Ervin: Szangraha. Indiai el
Beethoven vonósnégyesei. Paul Bekk
Casson.H.N.: Keressünk többet, min
Cserkészfiuk könyve. Szerk.: Papp
Darnay K.: Tagisir. Regény az ősko
Farkas Imre: Virágzó fák. Versek 1
Franklin Benjámin önéletrajza. For
Goethe-Breviárium. A költő élete,

Lőte Éva

Pesti Napló 1935
máj. 23. (Erdélyi
Művészek.)

ítő tájékoztatót! Minden mű külön is
ő részletfizetés mellett!

ÉDD REMIG, MALVIN 1

ÉRDA ŐRZŐANGYALOK, PETRA 2

ÖRTÖK L. SZT. TERÉZ, HELGA 3

NTEK FERENC 4

MBAT PLACID, AURÉL — *Első negyed* 5

Löte Éva

Koll. Kiállítása a Nemzeti Szalonban.

Az Est. 1935.
máj. 23.

Löte Eva, illyefalvi

szobrász

szül, Kolozsvár

lásd

Boz Magyarszlex

619 h.

39. vrota.

Löte Éva, illyefalvi

nobrász

Műcs. Kiáll. 1927 tól
Pipics 116-l.

1352. Ismere

A XIX. sz

Széchenyi István gróf.

Mellig, balrafordultan, a
érem előlapján van ábrázolv
körüli szakálla göndör, baju
beretvált. Öltözete : atilla és
díszes kötővel. Felirata az e
előlapon : »GRÓF SZÉCHENYI

1860.« és a hátlapon, az all
»ELSŐ ALAPITÓJÁT GYÁSZOLJA

Galvanoplasticus bronzutánz
1352. — Értéke 5 K. — Az 1911 é
kormánybiztosának, Miklós Ödönn
— Az adomány elfogadtatott 191
Bejelentetett 1913 márczius 15-é

Jegyzet. Az elő- és a hátlap

Lőte Éva

illyefalvi LŐTE ÉVA

1	Májusi csikó	gipsz (bronzban)	300.—	pengő
2	Ifju	„ (kőbe)	2200.—	„
3	Attila követjelentést hallgat	gipsz (kőből)	1000.—	„
4	Ló-csatakoló hun	kő	500.—	„
5	Imádat (Adoratione)	terracot'a	100.—	„
6	Napozó leány	„	100.—	„
7	Ádám és Éva	gipsz (kőbe)	400.—	„
8	Térdeplő Madonna	terracotta	100.—	„
9	Menekülés Egyptomba	agyag	50.—	„
10	Jézus a keresztfán, fájdalmas Szűz Anya, János	gipsz (fából)	300.—	„
11	Tünődő leány	gipsz (bronzban)	100.—	„
12	Jézus Szent Szive (Pasaréti templom mellékoltára)	kő		mgt.
13	I. Krisztus Pilátus előtt (Kereszt ut)		200.—	pengő
14	II. Krisztus felveszi a keresztet diófa Pasaréti templomban			mgt.
15	Angyali üdvözlet	gipsz (kőbe)	400.—	pengő
16	Anna királyi hercegnő	„		mgt.
17	Dux ad Populus	„ „	1000.—	pengő
17/a	Fiatal leány	„ „		
17/b	Felkelő ló	„ „		
17/c	Ügető ló	„ „		
17/d	Kis Jézus hemutatása a templomban	gipsz (kőbe)		

Nemzeti Salon. Végy erdélyi művész kiállításának Kat. 1935. máj. 22. – jun. 2. Rövid élet. a katalógus előszavában

Telki Béla művei

26	Bazsarózsák keret nélkül	olajf.	250.—	pengő
27	Nyár	„	150.—	„
28	Rózsák és őszirózsák	„	250.—	„
29	Crocusok	„	200.—	„
30	Tó	„	100.—	„
31	Krizantémek	„	100.—	„
32	Tavaszodik	„	200.—	„
33	Gyümölcsök	„	200.—	„
34	Napos ut	„	200.—	„
35	A kedvenczek	olajf.	100.—	pengő
36	Kertrészlet	„	150.—	„
37	Rózsák	„	200.—	„
38	Csibi	„		mgt.
39	Nyirfák	„		„
40	Almák	„	100.—	pengő
41	Este a hegyekben	„	100.—	„
42	Asterek	„	150.—	„
43	Csendélet porcellán kutyával	„	80.—	„
44	Kandalló mellett	„	150.—	„
45	Zongora mellett	„	80.—	„
46	Ősz	„	150.—	„
47	„Druschki“	„		mgt.
48	Dahliák	„	200.—	pengő
49	Zsuzsi néni	pasztel	100.—	„
50	A nagy karosszékben	olajf.	200.—	„
51	Kikelet	pasztel	100.—	„
52	Hegedülő leány		250.—	„
53				

Löte Éva, illyefalvi

Ádám és Éva c.
nobonnüve
repr.

Képzőművészet
1934. 99 l

Löte Evá, illyefalvi

---

irod

=

Nagy, Zoltán: Les jeunes sculpteurs hongrois. Nouvelle Revue de Hongrie

Décembre 1935.

...ure très vivante du jubilé de l'Uni-
...kó éclaire la signification poli-
...e produire dans le gouvernement
pouvoir de M.Milan Hodja.- Les
Passion est jouée par des gens du
enthousiaste de M.Emile Pillias.-
...s ce titre "Un grand artiste dispa-
...e, la rubrique Les Livres contient
...téressants comptes rendus.

Lóte Éva

Magyar Művészet

1934. 271. l.

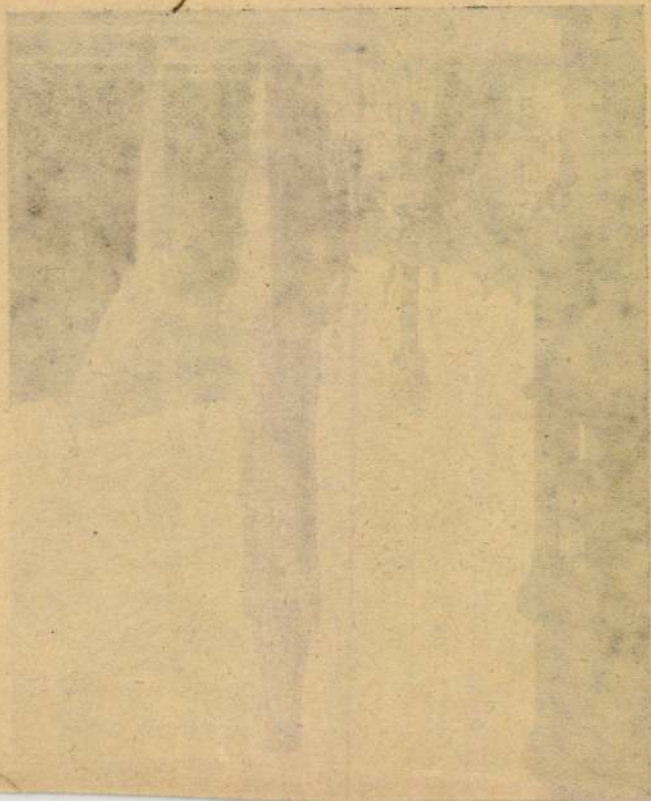

Löte Éva

wód
2

Bethlen Margit: Négy erdélyi művész kiállítása. Pesti Hírlap. 1935 máj. 23.

$$\frac{0.42 \times 3}{1.26}$$

Lőte Éva

Gróf Miko Imre relictje fentitől az alábbi csarnokban.

mod

Szegedi emlékcsarn.

Dültvo

Német

Szentivá

I.B. oszt

Lőte Éva, illyefalvi

9 1

MAGYAR MŰVESZET

1931. 59

II Dolgo

Tétel:

Egész számok és tizedes tört

1, Vásároltunk 9·65 q vörö
1853·65 P. Mennyibe kerü

2, Számítsuk ki a hányad
69·7

3, Hány Pőt ért 986·65 L

4, A becsi akó 56·59 l. Ha

Kid

Sáfár István, m. nemzeti múzeumi
laboráns X. 182

Lőte Éva, illyefalvi

Múcsarnok szobrász

Lenke ut 49/a

1929. tav. kiall. 154.

Lőte Éva (illyefalvi)

életrajz

irod

Csókássy 23. l.

Mil. Kolozsvár 1906.

Gróf Lindo mvel a szegedi pantheonban.

T. 4616.

tes kastélyt lőréses kőfal
ben pedig hegyek látszanak. Felira-

0.1 : 14.5 cm.

Brinzeyné Löte Éva

nobrázy

Lásd

Művészet. 1937. 10. sz. 105. l.

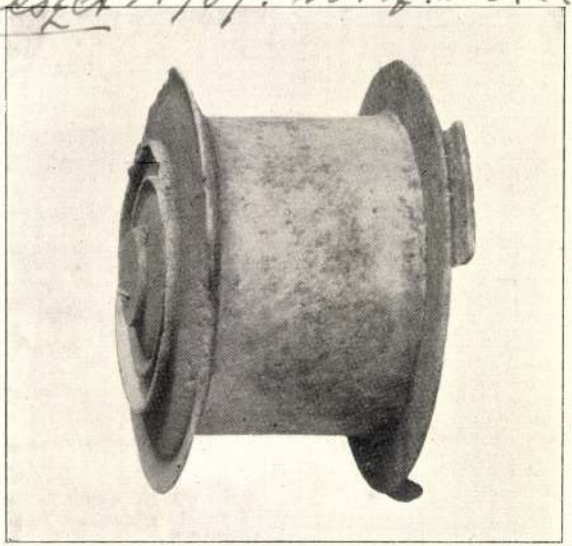

126. OROSZLÁNFEJ.

Márvány. Magassága 14 cm. Hossza 25 cm. Az állkapocs letörött; egyéb kisebb sérülések orron, sörényen. Athénből származik.

Épület koronázó párkányáról való. Görög munka.

Paul Arndt: Löwenkopf als Wasserspeier. IV. Jahrhundert vor Christus.

Brinzeyné Illyefalvi

Lőte Éva

Lőte Éva alatt

ki, kikapcsolásra is jogosított p
kísérelni a behajtást, de ekkor n
nem – Budapest Székesfőváros Polg
sz. határozata alapján 50 fillér
felszámítani. Ezt pénzbeszedőnk k

Közöljük i. t. Fogyasztónkk
számlát fogunk bemutatni, az ápri
molt májusi fogyasztásról. Ez utó
jellegű díjakat nem számolunk el.

Közöljük végül, hogy minden
IX., Ferenc-körút 9. sz. alatti i

Kérjük a fentiek szíves tud
pénzbeszedőinket munkájukban támo

Illyefalvi Lőte Éva

vod

=

Gogolák Lajos:

Három kiállítás.

Magyar Nemzet

1941. okt. 24.

Illyefalvi Lőte Éva

Pesti Hírlap

1941. okt. 19.

(Képzőművészek csoportkiállítása.)

Illyefalvi Lőte Éva

Grad
2

Dr B. Bakay Margit

Kiállítások.
Nemzeti Hősök

1941. okt. 19.

Illyefalvi Lőte Evá

Múcsarnok

1927. tav. Enáll. 273.

1928. tav. Enáll. 616, 654.

József u. 12

Kohn Dávid VIII. 31.

Illyefalvi Lőte Éva

Grad

R. Sz. 7.

Kiállítások.
Új Magyarság
1941. okt. 19.

Szent Ferenc (a kassai fogadalmi templom egyik mellékoltára), Illyefalvi Lőte Évától

410

Magyar Építőművészet
1941. 12.

Illyefalvi Lőte Éva

l.

Ruzicska Ilona

A magyar porcellán

Bp. 1939. 29. t.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
467/1914 szám
Érk.: 914 év jún. hó 18. n.

TELEFON 88–53.

R. Orv. Bizottságának

Budapesten

Selten betegjeiztem a
Ehmérése tárgyában tett
rámlámat azon kéréssel,
mi kegyeskedjen.

B. Illyefalvi
Lőte Éva

Amazon c.
herendi porcellán
szobra
Repr.

Európa. 1943. I. évf.
4.sz. 256.l.

...ni és felette portland cement vol készítendő
...an padló fektetésével, a lecsapódó eső
...n való lefolyását biztosítandó.–
...iásása után lesz csak megítélhető,
...mlő talajvíz oly mennyiségű e, hogy
...lencze készítésével) elvezetéséről is
...k, ez előre nem látható munkára a
...00 koronát irányoztam elő.–
...olnán jelenleg észlelt és tatarozásra szoruló
...ó munkákat külön költségvetésbe
...ssége 422 korona.–
...rete iránt terwiszetszerűleg a birtokos
...ozván gondoskodni, tisztelettel
...Birottságot, szemmel tartva azon
...ö tisztelendő Rend, a költségvetésben
...at, ez építési alkalommal, legjutányo-
sabban

Illyefalvi Lőte
Éva

lásd
Lőte Éva
alatt is.

— Esztergom vármegye . . . Bp. é. n. 43. l. — Gerevich PA, 196. l. — Lepold—Lippay 37. l. — Lepold Katalógus 35. sz.

CIBORIUM, (256. kép)

aranyozott réz. Tornyos, hatszögletes felső részén vésetek: Angyali üdvözlet, Krisztus születése, Olajfák hegye, Kálvária, Feltámadás, Vir dolorum. Tetején újabb öntött liliom.

Mag. 41 cm.

Magyar munka, 1500 körül.

Ipolyi Arnold gyüjteményéből.

Egyházi műrégiségeink az 1885. évi budapesti országos kiállításon. Egyházművészeti Lap, VI., 1885., 270. l. — Gerevich PA, 259. l. — Genthon AZEFK, 13. l. (15. kép.) — Lepold Katalógus 30. sz.

GYŰRŰ,

arany, négyzetes fejében gúlaalakú fazettált gyémánt.

Átm. 2·6 cm.

Magyar munka, 1500 körül.

Lepold Katalógus 58. sz.

KEHELY,

aranyozott ezüst, gótstílű. Talpán IWK és 1703, valamint Renov. An. 1836.

Mag. 18·5 cm.

Magyar munka, 1500 körül.

Paténa kereszttel és áldó kézzel.

Lepold Katalógus 32. sz. (?)

Illyefalvi Löte Éva

Szüz Mária

Repr.

Jajmaiegyhm.

34. kép.

elnök

itész-tanár urnak

Budapest

Illyefalvi Löte Éva

vsobrász Műcsarnok

1931/32. téli kiáll. 15, 133

B. Illyefalvi / Lőte Éva

cvód
3

Művészet
1941. 42. 4. 87. l.
(Nőkiállítók a Mű-
barát-ban.)

Bunyitay: Ének Szt. László királyról

X. 168.

B. Illyefalvi Lőte Éva

koll. kiáll. Műbarát

cród

Újság. 1941. okt. 22.

(e.a.: Három művésznő kiállítása.)

Kis Tamás III. 21.

Illyefalvi – Löte Ev.

és

Rímanóczy Gyula

építész

Suta dolog

Részt vettek Eötvös
tervvel a Bpesti
Madách – szobor első
pályázatán 1938 febr.

Illyefalvi Lőte Éva

Kőbe faragott angyalos magyar címer a fő-homlokzaton fenti mintája alapján.

(Tér és Forma
1941. 65. l.
A Budapest-Erzsébetvárosi új postapalota ismertetése, képekkel.)

Gergely Sándor:

Illyefalvi Lőte Éva

Ybl Ervin: A ferencesek új temploma a Pasaréten.

MAGYAR IPARMUVESZET
1934.176.l.

Két kápolna fölszerelése is elkészült már, az egyik oltáron illyefalvi Lőte Éva Krisztusával és Molnár Béla rendkívül finom csipke-antipendiumával.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

~~Rothermere-utca 12. III. 2.~~

Vigyázó u. 36. IV. 1.

Ujfalvy Lőte Éva szobrász

Szinyei M. Társaság Tavaszi Szalonján szerepelt.

NM. 934. IV. 4.

Illyefalvi Lőte Éva

Művével szerepel a Műcsarnok
Téli Tárlatán.

P. H. 929. XII. 24.

~~Árkuyné Sztehlo~~, Lili

a Kápolnak üvegablakai

Illyefalvi Löte Éva

Oltárszobor y Krisztus

Molnár Béla csipke antipendium

Somló Sári

A keresztállott leroskadó Krisztus szobra kívül a torony tövében

Unghváry Sándor

a templom szines figurális sgraffittói

Vilt Tibor

a templom bejáratával 2 Kövelief Assisi szent Ferenc és Páduai szent Antal archaizáló lapos alakjával

Ybl Ervin: A ferencesek modern temploma a Pasaréten. Budapesti Hirlap 1934. okt. 21 -

6

25. 11.
1903.

Nagyteki

Van szerencsém a f. h. 18.
50 fill. re felszám
tekintetü Bizo
beterjeszteni.
Nagyte

~~Árkagyné Sztehlo Lili~~

Illyefalvi Löte Éva

Molnár Béla

antipendiuma

Ohmann Béla

Unghváry Sándor

tovább

cvéd

Ybl Ervin: A ferencesek modern temploma a Pasaréten-Budapesti Hírlap

1934. okt. 21.

5

DR. MENDL ARTHUR
ÜGYVÉD
BUDAPEST, V., DEÁK FERENCZ-UTCZA 12.
TELEFON-SZÁM 26—26.

Budapest, 1902 nov. 24.

A műemlékek országos bizottságánál
Nagyságos
Sztehló Ottó építést úrnak
Bpest

F.hó 21-én kelt becses sorai elintézéséül van
szerencsém értesíteni, hogy igen jól
tudom, hogy a templom kapú stállí-
tási költsége Abára a csődtömeget

Hegefalvi Lőte Éva

szobrász

Képzőművészek kiállítása – vecsesetkezi klubban – szobraival szerepel. Szobrai alkotójuknak kiváló – férfinak és dicsőségére váló – képességeit igazolják.

Magyarság

1935 XI. 20

Ilyefalvi Lőte Éva

U. 3743

terrakotta dombor-
műve, amelyet a
görög-magyar ro-
konszenv jeléül
készített a görög
kortársaság elnö-
kének. 1930.

Repr.

Képes Pesti Hirlap
1932. jan. 31.

301

...ott 1870. augustus 4-én)

...él.

...nger vize kéklik s a messiségben négy vi-
...ozni. Elől a magánosan álló szikla s jobbra
... barlang is van, vörös szinben látszik s
...érben ~~a földnyelvre~~ halászbárkát hurtak ki
...ártját kiakasztottak. A benne álló halász kosa-
...nkás ~~vá~~nak, kitől nem messze egy balra mu-
...beszél~~...~~: A csolnakon innen üres kosár hever a földön
...asszony foglalatoskodik holmijával. Fejét sötét
...ha dereka aranysárga s kurta szoknyája piros.
...tnál ~~egy~~ férfi dolgozik s a partmenteu egy
...lanak tova. Fölöttük két s följebb nagy jobb menyi-
...öpköd. Az égbolt borus. Jelzése alól jobbra:

...tei 68.5: 101 M.
~~...5. VII. Ára 250 frt.~~
~~...5.~~

37

Illyefalvi Löte [illegible]

Hofrán

l. Löte Éva

mikor s mely ottani

beterjesztve , illetőleg

Budapest, 1902. ju

A minister m

Li

osztály

A müemlékek orsz. Bizottsá

4

ilyefalvi LőtesÉva
Szerelem, gipsz

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április 11 1.

Az Esztergomi Főszékesegyházi Kincstár, kincstára, nem foglalja magában az esztergomi sz ingó kincseit, hanem általában csak a liturgikus ötvöstárgyakat és szövetneműeket, amelyek neme ségük miatt muzeális célt is szolgálhatnak. Erede ból, istentiszteleti és ájtatossági használatra csin állandó helyen állottak a templomban, vagy a s vették elő használatra. Székesegyházakban, ahol ben, a sekrestyét kincstárnak is nevezték. De a ki raktárt jelentett. A múzeumi jelleg, vagyis a műv zése, hogy használaton kívül is megszemlélhetők hatást gyakoroljanak, csak 1886-ban járult a ki prímás az esztergomi Bazilika egyik termét pán gikus használatból már kivont régi, értékes műk nált, de egyébként kiváló tárgyakat üvegezett t

16

Ilyefalvi Lőte Éva

Hun lóáldozás, gipsz

AME I.kiáll. N.Szal. 1931. jun. 7 1.

Ilyefalvi Lőte Éva MDK

Ádám és Éva, gipsz

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

MDK

Illyefalvi Lőte Éva

Oltárszobor: Krisztus

Ybl Ervin: A ferencesek modern temploma a Pasaréten.
Budapesti Hirlap 1934. okt. 21.

Illyefalvi Lóte Éva

Gipszmodelljei, a Képzőm.Társ. tav. tárlatán.

N.U.932.IV.24.

Illyefalvi Lóte Éva

Gipszmodelljei, a Képzőm.Társ. tav. tárlatán.

N.U.932.IV.24.

ilyefalvi Lőtz Éva

szobrász

Téli tárlat - a Műcsarnokban - szoborral szerepel -

Jó karakterfeje édesatyjáról.

Pesti Hirlap 1931.XII.19.

Kovács

~~Bokor Vilmos~~

~~Bőky Béla~~

~~Halvax Gyula~~

Illyefalvi Lőte Éva

László László

Páris Ila

Csop. Kiáll

Nemzeti Szalon

1931. jan.

6/Tg

Feliratok 1833-ból való kelyhen

VIII. 40.

Illyesfalvi L. Éva

lásd Lőte Éva alatt

Katol. Szemle. 1937. II. 626-27. l.

MDK

B. Illyefalvi Lőte Éva

Boldogi anya

v.Szabados B.:A győri képzőm.kiáll. Képzőművészeti Közlöny 1939. jul. 7.l.

Illyefalvi Lőte Éva MDK

Anyai csók, terrakotta

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállítás

MDK

Ilyefalvi Löbl Éva szobrász

Szobormüvével vett részt a Mücsarnok 1934. évi téli tárlatán.

(m.v.): A Mücsarnok téli tárlata.

Nemzeti Ujság, 1934.Jan.13. 11.lap

Illyefalvi Lőte Éva.

A Nemzeti Szalon kiállitotta müveit 1931-be

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Illyefalvi Lőte Éva

Hun lóáldozás, gipsz

Az Alkotó Művésznők Egyesületének első kiáll.
Képzőművészet 1931. 42. sz. 162.l.

Illyefalvi Löte Éva, szobrá[illegible]
ip.müv.

A herendi porcellángyár Rt. legujabb készitményei:

"Szarvas" Kép. 132.1.

Magyar Iparmüvészet. 1936. 132.1.

MDK

B. illyefalvi B.Löte Éva,ip.müv. szobrász

/Herendi porc.gy./

A Vall.és Közokt.Miniszterműv.elism.okl. nyerte.
"Pihenő" /1941/
Ló. /1940/

OMIP Társ. Bp.-Orsz.M.Ker.Kiáll. 1942. Kat 18.1.

MDK

Ilyefalvi Löte Éva, szobrász

144. Ádám és Éva. Gipsz.

Bp.Mücs. - OMKT. Nemz. Képzömüv. Kiáll. 1934. ápr.29.-
Kat. 9.l. jun.17.

MDK

Illyefalvi Lötte Éva

Ádám és Éva, gipsz

Napozó lány, terr.

Uj Szalon ...karácsonyi kiáll. 1934. dec.

6. 1.

B.Illyefalvi Lőte Éva, MDK

a berendi porcellánművészek közé is tartozik.

Schalk-ház.Kassa.- /?/: A kassai iparművészeti kiállitás.
Népszava. 1943.május.9. lo.1.

MDK

Illyefalvi Lőte Éva

Csop.kiáll. N.Szal. 1931. jan.

MDK

Illyefalvi Lőte Éva

Stációk

Csodaszarvas

B.A: A Szalon csop.kiáll. Magyarság, 1937, szept. 19. 25 l.

1 és 5 ablakkal. Épitette Fellner

k, 1955)

Illyefalvi Lőte Éva

64. Tünődő leány, pat.gipsz. bronzban

Uj Szalon, Őszi Kiállitása, 1934. szeptember, Budapest, katalogusa

MDK

Illyefalvi Lőte Éva szobrász

Gogolák L: Három kiáll. Magy. Nemz. 1941. okt. 24. 4 l.

MDK

illyefalvi Lőte Éva szobrász

Nemzetközi Klub Bors Károly ... kiáll.
1935. nov.

MDK

Illyefalvy Lőte Éva szobrász

Kép- és szoborkiáll. Budapesti Hirlap, 1935. nov. 21.

MDK

Mücsarnok, 19o1

MDK

Illyefalvi Lőte Éva

Anahita, gipsz

Májusi csikó, gipsz

M. Képirók kiáll. N.Szal. 1933. jan.

11 l.

II I.

MDK

Illyefalvi Lőte Éva

Molnár E: Egyházművészeti kiáll. Magyar Iparművészet, 1941. 3.sz. 30.l.

Jöbe Éva nebrásmüvei

Tér és Forma 1939. 53-59.

OTI a Visegrádi utcában

Illefalvi Löte Éva grafikusművész

lásd Löte Éva alatt is!

Tér és Forma 1941. 57-68.

A Dob utcai postahivatal

Illyefalvy Lőte Éva szobrász

Bp.Pasaréti templ.szobrok

Tér és Forma, 1934 VII. 345

lásd Lőte Éva alatt is!

Illyefalvi Lőte Éva, szobrász,

XX. sz.

Nouvelle Revue de Hongrie

1935. XXVIII. année, LIII. Tome,
539–544. l.

Nagy Zoltán: Fiatal magyar szobrászok.

ILLYEFALVI LŐTE ÉVA

Anyai csók. Terrakotta.
Amazon. Gipsz

KMT 1928.tav.kiáll.kat. 31.oldal
és 32.

MDK

Illyefalvi Löte éva,

Négy erdélyi müvész kiállitásának katalógusa. 1935. máj.22.-töl jun.2.-ig.

A többiek: Teleki Bella, Teleki ralph, Varga Nándor.

Nemz. Szal.kiállitásai 1935-ben.

Ilyefalvy Lőte Éva MDK

Amazon, gipsz

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Illyefalvi Lőte Éva

1906-ban, született Kolozsvárott. 1923-ban kezdett mintázni, 1924-ben Iparmüvészeti Főiskolára iratkozott be. Orbán Antal gyakorolt rá hatást. Később Lux Elek tanitványa. 1927. kiállit Mücsarnokban "Fájdalom" c. munkájával. Portrék és kisplasztikai kompoziciókkal szerepel. Baár-Madas leányintézet részére két kutfigura, majd a szegedi Pantheon részére Mikó féle emléktábla elkészitése

LXIX. Csoportkiállitás Katalógusa, Nemzeti Szalon, 1931.

Illyefalvi Lőte Éva

Pásztorleány, gipsz, terrakottában

Pásztorfiu, " "

Anyai csók,

Amazon, bronz

Csikós viaszvázlat, bronzban

I.Lőte József dr. orvostanár mellszobra,

I.Lőte Józsefné dr.né mellszobra

Első szerelem, gipsz terrakotta

LXIX. Csoportkiállitás Katalogusa, Nemzeti Szalon, 1931.

Illyefalvi Lőte Éva

Pallas Athene születése, terrakotta bronzban
Magyar tavasz, terrakotta
Ügető lovacska, bronz
Fájdalom, női akt, 15o cm.gipsz,márványban
Tréfa /ló-portrait/ márvány
Luxi /farkaskutya-portrait/

LXIX. Csoportkiállitás Katalogusa, Nemzeti Szalon, 1931.

Illyefalvi Lőte Éva

Meduza, mázos terrakotta

Alpár Gitta operaénekesnő mellszobra,

Teleki Andor gr. életnagyságu mellszobra,

Andrássy Géza gr. mellszobra

Leány őzikével, gipsz

Gr.Mikó-emlék, gipszrelief Szegedi Egyetem. Pantheonban

LXIX. Csoportki llitás Katalogusa, Nemzeti Szalon, 1931.

B. Lőte Éva

Fiumei-uti baleseti kórház kápolnája részére faragott oltárkép

Képzőm. Közl. 1939. 2.sz. 7 l.

MDK

B. Lőte Éva

rp: Az élő magy. keramika... Magyarország, 1942. nov. 6. 7 l.

MDK

Lőte Éva

r: Első c.m. Keramikai Kiáll. Pest, 1942.
nov. 6. 4 l.

MDK

Löte Éva, szobrász

nöies lirai hangulat ,erös stilizáló törekvéssel párosul. Összhatásban kora-középkori hangulatot idéz.
Az épületszobrászat igen tehetséges müvelöje.

Bajó Gyula: Budapest ujabbkori épületszobrászata.
Bp.1942. Páza.P.Tud.Egy. dolgozatai. 52.l.

MDK

B.Löte Éva,szobrász

István főherceg. Körtefa.

Nemz.Szalon.-Téli tárl. 1930 jan.-febr. Kat.

MDK

Löte Éva, szobrász

Szent Kristóf, Pasaréti -uti autóbusz végállomás.

Anya. OTI Visegrádi-uti rendelö elöcsarnoka.

Bajó Gyula: Budapest ujabbkori épületszobrászata.
Bp. 1942. Pázm. P. Tud. Egy. dolgozatai. 66.l.

MDK

Lőte Éva szobrászművész

katonaszobrai állnak a szegedi Hősök kapuja bal oldalán.

Németh István: Szegedi kis kalauz.

Tiszatáj, Szeged, 1960. [július]. Kiállítások. Szabadtéri játékok, Ipari Vásár, Mezőgazdasági Kiállítás. 4. l.

Lőte Éva szobrászmüvész.

Európai müvésznők kiállitása Párizsban: Pesti Napló 1937.febr.13.

MDK

illyefalvi Löte Éva, szobrászm.

Dr.Löte József. Gipsz.

Műcs.-OMKT 1931-32.évi téli kiáll. dec.2[illegible]-jan.17. Kat. lo.1.

MDK

illyefalvi Löte Éva, szobrászm.

Ima a holdhoz. Gipsz.

Műcs.-OMKT. 1931-32.évi téli kiáll. dec.2o.jan.17-ig.
Kat. 5.1.

MDK

Löthe Éva

Modern Monumentális Művészet a juniusi ünnepi hetek keretében a Nemzeti Szalonban 1937.

Rajzoktatás, 1937. 4-6.sz. 56.l.

MDK

Lőte Éva szobrász
Anachita Szüz

Ijjas A: Ősi Tűrist. Nemz. Ujs. 1943. okt. 10.
15 l.

MDK

B. Lőte Éva szobrász
Májusi csikó, körtefa

Szépmüvészet 1941. 328 l. A Mübarát kiállitóhelyiségben . . .

ilyefalvi Lóte Éva

Szerepelt a Műcsarnok tav. tárlatán.

E.K.932.IV.24.

Typeset Lóte Pva

Illyefalvi Böjte Éva szobrászművész

A Nemzeti Szalon csoportkiállításán vesz részt.

M.931.T. 11.

Ilyefalvi Böjte Éva szobrászművész.

A Nemzeti Szalon LXIX. csoport-kiállításán vesz részt.

NU. 931. T. 11.

Ilyefalvi Böjte Éva szobrászművész.

A Nemzeti Szalon csoportkiállításán részt vesz.

BH. 931. T. II.

M.D.K.

Illyefalvy Lőte Éva

"Lőte Éva szobrai" cimmel a lap beszámol a művész munkájáról és bemutatja arcképét műtermében, valamint munkaközben és a "Betlehem" c. kisplasztikájának repr.-ját. A beszámoló beszél még a művész munkájának egyik jellegzetességéről, hogy szobrainak jórésze "hatalmasméretű alkotás" Arcképe mellett egyik szobrának felvételét mutatja a lap.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. ápr. 6-12
VII. évf. 15. sz.

Illyefalvi Lőte Éva

A Nemzeti Szalon csoportkiállitásán szerepelt.

M.O.931.I.18.

Illyefalvi Lőse Éva szobrász

Nemzeti Szalonban rendezett csoportos kiállításon részvett. "Fájdalom" c. női alakja a legharmonikusabb.

PN. 931. T. 18.

Illyrfalvi Lőte Éva szobrász

Szerepel a Nemzeti Szalon
LXXX. VII. Ugyanott kiállítása
Emlitve: Stáció (dombormű),
Ugyanaznak
Kincsem
Egymaszu
Boldogi mennyeszte

Magyarság 1937 IX. 19

Illyefalvi Löte Éva

Műcsarnok téli tárlatain gróf Teleki Andor és Alpár Gitta szobrával szerepelt.

PH·929. XII·24.

Illyefalvi Löke Éva szobrász

A Nemzeti Szalonban rendezett kiállításon részt vett.

NM. 931. T. 18.

Illyefalvi Lőke Éva szobrász.

Nemzeti Szalonban rendezett kiállításon részletes naturalisztikus portréival és barokk lendületű figuráival.

Magyarország, 931. T. 18.

Illyefalvi Lőke Éva szobrász.

Nemzeti Szalonban rendezett kiállításon részvett egy szép aktal, egy jól komponált bovasti-gurával, két kisplasztikai feladattal.

BÓu.931.T.18.

Illyefalvi-Löke Éva szobrász

Nemzeti Színházban rendezett kiállításon részt vett.

Új Nemzedék 1931. T. 18.

Ifjefalvi Löte Éva szobrászművésznő

Nemzeti Szalonban rendezett csoportkiállításon részvett, kimagasló alkotása a fájdalom c. akt.

EK. 931.T.20

Ilyefalvi Lóte Éva szobrász

Nemzeti Szalon csoportkiállításán részt vett, akt jával, portréjával, kis figurinjaival.

MH·931·T.18

Illyefalvi Lőke Éva szobrász

Nemzeti Szalon csoportkiállításán részt vett, apró műveivel.

Ujság 931. T. 18.

Illyefalvi Lőke Éva szobrász.

Nemzeti Szalon LXIX. csoportkiállításain részt vett.

NM. 931. T. 20.

Ilyefalvi Lőte Éva

festőművész

Téli Tárlat a Műcsarnokban - képével szerepel.

Magyarország 1931.XII.20.

Illyefalvi Lőte Éva

MDK

Sz.Mária, Szt.Anna és a kis Jézus, terr.

Golgota, gipsz

Szt. László vizet fakaszt a sziklából, dombormü

Háromosztatu oltárlap, sz.gipsz

M. Egyházmüv. kiáll. N.Szal. 1941.II.

Lőte Éva

Képzőművészet, 1931, 37. sz. 47 l.

Havrnas (Entz-Héjj) 5

nem jelentős. Az egri vár t
század közepén is elég jó k
Jellege: Épült a XIV. száza
Leirása: Hosszukás, téglány
északnyugati oldalán, a heg

A hegyhát felől beteme
A fellegvárat keskeny falsz
tult, csak az északnyugati,
állanak magasabb falmaradvá
~~hegyhát felől a belsővárban~~
leti oldalán a palotaépület
A vár magját egy vékonyfalu
~~[illegible]~~
sővár tömegéből kissé kiugo
négyzetes torony falai erős

Védelmi rendszere, a
öregtorony körül, a hollók
Védelmi rendszere alapján

B. Lőte Éva

Kánya Kálmán arcképe, gipsz
Victoria vizicsikón, /Sportszobor/
Figura, körtefa
Szent Ferenc, gipsz, Kassai Ferencrendi fogadalmi templom kupolája

Őszi tárlat. Nemzeti Szalon, 1940. október. 10 l.

. kép. *11. Pontificale Romanum 1543. 1b lap. Oláh Miklós címere.*

MISSALE ZAGRABIENSE.

Latin Folio. 1511. Díszítés 1592.

apír és hártya (a Kánon 10 hártyalevélre nyom-a. Vízjegye: körbeilesztett tegez liliommal, . Hubay 27. 28. 352×246 mm, 332 levél 285, [1] levél). Két hasábon 41 sorba ntatva. Fametszetkeretdíszítések és iniciálék, ész lapot betöltő színezett fametszet. *2 festett eretdíszítés két címerábrázolással és Szent Adal-s Szent István képével.* Kötés: XVI. századi s bársony, fatáblákon (377×255 mm), ara-ott ezüstveretekkel: az evangelisták alak-l díszített 8 sarokverettel, két köldökverettel. első köldökvereten Agnus Dei feliratt al: E . AGNUS . DEI. IO CH E. QQ. 1592. lső köldökvereten címer, körfeliratt al: IOAN. REÖDI. E. QQ. ADMINISTRATOR. LAE. STRIGO. Poncolt aranymetszés. *lencében, 1511-ben nyomták Petrus Liechten-nyomdájában. Egy magyar mester 1592-ben eödi János pécsi püspök (1592—1596), az rgomi érsekség kormányzója részére két lap-díszítést festett, és a Kánonképet kiszínezte.*

Lőte Éva

A Gárdonyi-nobor pályázatán IV. díjat kapott.

Wh 1932. IX. 16.

Löte Éva

Kerámiával nezepelen „Emericano hűvész Cék" kiállításán a vázsmajori kulturházban

Magyarország 1937 I. 24

Kőte Éva szobrász

Kezdet a Nemzeti Szalon

LXXXVII. szeptemberi kiállításán

Magyarság 1937 IX. 19.

Löte Éva szobrász

Lekepel az Európai Művészasszonyok
Kiállításán Párisban

Uj Nemzedék 1937 II. 28

Lőte Éva nobrási

kezepel a Nemzeti Szalon

hův. Egy 87. csoport-

kiállításán

Nyság 1937 IX. 15

B. J. Löte Éva nobrása

Kezepel a Nemzeti szalon
s a postkiállításán
József Ferenc királyi herceg
„Kép mása" (emlitve)

Pesti Hirlap 1937 IX 19.

Lőte Éva szobrász

Szerepel az európai művészmők párisi kiállításán

Pesti Hirlap 1937 II. 13

ilzefalvi

Lőte Éva

szobrász

Magyar Képirók Társasága csoportkiállitása- Nemzeti Szalónban - szobrával szerepel. Külön figyelmet érdemel cimek a nagyon fiatal s nagyon tehetséges szobrászunk két munkája. -

Magyarság
1935.I.15.

Lőte Éva
szobrász

Magyar Képirók csoportjának kiállitása - Nemzeti Szalonban - Csikósfiu szobrával szerepel.

Magyarország
1933.I.15.

Löte Éva

szobrász

Magyar Képirók Társasága csoportos kiállitása - Nemzeti Szalónban - szoborral szerepel. Különösen egy gipszalakját, egyertük meg.

Pesti Hirlap
1933.I.22.

?Lhöte Éva (Löthe)

Mücsarnok téli tárlatán szerepelt.

MH. 929. XII. 22.

Löte Éva

Műcsarnok téli kiállításain szere-
pelt.

BÓU. 929. XII. 22.

Lóte Éva

szobrász

Magyar Képirók Társasága csoportkiállitása - Nemzeti Szalonban - szobrával szerepel.

Nemzeti Ujság
1933.I.15.

Lóte Éva

szobrász

Magyar Képirók Társasága csoportkiállitása - Nemzeti Szalónban - szoborral szerepel.

Pesti Napló
1933.I.15.

ilyefalvi Lötz Éva

szobrász

Budai Szépmüvészeti Társulat kiállitása - Budai Klubban - szoborral szerepel.

Pesti Hirlap
1935.II.17.

Lóte Éva

szobrász

Budai Szépművészeti Társulat téli tárlatán
„Fájdalmas Szűz" c. szobra dicsoklevelet kapott.

Magyarság
1935.III.13.

Léte Éva

szobrász

Magyar Képirók kiállitása - Nemzeti Szalonban - szoborral szerepel. Keleti Ismerője

Budapesti Hirlap
1933.I.15

Lóte Éva

A Gárdonyi - nobor pályázatán IV. díjat nyert.

M. 1932. IX. 16.

Löte Éva nobrász

Szerepel a neutesi képzőművészeti kiállításon

Magyarság 1927 IX. 28

Lőte Éva

MDK

Eljövendő, terrakotta

Műcsarnok 1944 Székesfőv.Képtár Jub. Kiáll.

Lőte Éva

szobrász

Téli Tárlat - Mücsarnokban - szoborral szerepel . Jó fejet állitott ki./Anna királyi hercegnő/

Budapesti Hirlap
1934.I.14.

Lőte Éva

szobrász

[illegible] Tárlat - Műcsarnokban - szoborral szerepel.
Portré

Magyarság
1936.I-14.

Ilyefalvi Lőte Éva

szobrász

Téli Tárlat - Műcsarnok - szoborral szerepel.

Anna főhercegnő szép feje.

Pesti Hirlap
1934.I 14.

Löte Éva

„Fájdalmas szúz" c. szobra dinok-
levelet zapott a Budai szép-
műv. Társ. Téli tárlatán.

Uj. M. 935 III. 15

MDK

Lôte Eva

Térdeplő Madonna, terrakotta

A Székesfővárosi Képtár és Történelmi Múzeum kiáll.-nak katalogusa. 1937. Jan. Nemzeti Szalon.

MDK

Lőte Éva keramikus

Ijjas A: O. M. Keramikai Kiáll. Nemzeti Ujság, 1942. nov. 8. 15 l.

Szombathely

Perint, Szent István király u

2+kapu tengellyel, 188o körül

/Szombathely, V és MV Bp. 195

MDK

Lőte Éva keramikus

Siklóssy L: Hatalmas fejlődésről tanuskodik az orsz.keramikai kiáll. Pesti Hirlap, 1942. nov. 7.
6 l.

Szombathely

Perint, Szent István király utc

cos. 1886.

/Szombathely V és MV. Bp. 1951.

MDK

Lőte Éva keramikus

Amazon

A művészi m.kerámia ünnepe. Magyarság, 1942.nov.7.

37. Paraszthász, földszintes, 2 ablakos.

23-24 l./

MDK

Lőte Éva, iparművész
herendi porcellán figuráit uj
formákkal gazdagítja.

Mária Katéria-n. termek: „Művészet az iparban": karács. kiáll.
Uj Magy. 1941 XII. 5

MDK

Lőte Éva

Verebélyi professzor portréja, gipsz

Szerelem, gipsz

Budai Szépművészeti Társ. kiáll. 1934. ápr.

MDK

B.Lőte Éva
Májusi csikó, körtefa

Szépmívészet, 1941. 328 l.

MDK

Lőte Éva

Balás-Piry L: Megjegyzések az Őszi tárlathoz.
Az Ország, 1943. okt. 9.

MDK

Lőte Éva

A kormányzó fölavatta a szegedi Hősök kapuját.
A Reggel, 1937. május 31. 7 l.

MDK

B.I.Lőte Éva

Pictor:A Mübarát kiállitása. Magyarság 1941. okt.25.
9 l.

MDK

Lőte Éva

Aranyérem kitüntetése az 1937-évi párisi nemzetközi világkiállításon.

Cikk: A párisi világkiállítás magy.pavillonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparművészet 1938. 178.l.

LŐTE ÉVA
iparművész
a szentendrei izbégi r.k. templom főoltára 1939

HORLER Miklós - Sallay Marianne- Kuthy Sándor: Szentendre. Bp. 1960. Müszaki kiadó 134. l

MDK

Lőte Éva szobrása

Kállai M: Cárdonyi Géza szoborpályázat.
Képzőművészet 1952. 53. sz. 188 l.

MDK

Lőte Éva **szobrász**

A debreceni koll. szobormü p. nyertesei. ÉIÉM.
1931. aug. 1. 119. 1.

MDK

Lőte Éva szobrász

A debreceni ref. szobrok pályázata. Képzőművészet, 1931, 42.sz.

MDK

illyefalvi Lőte Éva

Magyar Iparművészet 1934. 186.1.

MDK

illyefalvi Lőte Éva

Ybl E.: A ferencesek modern temploma a Pasaréten. Budapesti Hirlap 1934. okt. 21.

Ybl É.: A ferencesek modern templomai. Fáskerten. Budapesti Hirlap 1894. okt. 21.

MDK

illyefalvi Lőte Éva

A pasaréti uj róm.kath. templom. Vasárnapi Ujság. A Budapesti Hirlap képes mell. 1934. okt.28.

MDK

illyefalvi Lőte Éva

Brestyánszky Tibor: A Pasaréti uj templom. Tér és Forma 1934. 12.sz.
349.l.

MDK

Löte Eva, szobrászm.

alkotása a kiváló szobrok közé tartozik.

-rő:Egyházművészeti kiáll.
Nemz. Szal. -Magyarország. 1941. febr.15. 4.1.

Lőke Éva szobrászművésznő

Nemzeti Szalon 69. csoportkiállításán
neve szerepelt.

NM. 93a XII. 4.

ilyefalvi Lőte Éva

szobrász

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállítása - a Műcsarnokban - szoborral szerepel.
dr Verevély Tibor képmása.

Pesti Hirlap
1930.XII.20.

Lőte Éva

"Ősmagyar áldozat" c. lovasszobra, az "AME" első kiállitásán.

P.H.1931.Jun.7.

MDK

I.Lőte Éva keramikus

M. egyházművészeti kiáll. N.Szal. 1941. II.

Löle Éva
mozaik

Megnyílt a Nemzeti szalonban rendezett négy erdélyi művész kiállítása.

Nemzeti Újság 1935. V. 23.

illyefalvi Löle Éva
szobrai

A Nemzeti Szalonban rendezett új erdélyi művész kiállításán mutatja be szobrait. Emlékbe Anna főhercegnőről mintázott szobra, Mussolini fejszobra, és Májusi csikó c. szobra.

Magyarság 1935. V. 22.

illyefalvi Löte Éva
kobrán

A Nemzeti Szalonban rendezett négy erdélyi művész kiállításán mutatja be kobrait. Kiállított anyagának nagy réke a pasaréti templom oltárait és falait díszítik. Megemlítve még ~~[illegible]~~ Mussolini feje és lóábrázolásai.

Nemzeti Ujság 1935. V. 22.

illyefalvi Lőte Éva
kabrán

Gyűjteményes anyaga szerepel a Nemzeti Szalon négy erdélyi művészt bemutató tárlatán Néhol erződik művein Medgyessy Ferenc hatása (ügelő ló, Attila).

Új Magyarság 1935. V. 23.

illyefalvi Lőte Éva
kobrán

A Nemzeti Szalonban rendezett még
erdélyi művész kiállításán mutatja
be kobrait.

Est, 1935. V. 23.

illyefalvi Lőle Éva
rajzai

A Nemzeti Szalon négy erdélyi művészt tömörítő tárlatán állítja ki rajzait és domborműveit.

Nyugat 1935. V. 23.

illyefalvi Lőte Éva

Szobrai és rajzai szerepelnek a Pedagógiai Szemináriumban rendezett tehetséges gyermekek második munkatiállításán.

Magyarság 1926. I. 17

Lóte Éva szobrász

Résztvett az "Alkotó Művésznők Egyesülete" első kiállitásán.

E.K.931.VI.7.

Lóte Éva

Lovaskompozíciójával szerepel az "Alkotó Művésznők Egyesülete" első kiállitásán.

8 O.U.931.VI.7.

Lőte Éva

A Nemzeti Szalon LXIX csoportkiállításán szerepelt.

P.H.931.I.

Lőte Éva

szobrász

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat kiállitása - Mücsarnokban - szobrával szerepel.
Ima a holdhoz cimü gipsze figyelmet érdemel.

Esti Kurir 1931.XII 19.

Lőte Éva

szobrász

Műcsarnok Téli Tárlata - szobrával szerepel. Akt

8 órai Ujság 1931.XII.20.

Lőte Éva

szobrász.

Téli Tárlat a Műcsarnokban - kisplasztikával szerepel.

Magyarság 1931.XII.20.

Löke Éva szobrász

Nemzeti Szalonban rendezett kiállításon részvett szobrával.

Az Est 931. T. 18.

Löbe Éva szobrász

Nemzeti Szalon csoportkiállítá-
sán részvett szoborfigurával

M.931.T.18.

Löke Éva

Nemzeti Szalonban rendezett
69. csoportkiállításon részvett.

NY 931.T.25.

Löke Éva

A Nemzeti Szalonban rendezett csoportkiállításon részvett.

M.1931.T.20.

Löte Éva

Nemzeti Szalonban rendezett kiállításon részvett.

M.931.T.27.

B. Lőte Éva

Szent Ferenc, terrakotta

Miesarnok 1940/41 A magyar művészetért c.kiáll

B.J. Lőte Éva MDK

Májusi csikó, körtefa

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Lóte Éva

A Nőcsamok 1927-es
tavasi tárlatán szerepelt.

M. 1927. IV. R.

Löte Éva
kabrák

A Corvin-áruház képzőművészeti oktályának új kiállításán szerepel

Új Magy. 1942. V. 16.

M.D.K.

Lötte Éva

Két terakotta és két mükő alkotásával szere-
pel a Corvin Áruházban rendezett kiállitáson
amelyről H.Z.: "Corvin Tárlat" cimmel ir és
megemliti a müvésznek "Amazon" c. müvét.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. május 22-
28. V. évf. 21. sz.

MDK

B. Lőte Éva

szegedi Hősi Emlék

v. Nagy Zoltán: Modern monumentális művészet.
Magyar Szemle, 1937. 30. kötet, 4. sz. 329-336. l.

MDK

B. Lőte Éva

Magyar képzőművésznők sikere Londonban. Szinházi Élet 1938. 18. sz. 44-45. l.

MDK

B. Lőte Éva: Viktória vizicsikón. repr.

Say Géza: A művészi sportdijak. Bp. é.n.

MDK

B.Lőte Éva: Amazon. repr.

Say Géza: A müvészi sportdijak. Bp. é.n.

MDK

B.Léte Éva, ip.müv.

/ Herendi porc. gyá/

Amazon /1942/

OMIP.Társ.Bp.-Orsz.M.Ker.Kiáll. 1942. Kat. 15.l.

MDK

Löte Éva, szobrász

Boldog anya.

A Vall. és Közokt. Minn. vásárlásai. 1938 jul.1.-aug.1.
Kat. 2e.1.

MDK

ilyefalvi Lőte Éva

1000 P-s dijat nyert

Debreceni ref. szobrok pályzata. Képzőművészet, 1931. V. évf. 172. l.

LŐTE ÉVA
sebrász és iparművész

Iparművészeti muzeum évkönyve V. évf. 1962. 48. l.

Lőte Éva MDK

Fájdalom, gipsz

Műcsarnok 1927. tavaszi kiállitás

MDK

Lőte Éva szobrász

Képzőművészet 1931. 37. sz. 42.l. kép

MDK

B.Lőte Éva

OTI bérházainak szobordiszei. Képzőm.Közlöny, 1939, 2.sz.

MDK

Löte Eva, szobrászm.

Andrássy Géza aremása. Monumentalitásra törekszik.

Mücsarnok. - Tavaszi Tárlat.
Képzőművészet. - 1929. 18.sz.

MDK

Lőte Éva

Megnyitották Kassán az ... iparm. tárlatot. Uj Magyarság, 1943. máj. 11.

Lőte Éva MDK

Szüz Mária, Szent Anna és a kis Jézus, terrakotta
Golgota, gipsz
Szent Ferenc Terrakotta
Szent László vizet fakaszt a sziklából, dombormü,

Magyar Egyháumüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

I. Lőte Éva MDK

Háromosztatu oltárlap, szinezett gipsz.

Magyar Egyházművészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

MTK

B.Löte Éva , szobrász

Lócsutakoló hzn. szobor. Jelz."B.Löte É."

Nemz.Szal.Müv.Egy. -Székfv.Kpt. és Tört.Muz. uj szerzemények. 1937/38. 1939. máj.-jun.

MDK

Lőte Éva

terrakották

Kiállítások. Független Kritika, 1935. márc. 1.
5 l.

MDK

Lőte Éva

Amazon, mükő

H.Z: Corvin-térlat. Film-Szinház-Irodalom, 1942, 21.sz.

Tata (Komárom)

Felszabadulás utja 17. Szülé
copf sarokház. Béke-tér felé

(Tata V.é. MV. kp. 1952, 511)

MDK

I. Lőte Éva

k.i: Csoportkiáll. a N. Szalonban. Pesti Napló, 1937, szept. 19. 18 l.

Tata (Komárom)

Almási-utca 2-4. Sarokház, f
lokzata a Bajcsy Zsilinszky-u
erősen átalakítva.

(Tata V.é. MV. Bp. 1952, másolat la

M.D.K.

Löte Éva
szobrász

A Hősök kapujának szobrait készítette

"

Bálint Sándor: Szeged városa, Bp. 1959 139l.

Lőte Éva

Lux Elek nagyméretű, lovas amazon c. nobrát ő ~~ír~~ mintásta porcelánba

Molnár tanító, Kecendi porcelán-nobrok, venprém mert nyomda vált.

61.

Lőte Éva

Térdeplő Madonna, terrakotta

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Muz. kiáll.
Nemz. Szal. 1937. jan. 13 l.

MDK

illyefalvi Lőte Éva szobrász

Budai Szepmüv. Társ. kiáll. Budapesti Hirlap /dátul levágva/

MDK

B. Illyefalvi Lőte Éva

Dux ad Popum, terrak.
Guggoló leány, diófa
Emberpár, "
Unicornus, gipsz
Golgota, hársfa
Lócsutakoló, diófa

Műbarát XIII. kiáll. 1941. okt.

B. Illyefalvi Lőte Éva

Eljövendő, terrak.
Pihenő, "
Kafifka Péter müépitész,
Anya, gipsz
Májusi csikó, körtefa
Szent Ferenc, mükő

müburát XXIII. kiáll. 1941. okt.

MDK

Illyefalvi Lőte Éva

Ybl Ervin: A ferencesek modern temploma a Pasaréten.
Budapesti Hirlap, 1934. okt. 21.

MDK

B. Illyefalvi Léte Éva

Fölajánlás, körtefa
Gyógyitó Jézus, terrak.
Boldogi Anya, "

Mübarát XIII. kiáll. 1941. okt.

MDK

Illyefalvi Lőte Éva

dr. B. Bakay Margit: Kiállitások. Nemzeti Ujság, 1941. okt. 19. 17 l.

MDK

B. Illyefalvi Lőte Éva

R. Sz. I: Kiállitások. Uj Magyarság 1941. okt. 19. 17 l.

MDK

B. Illyafalvi Lőte Éva

Gyógyitó Jézus, terrak.

s.l: Képzőművésznők csoportkiállitása. Pesti Hirlap, 1941. okt. 19. 7 l.

MDK

illyefalvi Lőte Éva

Májusi csikó, bronz
Ifju, "
Attila követjelentést hallgat, gipsz
Ló-csatakoló hun, kő
Imádat /Adoratione/, terrak.
Napozó leány, "

Erdélyi Mivészek. N.Szal. 1922. márc. 7 l.

MDK

Illyefalvi Lőte Éva

Fiatal leány, gipsz
Felkelő ló, "
Ügető ló "
Kis Jézus bemutatása a templomban, gipsz

Erdélyi Művészek. N.Szal. 1922. márc. 7 l.

NDK

illyefalvi Lőte Éva

Jézus széve, kő
Krisztus Pilátus előtt
Krisztus felveszi a keresztet
Angyali üdvözlet, gipsz
Anna kir. hercegnő, "
Dux ad Populus, "

Erdélyi Művészek. N.Szal. 1922. márc. 7 l.

MDK

illyefalvi Lőte Éva

Ádám és Éva, gipsz
Térdeplő Madonna, terrak.
Menekülés Egyiptomba, agyag
Jézus a keresztfán, Fájdalmas Szüz Anya, János, gipsz

Tünődő leány, gipsz

Erdélyi Művészek. N.Szal. 1922. márc. 7 l.

MDK

Lötte Éva, szobrász.

Boldogközségi anya, terrakotta.

Corvin Áruház IV. képzőművészeti bemutatója. 1941.
Kat.

B. Lőte Éva

~ állatfigurái herendi porcelánból

dr. Sikota Szőrő: Herendi porcelán 7.
Műszaki Kiadó 1970.

B. Lőte Éva

Herendi figurái szerepeltek a Kassai Magyar Országos Sparmüv. Tárlaton (1943)

dr Sibota Győző: Herendi porcelán 77.

Műnaki Kiad. 1970

B. Lőte Éva

„Amazon a lovon" c. ~~f~~ herendi porcelánfigurája.

Mo. Sikota fyőző! Herendi porcelán 72. Műszaki Kiad. 1970.

B. Lőte Éva

„Amazon", „Merengő" figurája – herendi porcelán.

dr. Sikota Győző: Herendi porcelán 77. Műszaki Kiad. 1970.

B. Löte Éva

„Amazon lovon" – porcelán

/ Herendi Múz / Repr.

dr. Sikota Győző: Herendi porcelán. 100.
Műszaki Kiad. 1970 –

Lőte Éva, szobrasz

1975-ben a Nemzeti Szalonban a "Négy erdélyi művé c.kiállitáson.Teleki Ralf mellett Varga Nándor lajos 68 történeti témájú fametszettel,Lőte Éva 17 szoborral vett részt..Teleki Ralf édesanyja is jelentős anyaggal vett részt ezen. Teleki Bella. 61.old.

Szij Rezső: Teleki Ralph 60.old

Műv.Tört.Ért. 1976. XXV. 1.sz. Bp

5

Lőte Éva

A szobrászok közül Lőte Éva szobormüvének reprodukciója szerepel a cikk keretében. A további nevek: Glatzné Wildner Mária és Feszty Masa festőmüvészek, Kövesházy Kalmár Elza szobrászmüvész, Kovács Margit keramikusmüvész, Ferenczy Noémi gobelinkészitő müvész, Nagyajtay Teréz és Zsindelyné Tüdős Klára jelmeztervező müvészek alkotásai szerepelnek majd a világkiállitáson.

Délibáb, Bp. 1937. márc. 13. XI. évf. 11. sz. 5-7. lap.

Lőte Éva

Bogdán Ada: "Ki lesz a világ első képzőművésznője? Képzőművészeti világkiállitás Párisban, New-Yorkban, amelyen csak hölgyek vesznek részt." cimmel irja, hogy tizenhat nemzet hires festőnői, szobrásznői, iparművésznői, grafikusnői és kerámikusnői mutatják majd be alkotásaikat. A magyar képzőművésznők beküldött müveit Aba Novák Vilmos és Szőnyi István birálta felül. Hollósné Mattioni ESzter és Bródyné Pollatschek Lili festményét bemutatja a lap. Repr.-ók.

Délibáb, Bp. 1937. márc. 13. XI. évf. 11. sz. 5-7. lap.

LŐTE ÉVA, BRINZEY GYÖRGYNÉ, szobrász

Szigeti István, aki a lapban a szobrászokkal és éremművészekkel foglalkozik, többek között Lőte Évát is keresi. Aki közelebbit tud róla, kéri annak közlését. 16/144/Bud.

HIREK-KÖZLÉSEK:....

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XIV. 1958. 9.sz. Bp.

LÖTE Éva szobrai

SZTK rendelő, két szobor 1937

Szeged.

Szeged, 1995/7-12. 102.

A BODLEIAN LIBRARY (OXFORD) GÉPRE VISZI gyűjtemény
1,8 millió cím konverzióját az OCLC RETROCON végzi el
katalógusába való behason
(OCLC Newsletter, 1

A FLAMAND KÖNYVTÁRAK KÖZPONTI PERIODIKUM KATAL
Az antwerpeni könyvtárak 1972-ben létesült központi per
méretűvé, feltárva a tudományos könyvtárak kurrens perio
ANTILOPE adatbázis jelenleg mintegy 50 000 címet és 12
(1996-ban lezárandó) program keretében kiegészítik a ge
antwerpeni városi könyvtár nem kurrens anyagával, és a
periodikumaival, mintegy 100 000 állományegységgel.
kormánya fedezi, 2/3-át pedig a részt vevő könyvtárak. – A
létesült hasonló központi per
(Library Technology News

Y. Löte Éva, szobrászművész

A Köztemető és Krematórium ugyan csak 1931-ben nyílt meg, de – az átszállítások révén – XIX. sz.-i anyagot is tartalmaz. Szép számmal akad bronz és kő sírszobor is: Y. Löte Éva műve.

Sz. Kürti Katalin: Debreceni temetők művészi értékei. Műemlékvédelem, Budapest, 1983. 4. 294-300. old.-ig

- Lőte Éva

Lőte Éva alkotása a Viktória
és az Amazon.

P. Szűcs Julianna: Művészetpolitika porcelánban.
Művészet, 1980. szeptember – 40. lap.

Lőteny Gergely

Otvöslegeny 1575

Magyreben

Korrespondenzblatt

1913. 34. l.

LŐTE Éva

Izbégi rk. templom oltára, 1939

MORAY Judit: Izbégi nevezetes épületek, és emlékhelyek.
In: Fejezetek Izbég múltjából. Szentendre, 1990

35.p.

Főszékesegyházi Kincstár. Jelentős
s rend pannonhalmi Főapátsága. A
ékhelyein /Eger, Győr, Veszprém,
rvezésére az 1970-es évek óta került
árospataki, debreceni és pápai
nyuló művészeti gyüjteményeket is
rezésére, továbbá az egyházkerületek
ére /Kecskemét/ az 1970-es évek óta
uzeuma az evangelikus egyháznak
az Országos Zsidó Vallási és
Szentendrén működik a Szerb
ar Orthodox Egyház, Nyiregyházán a
zeti gyüjteménye.

Lôte Éva

"Hindu istennő" c. szobormüve a Mücsarnok tav. tárlatán.

B.H.932.IV.24.

Löte Éva

"Hindu istennő" c. szobormüve a Mücsarnok tav. tárlatán.

B.H.932.IV.24.

M.D.K.

Illyefalvi Lőte Éva

"Anahita, hindu szent szüz" cimmel szobor-repr.

Szinházi Élet. Bp. 1932. szept. 18-24. XXII. évf. 39. sz. 86. lap.

Illyefalvi Lőte Éva

Anahita hindu istennő, terrakotta műve
szerepelt a Magyar Művészeti Sorsjáték
nyereménytárgyai között.

N.U.933.VI.21.

MDK

Lőte Éva

Lány a tengerparton, gipsz
Junius, gipsz
Májusi csikó, gipsz
Anachita hindu szent szüz, gipsz
77-79. Kuszó kutya, kerámia
Elefánt, "
Leány csikóval, "
Hamutálca, "

Budai Szépműv. Társ. 1933. nov. kiáll.

Lőte Éva

szobrász

Magyar Képirók kiállitása - Nemzeti Szalónban - keleti nőfigurájával szerepel.

8 Órai Ujság
1933.I.15.

MDK

I.Löte Éve, szobr.

/A fiatal szobr.nemz.stb.-Bp.szfv.gyüjt./

Anachita szüz. Bronz.

Mücs.-OMKT. Öszi Tárlat. 1943.okt.2.-nov.1. Kat. lo.

I. Lőte Éva

MDK

Anachita szűz, bronz

Műcsarnok 1943 Őszi tárl

Ilyefalvi Lőte Éva
Anahita hindu istennő, gipsz

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április 11 l.

FŐSZÉKESEGYH

ÖTVÖSI

OVÁLIS FARAGVÁNY (230. kép)
hegyikristályból, erősen domború, homorúan metszett Kálvária Máriával, Szent János evangelistával, Nappal és Holddal. Szent János alakja egykorúan javítva.
Metz, IX. század.
A hasonló darabok legkorábbika. 6·5×5 cm.
Pazaurek, Gustav E.: Glas- und Gemmenschnitt im ersten Jahrtausend. Belvedere, XI., 1932., 15. l. (Képe 29. és 30. kép) — Genthon AZEFK, 6. l. — Lepold—Lippay 38. l. — Lepold Katalógus, 1. sz.

Löte Èva

(Kolozsvár, 1905 – Venezuela, 1965)

„L. È. stációi Pasarèten" c.

cikk (T. K) a 2. oldalon

Lý Ember 1981. szeptember 27.

Illyefalvi Lőte Éva

Születtem Kolozsvárt 1906-ban. Művészetek iránti rajongásomat szüleimtől örökölhettem. Édesatyám aki nyugjetemi orvostanár a tudományok mellett, főként fiatal korában szobrászattal foglalkozott. Édesanyám előszeretettel rajzolgatott. Középiskolai tanulmányaimat félbeszakítva 1923-ban kezdtem először komolyan míntázni, eltekintve attól, hogy már gyermekkorom óta sok időt töltöttem rajzolgatásokkal, 1924-ben az O. M. Iparművészeti főiskolára iratkoztam be, ahol a legnagyobb művészi hatást Orbán Antal szobrászművészete gyakorolta reám, kinek első évben voltam növendéke. Később Lux Elek tanár tanítványa lettem. 1927-óta önálloan dolgozom. 1927 tavaszán először állítottam ki a Műcsarnok tárlatán „Fájdalom" című nagyobb méretű munkámmal. Később portrétanulmányokkal foglalkoztam s folyamatosan szerepeltem a tárlatokon részben portréktal részben kisplasztikai

2,

BUDAPEST 934 AUG 30 15 Sa 70 Sa

kompozicióbbal. Én készítetten a szegedi Panthéon számára a Miko-fele emléktáblát. Ezt meg előzte a Baár-Madas leány-intézet számára e magyar stilű kútfigura. 1931 január koll. kiáll. a Nemzeti kalon-ban. Löte József dr, Löte József dr-né, Alpár Gitta, Teleki Andor gróf, Andrássy Géza gróf mellszobrai stb. Katalogus-ban életrajz - Naturalista.

Lőrsei Sámuel

kolozsvári könyvkötő
1802-ben 7 Rfo.
adót fizet.

Illyefalvi János:
Az erdélyi könyv-
kötészet és nyomdá-
szat története.
Erdélyi Múzeum
1942. 479. l.

MEGHÍVÓ

A Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat tisztelttel meghívja Önt következő

előadására -1994 február 23.-ra,

melynek témája:

BUZÁS Gergely - LÖVEI Pál

A visegrádi palota Mátyás-kori zárt erkélye

Az előadás helyszíne a Magyar Nemzeti Múzeum tanácsterme,
a kezdés időpontja : **15 óra.**

LÖVEI Pál

Lötz Ferenc

Pest 1849

l:

Ságüvegeszpár

274. l.

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848 ..... II 175 l.

Név: Löv Josephus

Foglalkozás: aranyöntő (Aurifusor)

Szárm. hely: Posonio

Hitfelekezet: R. K. Csal. állapot: Nős

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1808 VIII 12

A polgárjogért fizetett összeg forintban: 12

M.D.K.

Löv Jakab, ötvösmester

valóssinüleg Löv Pál ötvös fia. Egyre annak a négy céhtágnak, akik 1788-ban, II. József elgondolása szerint osztrák mintára horott egységes ~~[illegible]~~ témjelzési rendelet idején Löcsén még működtek. Ez az egységesítési terv szomorúan érintette az 1575 óta fennálló löcsei ötvöscéhet.

S. Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Puntierungswesens im 18.Jahrhundert. Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4.

259-260. old.

LÖW, Joseph, pozsonyi asztalosmester

J.L., bürg. Tischlermeister,
1 éves fia megh. [1830, 864 l.]

U. az † 59 évesen, Pozsony 1845 szept.3.
[1845, 700 l.]

Pr.Z.

295 M.D.K.

Löv Pál, ötvösmester

egyre annak a négy ötvösnek, akik 1788-ban, II. József elgondolása szerint, osztrák mintára horott egységesítési rendelet idején Lőcsén még működtek.

S. Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Puntierungswesens im 18.Jahrhundert. Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4.

dr. Lövei Pál, művészettörténész.

Az Eggenberg ház és az Evangélikus konventház helyreállítása, Sopron, Szt. György u. 12. és 14. Építész: Nándori Klára (OMF).

Építész munkatársak: Máté Géza és Oláh Erzsébet.

Kutatók: Dávid Ferenc és dr. Lövei Pál, műv. tört.-ek.

Régész: Gömöri János.

Statikus tervező: dr. Vándor András.

Belsőépítészek: Jahoda Maja (Győriterv), Mezei Gábor (Váti).

Restaurátorok: Forray Kornélia és G. Horváth Erzsébet.

Magyar Építőművészet, 1986. 5., 50-old.

Lövei Pál, művészettörténész /OMF./

A muzsikaház helyreállítása, Fertőd. Építész: Varga István

Munkatársak: művészettörténész: Lövei Pál /OMF/.
park: Derzsényi Pálné.

Magyar Építőművészet, 1984. 5., 32-old.

Lővei Pál művtört.

Pilisszántó érdekes kőfaragványáról

Az áltudományok ingoványos talaja – Kisméretű, sajátos gótikus stílusban készített családi sírkőről van szó

A Népszabadság Budapest december 9-én egy érdekes kőfaragvány pilisszántói előkerüléséről és értelmezési problémáiról adott hírt. Érdemes elemezni az ábrázolást, mielőtt a megoldást keresők esetleg az áltudományok ingoványos talajára merészkednének. Egy szenzációhajhász televíziós beszámoló már meg is kezdte az ilyen irányú tájékozódást.

Jakab kassai polgár anyjának sírköve

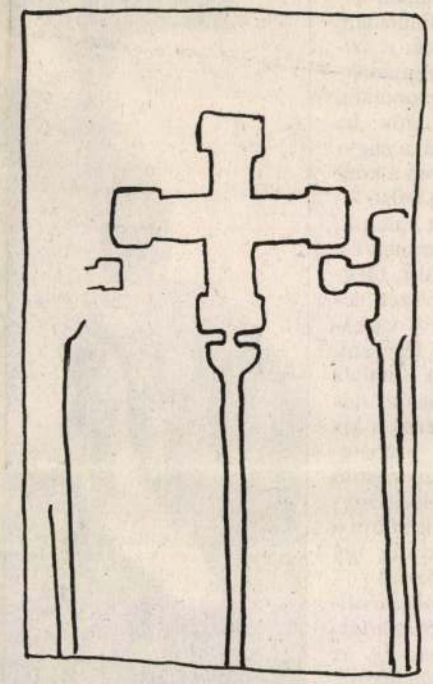

Sírkőtöredék (Vízkelet)

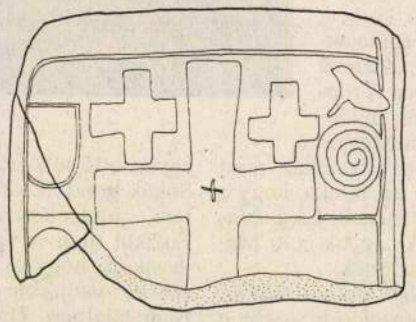

Sírkőtöredék (Felsőörs)

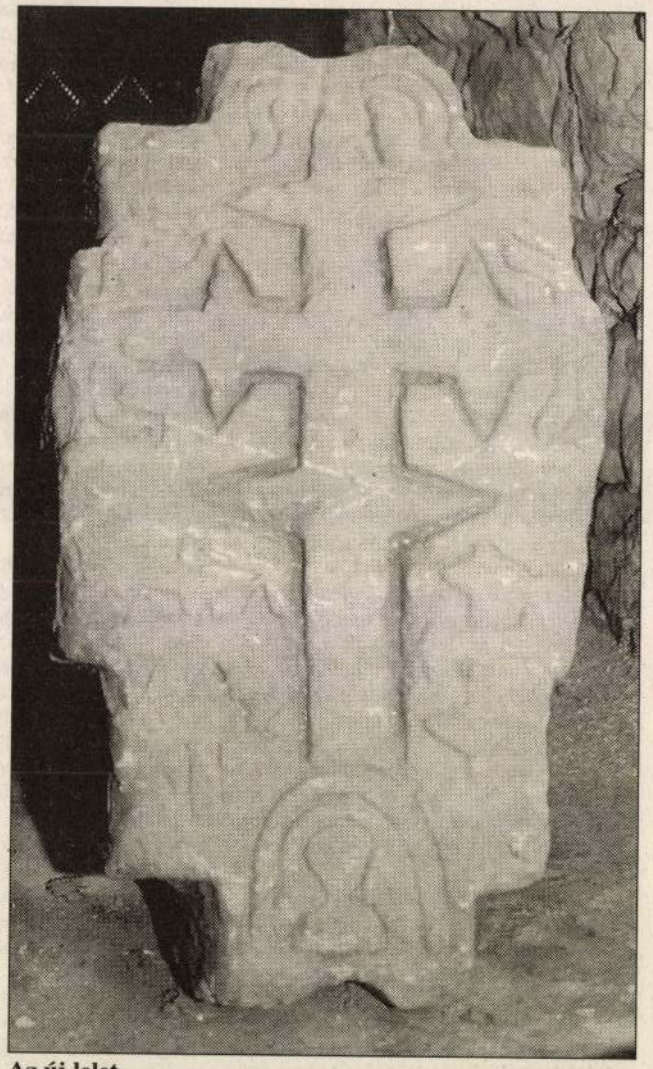

Az új lelet

FOTÓ: KOVÁTS ZSOLT

A szabálytalan körvonalú, hosszúkás kőlap – hosszméretét a közölt fénykép alapján nyolcvan-kilencven centiméterre becsülöm – teljes felületét kitölti a vésett vonalas ábrázolás. Központi motívuma egy latin kereszt, amelynek a hosszabb alsó szára alatt egy aránytalanul kisméretű, kettős vonal alkotta, felfelé nyújtott íves kereszttalp látható. A talp belsejében további apró részlet – mintha egy emberi mellkép körvonala volna: valójában az ív belsejét karéjosan tagoló két gótikus orrtag. A kereszt négy szárát mindkét irányban egy-egy hegyes díszítmény bővíti: ezek is gótikus orrtagok ügyetlenül megfogalmazott sajátos változatai – eredeti formájukban vonalaiknak konkáv íveket kellene alkotniuk. A felső és a két oldalsó keresztszár végződései, kétoldalt egy-egy enyhén s alakban a szár felől elhajló motívummal, valójában stilizált liliomok, középen eredendően csúcsos középszirommal. Bár ez utóbbiak az újság raszteres fényképén, talán a kőperem csorbulatai miatt is, nem vehetők ki igazán.

Az ábrázolás legközelebbi párhuzamait néhány kassai sírkövön lelhetjük fel. Röviddel a jelenleg is álló Szent Erzsébet-plébániatemplom, a mai Dóm építésének kezdete előtt, az 1370-es években készültek ezek a faragványok, amelyeket később az új épület pilléreinek alapjaiba építettek be, másodlagosan (a XIX. század végi, Steindl Imre-féle helyreállítás során kerültek ismét napvilágra). E sírkövek közül öt, szintén karéjos mérművel tagolt, félköríves kereszttalp mögött kiemelkedő, hosszú szárú keresztet ábrázol, szárain orrtagokkal és liliomos szárvégződéssel. Mindegyik kereszt alsó szára előtt egy-egy címerpajzs látható, rajtuk geometrikus jellel, egy esetben kereszttel: ezek a halott polgári származására utaló családjegyek. Ez a pajzs a pilisszántói kőről hiányzik, ahogy a kassai sírkövek felületét keretező sáv sem található meg rajta. Ebben a sávban a kassai lapok többségén gótikus nagybetűs felirat adja meg az elhunyt nevét és halálozási évszámát. Nem mindegyik latin nyelvű szöveg olvasható teljesen, van, amelyiken a név, másokon csak az évszám (valószínűleg 1372) vége vehető ki. Egy másik az ismeretlen családnevű Jakab polgár Katalin nevű édesanyjának állít emléket, aki 1376-ban hunyt el, egy bizonyos Jacobus Polonus pedig 1378-ban halt meg.

Ezzel még nem végeztünk a pilisszántói kő leírásával. Az alsó keresztszár két oldalán egy-egy további, jóval kisebb, ezúttal nagyjából egyenlő szárú (görög) kereszt látható, ugyancsak liliomos szárvégződéssel, de orrtagok nélkül. Az egy sírkövön ábrázolt három keresztnek is van párhuzama a középkori Magyarország kőfaragványai között.

A Galánta közelében fekvő Vízkelet falu (Čierny Brod, ma Szlovákia) Hegynek nevezett községrészében áll egy román kori templom, amelynek nyugati homlokzatában egy 78x44 centiméteres mészkőtábla található befalazva. Rajta hosszú szárra ültetett, mankós szárvégződésű keresztek: középen egy nagyobb, kétoldalt egy-egy kisebb, az utóbbiak az oldalak lefaragása következtében csonkítottak. Ez valószínűleg három személy közös sírköve: férj első és második feleségével vagy szülő gyermekeivel. Korát a XII–XIII. századra tehetjük, a templom falában már másodlagosan, építőkőként megcsonkítva használták fel. Egy további párhuzam Felsőörsről is ismert, ezen a laptöredéken egy nagyméretű kereszt felső szárának két oldalán található egy-egy kisebb kereszt.

A fentiek alapján biztosra vehető, hogy a pilisszántói kőfaragvány kisméretű, családi sírkő, amely meglehetősen sajátos gótikus stílusban készült, valószínűleg a XIV. század második felében. Készítője a kassaiakhoz hasonló, jóval színvonalasabb megmunkálású sírkövek ábráját igyekezett utánozni, tudása, technikai tanulatlansága azonban csak ennyire tette képessé. Ebből a szempontból párhuzamait azok a több évszázaddal későbbi egyszerű sírkövek jelentik, amelyek a XIX. század elején kerültek Vörösberény, Alsóörs, Kenese református temetőibe: egy-egy faragatlan vagy alig megmunkált terméskődarabra vésték rá keszekusza betűkkel az elhunyt nevét és halálának évszámát, feltehetően maguk a családtagok. A pilisszántói kő a társadalom felsőbb rétegeinek művészeti reprezentációját jelentő gótikus stílus falusi átértelmezésének különleges, értékes emléke. Feltétlenül megőrzésre érdemes.

Lővei Pál
művészettörténész

Múlt Század a Madách Kamarában

Az új művészeti vezető, Mácsai Pál szerint nem kell leváltani a közönséget

Hosszú távú terv szerint leválik a Madách Kamara a körúti nagyszínházról. Addig is az új művészeti vezető, Mácsai Pál elképzelése szerint alakul a Madách téri intézmény sorsa. Kerényi Imre, a Madách-komplexum igazgatója, Mácsaival pályázott és nyert nemrég az igazgatóválasztáson.

– Mivel tudta rávenni Kerényi Imre, hogy együtt pályázzanak?

– Nem akart ő rávenni.

– Akkor ön jelentkezett?

– Már néhány éve fölvetettem, adja nekünk a kis Madáchot.

– Ki az a „nekünk”?

– Annak a generációnak, amely másképp gondolja a színházat, mint ő. Akikkel megcsináltuk a Madáchban a Téli Regét, a Pisti a vérzivatarbant, a Becketet, a Mario és a varázslót vagy a Tribádok éjszakáját.

– Az eredményből arra következtetek, akkor elzárkózott ettől az igazgató.

– Nem rögtön. Töprengett, majd döntött, maradjunk, ahogy eddig.

– Ha máshogy gondolják a színházat, miért maradtak a Madáchban?

– Csak a magam nevében beszélhetek. Dolgoztam, dolgozom másutt is. A Madáchban évek óta nem rendeztem. Mert azt a fajta színházat, amit szeretek, nem lehet csak egyszer-egyszer megmutatni.

– Most – úgy tűnik – folyamatosan látható lesz, milyen színházra gondol.

– Tavasszal Kerényi korrektül megkérdezte, mi a tervem. Tudni akarta, pályázik-e a Madáchba az egyik potenciális jelölt. Nemmel válaszoltam: a nagyszínház nem az én alkatomnak való, ha van tehetségem, az kisebb térben működik. A stúdióval sem tudnék mit kezdeni, hiszen a nagyszínházzal egy épületben nem lehet szuverén programot vinni.

– Egyáltalán nem tudja elképzelni, hogy nagy színházat vezessen?

– 2001-ben nem.

– Miért nem?

– Hogy egyszerű hasonlattal éljek, nem lehet ma elég halkan beszélni egy nagyszínházban. Megváltozott a fülünk, a szívünk, a szemünk. Kerényi kérdésére tehát újra azt mondtam, amit már évekkel ezelőtt: ha függetleníti a Kamarát a nagyszínháztól, kidolgozom a koncepciómat. És erről a belső leválásról, még mielőtt kiderült, hogy a fővárosi önkormányzat is tervezi a leválasztást, megállapodtunk. A szervezeti leválás csak évek múlva várható, addig meg kell tervezni, miként működhet a színház más profillal. Az önállósítás pénzbe kerül. Nincsenek a kis Madáchban irodák, próbaterem, de faxgép, fénymásoló sincs, a telefonvonal is a nagyszínházon át vezet a körútról a Madách térre. Ez eddig így volt olcsóbb a színháznak.

– Mondható struktúraváltásnak, hogy csak két színházban változott a vezetőség, az Operettben és a Madáchban?

– A válasz inkább abban van, hogy miért volt olyan kevés pályázat az első körben. Azért, mert a nagy épületekben nem lehet ma forradalmat csinálni, és a kicsikben is roppant nehéz változtatni, fejlődni. Ráadásul az önkormányzat ugyanúgy írta ki a pályázatokat, mint eddig. De ez csak az egyik oka, hogy a struktúra változatlan maradt. És a színházak tele vannak. A nagyok is: a Madách, a Víg. A telt ház érték.

– Ezt Kerényi – úgy tűnik – félti is. Megvalósíthatja elképzeléseit, amíg a nézettségi mutató nem esik hetvenöt százalék alá.

– Helyesen. Ez városi színház. Egyébként, így ha egy előadás siker, a másik akár fél házzal is mehet, ha esetleges szakmai értékei vannak.

– Egyáltalán, miért a Madách téren akarja megvalósítani elképzeléseit?

– Úgy érti, miért nem csinálok színházat a város szélén? Két oka van. Az egyik: a fő tőkém a kollégáim bizalma. Sokuk gondolkodását, tehetségét ismerem, madáchosokét is, másokét is. Enélkül nem is vágtam volna bele. A másik ok, hogy jártam én éveken át pincékbe, padlásokra, helyet kerestem. Nem találtam. Ötven-százmillió forint kell egy új színház gründolásához. A pénzkeresés közben én, mint művész szétmorzsolódnék.

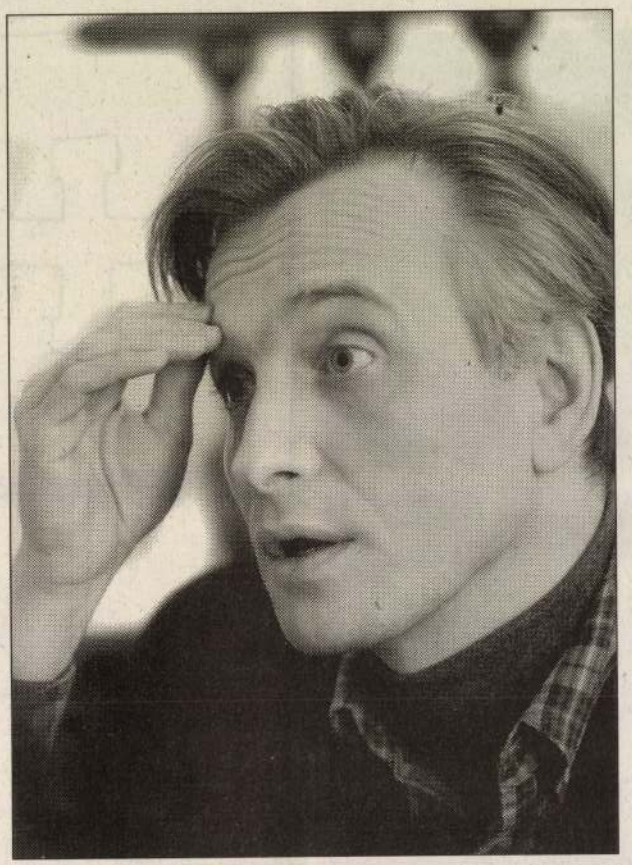

FOTÓ: TEKNŐS MIKLÓS

– Milyen daraboktól lesz más az új Madách Kamara?

– Az első darab címe Múlt Század – természetesen a huszadik. A magyar sajtó elmúlt száz évéből vesszük a szövegeket, például vezércikkeket, apróhirdetéseket, interjúkat, kritikákat, ételrecepteket, keresztrejtvényeket. Bejelentkezés lesz ez, hangütés, színpadi szeánsz, élő zene szól, és a szöveg, amelyet már válogatunk, még izgalmasabb, mint gondoltam. Bemutató szeptemberben. A második helyen több darab jön szóba, azokat nem én rendezem. Többek között esélyes Osztrovszkij Kéz kezet mos című darabja, új fordításban. Aktuális cím, a darab is remek, egyenesen gogoli komédia. A harmadik premier kortárs angol szerző, Barker műve, címe: Jelenetek egy kivégzésből. 2002-től pedig folytatjuk a nyári színházat – csak egy kicsit máshogy. Ez egyébként egy szórakoztató színház programja, ugye?

– És mi lesz a „régi” szórakoztató előadásokkal?

– Minden új bemutatónál leveszünk egyet a műsorról. Az átalakulás eltökélt folyamat lesz, de lassú és nyugodt. Ennek megvan a természetes tempója, egy terhességet sem lehet – mondjuk – öt hónapra tervezni. És nem kell leváltani a közönséget, meg kell érezni, mit akar. Azt, hogy a nézőknek elegük van abból, ha a színdarabok nem szólnak semmiről. Látta az idei szilveszteri tévéműsorokat? Nem igaz, hogy a nézők így, csak így akartak ünnepelni. Évek óta az összes televíziós csatorna azzal foglalkozik, hogy fogcsikorgatva szórakoztasson. Azt tapasztalom, a színházba járók arra vágynak, hogy ne olyat lássanak, mint otthon. Személyes élményem erre az Örkény-estem. Négy éve húszharminc előadást jósoltunk, most a kétszázadiknál járunk. Ennek harmadát vidéken játszottam. Téved, aki attól tart, hogy lehetetlenség egy színház programját áthangolni. Ha pedig nem működik, amit elképzeltem, akkor én tévedek.

Szemere Katalin

PALETTA

A KATONA JÓZSEF SZÍNHÁZ repertoárjáról két előadás is lekerül. A Kamrában (Ferenciek tere 5.) vasárnap délelőtt tizenegytől és délután fél egytől játsszák utoljára a Tyukodi pajtást. Az Árkádiát a nagyszínházban (V., Petőfi Sándor utca 6.) már csak január 9-én és 30-án, este héttől lehet megnézni.

A KERAMIKUSMŰVÉSZ Kun Éva, Schéffer Anna, Bercsényi Miklós és Miklós János művei január 19-ig látogathatók az Újlipótvárosi Klub-Galériában (Tátra utca 20/B). Ugyanott nyílik január 9-én Komendák Éva festőművész tárlata.

SZÍNHÁZMŰSOR

SZ: Szombat, V: Vasárnap

Kamaraszínház a Tivoliban: SZ-V: Amerikai Elektra (7). **Kamaraszínház Ericsson Stúdió:** SZ: Szappanopera (7). V: Anyánk napja (7). **Kamaraszínház Shure Stúdió:** SZ: Huncut a lány (fél 8). **Bárka:** V: Ablak-Zsiráf (7). **Bábszínház:** SZ: Diótörő (fél 11). A Rajkó együttes műsora (8). V: A legkisebb boszorkány (fél 11, 4). **Bábszínház Játszó-tér:** SZ: A varázsfuvola (fél 3). **József Attila:** SZ: Légy jó mindhalálig (2). V: Bálfácánt vacsorára! (7). **József Attila, Gaál Erzsébet Stúdió:** SZ: Vízkereszt (7). **Katona József:** SZ: Bernarda Alba háza (7). V: „Művészet” (7). **Kamra:** SZ: Rosencrantz és Guildenstern halott (7). V: Tyukodi pajtás (de. 11). Elnöknők (7). **Kolibri:** V: A rút kiskacsa (3). **Kolibri Fészek:** SZ: Spárga tengeralattjáró (fél 11). V: Az előszobaszekrény boszorkánya (fél 11). **Kolibri Pince:** V: Huzella Péter-est (7). **Madách:** SZ-V: Nyomorultak (3, 7). **Madách, Tolnay Szalon:** V: Színészportrék 2. Vendég: Zenthe Ferenc (11). **Madách Stúdió:** V: Mario és a varázsló (fél 8). **Madách Kamara:** SZ: Mennyből az angyal (7). V: Sors bolondjai (fél 3). Élelem bére (8). **Magyar:** SZ: My Fair Lady (7). V: My Fair Lady (6). **Várszínház:** V: A család játékai (7). **Operaház:** V: A Rajna kincse (7). **Erkel:** SZ: A végzet hatalma (6). **Merlin, Kamaraterem:** SZ: A Kurtanemes ember tragédiája (fél 8). **Merlin Klub:** V: Zene, Zenegér a Merlinben (11). **Mikroszkóp:** SZ-V: Türelmes zóna (fél 8). **MU:** SZ: Takarodj, Antigoné! (8). **Stúdió K Színház:** SZ: Mesterségünk címere (fél 11). Dévényi Ádám-koncert (fél 9). V: Brémai muzsikusok (11). **Thália Új Stúdió:** V: Szilágyi Enikő szanzonestje (fél 8). **Új Színház:** SZ-V: Fiatal kortárs koreográfusok estje III. (7). **Új Színház Stúdiószínpad:** V: A Kádár házaspár (4). **Vidám Színpad:** SZ: Charley nénje (7). V: Paprikás csirke (7). **Vígszínház:** SZ: Nóra (7 – Várkonyi Z.-bérl., 2. ea.). V: Nóra (7 – bem. ea.). **Pesti Színház:** SZ: A dzsungel könyve (7). V: A dzsungel könyve (fél 3, 7).

A Szent István körúti Nóra

Évek, botok, kockológia

Két kiállítás: egy geometrikus és egy szürreális világ. A szentendrei Paizs Pé-

A Nemzeti Vivoda és az Első Nyilvános Testgyakorda

álló sportlétesítményeit. Ír

Lővei Pál

Az alkotótól kell védeni a művet

A műemléki lista kibővítését tervezik a szakemberek

Magyarország mintegy négymillió építménye közül ma pontosan 10 352 szerepel a műemlékek jegyzékén. A lakó- és irodaházak, templomok, sportlétesítmények és egyebek negyed százaléka védett tehát. Ez az arány nemcsak a Nyugat-Európában megszokottól marad el, hanem a környező országokénál is alacsonyabb. Lővei Pál művészettörténész, az Országos Műemlékvédelmi Hivatal kutatási osztályának vezetője úgy véli: körülbelül tizenötezer építmény védelme lenne reális, igaz, ehhez elegendő pénzre és megfelelő szakembergárdára is szükség lenne.

A műemléklista különlegessége, hogy a rajta szereplő objektumok száma éppen megegyezik a negyven évvel ezelőttivel. A hatvanas években mintegy egyharmadával csökkentették ugyanis a védett épületek számát. Az okot ma már nehéz volna kideríteni, de tény, hogy számos lakóház és templom esett áldozatul a műemlék-kör szűkítésének, amely egyébként – az utókor szemében legalábbis – teljesen véletlenszerűnek tűnik.

Mindezek következtében a mai műemléklista, bár a számokat tekintve megegyezik a negyven év előttivel, tartalmilag egészen más. Közben lezajlott ugyanis a műemlékvédő szakmán belüli szemléletváltás: a hatvanas években még mint értéktelenre tekintettek a historizmusra, az eklektikára és az azokat követő stílusokra – ennek nyomait viseli például a budai Vár, ahol Ybl munkáit elbontva építettek vissza nyom nélkül elpusztult középkori falakat –, a hetvenes években egy Budapestre korlátozódó kutatás nyomán viszont már a műemléki listára is felkerültek a huszadik század egyes jeles alkotásai. Így vált védetté például az Engels (Erzsébet) téri buszpályaudvar, akárcsak Kozma Lajos és Lajta Béla néhány munkája.

Az elmúlt évtizedekben több szakértői csoport is dolgozott a műemléki lista jelentős kibővítésén. Winkler Gábor és munkatársai a védelemre érdemes vidéki építményekről állítottak össze egy 666 tételből álló jegyzéket, Lővei Pál és Prakfalvi Endre a második világháború után épült alkotások közül százat javasolt védelemre 1996-ban, az OMVH-nál pedig ma is folyik a megóvandó ipari építmények felkutatása.

Bár a különböző listák már hosszabb ideje ismertek szakmai körökben, a védelemre javasolt épületek megóvása nem könnyű feladat. A kilencvenes években verték le például a hajdani Szabad Nép-székház domborműveit, távolították el a közterületekről a térszervező szerepet is betöltő szobrokat, s akkor kezdődött meg a hatvanas-hetvenes évek legjelentősebb épületeinek átépítése is. Lővei Pál a hajdani Chemolimpex-székház esetét tartja a legjellemzőbbnek. Gulyás Zoltán Deák Ferenc utcai épületét már a hetvenes években kinőtte a tulajdonos szocialista nagyvállalat, de a Fővárosi Tanács akkor nem adott engedélyt a két szárny közötti udvar beépítésére. Néhány éve azonban, a tulajdonosváltást követően már sor került erre: az összhatást rontó üvegpiramis Gulyás közreműködésével került az épületre, s akkor cserélték ki a régi Erzsébet híd pilléreiről származó gránitlapokat is új, vöröses árnyalatú burkolóanyagra. Hasonló folyamat játszódott le a Szrogh György tervezte „Körszálló" esetében, de nem úszta meg az átalakítást Mináry Olga Alutröszt-székháza sem, amelynek emblematikus alumínium burkolata kékre váltott.

A műemlékvédelmi szakemberek körében régóta folyó vita, hogy meg lehet-e, meg kell-e védeni a műveket saját alkotóiktól. Eleve eldöntetlen kérdés – mondja Lővei Pál –, hogy élő építész művét műemlékké lehet-e nyilvánítani. Az eddigi gyakorlat – az utcaelnevezések és szoborállítások analógiájára – az volt, hogy egy épület csak tervezője halála után válhatott védetté; különösen, mert egy alkotóereje teljében lévő építész esetében az efféle minősítés akár a piaci versenyt is befolyásolhatja. Mégis, a kérdést a jelek szerint az élet fogja megoldani: a hivatal már megtette az első lépéseket a hajdani MÉMOSZ-székház műemlékké nyilvánítása érdekében, s ennek alkotói között akad olyan, aki ma is tervez.

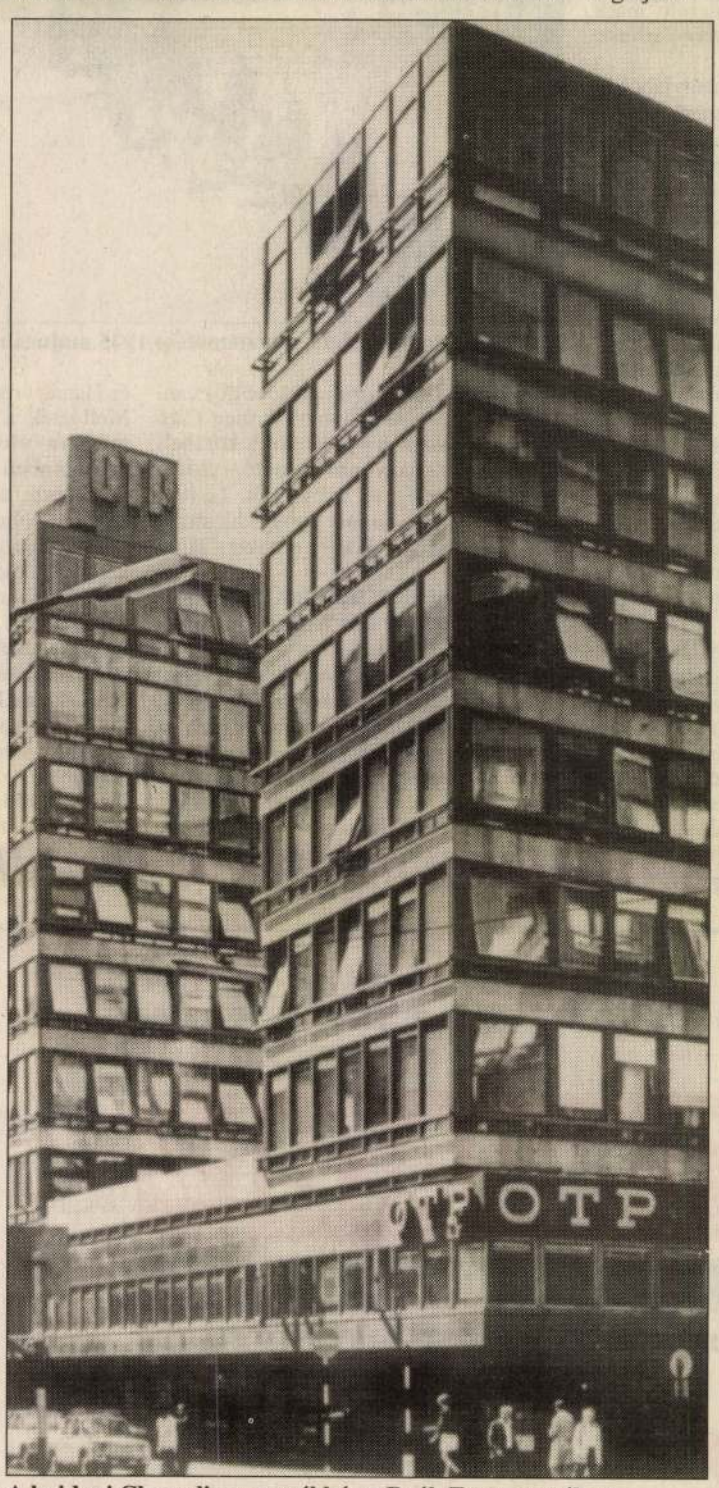

A hajdani Chemolimpex-székház a Deák Ferenc utcában

Az OMVH-nál kialakulóban lévő, több forrásból is merítő lista jelenleg mintegy kétezer épületet tartalmaz. Olyan, mindenki által ismert építmények is szerepelnek rajta, mint a Széchenyi-hegyi tévéadótorony, az Erzsébet híd, a badacsonyi Tátika étterem vagy a tihanyi kikötő kiszolgálóépületei, illetve a tihanyi és a szántódi révállomás. Védetté nyilvánítanák az avasi tévétornyot, az úttörővasút két állomását, a Műegyetem Rimanóczy Gyula tervezte épületeit, néhány metróállomást, több hatvanas évekbeli lakóházat, Salgótarján és Szekszárd városközpontját, a tiszalöki vízlépcsőt, a hollóházi templomot és a hódmezővásárhelyi művelődési házat. Számos helyen veszélyben vannak a temetői építmények, gazdátlanná váltak a mozik. Lővei Pál úgy látja: a műemléki listára való felvétel nem egy veszélyeztetett épület – mint például a Népstadion, az Úttörő Áruház vagy egyes budai villák – esetében a fennmaradás egyetlen záloga lehet.

N. Kósa Judit

Egységes továbbadási adót tervez az EU

Osztrák képzőművészek az európai szerzői jog kiterjesztése ellen

A legnevesebb osztrák festők, szobrászok szokatlan egységben indítottak hadjáratot a kortárs művek másodeladásánál tervezett új szerzői jogdíj bevezetése ellen. Míg korábban a képzőművészeket alkotásuk eladása után a következő tulajdonosváltásnál már semmiféle juttatás nem illette meg, most minden adásvétel után kapnának meghatározott százaléknyit. A zenei és irodalmi jogdíjakhoz hasonlóan megállapítandó – a művész halála után még 70 évig az örökösöknek fizetendő – néhány százalék az érintettek véleménye szerint az ő jövedelmüket csak csekély mértékben növelné, ártana azonban a kortárs művek kereskedelmének, hiszen a pluszköltséget nyilván a vásárlóra hárítanák át.

Az Európai Unió illetékesei részben a művészek érdekeit szem előtt tartva erőltetik a jogok ilyen kiterjesztését, részben viszont szeretnének rendet teremteni a 15 EU-tagország műkincs-kereskedelmében jelenleg uralkodó zűrzavarban. A továbbadási adó ugyanis kilenc EU-országban már régebben létezik, ám eltérő feltételekkel. Franciaországban például csakis az aukciósházaknak kell az újra eladott kortárs mű vételárának négy százalékát átutalni a művésznek, Németországban a műkereskedőkre is vonatkozik a rendelkezés, ám ők az ötszázalékos újabb szerzői jogdíj alól mentesülhetnek, ha éves adózott jövedelmük két százalékát eleve befizetik egy, a művészek szociális biztonságáért létesített alapba. Olaszországban a harmincas évek óta létezik a törvény – papíron, mert végrehajtása mindeddig elmaradt.

Az osztrák művészek – élükön Arnulf Rainerrel és Christian Ludwig Atterseevel – kellemes meglepetést okoztak állásfoglalásukkal az angoloknak, akiknek lobbytevékenysége egyszer már megakadályozta a szerzői jog kiterjesztését. Míg az osztrákok egy ideig azt mérlegelték, hogy a pluszjövedelem talán mégis segíti a művészek mindennapi megélhetését, London – úgy is mint a nemzetközi műkincs-kereskedelem központja – eleve más szempontból ellenezte az intézkedést. Ha az újabb adó miatt a népszerű aukciósházak árveréseiről elmaradnának az eladók és a vevők, az a brit műkincspiacot évi 68 millió fonttal rövidítené meg.

A bécsi műkereskedők – köztük a Dorotheum igazgatója – szintén tartanak a XX. századi alkotások kereskedésének visszaesésétől, az alkotókat pedig az az aggály győzte meg, hogy az új adó legfeljebb néhány kiemelkedő művésznek jelentene bevételnövekedést, s ennél többet ártana mindenkinek a magasabb árak miatt bekövetkező keresletcsökkenés. Ausztriában külön rontja a helyzetet, hogy a művészek pénzügyeit kötelező érvénnyel egy bürokratikus intézmény – a VBK – intézi, amely monopolhelyzetével visszaélve amúgy is sok bosszúságot és veszteséget okoz a képzőművészeknek. Ez utóbbiak az új adófajta elleni tiltakozást megpróbálják összekötni a honorárium kifizetésének eddigi rendje elleni támadással, mondván, még az sem biztos, hogy az új rend szerinti jogos százalék a rendeltetésszerű helyére jut el. Hivatkoznak az amerikai rendszerre, amelyben a művész szabadon választhatja meg ügynökségét, s eközben azzal a hátsó gondolattal játszanak, hogy ha már a közös európai rendelkezés megakadályozásához feltehetően az angolokkal, hollandokkal, luxemburgiakkal és írekkel együtt se elég erősek, legalább odahaza szabaduljanak meg a bürokrácia e merev rendszerétől.

Szászi Júlia

Újratemetéstől letartózta

Bizony voltak itt temetések és újratemetések bőven. És körülöttük legendák is. Amikor például 1894. március 20-án Kossuth Lajos negyvenöt évi számkivetés után kilencvenkét évesen elhunyt, azonnal megindult a találgatás, hogy mit tesz ebben a helyzetben az uralkodó. Olyan hírek is elterjedtek, amelyek szerint Ferenc József nem tudott volna ellenállni feleségének, a zokogó Erzsébet királynénak, s rögvest maga indult volna Turinba. A valóság azonban az volt ezzel szemben, hogy Bírvári (a magyar kormány miniszterei így hívták egymás között a királyt a Habsburg szó „fordítása" nyomán) nemhogy maga ment volna a talján városba, egy koszorút sem küldött a nagy ellenfél koporsójára. Sőt: egy nappal Kossuth halála után táviratban tiltotta meg az állami gyászt.

Szóval sok mindent tudunk temetésekről meg újratemetésekről, de az például teljesen feledésbe merült mára, hogy 1945 májusában Bajcsy-Zsilinszky Endrét újratemették.

Márpedig ez történt. Az nagyjából ismert, hogy Bajcsyt, akit pisztollyal a kezében fogtak el Budapesten a nyilasok 1944 novemberében, Sopronkőhidára szállították. Ott végezték ki december 24-én. 1945 májusának végén az új demokratikus kormány olyan újratemetést rendezett a magyar antifasiszta ellenállási mozgalom legendás alakjának, hogy az egész ország hangos volt tőle. Sopronban történt a fölravatalozás, ahol a koporsónál megjelent Varga Béla, a kisgazdapárt ügyvivő alelnöke. A következő jelenet már Budapesten játszódik. A Parlament előtt ravatalozták fel ismét a hős hamvait. Itt Dálnoki Miklós Béla, az Ideiglenes Nemzeti Kormány miniszterelnöke mondott méltató beszédet. Ami azonban ennél fontosabb: ugyancsak méltató beszédet mondott a szovjet nagykövet, Puskin is. Ez azért lényeges, mert ez idáig (tehát 1945 májusáig) a második világháborúban győztes nagyhatalmak egyetlen képviselője sem ejtett ki elismerő szavakat magyar politikusról. A Parlament előtti tér után következik a keleti országrész. Valahogyan úgy köszönthette a magyar nemzet ötvenegy esztendővel korábban Kossuth porhüvelyét, ahogyan Bajcsy-Zsilinszky hamvait. Csak míg ama korábbi köszöntés-

Bajcsy-Zsilinszky Endre újratemetése 1945 májusában

ről nincsen film, erről a későbbiről van. Láthatjuk, hogyan könnyezik meg Esze Tamás talpasainak – a Kossuth korabeli parasztokhoz nagyon is hasonló – utódai a hozzájuk sírig hű képviselőt. Láthatjuk, hallhatjuk – immár a második sírnál – a kisgazdapárt akkori elnökét, Tildy Zoltánt.

S hogy mindezt láthatjuk, hallhatjuk, az Bokor Péternek és Hanák Gábornak köszönhető.

Ez a két fáradhatatlan filmes megint igen nagy fába vágta a fejszéjét. Aki a hetvenes-nyolcvanas években látta a Századunk című televíziós sorozatot, az tudja, milyen igényes vállalkozás van a cím mögött. A szándék most is hasonló volt, ám a keretből nem telt színészekre meg sok egyéb másra. Ezért hát Bokor és Hanák erényt kovácsolt a szükségből. Mellőzték a színészeket, de jó régész módjára előástak minden fellelhetőt, ami korabeli. Elsősorban filmhíradókat. De persze a sajtót is. Képi és írásos anyagot dolgoztak tehát föl. Ezen túlmenően megszólaltatják a kor számtalan tanúját. Akik közül ma már sokan nem élnek, de Bokor meg Hanák akkor is dolgozott meg gyűjtögetett, amikor reménytelennek látszott a munkájuk.

Mindennek birtokában fogtak bele egy – remélhetően – négy esztendeig tartó filmsorozat készítésébe. Ennek Századunk műhelyéből a címe, s míg a régebbi sorozat majd egy fél évszázadot ölelt föl, addig ez a mostani csupán négy esztendőre tart igényt. Mondom: csupán. Ám ha minden jól megy, akkor en-

CSERÉP TETŐFOKON

TONDACH

JAMINA CSORNA

GRUPPE GLEINSTÄTTEN ÖSTERREICH

Új!

A **TONDACH JAMINA CSORNA RT.**
SZLOVÁKIAI TESTVÉRVÁLLALATÁTÓL

• **NYUGATI SZÍNVONALÚ**
• **RENDKÍVÜL KEDVEZŐ ÁRÚ**

ÚJ, 19x40 cm MÉRETŰ, ANYAGÁBAN **PIROS**
HÓDFARKÚ TETŐCSEREPET AJÁNL

• AZONNALI KISZOLGÁLÁSSAL
• INGYENES HÁZHOZSZÁLLÍTÁSSAL

50 Ft/db + ÁFA,
1650 Ft/m² + ÁFA ÁRON.

KERESSE A TONDACH JAMINA CSORNA
MÁRKAKERESKEDŐINÉL!

Csorna Beled Cserépgyártó Rt.
9300 Csorna, Soproni út 66.
Tel.: 96/262-111 Fax: 96/261-009

Jamina Tégla- és Cserépgyártó Rt.
5600 Békéscsaba, Orosházi út 88.
Tel.: 66/441-670 Fax: 66/441-658

A „GÁRDONYI" Mezőgazd

tulajdonában lévő ingó és ing

1. A nyilvános pályázati felh
sek. Érvényes pályázat benyú
jelölt címén. (Az egyes vag
megvásárolnia – titoktartási
magánokirattal igazolni képv
2. A pályázónak ajánlati köt
3. A pályázat érvényességi fe
benyújtási napját megelőző
Kiíró ezzel az összeggel a bá
4. A pályázatokat 3 példányb
kell szerepelnie. A pályázatol
közötti tartalmi eltérés esetén
rattal, úgy a Kiíró a három kö

5. A beérkezett pályázatok átv
6. A pályázatok beérkezése so
átvételét.
7. A Kiíró fenntartja a jogát
8. A Kiíró tájékoztatja a pál
9. A pályázattal kapcsolatosan
06-36-368-214).

Fe
a Munk

A tá
GM-SzCs

A fog
munkaü
szabálya

Felhí
az 199

Lövey Lászlóné
sz. Kovács Erzsébet

u. 3. II. 3. 1926.

— Megrendült lélekkel tudatom, hogy az önmagát sohasem kímélő mindig minden áldozatra kész drága édesanya **Lövey Lászlóné sz. Kovács Erzsébet** szobrász, néhai Kovács József szobrász, nemes szeretettel teli, odaadó szíve váratlan hirtelenséggel megszűnt dobogni. Földi maradványait szeptember 19-én (szerdán) 15 órakor a Farkasréti temetőben helyezzük örök nyugalomra, forrón szeretett szülei közelében. Gyászolja örökké bánatos leánya Lövey Erzsébet és testvére Margit. X

— Szomorú szívvel értesítjük

Magyar Nemzet 1984. IX. 15.

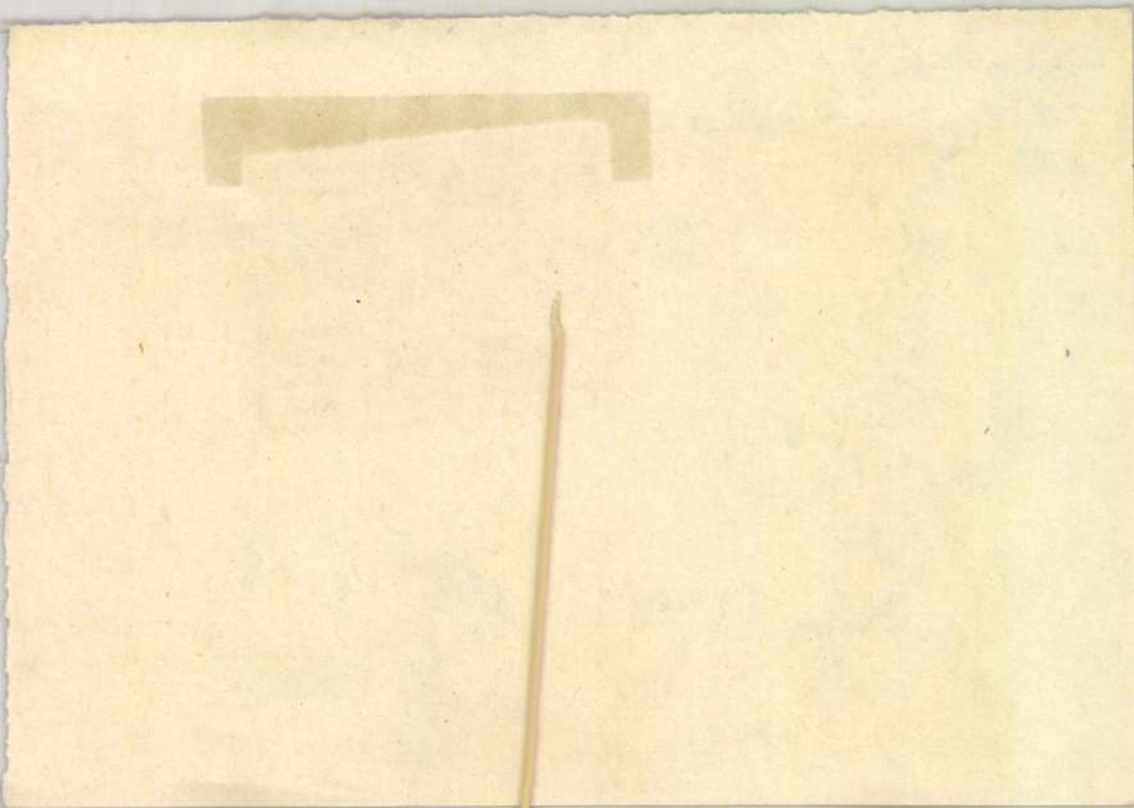

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Lövei Pál, fafaragó

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1980 AUG 1

1021

1980. augusztus 1., péntek

Amatőr fafaragók Miskolcon

Kiállítás nyílt, konferencia kezdődött

Részlet az amatőr fafaragók első országos kiállításáról

Mozgalmas nap volt a csütörtöki a Miskolci Városi Művelődési Központ ifjúsági és úttörőházában. Különösen délutánra sűrűsödtek össze a programok, események. Négy órakor az ifjúsági ház galériájában gyülekeztek először a vendégek, itt nyitotta meg az *Észak-Magyarország pásztortörténete* című kiállítást *dr. Zólyomy József, a balassagyarmati Palóc Múzeum igazgatója*. Egy órával később, a földszinti nagyteremben újabb megnyitó következett: *az amatőr fafaragók első országos kiállítására* beküldött munkákból válogatott, nívós összeállítást *Csótai János, Miskolc város Tanácsának elnökhelyettese* ajánlotta az érdeklődők figyelmébe, akiknek soraiban ott voltak Miskolc város vezetői, így többek között *Kovács László*, a városi pártbizottság titkára is. (Az első országos kiállításra 376 pályamunka érkezett, a zsűri ebből 199-et választott ki bemutatásra. A megnyitón 19 egyéni és egy kollektív díjat osztottak ki, ez utóbbit a miskolci fafaragó szakkör érdemelte ki. Ugyancsak miskolci fafaragó — Lövei Pál — kapta a városi KISZ-bizottság díját is. A legjobb megyének járó elismerést a Vas megyeiek vehették át.) A kiállítás megnyitóját a görömbölyi pávakör szép műsora gazdagította.

Újabb egy óra múltán — délután hat órakor — az úttörőház nagytermében került sor az *amatőr fafaragók második országos konferenciájának megnyitására*. A városi tanács nevében *Sir László*, a művelődésügyi osztály helyettes vezetője köszöntötte az ország minden részéből Miskolcra érkezett fafaragókat, majd a konferencia elnöke, *Benkő Éva* — a Népművelési Intézet főosztályvezetője — mondta el a kétnapos eszmecserét megnyitó gondolatait.

A házigazda szerepet is betöltő miskolci fafaragó szakkört 14-en (Borsod megyét 6-an), a megyéket 3—3 fő képviseli a második országos konferencián, amelynek érdemi munkája ma délelőtt kezdődött meg. Ekkor beszámoló hangzik el az I. országos konferencia 1978. évi határozatának gyakorlatban történt megvalósulásáról, majd hozzászólások következnek. Délután három megye — Vas, Hajdú-Bihar és Borsod-Abaúj-Zemplén — szakköri munkájának ismertetésére kerül sor.

Szombaton több előadást hallgatnak meg az amatőr fafaragók, majd a késő esti órákban sor kerül a mostani konferencia határozatának megszövegezésére. Ennek elfogadásával és a konferencia ünnepélyes zárásával vasárnap délelőtt fejezik be az amatőr fafaragók miskolci tanácskozásukat.

(t. n. j.)

Fotó: Laczó

Hitelpolitikai elvek, termelési hitelek

A statisztikai adatok tanúsága szerint az ország élelmiszer-termelésének több mint egyharmadát a háztáji és kisegítő gazdaságok adják. E szektorok népgazdasági jelentősége tehát vitathatatlan. Ebből következően: a kistermelők által előállított értékek szerves részei a nemzeti jövedelemnek, a kistermelők tevékenysége a gazdasági építőmunkának.

A mezőgazdaságnak ezt az ágazatát az állam is mesz-szemenően támogatja. A legkülönfélébb lehetőségek biztosításával siet a kistermelők segítségére, amelyek közül az egyik legfontosabb terület a hitelezés. Ennek érvényesítéséhez a hitelpolitikai irányelvek alapján az Országos Takarékpénztár mindazok számára, akik azt igénylik, sokféle hitellel nyújt segítséget. A tapasztalatok szerint Borsod megyében is megélénkült a kereslet az érdeklődés a mezőgazdasági hitelek iránt. Mint azt *Somos Miklósné*, az OTP megyei hitelosztályának a vezetője elmondja, a már hagyományosnak tekinthető ismert hitelformák új elemekkel is gazdagodtak, új lehetőségekkel bővültek. Az érvényben lévő rendelkezések szerint kölcsönt igényelhet minden olyan személy, aki mezőgazdasági művelésre alkalmas földterülettel — háztáji, kert, udvar, bérlemény, stb. — rendelkezik és azt növénytermesztéssel, vagy állattartással kívánja hasznosítani. Természetesen minden kölcsönfajtának megvannak a feltételei, amelyeknek alapján kölcsön igényelhető — többek között zöldség termesztésére, gyümölcsös telepítésére, állattartásra, takarmánybeszerzésre, gazdasági épületek felújítására, korszerűsítésére.

Megyénk kistermelői mesz-szemenően igyekeznek is kiaknázni az OTP által nyújtható mezőgazdasági termelési hiteleket. Ezt tanúsítja — többek között —, hogy az elmúlt esztendőben a fogyasztási szövetkezetek csak a háztáji gazdaságokból több mint 350 millió forint értékű élelmiszert (mézet, zöldséget, gyümölcsöt, sertést, stb.) vásároltak fel. A mezőkövesdi üdítőipari vállalat 80 millió forintot fizetett ki a háztáji gazdaságoktól felvásárolt gyümölcsért, zöldségért. Ezek a példák is bizonyítják, hogy a kistermelők termékeinek értékesítése biztosított.

A hitelek közül a legkedveltebb a termelési célú hitel, ami legfeljebb 15 ezer forint lehet, öt esztendőre szóló visszafizetéssel, évi 8 százalékos kamat mellett. Mezőgazdasági kisgép beszerzésekor — amennyiben a vásárlás állami vagy szövetkezeti szervnél történik — a vételár 80 százalékáig, legfeljebb 50 ezer forintig terjedő, maximum 5 éves lejáratú kölcsön igényelhető évi 8 százalékos kamattal. A kisgazdaság és a nagyüzem kooperációjának elősegítésére a szerződést kötő árutermelő kisgazdaságok részére kedvezményes feltételekkel ad kölcsönt az OTP.

A hitelcélok igen változatosak. Mint azt a hitelosztály vezetője elmondja, egyebek között a szerződéses szarvasmarha hizlalásakor, illetve szarvasmarha tenyészállat beszerzésekor — amennyiben az állatforgalmi vállalattól, az állattenyésztési felügyelőségtől, tsz-től, illetve ezek közvetítésével történik — a vételár erejéig, de legfeljebb 50 ezer forintig terjedő kölcsön vehető igénybe ötéves lejáratra, évi 6 százalékos kamattal.

E hitelcélhoz kapcsolódva istálló építésére további 25 ezer Ft-ig kölcsön igénybevételére van lehetőség, amelynél a kamat 8 százalék. Szerződéses zöldségtermesztéskor, állathizlaláskor, állattenyésztéskor a kölcsön összege 25—25 ezer forint, de legfeljebb 50 ezer forint lehet. Bogyós, csonthéjas nyári gyümölcsök telepítésére, felújítására — amennyiben legfeljebb 1500 négyzetméter földterület kerül betelepítésre — telepítési engedély alapján 25 ezer forint összegű kölcsön igényelhető. Lejárata — a termőre fordulás évétől függően — legfeljebb tíz év. E hitelformánál jelentős kedvezmény, hogy a termőre fordulás évéig a hitelt törleszteni nem kell.

Az OTP tovább bővítette szolgáltatásait, a háztáji és kisegítő gazdaságok műszaki fejlesztésének, gép- és eszközellátásának érdekében. 1980. július 1-től a kistermelők az AGROKER vállalatoknál és kirendeltségeknél közvetlenül vásárolhatnak gépeket és munkaeszközöket, mezőgazdasági hitel igénybevétele

Lövöpetri (Szabolcs)

Nyírlövőtől 3 km

701. l. vasut mincs

0

Határtona

Nyírségi utam 1938

IRODA

ÚJ KÖNYV

Le Bas, *Voyage archéologique en Gréce et en Asie Mineure.* (1842—1844.) Planches de Topographie, de Sculpture et d'Architecture publiées et commentées par Salamon Reinach. Paris, 1888. Firnin Didot.

Jean Pape, *Die Wohnungsausstattung der Gegenwart.* C. Winter, Dresden, 1889.

F. Wasmuth, *Dekorationen und Malereien*

Löw Gy.

Kikötő, rajz
repr.

Rajztemlél
1883. IV. évf.

A Tecske nevű hajó
rajz, repr.

u. o.

a hazai talajt. Megszólaltattam tehát Versecz városának multját, hogy abból merítsek tájékozást a jövőre vonatkozólag, mert a mult mintegy lexikona a jövőnek, melyben úgyszólván minden kérdésre találunk feleletet hazánk jövendő fejlődésében és azért bizhatunk, mivel multja arra biztosítékot nyujt.

Aggályaim, ha netán lettek volna, eloszoltak: láttam a spontán egyéni munkásságot, mely nem külső sikerek kivivásában találja meg a jutalmat; láttam, hogy a múzeum alapításában egészséges eszme csirája rejlett, a saját erőforrásokra támaszkodó fejlesztésben pedig az állandóság megtestesítését, párosulva a sikert biztosító tapintattal. Ehhez az állam szivesen nyujthatott segédkezet, mert nem homokon épült légvár mesterséges alátámasztására, hanem szilárd épület méltó betetőzéséhez kellett.

Ezt a benyomást vettük mi mindnyájan, mikor évekkel ezelőtt itt jártunk. Örülök, hogy az eredmények véleményünket beigazolták és addig, amíg Versecz városának az eddigiekhez hasonló férfiai lesznek, nincs mitől tartanunk a jövőben sem. Ehhez a 25 év előtt megkezdett tevékenység folyta-

Löw György Lipót, festő és grafikus; szül. 1877 augusztus 5-én Budapesten, megh. 1916 december 15-én u.o.
Tanulmányait Budapesten és Münchenben végezte azután évekig Svájcban dolgozott. Főleg grafikával foglalkozott.

A család közlése.

Löw György Lipót

Jestő Bpest

Munsarnok

1903-4. téli kiáll. 563

Loew György

1905-6. téli kiáll. 489, 593

vitéz.

k „ezen,
sö (szélsö alakja ~~xxx~~ lovas vezért ábrá-
jesen tekint a királyra. Jobb kezében
ljában lehajtott zászló, ~~van~~ tart. Feje elöl ko-
álla hosszú; vállra vetett bő köpenye bo-
nánciél. Mind két lábát szétvetette és
hegyes. Fegyvezete egyenes kard.

, magassága 370 c/m.

. január 24-én a 2338. sz. leirattal 1500 frs.

LÖW *György Lipót*, festő és grafikus, * Budapest 1877 aug. 5, † u. o. 1916 dec. 15. Budapesten és Münchenben tanult, azután évekig Svájcban dolgozott. A bpesti Műcsarnokban 1903. Rajna kincse c. rézkarcával szerepelt először. Számos rézkarca van a Szépművészeti Múzeum graf. gyüjteménvében.

E-G II 47 C

Banner Benedek dr. ~~IX. 123.~~

Kukovec Vaina
1919 a tanácskort
idejében agyonvétek
a szegedi tanyákon

Lőtv Gyorgy Tipót
r. 1877 aug. 5
Budapest
+ 1916 decz. 15 n.o.

hirdetőjébe, Semmelweis u. 4, »Portás 1169« jeligére.

Képeimet eladom

Lipót-körut 6, II. 8.
(Délután 2—6-ig.)

Mindennemű **katonai cikkek,**

egy csapásra megszüntettea rikkancs hiányt.

s igy most már igazán csak Öntől függ, hogy csekély utánjárással mennél több 10, 11 és 12 éves gyermeket toborozzon s ezáltal sokkal nagyobb eredményt érhessen el.

Tisztelettel kérjük tehát közös érdekünkben, hogy ne mulassza el ezen kedvező fordulatot azonnal kihasználni s reméljük, hogy a legközelebbi napokban már

felemelt példányszámra lesz szüksége.

Löw Győző Lipót

grafikus

Gyűjt. L.

543. l.

Löw Gyula

Vas. Ujs. 1880. 649. l.

= **Csinos tollrajzokat** volt alkalmunk látni, melyeket a kassai reáltanodának egy *Löw* Gyula nevű fiatal növendéke készitett, több szép részletet vevén le a magas Tátra nyugati tájaiból. Gond és finomság jellemzik e képeket s azonnal elárulják a fiatal rajzoló nem mindennapi tehetségét, mely megérdemli, hogy figyelenmel kisértessék. Most Klimkovics Béla gondos vezetése alatt tanul.

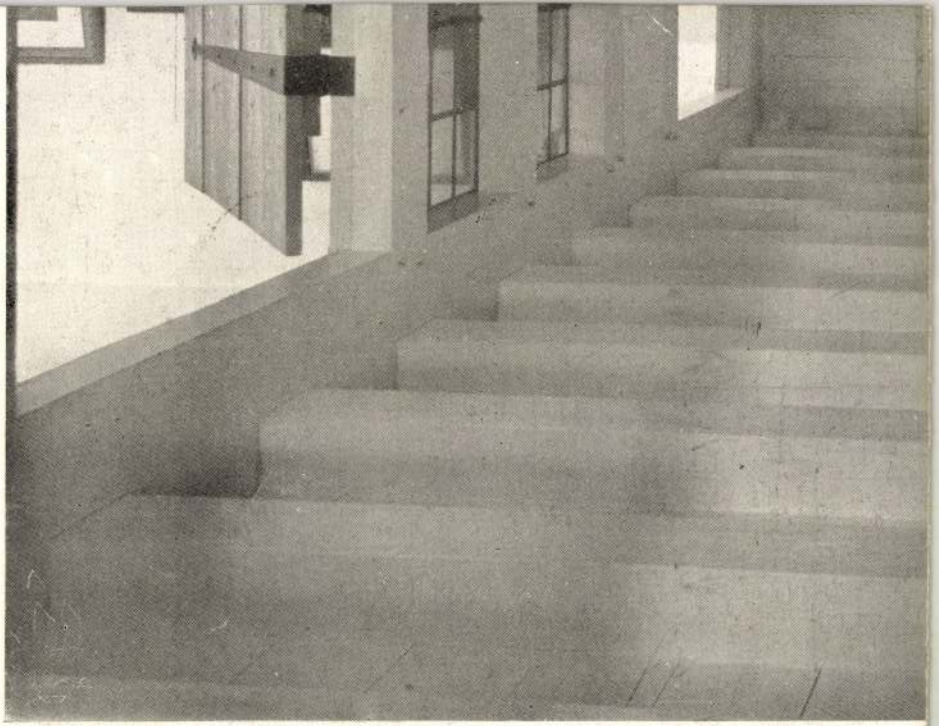

Löw József.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1962 DIAMASAS

1021

LÖW JÓZSEF: HENGERÉSZ

A Béke-telepen a 65-ös körzetben jelölték tanácstagnak Szrogh Károly elvtársat, a telep általános iskolájának igazgatóját.

— Milyen útravalóval látták

la, a kohászat jogügyi előa
ja ezt így fogalmazta m
hozzászólásában: — Munk
nemcsak a város, illetve a
lep külsőjében, de a gyerm
kek és a felnőttek neveléséb
gondolkodásmódjuk alakítá
ban is megmutatkozik.

Szrogh elvtárs a város l
nagyobb iskolájának az ig
gatója. Kevés ideje volt a v
ros egyéb ügyeivel foglalk
ni, de ennek ellenére mé
módot talált rá. A közösség
dolgozni, mindig ez volt a c
lom. — mondotta többek k
zött, amikor megköszönte v
lasztóinak bizalmát.

Január 24-én befejeződtek a jelölőgyűlések

Január 24-vel befejeződtek a tanácstagi jelölőgyűlések. Lapunk múlt heti számában ismertettük a január 17-ig megtartott jelölőgyűléseken megválasztott tanácstagjelöltek névsorát. Az alábbiakban is-

Sándorné, 35. Reich Zoltán
37. Dr. Péchy Dezső, 38. F
Sándorné, 39. Paskó Andr
40. Baglyas Ottó, 41. Köpc
Gábor, 42. Petróczy Gyula,
Asztalos Gyula, 45. Facskó
nőné, 48. Solti Benő, 52.

LŐW RUDOLF

Csendélet

„Budapest Csillaghegyen a Lehel-úti általános iskola VII/b osztályába járok, tanulmányi eredményem négyes. Legjobban a rajzot és a politechnikát szeretem. Lakcímem: Budapest, III. Csillaghegy, Bem utca 10."

Lőw Rudolf

Lobogó 1969 febr 5

OLY-914 1/31 INNSBRUCK: LIDIA SKOBLIKOVA gets a pr
Medal which she won in the Ladies 1500 meters speed
Austrian girl carries medal on cushion prior presen

senyzét olimpiai aranyéremnek a birtokában?

(Telefoto.
MTI Külföldi Képszolgálat)

Löw Miklós

harangöntő

l.

Csatkaisoprházak

30. l.

RÉDITŐ
ÉSZET

Löw Miklós

bécsujhelyi harangöntő

1727, 1731

stb.

l.

Csatsoprharang

7, 8. l.

KÖNYV- ÉS PAPÍRKERESKEDÉSE
SZILÁGYCSEH

Löw Pál itj
ötvös Lőcse
Könnagyötvj: 211, 212 l.

1194	Nr. 1143	PL Paulus Lőw junior, *1724, M 1760. *a)* Cukorszóró, bordás testű. — *Zuckerstreuer, gerippt.* Both Tamásné, Eperjes.

14*

1 j

212 Lőcse

F. sz. *Lf. Nr.*	Próba *Beschau*	Mesterjegy *Meisterzeichen*	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom *Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur*
1194	Nr. 1143	*b)* Bordás sótartók és evőeszköz. — *Salzfäßer, gerippt u. Tafelsilber.* Báró Kray István, Csontfalu — *Tschentschitz.*	

25

s 28-án. ✝ Antwerpenben 1640 május 30-án.

alra ~~nér~~ fordult. Előrefésült rövid haja, melyet csak állon hord, barna; allérja réteges, brokátköntöse zöl-t~~ja~~ ~~[illegible]~~.

66: 51.2 cm. 21402 56
5000 márkán (21402 frt. 56 kr.) A.
42805 12

17-én. (279/94.)
a 12620/95. és a 22919/95 min. számot.
és Lotz K. a vételhez hozzájá-

Endre (134/904) — 1903: XI. 30. Ginczer
Felix (134/904).

id. Löw Pál

ötvös.

1719 augusztus 29-én mesterül fölvétetik *Löw Pál.*

a lőcsei ötvös czéhbe.

1747-ben tagja a lőcsei ötvös czéhnek.

1760 julius 7-én *Löw Pál* ugyancsak *Pál* nevű fiát a czéhnek bemutatván, kéri a czéhet, engedjék meg, hogy mint ötvös fia fél mesterremeket készíthessen s fél taksát fizessen. Megengedik.

Mihalik József. Lőcsei ötvös.

Adatok a XVIII. században.

Arch. Ért. 1906. 60-61. l.

kások.
ellék-
zsirok

Löwenthal-Marojčić Anna (Anka) báróně, ~~fest~~ horvát festőnő. Erzsébet Királynő vitézi rend, a szt. sír vitézi rend és a pápai dísz-kereszt birtokosa. Bécsben él. Tanárai voltak: Blass E. és Payer Gyula. Legiukáble vallásos festészettel foglalkozik.

Strossmayer Koledar za god. 1909 197 oldal

f4, h6, 8.
Senki nem tud semmit: ZRINYI (Lenin krt. 26.) prol. f10, f12, h2, 4, n7, f9.
Állami áruház: HONVÉD (Rákóczi út 82.) prol. 24-ig: f11, f1, f3, f5, f7, f9.
Az élet tanulsága: HONVÉD (Rákóczi út 82.) 25-től: f11, f1, f3, f5, f7, f9, SZIGETHY (Albertfalva) 24-ig: 4, 6, 8, csüt. szünnap.
Valahol már találkoztunk: ELŐRE (Delej u. 41.) 24-ig: f6, h8, v. n4.

Nemzet

épfront lapja

ragi György főszerkesztő,
lelős szerkesztő,
katárs, Nánási László.

tiadó Vállalat igazgatósága,
körút 9—11. Tel.: 221—285.
Lenin körút 9—11.
. Fv.: Soproni Béla.

I., Kondo- 2. kertes obás össz- lápincézett an állapot- áram, te- tóbusz, vill. l, kétszo- komf., be- lakáscse- dó. Tel.:

Csatárkánál gyümölcsös- nüves, be- ház eladó t. Telefon.

n kétszo- obakonyhás cserelakás- . T.: 185—

etű kertes láz 110 000 ladó, IV., Tomori u.

zoba, kony- ás kis csa- 2 szobás cserével. eitter Fe- 33. (Nyuga- perc.)

árlabesnyőn konyha, disznóól, szögöl gyü- l. Azonnal etős! Ér- het: Bp., r., Rákos- ály, Má- ály u. 4. Hétköznap vas, egész

in, busz nál 280 ümölcsös- kétszobás, verandás ház cserebeköltöz. (cserelaké levo- 120 000. Attila u. 360—312.

eköltözhető utcai, utca ele- a, hallos, ten. fütés. Tel.: 127

—2 szobás, tő családi 0 ezerig. Érdliget. at. Buda- Szentendre, Aleg, Göd. Fót, sa, Pécel, községekből im: Kőrösi lsóréngelic.

mellett a vasúttól latontól 5 zoba, kony- erénes, be- ő ház el- kl.: Bpest, rnemissza u. sztovits. V. Kényné.

erten, vas- ás közelé-

Budafoki 4 szobás családi villa — két szoba és mellékhelyiséget azonnal beköltözhetők — családi okokból sürgősen eladó. Érdekl.: Vladov, Csepel, Szigetcsúcs 71.

Pesti beköltözhető öröklakások: V., Stollár Béla utcában modern egyszobás garzon, utcai 60 000. XIII., Kresz Géza utcában utcai, közp. fűtéses, teakonyhás garzon 60 000. VI., Kmetty utcában udvari egyszobás, teakonyhás 50 000. Rákóczi útnál egyszobás, komf., udvari 65 000. IX., Ráday utcában egyszobás, komf., utcai 70 000. XIII., Csanádi utcában modern házban kettőszobás, komf., utcai 95 000. FIK, VI., Bajcsy-Zs. út 65. Tel.: 126—863.

Eladó Érdligeten 313 n. öl gyümölcsös, épületanyag és egy kis épület, kút. Aranyos u. 33—35. (Érdliget.)

Eladó 3 szobás, beköltözhető családi ház termő gyümölcsössel. Rákosszentmihály, Varga József u. 78.

Kettő szoba, összkomf. családi ház újonnan tatarozva, csatornázva, lakottan, vagy cserelakás beköltözhetőségel Csepelen. Tanácsház utcában 55 ezerért sürgősen eladó. Érdekl. 6 után. VI., Sztálin út 98. II. 15.

Idős nő eladná életjáradékra és bizonyos összegű készpénzért általa egyedül lakott 1 szobás modern öröklakását. Gizella út 8/a. mfszt. 1. 3—5-ig.

Budai beköltözhető öröklakások: Szilágyi Dezső térnél egyszobás, komf. 47 000. Böszörményi úton magasföldszinten kétszobás, hallos, közp. fűtéses, modern 110 000. (80 000-rel átvehető, a többi részletben.) Pasaréti úton első emeleti háromszobás, hallos, erkélyes, összkomf. 160 000. FIK, I., Attila u. 41. Tel.: 360—312.

Siófokon, közvetlen műút és Balatonnál **Beköltözhető** 2—3 szobás, jókarban levő családi házat vennék Nagy-Budapest közvetlen közelében. Kert nem fontos. Kende, Bp., XI., Eszék u. 7/b.

Balatonnál, Alsóörsön, az állomáshoz, strandhoz közel 215 négyszögöl villatelek termő gyümölcsfákkal, fa vikendházzal eladó. Érd.: Bp., VII., Damjanich u. 28/a. I. 2.

Érd, IV., Gém u. 5. 3 szobás ház eladó. Gregor, Lenin krt. 41. 226—114.

Vennék Budapesten idősebb házaspártól készpénzzel és részletfizetéssel 2—3 szobás összkomf., beköltözhető, egyedülálló kertes családi házat. Három szoba esetén a tulajdonos egy szobát lakhat. Tel.: 161—203. Este 7 óra után.

Érden, vasúttól egy percre, 174 öles házhely eladó. Tel.: 29—61—49.

Hévízgyógyfürdőn 200 négyszögöl telek eladó. Berey, XIV., Thököly út 121. T.: 297—095.

Eladó Balatonfenyvesen 3 szobás villa 1000 négyszögöles telken, részben szőlő és gyümölcsös. Ugyanott egy kétpárevezős csónak is eladó. Levélcím: Sáfrán Ferencné, Balatonfenyves.

Óbudán, autóbusz megállónál családi ház eladó, esetleg lakáscserével beköltözhető. III. ker., Búza u. 38/b.

Pestújhely, Bosnyák u. 75. azonnal beköltözhető 5 méteres szoba, 3 m konyha, 2,50 veranda, külön szoba 4,50, kis szoba 3 m. Egyszázharminc öles saroktelken, piac, villamos pár lépés, sürgősen eladó.

Agárdon 2 szobás beköltözhető nyaraló eladó. Bővebbet: 64-es u. 7. sz. alatt.

Beköltözhető kettő szoba, hallos, kmf. családi házam eladom. Kisebb ház vagy kisebb komf. lakáscserével. XIV., Kassai u. 119.

Eladó Gödöllőn, Blaha Lujza fürdőnél 1 hold 773 négyszögöl gyümölcsös. Érdekl. lehet: Budapesten, I. ker., Batthyány u. 46. sz. III. em. 5. ajtó, tel.: 352—411, vagy Gödöllőn, Blaha Lujza fürdő, Knézics út 104. szám. Cseffkó tanárnál.

XII. ker., Nógrádi út 21. számú 343 öles közműves telek 33 000 forintért eladó. Hodny Ferenc, Izabella u. 90.

Balatonalmádi Öreghegyen szőlő gyü- **Érdfelsőnél** telek oldalkocsis motorkerékpárért vagy részletre eladó. 125—976. Este 8—10.

Balatonszéplakon, vasúthoz, vízhez közel, fásított 200 öles sarok telek eladó. Tel.: 202—705.

Vennék belterületen beköltözhető 2—3 szobás összkomf. családi házat. Válaszokat pontos cím megjelölésével. Nagy, XI., Tétényi út 11.

Érd, Szt. Gellért telepen levő telkemet olcsón eladom. IX., Ferenc körút 40. I. 14.

Eladó kettőszobás családi ház Rákoscsabán 163 öles telekkel, nyári konyha, autóbuszhoz közel, lakáscserével beköltözhető (egy szoba, hallos). Érdekl.: 125—163, 8—10-ig.

Zamárdiban 400 öles bekerített villatelek osztva is eladó. Stréber, Bp., Üllői út 109/c.

Azonnal beköltözhető szoba, konyhás családi ház 319 négyszögöles gyümölcsössel 36 ezerért eladó. Gyömrő, Kölcsey u. 5.

2 szoba komfortos öröklakás az Üllői út elején eladó, nagyobb cserelakással beköltözhető. Kováts, V., Aulich u. 3.

Budai telkek: Hűvösvölgyi busz végállomásnál 150 öles, szép kilátásos 8000. Pesthidegkúton, legszebb részen 70 öles telekrész 8500. Ugyanott 330 öles duplatetős, hétvégi házas, fásított telek 35 000. Óbudán, Szérűskert utcában 196 öl 25 000. Széplakánál, közlekedésnél 400 öles kerített, közműves gyümölcsös 72 000. Szarvas Gábor úti 300 öles fásított 45 000. FIK., I., Attila u. 41. Tel.: 360—312.

Eladó Balatonalmádin családi ház 716 négyszögöles telken, nyolc helyiséggel, zártverandás három mellékhelyiség, pincével, üdülőnek alkalmas. Érdekl.: Balatonalmádi, Bajcsy-Zsilinszky út 91. vagy Bpest, VIII., Tömő u. 46. Szüle.

Felsőgödön, három szoba összkomf. villa eladó. 226—856.

Balatonföldváron, vízhez, állomáshoz közel, gyönyörű telek eladó. Este. 140—267.

Pesti telek: XIII., Reitter Ferenc u. elején 150 öles, közműves sarokteleken ölenként

Rem fajgy kenc 36 0 u. 2

Örö lako dóv Kap T.:

Fels ben telek pinc adó. day nyeg —38

Érdl veni kéts hető 150—

Es kir 800 szö gyü szo kis vet me Tél hat mo Fő kez

4 sz kom ház áron elad cser hely Berc tai.

Bek bás, kony álló szer szer gesz daté négy Főút busz lett. 469—

Lisz hegy zar telke út 4 206—

Elad (Bác a, jó k ládi öles Érde Szék véd

Tat két hás bek adó 35.

Ház kony 1 sz ha, gekk tár, db t fa, kút sárh Szer Szen

Bala vasú nagy szére 1437 dő.

Bal adó fel ot Á

Löwey

Gyermekrajz-kiállítás

Gyula

Az Úttörő Mozgalom fennállásának 10. évfordulója alkalmából az Ernst Múzeumban megnyílt az első, jelentős, reprezentatív gyermekrajzkiállítás, amely számot ad az általános iskolákban folyó képzőművészeti nevelésről az úttörő szakkörök munkáján keresztül.

A kiállítás rendezői néhány útmutató szöveggel eligazítják a látogatót a szépen rendezett kiállítási anyagban. Az útmutató szöveg ismerteti az általános iskolai rajzoktatás célját, magyarázza a feladatok logikus felépítését, a közvetlen szemlélet alapján készülő tanulmány-jellegű feladatok jelentőségét és az erre épülő alkotási, tematikus képekkel való összefüggését.

Az egész kiállításon végigvonul a *szemléleti nevelés* komoly és elmélyült volta, amelyet a kiállított anyag töretlenül mutat be már a II. osztálytól kezdve egészen a VIII. osztályig. Egyszerű formák megfigyeltetésével, ábrázolásával kezdődik a látáskultúra kialakítása. Azok a tárgyak kerülnek itt sorra, amelyekkel a kisgyermek meghitt és közvetlen viszonyban él: a játékok. Megszületik a labda képe a papíron, piros labda zöld hálóban (*Simon* Ildikó rajza), és már az árnyékot is felfedezi a figyelő szem. A kiállítás talán legszebb darabjai ezek a II., III. osztályosok rajzai: mackó, tarkaruhás bohóc, vörös-barna kiskakas. Meghatóak egyszerűségükben és őszinteségükben. A kiállított anyag bemutatja, hogy nő, fejlődik fokozatosan a látás és ábrázolási készség. Az egymásután következő feladatok mind több és több formai és térábrázolási problémát állítanak a gyermek elé. A VI., VII. osztályosok a hengeres és szögletes tárgyak térábrázolási problémáival foglalkoznak.

Löwey György rajza már az alak és környezet helyes összekomponáltságát mutatja. A VIII. osztályosok igényes, emberről készített kis tanulmányokkal szerepelnek.

A kiállítás másik része a közvetlen megfigyelésre, tanulmányrajzra épülő és ezeket alkotó módon felhasználó *tematikus alkotási feladatokat* mutatja be. Az otthoni és iskolai élet számtalan kedves mozzanata jut itt szóhoz. Alakokkal benépesítve, a gyermekfantázia gazdag megjelenítésében sorakozik fel egy felejthetetlen kirándulás vizuális emléke, vagy a bábszínház lélegzetelállító tarka csodája, a gyár és Közért nyüzsgése, úttörőfoglalkozás, kertészkedés virágzó fák között. A bemutatott alkotási feladatok (néhány kivétellel, amelyet a felnőtt segítség nagyon károsan és helytelenül unalmassá és konvencionálissá tesz) kedves és őszinte hangulatot árasztanak. Minden téma a szemlélet frisseségével, néhol kissé esetlen naiv térábrázolásra törekvésével, majd mind tudatosabban, a VII. és VIII. osztályosok már teljesen kielégítő szerkezeti és hangulati képegységet hoznak létre (*Urbán* Imre tájképe).

A rajzok technikai anyaga igen változatos. Legáltalánosabb a vízfesték, de látunk nagyon eleven tusrajzokat is a székesfehérvári Úttörőház munkáiból, szénrajzokat 13—14 éves gyerekektől, érzékeny és kultúrált előadásban (Hajdu Mária). Még olajpróbálkozás is meglepi a kiállításnak őszintén örülő nézőt, de ugyanakkor nyugtalan érzésekkel megy tovább. Vajon nem hordja-e ez a próbálkozás magában majd később helytelen fejlődés lehetőségét és veszélyét? És ugyanez a nyugtalanító érzés uralkodik el a nagyméretű, több gyerek által közösen készített kompozíciós feladatok láttán! A dilettantizmus veszélye majdhogy nem teljesen elkerülhetetlen itt, a látásnevelés helyett a vizuális igazság kizárásával hamis »kifestési« mód uralkodik el.

A kiállítás bemutatja az úttörő-szakkörökben folyó mintázó munkát is. Igen értékes a X. kerületi Úttörőház kisplasztikai anyaga, rendkívül jellemző erővel mintázott különböző állatok: kutya, kecske, róka; kis kompozíciók, úttörő kislányok körtánca (*Garamszegi* Mária munkája). A kiállított munkák egészséges formaérzékről és lelkes irányító munkáról tesznek tanúságot.

A népművészeti szakkörök munkájáról is beszámolót látunk itt. Nem vét egy helyen sem a szellemi tartalom ellen, hűséges őrzője az igazi népi hagyományoknak a kiállítás minden darabja. A szakköri munka keretében feldolgozott anyagot látjuk itt. Ízléses munkák, terítők, párnák, kendők stb. igazolják nemcsak a népművészet ismeretét, hanem a kézimunkában való jártasságot és gondosságot még a fiúk részéről is.

Aki megtekinti ezt a kiállítást, meg fogja érteni azt a sok jogos kérést, aggódást, ami sokszor sokhelyütt elhangzott a rajzoktatás érdekében. Jelenleg, nálunk, egy-két szakiskolát kivéve a rajztanítás megszűnik a VIII. osztállyal. A kiállítás eredményessége azt bizonyítja, hogy nem szabad megszakítani az általános iskola elvégzésével az addigi eredményes munkát: nem szabad megfeledkezni a középiskolások látáskultúrájának neveléséről.

Udvardy Erzsébet

1956 VII. 21 Magyar Nemzet

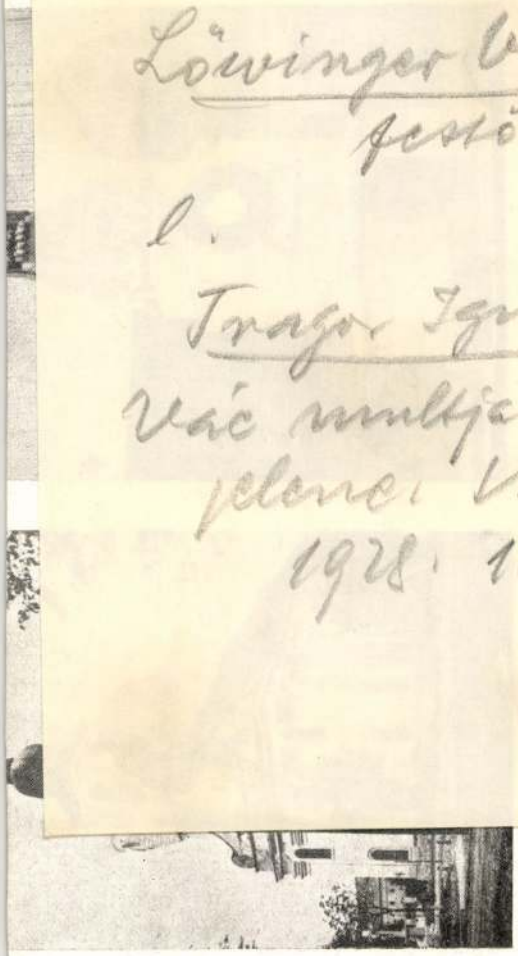

Löwinger Vilmos
festő 1928

l.

Trago Ignác
Vác multja és
jelene. Vác
1928. 164. l.

R. k.

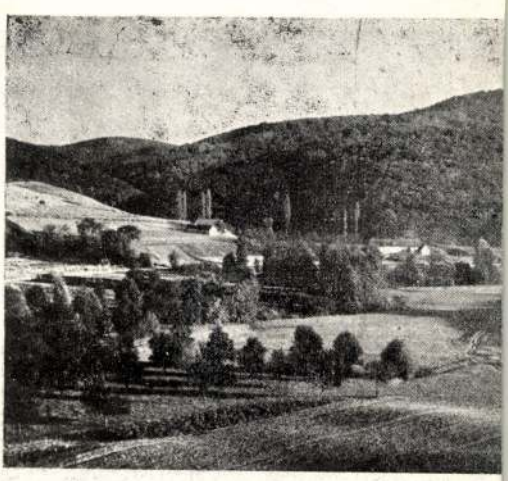

A márévári völgy

R. k. templom Nagynyárad

De Szigetvár ebben az időben nemcsak erős katonai állomása az egyre
fenyeg
riszei (
mester
éveibe
dekes
felírás
diszíte
szerint
».
Sz
zetese
bomla
Szige
el kel
kisérő
tásána
kintett
..
ötödik

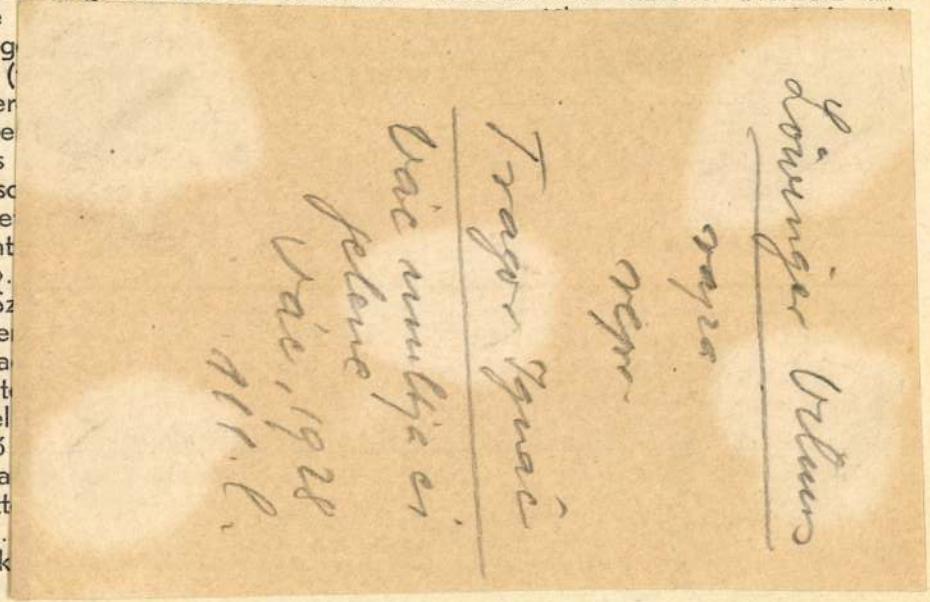

— 512 —

Ali Beráin Ajnakhan, Izsa Dzsafar, Hüsszein Abdullah közemberek zsoldjaik fejében a Babócsához tartozó és 20.300 akcséra becsült Tarcsát, a 650 akcséra értékelt Bodát s a 350 akcsét érő Valkóczát kapták.

Egy más esetben Musztafa Ali tizedesnek és társainak Mohamed Abdullahnak, Ferhád Dandnak, Zulfikár Dsáfárnak, Mohamed Alinak, Khoszrev Abdullahnak, Divane Balinak, Musztafa Firuznak, Dombó 17.700-; Dombókovácsi 100-, Csiftlik 3000 akcsé értékben jutott. Ugyanígy lettek tímár birtokká Vaiszló, Zaláta, Máty, Torvaj, Varjas és egy sereg más község.

1571-ben Szigetvár már szandzsáksági székhely, melyhez a segesdi, berzencei, dombói, tarcsai, komári, görösgali, szentlőrinczi nahiék tartoztak. Ebben az időben Musztafa Mohamed kádi innen intézte a szandzsákság jogi ügyeit.

1571-ben a szigeti vár parancsnokságában Izkender béget Petur Ali, majd 1585-ben Kis Hasszán szandzsák bég váltotta föl. Noha a magyar és török hadak között békeállapot lett volna, voltaképen ez csak pergamenen létezett, mert állandóan hol az egyik, hol a másik fél indult harács, vagy megtorló útra és közben-közben kisebb csatáknak is beillő összecsapásokat rögtönzött.

Ilyen viaskodásokban telt el a XVI. század. A XVII. század elején, mikor Kanizsa vár tornyára is fölkerült a félholdas zászló, Szigetvár elvesz-

Szombathely. Igy körülbelül 8—10 kilóméter kőrzetben [illegible] tak
[illegible] ni-,
[illegible] sen
[illegible] De
[illegible] no-
[illegible] ros
[illegible] ád
[illegible] et-
[illegible] in,
[illegible] y-
[illegible] gy
[illegible] n-
[illegible] él,
[illegible] 51
[illegible] t-
[illegible] az
[illegible] e
[illegible] o-
[illegible] l-
[illegible] kiáltottak ki császárra, jelentőségében igen nagy-
ra emelkedett

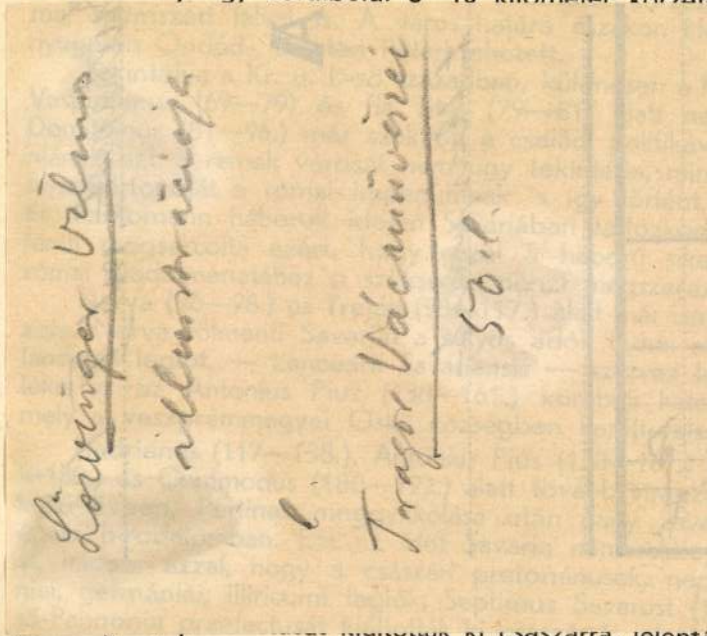

Löwinger Vilmos
illusztrációja

Trágor Vácmüvészei
50 l.

nia Prima tartomány főhelye és a tartományi főnök székhelye, nevezetes közigazgatási szerephez jutott.

A mai Szombathely belvárosi telkein, pompás középületek, tanácsházak, színházak, oszlopcsarnokos bazilikák s a főtisztviselők római mintára berendezett, pazarul fölszerelt, stukkódíszes, márványmozaikos, csőfütéses, minden kényelemmel fölszerelt palotái emelkedtek. Fényre, befolyásra, gazdagságra, valóságos kis Rómává nőtte ki magát s így érthető, ha mélységes gyásszal fogadta Constantin halálhírét és ösztönösen megérezte, hogy a nagy császár elmúlása előrevetett árnyéka az egykori szép napok elmúlásának.

És az ösztönös előérzet nem is olyan hosszú idő múlva valóban bekövetkezett. A Constantin után uralkodó caesárok alatt megingott maga a nagy római birodalom is. Az utolsó császár, ki megfordult Savaria falai között, 356-ban Constantinus (337—361.) volt, de már az ő jelenléte sem tudta megállítani a barbárok egyre erősebbé váló támadását, mely pár évtizeddel később, Pannonia feladására kényszerítette a római birodalmat.

Savaria egykori középületeinek, oszlopcsarnokos bazilikájának, márványfaragásos fürdőinek romjai-, díszes faragású oszloptöredékei, csodálatos szépségü mozaikpadló darabjai-, kő, bronz és márványszobrai-,, feliratos kövei-, Mithras emlékei-, a fejlett római üvegipar remek, színes rétegü példányai, fegyverei-, csaknem az összes császárok korából származó arany, ezüst, bronz érmei-, hatalmas kőszarkofágjai-, sírmellékletei és síremlékei-, melyek főleg a város rendezése során szükségessé vált földmunkálatok, házbontások alkalmával kerültek napfényre, s melyek ma

kebelezett alapítvánnyal biztosította.[2] E kis templomot remek ezüstdísszel és művészi parochesszal szerelte föl. Még mai napig bámulja a látogató a fényes ezüst Tóra-pajzsokat, koronákat, sormutatókat, mosdótálakat és korsókat, melyekbe mind be van vésve a nemes adakozók neve: Azriel és Traula Brill. De a Brill-féle templomkincs legkiválóbbja *az 1699-ből származó parochesz*, melyet még id. Brillin Azriel atyjának, a nagy mannheimi főrabbi Brillin Izsáknak tiszteletére készíttetett. E házi zsinagógában gyülekezett a hitbuzgó Brüll-törzsház és ennek minden ága. Itt mélységesebben és ájtatosabban hangzott az ima, mint a hitközség más 20 zsinagógájában. Még évtizedeken keresztül a Brüll-zsinagógát a patriciusok imaházának tekintették. Ott jött össze az áhitatos családi szövetség: a Kreilsheimok, Oppenheimok, Wannefriedek, Pappenheimek és Bettelheimek. Itt buzgólkodtak a nagy Dájánok, Prossnitz Daniel, Liber Nate Wolf, Oberbreit Azriel és Lackenbach David. Én magam még láttam ifjúságomban a néhai glóriának utolsó fénysugarait.

Ifj. Brill Azriel nagyatyja volt *„Brüll Henrik fiai"*-nak. A *Domonyi-*, *Dirsztay-*, *Schossberger*-családok és ágazataik őse. Az öreg Brüll Zsigmond és Ármin még minden évben Jahrzeit-kor ősük sírjához zarándokoltak Pozsonyba, a családi kápolnában maguk is előimádkoztak és a szegényekkel szemben dúsan rótták le a kegyelet adóját.

Azriel nővérei között *Veronika*, a híres *„Muhme Frummet"* a kismartoni Wolf-család ősanyja lett. (Leszármazottjai közé tartozik dr. Friedmann Ignác kormányfőtanácsos, továbbá a Hatvany-, Schiff- és Klaber-családok.) *Sárah* férjezett Wannefried a Pappenheim—Bettelheim-nemzedéké, egy másik nővér, férjezett Jaffe-Schlesinger a *Figdor*-családé és így *Hainisch* Emilia ősanyja, *Esther* pedig *Saphir Gottlieb* első *hitvese és a híres humorista anyja* volt, akiről fia irataiban mindig gyöngéd szeretettel emlékezett meg.

A pozsonyi gettó elveszítette régi dicsőségét, de az „ucca" szegényes házai között még ma is kimagaslik a Brill-féle ház, melynek szép rácsozata, magas fehér szárnyajtai és parkett padlózata tanuskodnak a régi fénykorról. A földszinten, a kis zsinagógában még él a Brüll-család emléke, a késői epigon még őrködik a fénylő ezüst kincs fölött, amely a drága emberpár, Brill Azriel és Traula ideális életfelfogását hirdeti.

[2] Végrendeletében azt mondja, hogy *a templommal hálát akart adni a Mindenhatónak, hogy háza sértetlenül maradt, mikor 1809-ben Napoleon Pozsonyt bombázta.*

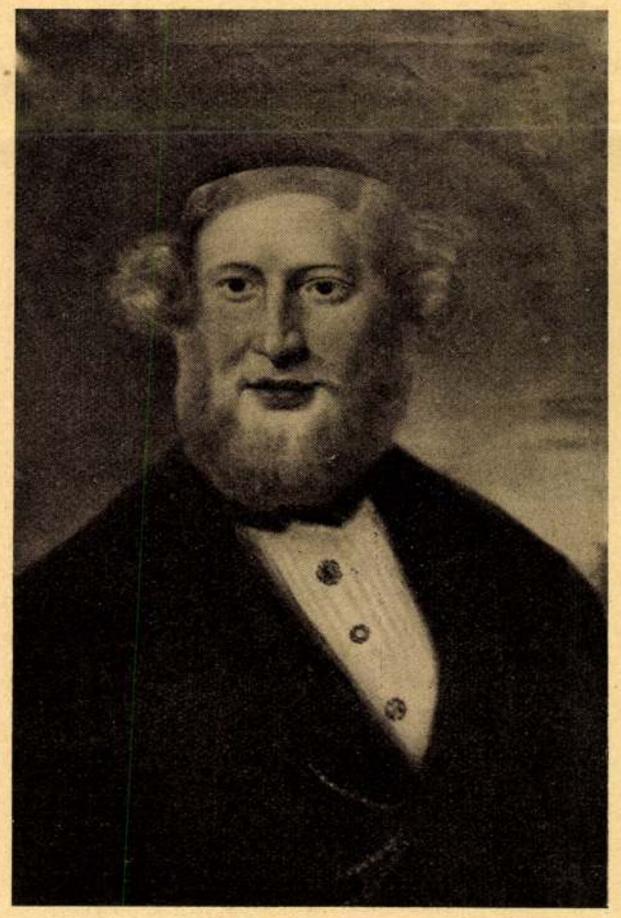

Bettelheim Kálmán 1811—1890 pozsonyi hitk. előljáró (Löwit festménye után 1846)

KISTELEKI EDE SIREMLÉKÉNÉL

— PATAI JÓZSEF BESZÉDE AZ IMIT NEVÉBEN —

Kisteleki Ede síremlékét a napokban avatták fel dr. *Hevesi* Simon, *Sziklay* János, *Móra* Ferenc stb. beszédeivel.

Az Izr. Magyar Irodalmi Társulat nevében hozok egy babérágat a magyar zsidó költő sírjára. Kisteleki Ede a tökéletes harmónia poétája volt és az ő lelke nem ismert konfliktust abban a sorrendben sem, hogy magyar zsidó-e, vagy zsidó magyar. Úgy érezte, hogy minden ember a végtelen kiteljesülése és abban a távlatban, ahol „égi fényszemek kísérik" a halandók útját, nincs különbség nép és nép, faj és faj között. „A névtelen jót látom minden arcon" — dalolta egyik versében.

A szegedi zsidó templom zsolozsmái között szárnyalt fel vallásos hite és büszkeség szállta meg a lelkét, hogy ezeket a zsoltárokat, melyekkel különböző világok és vallások templomaiban emelkedik fel az ember a mindenség Istenéhez, az ő őse, Dávid király énekelte először messze Juda hegyein.

A zsoltárok zsoltárát most éneklem,
Dicső elődöm a zsoltárkirály
Hitében élek így, én sem hitetlen
Hitünkön a világ szilárdan áll.

Kisteleki Ede érezte, vallotta, hogy a vallás a világrend legszilárdabb pillére és vallásos költészetével ő is hozzá akart járulni a lelkek harmóniájának egyengetéséhez. Bibliás ember volt, aki a Könyvek Könyvét az egész emberiség kincsének tartotta. És mint a Biblia prófétái, ő is minden salaktól megtisztult világról álmodott, amelyben az emberek mind az Úr világosságában járnak, az Örök Béke fényénél. Kisteleki Ede költészete kimeríthetetlen forrása marad a földi béklyókból kiemelkedő magasabbrendű ember-ideálnak. És az Izr. Magyar Irodalmi Társulat, mely a zsidó szellem kincseinek feltárását tűzte ki céljául, mindenkor kegyelettel fogja őrizni és ápolni a nagy magyar zsidó poéta emlékét.

Múlt és Jövő
1932, XXII. június

BETTELHEIM SAMU: A BRÜLL-CSALÁD

Hol lehetett volna szerte az országban keresve is akadni olyan házaspárra, mint Brüll Azriel és méltó hitvese, Traula vagy Antonia Theréza, akinek apja az ünnepelt és versben is megörökített pozsonyi zsidó bíró, *Mandl Jakab*, vagy *Koppel Theben* volt? Azriel és Traula Brüll! Pompás két emberpéldány, kik nemes lelkületükkel egy legendát elevenítettek meg, Ábrahám és Sáráh, Philemon és Baucis; csodálatos harmóniája két szívnek, melyet istenfélelem, emberszeretet és a tóra tisztelete töltött meg. Zsenge ifjúságuktól kezdve útjuk virággal volt telehintve, a jólét, tisztelet és szeretet légkörében nőttek fel. Úgy a Brüll-, mint a Theben-nemzedék emberemlékezet óta kiváló tekintélynek örvendett. Mindkettőjük apja a zsidó bíró nagy tisztelettel járó állását töltötte be. Ez annál fontosabb pozíció volt, mert Pozsony akkorában még Magyarország fővárosa, a császári ház székhelye és a magyar zsidóság központja volt. A pozsonyi *zsidó bíró* a *„manhig u parnesz hamedina"* (országos vezér) melléknevet is viselte. *Koppel Theben, és nem kevésbé híres apja, Abraham Theben szívesen látott vendégei voltak IV. Károly, Mária Terézia, II. József, Lipót és Ferenc udvarának.* Olyan nagy tekintélye volt Koppel Thebennek az udvarnál, hogy a pozsonyi prímási palotában lefolyt audiencia alkalmával nem lett kegyvesztett, midőn izgalmában az asztalra csapva, Ferenc császárnak azt mondta: *„Felség, ha egyenlő kötelességeket kell vállalnunk, egyenlő jogot is követelünk!"*

A *Brüll*-nemzedék, azt mondják, a XV. században Dél-Franciaországban élt. A Brüll-, vagy ahogy eredetileg hangzott, a Brillin-család neve, véleményem szerint a wesztfáliai *Brilon*-tól veszi eredetét, ahol abban az időben, mikor a Brillin-ek Wormsban és Heidelbergben éltek, tekintélyes zsidó központ működött.

A család őse Mesullam Eliezer Suszman Brillin ben Izsák, aki 1645 körül a híres wormsi hitközség főrabbija volt. A wormsi hitközség, *Rási városának*, rabbinátusa a legnagyobb kitüntetésnek számított, amellyel csak a prágai rabbinátus volt egyenrangú az egész diaszporában. Rabbi Mesullam Eliezer Suszman leánya felesége lett Bacharach Chajim Jair híres tudósnak. *Az ő véréből származnak a legelőkelőbb angol-zsidó nevek viselői, Sir Herbert Samuel*, a *Montagueék*, *Adlerék*, meg *Frankelék*, továbbá Magyarországon a *Bacherék*.

A wormsi főrabbi fia, *Brillin Izsák* előbb Hammelsburgban volt főrabbi, ahonnan a zsidóüldözések miatt Wormsba menekült, majd Mannheim választotta meg lelkipásztorának, ahol 1678-ban került örök nyugalomra. Rendkívül szellemes, világi tudományokban is nagyon jártas tudós hírében állt, aki a fölvilágosodott Ludwig August pfalzi választófejedelem kegyeit bírta és vele gyakran folytatott eszmecserét vallási kérdésekről. Valószínű, hogy ilyenkor Spinoza tanításai is szőnyegre kerültek, melyekért a fejedelem nagy hévvel szállt síkra. Hisz tudvalevőleg a nagy filozófust is szerette volna a heidelbergi egyetem részére megnyerni. Házassága révén Brillin Izsák főrabbi az akkori zsidó arisztokrácia legkiválóbb köreibe lépett be. Felesége a jámbor wormsi patricius *Oppenheim Simon Wolf* leánya volt, testvére a híres császári udvari faktornak, Oppenheim Sámuel,[1] Savoyai Jenő barátjának. *Savoyai Jenő több mint egy alkalommal kijelentette, hogy a törökök elleni háborút Oppenheim pénzügyi segítsége nélkül nem nyerhette volna meg.* Brillin Izsák leánya, Veronika vagy Frummet pedig a bécsi *Wertheimer Sámson* császári udvari faktor felesége lett, aki mint Oppenheim nagybátyja is nemcsak mint pénzügyi és államférfiúi tehetség volt kiváló, hanem talmudi tudása is bármely rabbiéval vetekedett. 1696-ban I. József császár ki is nevezte Wertheimer Sámsont magyar *országos főrabbivá*. Veje révén Brillin Izsák a Wertheimstein-, Rothschild- és Biedermann-családok ősévé lesz. Fia id. Brillin Azriel Kismártonban és később Bécsben működik az Oppenheim, Wertheimer, Jafe-Schlesinger, Pressburger Simon nagytőkések körében, mint kereskedő és hadseregszállító. (1716-ban id. Brillin Azriel, Schlesinger Wolffal társulva, a magyarországi *tüzérség részére szállít 6000 lovat és 800 ökröt 10.000 forintért.)* De e foglalkozás mellett is a Tóra és emberbaráti tevékenység az ő szenvedélye. Id. Brillin Azriel 1744-ben halt meg Bécsben. Gyermekei között Brillin Sanwill (Samuel) folytatja ősei közéleti missziójá. Úgy látszik, atyja halála után Pozsonyban telepedett le, ahol a zsidó hitélet oszlopaihoz tartozott, 1802-ben halt meg, gazdagon években, tekintélyben és földi javakban. *Charif Mózes, id. Eger Akiba, Dukla Izsák, Barby Meir és Tysmenitz Mesullam főrabbik* alatt működött és ismételten a zsidó bíró tisztjét is betöltötte. Azriel fiára fényes nevet, becsületben szerzett vagyont és mindenek fölött a Brillin-nemzedék nemes életfelfogását hagyta örökül. Azriel a leggondosabb talmudi nevelésben részesült és életét utolsó lehelletéig a zsidó tudománynak szentelte. Hatalmas vagyona, amelyet apja és apósa után örökölt, nemcsak anyagi gondoktól, de minden üzleti tevékenységtől mentesítette. Maga köré gyüjtött egynéhány tudományszomjas ifjút, akikkel közölte nagy talmudtudását. A szegények atyja volt, hitvese pedig az inségesek őrangyala. Lakóinak házbérét sohasem emelte, bármennyire megfelelt volna az idők követelményeinek. *Busásan nyujtott hiteleket, anélkül hogy kamatot fogadott volna el.* Ő személyesen házának minden előkelősége mellett valóságos aszkéta életmódot folytatott. Nagy vagyonát szinte bűnnek tekintette szemben embertársai inségével és ezért két kézzel hintette el a Cedaka-adományok vetését. Mint Dávid király, aranyát és ezüstjét Isten házának építésére akarta felhasználni. 1811-ben házában, melyet még ma is *Brüll-féle ház* néven ismernek, zsinagógát rendezett be és ennek fennmaradását egy a házra be-

[1] Oppenheim Sámuel ivadékai közé tartoznak Mendelssohn-Bartholdy Félix és Meyerbeer Giacomo is.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

UTUNK

1991 JAN 29

1021

Löwith Egon

Löwith Egon: Pihenő

hátsó termében láttam egy képet. Félhold alakú, erőteljes ecsetvonásokból született táj és alak úgy összefonódik, mintha egy anyagból lennének. Az üde csillogásból rögtön felismertem, hogy Páll Lajos készítette. Közelebb léptem, mert a félhomályban nem látszott a címe, s íme, mit hoz a művészet: festette Nagy Imre. Véletlenül Nagy Imrével találkoztam, s kérdem, mi a véleménye Páll Lajosról? Összeszorította a száját, élesen rám pillantott, majd mint aki érdemtelen füleknek is azért tudtára akarja adni dühét, valami ilyesmit mondott: — Mindenki járja meg a maga útját! Attól függetlenül, hogy Páll Lajos már tényleg a maga útját járja, elgondolkoztató ez a jelenség. Hol van nálunk az irodalomban ilyesmi? — Egy idős szemére hányja a fiatalnak, hogy utánozza. Ezzel elismeri, hogy tanul tőle, sőt annyira, hogy az már szinte dühösítő. Elterjedt diákköri vélemény, hogy aki nem utánoz, az eredeti. Így születik az egyéniség: se nem utánzat, se nem eredeti. De hát tanulni csak kell! Vagy valaki tán szégyelli, hogy József Attilát, Bradburyt, Orwellt utánozza! József Attila? Hisz ő „jelentkezett (Kassáknál) olyan, általa ihletett versekkel, amilyere a kötet m
megtagadja: n
ez voltam. Sajn
és az Olvasó s
egy, mert pon
kerül Kozma M
mint például Cs
tam, ha tovább
reséggel kell
minden vereség
írja Kozma Má
szélésében.* A
abban különböz
téktől, hogy ne
joga a döntő.
úgy mutatja, hogy ezen a vereségen és szégyenen túl kezdődik a művészet. Valahol ott, ahol az ilyen filozófálgatás megszűnik: „Boróka most ismerte fel eszköz voltát. Eszköz volt Fiúnak, hogy elfelejthesse a halott pillangót", „kijátsszuk majd az értelem hideg összefüggéseit, megalkotjuk az érzelmek fogalomzavarát", „én nem helyettesíthetek semmit és senkit önmagamon kívül... erre Fiú is rá fog jönni, amikor majd hiába várja, hogy azonosuljak...", „a szerelem megpróbált a létéért küzdeni". — A kötet címadó novellájából emeltem ki a fenti sorokat. Itt látszik a legvilágosabban, hogy a líra a prózában

* Kozma Mária, *Festett káposztalepke*, Forrás, Kriterion, 1970.

megbolondulnak, te rongy lehérnép? Megölsz. Odébb próbált gurulni a földön, de a bot mindenütt utolérte. Egyre kiabált: Hé, emberek... te kapca... az isten..." Eddig tart az élményerejű leírás, ezután következik a magyarázat: „Ő eddig mindennap megverte. Egyszer felpofozta, mert..." stb. A magyarázat leszűkíti a tények általános értelmét: két ember tehetetlen vergődését, észrevétlenül feloldja a drámaiságot. Elvesz, épp azzal, hogy hozzátenni akart. A vége teljesen elszíntelenedik. „Levetette a köténvét, s bement a mérnökékhez, akiknek telefonjuk van. A mentőállomást tárcázta." Vajon az-e a fontos, hogy a mérnöknek telefonja van, s azon tárcsázni kell, vagy a két ember tragédiája? Így történhet meg, hogy az öt-

ÚJ KÖNYVEK

te valamennyi problémát érint, próbál értelmezni: szerelmet és halált, s e két döntő póluson belül azokat a — néha felfoghatatlan — kapcsolatokat, melyek az embereket összefűzik egymással, belső önmagukkal vagy születésük titkával, a megtisztulás fényével és a zuhanás döbbenetével.

Exupéry a maga csendes „kishercegi" modorában elmélkedik igazság, győzelem, bátorság kérdéseiről. És neki

PETRONIUS: TRIMALCHIO LAKOMÁJA

Megvallom, nekem minden Téka-kötet örömöt okoz. Persze, hogy a kiadott műveket szinte mind ismertem régebbi kiadásokból, de veszem a Tékákat rendületlenül.

„Olyan jó fogása van" — mondta egy könyvbarát ismerősöm a kötetkére. „És olyan megnyugtató a betűjük" — te-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KORUNK

1977 3 =
Löwith Egon

1021

Löwith Egon:
1907

társadalmisággal. Ez kettős veszteség len
sadalmat érintené. Éppen ezért a jelenl
e mindenki számára új és többértékű:
em utolsósorban gazdasági vonatkozású d
nészetesen a munka iránti kötelességet és
zefüggéseiben kell látnunk; ez másként 1
ezeknek az értékeknek és szükségszerűség
amely *a munkára és a munka által* történ
matból fakad. Éppen ezért az alkotómun
s szellemi értékekben testet öltő, szigorúan
em ugyanakkor ahhoz, hogy maga az ember személyisége a munkavégzés
ilyen új szellemi értékekkel gazdagodik, az alkotómunka folytán milyen
si, etikai, akarati jegyek jelennek meg. Más szóval figyelembe kell venni
a munka során milyen mértékben jut el az ember az alkotómunka szük-
kötelességének és becsületének tudatosodásához. Ennek a szintnek az el-
ajdonképpen forradalmi változást jelent a munka — tehát az alkotás —
ban a jelenlegi szakasz távlatában. Ehhez azonban az szükséges, hogy a
valóban ne csak iskolai, hanem általános társadalmi-pedagógiai elvvé vál-
gy fejezhetjük ki magunkat, a méltányosság princípiumává legyen az alko-
matában, ahol mindenkinek egyenlő esélye van az önmegvalósításra, to-
em utolsósorban a szocialista elosztáselv megfogalmazásában és érvénye-
n alapvető ismérvvé kell válnia.
jelenlegi szakaszban a munka alkotóerejét — függetlenül attól, milyen
végzik — erőteljesen ösztönzik és fokozzák egyfelől a jelenkori tudomá-
szaki forradalom ellenőrzött, széles körű eredményei, másfelől a tömegek
ta tudatszintjének fokozott emelését célzó gazdag tevékenység. Ennek kife-
z az intézkedési program, amelyet a pártvezetőség dolgozott ki és fogadott
vonatkozóan, miként alkalmazzák a gyakorlatban a párt XI. kongreszusán,
t a politikai nevelés és a szocialista kultúra kongresszusán elfogadott határ-
t az ideológiai, politikai és kulturális-nevelő munka területén.
alkotómunka gazdasági értéke — vagyis társadalmunk tagjainak arra irá-
rőfeszítése, hogy új anyagi értékeket termeljenek, s hogy mindenekelőtt
k a termelőerőket, a tudomány mai eredményeire támaszkodó technikát
ológiát — az RKP programjában az alkotás elsődleges, fő dimenziója ma-
pártunknak a sokoldalúságra vonatkozó felfogása szerint a tömegek alkotó-
ysége, a jelenkori történelemnek a *munka* által történő megvalósítása nem
ti azt, hogy a munkát visszavezetjük a gazdaság szférájára, még ha ez
i is az egész történelem alapját, hiszen társadalmunknak a szocializmus
ob fokai felé tartó fejlődésében az alkotás a politika, a kultúra és a nem-
lemisége területén egyaránt objektíve meghatározott, ezt követeli a sok-
g *egységes* jellege, annak a történelemalkotásnak a specifikuma, amelyet
a földjén a jelenlegi szakaszban folytatunk. Összegezve a dolgokat: a
g *területén* a tömegek történelemalakítása abban jut kifejezésre, hogy
ban és a mezőgazdaságban létrejön a fejlett országokat jellemző erőteljes
-anyagi alap, megvalósul a tudományos és technikai vívmányok alkalma-
épülő nagyobb hatékonyságú termelés, s ennek megfelelően tökéletesednek
lési viszonyok; a *politikum körében* az alkotás azt jelenti, hogy a legna-
natékonysággal és minimális anyagi meg emberi veszteséggel biztosítják a
gi-társadalmi szervezés és vezetés egész rendszerének működését. Ezen a
n a történelemalkotás csakis annak eredménye lehet, hogy a tömegek
esznek a vezetésben — ez demokratizmusunk lényege —, tulajdonképpen

LÖVEI Sándor építész

Váradi Lajossal a fülesdi reft. 1850

VÁRADY József: Tiszántúl református templomai. I-II.köt. Debrecen [Sajószentpéter] : Borsodi Református Egyházmegye, 1991 613.

Lövétei kehely

l.

Balogh Erdélyi ren

nevni

SPÁNYI

Lövétei várhegy

Udvarhelyszék

l.

Gaáli I. 70. l.

M.D.K.

LÓVINGER Jenő

1918-ban Nagybányán a Szabadiskola tagja.

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 333. l.

Lövit Ada

nul. Becs 1877 Ifr-
1896/97 vendegtat

(harmadik arch. tanfolyama)

Múz. és Ket O. Ffsége V. 239 – 265.

Lövö

Mohl A és Balics L.

Lövö története.

Petrik 1886–1900

Lövő története

Mohl Adolf: Lövő története. Győr, 1930 8 r.
247 l.

Ism.
Eperjessy Kálmán:
Háradok 1932.
474 – 476. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
BUDAPEST, IX., HŐGYES ENDRE U. 10.

.....szám

.....

Lövö müemlékei

és irodalma

l.

Csatkaisoprom müeml.

III. 18. l.

Gótikus kehely

képe repr.

Pestisoszlop képe

repr.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/2 5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszteremében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Lövő irodalma

Mohl: Lövő története

Kgl. Ung. Bibliothek

Budapest

Lövöi

ágostonrendi kolostor

(Zala vm.)

l.

Fallenbüchl Ágoston

49 l.

Lövöpetri

(Szabolcsvm)

Ev. ref. templom.

Epult, 1822

Két cinkanna 1723 bol

Borovszky Magyarsz vm Szabolcs

40 l.

Löw J.G./Johan Gaspar/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke származási hely szerint. "Nördtlingen Löw J.G." 123.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosművességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Kantus János Múz.Győr,1967. - A Győri Múz- Évkönyve

LÖW, Johann Georg s. LÖB

LÖW, Joseph, Pozsonyi avztalosmester

J. L., bürgerl. Tischlermeister, 1 éves fia meghalt.
(1830, 864 l)

—

U. az, + 59 éves korában, Pozsony, 1845 szeptember
3. (1845, 700 l)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Győr

R. k. székesegyház

Löw harangönt

Nagy harang, 4500 fontos, öntetett 1642-ben, Szent István Királyról nevezve. Felirata: Abbas + Pilisicensis + Cantor + Et + Canonicus + Ecclesiae + Jaurinensis + ∴ Thomas + Füley + Leonhardus + Löw + A + Löwenberg + Me + fecit + Viennae ∴ Anno + M + DC + XLII; Szűz Mária menyteme-netelének, Szent István és Szent Lánló Királyoknak, továbbá őrzőangyalnak domborművű képei díszítik.

n vármegye.

nplom
r k plébánia-templom és
t".
ploma.

y.
ymnasium).
a.
nplom.

ár és templom
om.
)
ova), r. k. templom.
m.
m.
. (?)
nplomocska

a).
?)
om. (?)
emplom. (?)

Lőw Ágnes, iparmüv.

MDK

Magyar Iparmüvészet, 1926. 36 l-

MDK

Lötte Éva, illyefalvi

"Lócsutakoló hun" c. műve. Repr.
(A Fővárosi Képtár ujabb szerzeményeinek kiállitásáról.)

Művészet, 1939.IV.évf. 27.sz. 72.l.

M.D.K.

Lőte Éva

"Lovát tisztitó magyar harcos" c. müvét bemutatja a lap arról a párizsi kiállitásról, amelyről Őszi Kató: "Nagy sikert aratott Párisban a magyar női képzőmüvészet" cimmel ir.

Szinházi Élet. Bp. 1937. febr. 21-27. XXVII. évf. 9. sz. 34-35. lap.

.

Löw Gyula

rajztanár

kül Liptószentmiklós

1862.

Életrajz

Tellery 152. l.

MOB kat. 2959.

Loew György Lipót

1906. graf.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Ex libris

Villanova - fibulák X. 50.

Löw Mózes Lipót

festő.

VI. Terézkörút 27

1903/4. téli kiállításon

Rajna kincse (Rajna leányai és Alberich) Eredeti rézkarc. (aquatintával) (563)

Kiáll. cat. 50 l.

Löw Izrael Lipót

Thieme Becker

XXIII. 325. l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Löw Gyula

mit. Lipkószentmiklóson,
1863 aug 4. Zsidó 6 reál
Kassán. Rajztanítóakar
lem

1881/82 I. előkeszítő osztály

~~1882 be~~

1881/82 II ~~elő~~ előkeszítő osztály

1882/83 I. első szakosztály

1882/83. II. " "

1883/84 I. II. " "

1883/84 II. II. " "

Harsányi István, tanár

VII - 273, 274,

Löw Gyula

szul. 1863 aug. 4 –

1884/85 I. – III. szakosztály

1884/85 II. " "

1885/86 I. – III. " "

1885/86 II. " "

1886/87 II. – IV. szakosztály

Havass Reroo' II. 238.

Löw Gyula

Csinos tellrapokat volt alkalmunk tatni, mehetet a Kassai reáltanodémak egy Löw Gyula nevű fiatál növendéke készített, több hép részletet veven le a magas Tátra nyugati tájaiból. Gond és fmonság jellemzik e képeket. Most Klimkovics Béla gondos veretése, alatt tanul.

Vas. Ujs. 1880. 649. l

Löw Gyula

1881/82 - 1885/86

Ferképzőmfoiskővk

109. l.

Löw Gyula

rajzlanár

áll. polg. isk.

Igló

1905

2714/1925.

BUDAPESTI ÉPITŐMESTEREK IPARTESTÜLETE.
VIII. KERI NÉMET UTCA 22.
TELEFON: JÓZSEF 105-80.
1900

Tekintetes

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA,

BUDAPEST.

VI. Állatkerti-ut 1. sz.

Tisztelettel felkérjük, hogy az épitőmunkavezetők könyvtárába tartozó használatra kölcsönadott kliséinket levelünk vétele után sürgősen visszaszármaztatni szi-

Löw János
könyvkötő
Nagyszeben
XVIII. sz

l.

Steinhofer
I. 74. l.

Löw, Johan, Gaspar, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalosleg-
nyek jegyzéke: "Löw, Johan, Gaspar, Nördtlingen, 1698.
VIII. 3, 1699. A. 20". 116. old. 13. jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. szá-
zadban - Adatok Győr város asztalosmesterségének
történetéhez 93. old

Arrabona, 9. - Antus János Múz. Győr, 1967
A Győri Múz. Évkönyve

Johan Casper Löw, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészítő céh legénykönyvéből, 1697 den 20 oktober: "Anno 1699 den 20 october haben wir umfrag genalten sein frembt gesessen Johan Casper Löw tischler gesell von nördtlingen". 115.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosművességének történetéhez 93.old

Arrabona, 9. óXantus János Múz. Győr, 1967. - A Győri Múz. Evkönyve

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Johan Casper Löw,asztaloslegény

A győri asztalos és puskakészítő céh legénykönyvéből,1697 den 20 Oktober:"Anno 1698 den 3 Augusti ist Johan Caspar Löw dischler gesell von Nördlingen fremdt gesezen". 112.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város aaztlosművességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz Évkönyve

Löw Janos Antal

Kőszegi harangöntő

1758.

lásd

Vasi Szemle

1937. 98, 99. l (jegyzet)

Löw Jaurs

Könyvkötőségéd

1680. Nagyszeben

l.

Korrespondenzblatt

1882. 66. l.

Stockholm
Kgl. Vitterhets historie
och Antiqv. Akademie
1873

Lőw József

1952. borsodi művészek kiál litásán csendélettel szerepelt.

Hajdu Béla: A borsodi képzőművészek megyei kiállitása az MSZT miskolci székházában
Északmagyarország 1952. aug. 29.

Löw Leonard

becsi hgöntö

Sümegi vk pleb tpl.

egik harangja 1648.

Jml

Novarai tartomány V.22

LÖW, Leonhard Zinngießer

Bajnóc - 1649 - Kartéfkapuka, kárany, medalion

An 1996/1-3. 233.

oszlopocska

háromoldalú

úcsíves.

ből.

Löw József.

Miskolcon, a Borsodi Képzőművészek megyei kiállításán csendélet tanulmányai szerepeltek. (említve)

Szabadság, Miskolc, 1952. Aug. 29.

Löwith Legon.

Az idei Állami Képzőművészeti Kiállításon szobrával szerepelt.

Utunk Kolozsvár, 1952. Jún. 13.

Löwy festö.

Pesti Hirlap.1841.53.sz.448-49.l.

Löwy művészi irásmódok mestere.

Pesther Handlungszeitung. 1841. IV. 24.

95. l.

Lőwy Adolf

Szőlő csendélet /Budapest/

Orsz.Ma gyar Képzőművészeti Társulat által Szegeden rendezett kiállitás 1876. katalogusa

MDK

Lőwy Alfréd I.é. növendék

Különfélék. Müvészi Ipar 1890, 234-236 l.

Löw Miklós harangönt.

Csatsopronkörnyék 10. l.

Bécsnyhelyi mester.

1731-ben öntötte a kép-
laki (Sopron m.) tem-
plom egyik harangját.

Beolvasztották.

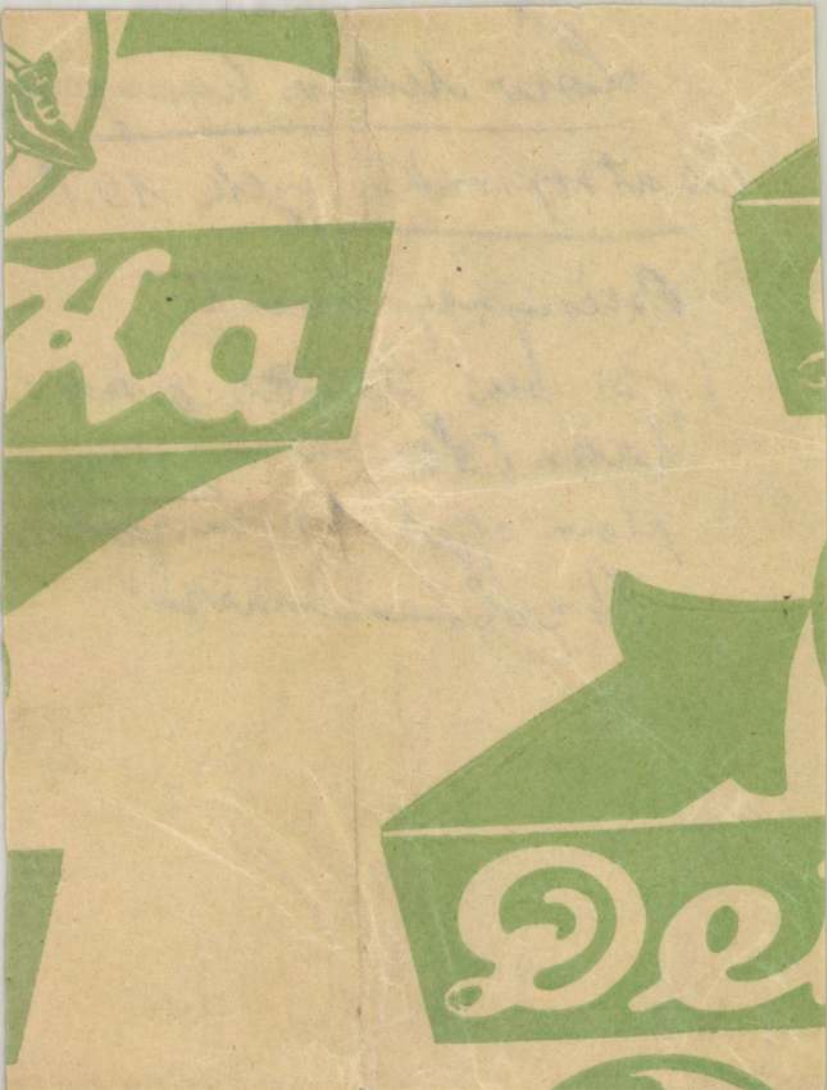

Löw Nicolaus

harangoints

Lásd

Gsécre. A nüen-
lekek. 1043 C

Löw Miklós

Bécsujhely, mikor

erod

Kovács Harang

65. l.

Anonym, a XVII szból.

Frangepan Ferenc

Derékig, kissé jobbra fordu
van ábrázolva. Alatta kivége
alatt:

FRANCIS. MAR. FANGI

s a kivégzés fölött: decollatus

Rézmetszet, méretei

Ltn. 14224.
Szakl. 152-914
510-914-92.

Löw M.

harangöntö

l.

Csatkaisoprom műeml.

III. 34. l.

jog, melynek érvényesítéséről, biztosításáról v. alakításáról van szó, *az anyagi jog.* (L. *Pertárgy.*) Az anyagi jog a tárgyi jog által adott privilégiumszerű lehetőség, mely csak egyet v. többet illet meg s ily értelemben azt a tárgyi jog által védett hatalomnak is nevezik. Az A. szabályokat állít fel, egyrészt az illető eljárásra hivatott organumoknak az állam jogszolgáltatási hatalmának mikénti gyakorlására, másrészt az egyes érdekelteknek a cél elérése végett szükséges cselekvények mikénti végzésére.

Alakíthatóság. Ha vmely anyag külső erők hatására alakját maradólag megváltoztatja, alakíthatónak nevezzük. Ha az alakítás csak folyton növekvő erővel végezhető el, az anyag *szívós*, míg ha a deformálódás állandó erő alatt megy végbe, az anyagot *képlékenynek* nevezzük. A legtöbb lágy fém előbb szívós, majd többé-kevésbbé képlékeny tulajdonságot mutat, míg a keményebb fémek, így különösen az acélok csak szívósak. Az olyan anyagot, mely a külső erő hatására alakját maradólag megváltoztatni nem képes, *rídegnek* nevezzük.

Alaki védelem, l. *Anyagi védelem.*

Alakmajmolás, l. *Mimikri.*

Alakor (Triticum) névvel illetik a silányabb búzafajtákat, amelyeket rossz termőföldeken szoktak elvetni. Fajai: a fehér A. v. egyszemű búza *(Triticum monococeum)* és a piros A. v. tönköly *(T. opelta).*

volna, ennek számítja be. Hasonló a helyzet az ú. n. *jogi személyeknél* is. (L. o.)

Alap. Költségvetésjogi értelemben az államvagyonnak vagy bizonyos bevételeknek meghatározott célra lekötése olykép, hogy a bevételek a kijelölt célra teljesen felhasználhatók. Az A.-ok létesítése az államháztartásban a költségvetés teljességének elvével ellenkezik, ezért csak kivételesen indokolt, ha bizonyos bevételek meghatározott cél szolgálatára jelöltettek ki és azoknak kizárólag a kijelölt célra való felhasználását feltétlenül biztosítani kell. Ilyenek: az alkalmazottak járulékaiból létesített Nyugdíjjárulék A., Orsz. tisztv. betegs. A., az áll. költségvetésben megszavazott hitelekből létesített rendelkezési és egyéb A.-ok. Az A.-szerű gazdálkodás rendszeresen előfordul a megyei és községi háztartásban a határozott rendeltetéssel szedett közjövedelmeknél. Pl. háztartási A., út A., nyugdíj A., stb.

Alapalakzat a geometriában *egy-, két-, három-* stb. *méretű* lehet. Egyméretűek: a *pontsor*, vagyis vmely sugárhoz (egyeneshez) tartozó pontok összessége; a *síksor*, vagyis vmely sugárhoz tartozó (rajta átmenő) síkok összessége; a *sugársor*, vagyis vmely síkhoz tartozó (a síkon levő) és e sík ugyanazon pontján átmenő sugarak összessége. Kétméretűek: a *pontsík*, vagyis vmely síkhoz tartozó pontok összessége; a *síkpont*, vagyis vmely ponthoz tartozó (rajta átmenő) síkok összessége; a *sugársík*, vagyis vmely síkhoz tartozó sugarak összessége; a

Löw Miklós

harangöntő

l.

Csatkai Sopronkörnyék

10-1.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután $^{1}/_{2}5$ órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszteremében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Löw Moses

Thieme Becker

XXIII 325. l.

(Sykes)

Löw Mózes

épitéri

L. Lipótfia, mint

Szeged 1857

l.

Lipó Mzs L

544. l.

Löw Moses

geb. Szegedin 1857

1880-81.

Bécsi akadémia
könyvtár

Mandula Sándor, áll. tanító

V. 61.

Löw Mózes

épitész

Mil. 1857 nov. 12. Szeged

Laid

Fleischer Bécs. 65. l.

NICOLA TANEFF

LÖW Pál mügyüjtő

Perlrott Csaba Vilmos: Téli táj
c. képét kölcsönözte kiállitásra.

ld. Müvészettörténeti Értesitő, XXXVII.évf.
1/2.sz. 1988. 65.p. ill.

Adatok Szolnok megye történetéből. 1.köt.
Szerk. Tóth Tibor. Szolnok : Szolnok m.
Lvt., 1980

Ifj Löw Pál

ötvös.

1760 jul. 7-én apja Löw Pál ötvös Eszelmére a löcsei ötvös cék megengedi, hogy fél mesterremeket készitsen és fél taksát fizessen.

Mihalik József. Löcsei ötvösök. Jól a XVIII. században.
Arch. Ért. 1906. eisf. 61. l.

Itj Löw Pál

ixid

1760. Löisc.

Pap Kárf Arch Ert
1902. 286.

Low Pai

Lose 1760.

Pap Konf. Arch Est

(9.2. 286 L

ij Löw Pál

otors

lésd.

Di Szepes III. 83

..... *műhely.*

lyfőnökség!

év ..... hó ____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

ztam.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Löw Pál

otvors

lása

Di Kepes III. 83

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhe

Miután keresményemnek 191...

tésénél...

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbi

Kelt ..... , 191...

.....

tanu.

.....

tanu.

	Tartozik	Követel	X	Egyenleg

Győr Sz.:

Tartozik	Követel	X	Egyenleg
17120	160 -	T	1120
	1120		—
312 -		T	312 -
	280 -	T	32 -
	70 -	X	38 -
4750		T	950
3920	3920	T	950
3206	3206	T	950
	950		—
24.-			
105.-		T	129.-
	130.-		—
35.-	35.-		—
-.60		T	-.60

Lőw Pál

ötvös

1747. Lőcse.

Papp Károly. Arch Ért

1902. 285 l.

M.D.K.

Löv Pál, ötvösmester

1719-töl kezdve a löcsei ötvöscék beveretett tagja

S.Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18.Jahrhundert. Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4.
259. old.

MDK

Lőwa

tórafüggöny terve.

OMIKE-isk. graf.kiáll. Mult és Jövő. 1931. 41o.l.

Löwe Adolf

festőnövendék.

1857/8 tanévben a Maros-
tomfále festészeti aka-
démiában tanúsítta az
akadémiát gyámolító tár-
sulat.

N

11. l

MOK

Löwe Antal

nyomdai. könyvkereskedő

ulmi könyvkereskedő 1784-ben felállítja
Pozsonyban a negyedik nyomdát.

Firtinger Károly: Hazánk könyvnyomdái
Grafikai Szemle 1893. évf. 1. f. 5 l.

Löwe Emil

Münchner 1904. 410

Grandjean Edmond Georges: Mlle Elise mülovaglása 15(1007), 68 (976), 4344 (940).

Löwen Lénárd
ágynőntő
XVII. sz Bécs

l.
Hadtört. Közl.
1928. 425. l.

Sima karimáji érmen láthatók, a melynek előlapján

Gyarapodás.

Körülöl

átlapján pedig Anna ~~mellképét mutatja~~ van mellig, balrafordultan és ~~tel-~~ ~~[illegible]~~en széles karimájú kalapot ~~[illegible]~~ a nyakláncz hordanak. Ferinand nak haja hosszú, arcza és köpenyege fodros gallérú. Anna mig haja ki haját fü-yban viseli, ruhája ~~pedig~~ sarkosan kivá-
FERDIN: PRINCIP: ET INFANT: HISPAN: ARCHID: AR: ZC és oldalt a mezőnyöt ANo...ETAT: SVE...XXI.; VGA: REGINE ARCH: AVSTR DVCISS: BVRGV: ...XX.

czégtől az 1895: IV. 11-én kelt 16397 sz. 5).
30-án (326/95).
vette 1896: IV. 14-én a 228 szvsz, ille-irat (218/96).

80

1383

Löwenthal,

Baronin Anka

Malerin, geb. 13. Jan.
1853 Ogulin (Kroatien)
Elftr läsd

Singer Künstlerlex

III. K. 28. l.

844

Weirotter Franz Edmund

A Tiberis Roma mellett. (An der Tiber ausser der Stadt Rom.) Rl.

K. 5.

133 m. 95 sz.

Löwenthal (Anna) báróné szül Maroičić báróno

---

festono

pro ecclesia et pontifice
pápai rend tulajdonosa, jelenkori
festono, született Károlyvárosban
a festészetet a bécsi akadémiai
tanulta.

Az 1896. mill. kiáll. horvát
művészek csoportjában

55. sz Madonna
56. sz Tanulmány.
57–58 sz Archéjek.

H

1861. és 2 l.

Löwey György MDK

Udvardy E.: Gyermekrajz kiállitás. Ernst Muz.
Magyar Nemzet 1956. jun. 21.

Löwen Lénárd

bécsi ágyúöntő

1625

l

Hadtört. Kör

1928. 425. l

Tárgy: Nagrand Mihály építő-
mester-művezető 1935.
évi június havi illet-
ménye.-

gos Bizottsága,

B u d a p e s t,

VI., Állatkert u.1.sz.

: a m.kir.vallás és közoktatásügyi mi-
hó 13-án kelt 12.154/eln.1935.számú
hó végével nyugalomba helyezte.
.Cimet,hogy nevezettnek 1935.évi jú-
azaz Háromszázhuszonhat pengő 64
ezettnek,hanem a felvétel napján zöld
ba mellett a "M.kir.Központi Illetmény-
Bizottsága,Budapest" című 112.750.szá-
és a befizetés megtörténtéről az alúl
vesítedjék.-
.évi május hó 24-én.

M.kir.Központi Illetményhivatal
Illetménycsoport II.

Löwi Hermann

ezüstmükereskedő

Pest

1822

Horváth Szentpéteri

254.1.

~~Garamszegi Máté~~

Löwey Géza
Simon Ildiko
Urbán Imre

Udvardy E: Mermakrajz
kiállítás. MN. 1956
Jun. 21.
(Ernst Marx)

Löwi Mór

festő

szül. 1871 máj. 19. Bpest.

lásd

Fleischer Bécs 65. l.

Löwinger Emil

1884.

Minsk 1930. 86 l.

YVKERESKEDÉSE

ZSÉBET KÖRUT 18-20
55-50-től 57-ig

ó ajánlatunk:

t, mig a jelenlegi készletünk tart, az
sekhez ajánlatos egy pótrendelést is
k egész kis készlettel rendelkezünk.

	Régi ár	Uj ár
aniae (Erdély vált.)	10.--	1.80
-je. 87 l	2.--	-.50
ete Magyarországon. 1934	2.80	1.50
Ford.: Baktay Ervin	2.--	-.70
beszélések	1.50	-.70
er nyomán irta Kronstein	2.--	-.40
t eddig. 182 l	3.80	-.60
Gyula 4 kiadás	1.--	-.20
rból	2.--	-.20
898-1923. 133 l	2.--	-.20
d.: Wildner Ö. 282 l	2.--	-.50
müvei és igéi. 724 l	3.60	1.--
Petőfi mint [illegible]	8	2

Löwinger István

1927/28 - 1928/29

Ferkèpzomfoiskèvk

109. l.

LÖWINGER *(Lavinger) Artúr*, festő, és grafikus, * Budapest 1900. Itt, Bécsben, Münchenben és Rotterdamban tanult. 1920. Amerikába ment és Detroitban telepedett le. Erősen egyszerűsített naturalista grafikáival, melyeknek tárgyát többnyire a nagyvárosi élet nyomorúságából meríti, tűnt fel a detroiti kiállításokon.

~~Balthazár Dezső dr. VIII. 120~~

Löwinger Arnim

szül. Jablonkán (Árva m.)
1861 szept. 9. zsidó 6 reál
Budapesten
Műversznövendék.
1881/82 I. előkészítő osztály
1882-ben kimaradt
1881/82 II. előkészítő osztály

Harmath Domokos VII. 274, 275.

Löwinger Ármin

1881/82 I.

Ferképzomfoiskèvk

109. l.

szobrászat emlékei között is számos kiváló darab akad: *Jacopo della Quercia* tabernákuluma, *Duccio* Madonnája. A festők közül: *Cricelli, Conegliano, Piero di Cosimo, Pollajuolo, Jan van Eyck*, a *Flémalle*-i mester stb. *Greco* (Jézus születése), *Seb. del*

Löwinger Lipót
festő
Nagykanizsáról 1861-ben
15 évé

laid
. Fleischer Bécs 65. l.

LÖWINGER Sándor

M. D. K.

Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja
1928.

Réti: Nagybánya... Bp. 1954 339.e.

Lövinger Vilmos

Festo

[illegible] életrap

l.

Tragor vác univerzi

119 l.

Höcker

KELEMEN D. ÉS TÁRSA KÖNYV

Telefon-szám: Aut. 856-17.
M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla
6781. sz.

109.226 *szám.*
Levelezésnél kérjük ezen számra hivatkozni.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Fizetend

A

Világjáról 2

Fizetendő Budapesten 4 *pengős havi r*

Átvételkor fizetendő külön n

Lövrit Ada

1896/97

Deák Elemi isk.

Ferkèpzomfoiskèvk

109.0.

Löwith Egon

„Fórsa Béla" Repr.

Jordáky Lajos: Fórsa Béla vodalmi és publicisztika i munkássága.
Kornuk, Kolozsvár 1968 XI. 1627.

Löwith Egon

Tömbhatású szobrai közül kiemelkedik a Gondolkozó, az Öreg kor és a Nyugalom.

Korunk, 1974. jan. 33. evf. 1sz. 90p.

LÖWITH EGON szobrainak kiállitása Kolozsvárott. /rövid hir./

Utunk, XXVIII.évf. 16./1277./sz. 1973. ápr. 20. 12.old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Löwith Egon

UTUNK

1972 JAN 14

1021

Löwith Egon: Lendület

stb. ból. Ebl
npa a levele
dő- tán 192
ar- országr
cí- Későbbi
Ap- nincs tu
el- rilyhoz
he- tek mé
zél, de felté
u- lyi kap
ad. ban se

volál
be h
ájék
y e
ruté
mely
ébk
nagy
nek
ipán
blén

állalt, komol
emberismerettel, egészen átala-.

könyvének[7] enyedi terjesztését na-
en vállalom. A propaganda körül-
os, most nem valami biztatóak: he-
mostanában — szinte túlságos iro-
ósággal — nagyon igénybe vették
áldozó-hajlandóságát a Fiatalok
nak[8], a Szabó Jenő köteteinek[9] s
am könyvének terjesztésével. Na-
ém, ha az actio teljes sikerre ve-
n ezért, ha — esetleges anyagi kö-
ürgetése miatt — halaszthatatlan-
rtja kedves Poéta-társam, javas-
k el szeptemberig, amikor a leta-
ési kedv nagyobb lesz az enyedi
. Reményiknek annak idején kb.
szereztem[10]; ekkora eredményt a
lőpont kiválasztásával most is (he-
Tompa-kötet esetében is) el lehet-
ost[11] 15—20-nál aligha akadna több.
ároly a vásárhelyi Tükörben nyílt
teti ki az én franciaországi kiránduló
levél második felében felépített kö-
vagy csak dialektikai eszköz nála,
n téves alapú: nem is olvastam azt
nelyre hivatkozik.
, pihentető és termékeny nyarat kí-
elesége Ónagyságának ismeretlenül
mat küldöm.
el köszönti

Jékely Lajos

a postabélyegzőn: 1923. jún. 18.)

3.

üldött képeslap, kézírással (Látkép: lace de la République):

Dijon, 1923. VIII. 2.

t, — átutazóban — kéziratban elol-
it rólam írt[13]. 2000 km-es távolság-
ől Önnek. — A nyári szemesz-
ban egyetlen magyart találtam, az-
tam még találkozni.

l köszönti: *Jékely Lajos*

4.

Nagyenyed, 1923. X. 14.

s Tompa László!

tett ígéretemet csak most tudom

sikerült elhelyeznem valam
adásra egyelőre nem gondol
Boldog karácsonyt és term
kívánok.
Szívélyes üdvözlettel

6.

(Kézírással)

Na

Kedves Barátom!

Örömmel s a felszabad
vissza a tegező megszólítá
zem, hogy idestova ideje v
nünk egymáshoz. Tragiku
lét látom abban, hogy b
brutális anyagi gondok ú
mélyes találkozásunknak
Amit Gruzdáról 15. írt
hogy mennyire megérezt
sikkasztó reprodukció utá
kül is — a kettőtök köz
konságot. Én 15 éve élek
nap elválunk), de csak
Havasi ember ő is, de c
dig elkerültük egymást
gyébként 43 éves, az e
a művészi lobogó energi
sülése. Most egy kicsit
kére, Párizsba készül s
embere.
Kettős alkalmat is kín
Május 22-én iskolai kirá
nára megyünk a VII. os
légáramal. Gruzda János
állítás alkalmával nevez
akkor már lent lesz új á
nesi patak mentén megyi
zé halászgatva (szénapad
én ereszkedünk be Zala
mes lesz, gyaloglás 2 nap
22 km.
Tarts velünk. Csütörtök
lenned: hétfőn indulhatsz
Ha ez a terv nem fele
pünkösdkor, akkor lesz
Enyedről többen is meg
meglehet, Kuncz A. is jön
Ünnep másodnapján ismé
nesi völgybe. Kirándulás
pihenheted fáradalmaidat
Elhatározásodat, kérlek,
előbb.
Rozsnyaiéknak egy rövid
holnap el is küldöm a Patr
A Bodor Aladár üdvözlet
helyzet valóban az, hogy a k
egészen elfogytak. Második k

Löwith Egon szobrászművész

1021 Utunk, 1974. jan. 18.

*

Mivel magyarázható, minek tulajdonítható, hogy „az emberiség normális gyermekkorának" szobrászata a reneszánsz idején megesett újrafelfedeztetése óta, mind a mai napig, változatlanul, kikezdhetetlenül megmaradt e művészeti ágban az értékmérce alfájának és omegájának, olyan viszonyítási alapnak, melytől ma semmiképpen s talán holnap sem lehet még eltekinteni? Hogyan sáfárkodtak ezzel az örökséggel a jelenkori szobrászat közvetlen előfutárai, hogyan s miként él tovább elemeiben a ma szobrászművészetében?

E kérdések felvetése és megválaszolása művészettörténészi feladat. Löwith Egon azonban, még jó pár évvel ezelőtt, úgy tűnik, elhatározta, hogy beleártja magát a művészettörténészek dolgába, s ahogy a kibernetikában szokásos, modellek készítése útján, gyakorlatiasan, maga is megközelíti a titok nyitját. Ha szobrászunk érdeklődése csak kevéssé is tudományos színezetű lett volna, ha nem elsősorban a kíváncsiság, hanem valami „komolyabb" szándék vezérli, ha nem tekintett volna egészséges kétkedéssel kísérlete elébe, aligha sikerült volna fölébe kerekednie a kisebbségi komplexusból, nosztalgiából óhatatlanul felfakadó azonosulásvágynak, s bele kellett volna süppednie az epigonkondásba. Mert ez a titok az alkotó művész számára nyílt titok; az eddig ismeretes „megfejtés" ugyan nem teljes és végérvényes, de ha az lenne, a művészi gyakorlatban akkor sem lehetne „alkalmazni". A bölcsek kövét a pozitív tudományokban, ki tudja, talán még előállítják valaha, a művészetben — efelől biztosak lehetünk — soha. A világegyetem — úgy mondják — tágul a térben; a művészet egészen bizonyosan tágul — az előrehaladó időben. Ezerszer meggyőződhettünk már arról, hogy az egyszer már tökélyre vitt forma egy későbbi korszakban ugyanazon az értékszinten még egyszer nem ismételhető meg.

Munkái tanúsítják, hogy Löwith Egon tökéletesen tisztában lehetett ezzel az alapigazsággal, már akkor, amikor hozzáfogott „neoantik" korszakának eltervezéséhez. S éppen mert nem kergetett illúziókat, s nem a mai reális szobrászi problémák elől elrejtőzendő próbálkozott a klasszikus erények tetemrehívásával, eleve témakörökre és szemléletmódokra, nem egyes műremekekre, egyes életművekre koncentrálta figyelmét; ezért merhetett kezdettől fogva összevonni, vegyíteni, elegyíteni különféle erényeket és eredményeket. Ennek a magatartásnak köszönhetően sikerült kialakítania egy meglehetősen tág, de rendező erővel bíró, sajátos alkotói koncepciót. Eklekticizálódás ellen ható, sarkalatos, stílusképző mozzanat ebben a koncepcióban, véleményem szerint, a hol rejtettebben, hol szembetűnőbben megnyilvánuló játékosság, amely egyben a művészi távolságtartás eszköze, az utánzásba fúló azonosulás legfőbb ellenszere.

Szemérmes játékosság ez; mi sem áll távolabb a szobrásztól, mint a hányaveti tiszteletlenkedés, a nonkonformizmus valamelyest mindig kamaszos attitűdje. Ez a játékosság sokkal inkább a viszonylagosan kötetlen mozgásban az interpretálás jogának a fenntartásában nyílvánul meg. A szobrász fenntartja a jogot magának arra, hogy egyszerre rejtse, leplezze — és leleplezze, értelmezze a műveibe zárt mimetikus mozzanatokat. Szobrai akkor a legsikerültebbek, amikor szelíd irónia, a céhbeli szelíd iróniája lengi körül őket (*Shakespeare, Filozófus*, az antik modorban készült portréfejek), vagy amikor — ismét csak ezt a jelzőt kell használnom — szemérmesen, mértéktartással, alig észrevehetően torzít arányokat, emel ki apró szépséghibákat, inkább csak azért, hogy életesebbé, hitelesebbé tegye, mintsem hogy elidegenítse a témát (*Anyaság I.*), s amikor redőket, hullámokat vető palástba burkoltan, rejtetten ábrázolja a mai ember életét változatlanul átszövő, nagy, örök érzelmek szépségét, magasztosságát hirdető alakjait (*Szerelmesek emlékműve, Anyaság II.*). Torzói egyik-másikán pedig arra tesz kísérletet, hogy szikár, geometrizált formákban újrahitelesítve éltesse tovább azokat az érzelmi-gondolati tartalmakat, melyek az antik torzókban utánozhatatlan s másként, más eszközökkel alig érzékeltethető tökéllyel öltöttek testet.

Bár koncepcióját a szobrász alaposan kidolgozta, s most már nem csekély alkotói tapasztalatra támaszkodhat, a látványosság csábításával mindegyre meg kell küzdenie. Van úgy, hogy elragadja a hév, s nem jön rá idejében, hogy például a felületek látványos, barokkos hullámoztatásának túlhajtása révén a szobor, akarata ellenére, veszít konzisztenciájából, átsiklik a puszta dekorativitásba, vagy hogy az ellenkező végleten ugyanezt eredményezi a túlzottan lapidáris, néhány sík felületre redukáló formázás. És egyenesen paradox helyzetbe kerül, ha a választott téma eredendően sekélyes, illetve csak rendkívül eredeti formainvencióval tehető tartalmassá; az Apollo műcsarnokban bemutatott Löwith szobroknál maradva, a *Bika* című állatszoborra s a *Mozgás* és a *Ritmus* című nonfiguratív kompozíciókra hivatkozhatunk ilyen értelemben; ezekből már hiányzott az a belső feszültséget adó, finom áttételesség, mely savát-borsát képezi a kolozsvári szobrász újabb munkásságának.

MEZEI JÓZSEF

Cégtáblája, megfakult fekete betűkkel lepattogzott fehér alapon, még ott függött a kapu mellett: Dr. med. Julius Wieczorek. Kis böröndömet letettem, és becsengettem. Remegő csengőhang hallatszott hosszan. Valahol a ház mögött ott volt a folyó, szürkeségbe burkolózva, hangtalan létét az árnyékszerű körvonala mentén húzódó kopasz füzek sora jelezte. A folyó túlsó partján Lengyelország.

— Maga az új orvos?

Kinyílt az ajtó. Az asszony, megállapíthatatlan életkorú arcát fejkendő keretezte, kötényében szárazra törölte a kezét; zománcozott vödör csillámlott a folyosó végében; éppen a padlót törölgette.

Azt mondtam, igenis, én vagyok az új orvos, beléphetek-e.

Még mindig a kezét törölgette kötényével, s közben engem mustrált. — Most egy fiatal, a változatosság kedvéért.

— A változatosság kedvéért?

Száját vékony vonallá húzta össze. — Még nem vagyok kész a takarítással. Csak ma reggel érkezett a távirat. Úgysem marad egyik se sokáig.

— Az orvosokra gondol?

Bólintott.

Felemeltem a böröndömet. Oldalt lépett. Keménypapírtáblát pillantottam meg: **Váróterem;** beléptem, néhány szék, egy fapad, gyűrött folyóiratok karcolásokkal teli asztalon, a falon naptár, a dátum október 21. Két hete, pontosan.

Az asszony le akarta tépni a maréknyi elmúlt napot; a papír ellenállt.

— Miért nem marad senki? — kérdeztem.

— Itt a világ szélén élünk. — Most egyenként tépdeste le a napokat; a szakadás ismétlődő zöreje hangsúlyt adott szavainak. — A fiatalok gondoskodnak arról, hogy hamarosan olyan helyre kerüljenek, ahol valamire vihetik. A többiek meg...

— A többiek?

— Itt végzik.

— Dr. Wieczorek, teszem fel, nem volt már fiatalember?

— Úgy ötven körül.

Kettős ajtón át értünk a rendelőszobába. A felszerelése nem volt rossz egy ilyen isten háta mögötti helyen, a műszerek rendben hevertek, üveg mögött, a szekrényekben, bizonyára dolgos asszisztensnője volt; csupán egyetlen öreg fecskendő feküdt a nyitott, rollós íróasztalon.

— Még nem [illegible]

egy gólyapár fészkel. Minden tavasszal megérkeznek, doktor úr, majd meglátja őket, ha addig kibírja itt.

— Miért ne bírnám?

— Nehéz azt megmondani. Elég nagy volt itt az orvosok vándorlása... A Dorotheatemplom és a többi rom frissebb keletű: második világháború. Az oroszok ebben a szektorban lépték át a folyót, és rakétákkal árasztották el Rhingowot; akkor sztálinorgonának hívták őket; de erre maga már nem emlékezhet, doktor úr, akkor még biztosan gyerek volt.

— Persze.

— Maradt tehát a pusztulás. Sok mindent rendbe hoztunk, de kevés új épület készült. A fiatalok elvándoroltak, részben nyugatra, a legtöbben a folyón fölfelé, ahol a nagy üzemek épültek, kőolaj, acél. Ismeri ezeket az új városokat, a lakosság átlagos életkora huszonöt év; nálunk ötvenhat az átlag, s évente több lesz. A legnagyobb épület Rhingowban, ha megfigyelte, az aggmenház — nagyobb, mint a tanácsháza. Dr. Wieczorek mind azt mondta, hogy szakképeznie kellene magát a... a... nem jut eszembe a szó...

— Geriátriára.

— Igen, ez az. De nem tette.

— Mire szakképesítette magát?

— A szeszre.

— Itt kezdte?

— Valószínűleg azt szeretné tudni, doktor úr, hogy Rhingowban nem marad más az embernek, mint az ivás. Lehet. De dr. Wieczorek már azelőtt ivott, mielőtt itt letelepedett; talán ez volt az oka, amiért ide jött; józan állapotban nagyszerű orvos volt, tudta, mi baja a betegnek, amikor más orvosok, az S.-i körzeti kórházban is, még mindig gumicsövet dugdostak le az ember torkán, a tükröt meg a fenekébe. Jött aztán egy levél is valamilyen káderosztályról, amelyben azt kérték tőlem, tartsam ellenőrzés alatt; de elindulhatok én s számolhatom, hány pohár pálinkát hajt le valaki munka után? Azt mondtam a kocsmárosnak, nem adhat neki háromnál többet egymás után, de hogyan lehet megakadályozni, hogy a doktor ne menjen egyszerűen a boltba s üvegszámra szerezze be magának? Én szerettem. Csöndes ember volt. Egyesek, főleg az asszonyok, azt hitték, hogy keze érintésével gyógyít. Akkor is csöndes maradt, ha részeg volt. Úgy mosolygott, mint a megfélemlített gyer-

[illegible] sabb meghatározását.

Berendezkedtem tehát dr. Wieczorek életének maradványai között. Elhatároztam, hogy a holmiját, amint csak lehet, a sajátommal helyettesítem, átnézem a papírjait, s mindent elégetek, ami nem a volt páciensekre vonatkozik. Meg őrá. Éreztem, hogy egyre mélyebben belekerülök vonzáskörébe, amely érezhető maradt, bár az illető maga már nem volt itt; harcolni próbáltam e vonzás ellen; elődöm iránti érzelmeim nagyon is vegyesek voltak: el kellett űznöm a szellemét, de sejtettem, hogy éppen ezért először alaposan, közvetlen közelből szemügyre kell vennem.

A keserű vonású férfi másnap reggel jelentkezett nálam és bemutatkozott: Burre vagyok, Anton Burre, én vezetem azt a régi autót, amely a rhingowi rendelőhöz tartozik. Széles fekete gyászszalagot viselt a bal karján, de a teljesen nyugodt ember benyomását keltette. A házban adódó munkákat is elvégzi, mondotta Burre, és bebizonyította képességeit, miközben dr. Wieczorek tábláját egy tőlem származó adatokkal ellátott, festett táblával kicserélte: **Állami Orvosi Rendelő,** alatta a nevem, ez [illegible] alatt a fogadóórák rendje, a-

KISZOLGÁLTATOTTAK

Menekülő (Holocaust)

Vasárnap

Kolozsvár képzőművészeti élete a hatvanas-hetvenes években olyan gazdag volt, a nagy mesterek s a beérett fiatalok, a kitűnő derékhad munkái annyira elkényeztettek, hogy még azt is megengedhettük magunknak: egy Löwith Egon méretű szobrászra (mellesleg a képzőművészeti főiskola tanárára) ne figyeljünk kellőképpen. Igaz, a szobrászatban igencsak volt érdemi konkurencia — gondoljunk Szervátiusz Jenőre és Tiborra meg Kós Andrásra, Benczédi Sándorra, Gergely Istvánra. (A neves román plasztikusok közül élt még Romul Ladea, Szervátiusz Jenő kolozsvári tanára.) Löwith rendszeres részvevője az őszi tárlatoknak, kiállított kő- és fémszobrai, méretre apró, ám a monumentalitást magukban hordozó bronzai általában elismerést arattak, sőt újra és újra megállapíthattuk, hogy alkotójuk együtt tud haladni a korral, képes a megújulásra. De Löwith Egon sosem volt „divatban".

Ő maga sem küzdött ezért. Konok meggyőződéssel végezte munkáját; műtermében mindig akadt mutatnivalója, s mindig szívesen magyarázott, vitatkozott — de nem próbálta szöveggel helyettesíteni a képzőművészeti formálást. Szándékosan használom ezt az általánosabb fogalmat, Löwith ugyanis jó ideje rajzol és fest, nem csak úgy pihenésképpen. (Kevésen múlott, hogy nem a festői pályán indult el a negyvenes években.) Elsőként gyermekkora mexikói emlékeit fogalmazta újra színesben, pasztellben (néhány évvel ezelőtt) — legutóbb spanyol sorozatot kezdett, jelentős megjelenítőerővel. (*Vasárnap* címet viselő kompozíciójának három fekete kendős aszonya az erdélyi Mezőség egy-egy falvát is eszünkbe juttatja.) S a kettő között elvégezte nagy számadását: az ember- és közösségpróbáló, rettenetes élményt *Holocaust* című pasztellsorozatában oldotta fel. De: föl lehet azt oldani? A képek esztétikuma azt mutatja, hogy igen. Derkovits és Modigliani is segítette a sikerben. S a történelem furcsa játéka, amely ma Löwith szülőföldjét különösen érzékennyé teszi az egykori kiszolgáltatottak tragédiájának átélésére...

KÁNTOR LAJOS

Egy szem krumpli (Holocaust)

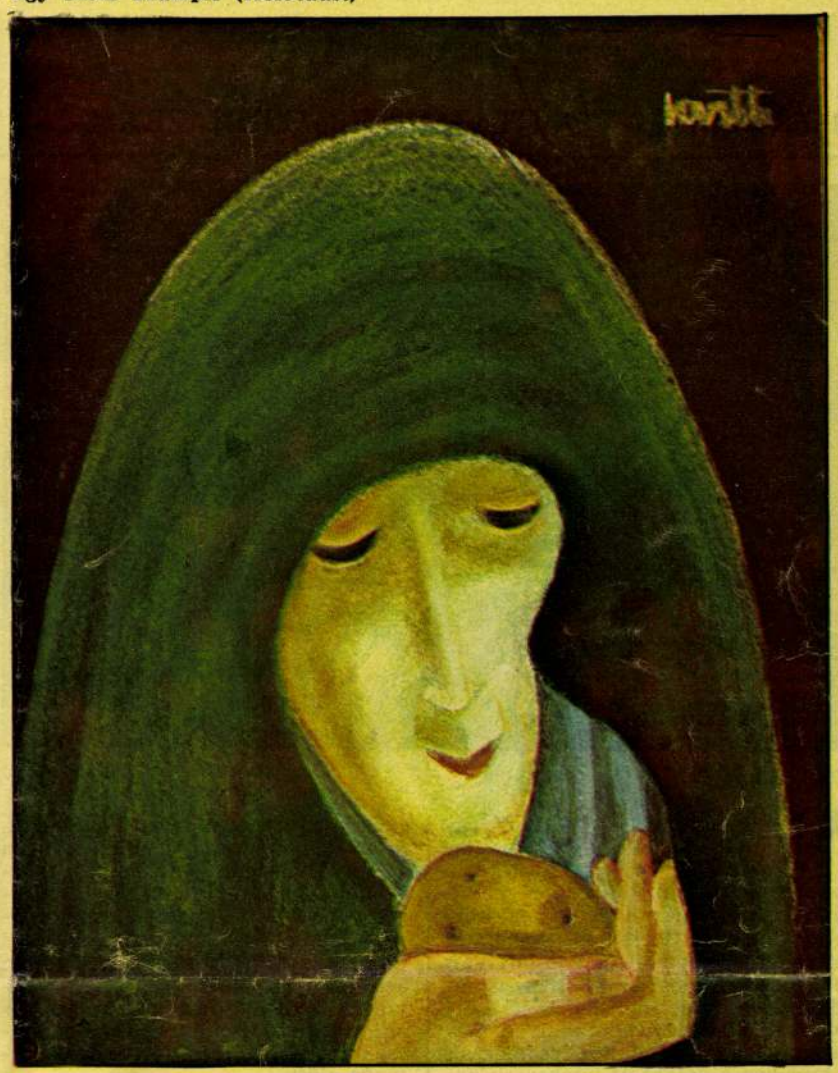

Kőgörgetés (Holocaust)

Asszonyok barakkja (Holocaust)

LÁSZLÓ MIKLÓS REPRODUKCIÓI

LÖWITH EGON

Új Tükör, XXVI.évf. 52.sz.1989

A „zöld” közellenség

IBSEN–MILLER BEMUTATÓ A VÍGSZÍNHÁZBAN

Tordy Géza KELETI ÉVA FELVÉTELE

Nincs unalmasabb a tézisdrámánál. Néhány perc eltelik, néhány epizód celebráltatik, s már régen tudjuk, mire megy ki a játék. Aztán már csak a végkifejletre várunk, nemigen történhet semmi lényeges, jó esetben fölvillan még egy-két megrendítő sors, ismerős emberi döntéshelyzet. S jó esetben a színészek „átjátszanak” a mába, s lazán életünkhöz csomózzák a precízen kidolgozott játékszerkezeteket.

Henrik Ibsen 1882-ben írott s századunk derekán Arthur Miller által átdolgozott darabja, *A nép ellensége* tézisdráma a javából: fölállít egy drámai alapképletet, s azt bontja ki akkurátus egyértelműséggel, hatásosságra törően. Mindehhez mozgósítja a múlt századi stílnaturalizmus valamennyi bevált eszközét, a társalgási színmű szalonfordulatait a családi bonyodalmakon át az érzelmek és szenvedélyek fokozásáig. A játék ezúttal egy igazságért küzdő derék polgárról szól, aki orvos lévén fölfedezi, hogy nagystílű panamák és hatalmi manipulációk hálózzák be a társadalmat; a nagyratörő polgármester fürdővárossá szeretné fejleszteni a kisvárost, pedig az aranyat érő gyógyforrás fertőzött, beteg, veszélyes. Stockmann doktor, az erkölcsös közember afféle „zöld” próféta, élete s családja biztonságának kockáztatásával bizonyítaná, hogy csődbe rohan a közösség, ha hisz a korrupt feljebbvalóknak.

A főiskolás sztárrendező, Balikó Tamás jegyzi a vízszínházi bemutatót. Balikó jó érzékkel ismerte föl, hogy aktualizálás nélkül is beletenyerelhet e túlfűtött szenvedélyű játék napjainak környezetvédelmi vitáiba. Elég, ha erőteljesen kibontja a dráma konfliktusrendszerét, s jellemeinek mozgását, összeütközéseiket rábízza a vígszínházi társulatra. Működik is minden a maga módján, Stockmann doktor csatározásai közben gondolhatunk Bős—Nagymarosra, Ófalura, egyebekre, s a körúti együttes is hozza a maga régóta begyakorolt, üzembiztos formáját. Szenvedélymentesen működik a színházi masinéria, és ehhez a közreműködők, a díszletet tervező Horesnyi Balázs s a jelmezeket tervező Kárpáti Enikő is hozzájárulnak. Csak hát mindez kevés, különösen attól az ifjú rendezőtől, akiért mostanság versenyeznek a színházak, s aki főiskolás rendezéseivel ugyancsak magasra állította a mércét önmaga előtt.

Az előadás egyébként korrekt munka, különösen az a színészek részéről, akik mindent megtesznek a bemutató sikeréért. A lázadó orvost érzékenyen megformáló Tordy Géza szuggesztivitása, játékának ereje szinte az egész előadást besugározza: olyan szenvedélyes férfit mintáz meg, aki önmagában is képes létrehozni és vállára venni az egész drámát. Kiégett, cinikus apósát Hetényi Pál játssza, finom eszközökkel mutatva be a társadalmi korrumpálódás feltartóztathatatlan erejét. Az igazságért küzdő Stockmann doktor legfőbb ellenfele, a hatalmat egy személyben megtestesítő polgármester szerepében Vallai Péter számítóan fölényes, kicsinyes, és mégis félelmetes figurát rajzol elénk. Igaz, az ő manipuláló hivatalnokja inkább az eszével, s az intellektuális cinizmusával, semmint dölyfös akarnokságával hat a könnyen elbutítható tömegekre. A családi dráma arcképcsarnokát teszi teljessé az aggódó hitvest hiteles pasztellszínekkel megformáló Halász Judit, s harcos öntudatra ébredő lányuk (Eszenyi Enikő).

Balikó rendezését végső soron ellentmondásos kettősség jellemzi: az epizódokból szikrázó szenvedélyek csapnak elő, az előadás egésze mégis vontatott és ritmustalan, néhol kifejezetten unalmas: a játék nehézkesen bontakozik ki, s a színpadot hosszú perceken át robbanékony indulatok helyett a társalgási színmű közönye uralja.

KOVÁCS DEZSŐ

Dominó szex

A KÖRMAGYAR SZEGEDEN

Frappáns ötlet volt Arthur Schnitzlertől a *Körtánc*. A századfordulón írt darabjában a szerző tíz intim együttlét történetét fűzte láncra, a szituációs elő- és utójátékkal egyetemben. (Intim együttlét: rendre ez a kifejezés használtatik a Körtánc kapcsán, jelezvén, hogy a drámairodalom és a színháztörténet mulatságos zavarral eufemizálja a témát.) Schnitzler művének szerkezete a dominójátékhoz hasonlatos: a párosok egyik tagja mindig egyezik a következő duó másik tagjával. Így járnak a hősök ágyról ágyra, mígnem zárul a kör. E szexuális ringlispil bemutatására vállalkozott az osztrák drámaíró, s ne gondolja senki, hogy szándékában alantasság, élv- és/vagy sikerhajhászás vezette. Schnitzlert aligha a tárgykör pikantériája vonzotta, sokkal inkább a társadalmi tablókép megfestésének lehetősége. Hiszen a mű szereplői a korabeli Bécs különböző státusú, más-más réteget képviselő figurái. Leírásukat a szerző az utcalánynál kezdte, s a grófnál fejezte be. A kezdő- és végpont közötti alkalmi szeretkezések során és kapcsán körképet adott kora és kortársai kultúrájáról.

Nem kevésbé frappáns ötlet volt Schnitzler színdarabját adaptá'ni hazai és jelenlegi viszonyaink közé. A *Körmagyar* megírására Kornis Mihálynál alkalmasabbat keresve sem találhatni: ő ugyanis nemcsak a szituációk megteremtésére és életrevaló dialógusok kiötlésére képes, de a játékban szereplők tipizálására, nyelvi jellemzésére is. Talán túlságosan is leleményes e tekintetben. Mert ha a figurák szavai ennyire szellemesek, ötletesek és eredetiek lennének a valóságban, akkor talán szexuális kalandjaik sem lennének ilyen sekélyesek. Ez az ellentmondás némiképp hamissá és kimódoltá teszi a Körmagyar első jeleneteit. A darab ott kezd igazán hitelessé és izgalmassá válni, ahol az értelmiséghez ér. Minél magasabban kvalifikáltak a hősök, alkalmi kapcsolatuk annál bonyolultabb, rétegezettebb és gazdagabban motivált. S hogy ez azért van-e így, mert a valóságban is így van, vagy azért, mert Kornis így gondolja nehéz lenne eldönteni.

A darab első felének döccenői és gyengeségei megmutatkoztak már a Vígszínház tavalyi ősbemutatóján is. Amikor a Szegedi Nemzeti Színház műsorra tűzte a Körmagyart, lehetőség nyílt volna némi korrekcióra, a nehézkesebb részek átírására. Hiszen a Vígszínházban Kornis naponta és naprakészen formálgatta a szöveget a próba időszaka folyamán. Szegeden azonban aligha vett részt a színrevitelben — állítólag még a premierre is elfelejtették meghívni —, a produkció tehát híven ismétli a hibákat és az erényeket.

A Körmagyar biztosan áll a lábán és tíz színészen. Sándor János rendezőnek azzal nem kellett fáradnia, hogy koncepciót gyártson vagy mély drámai értelmezést keressen. Elfogadott Molnár Zsuzsától egy értelmetlen díszletet, mely úgyse próbál naturalistának látszani, tehát a

Áron László és Janisch Éva
KELETI ÉVA FELVÉTELE

díszletezők feleslegesen futkosnak ki-be egy-egy nagyon konkrét bútordarabbal a jelenetek között. Talált továbbá egy kellemes átkötő zenét, mely stilizálja az aktust. (Még azt is, amelyiknél csődöt mond a hím tag.) A színészeken nemigen tudott segíteni, mármint azokon, akik rászorultak volna. Az első jelenetek szereplői ugyanis erősen megérzik az esetleírások elnagyoltságát és azt az említett ellentmondást, mely a figurák nívótlan viselkedése és nívósabb szövege között van. Józserével Kaszás Géza az egyetlen, aki egységet és hitelt tud teremteni, amikor megjeleníti a Katonát. A Kurvát játszó Bede Fazekas Annamária és a Takarítónőt megformáló Olasz Ági érezhetően küzd a szereppel: mintha akaratlan ellenérzéseik volnának a figurával szemben, akivel azonosulniuk kell(ene). Kolti Helga Fiatal elvtársnője érdekes és átgondolt alakítás, szellemes és frappáns Szervét Tibor (Fiatal elvtárs) és Galbenisz Tomasz (Író) játéka. Megfelel Janisch Éva (Édes kislány), Áron László (Férj) és Dobos Kati (Színésznő). S fejjel kiemelkedik az előadásból Kalocsay Miklós, akit olyan régen nem láttunk ilyen kiválónak, hogy talán soha. Az ő Milliomosa csupa elegancia, meghitt bensőségesség, elmélázó bölcsesség. S bár a Körmagyar minden résztvevője vesztes — amennyiben az AIDS a tizenegyedik szereplője a darabnak —, a szegedi bemutatónak Kalocsay személyében van nyertese.

STUBER ANDREA

LŐVITH M. EGON - szobrász festő

TÁRLAT

Lővith M. Egon alkotásai

„A krumpli"

Lővith M. Egon kolozsvári szobrász és festő. A romániai Joan Andreescu Akadémia tanáraként művésznemzedékeket nevelt; hatása a mai napig érezhető a kolozsvári és az erdélyi szobrászaton. (Munkásságáról részletesebb információkat Banner Zoltán Erdélyi magyar művészet a huszadik században című könyvében találhatunk.) A kisvárdai Rétközi Múzeum — megismerve Lővith holocausttal kapcsolatos pasztelljeit — elhatározta, hogy a Kisvárdán kialakítandó zsidó emlékhely részévé teszi művészetét. Ezért az elmúlt évben egy gyűjteményes kiállítást rendeztek kompozícióiból; az alkotások jelenleg a múzeumban találhatók és reméljük — ha a város is úgy akarja — ott is maradnak.

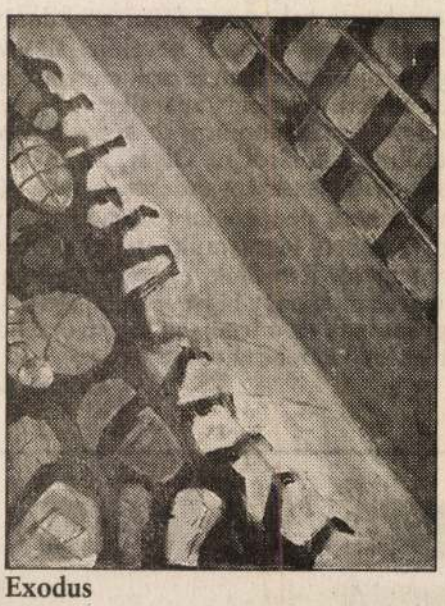

Exodus

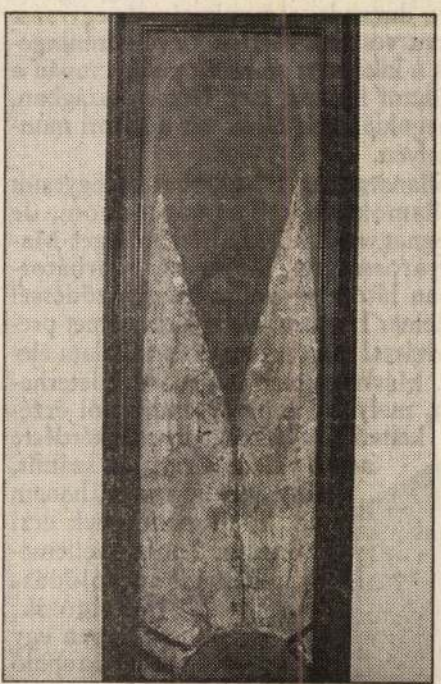

Káddis

Elek Emil felvételei

Kelet-Magyarország
1998.05.23.

tráliáig

magyar olvasókhoz nem jutottak el. Még jobban sajnálhatjuk, hogy legújabb könyve, az 1997-ben a torontói Vörösváry Kiadónál megjelent Én című önéletrajzi regénye is csak ilyen alkalmi tiszteletpéldányok formájában kerülhetett eddig az itthoni olvasók szűk körének kezébe.

A több mint hétszáz lap terjedelmű mű a szerző egész eddigi pályáját felöleli, legrészletesebben azonban gyermek- és ifjúkoráról, a derzsi, ajaki és nyíregyházi évekről szól.

Gyakran mondjuk, hogy a nyírségi megyeszékhely irodalmi város. Ez több szempontból igaz is. Úgy is, hogy sok író született itt, de úgy is, hogy sokan közülük műveikben is megörökítették a várost. Az eszlári per korának Nyíregyházája már Mikszáth és Eötvös Károly írásaiban felvillan. A századvégi kisvárost Andor József és Gömöri János idézi fel számunkra, majd Krúdy varázsolta igazán halhatatlanná. A húszas éveket Gábor Béla ábrázolta a Néhány első szerelem története novelláiban, a háború utáni korszak Nyíregyházájára Rákos Sándor, Váci Mihály, Fábián Zoltán, Sipkay Barna, s leginkább pedig Galambos Lajos írásaiban ismerünk rá. A harmincas évek azonban eddig mintha kimaradtak volna. Ruttkay Arnold könyve most ezt is pótolja. Ő 1933 és 41 között volt a Kir. Kat. Gimnázium diákja, s a Szent Imre Internátus lakója. Olyan aprólékos pontossággal és annyira életszerűen idézi fel az egykori diákotthon világát, hogy még száz évvel később is rekonstruálni lehetne az éppen mostanában lebontott épületet, s a benne lakók életét is.

A Kir. kat. akkor még egészen fiatal, majdnem új gimnázium volt. Befejezetlen épületével nem éppen impozáns látványt nyújtott a Kótaji utcán. Az irodalomban csak valamivel később, Galambos írásaiban, főként Hideg van tegnap óta című regényében szerepelt először. Ruttkay önéletírása az intézmény történetének korábbi periódusát örökítette meg. Különösen érdekes és tanulságos az iskola egykori tanárainak bemutatása. Szepi bácsitól (Kaszás József) Gazsó tanár úrig, Zacskó Gyulától Perényi Rudolfig, Bodonyi Ferenctől Péczeli Imréig és a testnevelő Petraskó Laci bácsiig annyi szeretettel és finom humorral, annyi jóízű anekdotával eleveníti meg egykori nevelőit, ahogyan egész irodalmunkban is csak nagyon kevesen tudtak beszélni tanáraikról. Nagyon színes és gazdagon árnyalt képet fest magáról az iskoláról is. Olyat, amely nemcsak mint olvasmány érdekes, hanem iskolatörténeti, pedagógiai-történeti, sőt várostörténeti forrásműként is haszonnal forgatható. Reméljük, egyszer majd hazai kiadásban is napvilágot lát, s a régi Nyíregyházának ez a legújabb regénye minden érdeklődő kezébe eljuthat.

Katona Béla

ező tőkés

a forgalom mára milliárdos nagyságrendűvé duzzadt: a munkatársak egymást váltva vesznek részt a kleve-i tréningeken, a kiképzett emberek pedig csupán a feladatot ismerik meg Németországban, a megoldás már rájuk vár a bátori munkahelyen.

Pillanatnyilag a legtöbbet az Egyesült Államokban kell tartózkodnom, de legnagyobb fejlődési lehetőséget Magyarországon, illetve itt, Nyírbátorban látom — vallja meggyőződéssel Reiner Hannen, aki a híres német precizitással szervezi maga és vállalata életét. Másképp nem is győzné a leterhelést, melynek nagyságrendjét jól érzékelteti az életkorát firtató kérdésre adott válasza: nem az számít, hány éves az ember, hanem az, hogy mennyinek érzi magát. Ennek szellemében kikapcsolódásként is dolgozik, most éppen egy megyei repülő klub szervezésén töri a fejét.

Pesther Tagblatt 1842

„Zum Guckguck," sagte er, „gehst Du denn auf schlechten Wegen, daß Dir's Herz so pocht? Der Amtmann ist ein Mensch und Vater wie Du; für seine Kinder thut man Manches, was man sonst so leicht wohl nicht thun würde."

Er schritt festen Fußes weiter und trat in das Haus, das er seit Jahren nicht mehr besucht hatte.

„Ist der Herr Amtmann zu Hause?" fragte er ein Dienstmänchen.

„Er ist oben," war die Antwort.

Der Förster stieg hinauf, klopfte an die bekannte Thüre, und auf das „Herein!" des Amtmanns, öffnete er rasch und stand vor ihm.

Dieser machte eine Bewegung, als wollte er in's andere Zimmer gehen.

„Guten Morgen, Herr Amtmann," sagte fest aber freundlich der Förster, „und dürft' ich sagen: alter Freund, so wär' mir's noch eins so lieb."

„Was steht zu Diensten?" fragte der Amtmann in mürrischer Verlegenheit.

„Ich bin in der Kirche gewesen, der Herr Pfarrer hat über die Versöhnlichkeit eine schöne Rede gehalten, ich komme, meine Hand zur Versöhnung zu bieten."

„Wenn der Herr Förster nichts Amtliches bei mir zu verrichten haben, so muß ich bitten, mich zu verschonen."

„Es ist so zu sagen auch amtlich, wenn anders der Stand des Vaters ein Amt zu nennen ist. Ich habe mit redlichem Herzen den Weg unternommen und Ihr saures Gesicht schreckt mich nicht ab."

„Die Herren Jäger fürchten und scheuen freilich nichts, das weiß man."

„Ohne Spitzfindigkeiten; ich fürchte das Unrecht und scheue mich nicht, es zu bekennen, wenn ich Unrecht habe. Wir sind sonst Freunde, wenigstens gute Bekannte gewesen."

„Gewesen, ja."

„Und sind's am Ende noch. Wir haben nur eine drohende Maske vor's Gesicht genommen, und keiner will sie zuerst ablegen."

„Mein Gesicht ist keine Maske."

„Desto besser, so mag meinetwegen das meinige eine gewesen sein, die ich jetzt ablege."

(Fortsetzung folgt.)

Journalistischer Mischmasch.

— In der Croatia lesen wir: In Agram ist wieder eine Theaterunternehmung am Ende, eine andere im Beginn — seit zehn Jahren die zwölfte. Hr. Meyer ist mit einem bedeutenden Deficit abgetreten, Hr. Schmidt wird wieder, was er im letzten Wintersemester gewesen, der Leiter unserer Bühne. Vorläufig können wir nur dem Ersten gratuliren; denn er hat doch die Rudera seines geringen Fundus in's Trockene gebracht, wenn auch andere bei der Geschichte in der Patsche sitzen. Wie es seinem Nachfolger ergehen werde, steht zu erwarten; wir wollen das Beste hoffen. Hr. Schmidt besitzt unstreitig die erforderlichen Bühnenkenntnisse, um ein so gefährliches Unternehmen durchzuführen; aber die Zeiten haben sich geändert: die günstigen Auspicien, unter welchen er voriges Jahr begonnen, trifft er nicht wieder. Wir sind überhaupt der Meinung — 99 von 100 sind es mit uns — daß es zu den absoluten Unmöglichkeiten gehöre: die Unternehmung in Agram unter den bestehenden Verhältnissen ein ganzes Jahr hindurch ohne Verlust fortzuführen.

— In den „Erinnerungsblättern an den Brand von Hamburg, von Dr. Siemers," welche von den „Originalien" als ein sehr werthvolles, die genauesten Details enthaltendes Werk gerühmt werden, findet sich folgende interessante Notiz: „Maria, ein 17jähriges Mädchen, früher in Hamburg wohnhaft, seit einigen Monaten in Oberdorf in Schwaben, erzählte ihren daselbst lebenden Verwandten am Morgen des fünften Mais, daß sie beim Erwachen eine fürchterliche Unruhe in allen Straßen Hamburgs und dieses halb zerstört gesehen habe. Auch ihren Verwandten in Hamburg, Dr. F. (bei welchem sie hier gewohnt hatte), habe sie auf der Straße flüchtend gesehen. — Dr F. flüchtete am 6. Mai. Diese Vision eines jungen, zur Schwermuth geneigten Mädchens, welches stets einen Ernst, der über ihre Jahre hinausging, gezeigt hatte, wurde dem Dr. F. schriftlich mitgetheilt." — Hr. Dr. Siemers versichert, diesen Brief selbst gelesen zu haben.

Kleine Stadtpost.

Pesth. Die Prüfung der Zöglinge der k. priv. Commerzial-Lehranstalt fand im Laufe voriger Woche in Gegenwart eines zahlreichen Auditoriums Statt, unter dem sich auch die hochwohlg. HH. v. Stoffer und Asztalos und v. Tölgyesy befanden und dem Lehrpersonale wie den ausgezeichneteren Zöglingen die ehrenvollsten Lobsprüche zollten. Man muß aber in der That gestehen, daß diese gemeinnützige Anstalt in keine würdigeren Hände übergehen konnte, als in die des jetzigen Oberlehrers, des Herrn A. Hampel. Auch in dieser Prüfung stellte sich dessen Lehrgewandtheit, fruchtende Methode und eifervolle Erziehung der seiner Aufsicht überlassenen Zöglinge in das schönste Licht. Die unerläßlichen Kenntnisse für jede Branche des Handelsstandes: einfache und doppelte Buchhaltung, Wechsel- und Handelsrecht, allgemeine Handelsgeographie und Waarenkunde, alle nur erdenkliche Zweige kaufmännischer Arithmetik mit Anwendung der practischen Vortheile, die bei verwickelten Rechnungen schnell an's Ziel führen, Stylübungen in ungarischer und deutscher Sprache werden in dieser Anstalt vorgetragen, und die Art und Weise, wie die meisten Zöglinge die gestellten Aufgaben lösen, zeigten von der gründlichen Lehrmethode und dem Ernste, mit dem Lehrer und Zöglinge ihrem Berufe obliegen. Als wesentlich muß die Verdienstlichkeit hervorgehoben werden, die Hr. Hampel sich dadurch erworben hat, daß zwei Gegenstände, die bisher nur nebenbei und in untergeordneter Weise betrieben wurden, als ordentliche in der Anstalt einführte, nämlich das Studium der ungarischen Sprache und die Schönschreibekunst (welche letztere Hr. Löwy lehrt). Die Fortschritte, die in beiden Gegenständen bemerkbar sind, verdienen die gerechteste Anerkennung, besonders was die letztere betrifft, und unter den 200 Probeblättern besteht die größere Hälfte aus Kunststücken der höheren Calligraphie, die wahrhaft mit Staunen erfüllten und der Unterrichtsmethode des Hrn. Löwy das rühmlichste Zeugniß geben. — Die Prüfung der Sonntagsschüler wurde an demselben Tage in der Nachmittagsstunde im Beisein des Magistratsrathes v. Damianovics, der HH. Handelsstandsvorsteher und der Schulcommission vorgenommen, und auch hier wurde die Verdienstlichkeit der Lehrer wie der Fleiß der Zöglinge gepriesen. Im Studium der ungarischen Sprache zeichnete sich der Zögling C. Rosenschön aus; unter den Probeschriften wurde vorzüglich ein „Pater noster," geschrieben von C. Hátay, bewundert. Möge dieses Institut von allen Handlungsbeflißenen, die auf gründliche Fachkenntnisse reflectiren, seinem umfassenden Nutzen gemäß erkannt und gewürdigt werden; möge es auf Errichtung ähnlicher Anstalten im Vaterlande influiren, und die ihm gebührende Theilnahme nach Maßstab des täglich erweiterten Commerzes sich steigern!

— Unter die Stadtplagen von Pesth gehört außer dem Staube noch das Pflaster an der rechten Seite des Theaterplatzes. Es geht wohl Keiner, und wäre er auch ein Puritaner, von dem herrlichen Trottoir der Brückgasse auf diese unglückselige Stelle hinüber, ohne einen derben Fluch auszustoßen, über die allzuweit getriebene Sparsamkeit jenes Hauseigenthümers, welcher trotz allen Aufforderungen in den Journalen noch immer kein Trottoir vor seinem Hause legen läßt. Bei einigem guten Willen und Gemeinsinn unserer Mitbürger ließe sich aber diesem Uebel in kurzer Zeit abhelfen. Wir schlagen nämlich vor: eine Actien-Gesellschaft zu bilden, welche, nach eingeholter höheren Bewilligung, auf ihre Kosten vor dem Eckhause des Theaterplatzes ein Trottoir legen lassen soll. Natürlich dürfte die Gesellschaft auf ihrem Pflaster keine Art von Mauth erheben, und das ganze Unternehmen müßte vom Standpuncte des wahren Patriotismus ausgehend, blos auf die Verschönerung der Hauptstadt hinzielen. Uebrigens müßte das Trottoir nach Verlauf von 87 Jahren wieder an den Eigenthümer des Eckhauses heimfallen. Zur Deckung aller Kosten wäre es hinlänglich, wenn 30 Stück Actien à 10 fl. C. M. ausgegeben würden, und bei dem allgemeinen Unwillen, den jene ungepflasterte Stelle auf dem schönsten und besuchtesten Platze der Stadt erregt, läßt sich von dem Gemeinsinne der Pesther hoffen, daß die Actien baldigst vergriffen sein würden.

Nachrichten.

Pränumerations-Ankündigung.

Bei dem Herannahen des vierten Quartals dieses Jahrganges, erlaube ich mir das geehrte Publicum zur Pränumeration höflichst einzuladen. Der Pränumerationsbetrag ist vierteljährig mit Zusendung, so wie mit zweimaliger Postversendung 2 fl. 48 kr., zum Abholen 2 fl. 24 kr. C. M. — Pränumeration wird angenommen bei allen k. k. Postämtern in Ungarn und Siebenbürgen. — Für Pesth in der Expedition, Waiznergasse dem Hotel „Palatin" gegenüber (rückwärts im Hofe.) Auch sind noch einige complete Exemplare vom dritten Quartal, das ist von 1. Juli bis heute, vorräthig und zu haben.

Gustav Heckenast,
Verleger.

Ankunft Abfahrt
der Dampfboote in Pesth.

Ankunft von **Wien** Abends
Abfahrt nach **Wien** Früh 7 Uhr } **Täglich.**
Ankunft von **Orsova** Vormittag den 25., 29. September.
Abfahrt nach **Orsova** bei Anbruch des Tages den 25., 29. Sept.

Der Remorqueur **Erös** fährt jede zweite Woche nach Semlin und Drenkova.

Caffeehaus-Verpachtung.

In Ofen, ober dem Brückenkopfe der neu zu erbauenden Kettenbrücke, ist das in dem zu den 3 Königen genannten Eckhause ganz neu eingerichtete Caffeehaus mit billigen Bedingnissen alsogleich zu vermiethen, und das Nähere bei dem Drechslermeister im Hause einzuholen.
Ofen, den 25. September 1842.

Lizitation

Von Seite des k. Pesther Wechselgerichtes wird angezeigt, daß am 30. September 1842 in den gewöhnlichen Lizitationsstunden in dem Gewölbe des Taschnermeisters Franz Hofmüller, großen Brückgasse, verschiedene Taschnerwaaren lizitando verkauft werden.
Pesth, den 20. September 1842.

Wohnung zu vermiethen.

In der Stadt, Rathhausgasse Nr 282 ist eine Wohnung im ersten Stock bestehend aus 7 Zimmern, großer Küche, Speis, Boden und Keller zu verlassen, und sogleich zu beziehen. Näheres hierüber in der Leinwandniederlage daselbst.

Der k. k. Kunstmaler Friedrich Lieder aus Wien

ist hier angekommen, und übernimmt einige Portraits im Aquarel anzufertigen, seine Wohnung ist im Hotel zum Tiger Nr. 41, 2. Stock.

Ernst Klein's

neu eröffnete Cravatten-Fabriks-Niederlage im deutschen Theatergebäude auf dem Theaterplatz in Pesth,

empfiehlt sich einem verehrungswürdigen Publicum mit einem auserwählten Lager aller Gattungen Herren-Cravatten und Chemisets neuester Façon zu den billigst gestellten Fabrikspreisen.

Endesgefertigter, der durch seine für die Handlung des Hrn Ignaz Zograf seit Jahren gelieferten Artikeln vielen Zuspruch und die größte Zufriedenheit zu erwerben das Glück hatte, hofft, daß ein verehrungswürdiges Publicum dieselbe Gunst auch fortan den in seinem eigenen Etablissement vorräthigen Erzeugnissen schenken werde.

Ernst Klein,
Cravattenmacher.

Martin Dallmer,

Caffeesieder im Casinogebäude,

gibt sich die Ehre, seinen hochgeehrten Gönnern anzuzeigen, daß die Renovirung seines Caffeehauses bereits zu Ende gediehen sei, und daß dasselbe **Samstag den 1. October** eröffnet werden wird. Ich habe keine Mühe und Kosten gescheut, um mein Etablissement durch prachtvolle Ausstattung den glänzendsten Anstalten der Art im Auslande gleich zu stellen, und darf ohne Uebertreibung sagen, daß mir dies gelungen sei. Der ausgezeichnete Transparenten- und Zimmermaler Hr. Nüppnau hat die Decoration des Plafonds und der Seitenwände mit eben so viel Kunst als Geschmack geleitet, und der geschickte Spenglermeister Jellinek in Ofen, hat mit Anfertigung der prächtigen und hellstrahlenden Lampen Vollendetes geliefert; die Billiardtische und andere Tischlerarbeiten wurden von hiesigen bewährten Meistern verfertigt; endlich wurden besondere und äußerst confortable Appartements zu Gesellschaftsspielen und Unterhaltungen eingerichtet. Nach so vielen Aufopferungen, und in Betracht der allgemein anerkannten Güte meines Caffee's und meiner andern Getränke, der günstigen Lage des Etablissements, der reichen Auswahl an allen Zeitschriften des Inlandes und sehr vielen des Auslandes, und endlich der höflichen und prompten Bedienung, glaube ich mir schmeicheln zu dürfen, daß nicht nur diejenigen Gäste, die seit einiger Zeit meine Anstalt wegen der bei einer Renovirung unvermeidlichen Unordnung nicht besuchen konnten, mit erneuerter Vorliebe dahin zurückkehren werden, sondern daß es mir bei näherer Besichtigung meines Locales auch gelingen wird, neue und huldreiche Gönner und Gäste zu gewinnen.

Martin Dallmer.

Local-Veränderung d. Wäschwaarenhandlung des Alois Uhl zur weissen Katze in Pesth.

Meine verehrten Abnehmer bitte ich mir ihr gütiges Zutrauen auch in meinem neuen Locale zu schenken. Selbes befindet sich gegenüber von dem frühern, im Parkfrieder'schen Hause, Waiznergasse nächst dem Theater.

Alois Uhl.

Die Meubel-Niederlage

der vereinigten Tischlermeister in Pesth, Dorotheagasse Nr. 20, dem Handelsstandsgebäude gegenüber.

dankt für das ihr geschenkte Zutrauen und empfiehlt ihr reichhaltiges Lager aller Gattungen fertiger Meubels und Gestelle nach dem neuesten Geschmack, unter der Versicherung, daß das Bestreben sämmtlicher Mitglieder nur dahin gerichtet ist, sich durch besonders solide, dauerhafte und modernste Arbeit, so wie durch die möglichst billigen Preise das allgemeine Vertrauen immer mehr zu erwerben.

Bestellungen auf alle dahin gehörigen Artikel werden promptestens effectuirt.

Ein hübsches Gärtchen (200 Quadrat-Klafter),

versehen mit den besten Gattungen Obstbäumen und Weinstöcken, wie auch edlen Gesträuchen, einem Wohnzimmer und Küche nebst Lusthäuschen, in der Nähe der Königsgasse (Rosengasse Nr. 750) ist zu verkaufen. Näheres im Hause selbst.

Von der ersten in Ungarn zu Pesth privilegirten Commerzial-Bildungs-Anstalt.

Nachdem der diesjährige Lehrcurs mit der am 18. d M. zur Zufriedenheit meiner pl. t. Herren Vorgesetzten abgehaltenen Prüfung beendet ist, habe ich die Ehre allen resp. Eltern und Vormündern, welche mir ihre Söhne zur Erziehung anvertrauen wollen, die gebührende Anzeige zu machen, daß Montag am 3. October l. J. der neue Lehrcurs beginnen werde.

Ich werde auch in der Folge Alles aufbieten, um das mir geschenkte Zutrauen, für welches ich meinen innigsten Dank abstatte, zu erhalten, das ich bis jetzt zu besitzen stets so glücklich war.

Anton Hampel,
Vorsteher obiger Anstalt in der Göttergasse im v. Marczibányi'schen Hause 2. Stock.

Nur noch bis Montag den 3. October

ist das große automatische

Wachsfiguren-Cabinet

täglich von 3 bis 7 Uhr Abends in der großen Bude in Ofen nächst der Brücke, am Donauufer zu sehen

Das Nähere melden die Anschlagzetteln.

Georg Tiets und Benoit Fréchon.

Lizitation.

Von Seite des löbl. Pesther Wechselgerichtes wird hiemit bekannt gemacht, daß Freitag als am 30. d. M. in der Leopoldstadt, zwei Adlergasse Nr. 257 in Laszlovszky'schen Hause verschiedene Meubelstoffe und sonstige Schnittwaaren lizitando veräußert werden.

Lizitation.

Auf wechselgerichtliche Anordnung werden heute Donnerstag den 29. Früh 9 Uhr, Königsgasse im Rottenbiller'schen Hause Nr. 1377 verschiedene Ledergattungen lizitando veräußert.

Weinlese-Lizitation.

Freitag den 30. September 1842 wird die heurige Weinfechsung von der zur Joseph und Susanna Duliczky'schen Concursual-Masse gehörigen, im Csömörer Gebirge liegenden Weingärten mit Benutzung des Preßhauses und Preßgeschirres, nach dem Eimer reinen Mostes im Grundbuchamte der Freistadt Pesth lizitando veräußert.

Pesth, den 26. September 1842.

M. Winkler,
Masse-Curator, Müllergasse Nr. 107.

Bei Gustav Heckenast ist erschienen und zu haben:

Jósika Miklós' Regényei.

1—15 Kötet. 12rét. Pesten. 15 fl. C. M.

1— 2	Kötet.	Abafi. 2-dik kiadás	2 fl.
3	—	Zólyomi. 2-dik kiadás . . .	1 fl.
4— 5	—	Könnyelmüek. 2-dik kiadás .	2 fl.
6— 8	—	Az utolsó Báthori. 2-dik kiadás	3 fl.
9—12	—	A' Csehek magyarországban .	4 fl.
13—15	—	Élet Tündérhon	3 fl.

Brennholz-Verkauf.

Gutes ausgetrocknetes Weißbuchenholz in reichhaltigen Klaftern geschlichtet, ist am untern Donauholzplatz unter dem Müllerteich zu 18 fl. W. W. zu haben bei dem Holzwächter des

Rudolph Wodianer.

Zwei Staatspferde

sammt Kalesche und einem Bandauer sind täglich wegen plötzlich eingetretener Abreise in der Windgasse im v. Marczibányi'schen Hause zu verkaufen.

Bei Joseph Wagner

in Pesth ist so eben neu erschienen:

Virradó,

ungarische Melodien für das Pianoforte von M. Rozsavölgyi 15 kr.

Erklärung.

Gefertigter mache hiermit bekannt, daß ich im Nr. 49 des Kundschaftsblattes Herrn Thomas Maubach, der von selben mir erbauten Maschinen wegen, auf sein eigenes Ansuchen empfohlen habe, und da ich jetzt dieselbe Empfehlung wiederholen sollte, erkläre ich hiemit, daß die Herren Interessenten nur durch Anschauung der Maschinen den Meister derselben beurtheilen mögen. — Pesth im September 1842.

Carl Laky,
bürgl. Silberarbeiter.

Zur Beachtung.

Da es sehr oft der Fall ist, daß bei Zimmermalerei die Farben von der Wand, besonders in feuchten Wohnungen anziehen, so mache ich einem pl. t. Publicum hiemit die ergebenste Anzeige, daß ich Zimmer mit einer Farbe male, die im trockenen Zustande haltbar, einen den glänzendsten Tapetten ähnlichen Glanz hat, und die vortreffliche Eigenschaft besitzt, daß man die Wände mit einem feuchten Tuche auch abwaschen kann, — diese Farbe ist besonders für Gast- und Caffeehäuser empfehlenswerth, da selbe den Tabakrauch nicht so wie die gewöhnlichen Farben anzieht. Es empfiehlt sich einem geehrten Publicum

Moritz Deutsch,
Zimmermaler, 2 Mohrengasse Nr. 1354 im Löwi'schen Hause.

Ein neu sortirtes Waarenlager in verschiedenen

Herbst- und Winterkleidern,

als glatte und gedruckte Thibet, Baumwoll- und Schafwoll-Chinee, Baumwoll- und Schafwoll-Asphalt in Stück und nach der Elle. — Eine große Auswahl von Mousseline's de laine zu sehr billigen Preisen, quadrillirte Merinos nach der Elle, gedruckte und quadrillirte Croise, so wie auch verschiedene Baumwoll- und Schafwoll-

Mäntelstoffe

dann gedruckte licht- und dunkelbödige Percails und ein neusortirtes Lager von den verschiedenartigsten Baumwoll- und Schafwolltüchern in jeder Größe und Qualität empfiehlt

Joh. Römer's Witwe,
in der Wienergasse Nr. 199 in Pesth.

Fortepiano

mit 6 Octaven von J. Graff aus Wien, sehr gut erhalten und besonders gut stimmhältig, ist billigst zu verkaufen, und in der Göttergasse Nr. 186 zu ebener Erde rechts im Hofe, in der Tabakfabrik zu erfragen.

Zwei Sperrsitze

werden im städt. deutschen Theater auf dem besten Platz im Parterre für jede zweite Vorstellung im laufenden Abonnement vom 1. October l. J. bis Ende März 1843 zur Benutzung überlassen. Darauf Reflectirende belieben sich in der Dorotheagasse, Nr. 10, im 1. Stock links zu erkundigen.

Fremden-Anzeige.

König v. Ungarn. HH. Streibl, Arzt. — Baerand, Oberstlieutenant. — Bertha, Geistlicher. — Bisztra, Beamter. — Janka, Agent. — Jellenek u. Mannsfeld, Kaufleute. — Lachmayer, Rath. — Ricii, Ingenieur.

Palatin HH. Plauhorn, Doctor. — Bűganovits u. Hallasy, Grundherren. — Chorin, Jurist.

Gold. Adler. HH. Graf Czebrian. — Kováts, Hofrath. — Hegyessy, Grundherr. — Szoldadits, Ingenieur.

Weiß. Schiff. HH. Szajlovits, Fiscal. — Mallmann, Ingenieur.

Redacteur: Dr. S. Saphir. — Verleger: G. Heckenast.

Cromwell so allein, ohne Heer und ohne Kanonen begegneten, so wollen wir denn unsern Kampf von Worcester von Neuem beginnen."

Er trat bei diesen Worten mit dem Dolche auf Cromwell zu, der den Arm des Gegners ergriff und kalt entgegnete: „die Sache um die wir kämpfen, ist entschieden, und hat Blut genug gekostet. Was liegt jetzt an dem Tode Stuart's oder Cromwell's?" Damit entwaffnete er Karl II., warf den Dolch weit weg in das Gebüsch und sprach: „bedenkt, daß der blutdürstige Puritaner, der Euren Vater sterben ließ, das Leben des Sohnes schonte."

Während dieser Worte hörte man Geräusch und bald darauf traten einige Männer in Bauerntracht hervor. Es waren englische Herren, Anhänger Stuart's, die ihren König suchten.

Der Tag begann zu grauen und einer der eben Angekommenen, Percy, erkannte in dem Fremden sogleich den Protektor. Alle trugen unter ihrer Kleidung Waffen, die sie sofort ergriffen. Cromwell stand ihnen gegenüber, auf sein Schwerdt gestützt.

„Ich habe eine Schuld an diesen Mann abzutragen," sprach Stuart; „es lag nur an ihm, um vor Eurer Ankunft meinem Leben ein Ende zu machen."

— „Ueberall, wo er die Rebellion trifft, muß ein treuer Unterthan der Stuarts ihr den Kopf zertreten," fiel Percy ein.

Montrose hielt ihm den Arm und in demselben Augenblicke hörte man Soldaten, die aus dem Gebüsch heraustraten und Cromwell umringten.

Die Gegner waren nun einander an Zahl fast gleich und die Puritaner machten Miene, die Feinde anzugreifen.

„Wer wagt, ohne meinen Befehl zu handeln?" donnerte Cromwell sie an. Dann setzte er hinzu: Krieger Gottes, Ihr werdet diese Besiegten von Worcester fliehen lassen; ihr Führer schonte das Leben Cromwell's."

So trennten sie sich.

Kleine Stadtpost.

Pesth. Die Pesther ungarische Commercial-Bank hat ihrem vorausgeschickten Programme gemäß, vorgestern als am 1. August ihre Operationen mit Empfangnahme der ersten stipulirten Einzahlungs Rate begonnen. Dem Vernehmen nach sollen die geleisteten Einzahlungen schon ziemlich bedeutend sein.

(Theatralisches.) Herr Vellegrini, nachdem er im „Nachtlager von Granada" den Regenten, in der „Ballnacht" den Reuterholm beifällig gegeben hatte, wählte zur Benefize und letzten Gastrolle den „Don Juan," welche herrliche Oper Samstag zur Aufführung kam. Der geschätzte Gast befriedigte uns keineswegs, und weder Persönlichkeit noch die Eigenthümlichkeit seiner Stimme eigneten sich zur glücklichen Lösung der schwierigen Aufgabe. Was die Mitwirkung betrifft, sehen wir uns diesmal veranlaßt ein Plagiat zu begehen, und die Worte einer hiesigen geschätzten Zeitschrift, die sich sonst der deutschen Direction so überaus günstig erwies, anstatt unsres eigenen Urtheils hieherzusetzen. Es heißt nämlich daselbst: „Die unbegreiflich ungünstige Constellation unserer Theaterverhältnisse machten folgende Besetzung nothwendig: Don Juan: Herr Vellegrini (Bassist), Elvira: Mad. Baum (Localsängerin), Leporello: Herr Rott (Komiker). Alles Gute und Alles Böse hat einen Höhepunkt — unser Schauspielwesen hat diesen Höhepunkt erreicht." So weit das der Direction gewogene Journal. Wir unsrerseits fügen nur hinzu, daß das Finale des ersten Actes sehr energisch und erfolgreich ausgeführt wurde, und daß Mad. Mink im Vortrage ihrer Arien die kunstgebildete Sängerin bekundete. Das Haus war sehr schwach besucht, und besser in den obern als in den untern Rängen besetzt. Wer bekundete hierbei bessern Geschmack?! 3.

— Im Sommertheater kam diesen Montag zum Vortheile des Herrn Rott die parodirende Posse von Ph. Weil: „Der Sohn des Waldes, oder: Die Liebe macht selbst einen Bären zahm" zur ersten Aufführung. Wir möchten gerne ein ausführliches Urtheil über dieses neue Erzeugniß des fruchtbaren Autors bringen, allein

„Die Elemente hassen
Das Gebild der Menschenhand!"

Häufiger Regenschauer zeigte sich der Aufführung des Stückes sehr feindlich, indem er mehrmals das Auditorium — besonders das weibliche — zur Flucht zwang, was natürlich eine unangenehme Störung veranlaßte. Wir konnten nur dem Gange der Handlung im ersten Acte und im Beginne des zweiten mit Aufmerksamkeit folgen, und fanden, daß die Posse recht gut angelegt, an Witz und guten Einfällen nicht arm sei, und daß das äußerst zahlreich versammelte Publicum die Vorstellung sehr freundlich aufnahm. Im weitern Verlauf des Stückes, dem wir, wie gesagt, nur theilweise folgen konnten, erhielten die HH. Rott, Zöllner und Mad. Baum viele Zeichen des Beifalls und wurden am Schlusse mit dem Verfasser gerufen. Wir werden bei der Darstellung der Novität im Stadttheater Näheres berichten.

Wiener Börsen-Course.

29. Juli 1842.

		Con Mze.
Metaliques	à 5%	108 15/16
dto.	à 4%	101 3/16
dto.	à 3%	—
Darleihen mit Verlos. v. J. 1834		687 1/2
dto dto dto. 1839		—
Bank Actien das Stück		—
Kaiserliche Ducaten		—

Lotto-Ziehung.

Ofen am 30 Juli.
84. 38. 9. 49. 24.
Wien am 23 Juli.
66. 64. 43. 24. 87.

Markt-Preise

der Körnerfrüchte in Pesth am 2. August.

Pesther Metzen, Groschen W. W.

Waizen	165	bis	188
Halbfrucht	140	—	150
Roggen	115	—	120
Gerste	80	—	88
Hafer	76	—	83
Kukurutz	120	—	125

Früchten-Preise.

Der Preßburger Metzen, Groschen W. W.

	Comorn den 30 Juli. best.	mit.	ger.	Temesvár den 29 Juli. best.	mit	ger.
Weizen	120	116	110	80	63	—
Halbfrucht	103	95	88	51	—	—
Korn	80	79	78	48	—	—
Gerste	60	56	55	30	—	—
Hafer	63	58	53	40	—	—
Kukurutz	—	90	—	51	—	—
Hirse	—	—	—	—	—	—

Bühnen-Repertoir.

Pesth, deutsches Theater.

Wasserstand der Donau

in der Brunnmaschine zu Ofen am 2. August.

Früh 8 Uhr 6' 9" 6"' ober 0

Meteorologische Beobachtungen an der Ofner kön. Sternwarte am 31. Juli.	Zeit der Beobachtung	Barometer auf 10° Reaumur reducirt Pariser Maaß	Wiener Maaß	Thermometer Reaumur	Wind	Witterung
	9 Uhr Vormittags	27 Zoll 178	27 Zoll 11 Lp 2 Pp	+ 12, 85	NW Stark	Wenig Wolken
	3 Uhr Nachmittags	" " 185	11 3	+ 17. 36	NW Mitt.	Wolken
	9 Uhr Abends	" " 215	11 7	+ 13. 52	SSW. Sanft	Trüb

Aemtliche Anzeigen.

Concurse.

26461. Gegen den Schneidermeister Ludwig Heckl wird vom Magistrate der Stadt Pesth der Concurs auf den 5. September l. J angeordnet, und zum Masse-Curator Alexander Wrhovszky, zum Litis-Curator hingegen Daniel Barabas, beeid Advocat ernannt.

26462 Gegen Carl Stadler und seine Gattin Clara, geb Schleger wird vom Magistrate der Stadt Pesth der Concurs auf den 6. September l. J. angeordnet, und zum Masse-Curatar Friedrich Steinhäusler, zum Litis-Curator hingegen Constantin Tertzy, beeid Advocat, ernannt — Den 19. Juli 1842.

26491. Gegen Mathias Hirhager wird gemäß der Anzeige des Vicegespans des Pesther Comitates vom Magistrate der priv. Stadt Kecskémét der Concurs neuerdings auf den 2 September l. J. festgesetzt, und zum Litis-Curator Ladislaus v Kún, Unterfiscal, zum Masse-Curator hingegen Samuel Csch ernannt. — Den 19. Juli 1842.

26492 Gegen Georg Forster und seine Gattin Elisabeth, geb. Szigler, wird vom Magistrate der Stadt Stuhlweißenburg der Concurs auf den 5 September l. J. angeordnet, und zum Litis-Curator Johann Malcsevics, beeid. Advocat, zum Masse-Curator hingegen Johann Gilly ernannt. — Den 19 Juli 1842.

26611. Gemäß der Anzeige des Vicegespans vom Gömörer Comitate wird gegen Alexander Kruzsinszky vom Magistrate der Stadt Rosenau der Concurs auf den 21 October l. J. angeordnet, und zum Masse-Curator Samuel Benkner, Magistratsrath, zum Litis-Curator hingegen Ludwig Szerecsen, beeid. Advocat, ernannt. — Den 19. Juli 1842.

26874. Gemäß der Anzeige des Pesther Stadtmagistrates wird der gegen den Hausirer Jakob Kohn unterm 21 Dezember v J. sub 43751 angeordnete Concurs, nachdem derselbe sich mit allen seinen Gläubigern freundschaftlich ausgeglichen hat, widerrufen.

26650. Gegen den fallirten Handelsmann in Lugos Adolph Paulovits wird vom Krassóer Comitate der Concurs auf den 19. August l. J angeordnet, und zum einstweiligen Masse-Curator Franz Csákányi, Lugoser Cameral-Hofrichter, zum Litis-Curator hingegen Joseph Fehér, Comitats-Fiscal, ernannt. — Den 19. Juli 1842.

26621. Auf Ansuchen des Siebenbürgischen Guberniums wird hiemit bekannt gemacht, daß gegen Joseph Rieß, fallirten Handelsmann in Hermannstadt, der Concurs auf den 24. August l J. angeordnet wurde Den 19. Juli 1842.

26873. Gegen Joseph Beck, dasigen Instrumentenhändler, wird vom Magistrate der Stadt Pesth der Concurs auf den 29 August l. J. angeordnet, und zum zeitweiligen Masse-Curator Joseph Schwingenschlögl, dasigen Nadler, zum Litis-Curator hingegen Carl Varady, beeid. Advocat, ernannt. — Den 19. Juli 1842.

26616. Gemäß der Anzeige des Veßprimer Comitates wird vom Magistrate des Marktfleckens Veßprim gegen den dasigen fallirten Walkermeister Stephan Deáki der Concurs auf den 30 September l. J. angeordnet, und zum Masse-Curator Johann Surantzky, Senator, zum Litis-Curator hingegen Joseph Galamb ernannt. — Den 19. Juli 1842

26617. Gegen den Assessor Franz Kamondy. Einwohner aus Papa, ferner gegen den Verbidaer Pächter Heinrich Kraus wird vom Veßprimer Comitate der Concurs auf den 30 September l. J. angeordnet, und für Franz Kamondy zum Masse-Curator Gabriel Eöry, Assessor, zum Litis-Curator hingegen Emerich Kupritz, Hon. Unternotär, für Heinrich Kraus hingegen zum Masse-Curator Franz Sidó, Assessor, zum Litis-Curator hingegen Emerich Kupritz, Hon Unternotär, ernannt. — Den 19 Juli 1842.

26855. Gegen den Israeliten Jakob Fuchs aus Vörösvár wird vom Pesther Comitate der Concurs auf den 19. September l. J. angeordnet, und zum Masse-Curator Wilhelm Keiner, Richter der Israeliten in Vörösvár, zum Litis-Curator hingegen Georg Czuppon, beeid. Advocat, ernannt. — Den 19 Juli 1842.

Lizitation.

Auf Anordnung des k. Pesther Wechselgerichts werden heute den 3. August 1842 in der Zuckergasse im Heldvain'schen Hause verschiedene Zimmer und Küchengeräthschaften gegen gleich baare Bezahlung lizitando veräußert. — Pesth, den 22. Juli 1842.

Pesther Tageblatt 1842

Sattler's Cosmoramen

sind Morgen Donnerstag den 4. August unwiederruflich zum letzten Male zu sehen.

Ankunft Abfahrt

der Dampfboote in Pesth.

Ankunft von **Wien** Abends
Abfahrt nach **Wien** Früh 7 Uhr } **Täglich.**
Ankunft von **Orsova** Vormittag jeden Montag und Freitag.
Abfahrt nach **Orsova** Früh 4 Uhr jeden Sonntag und Donnerstag.

Außerdem fährt das Waarenschiff **Árpád** jeden Mittwoch früh 6 Uhr nach Preßburg und Wien. Auf diesem Boote zahlt eine Person bis Wien am ersten Platz nur 6 fl. 30 kr., am Verdecke 4 fl., bis Preßburg am ersten Platz 4 fl. 40 kr., am Verdeck 3 fl. C. M.

Der Remorqueur **Erös** fährt jede zweite Woche nach Semlin und Drenkova.

Bekanntmachung von der Pesther ungarischen Commerzial-Bank.

In Folge der von der Pesther ungar. Commerzial-Bank am 30. April d. J. ergangenen Veröffentlichung, werden die pl. t. subscribirten Herren Actionäre aufgefordert, im Sinne des 26. §. des Reglements, die erste Rate einer Actie von 500 fl. C. M. mit 2/5 d. i. mit 200 fl. C. M. und zwar vom 1. August l. J. bis längstens 24. August l. J. einzuzahlen. Die Einzahlungen geschehen im Handelstands-Gebäude an der Donauseite, im Banklocale, Vormittags von 9 bis 12 Uhr und Nachmittags von 3 bis 6 Uhr gegen separate im Namen des Bank-Ausschusses von den Herren M. v. Ullmann, Jos. v Havas, Samuel Wodianer und J. G. Sartory gefertigte Einlagsscheine auf jede einzelne Actie nach geleisteter gänzlicher Einzahlung und erfolgter statutenmäßiger Wahl des Directoriums, werden gegen Einwechslung der drei Einlagscheine, die förmlichen Actien ausgefolgt. Bei Ausfolgung der Bank-Actien werden gleichzeitig die Interessen auf die Einlagsscheine baar vergütet.

Zugleich wird hiemit Folgendes zur öffentlichen Kenntniß gebracht: da der provisorisch-Ausschuß von der am 30. April d. J abgehaltenen General-Versammlung nur dazu ermittirt worden ist, damit er durch die nöthigen Vorkehrungen die zweckmäßige Betreibung der Geschäfte des Bank-Institutes vorbereite, einleite und somit dasselbe ins Leben treten lasse; und indem er aus dem bisherigen Erfolge seiner Bestrebungen mit Zuversicht schließen kann, daß er den erwähnten Zweck seiner Ermission bis zum Ablaufe des von der General-Versammlung für die Einzahlung der ersten Actien-Rate festgesetzten Termins d. i. bis zum 24. August d. J. erreicht haben wird, so sieht er sich mit Vergnügen in die Lage versetzt: alle jene pl. t. Herren Actionäre, welche bis zum obberührten Termine die erste Raten-Einzahlung geleistet haben werden, zu einer am 2. September l. J. Nachmittags um 4 Uhr abzuhaltenden General-Versammlung einberufen zu können, damit sie, von dem gesammten Wirken des prov. Ausschusses gehörig in Kenntniß gesetzt, über die ferner zu nehmenden Maßregeln sich berathen, und das zum statutenmäßigen Fortgange des Institutes Nöthige weiter bestimmen mögen. Es werden demnach alle pl. t. Herren Actien-Inhaber, welche bis zum 24. August l. J. die Einzahlung der ersten Rate geleistet haben werden, zu der am obbenannten Tage im Sitzungslocale der Bank abzuhaltenden General-Versammlung hiemit eingeladen.

Der prov. Ausschuß der Pesther ung. Commerzial-Bank.

Hausverkauf in Ofen.

Das den Storch'schen Erben gehörige stockhohe Eckhaus in Ofen, in der Festung Nr. 148, Landhausgasse, mit der Hauptfronte auf den Ferdinandplatz, von 190 □Klafter Flächenraum, mit 26 Zimmern und 10 Küchen, dazu gehörigen Speisekammern, ganz trockenen Holzkellern, Preßhaus, von welchem eine Wohnung oder Stallungen gemacht werden können, mit vier Weinkellern, ist aus freier Hand zu verkaufen. Die näheren Bedingnisse sind entweder in demselben Hause oder in Pesth, Grünbaumgasse in der Spezereihandlung des Herrn Carl Macher zu erfragen.

Schreib-Unterricht.

Da mir vom löbl. Commerzial-Schulvorstande die weitere Genehmigung ertheilt wurde, auch jene, welche den Commerz-Unterricht nicht genießen, zum diesfälligen Schreibunterrichte zuziehen zu dürfen; so möge diese Gelegenheit Studirenden, welche während der Ferienzeit sich eine gute Handschrift aneignen, und überhaupt jenen, welche sich in der höheren Calligraphie ausbilden wollen, nicht unerwünscht sein. Die bei mir zur gefälligen Ansicht bereit liegenden Probeblätter der Commerzialschüler, worunter sich nebst den gewöhnlichen Schriftarten auch die schwierigsten Federzeichnungen befinden, mögen zum hinlänglichen Beweise meines ernsten Strebens dienen.

Der Unterricht findet täglich (Sonntag ausgenommen) von 11 bis 12 Uhr statt. Das monatliche Honorar ist 2 fl. C. M. — Zugleich empfehle ich mich im Privatunterrichte, wie auch in der Verfertigung kalligraphischer Kunstarbeiten.

Pesth, 1. August 1842.

E. Löwy,
täglich zu sprechen in benannter Schule (Göttergasse im v. Marczibány'schen Hause ebener Erde) von 11 bis 12 Uhr.

Brüder Lackenbacher,

Großhändler in Pesth,

zeigen ihren werthen Geschäftsfreunden an, daß dieselben ihre Wohnung und Comptoir aus der drei Kronengasse, Dernheimer'schen Hause, in das Wieser'sche Haus, an der oberen Donauzeile, nächst dem Brückenbau Nr. 33 verlegt haben, und daß bei denselben fortwährend zu haben sei:

echt Syrmier **Slivovitz,**
neue türkische **Zwetschken,**
Seim-**Honig,**
40 bis 50,000 Eimer **Binderholz,** von 1 bis 100 Eimer, und
Blauholz.

Wohnungen in dem Eckhause in der Windgasse, gegenüber dem Neugebäude auf Michaeli zu verlassen.

Eine schöne Eckwohnung mit 6 eichenparquetirten Gassenzimmern, Alcoven mit Marmorsäulen, 3 Hofzimmern, Küche mit Sparherd. Speis ꝛc.; eine Wohnung mit 3 parquetir-Gassenzimmern mit Alcoven, 3 Hofzimmern, Küche mit Sparherd, Speis ꝛc. im ersten und eben soviel im zweiten Stock zu verlassen, auch könnte in jedem Stock das Ganze zu einer Wohnung vereint werden. Näheres beim Hausmeister daselbst.

Quartier mit oder ohne Stallung.

In der Hochstraße Nr. 41, neben dem Vodjaner'schen Hause sind auf Michaeli zu verlassen: 5 Zimmer mit Vorhaus, Küche, Speis, Heu- und Wäschboden, Wagenschupfen und Stallung auf 6 Pferde. Das Nähere ist in der Hatvanergasse Nr. 577, allwo im 2 Stock auch ein Gassen-Quartier mit 5 Zimmern zu verlassen ist, in der Glashandlung zu erfragen.

Lizitations-Ankündigung.

In dem Gebäude des Causarum Regalium Directorats, gegenüber der Universitäts-Kirche, werden den 22. August l. J. verschiedene Bücher gelehrten Inhalts, darunter beinahe sämmtliche römische und griechische Classiker, gegen baare Bezahlung lizitando verkauft.

Unterfertigter empfiehlt seine unter der Firma

Johann Kossuch

neu eingerichtete Glasfabriks-Niederlage,

im herzol. Coburg'schen Hause an der Donauzeile, der Kettenbrücke gegenüber, in Pesth, in welcher aus der neuerbauten Catharinensthaler Glasfabrik folgende Waaren, als:

schöne reine auf Maschin gestreckte Tafeln pr. Schock 4 fl. — kr. W. W.
„ „ weiße Hohlwaaren pr. Schock . . . 2 „ 48 „ „

so wie auch geschliffenes Glas um festgesetzten, sehr billigen Fabrikspreis Stück oder Dutzendweise verkauft werden.

Johann Kossuch.

Ein Individuum,

welches sich mit empfehlenden Zeugnissen auszuweisen vermag, und der französischen und italienischen Sprache so mächtig ist, um solche durch Uebung andern anzueignen, findet Unterkunft auf dem Lande eine Tagreise von Pesth herwärts Erlau. Näheres bei Herrn Fiscalen Joseph v. Horváth, in der Grünbaumgasse im Almásy'schen, vormals B. Malonyai'schen Hause zu erfragen, und ist diese Anstellung wo möglich mit Ablaufe des Johann-Enthauptungs-Marktes noch anzutreten.

Großes Spiegellager.

Unterzeichneter macht ergebenst bekannt, daß er in seiner, über zwanzig Jahre in Pesth, in der Waiznergasse, bestehenden Glashandlung eine Auswahl von mehreren hundert Stück

Spiegel

von vorzüglicher Weiße, von der kleinsten Gattung an, bis zur Höhe von 96 Zoll fortwährend vorräthig am Lager habe, und diese mit den elegantesten verschiedenartigen Goldrahmen versehen, oder in politirten Holzrahmen, wie auch Plattenweise zu den äußerst billigsten Preisen verkauft. — Nicht minder empfiehlt er sein

großes Glaswaarenlager

neu sortirt von feinst böhmischer Glaswaare aller Gattung.

Ignaz Giergl,
bürgerl. Glas- und Spiegelhändler.

Maculatur-Papier in verschiedenen Größen den Rieß zu 1 fl. bis 1 fl. 12 kr. und ganz großes feines zu 2 fl. C. M. verkaufen Landerer & Heckenast, Hatvanergasse Nr. 853.

Bei **Gustav Heckenast** in Pesth ist so eben erschienen:

Földrajzi tanitás

a'

tanuló ifjuság' számára,

sok kérdésekkel és feladatokkal szó- 's isrásbeli megfejtésre.

Második folyam.

Csillagászi és természeti földrajz.

8. Pesten 1842. steif geb. 30 kr, ungeb. 24 kr. C. M.

Elsö folyam.

Tiszta vagy térszerinti földrajz.

steif geb. 30 kr., ungeb. 24 kr. C. M.

Verloren wurde

am 31. Juli auf dem Wege von Stadtwäldchen, durch die Arader und Ellenbogengasse bis auf die Landstrasse, eine Brustnadel von Rauten in Form einer Rose, in der Mitte ein glatter Rubin, die Blattel mit Smaragden besetzt. Der redliche Finder wird ersucht, selbe bei der Pesther bürgl. Schiffmeister-Compagnie an S. Wiesner gegen eine Recompence von 6 fl. C. M. abzugeben.

Ein ganz neues Wiener Fortepiano

von einem der vorzüglichsten Meister, mit echt englischen Saiten 6½ Octaven, ist billig zu verkaufen in der Badgasse, im Spiegelschen Hause, 1. Stock Thür Nr. 26.

Zwei schöne meublirte Zimmer,

wovon das eine auf die Gasse geht, sind im Balla'schen Hause, Paternostergasse und neuen Marktplatzecke Nr. 204 im 1. Stock vom 25. August d. J. ab, auf etwaiges Verlangen auch so fort zu verlassen.

Fremden-Anzeige.

Tiger. HH. Bergl u. Kefező, Kaufleute. — Barakas, Beamter. — Sartory, Doctor.
Gold. Adler. HH. Liszkay, Geistlicher. — Liptay, Pfarrer. — Beindl, Professor.
Jägerhorn. HH. Kopacsek, Beamter. — Doll, Georgiades u. Zenetti, Kaufleute.
Königin v. Engl. HH. Kronghy, Bürgermeister. — Miller u. Ungar, Beamte.

Redacteur: Dr. S. Saphir. — Verleger: G. Heckenast.

Wiener Börsen-Course.

10. October 1841 — Conv. Mze.

Metaliques	à 5%	106¼
ídem	à 4%	98½
ídem	à 3%	—
Darlehen mit Verlos v. J. 1834		—
„ „ „ „	1839	273⅛
Bank-Actien das Stück		1555
Kaiserliche Dukaten		—

Lotto-Ziehung.

Wien am 9. October.

88 80 2 77. 18.

Markt-Preise.

der Körnerfrüchte in Pesth

am 12. Oct Pesther Metzen, Grosch. W.W.

Weizen	175	bis	206
Halbfrucht	140	–	145
Roggen	120	–	126
Gerste	95	–	105
Hafer	66	–	73
Kukurutz	90	–	100

Früchten-Preise.

Der Preßburger Metzen W. W Groschen

	Wieselburg den 7. October. best.	mit.	ger.	Baja den 2. Oct. best.	mit.	ger.
Weizen	165	142	125	120	100	94
Halbfrucht	105	100	95	96	84	80
Korn	90	87	76	80	—	—
Gerste	72	69	60	65	—	—
Hafer	52	48	45	45	—	—
Kukurutz	84	80	56	72	—	—
Hirse	—	—	—	—	—	—

Bühnen-Repertoir.

Pesth, deutsches Theater.

13 October.

Sommertheater.

13. —

Ofner Arena.

13. —

Wasserstand der Donau

(in der Brunnmaschine zu Ofen).

am 12. Oct Früh 8 Uhr 5′ 5″ 0‴ ober 0

Meteorologische Beobachtungen an der Ofner königl. Sternwarte vom 10 October.	Zeit der Beobachtung	Barometer auf 0° Reaumur reducirt Pariser Maaß	Wiener Maaß	Thermometer Reaumur.	Wind.	Witterung.
	9 Uhr Morgens.	27 Zoll 426	28 Zoll 2 L. 3 p.	+ 9. 6	NW. Schwach	Viel Wolken
	3 Uhr Nachmittags	„ „ 390	28 1 9	+ 11. 1	NW. Stark	Wolken
	9 Uhr Abends	„ „ 445	28 2 5	+ 7. 9	W. Schwach	S. w. Wolken

Aemtliche Anzeigen.

Lizitations-Ankündigung.

Von Seite des k. Wechselgerichtes zu Pesth wird hiemit zur Kenntniß gebracht, daß am 15. October am Neuen-Marktplatze in dem B Steinleinischen Eckhaus in denen gewöhnlichen Lizitations-Stunden Vor- und Nachmittags, verschiedene Leinstoffe sammt gedrucktem Catton und andere Waaren, so wie auch Handlungs-Stellagen und sonstige Einrichtung gegen baare Bezahlung an den Meistbietender veräußert werden.

(103) (2)

Concurs

der Gläubiger des Elias Bekk

in Kanischa den 12. November 1841.

31095. 1841. Auf Anzeige des Zalaer Comitats ist vom Gerichte des Marktfleckens Groß-Kanischa gegen den dortigen fallirten Israeliten Elias Bekk die Eröffnung des Concursprozesses auf den 12 November 1841 festgesetzt worden, an welchem Tage alle Gläubiger zu erscheinen, und ihre Forderungen einzureichen haben, da auf später gestellte keine Rücksicht genommen werden wird. Zum Litis-Curator wurde Carl Kääu, zum Masse-Curator aber Franz Plauder, Advocat, ernannt; welches zur allgemeinen Darnachachtung hiemit bekannt gemacht wird.

(98) (3)

Concurs

der Gläubiger des Emerich Loisch,

in Stuhlweissenburg den 22. November 1841.

33756. 1841. Vom Gerichte des Weissenburger Comitats wird gegen den verschuldeten Csákvárer Notair Emerich Loisch der Concurs auf den 22. November 1841 eröffnet. Welches hiemit zur gesetzlichen Vertretung, allen Gläubigern öffentlich bekannt gemacht wird.

(104) (2)

Concurs

der Gläubiger des Eduard Lederer

in Klausenburg am 13. December 1841.

34168. 1841. Auf Anzeige des Gouvernements des Großfürstenthums Siebenbürgen wird gegen den fallirten Klausenburger Kaufmann Eduard Lederer am 10. Dezember 1841 der Concursproceß eröffnet; was hiemit zur gesetzlichen Rechtsvertheidigung allgemein bekannt gemacht wird.

(97) (3)

Concurs

der Gläubiger des Ludwig Emmerling

in Pesth den 29. November 1841.

33448. 1841. Vom Gerichte der k. Freistadt Pesth wird gegen den dasigen Spezereihändler Ludwig Emmerling der Concurs auf den 29. November 1841 festgesetzt. Zum Litis-Curator wurde August Jelenky, beeideter Advocat, ernannt. Alle Diejenigen also, die an der Concursmasse unter was immer für einem Rechtstitel Anspruch machen, haben am bestimmten Tage entweder persönlich oder durch ihren gesetzlich bevollmächtigten Anwalt vor dem Gerichtsstuhle der Stadt Pesth zu erscheinen, und ihre mit den nöthigen Beweisen versehenen Forderungen spätestens binnen drei Tagen, vom Tage der Concursfrist an gerechnet, in zwei Exemplaren daselbst einzureichen; da später eingereichte Forderungen nicht berücksichtigt werden. Diejenigen, die nicht persönlich erscheinen können, haben auch ihren Anwalt mit der nöthigen Vollmacht zur Ernennung des Ausschußes am Tage des Concurses zu versehen.

(101) (2)

Concurs

der Gläubiger des Alexius Salomon

in Szegszard den 19. Dezember 1841.

34060 1841. Vom Gerichte des Tolnauer Comitats wird gegen den insolventen Pakser Compess sorat-Grundbesitzer Alexius Salomon der Concurs auf den 16. Dezember 1841 angeordnet Zum Litis-Curator wurde Carl Forster, Ober-Comitatsfiscal, zum zeitweiligen Masse Curator hingegen Wilhelm Csapó, Gerichtstafelbeisitzer, ernannt Allen Gläubigern wird also hiemit öffentlich bekannt gemacht, am bestimmten Tage zu erscheinen, und ihre Forderungen, dem in Szegszard abzuhaltenden Gerichte einzureichen.

(102) (2)

Concurs

der Gläubiger des Joseph Urbányi

in Neusohl den 3. December 1841.

14061. 1841. Vom Gerichte der k. Freistadt Neusohl wird gegen den dasigen fallirten Bürger und Gärbermeister Joseph Urbányi der Concurs auf den 1. Dezember 1841 festgesetzt. Die Gläubiger haben demnach ihre mit den nöthigen Beweisen versehenen Forderungen zur bestimmten Frist, im Sinne des 22. Gesetzartikels 1840, einzureichen, da auf später eingereichte Forderungen keine Rücksicht genommen wird. Zum Masse-Curator wurde Andreas Czilchert, Magistratsrath, zum Litis-Curator Carl Szigethy ernannt. Zugleich wird diese Anordnung zur gesetzlichen Vertretung aller Ansprüche allgemein bekannt gemacht.

Pacht-Lizitation.

Auf Anordnung der hochlöbl. k. ungr. Hofkammer wird hiemit allgemein bekannt gemacht, daß die im löbl. Szatmárer Comitate in der Ortschaft Udvar gelegenen, den königlichen Fiscus betreffenden, aus einer Curie und drei Frohngründen, so wie aus mehreren Acker- und Wiesengründen bestehenden Fiscalgüter, mittelst einer am 8. November l. J. daselbst abzuhaltenden Lizitation in einem Ausrufspreise von 253 fl. C. M auf drei hintereinander folgende Jahre vom 24. April 1842 angefangen, in Pacht gegeben werden.

(99) (2)

Concurs

der Gläubiger des Emerich Nagy

in Pesth den 8. November 1841.

34054. 1841. Von Seite des Gerichtsstuhles der k. Freistadt Pesth wird hiemit bekannt gemacht, daß nachdem Gabriel Nagy, beeid. Advocat, seine Insolvenz dargethan hat, so wird der Concurs aller seiner Gläubiger auf den 8. November 1841 festgesetzt. Zum Litis-Curator wurde Johann Emey, beeid. Advocat, ernannt. Alle diejenigen also, die an der Concursmasse unter was immer für einem Rechtstitel Anspruch machen, haben am bestimmten Tage entweder persönlich oder durch ihren gesetzlich bevollmächtigten Anwalt zu erscheinen, und ihre mit den nöthigen Beweisen versehenen Forderungen spätestens binnen drei Tagen, vom Tage der Concursfrist an gerechnet, in zwei Exemplaren einzureichen, da auf spätere Forderungen weiter keine Rücksicht genommen wird. Die zur Ernennung des Concurs-Ausschusses erscheinenden Anwälte sind mit der nöthigen Vollmacht zu versehen.

(105) (1)

Concurs

der Gläubiger des Ignaz Váhl

in Erlau den 2. December 1841.

34608. 1841. Vom Civil-Gerichte der gesetzlich vereinigten Heveser und äußern Szolnoker Gespanschaft wird gegen die Masse des weil. Ignaz Váhl der Concurs auf den 2. December 1841 festgesetzt Zum Litis-Curator wurde Stephan Babics, Unter-Fiscal, zum Masse-Curator hingegen Moritz Heidenburg, Apotheker in Heves, ernannt. Diese Verordnung wird hiemit allgemein bekannt gemacht.

(106) (1)

Concurs

der Gläubiger der weil. Georg Fehér'schen Erben

in Erlau den 2. December 1841.

34609. 1841. Vom Civil-Gerichte der gesetzlich vereinigten Heveser und äußern Szolnoker Gespanschaft wird auf Ansuchen des Georg Makáry, als Vormund der weil. Georg Fehér'schen Waisen, gegen dieselben der Concurs auf den 2. December 1841 eröffnet. Zum Litis-Curator wurde Stephan Babics, Unter-Fiscal, ernannt. Dieses wird hiemit öffentlich bekannt gemacht.

(100) (3)

Concurs-Wiederrufung

34055. 1841. Vom Gerichte der k. Freistadt Pesth wird hiemit allgemein bekannt gemacht, daß, nachdem Joseph Fleischmann sich mit allen seinen Gläubigern freundschaftlich ausgeglichen hat, in Folge dieses Vergleiches der gegen ihn dto. 10 Februar 1841 sub 1150 angeordnete Concurs-Prozeß annullirt und aufgehoben wird

Pesther Tageblatt 1841

Ankunft Abfahrt

der Dampfboote in Pesth.

Ankunft von **Wien** Abends den 13., 14., 15. Octob.
Abfahrt nach **Wien** Früh 7 Uhr 14., 15., 16. Octob.
Ankunft von **Orsova** Vormittag den 19., 26. October.
Abfahrt nach **Orsova** Früh 4½ Uhr den 16., 24., 30. Octob.

Außerdem fährt der Remorqueur „Erös" jede zweite Woche nach Semlin und Drenkowa.

Nachricht.

Eingetretener Hindernisse wegen kann das für Sonntag den 17. d M. angekündigte Wettrennen und Wettfahren im Neugebäude nicht stattfinden.

Alexander Guerra,

Schreib-Unterricht.

Da mir vom Vorstande der hiesigen Commerzial-Bildungsanstalt abermals genehmigt wurde, auch Jene, die daselbst den Commerzial-Unterricht nicht genießen, zum Schreibunterrichte zuziehen zu dürfen; so zeige ich hiemit ergebenst an, daß ich bei Beginn des Schulkurses am 13 dieses auch meinen Lehrkurs in der Calligraphie eröffnen werde, wodurch Knaben und Erwachsene die beste Gelegenheit haben, unter billigen Bedingungen die gewöhnlichen kaufmännischen Schriftarten wie auch die höhere Calligraphie sich auf das Gründlichste anzueignen. Ich dürfte um so mehr auf eine erhöhte Theilnahme hoffen, da ich zu Ende des Winterkurses die Schriften meiner Gymnasial-, Commerzial- und sonstigen Privat-Schüler öffentlich ausstellen werde.

Für Handlungsbeflissene habe ich in den Abendstunden eine Privat-Sammelstunde. Zugleich empfehle ich mich im Privat-Unterrichte und in der Verfertigung calligraphischer Kunststücke. — Pesth, 13. October 1841.

E. Löwy,

hier zu sprechen täglich in benannter Schule von 11 bis 12 Uhr (Göttergasse im v. Marczibányi'schen Hause zu ebener Erde, und Dienstag und Donnerstag von 2 bis 4 Uhr im Gymnasium zu Ofen.

Ich mache die höfliche Anzeige, daß ich in meiner Waaren-Niederlage ein bedeutendes

Lager in Seidensammt

schwarz und gefärbt besitze, welches ich zu den billigsten Preisen anzuempfehlen mir hiermit erlaube

Joh. Lud. Fischer,
Wienergasse, Nr. 199.

Mehrere 1000 Stück fertiger Wäsche, so wie auch eine bedeutende Auswahl von Winter-Damen-Corsetten, Unterröcken, Männer-Leibeln und Hosen sind zu haben in der Handlung zum Ypsilanti in Pesth.

Bei **Gustav Heckenast** in Pesth ist zu haben:

Nemzeti Szakácsné.

Biztos útmutató
mint kelljen
nyolcz szász húsz féle
ételt és italt a' legujabb izlés szerint legegyszerűebben és igen kevés költséggel készíteni.
Egy toldalékkal
a'
Kolompirkonyha
'stb. 'stb.
Továbbá
egy mindennemű, ház-, konyha-, éléskamra- és pinczetartási útmutatásokat, jegyzeteket és tapasztalásokat magában foglaló
Gazdasszonyt árral
bövitett **harmadik kiadás.**
Készítette
Németh Susánna.
Pesten, 1841. Kötve. 1 ft. 20 kr. p. p.

1000 Gulden Conventions-Münze

Stiftungs-Capital, ist gegen 6 Prozent auf eine hinlängliche Pupilar Sicherheit stündlich zu vergeben. Negotianten wird kein Gehör gegeben Nachzufragen beim Hrn. Heinrich v. Külkey, in der Windgasse Nr. 144

Bei **Gustav Heckenast,** Buchhändler in Pesth, ist zu haben:

Magyar és német
Beszélgetések kézikönyve,

vagyis gyakorlati útmutatás, e' két nyelven a' társalkodási, ipár- és közélet legkülönnemübb viszongaiban helyes és ügyes kifejezésre különös tekintettel a' két nyelv közötti különbözésekre és sajátságokra, fökép a' nevek ragozásában és igék' hajtogatásábsn, névszerint a' magyar határozott, nem különben ikes igék helyes használatában, bövitve a' társas életben legszokottabb szólásmódok's legsajátabb szórájások, és leginkább előfordulú közmondások gyüjteményével

Szerkeszté
Garay János.

Handbuch
ungarisch-deutscher
Gespräche,

oder Anleitung in den beiden Sprachen über die verschiedenartigsten Verhältnisse des Gesellschafts- und Geschäftslebens sich richtig und geläufig auszudrücken, mit besonderer Berücksichtigung der in den beiden Sprachen obwaltenden Abweichungen und Eigenthümlichkeiten in den Endungen der Nennwörter, Conjugation der Zeitwörter, namentlich der richtigen Anwendung der ungarischen unbestimmten und bestimmten, so wie auch der in „ik" endigenden Zeitwörter, nebst einer Sammlung der im geselligen Umgange gebräuchlichsten Redensarten, der eigenthümlichsten Idiotismen und am häufigsten vorkommenden Sprichwörter.

Von
Johann Garay.

12. Velinpap. in Umschlag· brosch. 1 fl. C. M

Von der Commerzial-Lehranstalt in Pesth.

Da mit dem 13 d. M. mein Lehrkurs beginnt, so zeige ich gebührend an, daß er in allen bestehenden öffentlichen Klassen beginnen und durch 12 Monate dauern wird. In den Realklassen werden in wöchentlichen 36 Stunden folgende Wissenschaften vorgetragen, als: Religion, ungarische, deutsche, französische und italienische Sprache, Elementar-Rechnung, Aufsatzlehre, Naturgeschichte, Geographie, Zeichnen und Calligraphie.

In den Commerzial-Klassen aber in wörtlicher Nachahmung der commerciellen Abtheilung des k. k. polytechnischen Instituts: Merkantil-Rechnung, Buchhaltung, Aufsatzlehre, ungarisches und deutsches Wechselrecht, Handelswissenschaft und Waarenkunde. Mein Pensionat für Kostschüler ist auf 40 bis 50 Individuen eingerichtet. Nähere Verhältnisse über dieses Institut werden bei mir schriftlich oder mündlich ertheilt.

Für diejenigen, welche diese Wissenschaften erlernen wollen, den ganzen Tag aber beschäftigt sind, ist eine eigene Stunde bestimmt, in welcher Vorträge gehalten werden

Pesth, den 10. October 1841.

A. Hampl,
Vorsteher der priv. Commerzial-Bildungsanstalt, Göttergasse im v. Marczibány'schen Hause zu ebener Erde und 2. Stock.

Papier, ganz nach englischer Art geglättet.

Im Besitze einer vorzüglichen Cylinder-Glätt-Maschine übernimmt die Buchdruckerei der Unterzeichneten jede Gattung Schreibpapier zum Glätten, wodurch ein vorzüglicher Glanz des Papiers, der besonders bei dem Gebrauch der Stahlfedern nothwendig ist, hergestellt wird. Zu Aufträgen empfiehlt sich

Die Buchdruckerei von Landerer et Heckenast.

Brennholz-Ausverkauf.

Auf der Üllöer-Strasse, dem 2ten Holzplatze links beim Verschleißer
Paul Zöhls,
sind alle Gattungen Brennhölzer, gut trocken und bester Qualität Ausverkaufshalber zu herabgesetzten Preisen zu verkaufen.

Marie Lombardi,

Marchande des Modes,
in der kleinen Brückgasse,
gibt sich die Ehre einem pl. t. hohen Adel und hochgeehrten Publicum die ergebene Anzeige zu machen, daß sie von nun an durch ihre in Wien wohnende Tochter M. Grasselli, jede Woche die neuesten und geschmackvollsten Putzgegenstände erhält, wovon sie bereits ein wohl assortirtes Lager für die Herbstsaison besitzt, und überdies wie bisher, stets bemüht sein wird, das in sie gesetzte Vertrauen in jeder Hinsicht vollkommen zu echtfertigen.

Die so beliebten
spanischen Korb-,
und
Cabanas-Zigarren

sind so eben angekommen und zu haben bei
Eduard Benkovits,
im Graf Telleky'schen Hause am Servitenplatz in Pesth.

Von
Neuigkeiten

sind Holländer Häringe,
Dalmatiner Feigen,
Caviar und Mandeln
angekommen bei
B. Weisz et Comp.,
im Hause zum Stock im Eisen.

Die Leinwäsche-Niederlage

des löbl. Pesther Frauen-Vereins besteht fortwährend wohl assortirt bei F. B. Liedemann zur schönen Ungarin, und wird der Aufmerksamkeit der geschätzten Abnehmer bestens empfohlen.

Fremden-Anzeige.

Königin v Engl HH Hertelendy Obergespan. — Neumayr, Oberlieutenant. — Kovir, Gutsbesitzer. — Kolb, Privatier. — Reviczley, Grundherr. — Rosenau, Actuar. — Baronin Galay, Gutsbesitzerin.

Gold. Adler. HH. Kovacsoczy, Kanzellist. — Földváry u. Kovács, Grundherren. — Dévan, Beamter.

Jägerhorn. HH. Graf Festetits, Zindery u. Németh, Gutsbesitzer. — Baron Friderícy, Rittmeister.

Redacteur: Dr. S. Saphir. — Verleger: G. Heckenast.

die Brust seiner vielen Zöglinge bis zum Jahre 1843 gesäet, zur üppigen Lebensfrucht aufkeimen mag — am 11. Nov. l. J., im 79. Jahre seines ehrenvollen und an geistigen Bestrebungen reichen Lebens. Leicht sei ihm die Erde! — Czigler.

— Von Hrn. J. G. Löwy, ordentl. Professor der Kalligraphie an der k. Josephs-Industrieschule in Pesth, erschienen so eben (ungarisch und deutsch): „Kalligraphische Hülfsblätter." Zweite Ausgabe. Diese ungarischen (lateinischen) u. deutschen Vorschriften zeichnen sich durch die äußerst schönen und korrekten Formen der Chataktere, und die Zweckmäßigkeit, mit welchem hier stufenweise der Schreibunterricht beigebracht werden kann, so vortheilhaft aus, daß bereits davon eine zweite Ausgabe nöthig geworden ist. Wir können diese Vorlegeblätter sowol Schulen als zum Selbstunterrichte bestens empfehlen. Es sind zweierlei Ausgaben veranstaltet, eine ordinäre für 12 kr. und eine feine (auf festem schönen Velinpapier) für 30 kr. C. M., für welchen Preis sie, ungarisch oder deutsch, in der Papierhandlung des Hrn. J. Trifonovits, am Rosenplaz, und in allen Buch- und Kunsthandlungen zu haben sind.

— (Eingesandt aus Ofen.) Gar oft werden in den öffentlichen Blättern manche Uebelstände der Stadt Ofen berührt, die entweder ganz unbedeutender Art oder gar nicht vorhanden sind. Jeden Pesther Markt liest man, daß sich Marktdiebe an diesem oder jenem Orte Ofens aufhalten, während selbe ihr Gaunergeschäft fast nur in Pesth ausüben, warum werden sie daher nicht dort, wo sie stehlen u. tagtäglich herumschwärmen, gleich eingefangen? In Ofen erfreuen wir uns seit sehr langer Zeit der vollkommensten Sicherheit, und es geschehen fast gar keine namhaften Diebstähle, während diese in Pesth an der Tagesordnung sind. — Beinahe seit vier Jahren werden hier, eben so wie in Wien, Maßregeln in Betreff der Hunde so viel wie möglich gehandhabt, daher auch hier Niemand von einem wüthenden Hunde gebissen wird; was haben demnach diese harmlose Thiere verschuldet, daß diese getreuesten Anhänger des Menschen rükfichtslos verfolgt werden sollen? — Daß auch einige aus den Spitälern entlassene Rekonvaleszenten mitunter eine milde Gabe in Häusern oder auf öffentlichen Straßen zu ihrer erbärmlichen Erhaltung anflehen, ist unläugbar; allein hier gibt es weder Bettelvögte, welche diese Schattenbilder aufgreifen, noch ein Arbeitshaus, in welchem diese bis zur Wiedererlangung ihrer vollkommenen Gesundheit untergebracht werden könnten (warum gibt es keine solche?), und so bleibt gewiß nichts übrig, als mitleidsvoll diese unsere armen Mitbrüder herumwandeln zu lassen. — Was endlich die uns vorgeworfenen Spieler anbelangt, so ist die Sache sehr lächerlich, indem alle hier wohnenden sogenannten „Kosaken" kaum 100 Gulden Vermögen besizen, die patriarchalische Bewohner Ofens aber sich nie herbeilassen, ihr Geld in Hazardspielen zu vergeuden. Wenn daher ein vertriebener Spielerklubb manchmal einen Streifzug nach Ofen zu machen versucht, so hat er hier nicht lange einen Halt u. muß bald sein Lager wieder verlassen, wie dies die Erfahrung schon öfter bewiesen. — Außer obenerwähnten Gebrechen könnte noch Dies und Jenes gerügt werden, allein da jede größere Stadt, ja selbst bei vollkommen geregelter Polizei, auch nicht jeden Unfug zu verhindern vermag, so ist es natürlich, daß in Ofen und Pesth, so wie in Wien und Prag, sich Vorfälle ergeben, welche nicht geschehen sollten.

— Die „Preßburger Zeitung" hält redlich Wort. Sie bringt nämlich die dortigen wichtigen Reichstags-Begebnisse mit einer auffallenden Schnelligkeit.

— Die große Reunion, welche Hr. Kapellmeister Franz Morelly lezten Sonntag im Redoutensaale gab, war äußerst zahlreich besucht, und die Versammlung unterhielt sich bei den gut ausgeführten Piecen ungemein. Besonders sprach Titels gut instrumentirte „nächtliche Heerschau" an.

— Eine Frau, die ganz der reizenden Gattin des weisen Sokrates gleicht, hat die wunderliche Schwäche, eine abgesagte Feindin des Klavierspiels zu sein. Der Zufall wollte, daß sie eine Dame, die gerade die entgegengesezte Schwäche besizt, zur Nachbarin bekam. Und so kam's, daß die beiden Frauen sich eines schönen Morgens vor der Polizei befanden, die natürlich dahin entschied, daß das Klavierspielen im Allgemeinen nur bei manchen Virtuosen polizeiwidrig sei. Was würde Frau Xantippe dazu gesagt haben, wenn sie, gleich uns, so glüklich gewesen wäre, Nachbarin eines Schullehrers zu sein, der sich gewöhnlich „Nachts um die zwölfte Stunde" auf der Posaune übi? — 7.

— Aus allen Gegenden Ungarns gehen jezt erfreuliche Nachrichten über das allmälige Sinken der Getreidepreise ein. Die Zufuhren sind überall stark und der Absaz gering. Ad notam für unsere Müller und Bäker. 4.

— Seit Menschengedenken war kein so anhaltend trokener Novembermarkt, wie der gegenwärtige. Schade, daß auch die Geschäfte sehr troken sind.

— Nach der Angabe eines Hrn. Partington, Professors der Mechanik in London, wären alle Anstalten getroffen, eine direkte elektro-magnetische Telegraphenlinie zwischen London und Wien (und dann von Wien nach Preßburg u. Pesth) einzurichten. Die Genehmigung der verschiedenen Staaten, durch welche die Linie gehen würde (die Drähte sollen durch den Kanal nach der französ. Küste gelegt werden) wäre schon erlangt, und in höchstens zwei Jahren könne das Unternehmen im Gange sein.

Musikbeilage.

Bolero. Composé par G. Rossini. Wir übergeben heute unsern geehrten Abonnenten die neueste Komposition des berühmten Maestro, die bisher noch nirgends, außer in einem Pariser Journale: „La Semaine" erschienen ist, und aus dem wir dieselbe schleunigst entnehmen, indem wir damit, besonders dem musikalischen Theil unserer geehrten Abonennten, einen Dienst zu erweisen glauben. Wir haben den italienischen Originaltext beibehalten, da sich die italienischen Worte gewiß am besten zum Gesange eignen.

Halbjähriger Preis 4 fl., postfrei 5 fl. — Prachtausgabe 5 fl. und postfrei 6 fl. C. M. — Man pränumerirt im Redaktionsbureau zu Ofen (Fischerstadt, Nr. 77, nächst der Schiffbrüke), in den Kunsthandl. der HH. C. Miller, J. Wagner u. Treichlinger u. in J. G. Weißenbergs Papierhandl. (Servittenplaz) in Pesth u. allen k. k. Postämtern.

Ofen, gedrukt in der königl. ungar. Universitäts-Buchdrukerei.

Lokal-Zeitung.

Theater.

Nationaltheater. Den 13. Nov. kam Erkels Oper: „Hunyády László“, mit theilweise neuer Besezung, zur Aufführung. Ueber Herrn Kapellmeister Erkels Musikk haben sich noch alle Stimmen, selbst die Pariser Journale günstig ausgesprochen. Es bleibt uns nur zu bemerken, daß wenn einst ein ungarischer Typus im Opernstyl geschaffen werden sollte, Herr Erkel in „Bátori Maria“ und „Hunyády“ gewiß den Grundstein dazu gelegt hat, worauf seine Nachfolger fortbauen können. Diese Weisen sind in den Mund des Volks übergegangen und werden dort fortleben. Die heutige Vorstellung gewann durch Dem. Hollosy, Maria, einen besondern Reiz, indem auch noch Hr. Erkel diese Parthie mit einer neuen Arie vermehrte, welche, durch die Grazie des Vortrags und die Lieblichkeit der Komposition, den mehrmaligen Hervorruf der Künstlerin und des Komponisteurs zur Folge hatte. Auch Hr. Bognar war in der Parthie des Königs neu und befriedigte besonders in den ersten zwei Akten durch Korrektheit und reine Intonation. Die übrigen Parthien waren wie gewöhnlich besezt. — Mad. Schodel ist in tragischen Momenten immer zu Hause und war im vierten Akt ausgezeichnet, die Arie des zweiten Aktes schien uns heute anders als gewöhnlich, jedoch wollten uns die neuen Punktirungen nicht munden. Hr. Wolf besizt Talent genug, um seine Parthie gefällig zu gestalten, aber nicht Mittel genug, um das Energische darin so wieder zu geben, wie er es vielleicht wollte; dafür war Hr. Kőszeghi heute im Gesang und Spiel feuriger als sonst, welches vom Fortschreiten zeugt. Hr. Füredy ist seit einiger Zeit nicht recht bei Stimme. Orchester und Chöre waren gut eingeübt. — Das Haus war sehr voll. Sy.

— Gestern wurde endlich Carl Hugo's „Báró és Bankbár“ zum vierten Male gegeben. Freilich ist der Markt schon zu Ende und man hatte nicht mehr zu befürchten dem Dichter mit einer allzusetten Tantième den Magen zu verderben! 4.

Deutsches Theater. Den 15. d. M. zum zweiten Male: „Der Weibermarkt zu Smiethsfield“, Schauspiel in 5 Aufz., nach dem Franz. von H. Börnstein. — Die Engländer haben eine eigenthümliche Art sich zu vermählen, und noch eine abnormere, ihre Frauen los zu werden. Liebt man ein Mädchen wieder den Willen der Eltern, so führt man es zum Schmiede von Gretna-Green und kehrt als Mann und Weib zurük. Sieht man sich in seiner Wahl betrogen — so führt man die Gattin seines Herzens hinaus auf den Markt von Smiethsfield und verkauft sie, an einem hanfnen Halsbande, an Meistbietende. So erspart man sich die Kosten eines Scheidungsprozesses und bekommt noch für eine schlechte Waare ein gut Stük Geld auf die Hand! Die Fabel des Stükes ist anekdotisch. Zwei Brüder, Werkführer einer Fabrik, schwingen sich durch Fleiß, Talent und Rechtlichkeit zu Millionären auf. Sie heirathen die beiden Mündel ihres Fabriksherrn u. gewinnen die allgemeine Achtung ihrer Mitbürger. Die Frau des Einen, Tochter einer bescholtenen, aber trozdem unschuldigen Mutter, sieht sich den Nachstellungen eines verderbten Stuzers ausgesezt, die sie zwar mit Verachtung zurükweist — der jedoch Veranlassung des eifersüchtigen Argwohnes ihres Gatten wird. Ein Bruder, der, um die Flekenlosigkeit seiner Mutter zu beweisen, aus Calcutta zurükkehrte, steht ihr als rettender und versöhnender Engel zur Seite, und als die Eifersucht des Schwagers die schuldlose Gattin zum Verkauf auf den Markt schleppt, tritt er als Käufer des armen Opfers auf und entreißt sie den Händen des schurkischen Vetters, jenes Stuzers, der gleichfalls die Unglükliche erstehen wollte. Dies ist ungefähr die Basis der Handlung, nebenher läuft manche, mit französischem Geschike gearbeitete Episode, die das Schifflein glüklich zum Hafen steuert. Manche Szenen sind wahrhaft effektvoll; so die, wo die Frau des einen Bruders für die schuldige des Andern einstehen muß; der Moment, wo Richard Davis die Makellosigkeit seiner Gattin erfährt ꝛc. Im Ganzen verdient das Stük den Beifall, den es gefunden, so wie die Darstellenden, von welchen wir vorzüglich die HH. Dietrich und Bergmann u. Dem. Schwelle nennen, die Auszeichnungen, die sie durch ihr Spiel geerntet. Auch Mad. Bergmann, die HH. Kalis, Berg, Treumann, Weiß, Windisch und Donna verdienen Erwähnung. — Das Haus war, in Betracht des Marktes, nur mäßig besucht.

Czigler.

— Guglielmis Oper: „Buda liberata“ wird bald in sehr schöner Ausstattung in die Szene gehen.

— Ein neuer Bassist dürfte in einigen Wochen aus Mailand hier eintreffen.

Lokalbemerker.

— (Nekrolog.) Johann Ludwig von Schedius, einer adelichen Familie entsprossen, erblikte am 20. Dez. 1768 zu Raab das Licht der Welt. Der Grund seiner Bildung wurde im väterlichen Hause von Privatlehrern gelegt, Humaniora, philosophische und theologische Studien betrieb er zu Preßburg in den Jahren 1782—1787 und zu Oedenburg 1787—1788 in den dortigen protestantischen Lehranstalten. Zu seiner ferneren Ausbildung besuchte er die Hochschule von Göttingen 1788—1791. Nach seiner Rükkehr ins Vaterland, im Monat Mai 1792, wurde er zum Doktor der Philosophie promovirt, und erlangte den Lehrstuhl der Aesthetik an der königl. Universität. In den Jahren 1793—1794 eröffnete er zuerst einen außerordentlichen Lehrkurs der griechischen Sprache u. Literatur — bis später im J. 1806 auf höheren Befehl ein Katheder derselben errichtet worden, den er seitdem bis zum Jahre 1843 supplirend versah. — 1796 wurde er Mitglied der damals blühenden ungarischen Gelehrten-Gesellschaft von Siebenbürgen. 179⅞ bekleidete es das Amt des Dekans der philosophischen Sektion. 1802 wurde er korrespondirendes Mitglied der kön. Sozietät der Wissenschaften zu Göttingen; — 1806 von weiland Seiner Majestät Kaiser Franz I., in Anbetracht seiner Verdienste, mit einer goldenen Dose beschenkt. 180⅘ wurde er neuerdings zum Dekan der philosophischen Fakultät erwählt. 1810 wurde er zur Darlegung der Art und Weise, wie die Seidenkultur in Ungarn gehoben werden könnte, nach Wien berufen. Mehrere Komitate, wie: Honth, Zolyom, Neograd, Beregh, Ugotsa, Pesth und Zemplin beehrten ihn mit dem Titel eines Tafelbeisizers, und endlich wurde er in den dreißiger Jahren zum königlichen Rath ernannt. — Im Ganzen hinterließ er 21 Arbeiten seiner literarischen Wirksamkeit, worunter seinen „Prinzipien der Aesthetik, oder der Lehre vom Schönen“ der erste Preis gebührt. — Er starb, tief betrauert von seinen würdigen Söhnen, indeß ihm die Achtung seines Vaterlandes bis ins Grab folgt — und manches Saamenkorn edleren Denkens, das er in

Lubi Alajos

Buda

1770—1776. említve. Kecskeméti ötvös a budai ötvöscéh kötelékében. *Inasa:* 1770. IV. 6. Kremsser József 6 évre, 1776. VI. 3. felszabadul.

Művei:
Nem ismertek.

Irodalom:
Mihalik: Versuch; Bp. Tört. M.: Jungenbuch 1770. IV. 6.; Bp. Tört. M.: Gesellenbuch 1776. VI. 3.; Mihalik hagyaték: 93. p.; Dombi.

192

Pest - Buda 1977

sics, azaz Lubisics Márton budai ötvösmester készítette és pedig a templom akkori plébánosának följegyzése szerint 1766-ban. Lubisics művészete folytán általános megbecsülésnek, vallásossága miatt pedig köztiszteletnek örvendő mesterként élt († 1790) Budán, a Vizivárosban; Imre nevű fia folytatta atyja ötvösmesterségét († 1830), míg Ignác nevű fiából papot nevelt, aki 1785—1803 között buda-újlaki plébánosként működött és mint a pozsonyi káptalan tagja halt meg 1822-ben. Imrének azonosnevű fia szintén pappá lőn. Tehát a művészet és a vallásosság, amelyeknek kettős ihletéből fakadtak ez örökmécsesnek a gyönyörködtető vonásai s vonzó ábrázolásai, alapvonásai lévén Lubisics mesternek, ez öröklámpában olyan mesterművet alkotott, amely híven jellemzi mesterét.

Ezt az örökmécsest Raill Sebestyén akkori újlaki plébános följegyzése szerint 1777. január 24-én éjfél előtt két rabló, akik ugyanakkor az óbudai plébánia-templomot is kifosztották, az Immaculata-oltár előtti mécsessel együtt ellopta. A rablók rövidesen kézrekerülvén, az örökmécses is megkerült. Azonban a törvény ítélete alapján még azon év május 28-án a Szent Gellért-hegy tövénél a két rablónak előbb a jobbkeze, aztán feje levágatott, majd pedig hullájuk máglyán elégettetett.

GYERMEKNYARALTATÁSAINK A VIDÉKEN.

A budapesti r. kat. egyházközségek Központi Tanácsa által létesített *balatonzamárdi* üdülőtelepen az elmult nyáron négy csoportban összesen 416 fővárosi gyermek nyaralt: 312 leány és 104 fiú.

Részletezve: Június 3—24-ig a herminamezői, ferencvárosi, országúti, lipótvárosi egyházközségekből nyaralt 26—26 fiúgyermek. — Június 27—július 18-ig a lipótvárosi egyházközségből 26, a ferencvárosi egyházközségből 26, a Szent Adalbert egyházközségből 20, az országúti egyházközségből 11, az újlaki egyházközségből 16, az alsóvizivárosi egyházközségből 5 leánygyermek. — Július 22—augusztus 12-ig a külsőferencvárosi, az országúti, az angyalföldi és a városmajori egyházközség 26—26 leányt. — Augusztus 15—szeptember 5-ig a törökőri egyházközség 26, a Szent Mihály egyházközség 13, a középferencvárosi egyházközség 52 és a Szent Gellért egyházközség 13 leánygyermeket nyaraltatott.

A balatonzamárdi telepen kívül az egyházközségek a következő helyeken nyaraltattak: Krisztinaváros 94 gyermeket Balatonbogláron. Tabáni egyházközség 43 gyermeket Tiszavárkony községben. Kelenföldi egyházközség 60 leánykát Kardosréten (Zirc mellett). Szent Gellért egyházközség: 60 fiút Beldoromlás községben, 50 fiút Somogyváron, 25 fiút Zebegény községben, 30 leányt Szikszó községben. Alsóvizivárosi egyházközség 5 fiút Balaton-Mária telepen. Újlaki egyházközség 25 gyermeket a Leipziger-gyár akciója keretében. Óbudai egyházközség 30 gyermeket a Leipziger-gyár akciója keretében. Kö.i Mária egyházközség: 19 fiút Balatonmárián, 16 leányt Vértesacsán. Szent Család egyházközség: 40 fiút Nógrádverőcén, 90 leányt Gödöllőn. Erzsébetvárosi egyházközség 228 gyermeket: Tiszainoka, Püspökhatvan, Környe és Nagymágócson. Herminamezői egyházközség: 63 cserkészt Dunakilitin, 32 fiút Táplánfán, 34 leányt Rábahidvégen, 36 leányt Ivánczon. Magna Domina egyházközség kb. 120 gyermeket különböző helyeken. Zuglói egyházközség kb. 300 gyermeket különböző helyeken. Törökőri egyházközség 30 gyermeket Alsókéked községben. Krisztus király egyházközség: 6 fiút a KIOE kismarosi táborában, 10 leányt Balaton-Mária telepen. Soroksári-úti egyházközség 30 leányt Öreglak községben. Angyalföldi egyházközség 20 leányt Balatonzamárdiban a *székesfővárosi* telepen. Józsefvárosi egyházközség: 50 leányt Balatonmárián, 15 fiút Kapuváron, 50 cserkészt Táton, 3 fiút Balatonaligán, 3 fiút a Balaton körüli úton.

DR. SCHOEN ARNOLD:

ISMERETLEN EGYHÁZI EMLÉKEK BUDAPESTEN.

A BUDA-ÚJLAKI ÖRÖKMÉCSES.

A Segítő Szűz Mária tiszteletére szánt és később Sarlós Boldogasszonyról elnevezett újlaki plébánia-templomot a hívek és a városi magisztrátus áldozatkészségéből a pogratizi származású Hamon Kristóf kőmívesmester kezdte építeni saját terve szerint 1746-ban. Hamonnak 1748 februárjában történt halála után a bécsi származású Nepauer-Nöpauer Máté kőmívesmester folytatta annak építését, amely a legszükségesebb belső fölszereléssel együtt 1759-ben befejeződött. Azonban 1760-ban a főhomlokzat közepére épített torony a templom hajója felé kezdett hajolni, ami a torony lebontását tette szükségessé. A ma is meglevő új torony aszimmetrikusan a főhomlokzat evangéliumi szárnyához épült 1763—1766 folyamán Nepauer terve szerint. A torony első sisakja 1774-ben szélvész, második sisakja 1793-ban villámcsapás, harmadik sisakja 1840-ben rongálódás, negyedik sisakja 1841-ben vihar áldozatául esett, míg végre az ideiglenesnek szánt ötödik lapos gúla helyére 1877-ben készült ma is fennálló hatodik sisakja.

Ennek a későbarokk stílusú templomnak időnkre eléggé megfogyatkozott 18. századi ötvösművei közül az 1769-ben Puchmayer János Mihály budai ötvöstől készített remekművű, zománcképes kehely mellett is kiválik a szentély főoltára elé ezüstből trébelt, áttört művű, gazdag ornamentikájú, barokk vázaszerű örökmécsese. Alsó gombjának dudorodását három kartus és három virágváza díszíti váltakozva. Szélesen dudorodó középtestének felületét három ábrázolás: Mária találkozása Erzsébettel, a Segítő Mária ölén a kisded Jézussal (a Cranach-féle innsbrucki Madonna távoli változata), forrásvizű magányában remetéskedő Szent Jodok képe borítja gazdag cikornyájú barokk levélornamentikától övezve. Nyaka alatti dudorodását három kartus és három virágkosár ékesíti váltakozva. Mécstartó foglalatát, kosarát nyolcasokká fonódó sugarak alkotják. Az ábrázolások között három domború s hasított véggel kunkorodó szalag van fülként applikálva, amely fülekre reáerősített kettősszárnyú angyalfejek szolgálnak láncfüggesztőül. A három lánc közepét egy-egy csillag díszíti.

A dúsan bugyogó barokk és kecsesen átszövődő rokokó cikornyákkal díszített örökmécses ábrázolásai közül, Mária látogatása e templom főoltárabeli volt titulusképének, a Segítő Mária a főoltár kegyképének a hatása alatt készült, míg Szent Jodok kelta eredetű remete mint az adományozó Hoffmann Jodok buda-újlaki lakos († 1765. június 18.) védőszentje került az örökmécsesre annak emlékéül, hogy Hoffmann végrendeletileg hagyományozott 300 forintot egy új örökmécsesre, 150 forintot egy új ciboriumra s 500 forintot pedig a templom további építési költségeire, amely összegeket özvegye fizette ki a templomalapnak. Ez örökmécsest a rajta lévő téglánymezőbe nyomtatott közösszárú ML ötvösjegy szerint Martin Lubi-

Budapesti Rk. Egyházközségek Tudósítója 1935. 3. 7.

III. KERÜLET.

Bécsi-ut. Ujlaki plébániatemplom. Baloldali homlokzati toronnyal, jobboldalon az oromzatos rész szélén obeliszk. Az ormon két ablak és jón félpilléres disz. Barok kőkapuzatán: Creatori 1705. creatura.

Barok belső, keskenyebb szentély, orgonakarzat. Barok oszlopos főoltár, rajta Cranach Madonna-képének másolata, 6 barok mellékoltár. Barok szószék. A Szt.József mellékoltár vitrinje a kiscelli trinitáriusoktól.

Ötvösmüvek: Zománcos kehely Buchmayer János Mihály budai ötvöstől 1769. Ezüst örökmécses jelenetekkel, Lubisich Márton budai ötvöstől 1766.

A templomot régebbinek helyén 1746-ban kezdte Hamon Kristóf építeni, halála után Nepauer Máté folytatta és 1759-ben befejezte. Homlokzati középtornyát lebontva, az oldaltorony 1763-66 között épült.

Bécsi-ut 4. Ház, 1800 körüli, földszintes, 6 nyilásos, egykoru fakapuval. Homlokzatán lizénák. Jelentéktelen.

Bécsi-ut 10. Ház, XIX.század eleji, földszintes, 3 nyilásos, egykoru fakapuval. Romos, jelentéktelen.

Bécsi-ut 11. Ház, földszintes, 7 nyilásos, ives kapu, átalakitva, jelentéktelen.

Bécsi-ut 18. Ház, XIX. század eleji, földszintes, 5 nyilásos, ives kapu és ablak, átalakitva.

Bécsi-ut 28. Ház, XIX. század eleji, földszintes, 5 nyilásos, ives kapu és ablak, átalakitva.

Bécsi-ut 40. Ház, földszintes. 3-1-2 ablakos.

Bécsi-ut 42. Ház, copfstilü, földszintes, 8 nyilásos, közepén ives kapu, konzolos gazdag főpárkány.

Bécsi-ut 44. Ház, XIX. század eleji, földszintes, 5 nyilásos, ives kapu,egykoru fakapu.

Bécsi-ut 56. Ház, XIX. század eleji, földszintes, 9 nyilásos, egykoru fakapu, udvarán háromoszlopos tornác. Hátul balra az udvarban római, dombormüves, feliratos szarkofág.

Bécsi-ut 57. Ház, földszint 2 ablak, kapu felett emelet 2 ablak.

Bécsi-ut 60. Ház, földszintes, 5 nyilással, erősen átalakitva, stilusos fakapu.

Bécsi-ut 63. Ház, XIX. század eleji, földszintes, 4 nyilásos, félpilléres disszel.

Bécsi-ut 69. Ház, földszint 2 ablak, emelet kapu felett 1 ablak.

Bécsi-ut 71. Ház, klasszicizáló, földszint, 2-3-2 ablakos, a ház jobbsarkán németnyelvü árviztábla 1838.

Bécsi-ut 269. Török-Labor gyár területén a régi Radl-féle vendégfogadó épülete nagyméretü középkori falakon áll.

Boglya-utca vonalában, attól északra, római városfal a föld alatt.

Lubisich Mártow

Otvoř

Sovabb

Gen Zak Bpest

Lubisich Márton

özvö

Gemeinde

31. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Nagytekinte

A visegrádi Salamontoronyb
latok kis terjedelmüek és ar
nak, mindamellett a mai nehé
hetenként átlag 500 koronát
kéréssel fordulok a nagyteki
befejezéséig Nagrand munkave
nát folyósitani méltóztassék

Lubisich Márton

budai aranyműves

l.

Szokolay výlaki

39.- l.

45. l.

be, a városi közigazgatás eseményeinek közlését bizták rám, ami azzal a kötelességgel járt, hogy naponta végig kellett járni a városháza hivatalait, beleértve a rendőrséget is és a kész anyaggal meg kellett jelenni naponként délután öt órakor a szerkesztőségben. Persze, emellett minden más munkát is el kellett végezni, a vidéki ujságiró nem volt ugy elkényeztetve, mint a fővárosi, értenie kellett mindenhez és háromszor-négyszer annyit dolgoztunk, mint a budapesti napilapok szerkesztőségeinek tagjai.

Innen van, hogy a legjobb ujságirók, a legkitünőbb és legmegbizhatóbb, legmunkaképesebb hirlapiró-mesteremberek a vidéki nagy városokból kerültek föl a budapesti napilapok redakcióiba. Aki vidéken tanulta az ujságirást, az ismerte az országot, tisztában volt a vidéki közigazgatással, az adminisztrációs élet alapfogalmaival s ha ezekhez a széleskörü ismereteihez Budapesten hozzászerezte a fővárosi élet megismerését, akkor rendszerint tökéletesebb tudásu és tájékozottságu zsurnaliszta volt, mint az, aki Pesten született, itt kezdte a pályáját és soha a vidéki élet aprólékosságaiba nem volt alkalma belemerülni. Felejthetetlen, kitünő iskola volt számomra Arad. Abban az időben

Lubisics Márton

Ötvös Budapest

Kőmagyotvj 58-l

15

339

Nr. 328

Martinus Lubisics, civis 1750, † 1790.

Örökmécses igazolhatón 1766-ból. — *Ewige Lampe. Urkundl. bezeugt für 1766.*

Újlaki pléb. templom — *Ujlaker Pfarrkirche*, Bp. Expos. 1935 : 10.

L. Schoen A. 338 *b—c*-nél id. cikkét.

Lubisics Imre

Ötvös Buda

Königgrätz. 58. l.

l. bent

Lubisics Imre **Buda**

Lubisics Márton budai ötvös fia. 1768. I. 3—1768. V. 26-ig inas apja műhelyében. 1773-ban mester. Budai polgárjogot nyert 1776. VI. 3. 1796-ban választott polgár. 1791-ben az újlaki templom pénztárából 4 forint 44 krajcárt vesz fel, 1791-ben a Szent Anna-templom, 1802-ben a „tabáni Szent Katalin"-templom számára dolgozik. *Inasai:* 1783-ig Devich Tamás (5 évig); 1783—1788-ig Schomothy Mihály. †1830.

Művei:

70

2

Tajtékpipaveret
Felirat:„sc... it Joseph Ungvári Budae"
Egykor Donáth Sándor tulajdona.
Lappang

71

3

Kehely
1788
Felirata: „Varaljai Reef. sz. Eccle: 1788"
Tisza Sz. Nagy János Pred. Budán
Cecei ref. egyház

3

45

Füstölő
1780—1790
Tabáni plébániatemplom

17

Feszület
Talpán vésett „Lorenz Anna Weber Guthaller Anno 1810"
Óbuda-újlaki r. k. templom

18

„A"
46

Gyertyatartó
1813
Bp. Tört. M.

Irodalom:
Bp. Tört. M.: Jungenbuch 1783.; Bp. Tört. M.: Gesellenbuch 1768. V. 26.; Illyefalvy—Pallós; Expos: 1934.; Kőszeghy; Patakyné II. 222. p.; Somogyi: Fejér m.; Mihalik I.; Mihalik hagyaték: 95. p.; Dombi; Bp. Tört. M.; Földes.

Perl-Buda 1977

VI. 13. Kostics István; 1766. VI. 1. Minasevics Tamás; 1766. VI. 1. Tataran (ovics) Mátyás; 1766. XII. 26. Slogel András; 1768. I. 3. Lubisics Imre (L. Márton fia); 1768. II. 4. Radnisch János; 1772. XII. 26. Besermeny Ignác; 1775. VI. 18. Budstein Mihály János; 1780. IV. 16. Devich Tamás.

Művei:

ML 72

Öröklámpás
(Krisztinavárosi kápolna számára)
1752
Lappang

---

13 43

Örökmécs, ezüst
1766
Buda-újlaki plébániatemplom

Irodalom:
Bp. Tört. M.: Jungenbuch 1749—1775. Mihalik hagyaték: 77. p.; Illyefalvy—Pallós; Kapossy 1934.; Schoen: Történetírás 1937.; Bp. r. k. egyházközségek tudósítója, 1935. 3. 13/14.; Kőszeghy; Expos: 1935: 10. p.; Patakyné II. 270. p.; Dombi.

Lukasevics (Lukatziwitz, Lucas, Cevich) Márton Buda. Ar.

1691. VIII. 2—1697. XII. 31. között polgárjogot kap. *Inasa:* 1696. IV. 18. Ilitz Miklós.

Művei:
Nem ismertek.

Irodalom:
BFL. 1696-os Lipót-féle privilégium. Bp. Tört. M.: Jungenbuch 1696. IV. 18.; Illyefalvy; Rómer F.: Századok XI. 1877.; Patakyné II.; Mihalik hagyaték: 15. p.; Dombi.

Lukatschowiz (Lukacsovics, Lukascevich) Márkus Buda

Említik 1713—1730. 1713. VII. 30-tól 5 évig inas. 1717. II. 7. mester. †1730. IX. 4. Budán börtönben.

VI. 13. Kostics István; 1766. VI. 1. Minasevics Tamás; 1766. VI. 1. Tataran (ovics) Mátyás; 1766. XII. 26. Slogel András; 1768. I. 3. Lubisics Imre (L. Márton fia); 1768. II. 4. Radnisch János; 1772. XII. 26. Besermeny Ignác; 1775. VI. 18. Budstein Mihály János; 1780. IV. 16. Devich Tamás.

Művei:

M
72

Öröklámpás
(Krisztinavárosi kápolna számára)
1752
Lappang

13
43

Örökmécs, ezüst
1766
Buda-újlaki plébániatemplom

Irodalom:
Bp. Tört. M.: Jungenbuch 1749—1775. Mihalik hagyaték: 77. p.; Illyefalvy—Pallós; Kapossy 1934.; Schoen: Történetírás 1937.; Bp. r. k. egyházközségek tudósítója, 1935. 3. 13/14.; Kőszeghy; Expos: 1935: 10. p.; Patakyné II. 270. p.; Dombi.

Lubisics Imre — **Buda**

Lubisics Márton budai ötvös fia. 1768. I. 3—1768. V. 26-ig inas apja műhelyében. 1773-ban mester. Budai polgárjogot nyert 1776. VI. 3. 1796-ban választott polgár. 1791-ben az újlaki templom pénztárából 4 forint 44 krajcárt vesz fel, 1791-ben a Szent Anna-templom, 1802-ben a „tabáni Szent Katalin"-templom számára dolgozik. *Inasai:* 1783-ig Devich Tamás (5 évig); 1783—1788-ig Schomothy Mihály. †1830.

Művei:

70

2

Tajtékpipaveret
Felirat:„sc... it Joseph Ungvári Budae"
Egykor Donáth Sándor tulajdona. Lappang

71

3

Kehely
1788
Felirata: „Varaljai Reef. sz. Eccle: 1788"
Tisza Sz. Nagy János Pred. Budán Cecei ref. egyház

Füstölő
1780—1790

Mit dalol az anya bölcső mellett,
Hallja, s róla álmodik a gyermek,
S mely az ősről unokára szálla :
Büszke nagyon a magyar, dalára.

Hogyha nem lennék igy meghajolva;
Akkor tőlem eltanultad volna
Bánatos dalát a magyaroknak,
Melyen ők mulatni sirva szoktak.
És érette csillogó pénz járna,
Félretennéd szép vörös nadrágra,
S vennél rajta nekem is keresztet,
Ha majd egykor a mély sirba tesznek.“

Igy beszélt, s mit ajki elhagyának,
A kis rajkó folytatá magának,
S mig nagyapja álomba merül el;
A szabadba lép a hegedűvel.
Csendes a táj. A nap épen készül
Elbucsuzni arról a vidékrül,
Fényben áll az erdők koronája
S megzendül a pásztor furulyája.

A mint a hang átröpült a légen,
Megakadt a kis legény szivében,
Kezdte nyomni a megihlett keblet
A mig gyönyörével teli nem lett :
Hegedüjét gyorsan állra kapja,
Megvillan sötétes pillanatja.
Végig huzza a vonót egypárszor;
S bámulva elhallgatott a pásztor.

Aratásról — az a szokás nálok —
Dallal jönnek a legények s lányok,
És szárnyára kél a hang a szélnek,
Pillanatban a húrokra téved.
A kis rajkó addig kezdi ujra,
Mig egészen meg nem lesz tanulva,
És az aratók csodálva hallják,
Hegedűje busan siró hangját.

Igy lett a dal kebelébe oltva,
S a természet művészszé alkotta, —
Vágya félig meddig már elérve,
Nagy örömmel az öreghez tér be.
És ott aztán ismét huzni kezdett,
Majd lassabbat, majd meg sebesebbet,
Majd miként a magyar ember, busat,
Majd meg a mit jó időkben huzat. ***Szabados János.***

Zrinyi Miklós, a szigetvári hös.

Történeti rajz PAULER GYULÁ-tól.

(Vége.)

V.

Az ostrom foly. Szolimán Zrinyit elcsábitani törekszik. Sükeretlen rohamok. A török aknák a várat lángba boritják. Zrinyi utolsó védmüvére vonul. Halálra készül. Beszéde bajtársaihoz, kirohanása, halála. A szigetváriak mind elhullanak, a vár légbe röpül. Zrinyi fejét Komáromba küldik és Csáktornyán eltemetik.

A siker csak uj erőködésekre buzditá a törököket. Az ó-városban uj ütegeket állitának, és folytonosan törték a várnak Henning és Hegy nevü erődeit. A jancsárok rőzse-tekercseiken, lépésről lépésre nyomultak a mocsáron. Ali Portug irányzá golyóikat és első sorban buzditott. Midőn a szigetvári ágyuknak egyike Margit fejét elkapta, Szeiffedin basa hivatalával buzgalmát és ügyességét is örökölte, és már majdnem a falak aljáig jutott.

Végre minden kész volt rohamra. Azonban Szolimán kevesebb veszteséggel szerette volna megvenni Szigetvárat. Titkon beüzent Zrinyinek, hogy Szigetvárért Horvátországnak független birtokát adja. Szolimán előtt kétségkivül Zrinyinek ifjukori botlása lebegett, melyet most a *férfi* megvető válaszszal tett jóvá. Hasztalan maradott a törekvés, a szülői szeretet által hatni kebelére. Zrinyi rendületlenül vevé a hirt, hogy fia az ellenség táborában fogoly. Nem volt oka kétkedni az álhirben. A falakról látta fiának elfoglalt zászlóját az ellenséges táborban lobogni, hallotta kürtjén az ismert riadókat, és nem tudta, hogy azokat György grófnak fogoly trombitása hangoztatja. Hü maradott esküjéhez, valamint a magyar, német és horvát nyelven irt, nyilakon belött levelek sem csábithattak senkit az örség közöl engedetlenségre, árulásra.

Szolimán rohamot parancsolt; aug. 26-án a kürtök és tárogatók megharsantak, a dobok peregtek, a jancsárok rettentő orditással a falakra törtek. Golyózápor fogadta őket. A dühös támadással elkeseredett védelem találkozott. A csata ingadozott : a törökök leverettek. Hátulról uj csapatok tódultak támadásra és rakásra hullottak. Szafi Ali, az egyiptomi basa elesett. A leáldozó nap a magyarok diadalát látta, és Szigetvár falán két elfoglalt török zászló lobogott.

A veszteség az egész török sereget dühre lobbantá. Az ágyuk kettőzött hévvel szórtak golyókat a Hárs erdő felől, a Dél- és Nádasdy-erődökre. A falak omlottak, a rohamra nagy rés kinálkozott. Augusztus 29-én a mohácsi csatának 40-ik, Buda elvesztésének 25-ik fordulati napján, az egész török sereg Szigetvárra indult. Szolimán lóra vánszorgott, hogy e szerencsés napjának uj győzedelmét láthassa. A jancsárok lelkesült támadása meghiusult : agájuk fogolylyá lett. Estig uj meg uj csapatok rohantak és visszaverettek. Az árok megtelt török halottakkal, de a mieink nem vesztének egy talpalatnyi földet sem. A magyarok közöl Bika András, Zrinyi kedves embere, volt a halottak közt : a töröknél több ezer esett e napon engesztelő áldozatul a mohácsi hősöknek. Szolimán átalános zavar és futás közt tért vissza sátorába, hogy soha többé el ne hagyja.

A következő napokon kisebb rohamok folytonosan fáraszták a szigetváriakat. September 2. a magyarok egész nap készen állottak, várván a támadást, melyet a török tárogatói folytonosan jelenteni látszának. Azonban az ellenség, ágyuinál, a vár közelében megvonta magát és csak éjjel rohant a Henning erősségre. A meglepett őrség dühös tusa után átengedé a helyet, melyet török és magyar holttetemek boritának. E pontról most a törökök aknákat kezdtek ásni a vár felé. Három napi ernyedetlen munka megtölté az aknákat puskaporral, rőzsével és más gyulékony anyaggal. A magyarok törekvése, meggátolni a földalatti munkát, sikeretlen volt. A küzdelemben a törökök Póky Gergelyt és Medvei Benedeket vaskampókkal magukhoz leránták és megölék. Zrinyi átlátta a veszedelem nagyságát. Puskaporral, golyókkal megtöltött hordókat hengeritetett le, melyek szétpattanva a halottak számát nevelék, de a vészes munkát meg nem semmisiték. September 5-én az akna föllobbant és a keleti szél a nagy tüzet a várra hajtotta. A tüz belekapott a roppant fahalmazokba, melyeket még az ostrom elején torlaszok emelésére összehordottak. Az egész őrség, a nők és gyermekek, a belső vár árkából vizet hordottak, facsöbrökkel, bikaszarvból készült ivóedényekkel oltani törekedtek. A törökök a szomszédságból gyilkos tüzeléssel akadályozták az oltást. A szél egyre bujtá a lángot : minden erőködés haszontalan volt. A zavarban a jancsárok a Nádasdybástyát megtámadák. Zrinyi a tüz mellől a fenyegetett helyre sietett. Az elsők, kik a falra léptek, vele találkoztak és meghaltak. Novákovics János mellette esett el, sok magyar elveszett, de a fönmaradottak az ellenséget csüggedetlen erélylyel az omladékokról leszorították. Az első rohamot azonnal egy második, harmadik sükeretlen követte. A törökök a lángokon át futottak vissza táborukba és 7000 halottjok a Nádasdy erőd falain és árkában maradott.

A tüz ezalatt akadálytalanul tova-harapózott, és már a löportornyot fenyegette a belsővár kapuja mellett. A lángok, a füst sept. 6. reggel kényszeriték Zrinyit leolvadt csapatával a belső várba vonulni. Ellensége már nem örvendhetett diadalán. *Az éjjel meghalt Szolimán*, kit a szerencse 45. évi szolgálat után haldoklásakor elhagyott. Kevéssel halála előtt irta a nagyvezérnek : *„Még nem égett ki a kémény? még nem hangzik a győzelemnek harsonája?“* Szokolovics Mehmet kötelességének tartotta, urának terveit végrehajtani. A szultán nevében, kinek halála sátorának szük körén tul, titok maradott, rohamra inditá a sereget. A törökök oly gyorsan nyomultak az égő várba, hogy a szigetváriak közöl sokan már Zrinyit nem követheték. Számos nő és gyermek fogságba esett. Szecsödy Mátét beteg ágyán vagdalták össze; neje, kilencz gyermekével, minden kincsével az ellenség birtokába jutott. Minden ágyu és hadikészlet, 52 akó bor, 30 akó eczet, a mi takarmány, liszt, füstölt hus a várban volt, a lángok martalékává lett. A töröknek zsákmánya kisebb volt, mint reménylették.

Zrinyinél a belsővárban nőkön, gyermekeken kivül 600 ember volt; két nagy és tizennégy kisebb ágyuval, elegendő löporral. Az élelem 1000 véka buzalisztre szoritkozott, s a néhány kemencze elégtelen volt annyi ember számára kenyeret sütni. Több nő és gyermek az éhségnek, szomjuságnak áldozata lett. Köröskörül tö-

*

szomszédságban az ellenség hullámzott. Merre a szem látott, minden fát, minden bokrot törökök leptek el : zászlóik a várnak minden zugáról lobogtak. Az őrség állomásain reménytelenül, de elszánt lélekkel látta az ágyukat a falakra irányulni, csak négyen törekedtek menekülni a zavarban, mely a törökök közt a zsákmány miatt keletkezett. — Espetei Balázs, Pribék János, Dezső András és Szilko Menyhért a lőréseken kiugrottak, de a jancsárok, az ifju Szilkót kivéve, kardra hányták a szökevényeket, és vérszomjas dühvel löttek minden főre, mely a falakon kiemelkedett.

September hatodik és hetedik napja készületekkel folyt le a törökök részéről. Kisasszony napján (sept. 8.) a sereg minden harsonája riadóra szólt. Szétpattanó, tüzet okádó golyók röpültek a belsővárra és Zrinyi lakását lángba boriták. A tüz tova harapózott és oltani vizhiány miatt lehetetlen volt. Zrinyi Miklós érezte, hogy e földön már nincs segitség számára, és ment, esküjét mint magyar, mint nemes beváltani. E pillanatban lelke fölmagasztosult s valóban nagynak mutatkozott. Diszruhába öltözködött, aranylánczot akasztott nyakába, de pánczél helyett csak könnyü mentét vett magára, hogy annál könnyebben harczolhasson. Fekete selyem kalpagján kócsagtoll volt gyémántcsattal. Zsebébe 100 magyar aranyat tett, és Csernko kamarásához, a körülállókhoz igy szólott: „*Nem akarom, hogy az ellenség, a lator, ki megrabol, mondja, hogy Zrinyinél zsákmányra nem talált. Meghihetitek,*

Zrinyi Miklós czimere.

folytatta büszkén, midön a várkulcsokat az aranyokhoz dugta, *mig karomat birom, s kezemben kard vagyon, tőlem e kulcsokat ez aranyokat senki el nem veszi. Ha meghaltam, legyenek annak birtoka, a ki kifoszt! Megesküdtem, megfogadtam Istenemnek, hogy engem nem vezetnek a törökök élve táborukba, rám gyermekeik ujjal mutogatni nem fognak!*“ Azután megparancsolá Csernkonak, hozza négy diszkardját és azt választá, melyet atyjától örökölt. „*Ez régi kard,* mondá; *vele nyertem első dicsőségemet, neki köszönöm minden birtokomat : vele megyek eléje végzetemnek. Pánczél, sisak, más fegyverek nem kellenek. Istenre bizom magamat,* végzé be nyugodtan, *nincs szándékom Szigetvárról megmenekülni. Itt várom be végig a Mindenható akaratját!*“

Parancsot adott, vigyék utána gömbölyü paizsát és kivont karddal az utczára lépett. Az őrség állig fölfegyverkezve, kivont kardokkal, csatarendben várta parancsait a helyen, hol 32 nap előtt vele élni halni megesküvének és Zrinyi utoljára szólott bajtársaihoz.

„Barátim, vitéz harczosaim, mondá tiszta érthető hangon, látjátok mindnyájan, mint büntet minket Isten e napon, mint győzedelmeskednek ellenségeink tüz által. Hatalmuk, seregeik nem árthatnának : a lángok rontanak meg bennünket. — Istennek e csapását is nyugodt lélekkel kell viselnünk : ezzel akarja büntetni vétkeinket, ezzel akarja büntetni hazánk büneit! Jusson eszetekbe eskünk, hogy mi itt élni, halni akarunk. — Hála Istennek, e perczig nem volt áruló köztetek : most pedig épenséggel ne legyen. Látjátok, hogy itt a várban, ha akarnánk is, nem maradhatunk, következő három oknál fogva. — Mindenekelőtt a tüz, a láng itt megemésztene; azután már kevesen vagyunk; végre élelmünk elfogyott, nejeink, gyermekeink már éhen vesznek el. Meg akartok itt égni? Menjünk ki a külső várba, rohanjuk meg az ellenséget, és nyerjünk halálunk által örök hirt és dicsőséget. Ki elesik, az mennybe megy és üdvözül; az élőt honfitársainak magasztalása fogja kisérni. Én leszek az első, én megyek ki legelől : ti kövessetek. Bennem bizhattok, utolsó perczig nem hagylak el titeket!“

„*Veled élünk, veled halunk!*“ zugák a magyarok, nehéz fegyvereiket elhányák, és csak a kardot tarták meg az utolsó csatára. A királyi zászló Zrinyi oldalánál *Juranics* Lőrincz kezében lobogott, midőn a kapu felé indultak *). Jézus! Jézus! hangzott a sorokból és Zrinyi Isten nevében a kaput kitáratta. A kapu alatt golyókkal, apróra vagdalt vasdarabokkal megtöltött ágyu állott. Szerecseny Márk, az utolsó tüzér, agyontalálva összerogyott, mellette. Zrinyi intésére Horváth György az ő helyére ugrott, és az ágyut a kapu felé tóduló ellenségre sütötte. Iszonyu orditás felelt a durranásra : a golyók hatszáz embert sodortak halva, sebesülve a földre. A füstgomolyból Zrinyi Miklós büszke alakja bontakozott ki, baljában paizszsal, jobbjában villogó karddal, utána Juranics a szigetváriakkal. Dühös csata fejlődött. Mindenfelől számtalan puska, nyil irányult Zrinyire. Két golyó furódott mellébe, vérrel elboritva buzditá vitézeit, midőn egy harmadik golyó jobb halántékán találta és *földre terité*. A törökök sürü tömege iszonyu diadalkiáltásra fakadt. A jancsárok odarohantak, a magyarokat a holttest mellől elszorították, fölkapák és fejeik felett kézről kézre adván, agájuk elé hurczolák, kinek parancsára arczczal lefelé Katzianer ágyujára fektették, és fejét lemetszették, adományul II. Szolimánnak.

A vár előtt duhös, rövid küzdelem folyt. A magyarok a tulnyomó erő által a várba visszanyomattak, üldöztettek. Benn minden talpalatnyi téren kis csata fejlődött. A magyarok nem kérve, nem nyerve kegyelmet egyenként elhullottak. Paprutovics Farkas, Imprics Tamás, Patacsics Péter, Kovács Miklós, Istvánffy Pál, Bajoni János, Csáky György, Juranics Lőrincz már a halottak közt hevertek. Kecskés György és Novák János, egy toronyban több órai harcz után az utolsók haltak meg, s holttesteiket lábaiknál fogva hurczolták ki a törökök. Orsics Istvánról Hasszan, siklósi török, saját testével háritá el a halálos csapást, mert fogságában egykor kegyesen bánt vele. A törökök alig járhattak a vérben, halottakban, midőn zsákmányt, foglyokat keresni az épületekbe rohantak. A gyermekek, nők felett a kapzsi győzők összevesztek, és sokat, hogy más ne birhassa, karddal, lándsával általvertek. Csernko Ferenczet a konyhában találták és fiatalsága miatt megkegyelmeztek neki **). — Geréczi Bertát, Gál Ferenczet, Tiski Menyhértet, Mar-

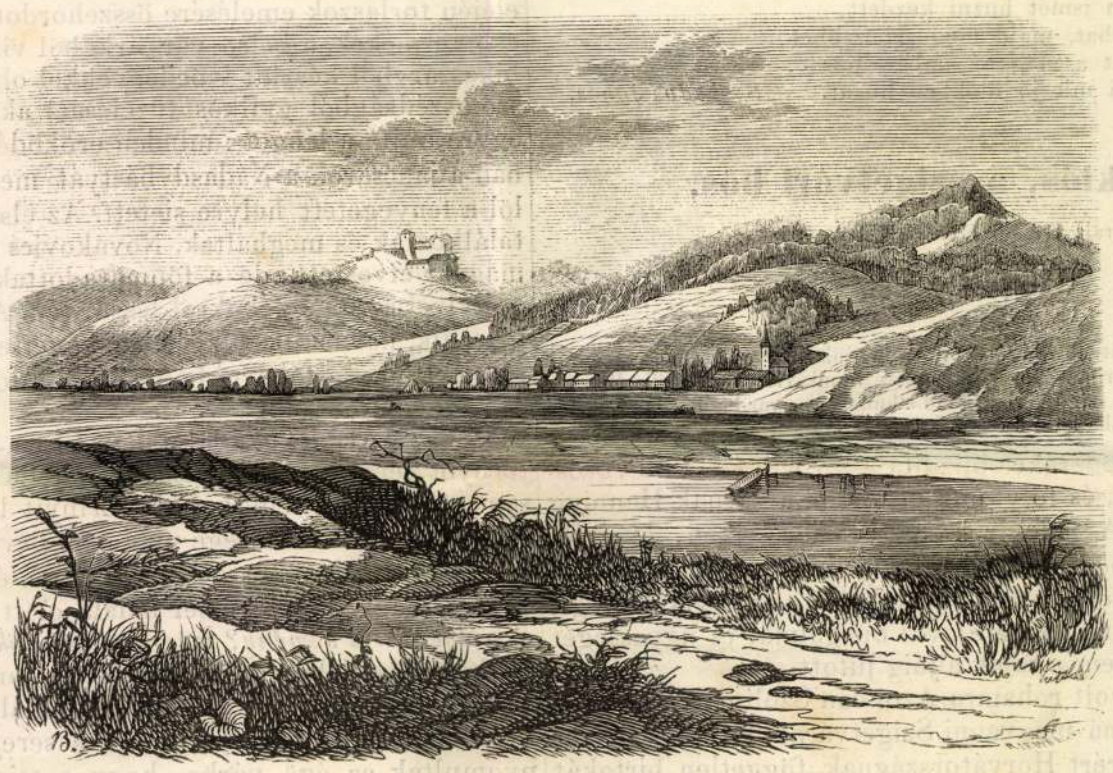

Vándorlások Szelnesmegyében : 5. Lublói vár.

káff Istvánt szintén megkiméltek. Végre Alapi Gáspár rejtekére bukkantak és kihuzták, de a nagyfejü, barna, törpe cselédet, mert annak tarták, nem méltatták a halálra. — A táborba tuszkolák megkötözve a többi foglyok hosszu sorával, kik közt azonban csak öt-hat volt fegyverfogható férfi. A foglyok Zrinyi holttestét a

*) A mit Zrinyi nejéről, a szigetvári nőkről beszélnek, mese, és csak csökkenti e tárgy egyszerü méltóságát. Hasonlóképp téves fölfogáson alapszik, Zrinyit lóháton rajzolni kirohanásakor.

**) Körner, ismert szomorujátékában, vén embernek tünteté fel.

Lublói János

Joannes Ötvös Lublaviensis.

1628. Pápa.

Revner János. A gróf Esterházy család pápai levéltarában őrzött ismeretlen. Tort. Tár. 1894. évf. 644. l.

< Lublóvár >

Pirhalla Márton dr

< > történetéből.
Emlékkönyv a Szepesmegyei Történelmi Tarsulat fennállásának 25. évéről. 1883 – 1908. Lőcse 1909.
36. és kv. ll.
képekkel

BUDAPEST
III

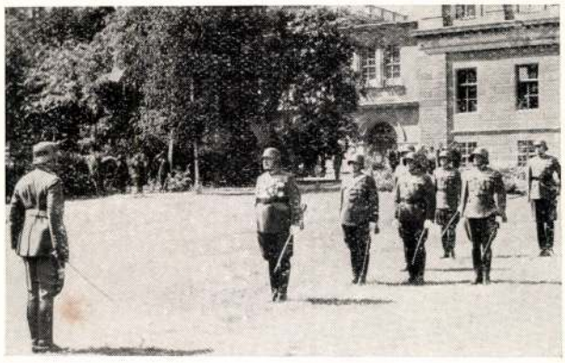

Fogadás (1938)

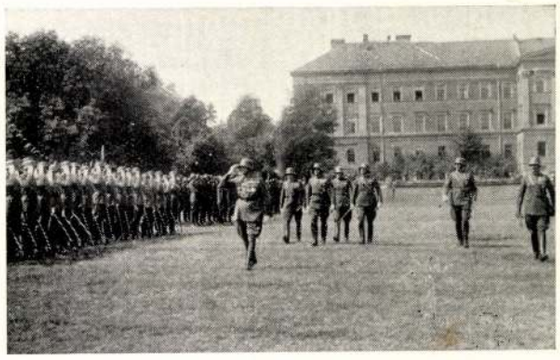

A Kormányzó Úr képviselője az arcvonal előtt (1937)

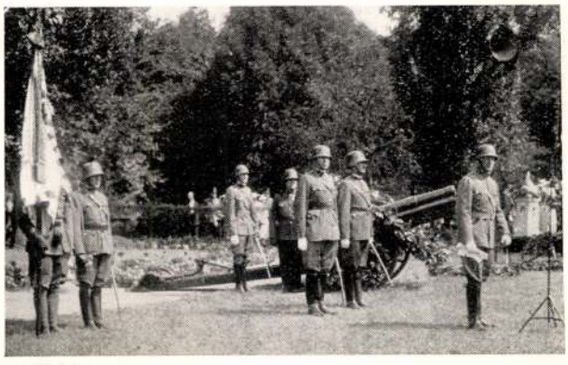

A főcsoportfk. beszél (1937)

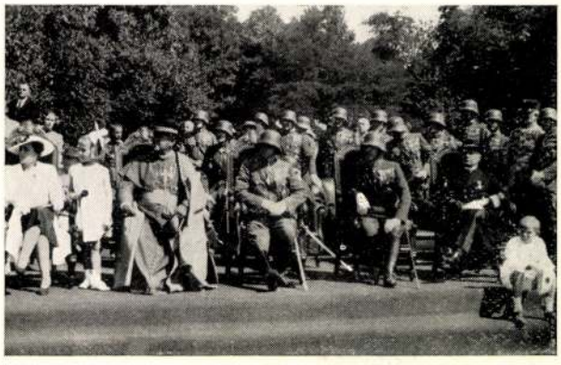

Előkelőségek a díszemelvényen (1938)

Eskü (1938)

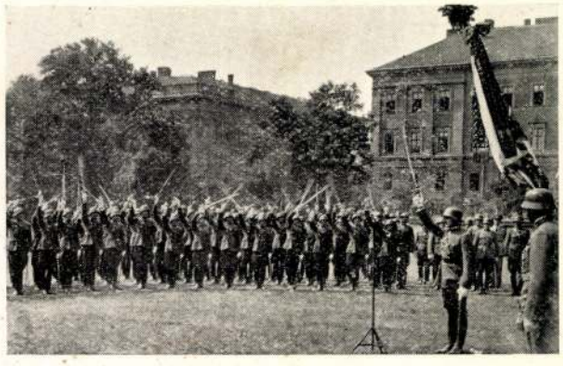

Kardrántás (1937)

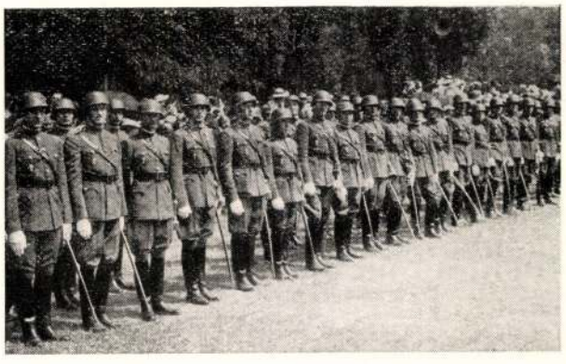

Az új hadnagyok (1937)

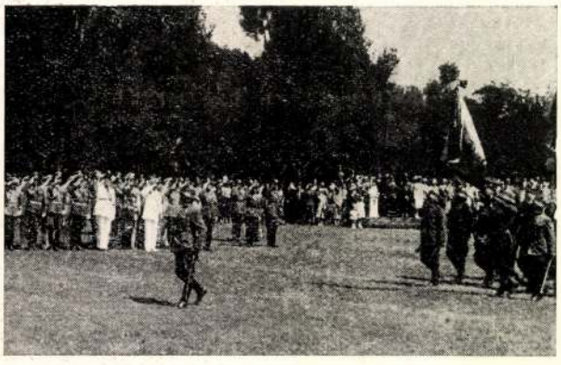

Díszmenet (1938)

Hadnagyavatás

(1937 és 1938)

strázsa, hogy felelősségre vonjon engem, merész halandót, mit keresek egy idegen évszázadban?

Nem lehet meghatottság nélkül nézni a várkisasszony toronyszobáját. Még ott áll a rokka; a félbehagyott hímzések a kis asztalkán az ablakfülkében mintha rég elporladt készítőjüket várnák vissza. Szegénynek egész élete bizonyára abban telt el, hogy ült az ablakban és várta a lovagját.

*

A mai Neuchâtel kanton az egykori Neuchâtel-Valangini hercegségből alakult. A színei — érdekes — szintén piros-fehér-zöld.

A középkorban önálló volt, később a porosz királyok uralma alá került. Március 1. a nemzeti ünnepük; 1848. március 1-én kiáltották ki függetlenségüket és csatlakoztak a Konfederációhoz.

*

Még villamos is van Neuchâtelben. Igaz, hogy csak az használja, akinek nagyon sok ideje van, mert igen ritkán és lassan közlekedik. Gyalog kb. a fele idő alatt el lehet jutni valahová, nem is beszélve a kerékpárról. Talán ez is egyik oka annak, hogy itt annyian járnak kerékpáron korra, nemre és társadalmi osztályra való tekintet nélkül. Mindenesetre derűs látvány volt — legalább nekem, — egy divatos hosszú délutáni ruhába öltözött hölgy, a kezén glaszé-kesztyűvel kerékpáron. Mert esett az eső, csak a fél kezével kormányzott, a másikban nyitott ernyőt tartott.

*

Svájcban sohasem hallottam, hogy valaki azt mondta volna magáról, hogy ő német, francia vagy olasz: mindenki svájcinak vallja magát.

Ausztriában csak hívatalos helyen hallottam eddig, hogy valaki osztráknak vallotta magát. A fiatalok pángermánok és németnek vallják magukat; az öregek lokálpatrióták: tiroliak, stájerek, bécsiek, csak éppen nem osztrákok.

*

Olyan jó érzés volt, mikor Hegyeshalomnál egy hónap után először hallottam magyar szót. A felszálló magyar vonatvezető köszöntött. Külföldi utitársaim nem értették, miért van minden állomáson a zászló félárbocon; még sohasem hallottak „Trianon"-ról.

Most, hogy ottkint jártam, háborít fel igazán az a nyugateurópai gőg, amely Hegyeshalomhoz odateszi a piros nyilat: Ici commence le Balcan! Ők mondják ezt, akik sajnálnak annyi fáradságot, hogy megtanulják, milyen nyelven beszél egy ezer éve Középeurópában élő nép, hogy mi a fővárosa annak az országnak, amelyik ezer évig testével védte őket a barbár támadások ellen.

Hamutálca. LUBLÓVÁRY GYÖRGY aks. famunkája.

Ludovikás Levente
1937/38. XVI. évf.

Luby Istvánné Fáy
Ilona

festő

l.
Dornyay Salgótarján

29. l.

szág. Metianu érsek már előző délután Aradra érkezett, hogy személyesen vezesse a viharosnak igérkező választást a Thökölyuti székesegyházban. A hatalmas templomba csak előre kiadott jegyekkel engedték be a hiveket, de a tolongás igy is életveszélyes volt. Különösen az elegáns román hölgyek jelentek meg nagy számban és dacára a szinte elviselhetetlen melegnek és zsufoltságnak, valóságos hősiességgel szenvedték végig a négy óra hosszat tartó fényes egyházi szertartásokat, amelyeket annál jobban untak az aradi és budapesti lapoktól kiküldött magyar ujságirók, akiket természetesen az egészből csak a vége: a választás eredménye érdekelt.

Mise végeztével Metianu felment a templom közepén emelt márványporondra és érces, messzezengő hangon beszédet mondott. Akik nem tudtak románul semmit, azok is megértettek belőle annyit, hogy arra kéri a zsinat körülötte zöldposztóval bevont asztaloknál ülő tagjait, hogy határozatukat mellékszempontok ne irányitsák.

Aki a főpapok csoportját véletlenül szemmel kisérte, érdekes megfigyeléseket tehetett. A zsinat tagjai között ott ültek a

Löwith Egon

Mezei József: Löwith Egon gobrai Utunk.
1974. jan. 18.

Garda József: A gobrai metamorfózis Korunk
1974. 38. évf. 1. sz. 89-92. old.

A magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája 1974.

Művészettörténeti Értesítő 1977/1.

Löwith Egon

1973. ápr.-ban a kolozsvári Képzőművészeti Szövetség helyiségében nagyméretű egyéni kiállítása volt.

Korunk, 1974. jan. 33. ef. 1 sz. 89 p.

Löwith Egon

Az Álmodozás, a Madár, és a Biskázók c. szobrai említve.

Konrad, 1974. jan. 33. erf. 1m. 89p.

Löwith Egon

Bronzszobrai közül a Filozófus, a Shakespeare és a Szerelem c. említve.

Koninck, 1974. jan. 33. evf. 1sz. 91p.

Löwith Egon

Torzó (mohor)

Koninck, 1974. jan. 33. elf. 1sz. 67p.

Löwith Egon

Gondolkodó (kisplantika)

Kossuth, 1974. jan. 33. erf. 1sz. 90 p.

Löwith Egon

Szabar.

Konrad, 1974. jan. 33. ef. 1sz. 91p.

Löwith Egon

„Győzelem"

A Hét. 1976. jún 4.

Löwith Egon

Bika (nahor)

Konunk, 1974. jan. 33. erf. 1 m. 98 p.

Löwith Egon

a felszabadulást követő időszakban
készített művei lágerélményekből tóp-
lálkoznak.

Kozmuk 1974/2 202. old.

Löwith Egon

Portré

Konvok, 1974. jan. 33. evf. 1sz. 120p.

Löwith Egon

Banner Zoltán:

A tökéletes előtti pillanat./LÖWITH EGON szbrászmüvész nek a Korunk Galériá-ban rendezett kiállitásáról./

Utunk, XXXII.évf. 11./1481./sz. 1977. márc. 18. 7.old. 2 kép.

Löwith Egon

Viorica Guy Marica:

Egyensuly, összhang, szilárdság. Jegyzetek Löwith Egon szobrászatáról.

Utunk, XXXIII.évf. 26./1548./sz. 1878. junius 30. 7.old. képpel.

Löwith Egon,

a 20-as években születettek közül - Balogh Péter mellett Löwith Egon, Szász Dórián és mások tartoznak ide - hamarább vágtak maguknak új csapást, döntő hányadában azonban ez a nemzedék még jó darabig az előtte járók mintáját követte.

Mezei József: Átlépni az empíria küszöbén. Korunk, 1979. febr. 62. old.

Löwith Egon, szobrászművész

Az 1980-as kolozsvári őszi tárlaton szerepelt a művész műve.

Benner Zoltán: A kolozsvári őszi tárlat területe.
Utunk, 1980. nov. 28.

LÖWITH EGON
szobrászművész

Gazda József:
Löwith Egon szobor-esszenciái.

Uj Élet, XXV.évf. 6./560./sz. 18.old
képpel.

LŐWITH M. Egon *77, 110,* 47
Kolozsvár, 1923. május 21.
IA Képz. Főisk. Kvár, szobrász

Banner Erdély

Löwy

l.

LykaMagyműI800-50

68. l.

3.

4.

Löwy

Ltab I. 75

Löwy Ábrahám D.

1900/1 - 1904/5 I.

Ferképzomfoiskèvk

109. l.

Löwy E.

Munich 1914. 380

Tramszarvas agancsa VIII. 141

Löwy E.

festő Pesten

1841. pest. kiáll.:

Egyveleg, rajzolás pennával

L. 1841.

Szociál-bibliographiai nemzetközi intézet

V. 55.

Lövy E

~~Nag~~ Az 1841. pesti mukiállitáson. Nagyszerű egyveleg (quodlibet) tollal készült rapolat.

Pesti mukiállitás. Honnüvesz 1841 402. l.

Löwy E

Pesten

~~[illegible]~~ 1844. müegylet.

Harmina föhercregnö.

Tollrajo.

L

LÖWY 1. *E.*, rajzoló az 1840-es években Pesten. 1841. egy quodlibetjét, 1844. Hermina főhercegnő arcképét (mind a kettő tollrajz) állította ki a Pesti Műegyletben.

E. G. II. 471

Banco, ~~Nanni di Antonio~~, ~~nobrán~~

~~VIII.220.~~

M.D.K.

Löwy E.festő

1841-ben a pesti Müegylet kiállitásán Quodlibeteket állitott ki. 356.o. Egyveleg,rajzolás pennával.

Csatkai Andre: A magyar Quodlibet. 353.o.

Arrabona,7.1965.A Győri Múzeum Évkönyve.Győr.1965.
Győr-Sopronmegyei Nyomda.Győr.

MDK

Lőwy Gusztáv

1907-1944, +1944.

Kuntár L: A szombathelyi nyomdászat története.
U.o. 1957.

23. l.

LŐWY GUSZTÁV, nyomdász

1904-ben Szombathelyen nyomdászsztrájk. A Munkáslap Geiszt Márton nyomdatulajdonost és "Lőwy Gusztáv megrögzött susztert, aki szintén Geiszt úrnál van, mint nyomdász", sztrájktörőknrk bélyegezte. 98.old

KUNTÁR LAJOS: Nyomdásmozgalmak Szombathelyen
/ 1892- 1914 / 89.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 1.szám, Szombathely

Löwy Győző

majolikafestő

4 gimn 2 ipar

mintázási tanf.

Iparrajzi Eda

1889/90. 5 i.l.

Gyalogezred, 101-ik, békéscsabai zászlóalja

VIII. 214.

Lőrvy Gyula

festő 1894.

Éimisk 1930. 85. l

balra nézve. Jobb kézet csipőjére teszi s baljával
asztalon lévő pecsétes levélre mutat, mely mellett
máris van. Prémkalpagját forgó díszíti; rövid ha-
szeme sötétbarna. Vállra vetett rózsaszinű menté-
ük nadrágja piros s magas szárú sarkantyus
itó öv ékköves s oldalán díszkard lóg. A kocsás
ér futja körül s fölül balra a félre vont függönyön
festményről leszelt vásznan pedig ezeket olvassuk:

e BATTHIAN VIXIT A. 1590.
IS: INSIGNIS GENERALIS BELLICUM, DICE
FICANDÆ CANISÆ DELECTUS; SCANDERBEGUM
SIT INDIGENA REGN: BOHEMIÆ, STUDUIT ETI-
."

retei 223:140 cm.
ményéből. 140/95 № 563.

140/95 № 563.

Löwy Hermann

ékszerész

l.

Schoen Deákteri

10. l.

és 8. tábla

2637. André Dauchez.

Kóróégetés.

905:VII.19.

A borult időben ~~[illegible]~~ felvek
~~egy~~ lehajló férfi gyujtogatja
egy része már ég és nagy füs
ben a legközelebbi község elsz
égboltot szürke felhők borit
Dauchez 1903.4.

Vászon, mér. 81:115.5

Elszámoltatott 1905:V
elfogadtatott 1905:XI.30-án

Vétetett 1905:IV.29-én a 36450

Vét. 36450 — 905

4000.— Sz.n. 1596-905

Löwy Hermann

ékszerei

a pesti izr. hitközség

elöljárója.

Lőrd

MAGYAR MŰVÉSZET
1938. 318. 1.
81364 — ATHENAEUM

Braque, Georges : Ovális csendélet. 1912 ... 299
Braque, Georges : Gitáros csendélet. 1918 ... 300
Braque, Georges : Rajz. 1925 301
Vilt Tibor : Önarckép 302
Vilt Tibor : Emberpár 303
Vilt Tibor : Tünődő. Dr. Fodor Imre tul. Bpest 303
Vilt Tibor : M. H. arcképe. Mgt. 304
Vilt Tibor : Női fej. Dr. Véghelyi Pálné tul. Bpest 304
Vilt Tibor : Kis bronz 305
Vilt Tibor : Érem 305
Vilt Tibor : Kis bronz 307
Vilt Tibor : Épület-dombormű vázlata 308
Vilt Tibor : L. B. arcképe 309
Vilt Tibor : Tausig Vilmosné arcképe 309
Vilt Tibor : Rajz 310
Vilt Tibor : Rajz 311
Egry József : Öt balatoni festmény. Dr. Radnai Béla gyüjt. Bpest ..... 312—314
Józsefvárosi árvízjelenet. Szt. Rókus-kápolna, Bpest 316
Óbudai árvízjelenet. Dr. Reiss M.-né tul. Bpest 317
Serleg árvízi jelenettel. Deáktéri ev. egyh. tul. Bpest 318
Kolozsvári Tamás : Zsigmond király. (Részlet.) Ker. Múzeum, Esztergom 319

G. Braque : Ovales Stilleben. 1912 299
G. Braque : Stilleben mit Gitarre. 1918..... 300
G. Braque : Zeichnung. 1925 301
T. Vilt : Selbstbildnis 302
T. Vilt : Menschenpaar 303
T. Vilt : Nachdenklichkeit. Eigentum von Dr. I. Fodor, Budapest 303
T. Vilt : Bildnis von M. H. Privatbesitz ... 304
T. Vilt : Weiblicher Kopf. Eigentum von Frau Dr. P. Véghelyi, Budapest 304
T. Vilt : Kleine Bronze 305
T. Vilt : Medaille 305
T. Vilt : Kleine Bronze 307
T. Vilt : Skizze eines Gebäudereliefs 308
T. Vilt : Bildnis von L. B. 309
T. Vilt : Bildnis von Frau V. Tausig 309
T. Vilt : Zeichnung 310
T. Vilt : Zeichnung 311
J. Egry : Fünf Gemälde vom Balaton. Sammlung Dr. B. Radnai, Budapest..... 312—314
Überschwemmungszene in der Josefstadt. St.-Rochus-Kapelle, Budapest 316
Überschwemmungszene in Altofen. Eigentum von Frau Dr. M. Reiss, Budapest 317
Pokal mit Überschwemmungszene. Eigentum der Deáktérer ev. Kirche, Budapest..... 318
T. Kolozsvári : König Sigismund. (Teil.) Christliches Museum, Esztergom 319

Lövy Herman

Otvós arag enist
és drágakövek raktára.
Hirdetés magát a szövegben.

Honmüvész 1834. Foi. l.

Siebenburger Márton

ötvös

XVII sz

1/. Löwy Hermann,ékszerész MDK

bécsben ritka müvészettel készült aranyozott ezüst billikomot vásárolt s azt Láng Mihály evangélikus lelkésznek ajándékozta hálából, mikor az az izr.-árviz elöl menekülök számára megnyitotta az ev. templomot. A Bécsben W A mesterjegyes ötvös készitette eklektikus diszitésü serleg kupájára ezüstlemez reliefet appXXXXXXX likáltak. ./.

Dr.Schoen Arnold: Az 1838.évi árviz ismeretlen ábrázolásai.
Magyar Müvészet.1938. 315.-318.l.

MDK

Löwy Hermann, ékszerész

által Láng Mihálynak hálából ajándékozott serleget L.M. a következö évben a pesti ev. egyháznak ajándékozta. /Ez a serleg kupájára a Izaiásból vett héber idézett alá vésett szövegböl és a kosár pajzsfeliratából látható./

Dr.Schoen Arnold: Az 1838.évi árviz ismeretlen ábrázolásai.
Magyar Müvészet.1938. 315.-318.l.

Döwy Hermann, ékszerész

ajándék serlegére applikált ezüstlemez-relief az evan templom fölvázolt épületét mutatja eredeti állapotá-ban, ahogy azt Pollack Mihály saját terve szerint épitette 1799-1811 között. /Főhomlokzati tornyocs-káját 1875-ben lebontották./

erleg árvizi jelenettel. Kép a 318.1. y-on.

Dr. Schoen Arnold: Az 1838. évi árviz ismeretlen ábráz lásai.
Magyar Müvészet. 1938. 315.-318.1.

Löwy Josef

geb. Pressburg 20 J. alt

1853-54

Bécsi akadémia
Ujházy

Monumenta Germaniae Historica V. 55.

Löwi Josef

Geb. in Pressburg
17 J. alt.

1850-51

Bécsi akadémia
könyvtár

Körző, római II. 207.

Löwy József

festő

Pozsonyból, 1857-ben 18 éves

László

Fleischer Béla 65. l.

NICOLA TANEFF

MDK

Lőwy Károly

OMIKE Kiberátok köre. Mult és Jövő, 1931. 416 l.

Löwy Lajos

horvát nobran

wód

Kufsz 1898

279

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
alái

8. sorsz. Műhelyi minta.

Löwy Lajos

Hobrász

Hül. 1869 Zágráb. a kir. ipar-iskolát elvégezve ugyanott, a Hobrászatban Budapesten (Szandhár tanár) Beésben és Neimetz-országban képezte ki magát.

Az 1896. évi mill. kiáll. horvát művészek csoportjában:

10 sz. A Kút.
11 sz. Keret.

Továbbá az épitési ipar csoportjában: Csillárdisz, fali kut, templomi oltár mintája, Keret (7229 sz. alatt)

H

3 l. 134 l.

Löwy Lajos

Bildhauer, geb. 1869 in Ágram. Schüler der dortigen Gewerbeschule und von Strandhar in Budapest, weiter-gebildet in Wien und Deutschland. Er schuf Brunnen, Bildnisbüsten etc. -

Singer Künstlerlex

✓K. 191. l.

Guyon Richárd gróf arcképe IV. 126

— Edgár gróf IV. 126.

Löwy László

100 K az izr. kezimü-
egylettől

Értimisk 1904/5

~~16~~ 17.1

Löwy László

100 K államsegély

Eötimisk 1904/5. 16 l.

XIVme CONGRÈS INTERNATI

SUISSE

IMPRIMÉ

Com

Lővy László

karácsbrenderésben II. díj.

Értesítő 1904/5. 14. l.

Lövy László

Renaissance szekrény
fenti terve
i Repr.
Értimisk 1904/5

EILIGE DRU

Müen
Landest
der

KVH

KARL W. HIERSEMANN

BUCHHÄNDLER UND ANTIQUAR

LEIPZIG

KÖNIGSTRASSE 29
POSTSCHLIESSFACH 163
FERNRUF Nr. 71976

FREI!

Löwy László

lakásberendező

üzletvezető egy vidéki

bútorgyárban.

Értimisk 1906/7.

18. l.

Horváth Henrik

Horváth Tibor

Höllrigl A. József

Hunyadi József

Huszár Lajos

Jajczay János

Jajczay Jánosné

Kalmár János

Kampis Antal

Kapossy János

Kelemenné Berkovits Ilona

Kopp Jenő

László Gyula

Mihalik Sándor

Nagy Zoltán

Löwy László

lakásberendező

végbiz. jó eredm.

Értémisk 1905/6

20. l.

Rákosu 12

Lövy László

Ebédlő Kredenz
terve

Repr. -

Értimisk 1906/7.

XVIII. t.

Budapest székesfőv

248.230 szám

193 6-XIII. 10 melléklettel.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

A Müemlékek Országos Bizo

912 — 011 001
681 031 01
81 — 1

Hivatalból
Közszolgálati ügyben

DÍJ ÁTALÁNYOZVA

Lőrvy László

butorterverés

1903 - 5.

Éinnisk 1930. 86-1.

Löwy Márton
szobrász

Fővárosi Lapok 1895. ápr. 18., 1236. old.
(Műrészetek. Iványi ödön emlékei.)

Kalman

Löwy Márton

könyvkötő

Nagyvárad

l.

Ezredéveskiáll

XV. cs. 29. l.

Löwy Mór

Nobrán

1886 – 1888.

Éimisk 1930. 86. l.

LECHNER ÖDÖN

LÖWY SALAMON
nyomdász, mesterszedő (1847–?)

Komáromban tanult, majd Budapesten (Pallas, Wodianer, Légrády, Világosság stb.) dolgozott, mint akcidensszedő. Számos szakcikket és könyvet írt.

Magyar könyvművészeti törekvések a századfordulón
MTA MKCS és a Petőfi Irod.Muz.közös kiadványa.Bp.1975.

MDK

Löwy Salamon
nyomdász

mesterszedő kiállitott nyomtat
ványainak méltatása „a typográfiai
stilus: A betü és sor szépségén éjül fel
a mesterszedés". ábra 12 sz. 273 lon.

÷ Löwy Salamon szaktársunk munkainak
kiállitása.

Grafikai Szemle 1905 évf 11 sz 249–250 l.

mDK

Löwy Salamon
nyomdász

mesterszedő munkáinak kiállítása Kolozsváron, egyben a betűöntödei díszítőanyagok helyes használatáról tartott szakelőadást sa könyvnyomtatás művészi módozatairól

Kahlfürst Imre, Lengyel Albert: Kolozsvári levelek
Grafikai Szemle 1906 évf 1. sz 9-10 l.

Liebe Frau Meier,

vielen Dank für Ihre Anfrage vom 12. Mai. Gerne biete ich Ihnen
Nachhilfestunden in Deutsch an. Unterrichtet werden Schüler
der 9. und 10. Klasse. Ich bin Lehrerin mit Staatsexamen und
habe mehrjährige Erfahrung im Unterrichten von Schülern
verschiedener Altersstufen.

Mit freundlichen Grüßen

Dorothea Schmidt

Löwy Sándor

festő

1902

Érmihályfalva 1930. 86. l.

VÁZLAT AZ ERZSÉBET-EMLÉKHEZ

Lövy Sándor

műötvös tanonc

2 polg. 1 iparr.

10 honap, jeles

munkázás

Tanár Vasadi Ferenc

Iparrajziskola 1910

T. 2768.

askodó lovon ülő lovassági tábor-
in ungarischer en Galla Uniform) jobb-
A háttér hegyes vidék balra szent-

13.7: 12 cm.

)-91-8.

Lszkowsky

"Siekeres volt a Cennini Társaság kiállitása is 1923-ban Gábor Móric, Hende Vince, Dióssy Antal, Halápi János és Lszkowszki festőművészek részvételével"

Mészöly Gábor: Ujjászületésben a Nemzeti Szalon. Budapest, 1972. 5.sz. 28-31.l.

Luardi Kristóf

gyöngyösi kőművesmester

Pachtrod József jászberényi kőművesmester-rel. írásbeli véleményt mond a jászberényi rk. főtemplom hajójának állapotáról, mely az 1772-iki földrengésben elpusztult.

Komáromy József:

Adatok Jászberény multjából. Jászberény, 1939. 35. l.

eretlen művész.

zázadból.

ján látható. Egy kissé balra-
nát visel, jobb kezében virá-
rdére támaszkodik. Felirata
az érem szélén köriratképen :
'GA · ET · BOHEMI · 1508« és a
TENS · ET · PANNONY · GENS ·
· ESSET · SI · VIVERET · ISTE ·
't betű közt egy sisak nyert

1. — Lelt. sz. 978. — Vétetett
-án (392–905). — Kifizettetett
tatott 1905 május 15-én (508–
gyta az 1905 november 30-iki
05).

Lůber Xaver Ferenc

polgári orgonaké-
szítő

Budán

1799-ben a buda-vizi-
varosi szent Flórián-
~~templom~~ kapolna orgonájának
javitásáért 16 frtot ka-
pott a kapolna elöljáró-
ztól. Ez évben a várbeli
főtemplom orgonáját is
javitja.

Isoz Bprene

95. l. 97. l.

Kalocsán 1907. szept.

Luberth Franz Xav

orgonaépítő

+ 1800. ápr. 24.

40 éves Eorában

Jegyzek a vízivárosi temető fenntartani javasolt sírjairól és síremlékeiről.

Bp (1931 ?)

37 l

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
787/1907. sz.
Érkezett: november 4.

Luberth Franz Xav.

Bürgl. Orgelbauer
+ 24. Apr 1800.
40 J.

Jegyzék a vizivárosi temető fenntartani javasolt sirjairól és siremlékeiről.
[Bp 1931] 37. l.

M.D.K.

Lubi Alajos — ötvösmester

neve 1770 és 1776 között bukkan fel, mint Kecskeméten dolgozó, de a budai céh kötelékébe tartozó ötvös.

S. Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18.Jahrhundert.
Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4.
273.old.

Lubics Márton

ötvös

1750 Buda

Kapumagyarornötvösök 23 l.

755. *Kossuth Lajos.*

Mellig, balrafordultan és csak
zolva. Feje elől kopasz; haja,
szemöldöke barna és szeme kék
csokorra kötött nyakkendőjét f
vágott mellénye és kettős elejű

Vászon, méretei 68·5 : 55 cm.
80 K. — Vétetett a gr. Kreith-
A megszerzésére vonatkozó adatok

lelt. sznál. — Átvétetett 1895 április
jegyzék 20. — Az átvételt tudom
8-iki 14895 sz. leirat (159–96).

Lubisics Marton

ötvös

Kömagyötvi. 339. n.

A B C D E F G H I J K L

A B C D E F G H I J K L

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 1

I II III IV V VI

Ulmer Jakab és

1935.			
VII.	25	1032 sz. ala	H.
	28.	1471. " "	S.
VIII.	3.	1478. " "	S.
	18.	1490. " "	S.
	25.	1497. " "	S.
VIII.	13.	#2812. " "	S.

Lubisics Márton

ötvös

1751. Buda

Miller

186. l.

Hofmann: Römische Militär-grabsteine II. 83.

1903 ~~[illegible]~~. VII. 25.

~~Debreczen~~

A debreczeni főiskola ~~[illegible]~~

A tiszántuli ev. ref. egyházkerület püspökének. Az 1902 és 1903 ~~[illegible]~~

-ári államsegélye felhasználására vonatkozó tervezet jóváhagyolag tudomásul vétetik. (296/903)

A természetrajzi

Lubisics Márton

aranyműves

1775-től hatvanas polgár Budán

Schmall

II. 272 l.

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848 II 176 l.

Név: Lubiesics Martinus

Foglalkozás: arany műves (Goldschmid)

Szárm. hely: _____

Hitfelekezet: _____ Csal. állapot: _____

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1750. VII 3

A polgárjogért fizetett összeg forintban: _____

Lubisics Márton

Budai ötvös

XVIII sz.

1751

Miller Epitome

186. l.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Lubisics Márton

budai ötvös

1766.

+ 1790.

lásd Schoen A cikkét

Budapesti Rk. Egyházkörségek Tudósítója.

1935. 3 sz. 14. l.

könyvtáramban

T. 6346.

kal és köröndökkel megerősitett vá-
aubt Kirch van kiemelve és a me-
us-t jelölték; a háttért pedig he-
mondatszalagon:

BVRG

14.6 : 10.3 cm.

MDK

Lubisics Márton ötvösmester (+1790)

Az újlaki plébánia-templom örökmécsesét készitette 1766-ban. Repr.

Dr.Schoen Arnold: Ismeretlen egyházi emlékek Budapesten.

Budapesti Rk.Egyházközségek Tudósitója, 1935. 3.sz. 13-14.l.

Lubisics Márton

ötvös, Buda 1766

lásd

Lay Bpest iparmüvkiáll

13. l.

Örökanécses, buda-
ujlaki plébánia
templom.

Lubisics Márton

aranyműves

1775. ~~vol~~ a hakvanas

sanács tagja Budám

Schmall L., Adalékok

Bp 1899. II. 272. l.

~~Állatfog, átfúrt X. 47~~

presents moreover, a collection of the
products made in the fayence factory in Buda

Verantwortlich f. Redaktion und Verlag: Franz Szablya Frischauf. —

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

Titel veranstaltet hat, hatte den Zweck, über die kulturelle Vergangenheit der später zur Weltstadt entwickelten Zwillingsstädte Aufschluss zu geben, Leider konnten die Andenken der Kunst von Pest und Buda nur vom Beginne des achtzehnten Jahrhunderts ab gesammelt werden, da die früheren Schöpfungen, Denkmäler des gotischen und Renaissance-Kunstgewerbes fast restlos den mit der anderthalb Jahrhunderte dauernden Okkupation seitens der Türken verbundenen kriegerischen Verhältnissen zum Opfer fiel. Von der Mitte des XVIII. Jahrhunderts angefangen nimmt insbesondere die Goldschmiedekunst, zufolge Bestellungen seitens der Kirchen, einen raschen Aufschwung. Die in der Ausstellung zur Schau gestellten Goldschmiedearbeiten des Barock- und Rokoko-Stils sind, was Form, Ornamentik und Technik anbelangt, Werke von europäischem Niveau. Die Goldschmiedekunst von Pest und Buda in der Empire- und Biedermeier-Periode charakterisiert ein verfeinerter Geschmack. Besonders hervorragend sind die Arbeiten des Goldschmiedes Josef Szentpétery mit ihrer feinen Ornamentik und zufolge ihrer tadellosen technischen Ausführung. Auf der Ausstellung sehen wir eine Sammlung der schönen Erzeugnisse der Budaer Fayence-Fabrik des Dominik Kuny, die mit den schönsten Fayencen der Fabriken in Holics und Tata wetteifern. Eine Auswahl schöner alter Uhren zeugt von der Blüte dieses

LUBISICH MÁRTON

aranymüves mester Budán, 1750-ben

/több képpel!/

Budapest régiségei XIX. évf. 1959. 223. l

Lubisich Márton MDK

A Bécsi uti Ujlaki r.k. templomban:

Ezüst örökmécses jelenetekkel. Buda 1767.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
66.1.

Lubisics Márton

ötvös

C

Schoen Buda és Óbuda

3. l.

lősségteljes és megnövekede
80 pengőnek megfelelő évi
17./ Rajz és fényképtár rendezés
18./ A dologi kiadások eddigi h
sebbekre is alig volt elege
gyobb helyisége és megnövek
több kiadást von maga után.
18./ A jutalmak és segélyek hite
re felemelni.
19./ Beszerzési költségekre /tel
szerek,nyomtatványok,1000 I
20./ Az uj helyiségek butorzatár
21./ Elhelyezési költségekre /fi
nagyobbodott helyiségek tal
tése és vegyes kiadások/
A dologi kiadások összege
Fogadja Nagyméltós
őszinte nyilvánitását
Budapest,1935.októ

Lubisics Márton

budai ötvös

l.

Scholenkrisztinavárosi

5. l.

Vágbeszterce N. 244.

M.D.K.

Lubik Zoltán
szakíró

ismerteti a nyomdászat kezdetét Gutenberg előtt. O-kori-stb nyomdász kísérletek, könyvnyomtatás műveszete.-

Lubik Zoltán: A nyomdászat Gutenberg előtt.
Grafikai Szemle 1893 évf 2 z. 6 l.

LUBINGER JAKAB, aztalosmester

Budai asztlosmester volt 1828-ban.-Vizivárosi lakos.-Helyrajzi szám: 738.-Segédek száma: 1.-Összeirási szám: 1715.- 46.old.

BATARI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban
39.old.

Az Iparmüv.Múz.Hopp Ferenc Múz.Évkönyve. XIII. 1970.
Bp. 1971.

MDK

Lubinszky Matild /később Németh Pálné/
vásárhelyi mükedvelő festő

32 ~~éves~~ éves korában 7 olajfestménye szerepelt kiállitáson. /1888?/

Kiss L. : Vás.müv. 27.

LUBISICH IMRE

ötvös mester /Lubisich Márton ötvös fia/

1773-ban lett mesterré, 1830-ban halt meg/

Budapest régiségei XIX. évf. 1959. 229. 1

M.D.K.

Lubisics Imre ötvösmester

budai születésű ezüst ötvösmester fia, 1768-1802-ig a budai cér lapja.

S. Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18. Jahrhundert.
Acta Historiae Artium, 1961. TomVII. Fasc.3-4.
271. old.

Lubisics Imre, ötvös M D K

Budai. Dolgozott Fejér megjében

Somogyi Árpád: Neuere Beiträge zu der Geschichte der Goldschmiede-Kunst in der Komitat Fejér. 136. old.

Alba Regia. István Király Mús. Közleményei. 4-5 köt. 1963-64. Székesfehérvár. 1965.

Lubrisics Imre, ötvös M. D. V.

A 18. sz. végén, 19. sz. elején e pesti mester dolgozott Fejér megyében. A cecei református egyháznak készített egy úrvacsorai kelyhet.

Somogyi Árpád: Neuere Beiträge zur der Geschichte der Goldschmiedekunst in der Komitat Fejér. 137. old.

Alba Regia. István király Múz. Közleményei 4-5. köt. 1963-64. Székesfehérvár 1965

MDK

Lubisics Imre ötvösmester (+1830)

Lubisics Márton budai ötvösmester fia, aki folytatta atyja ötvösmesterségét.

Dr. Schoen Arnold: Ismeretlen egyházi emlékek Budapesten.

Budapesti Rk. Egyházközségek Tudósitója, 1935. 3. sz. 13-14. l.

Lubischich Imre

ötvös

MDK

A tabáni r.k. plébániatamplomban ezüst füstölő "Pel" mesterjegy.

ZAKARIÁS G. SÁNDOR: BUDAPEST. Bp. 1961.

10.1.

Lubisich Imre MDK

A Bécsi uti Ujlaki r.k. templomban:

Feszület 1810 körül

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
66.1.

Lubisics Imre, ötvös MDK

18 sz. végén, 19 sz. elején Pesten mester.
Lecén Úrvacsora kelyhe. XXXVIII tábla 3.
Fekete repr.

Somogyi Árpád. Neuere Beiträge
zu der Geschichte der Goldschmiede
Kunst in der Komitat Fejér.

Alba Regia. István Király Múz
Közleményei. 4-5 kat. 1963-64.
Székesfehér vár 1965

Lubinics Imre

budai ötvös
L. Márton fia
† 1870

laid
Schoen A.
cikkét. Idézve
L. Márton cé-
dulájáról.

T. 6345.

. köröndökkel megerősitett vár fog-
tt a mecset tornya uralkodik és
nák látszanak. Felirata a lebegő

.

5.9 : 10.1 cm.

ticorum, Hamburg 1684.

Lubisics Imre

aranyimives

1790-től valasztott

polgár Budán

Schmall

II. 272. l

Dr. HADZSY ISTVÁN
ÜGYVÉD
Budapest, I. Zenta-utca 3. fsz. 1.
Telefon: Iroda József 436—32.
Lakás József 456—96.

Nagyságos

dr. S z e n t i v á n y i G y u l a

urnak,

Budapest,

I.,Horthy Miklós-ut 104. IV. emelet.-

Lubisics Imre

budai ötvös

1802

l.

Schoentabáni

10. l.

M. D. K.

LUBISICS Imre ötvös

Feszület az újlaki plébánia-

templomban (1810)

restaurál: EL és PEL

Budapest müemlékei Ii. p. 1962. 168. l.

Lubisics Imre

aranyműves

1790. választott polgár

Budán

Schmall L., Adatékok

Bp. 1899. II. 272. l.

~~Állati agyar VII. 242~~

Lubisics Imre

ötvös

1776 jun. 3 Buda

Kapmagyarországi ötvösök 23.

757. Kossuth Lajos.

(látható és

Mellig, [illegible] szembe n
és szakálla ősz, szemöldöke barna,
mellénye kissé kivágott, L kettős el

Vászon, méretei 70.7: 57.
Az 1848/9-iki szabadságh
Átvétetett az 1896: IV. 8

L begombol ka

404: V. 4.

	Tartozik	Követel	X	Egyenleg

…czőbezény. Sz.:

	Tartozik	Követel	X	Egyenleg
	9.-			
	17.50	17.50	T	9.-
	17.50	17.50	T	9.-
	17.50	17.50	T	9.-
	17.50	17.50	T	9.-
	17.50	17.50	T	9.-

Lubisics Imre budai ötvös M.D.K.

helyhe a cecei ref. templomban 1788.

Genter. Műeml. 1959 I. 52

de.D.K

LUDISICH György ötvös

budai mester

Az újlaki plébániatemplom arany-
ozott ezüst oltárkeresztje (1810)

Budapest műemlékei II. kpt 1962. 152.l.

MDK

Lubisics Márton

készitette az ujlaki plébániatemplom örökmécsesét

Elek A.: A régi pestbudai polgár otthona. A Pesti Városháza 1935. 6-7. sz. 17.1.

Lubisics Márton, ötvös

L: Nickl József

B.K: Csipkefinom ezüst sakk

2.

Esti Hirlap, Bp. 1978. okt. 21.

Lubló

hepes

vár

Misk. 1892.

37 mm = 10 m

1) alapraja – 37 mm = 10 m

2) déli oldal tárlatai hiv

3) keleti oldal "

4) nyugati oldal "

5) reszlet vár főkapuja "

6) felső vár főépülete és "

7. a várkapu belülről – "

7) Emlektáblák a várban – 1:10.

plébani a templom részletei

1) Kerlatkút és epitafiumok 1:5. (14 cm =

31.

50.

49.

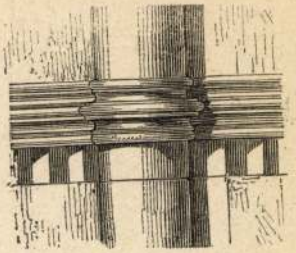

48.

47.

55.

Lubló vár

Könyöki

600, 601-l

Lublói vk. pléb

templom

(kepes vm)

Dr. Felsőm

290. l.

egyéb műmulékok

u.o 292. l.

~~Véső bronzból, tokos füles VI.~~ 126.

Lubló vára

(Szepesvm)

Berzeviczy Albert

Régi emlékek
1853–1870. Bp.
1907. 109. l.
110. l.

Maria Terezia:

Egész alak~~tan~~, kissé
~~hatá~~. Jobb kezét a jogaron
szélne. Gündör hajának f
májáról gyöngy szem
csipkefodrok díszítik,
hosszukás gyöngyszeme
Mellette az asztalon há
zott pillérek közik le figy
riája rojtos. Felirata a

Maria Theresia Ro
Semper Honos, Nomé

alól balra: „Martinus
jobbra: „Joseph Came

Rézmetszet, mere

Repin, Jefimovits Ilia, 1895. Állami aranyérem. *Kozákok válasza a szultán ultimátumára.*

Rotta, Silvio G., 1888. Állami aranyérem. *Gályarabok.*

Simon, Lucien, 1903. Állami aranyérem. *Nyílt cirkusz.*

Smith, Wilhelm, 1906. Kis állami aranyérem. *A kikötő.*

Solomon J. Solomon, 1905. Állami aranyérem. *Zangwill Jerall.*

Stuck, Franz Prof. 1899. Állami aranyérem. *A bűn.*

Thaulow, Fritz †, 1905. Kis állami aranyérem. *Nyári est Norvégiában.*

Van der Stappen, Charles, 1897. Állami aranyérem. *Városépítők.* (Szobormű.)

Verhas, Jan. †, 1887. Állami aranyérem. *Egyedül.*

Vik, Ingebrigt, 1906. Állami aranyérem. *Fiatal leány.* (Márványszobor.)

b) *Külföldi művészek.*

ANCHER MICHAIL, 1906. Kis állami aranyérem. *A művész arcképe.*

AUSTEN-BROWN, THOMAS, 1903. Állami aranyérem. *Anya és gyermeke.*

BAERTSOEN, ALBERT, 1898. Áll. aranyérem. *Est az Escau-n.*

BARTELS, HANS, 1892. Állami aranyérem. *Hullámtörés.*

BLANCHE, I. E. 1905. Állami aranyérem. *Leányarckép.*

BÖCKLIN, ARNOLD †, 1886. Állami aranyérem. *Hullámjáték.*

BUTTI, ENRICO, 1892. Állami aranyérem. *A bányász.* (Bronzszobor.)

COURTENS, FRANZ VON, 1894. Állami aranyérem. *Hazatérő nyáj.*

DAUCHÉZ, ANDRÉ, 1905. Kis állami aranyérem. *Kóróégetés.*

GALLÉN-KALELA AXELI, 1906. Állami aranyérem. *Sampo hősei.*

GAY, WALTER, 1905. Kis állami aranyérem. *Fiatal leány geraniumokkal.*

HAHN, HERMAN Prof., 1903. Kis állami aranyérem. *Éva.* (Bronzszobor.)

HALL, OLIVIER, 1903. Kis állami aranyérem. *Az Angerton-mocsár Észak-Lancashireben.*

DAWANT, ALBERT, 1889. Állami aranyérem. *Hajótöröttek mentése.*

FIRLE, WALTER, 1893. Állami aranyérem. *Hármas kép a miatyánkból.*

ISRAELS, JOSEF, 1891. Állami aranyérem. *Egyedül.*

JERNEFELT, EERO, 1906. Kis állami aranyérem. *Arckép.*

LENBACH, FRANZ VON, Prof. †, 1901. Állami aranyérem *Lenbach a kis leányával.*

MENARD, RENÉ, 1902. Állami aranyérem. *Girgenti.*

MORENO CARBONERO, JOSÉ, 1890. Állami aranyérem. *Gandia herceg megtérése.*

MARR, CARL, Prof., 1903. Áll. aranyérem. *A tájképfestő.*

Lubló. vár

MMEE Kőrl

430. l.
433. l. képjel

Lubló vára

Szepes vm megszállt

Dienes Adorján

Regélő romok.

Rozsnyó, 1940.

280. l.

Lublói vár

Weber Samu: A lublói vár. Századok. 1886. 141. l.

LÚBLÓ VÁR (Szepes m.), még a XIII. sz.-ból való, 1412-ben a 13 szepesi várossal együtt Lengyelországnak zálogosították el. 1772-ben Lengyelország első felosztása alkalmával a magyar koronára szállt a vár védhető, ép állapotban. A vár kis része még ma is áll. Érdekes renaissance pártázatának jellegzetes a megoldása. *Lux.*

K-3 II 47 l

~~Banját András, múzeumi gondnok~~

~~IX. 8.~~

Lublói János

Ötvös

1628 Tört. Tár 1894/644

1) Johannes Ötvös
2) Johannes Ötvös Samarens (= Samarjai János ötvös
3) Johannes Ötvös Lublaviensis (= Lublói János)
a veszprémmegyei
Pápán

Szendrei

Sorszám

neve

Az újraoltásra kötelezet

É K E

.....községben.

a	Jegyzet.

(Lublóvár)

Pirhalla M. ( )

Közlemények Szepes
vm. múltjából
1909

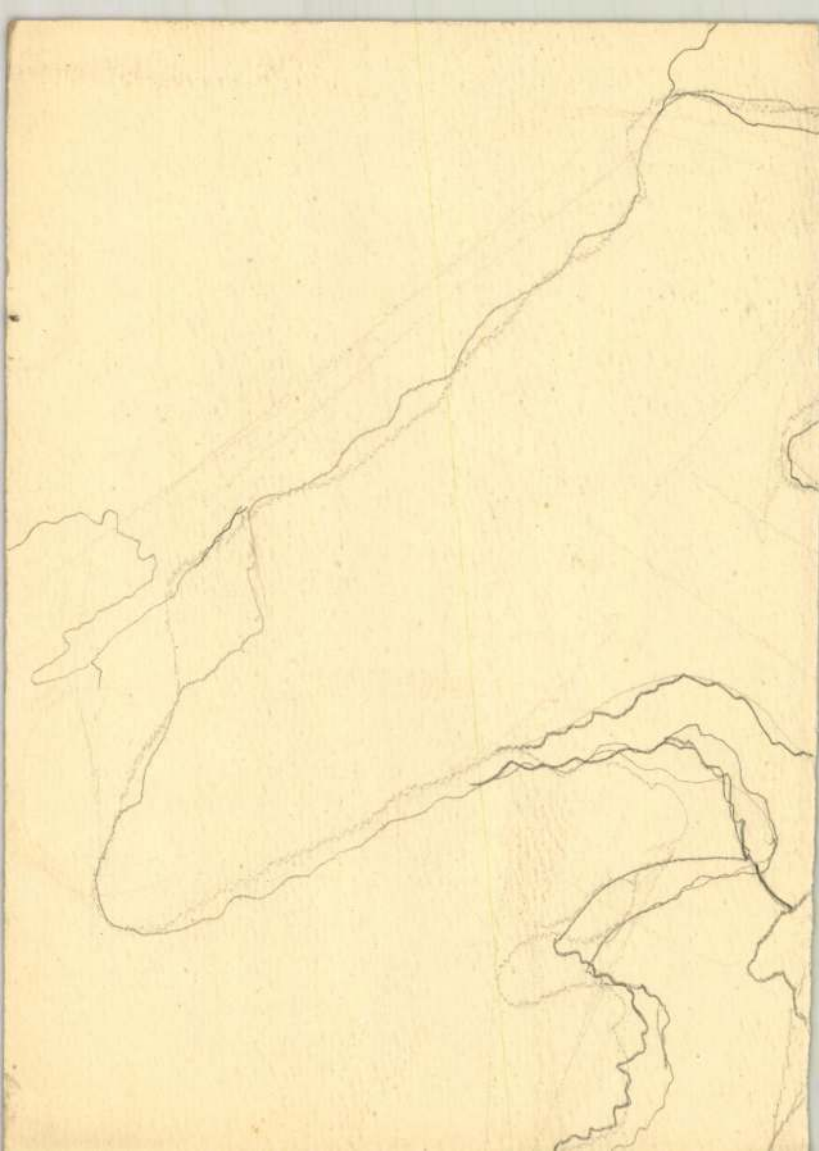

Lublóvára

XIV. 17

emlitve

Emlkassaicyghm

I. 456. l.

RMU 7,402
RHK 20,37

NYIVÁNÍTÁS ÉS FONTOSABB	TELEKKÖNYVI ADATOK
	TULAJDONOS F.M. 312.

emmi.

Lubló vára

kaje repr.

Pór Antal.

Trencsányi Csák Máté. 1260–1321. M. Tört. Élet-rajzok. Bp. 1888.

123. l.

Lublói vár

kepe repr.

Nagy Magyarkép

II. r. 239. l.

HELYSÉG

CSARODA

VÁRMEGYE

Bereg m.

ŐRZÉSI HELYISÉG

TULAJDONOS

Ref. Egyh.

SZAKCSOPORT

Ötv

KOR

MÉRET

20 cm.

TÁRGY

Kehely

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS):

Ezüst.

sinitén csonka kupalaki, a nod

„Ludányi Day Ilona 1908"

háznak Ludányi Day Ilona

FÉNYKÉP, RAJZ

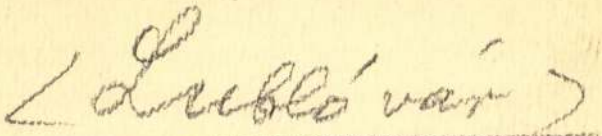

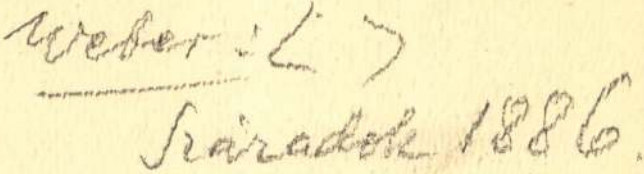

<Lubló vár>

Weber: <>

Szárodok 1886.

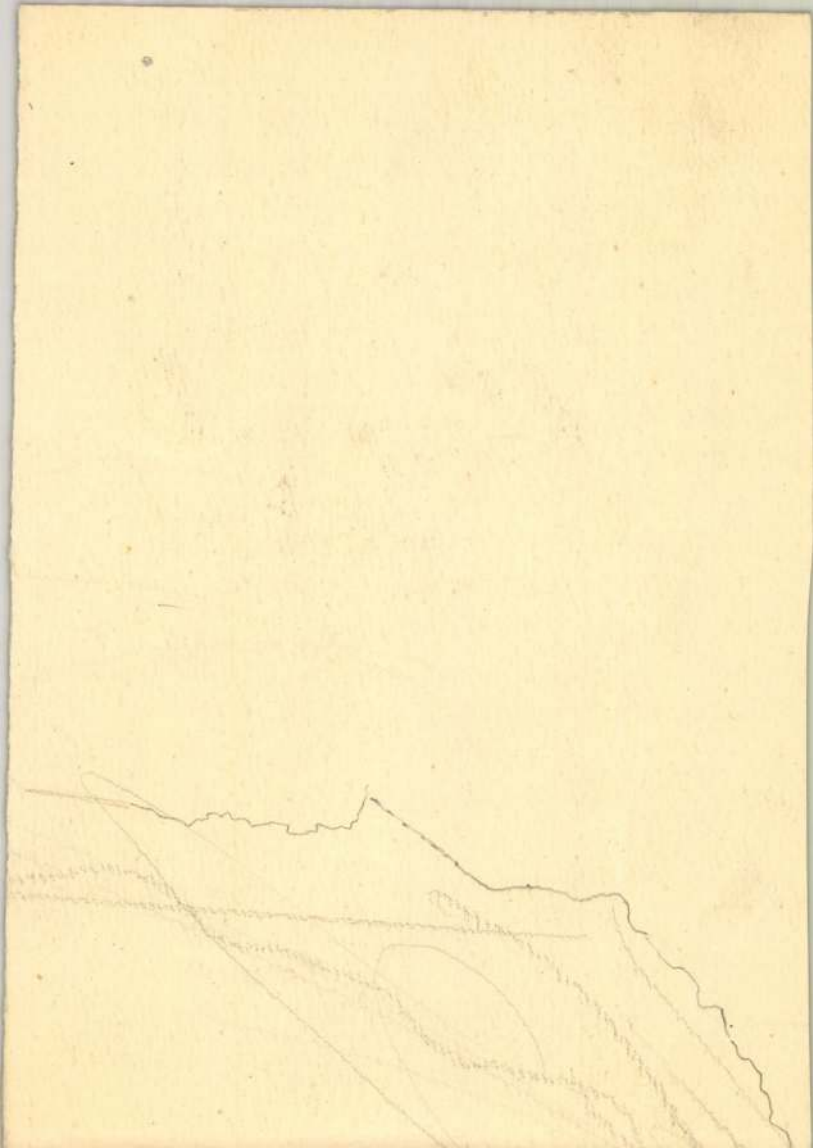

Lubló vár

(Hrad Ľubovňa)

Szepes vm

kéjekkel és

alaprajzzal.

Janiota II

140–149. l.

HELYSÉG

VÁRMEGYE

ŐRZÉSI HELYISÉG

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT

KOR

MÉRET

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB ADAT

TÁRGY

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS):

LUBOSCHITZ Martin otvci

TBM 25. (1996) 372.

Lukovicski Endre
Országos Képzőművészeti
Kiállítás 1984

Magyar Nemzet 1984. III. 25.

Porzellan, mit Bronzesockel, auf der V
Herend, um 1850.

694. ÓRIÁS DISZEDÉNY, FEDŐVEL,
jelenet alakokkal. Magas födelén Fo
Deckel, Porzellan, mit kobaltblauem
hohen Deckel Fo-Hund. Herend, um

695. NAGY DISZEDÉNY, porcellán, ké
diszitéssel, oldalán áldozati jelenet. (
zellan, amforaförmig, mit zwei Henke

696. DOHÁNYTARTÓ FEDŐVEL, porc
magyar jelenet, födelén lófejalaku f
mit ungarischen Szenen, am Deckel

697. A SZABÓNÉ KECSKÉN ÜLVE, szi
kis gida. Herend, 1857. — Die Sch
mit Wickelkind und Ziklein. Herenc

698. GAVALLÉR SUBÁBAN, szines por
Kavalier im Pelzmantel, Porzellanfig

699. ÜLŐ NYUL, szines porcellánszobrc
Sitzender Hase, farbige Porzellanfigu

700. ÜLŐ NYUL, hasonló az előbbihez.

barna csigás peremdisszel és szines virágokkal. Herend,
an, am Rand brauner Volutendekor und farbige Blumen.

oihez hasonló diszitéssel. Herend, 1914. — Bonbonnière,
d, 1914.

modoru diszitéssel, faágon ülő madár és váza. Herend,
farbigem, chinesischem Dekor. Herend, 1915.

modoru diszitéssel, faágon ülő madár és váza. Herend,
farbigem, chinesischem Dekor. Herend, 1915.

nodoru virágos diszitéssel, porcellán. Herend, XIX. sz. —
umendekor chinesischer Art. Porzellan. Herend, XIX. Jh.

porcellán, barna csigás alapu, kinai modoru virágos
tó fedővel és egy csésze aljjal. Herend, XIX. sz. — Tee-
braunem Volutenfond, darauf chinesischer Blumendekor.
älter mit Deckel, eine Schale mit Untertasse. Herend,

porcellán, kinai virágokkal és pávákkal. Herend, 1915. —
zellan mit chinesischen Blumen und Pfaue. Herend, 1915.

MDK

Luboviczky Emil

Állami számvevőszék pályaterve.

Vállalkozók Közlönye, 1909. nov. 24. 1 l.

Lubovinski Ferenc

nyomdász

MOK

1674-ben volt művezetője a kassai jezsuita Kollegium nyomdájának.

Fürtinger Károly: Hazánk könyvnyomdászai. Grafikai Szemle 1892. 12. f. 199 l.

Luby

l.

LykaMagyműI800-50

91. l.

1

2

Lesby Imre

Minészet 1918-22

Kecskeméti Városi Múzeum és Könyvtár
működése 1914-ben IX. 63.

MDK

Luby Imre

Művészet 1918. 22. l.

MDK

Luby Imre, festő

Női arckép, 1833 v. f.

OMSZM – 27. kiáll. 1918 márc. – 19.–20 sz. rajz. II. tovoz.

Jegyz.

Luby Imre festő és rajzoló Fr. D. K.

19 n. első felében működvelő

1.) Női arckép — 834

Gerszi, A magy. kőrajz. 1960
164

M. D. K.

LUCA József festő

1720-ban Nagyváradon polgár

Garas XVIII. 77. 17. 232. l.

Giordano Luca

Mühe nerepel

az Ernst - museum

lárásonyi aulciójáń.

M. 934. XII. 2.

L u c a

Iclodul-Marei pap, festő

1681-ben csodatévő Mária-képet festett a niculai templom szám. Ezt Kornis br. szentbenedeki kastélyába vitte, innek a kolozsvári piaristákhoz került. Egyesek szerint ez kópia, az eredeti Nicula-ban van / Mikola/

Petr.Trans.1938
506 l.-554 l.

Luca d'Orlando

Leisd

Balogh Mátyás arcképei

538. l.

Tulajdon-
képen:
Lucas van
Leyden

660. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, türkiz
gram. Sèvres, Louis Philippe, 1846
Fond zwei Putten und L P Monogr

661. ÜLŐ FÉRFIALAKU KORSÓ, porc
Krug in Form eines sitzenden Mann

662. ÜLŐ NŐALAKU KORSÓ, szines p
Porzellan, farbig. Wien, 1846.

663. KÉT DISZEDÉNY, porcellán, krát
vasen, Porzellan, Kraterform, auf d

664. KÉT DISZVÁZA, porcellán, kecsk
Boucher-modoru pásztorjelenettel és
Porzellan, der Henkel in Form eines
Schäferszenen in Bouchermanir und

665. V. FERDINÁND ÉS I. FERENC M
V. und Franz I. Biskuit. Wien, 183

666. ÁLLÓ ÓRA, KÉT VÁZÁVAL, po
tusokkal. Herend, 1860. — Stutzuh
Fond Blumenkartuschen. Herend, 1

667. EGYSZEMÉLYES KÁVÉSKÉSZL
tálca, két kanna, cukortartó és csész
zellan, mit vergoldetem, farbigen B

ocska, fa tövében ülve, bárannyal és kutyával. Meissen,
zellangruppe, sitzend, mit Lamm und Hund. Meissen,

te-arany szinre festve, Grassi mintáju. Bécs, 1775 k. —
l goldig bemalt. Modell Grassi. Wien, um 1775.

s vadászjelenetekkel. Német, rokokóstilus. — Ovale Dose,
utsch, Rokokostil.

s tengerparti tájképekkel és virágokkal. Német, XIX. sz.
Küstenlandschaften und Blumen. Deutsch, XIX. Jh.

l és jelenettel. Német, XIX. sz. — Dose, Porzellan, mit
ı, XIX. Jh.

eremmel. Cseh, 1850 k. — Obstschüssel, Porzellan, mit

ék peremmel. Cseh, 1850 k. — Zwei Obstschüsseln, Por-
1850.

kettős kagylóidomu tállal. Cseh, 1850. — Zwei Obst-
iger Doppelschüssel. Böhmisch, 1850.

kettős kagylóidomu tállal, zöld peremmel. Cseh, 1850 k.
muschelförmiger Doppelschüssel, grüngerändert. Böh-

M.D.K.

Lucacz Fleyscher, ötvösmester

1437-ben Bártfán dolgozott s szerző szerint a „Lucacz cz-végződése azt mutatja, hogy magyar ember volt."

Hoffmann Edith: Porsony a középkorban. Elfelejtett művészek, elpusztult emlékek. Bp. é. n. 7. old.

- 127 - M. D. K.

Luc József, festő.

Nádasen született. Partfogója Holecsek György veselei plébános először nagyszombaton, később Pozsonyban és Bécsben tanítatja, a polytechnika mellett a festő akadémiát is látogatja. Későbbi sorsa ismeretlen. Művei eddig nem merültek fel.

Anna Petrová-Plesková: Slovenské výtvarné umenie obdobia národného obrodenia, Bratislava, 1966.

40. old.